LJETOPIS JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE

ZA GODINU 1987.

KNJIGA

91

ZAGREB

1 9 8 8

LJETOPIS

Urednik
akademik HRVOJE POŽAR

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

CODEN LJAUDB YU ISSN 0373—9902

LJETOPIS

JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ZA GODINU 1987.

KNJIGA 91.

ZAGREB

1988.

SADRŽAJ

I. DIO

Članovi Akademije 13

Zasjedanja Akademije

Prvo redovito godišnje zasjedanje Skupštine Akademije održano 31. ožujka 1987. 57

Visoka odlikovanja članovima i suradnicima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 66

II. DIO

Izvještaj o radu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u 1987. godini

Predsjedništvo Akademije 73

Znanstveni skupovi održani 1987. godine u organizaciji, suorganizaciji ili pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije . . 79

Međunarodna suradnja 81

Terminološki odbor 86

Urednički odbor za izdavanje sabranih djela Jurja Križanića . . 87

Međuakademijski odbori 87

Međurazredni odbor za biotehnologiju 95

Služba za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara . . . 95

I. razred za društvene znanosti 97

II. razred za matematičke, kemijske i tehničke znanosti . . 110

III. razred za prirodne znanosti 123

IV. razred za medicinske znanosti 136

V. razred za filološke znanosti 160

VI. razred za suvremenu književnost 173

VII. razred za likovne umjetnosti 181

VIII. razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju 189

Istraživački centar Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti . . 196

Odjel za društvene znanosti

Zavod za arheologiju — Zagreb 198

Kabinet za arhitekturu i urbanizam — Zagreb 202

Etnološki zavod — Zagreb 204

Zavod za povijesne znanosti — Zagreb 206

Zavod za povijesne i društvene znanosti — Rijeka 214
Zavod za povijesne znanosti — Zadar 223
Zavod za povijesne znanosti — Dubrovnik 225
Zavod za ekonomska istraživanja — Zagreb 227
Zavod za muzikološka istraživanja — Zagreb 229
Zavod za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić« 234

Odjel za pomorstvo

Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva — Zagreb 234

Odjel za prirodne znanosti

Zavod za filozofiju znanosti i mir — Zagreb 239
Zavod za ornitologiju — Zagreb 241
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara — Zagreb . . . 244
Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti — Zagreb 249
Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju — Dubrovnik . . 256
Laboratorij za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa — Zagreb 259
Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija — Zagreb 261

Odjel za jezik, književnost i teatrologiju

Zavod za književnost i teatrologiju — Zagreb 262
Zavod za lingvistička istraživanja — Zagreb 269

Zavodi za znanstveni rad

Zavod za znanstveni rad — Osijek 271
Zavod za znanstveni i umjetnički rad — Split 273
Zavod za znanstveni rad — Varaždin 275

Znanstveni savjeti i druga tijela Akademije

Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva 277
Internacionalni komitet za istraživanje boksita, glinice i alumi-nija (ICSOBA) 278
Jugoslavenski centar za kristalografiju 279
Odbor za narodni život i običaje 281
Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju . . . 282
Znanstveni savjet za naftu 285
Znanstveni savjet za promet 288
Znanstveni savjet za zaštitu prirode 289
Znanstveni savjet za pomorstvo 290
Centar za teorijsku fiziku 294
Bulletin scientifique — Centralna redakcija 295

Muzejsko-galerijske jedinice Akademije

Gliptoteka u Zagrebu 297
Kabinet grafike u Zagrebu 299
Strossmayerova galerija starih majstora u Zagrebu 301

Jedinice u sastavu stručnih službi Akademije

Arhiv u Zagrebu 303
Knjižnica u Zagrebu 305
Arboretum Trsteno 307
Centar za znanstveni rad — Vinkovci 310

Popis izdanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti objelodanjenih u godini 1987. 314

III. DIO

Nekrolozi

Mihailo Apostolski 339
Danilo Blanuša 341
Ivan Brkanović 343
Srečko Brodar 345
Igor Emili 348
Zlatko Janković 351
Gunnar Myrdal 353
Vilko Niče 355
Radovan Nikšić 358
Kosta Petković 362
Josip Roglić 364
Josip Seissel 367
Valentin Dimitrijevič Solovjev 370
Branko Štancl 372
Šime Vučetić 374

IV. DIO

Financijski izvještaj za 1987. godinu 379

ČLANOVI AKADEMIJE

PREDSJEDNIŠTVO

Jakov Sirotković
predsjednik

Marin Franičević
potpredsjednik

Andre Mohorovičić
potpredsjednik

Hrvoje Požar
glavni tajnik

Duje Rendić-Miočević
tajnik I. razreda za društvene znanosti

Zlatko Janković*
tajnik II. razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti

Milan Herak
tajnik III. razreda za prirodne znanosti

Drago Ikić
tajnik IV. razreda za medicinske znanosti

Milan Moguš
tajnik V. razreda za filološke znanosti

Rafo Bogišić
tajnik VI. razreda za suvremenu književnost

* Do 12. XII. 1987.

Edo Kovačević
tajnik VII. razreda za likovne umjetnosti

Ivo Supičić
tajnik VIII. razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju

Izabrani članovi Predsjedništva

Zoran Bujas
Rudolf Filipović
Branko Kesić
Vladimir Stipetić
Ivo Maček

ČLANOVI

Počasni član

1. *Prelog dr Vladimir,* redovni profesor, Laboratorium für Organische Chemie ETH Zentrum. Dopisni član 1952. 30. VI; počasni član 1986. 11. III. Adr.: Zürich, 8092, Universitätstr. 6.

I. RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Bayer dr Vladimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ilica 186.
2. *Boban dr Ljubo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dakićev trg 3.
3. *Brajković dr Vladislav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Poljička poljana 29.
4. *Čalić dr Dušan,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Gorana Kovačića 13.
5. *Pusić dr Eugen,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vramčeva 1.
6. *Rendić-Miočević dr Duje,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 35.
7. *Sirotković dr Jakov,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Od 1978. 23. III. predsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 97a.

8. *Stipetić dr Vladimir,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 131.
9. *Suić dr Mate,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb/A.
10. *Šepić dr Dragovan,* redovni profesor Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 5/IV.
11. *Vranicki dr Predrag,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Marulićev trg 12.

Izvanredni članovi

1. *Adamček dr Josip,* izvanredni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Hanamanova 28.
2. *Bošnjak dr Branko,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Vrtlarska cesta 1a.
3. *Dragičević dr Adolf,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tuškanova 23.
4. *Goldštajn dr Aleksandar,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 19.
5. *Ibler dr Vladimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Svačićev trg 12.
6. *Margetić dr Lujo,* redovni profesor Pravnog fakulteta u Rijeci. 1986. 11. III. Adr.: Rijeka, G. Carabino 11/IV.
7. *Perišin dr Ivo,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 131.
8. *Sirotković dr Hodimir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Nazorova 33.

Članovi suradnici

1. *Bilandžić dr Dušan,* redovni profesor Fakulteta političkih nauka Sveučilišta u Zagrebu, 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Nazorova 43a.
2. *Erceg dr Ivan,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Hanamanova 26.

3. *Jelčić dr Božidar,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dobri dol 56/VI.
4. *Klen dr Danilo,* izvanredni profesor Ekonomskog fakulteta u Rijeci u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Rijeka, Polić-Kamova 15.
5. *Pallua dr Emilio,* znanstveni savjetnik Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Palmotićeva 27/II.
6. *Perić dr Berislav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ružmarinka 15/II.
7. *Raukar dr Tomislav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Aleja pomoraca 11.
8. *Triva dr Siniša,* redovni profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Dobri dol 56/IV.
9. *Vojnić dr Dragomir,* direktor Ekonomskog instituta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Voćarsko naselje 86.
10. *Wertheimer-Baletić dr Alica,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, M. Badela 34.
11. *Županov dr Josip,* redovni profesor Fakulteta političkih nauka Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Siget 6.

II. RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Balenović dr Krešimir,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Zvijezda 7.
2. *Bilinski dr Stanko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Svibovac 10.
3. *Grdenić dr Drago,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Od 1973. 30. III. do 1975. 14. III. glavni tajnik Akademije. Adr.: Zagreb, Masarykova 13.
4. *Iveković dr ing. Hrvoje,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1950. 24. VI; redovni član 1959. 23. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 84.

5. *Paić dr ing. Mladen,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Krajiška 30.
6. *Požar dr ing. Hrvoje,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Od 1978. 23. III. glavni tajnik Akademije. Adr.: Zagreb, Trg Drage Iblera 5.
7. *Proštenik dr inž. Mihovil,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tuškanova 27.
8. *Supek dr Ivan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Rubetićeva 10.

Izvanredni članovi

1. *Alaga dr Gaja,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Beogradska 121c.
2. *Ašperger dr Smiljko,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Miramarska 15d.
3. *Bego dr Vojislav,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III. Izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2.
4. *Bosanac dr ing. Tomo,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1960. 29. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 46.
5. *Devidé dr Vladimir,* redovni profesor Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Vinogradska 10.
6. *Fleš dr Dragutin,* redovni profesor Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 32.
7. *Ilakovac dr Ksenofont,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Srebrnjak 168.
8. *Mardešić dr Sibe,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1a.
9. *Matković dr ing. Vladimir,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1966. 23. VI. Adr.: Zagreb, Socijalističke revolucije 37.

10. *Škarić dr Vinko,* znanstveni savjetnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ul. palih omladinaca 7.
11. *Šlaus dr Ivo,* znanstveni savjetnik u Institutu »Ruđer Bošković«, 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Brešćenskoga 11.
12. *Tadić dr Dubravko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI. Adr.: Barčićeva 9.

Članovi suradnici

1. *Braum dr Franjo,* redovni profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Makančeva 22.
2. *Čubranić dr Nikola,* redovni profesor Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Držićeva 71a.
3. *Dadić dr Žarko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Jugoslavenske akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Turinina 2.
4. *Kamenar dr Boris,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Jarnovićeva 50.
5. *Leontić dr Boran,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Davor 6.
6. *Papić dr Pavle,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Trg Republike 3.
7. *Reiner dr Elsa,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1.
8. *Smrkić dr Zlatko,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Mraovića-Simića 33.
9. *Souček dr Branko,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 3.
10. *Šarc-Lahodny dr Olga,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 1a.

11. *Volenec dr Vladimir,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Širinečka 2.
12. *Wolf dr Radenko,* redovni profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb, objekt A.

III. RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Bujas dr Zoran,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Kordunska 15.
2. *Herak dr Milan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1973. 26. I. Od 1975. 20. III. do 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 28.
3. *Jurković dr ing. Ivan,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1969. 20. VI. Adr.: Zagreb, Voćarska cesta 63/I.
4. *Kochansky-Devidé dr Vanda,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Rakovčeva 5.
5. *Lorković dr Zdravko,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Cvjetno naselje III. br. 25.
6. *Majer dr Vladimir,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb, objekt A.
7. *Malez dr Mirko,* znanstveni savjetnik, ravnatelj Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ludbreška 4.
8. *Miličić dr Davor,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Branimirova 25.
9. *Škreb dr Nikola,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1968. 20. VI. Od 1972. 15. III. do 1973. 30. III. glavni tajnik Akademije. Redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Siget 18c.

10. *Vidaković dr ing. Mirko,* redovni profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1969. 20. VI; redovni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 76.

Izvanredni članovi

1. *Devidé dr Zvonimir,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Rakovčeva 5.
2. *Kaštelan dr Andrija,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 4.
3. *Klepac dr Dušan,* redovni profesor Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Vinkovićeva 1.
4. *Kostial-Šimonović dr Krista,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Amruševa 19.
5. *Kranjec dr Velimir,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Macanovićeva 3/II.
6. *Krvavica dr Slavko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Ilica 204.
7. *Makjanić dr Berislav,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Heinzelova 47b.
8. *Meštrov dr Milan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 122.
9. *Milković dr Stevan,* redovni profesor Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Pod zidom 3.
10. *Polšak dr Ante,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Mlinarska 22a.
11. *Silobrčić dr Vlatko,* izvanredni naslovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 11.
12. *Šćavničar dr Stjepan,* redovni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1973. 26. I. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.

Članovi suradnici

1. *Bahun dr Stjepan,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Zavod za geologiju, Ul. socijalističke revolucije 8.
2. *Krulc dr Zvonimir,* rukovodilac Sektora za znanstvenoistraživački rad poduzeća »Geofizika« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Klaićeva 60.
3. *Kućan dr Željko,* redovni profesor biokemije u Zavodu za organsku kemiju i biokemiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Antuna Augustinčića 11.
4. *Magdalenić dr Antun,* redovni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.
5. *Mihalić dr Vladimir,* redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Preradovićeva 14.
6. *Petz dr Boris,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Cesarčeva 2.
7. *Potočanac dr Josip,* znanstveni savjetnik u Institutu za oplemenjivanje i proizvodnju bilja u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Marulićev trg 5.
8. *Racz dr Zoltan,* redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Krešićeva 6.
9. *Skoko dr Dragutin,* izvanredni profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr:. Zagreb, Ljubijska 7.
10. *Šegota dr Tomislav,* redovni profesor Geografskog odjela Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Podsused, Z. Jakovca 6/I.
11. *Škreb-Guilcher dr Yvette,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Siget 18.
12. *Švajger dr Anton,* izvanredni profesor Zavoda za histologiju i embriologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Histološki zavod Medicinskog fakulteta, Zagreb, Šalata 3.
13. *Timet dr Dubravko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Medulićeva 17.

14. *Tišljar dr Josip,* izvanredni profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Pierottijeva 6.
15. *Zgaga dr Vera,* viši znanstveni suradnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Bijenička 54.

IV. RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Beritić dr Tihomil,* znanstveni savjetnik u Institutu za medicinska istraživanja i medicinu rada u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Mlinarska 51.
2. *Forenbacher dr Sergej,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Đalskoga 48.
3. *Grčević dr Nenad,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 116.
4. *Ikić dr Drago,* predstojnik Zavoda za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija Razreda za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 13.
5. *Ivančić dr Radovan,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Kuhačeva 4a.
6. *Kesić dr Branko,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1968. 20. VI. Od 1978. 23. III do 1985. 19. XI. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Ivekovićeve stube 8.
7. *Padovan dr Ivo,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Izvanredni član 1975. 6. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Čačkovićeva 13c.
8. *Pavišić dr Zvonimir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Nazorova 13.
9. *Topolnik dr Eugen,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ilica 218.

Izvanredni članovi

1. *Cvetnić dr Slavko,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI: ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Trnsko 18f.
2. *Čečuk dr Ljubomir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1981. 4. IV. Adr.: Zagreb, Jurjevska 47.
3. *Dekaris dr Dragan,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 2.
4. *Hajnšek dr Franjo,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, N. Demonje 19.
5. *Krmpotić-Nemanić dr Jelena,* redovni profesor u Zavodu za anatomiju »Drago Perović« Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vinkovićeva 3.
6. *Midžić dr Sead,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Babonićeva 37.
7. *Ruszkowski dr Ivo,* redovni profesor Ortopedske klinike Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Gajdekova 20.
8. *Sekso dr Mladen,* predstojnik Interne klinike i Zavoda za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma KB »Dr. Mladen Stojanović« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Voćarsko naselje 20.
9. *Šarić dr Marko,* direktor Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Radićevo šetalište 27.
10. *Wikerhauser dr Teodor,* izvanredni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 6.

Članovi suradnici

1. *Belicza dr Biserka,* znanstveni savjetnik u Zavodu za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Jugoslavenske akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Vlaška 70c.
2. *Čikeš dr Ivo,* docent Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, KBC »Rebro«, Kišpatićeva 12.
3. *Čulo dr Filip,* docent Zavoda za fiziologiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Šalata bb.

4. *Dürrigl dr Teodor,* predstojnik Zavoda za reumatske bolesti i rehabilitaciju KBC u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Kraljevac 13a.
5. *Hajsig dr Mladen,* redovni profesor Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Starčevićev trg 4.
6. *Jelčić dr Ivo,* redovni profesor Saobraćajnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Lastovska 6.
7. *Kulčar dr Živko,* naslovni izvanredni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Hercegovačka 91.
8. *Maričić dr Željko,* znanstveni savjetnik Središnjeg instituta za tumore i slične bolesti. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Nehajska 16.
9. *Medved dr Radovan,* redovni profesor Fakulteta za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Arnoldova 4.
10. *Prpić dr Ivan,* redovni profesor kirurgije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Boškovićeva 23.
11. *Štulhofer dr Mladen,* predstojnik kirurgije KB »Dr Ozren Novosel« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 53.

V. RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Brozović dr Dalibor,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Marka Oreškovića 2.
2. *Filipović dr Rudolf,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Moše Pijade 42.
3. *Guberina dr Petar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Trg žrtava fašizma 3.
4. *Katičić dr Radoslav,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Gornje Prekrižje 51.
5. *Moguš dr Milan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Derenčinova 18.

Izvanredni članovi

1. *Babić dr Stjepan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Babonićeva 52.
2. *Finka dr Božidar,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Heinzelova 47a.
3. *Hercigonja dr Eduard,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Aleja V. Bubnja 47.
4. *Menac dr Antica,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabrana 1980. 31. III; izvanredni član 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 41.
5. *Ratković dr Milan,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1969. 20. VI. Adr.: Zagreb, Čazmanska bb.
6. *Švelec dr Franjo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zadar, Splitska 4.
7. *Vinja dr Vojmir,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Mećarova 43.
8. *Vončina dr Josip,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Ivšićev prilaz 1.

Članovi suradnici

1. *Bujas dr Željko,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 81.
2. *Glavičić dr Branimir,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru. 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Marka Oreškovića 2
3. *Jernej dr Josip,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2/XIII.
4. *Nazor dr Anica,* viši znanstveni suradnik i direktor Staroslavenskog instituta »Svetozar Ritig« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Demetrova 11.
5. *Putanec dr Valentin,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Šubićeva 25.

6. *Sironić dr Milivoj,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Masarykova 11.
7. *Šimunović dr Petar,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Druge armije 40.
8. *Šojat dr Antun,* znanstveni savjetnik u Zavodu za jezik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Švearova 7.
9. *Šojat dr Olga,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije u m. 1977. 7. VI. Ponovno izabrana 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Utješinovićeva 4.

VI. RAZRED
ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Redovni članovi

1. *Božić Mirko,* književnik. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Radićevo šetalište 19.
2. *Frangeš dr Ivo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 236a.
3. *Franičević dr Marin,* književnik. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1968. 20. VI. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28b.
4. *Jelčić Živko,* književnik. Izvanredni član 1962. 16. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Split, Vlade Bagata 34.
5. *Kaleb Vjekoslav,* književnik. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1961. 16. VI. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28c.
6. *Kaštelan dr Jure,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1961. 16. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Ilica 12.
7. *Marinković Ranko,* književnik. Izvanredni član 1981. 4. VI; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Visoka 20.
8. *Šegedin Petar,* književnik. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 35.
9. *Tadijanović Dragutin,* književnik. Izvanredni član 1953. 30. VI; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 2a.

Izvanredni članovi

1. *Bogišić dr Rafo,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Petrinjska 29.
2. *Črnja Zvane,* književnik. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: 51414 Ičići.
3. *Flaker dr Aleksandar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Naserov trg 1.
4. *Franičević Pločar Jure,* književnik. 1973. 26. I. Adr.: Split, Trg Oktobarske revolucije 4.
5. *Mihalić Slavko,* književnik. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Banjavčićeva 24.
6. *Novak Slobodan,* književnik. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Nova ves 45.
7. *Peić dr Matko,* književnik, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 17.
8. *Popović Vladimir,* književnik. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Engelsova 12.

Članovi suradnici

1. *Aralica Ivan,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Zadar, Otokara Keršovanija 16.
2. *Barković Josip,* književnik. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rendićeva 28b.
3. *Batušić dr Nikola,* redovni profesor Akademije za kazalište, film i televiziju u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, B. Kavurića 4.
4. *Bošković-Stulli dr Maja,* znanstveni savjetnik Instituta za filologiju i folkloristiku u Zagrebu u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Proleterskih brigada 235/III.
5. *Čale dr Frano,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Ponovno izabran 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 1b.
6. *Hećimović dr Branko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Fijanova 13.
7. *Jelčić dr Dubravko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Naserov trg 5.
8. *Mihanović dr Nedjeljko,* znanstveni savjetnik u Zavodu za književnost i teatrologiju Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 10.

9. *Milićević dr Nikola,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 81.

10. *Šicel dr Miroslav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Ilica 178.

11. *Šolc Oto,* književnik. 1975. 6. VI. Ponovno izabran 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. socijalističke revolucije 30.

VII. RAZRED
ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redovni članovi

1. *Fisković dr Cvito,* direktor Konzervatorskog zavoda za Dalmaciju u Splitu u m. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1958. 12. III. Adr.: Split, Aljinovićeva 26b.

2. *Galić Drago,* majstor-arhitekt, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1962. 16. VI. Adr.: Zagreb, Istarska 28.

3. *Horvat arh. Lavoslav,* rukovodilac Arhitektonsko-projektnog biroa u Zagrebu u m. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1963. 17. VI. Adr.: Zagreb, Vijenac 6.

4. *Kovačević Edo,* akademski slikar. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zelengaj 5.

5. *Mohorovičić dr ing. arh. Andre,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1962. 16. VI. Od 1975. 14. III. do 1978. 23. III. glavni tajnik Akademije; od 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Adr.: Zagreb, Tomislavov trg 21.

6. *Prijatelj dr Kruno,* redovni profesor splitskog odjela Filozofskog fakulteta u Zadru i honorarni redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dopisni član 1968. 20. VI; izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Split, Partizanska 24.

7. *Reiser Nikola,* akademski slikar, izvanredni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. Izvanredni član 1977. 7. VI; redovni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zrinski trg 16.

8. *Šimunović Frano,* akademski slikar. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Vončinina 16.

Izvanredni članovi

1. *Bakić Vojin,* akademski kipar. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 53.
2. *Dogan Boris,* akademski slikar. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Jurišićeva 1.
3. *Fučić dr Branko,* znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Rijeka, Ul. bratstva i jedinstva 171.
4. *Ivančić Ljubo,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Jurjevska 33.
5. *Janeš Želimir,* akademski kipar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Jurišićeva 16.
6. *Prica Zlatko,* akademski slikar. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3.
7. *Vulin ing. arh. Ante,* viši predavač Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Dimitrovljeva 2.

Članovi suradnici

1. *Deanović dr Ana,* znanstveni savjetnik u Kabinetu za arhitekturu i urbanizam Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ul. 8. maja 1.
2. *Kulmer Ferdinand,* redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Jezuitski trg 1.
3. *Marković dr Mirko,* znanstveni savjetnik Etnološkog zavoda Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Klaićeva 48.
4. *Neidhardt dipl. ing. arh. Velimir,* samostalni projektant Urbanističkog instituta SRH u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Ilica 26.
5. *Sekulić dr ing. arh. Srebrenka,* izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rockefellerova 40.
6. *Viličić dr ing. arh. Melita,* izvanredni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1975. 6. VI. Ponovno izabrana 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Srebrnjak 48.
7. *Zlamalik dr Vinko,* Upravitelj Strossmayerove galerije starih majstora Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 3

VIII. RAZRED
ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redovni članovi

1. *Maček Ivo,* redovni profesor Muzičke akademije u Zagrebu u m. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Prilaz JNA 9.
2. *Papandopulo Boris,* skladatelj. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1965. 23. VI. Adr.: Opatija, Ul. maršala Tita 245.
3. *Supičić dr Ivan,* redovni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Draškovićeva 27.

Izvanredni članovi

1. *Kos dr Koraljka,* izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabrana 1983. 9. VI; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Zelenjak 20.
2. *Županović dr Lovro,* izvanredni profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1980. 31. III; izvanredni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Fišerova 3.

Članovi suradnici

1. *Bezić dr Jerko,* viši znanstveni suradnik u Institutu za narodnu umjetnost u Zagrebu. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Rooseveltov trg 3.
2. *Devčić Natko,* redovni profesor Muzičke akademije u m. 1980. 31. III. Adr.: Zagreb, Račkoga 9.
3. *Kovačević dr Krešimir,* muzikolog, leksikograf i muzički kritičar. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Savska c. 3.

DOPISNI ČLANOVI

1. *Alfén dr Hannes Olof*, profesor na Kraljevskom tehnološkom institutu u Stockholmu. 1974. 12. VI. Adr.: Royal Institute of Technology, Department of Plasma Physics, S-100, 43 Stockholm, Sweden.
2. *Anđelić dr Tatomir*, redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Strahinića bana 74.
3. *Arnovljević dr Vojislav*, redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1965. 23. VI. Adr.: Beograd, Bulevar JNA 2.
4. *Arslan dr Khayël Michele*, šef Otorinolaringološke klinike Sveučilišta u Padovi. 1968. 20. VI. Adr.: Padova, Via Altinate 37, Italia.
5. *Bargmann dr med., dr h. c. Wolfgang*, redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Kielu. 1974. 12. VI. Adr.: 23. Kiel, Niemannsweg 81, BR Deutschland.
6. *Bastid dr Suzanne*, profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Parizu. 1977. 7. VI. Adr.: 88, rue de Grenelle, 75 Paris VII, France.
7. *Benac dr Alojz*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Sarajevo, Pionirska D-6.
8. *Bernabò-Brea Luigi*, soprintendente alle antichità della Sicilia orientale u m. 1961. 16. VI. Adr.: Siracusa, Viale Monte d'Oro 18, Italia.
9. *Bezlaj dr France*, redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1983. 9. VI. Adr.: Ljubljana, Kržičeva 6.
10. *Birnbaum dr Henrik*, profesor slavistike Sveučilišta u Kaliforniji. 1986. 11. III. Adr.: 1159 Tellem Drive, Pacific Palisades, Ca. 90272, USA.
11. *Blohin Nikolaj Nikolajevič*, predsjednik Akademije medicinskih znanosti SSSR, direktor Onkološkog znanstvenog centra Akademije medicinskih znanosti SSSR, 1979. 15. XI. Adr.: Moskva, 109801, ul. Solianka 14, SSSR.

12. *Bohr Aage N.*, profesor teorijske fizike na Sveučilištu u Kopenhagenu. 1977. 7. VI. Adr.: Niels Bohr Institut, Blegdamsvej 17, DK-2100, Copenhagen, Denmark.
13. *Bor Matej*, književnik. 1962. 16. VI. Adr.: Radovljica kod Ljubljane.
14. *Bošković dr Đurđe*, redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Arheološki institut, Beograd, Knez Mihajlova 35.
15. *Brenet dr Jean Paul*, redovni profesor Sveučilišta u Strasbourgu. 1974. 12. VI. 34—36, Boulevard Victor Hugo, 92200 Neuilly sur Seine, France.
16. *Caillère dr Simonne*, direktor Mineraloškog laboratorija u Nacionalnom muzeju u Parizu. 1965. 23. VI. Adr.: Paris V, 61 rue de Buffon, France.
17. *Cvetko dr Dragotin*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1979. 15. XI. Adr.: Ljubljana, Gregorčičeva 15.
18. *Čamo dr Edhem*, redovni profesor Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Sarajevo, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 6. novembra 7.
19. *Čubrilović dr Vaso*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1961. 16. VI. Adr.: Beograd, Čubrina 2.
20. *Dausset Jean*, profesor na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Parizu, član Francuske akademije znanosti. 1979. 15. XI. Adr.: Université de Paris VII, Institut de Recherches sur les Maladies du Sang, Hôpital Sain-Louis 2, Place du Docteur-Fournier, 75475 Paris, Cédex 10, France.
21. *Daux dr Georges*, profesor arheologije, grčkog jezika i literature u m. 1965. 23. VI. Adr.: 75 Paris XIV, 6, Avenue Paul-Appell, France.
22. *Davičo Oskar*, književnik. 1951. 29. VI. Adr.: Beograd, Studentski trg 19.
23. *Delyannis dr Anton*, redovni profesor Visoke tehničke škole u Ateni. 1965. 23. VI. Adr.: Athènes, POB 1199, Grèce.
24. *Despić dr Aleksandar*, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, Vlajkovićeva 13/II/6.
25. *Dubinin P. Nikolaj*, profesor animalne genetike u Institutu citologije i genetike. 1965. 23. VI. Adr.: Novosibirsk, SSSR.
26. *Đorđević dr Jovan*, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1965. 28. VI. Adr.: Beograd, Obilićev venac 22.
27. *Đurđev dr Branislav*, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. 1961. 16. VI. Adr.: Sarajevo; Maršala Tita 13.
28. *Ellenberg dr Heinz*, redovni profesor u Institutu za geobotaniku Sveučilišta u Göttingenu. 1977. 7. VI. Adr.: D-3400 Göttingen, Untere Karspüle 2, BR Deutschland.

29. *Gamulin dr Tomo,* direktor Biološkog instituta u Dubrovniku u m. 1968. 20. VI. Adr.: Dubrovnik, Put Jugoslavenske armije 35.

30. *Grmek dr Mirko Dražen,* profesor povijesti bioloških znanosti na Ecole pratique des hautes études, Sorbonne. 1966. 23. VI. Adr.: Paris VI, 10, rue de Savoie, France.

31. *Hadrovics dr Laszlo,* profesor na »Eötvös Loránd« sveučilištu u Budimpešti. 1974. 12. VI. Adr.: Budapest XI, Dinnye ut. 5, Hungary.

32. *Hadži dr Dušan,* redovni profesor Fakulteta na naravoslovje in tehnologijo Univerze u Ljubljani. 1975. 6. VI. Adr.: Ljubljana, Teslova 21.

33. *Hadžioloff dr Asen,* redovni profesor histologije i embriologije na Sveučilištu u Sofiji. 1961. 16. VI. Adr.: Sofija, Univerzitet, Bugarska.

34. *Herkov dr Zlatko,* znanstveni savjetnik u Historijskom zavodu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u m. Član suradnik 1975. 6. VI; ponovno izabran 1980. 31. III; dopisni član 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Radnički dol 13.

35. *Hodgkin-Crowfoot Dorothy,* O. M., F. R. S., profesor Sveučilišta u Oxfordu. 1965. 23. VI. Adr.: Chemical Crystallography Laboratory. 9th Parks Road, Oxford OX1 3P.D, England.

36. *Jakac Božidar,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Ljubljani u m. 1963. 17. VI. Adr.: Ljubljana, Ćiril-Metodova 21.

37. *Janković dr Dragoslav,* redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Beograd, 27. mart 7.

38. *Jerne dr Niels K.,* dobitnik Nobelove nagrade iz područja imunobiologije. 1976. 11. III. Adr.: Chateau de Belle-Vue, F-30210 Castillon du Gard, France.

39. *Junek Leo,* akademski slikar. 1975. 6. VI. Adr.: 24, rue Léon Croc, 91400 Orsay, France.

40. *Kanazir dr Dušan,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, S. Kovačevića 20/II.

41. *Kantoci Ksenija,* akademski kipar. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Vončinina 16.

42. *Karamata dr Stevan,* redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, Knez Mihailova 35.

43. *Kárnik dr Vit,* predstojnik Seizmološkog odjela Geofizičkog instituta Čehoslovačke akademije znanosti u Pragu. 1977. 7. VI. Adr.: Institut geofizički ČSAV, Sporilov, Bočni II, Praha 4, 14131 ČSSR.

44. *Keglević dr Dina,* znanstveni savjetnik u Institutu »Ruđer Bošković«, 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Lopašićeva 3/I.

45. *Klimaszewski dr Mieczyslaw,* redovni profesor Jagelonskog sveučilišta u Krakowu. 1974. 12. VI. Adr.: Krakow, Wyspiańskiego 3, Polska.

46. *Kolotirkin dr Jakov Mihajlovič,* direktor Instituta za fizikalnu kemiju imena Karpova u Moskvi. 1977. 7. VI. Adr.: Karpov Institute of Physical Chemistry, Ul. Obukha 10, 107120 Moskva B-120, SSSR.

47. *Koneski Blaže,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerziteta u Skopju. 1962. 16. VI. Adr.: Skopje, Lenjinski komsomol 57.

48. *Konjović Milan,* akademski slikar. 1986. 11. III. Adr.: Galerija »Milan Konjović«, Sombor.

49. *Koprovski dr Hilary,* redovni profesor Sveučilišta u Philadelphiji, 1977. 7. VI. Adr.: The Wistar Institute, Thirty-Sixth Street and Spruce, Philadelphia, Pa, 19104, USA.

50. *Korać dr Miladin,* redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, S. Kovačića 42.

51. *Kracher dr Alfred,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Grazu. 1969. 20. VI. Adr.: Philosophische Fakultät der Universität, Graz, Oesterreich.

52. *Kratky dr ing. Otto,* redovni profesor Sveučilišta u Grazu. 1965. 23. VI. Adr.: Institut für Physikalische Chemie der Universität, Graz, Oesterreich.

53. *Kravar dr Miroslav,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Zadru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zadar, Kidričeva 4.

54. *Kreft dr Bratko,* književnik, redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1961. 16. VI. Adr.: Ljubljana, Tavčarjeva 4.

55. *Krek Uroš,* redovni profesor Akademije za glazbu u Ljubljani. 1977. 7. VI. Adr.: 64248 Lesce, Na vrtači 5.

56. *Kurepa dr Đuro,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1952. 30. VI. Adr.: Beograd, Zagrebačka 7.

57. *Kurir dr Anton,* redovni profesor na Hochschule für Bodenkultur u Beču. 1977. 7. VI. Adr.: Institut für Forstentomologie und Forstschutz, A-1180 Wien, Georg Mendel Strasse 33, Oesterreich.

58. *Lalić Mihailo,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, H. Prodanova 14.

59. *Lefebvre dr Henri.* 1986. 11. III. Adr.: 30 Rue Ramboteau, 75003 Paris 3, France.

60. *Leskovac Mladen,* književnik, profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. 1961. 16. VI. Adr.: Novi Sad, Bulevar maršala Tita 6.

61. *Logar dr Tine,* redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1986. 31. III. Adr.: Ljubljana, Ilirska 4/I.

62. *Lukić dr Radomir,* redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu. 1977. 7. VI. Adr.: Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd, Knez Mihailova 35.

63. *Maretić dr Zvonimir,* redovni profesor Medicinskog fakulteta. 1986. 11. III. Adr.: Pula, Ljubljanska 13.

64. *Mareš dr František V.,* profesor slavistike Sveučilišta u Beču. 1986. 11. III. Adr.: Bauernfeldgasse 9/1/2/6, A-1190 Wien 19, Oesterreich.

65. *Matijević dr Egon,* predstojnik Kemijskog odjela Clarkson University. 1986. 11. III. Adr.: Clarkson University, Department of Chemistry, Potsdam, New York 13676, USA.

66. *Mihailović dr Mihailo,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1981. 4. VI. Adr.: Beograd, Maršala Tita 6.

67. *Milčinski dr Janez,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1977. 7. VI. Adr.: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, Novi trg 3.

68. *Motika Antun,* akademski slikar. 1975. 6. VI. Adr.: Zagreb, Škrlčeva 29.

69. *Mottelson Ben R.,* profesor, Institut Nielsa Bohra i Nordita, Nordisk Institut for Teoretisk Atomfysik. 1979. 15. XI. Adr.: Blegdamsvej 17, DK-2100 Copenhagen, Denmark.

70. *Mujadžić Omer,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu u m. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Kosirnikova 21.

71. *Muljačić dr Žarko,* redovni profesor na Freie Universität Berlin, Institut für Roman. Philologie. 1977. 7. VI. Adr.: Habelschwerdter Allee 45, 1000 Berlin 33 (Dahlem).

72. *Nikoliš dr Gojko,* redovni profesor Vojno-medicinske akademije u Beogradu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Beograd, Koste Racina 14.

73. *Olesch dr Reinhold,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Kölnu u m. 1974. 12. VI. Adr.: Slavisches Institut der Universität zu Köln-Lindenthal, Weyertal 137, BR Deutschland.

74. *Pallottino dr Massimo,* redovni profesor arheologije na Sveučilištu u Rimu u m. 1974. 12. VI. Adr.: 00186 Roma, Via dei Redentoristi 9, Italia.

75. *Papo dr Isidor,* redovni profesor Vojno-medicinske akademije u Beogradu u m. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Rige od Fere 20.

76. *Parun Vesna,* književnik. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Badelova 15.

77. *Pauling dr ing. Linus Carl,* redovni profesor na Kalifornijskom institutu tehnologije u Pasadeni, 1966. 23. VI. Adr.: Salmon Creek, Big Sur, California 93920, USA.

78. *Peierls dr Ernst Rudolf,* redovni profesor na Sveučilištu države Washington u Seattleu u m. 1983. 9. VI. Adr.: 2B Northmoor Road, Oxford, OX2 6UP, England.

79. *Peršić dr Nikola,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1981. 4. VI. Adr.: Zagreb, Kišpatićeva 7b.

80. *Protić dr Miodrag,* akademski slikar, upravnik Muzeja savremene umetnosti, Beograd, Novi Beograd, Ušće Save.

81. *Ravnikar arh. Edo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1963. 17. VI. Adr.: Ljubljana, Arhitektonski fakultet.

82. *Riedl dr Rupert,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1968. 20. VI. Adr.: Althanstrasse 14, A-1090 Wien, Oesterreich.

83. *Rosetti Alexandru,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Bukureštu. 1966. 23. VI. Adr.: Bucuresti, 56, Str. Dionisie Lupu, Roumanie.

84. *Salam dr Abdus,* redovni profesor na Imperial College of Science and Technology University of London i direktor International Centre for Theoretical Physics u Trstu. 1983. 9. VI. Adr.: International Atomic Energy Agency, UNESCO, International Centre for the Theoretical Physics, 34100 Trieste, P. O. B. 586, Miramare Strada Costiera 11, Italia.

85. *Savić dr Pavle,* redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Beogradu u m. 1948. 12. VI. Adr.: Beograd, Bulevar revolucije 257/5/III.

86. *Schachermeyr dr Friedrich,* redovni profesor Sveučilišta u Beču u m. 1966. 23. VI. Adr.: Wien IX, Lichtensteinstrasse 59, Oesterreich.

87. *Schwabe Kurt,* prof. dr ing. habil., dr rer. nat. h. c., redovni profesor Sveučilišta u Dresdenu. 1974. 12. VI. Adr.: Sächsische Akademie der Wissenschaften zu Leipzig, 701 Leipzig, Geotherstrasse 305, Deutsche Demokratische Republik.

88. *Simon dr A. Herbert,* redovni profesor Carneggie-Mellon University. 1979. 15. XI. Adr.: Carneggie-Mellon University, Pittsburgh, USA.

89. *Spaventi dr Šime,* redovni profesor onkologije na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i predstojnik Klinike za nuklearnu medicinu i onkologiju KB »Dr Mladen Stojanović« u Zagrebu. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Tomašićeva 1.

90. *Stefanović dr Dimitrije,* redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti, direktor Muzikološkog instituta Srpske akademije nauka i umetnosti. 1986. 11. III. Adr.: Beograd, Knez Mihailova 35.

91. *Stevanović dr Petar,* redovni profesor Rudarsko-geološkog fakulteta u Beogradu. 1975. 6. VI. Adr.: Beograd, Filipa Kljajića 26.

92. *Strubecker Karl,* emer. red. profesor Sveučilišta Karlsruhe. 1979. 15. XI. Adr.: D-75 Karlsruhe 1, Hansjakobstrasse 8, BR Deutschland.

93. *Stupica Gabrijel,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Ljubljani. 1966. 23. VI. Adr.: Ljubljana, Erjavčeva 23.

94. *Szabo dr G. Zoltan,* redovni profesor Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1977. 7. VI. Adr.: Institut za anorgansku i analitičku kemiju Eötvös Lorand Sveučilišta u Budimpešti, Budapest VIII, Múzeum Krt. 4/B, Ungarn.

95. *Šagi Bunić dr Tomislav Janko,* redovni profesor Teološkog fakulteta u Zagrebu. 1979. 15. XI. Adr.: Zagreb, Borska 35.

96. *Šohaj Slavko,* akademski slikar. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Gajeva 51.

97. *Tamborra dr Angelo,* redovni profesor povijesti istočne Evrope na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Rimu. 1983. 9. VI. Adr.: Via Aureliana 25, Roma, Italia.

98. *Tange dr Kenzo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Tokiju. 1981. 4. VI. Adr.: 7-2-21 Akasaka Minato-ku, Tokio, Japan.

99. *Tekavčić dr Pavao,* redovni profesor Pedagoškog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, OOUR Nastavne djelatnosti u Puli u m. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Berislavićeva 12.

100. *Tertian ing. Robert,* chef du Laboratoire de physique, Centre de Recherches de la Société »Produits chimique Pechiney«, Saint Gobain. 1965. 23. VI. Adr.: Aubervilliers, 12, rue des Gardinoux, France.

101. *Thenius dr Erich,* redovni profesor paleontologije i paleobiologije na Sveučilištu u Beču. 1983. 9. VI. Adr.: Institut für Paläontologie, Universitätsstrase 7/2, 1010 Wien, Oesterreich.

102. *Tinbergen dr Ian,* član Nizozemske akademije znanosti. 1979. 15. XI. Adr.: Haviklaan 31, 2566 XD Den Haag, The Netherlands.

103. *Tišler dr Miha,* redovni profesor Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo Univerze u Ljubljani. 1979. 15. XI. Adr.: Ljubljana, Murnikova ul. 6.

104. *Tolstoj dr Nikita Iljič,* profesor Moskovskog državnog sveučilišta. 1986. 11. III. Adr. Moskva, Boljšaja Ordinka 34/38, kv. 40.

105. *Tompa Kamilo,* redovni profesor Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u m. 1983. 9. VI. Adr.: Zagreb, Šubićeva 64.

106. *Törö dr Imre,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Budimpešti. 1965. 23. VI. Adr.: Histologisch-Embriologisches Institut der Medizinischen Fakultät der Universität, Budapest, Ungarn.

107. *Trubačëv dr O. Nikolajevič,* član korespondent Akademije znanosti SSSR, voditelj sektora za etimologiju i onomastiku Instituta ruskog jezika. 1983. 9. VI. Adr.: Institut russkogo jazyka Akademii nauk SSSR, Moskva, 121019, Volhonska 18/2, SSSR.

108. *Urban dr Paul,* redovni profesor teorijske fizike Sveučilišta u Grazu. 1974. 12. VI. Adr.: 8010 Graz, Universitätsplatz 5, Oesterreich.

109. *Valić dr Fedor,* redovni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. 1977. 7. VI. Adr.: Zagreb, Savska c. 3.

110. *Vallâdao dr Haroldo,* redovni profesor Pravnog fakulteta Saveznog sveučilišta u Rio de Janeiru u m. 1983. 9. VI. Adr.: Das Universidades Federal, Rio de Janeiro, Praia de Flamengo 386, Apt. 901, Brasil.

111. *Vetters dr Hermann,* redoviti profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. VI. Adr.: Oesterreichisches Archäologisches Institut der Universität, A-1010 Wien, Dr Karl-Lueger Ring 1, Oesterreich.

112. *Vidmar Josip,* književnik. 1951. 29. VI. Adr.: Ljubljana, Cesta na Rožnik 1.

113. *Vidoeski dr Božidar,* redovni profesor Filozofskog fakulteta u Skopju. 1986. 11. III. Adr.: Skopje, Orce Nikolov 96.

114. *Vinski dr Zdenko,* znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu u m. 1986. 11. III. Adr.: Zagreb, Gundulićeva 34.

115. *Weisskopf dr Frederick Victor,* predsjednik Američke akademije znanosti i umjetnosti u Bostonu. 1986. 11. III. Adr.: MIT, Dept. of Physics, Cambridge, Mass. 02139, USA.

116. *Winkler dr Zlatko,* redovni profesor Strojarsko-brodograđevnog fakulteta u Rijeci. Član suradnik 1977. 7. VI; ponovno izabran 1983. 9. VI; dopisni član 1986. 11. III. Adr.: Opatija, M. Tita 266.

117. *Wunderlich dr Walter,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1974. 12. VI. Adr.: Institut für Geometrie, A-1080 Wien VIII, Alserstrasse 69/ /15, Oesterreich.

118. *Zapfe dr Helmuth,* redovni profesor Sveučilišta u Beču. 1977. 7. VI. Adr.: Paläontologisches Institut, A-1010 Wien, Universitätsstrasse 7, Oesterreich.

119. *Zwitter dr Fran,* redovni profesor Filozofskog fakulteta Univerze u Ljubljani. 1961. 16. VI. Adr.: Ljubljana, Kidričeva 4.

120. *Živančević dr Milorad,* profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. 1986. 11. III. Adr.: Novi Sad, Filozofski fakultet.

UMRLI ČLANOVI*

Predsjednici

1. *Dr Andrija Štampar,* red. sveučilišni profesor. Redovni član 1947. 11. II; predsjednik Akademije od 1947. 4. III. do 1958. 26. VI. Umro 1958. 26. VI.
2. *Dr Grga Novak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1939. 6. VI; redovni član 1947. 11. II; od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. glavni tajnik. Predsjednik Akademije od 1958. 20. XI. do 1978. 23. III. Počasni predsjednik od 1978. 23. III. Umro 1978. 7. IX.

Počasni članovi

1. *Pavle Jovanović,* akademski slikar. 1919. 24. IV. Umro 1957. 30. XI.
2. *Ivan Meštrović,* kipar. 1919. 24. IV. Umro 1962. 16. I.
3. *Dr Lavoslav Ružička,* red. sveučilišni profesor. 1940. 7. VI. Umro 1976. 26. IX.
4. *Josip Broz Tito,* predsjednik SFR Jugoslavije, Beograd. 1947. 27. XII. Umro 1980. 4. V.

U RAZREDU ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Albert Bazala,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1947. 12. VIII.
2. *Msgr dr Svetozar Ritig,* opat sv. Helene de Podborje, ministar u m. 1947. 11. II. Umro 1961. 12. VII.

* Popis umrlih članova Akademije od godine 1866. do 1945. nalazi se u »Ljetopisu« za godinu 1978, knj. 82, str. 34—46. i u spomenici »120 godina Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, Zagreb 1986, str. 76—88.

3. *Dr Mihovil Abramić,* direktor Arheološkog muzeja u Splitu. Član dopisnik 1931. 20. VI; pravi član 1947. 18. VII. Umro 1962. 8. V.
4. *Dr Mijo Mirković,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1958. 20. XI. do 1961. 8. XI. glavni tajnik Akademije. Umro 1963. 17. II.
5. *Dr Jovan Stefanović,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1961. 16. VI; pravi član 1963. 17. VI. Umro 1964. 20. X.
6. *Dr Ivo Krbek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1937. 8. V; pravi član 1947. 11. II. Umro 1966. 17. I.
7. *Dr Vaso Bogdanov,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1955. 30. VI. Umro 1967. 9. X.
8. *Dr Ferdo Čulinović,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1955. 30. VI; pravi član 1962. 16. VI. Umro 1971. 15. IX.
9. *Dr Marko Kostrenčić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1920. 25. V; pravi član 1921. 25. IV. Od 1922. 14. I. do 1924. 29. VI. gospodarski tajnik, od 1951. 24. III. do 1957. 30. III. glavni tajnik, a od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. potpredsjednik Akademije. Umro 1976. 19. IV.
10. *Dr Juraj Andrassy,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 30. VI; redovni član 1965. 23. VI. Umro 1977. 20. XII.
11. *Dr Grga Novak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1939. 6. VI; redovni član 1947. 11. II; od 1957. 30. III. do 1958. 20. XI. glavni tajnik. Predsjednik Akademije od 1958. 20. XI. do 1978. 23. III. Počasni predsjednik od 1978. 23. III. Umro 1978. 7. IX.
12. *Dr Stjepan Gunjača,* direktor Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1962. 16. VI. Umro 1981. 6. XII.
13. *Dr Vladimir Bakarić,* potpredsjednik Predsjedništva SFRJ i član Predsjedništva CK SKJ. 1950. 24. VI. Umro 1983. 16. I.
14. *Dr Natko Katičić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1968. 20. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1983. 10. VII.

Izvanredni članovi

1. *Dr Stanko Frank,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1953. 11. XI.
2. *Dr Miho Barada,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1957. 9. VII.
3. *Dr Pavao Rastovčan,* red. sveučilišni profesor. 1955. 30. VI. Umro 1958. 24. III.
4. *Dr Marijan Horvat,* red. sveučilišni profesor. 1961. 16. VI. Umro 1967. 29. XII.
5. *Dr Ivo Vinski,* red. sveučilišni profesor. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1977. 7. VI. Umro 1985. 26. XII.

Članovi suradnici

1. *Dr Bernard Stulli,* direktor Arhiva Hrvatske. 1983. 9. VI. Umro 1985. 9. X.
2. *Dr Branko Štancl,* red. sveučilišni profesor. 1983. 9. VI. Umro 1987. 24. II.

U RAZREDU ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Ing. Valerijan Reiszner,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1949. 20. III.
2. *Dr Josip Goldberg,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1940. 7. VI; pravi član 1951. 29. VI. Umro 1960. 15. X.
3. *Ing. Jerko Alačević,* red. sveučilišni profesor. 1950. 24. VI. Umro 1963. 2. V.
4. *Dr Josip Lončar,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1937 8. V; pravi član 1947. 11. II. Umro 1973. 28. IX.
5. *Dr Željko Marković,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1931. 20. VI. Umro 1974. 23. VIII.
6. *Ing. Milivoj Petrik,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1953. 30. VI; redovni član 1968. 20. VI. Umro 1979. 23. VIII.
7. *Dr ing. Miroslav Karšulin,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1952. 30. VI. Od 1961. 8. XI. do 1972. 15. III. glavni tajnik Akademije. Umro 1984. 12. II.
8. *Dr Danilo Blanuša,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1952. 30. VI; redovni član 1958. 12. III. Umro 1987. 8. VIII.
9. *Dr Vilim Niče,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1973. 26. I. Umro 1987. 17. X.
10. *Dr Zlatko Janković,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1981. 4. VI. Umro 1987. 12. XII.

Izvanredni članovi

1. *Dr Radovan Vernić,* izvanredni sveučilišni profesor. 1954. 29. VI. Umro 1958. 20. X.
2. *Dr Rajko Kušević,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1966. 18. II.

3. *Dr Branko Maksić,* red. sveučilišni profesor. 1961. 16. VI. Umro 1966. 20. IX.
4. *Dr Tomislav Pinter,* red. sveučilišni profesor. 1963. 17. VI. Umro 1980. 7. II.
5. *Dr Maksimilijan Konrad,* znanstveni savjetnik Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu. 1975. 6. VI. Umro 1980. 5. VII.

U RAZREDU ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Fran Tućan,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1954. 22. VII.
2. *Dr Aleksandar Ugrenović,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1958. 19. IX.
3. *Dr Vale Vouk,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1920. 25. V; pravi član 1924. 14. VI. Od 1924. 29. VI. do 1936. 16. V. gospodarski tajnik Akademije. Umro 1962. 27. XI.
4. *Dr Ivo Pevalek,* red. sveučilišni profesor. 1960. 29. VI. Umro 1967. 9. I.
5. *Dr Marijan Salopek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1930. 30. V; pravi član 1935. 16. V. Umro 1967. 23. II.
6. *Dr Milan Anić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1963. 17. VI; pravi član 1968. 20. VI. Umro 1968. 20. VI.
7. *Dr Albert Ogrizek,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1954. 20. XII. Umro 1970. 22. VII.
8. *Dr Stjepan Horvatić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1966. 23. VI; redovni član 1973. 26. I. Umro 1975. 29. V.
9. *Dr Teodor Varićak,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1977. 14. X.
10. *Dr ing. Alois Tavčar,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1979. 1. III.
11. *Dr Luka Marić,* red. sveučilišni profesor. 1963. 17. VI. Umro 1979. 17. VI.
12. *Dr Miroslav Tajder,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1983. 10. V.
13. *Dr Josip Roglić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1960. 29. VI; redovni član 1969. 20. VI. Umro 1987. 18. X.

U RAZREDU ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Andrija Štampar,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1958. 26. VI. predsjednik Akademije. Umro 1958. 26. VI.
2. *Dr Franjo Durst,* red. sveučilišni profesor. 1950. 24. VI. Umro 1958. 16. IX.
3. *Dr Sergije Saltykov,* red. sveučilišni profesor. 1959. 23. VI. Umro 1964. 7. X.
4. *Dr Drago Perović,* red. sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1968. 6. I.
5. *Dr Branimir Gušić,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1950. 27. XII. glavni tajnik Akademije. Umro 1975. 7. VII.
6. *Dr Ivo Babić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1950. 27. XII. Umro 1977. 24. X.
7. *Dr Ivo Tomašec,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1952. 30. VI; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1981. 11. VII.
8. *Dr Ivo Čupar,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 30. VI; redovni član 1958. 12. III. Umro 1981. 18. IX.
9. *Dr Nikša Allegretti,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1963. 17. VI; redovni član 1973. 26. I. Umro 1982. 26. X.
10. *Dr Franjo Kogoj,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Od 1958. 23. XI. do 1972. 15. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1983. 30. IX.
11. *Dr Božidar Oklješa,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1950. 27. XII; redovni član 1958. 12. III. Umro 1983. 6. XI.

Izvanredni članovi

1. *Dr Arpad Hahn,* red. sveučilišni profesor. 1959. 23. VI. Umro 1967. 12. IX.
2. *Dr Otmar Trausmiller,* šef Parazitološkog odjela Centralnog higijenskog zavoda u Zagrebu. 1951. 29. VI. Umro 1972. 16. XI.
3. *Dr Sergije Dogan,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1977. 7. VI. Umro 1979. 17. IV.
4. *Dr Radoslav Lopašić,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1959. 23. VI. Umro 1979. 15. X.
5. *Dr Miroslav Grujić,* ravnatelj Traumatološke bolnice, sveučilišni profesor. Izvanredni član 1973. 26. I. Umro 1981. 15. II.

U RAZREDU ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Redovni članovi

1. *Dr Dragutin Boranić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1907. 14. III; pravi član 1924. 16. VI. Od 1929. do 1941. tajnik Akademije; potvrđen za redovnog člana 1947. 11. II. Umro 1955. 1. IX.
2. *Dr Antun Barac,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1955. 1. XI.
3. *Dr Petar Skok,* red. sveučilišni profesor. 1947. 11. II. Umro 1956. 3. II.
4. *Dr Branko Gavella,* red. profesor Akademije za kazališnu umjetnost. 1961. 16. VI. Umro 1962. 8. IV.
5. *Dr Nikola Majnarić,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1949. 4. VI; pravi član 1952. 30. VI. Umro 1966. 4. VI.
6. *Stjepan Musulin,* inspektor Ministarstva prosvjete. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1953. 30. VI. Umro 1969. 19. I.
7. *Dr Mate Hraste,* red. sveučilišni profesor. Član dopisnik 1955. 29. XII; pravi član 1961. 16. VI. Umro 1970. 29. XI.
8. *Dr Vinko Žganec,* viši znanstveni suradnik Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1966. 23. VI. Umro 1976. 12. XII.
9. *Dr Ljudevit Jonke,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1963. 17. VI. Umro 1979. 15. III.
10. *Dr Mirko Deanović,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1984. 16. VI.
11. *Dr Veljko Gortan,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1959. 23. VI; redovni član 1965. 23. VI. Od 1972. 15. III. do 1978. 23. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1985. 23. III.
12. *Dr Zdenko Škreb,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1985. 26. IX.
13. *Dr Josip Torbarina,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1951. 29. VI; redovni član 1956. 28. VI. Umro 1986. 22. VIII.
14. *Dr Josip Hamm,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1955. 29. XII; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1986. 23. XI.

Izvanredni članovi

1. *Jakša Ravlić,* red. sveučilišni profesor Akademije za kazališnu umjetnost. 1965. 23. VI. Umro 1975. 21. XII.
2. *Matko Rojnić,* direktor Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu. 1956. 28. VI. Umro 1981. 30. I.

U RAZREDU ZA SUVREMENU KJIŽEVNOST

Redovni članovi

1. *Vladimir Nazor,* književnik. 1940. 7. VI; potvrđen 1947. 11. II (u Odjelu za jezik i književnost). Umro 1949. 19. VI.
2. *Milan Marjanović,* književnik. 1955. 29. VI. Umro 1955. 21. XII.
3. *Josip Kosor, književnik.* Član dopisnik 1951. 29. VI; pravi član 1951. 28. XII. Umro 1961. 23. I.
4. *Viktor Car Emin,* književnik. Član dopisnik 1949. 4. IV; pravi član 1951. 28. XII. Umro 1963. 17. IV.
5. *Ervin Šinko,* književnik. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1960. 29. VI. Umro 1967. 26. III.
6. *Gustav Krklec,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1977. 30. X.
7. *Dobriša Cesarić,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1980. 18. XII.
8. *Miroslav Krleža,* književnik. 1947. 11. II. Od 1947. 4. III. do 1957. 30. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1981. 29. XII.
9. *Marijan Matković,* književnik, Izvanredni član 1950. 27. III; redovni član 1960. 29. VI. Umro 1985. 31. VII.

Izvanredni članovi

1. *Dr Slavko Batušić,* književnik, red. profesor Akademije za kazališnu umjetnost u Zagrebu. 1969. 20. VI. Umro 1979. 25. IV.
2. *Novak Simić,* književnik. 1955. 30. VI. Umro 1981. 19. XI.
3. *Ivan Dončević,* književnik. 1950. 27. XII. Umro 1982. 14. III.
4. *Šime Vučetić,* književnik. Dopisni član 1975. 6. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Umro 1987. 28. VII.

Članovi suradnici

1. *Dr Marko Fotez,* viši znanstveni suradnik Zavoda za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije. 1975. 6. VI. Umro 1976. 3. XII.
2. *Dr Antun Polanšćak,* red. sveučilišni profesor. 1975. 6. VI. Umro 1978. 3. XII.

U RAZREDU ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Redovni članovi

1. *Vladimir Becić,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1929. 4. V; pravi član 1934. 17. V; potvrđen 1947. 11. II. Umro 1954. 25. V.

2. *Tomislav Krizman,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1947. 11. II. Umro 1955. 24. X.
3. *Jerolim Miše,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1952. 30. VI; pravi član 1961. 16. VI. Umro 1970. 14. IX.
4. *Dr Ljubo Karaman,* direktor Konzervatorskog zavoda Hrvatske. 1965. 23. VI. Umro 1971. 19. IV.
5. *Arh. Mladen Kauzlarić,* red sveučilišni profesor. Član dopisnik 1950. 27. XII; pravi član 1962. 16. VI. Umro 1971. 6. IX.
6. *Ljubo Babić,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Član dopisnik 1928. 5. VII; pravi član 1950. 24. VI. Umro 1974. 14. V.
7. *Krsto Hegedušić,* majstor-slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1975. 7. IV.
8. *Vanja Radauš,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1947. 11. II. Umro 1975. 24. IV.
9. *Oton Postružnik,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1965. 23. VI; redovni član 1977. 7. VI. Umro 1978. 21. I.
10. *Antun Augustinčić,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1940. 7. VI; redovni član 1947. 11. II. Umro 1979. 10. V.
11. *Marijan Detoni,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1958. 12. III; redovni član 1963. 17. VI. Od 1972. 15. III. do 1975. 14. III. potpredsjednik Akademije. Umro 1981. 11. V.
12. *Fran Kršinić,* majstor-kipar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1982. 1. I.
13. *Marino Tartaglia,* akad. slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1947. 11. II. Umro 1984. 21. IV.
14. *Dr Anđela Horvat,* znanstveni savjetnik u Republičkom zavodu za zaštitu spomenika kulture. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1983. 9. VI. Umrla 1985. 26. IX.
15. *Vjekoslav Parać,* akademski slikar, red. profesor Akademije likovnih umjetnosti. Izvanredni član 1973. 26. I; redovni član 1981. 4. VI. Umro 1986. 4. VIII.
16. *Dr Josip Seissel,* red. sveučilišni profesor. Izvanredni član 1950. 24. VI; redovni član 1962. 16. VI. Umro 1987. 19. II.

Izvanredni članovi

1. *Arh. Marijan Haberle,* predstojnik Arhitektonskog biroa »Forum« u Zagrebu. 1977. 7. VI. Umro 1979. 20. III.
2. *Ivan Sabolić,* akademski kipar, izv. profesor Akademije likovnih umjetnosti. 1981. 4. VI. Umro 1986. 25. VI.
3. *Dr Radovan Nikšić,* red. sveučilišni profesor. 1986. 11. III. Umro 1987. 1. III.

Članovi suradnici

1. *Raul Goldoni,* red. profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. 1980. 31. III. Umro 1983. 24. III.
2. *Arh. Igor Emili,* direktor Ateljea za arhitekturu i urbanizam, Rijeka. 1980. 31. III. Umro 1987. 25. X.

U RAZREDU ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Redovni članovi

1. *Milan Sachs,* direktor Opere Hrvatskog narodnog kazališta. 1954. 29. XII. Umro 1968. 4. VIII.
2. *Svetislav Stančić,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1954. 16. III. Umro 1970. 7. I.
3. *Krešimir Baranović,* skladatelj. 1954. 29. XII. Umro 1975. 17. IX.
4. *Josip Andreis,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1954. 29. XII; redovni član 1975. 6. VI. Umro 1982. 16. I.
5. *Jakov Gotovac,* skladatelj. 1977. 7. VI. Umro 1982. 16. X.
6. *Stjepan Šulek,* skladatelj, red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Izvanredni član 1948. 12. VI; redovni član 1954. 16. III. Umro 1986. 16. I.

Izvanredni članovi

1. *Milo Cipra,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. 1977. 7. VI. Umro 1985. 9. VII.
2. *Ladislav Šaban,* red. profesor Muzičke akademije u Zagrebu. Član suradnik 1975. 6. VI; izvanredni član 1983. 9. VI. Umro 1985. 25. VII.
3. *Ivan Brkanović,* izvanredni profesor Muzičke akademije, Sarajevo. 1983. 9. VI. Umro 1987. 20. II.

ČLANOVI DOPISNICI IZVAN RADNOG SASTAVA

1. *Arh. Edo Šen,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1949. 16. VI.
2. *Dr Fran Kidrič,* predsjednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1950. 11. IV.
3. *Louis Adamič,* književnik. 1949. 4. VI. Umro 1951. 4. IX.
4. *Dr Matija Murko,* sveučilišni profesor u m. Prag. 1948. 12. VI. Umro 1952. 11. II.
5. *Dr Fran Ramovš,* član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1952. 16. IX.
6. *Emanuel Vidović,* slikar. 1949. 4. VI. Umro 1953. 1. VI.
7. *Ivo Kerdić,* red. profesor Akademije likovnih umjetnosti u m. 1951. 29. VI. Umro 1953. 27. X.
8. *Dr Stjepan Bohniček,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1956. 14. III.
9. *Dr Jovan Radonić,* sveučilišni profesor u m. 1910. 11. III. Umro 1956. 25. XI.
10. *Dr Stevan Bošković,* geodet. general u m. 1934. 17. V. Umro 1957. 9. V.
11. *Dr Jovan Gjaja,* sveučilišni profesor u m. 1936. 15. V. Umro 1957. 1. X.
12. *Dr Živojin Đorđević,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1957. 27. XI.
13. *Dr Rajko Nahtigal,* sveučilišni profesor. 1948. 12. VI. Umro 1958. 29. III.
14. *Dr Milutin Milanković,* sveučilišni profesor u m. 1948. 12. VI. Umro 1958. 12. XII.
15. *Josip Hatze,* kompozitor. 1950. 24. VI. Umro 1959. 30. I.
16. *Dr Josip Vajs,* red. sveučilišni profesor, Prag. 1911. 16. III; potvrđen 1948. 12. VI. Umro 1959. 2. VII.
17. *Dr Marin Katalinić,* red. sveučilišni profesor, Skopje. 1937. 8. V. Umro 1959. 2. XII.
18. *Dr Aleksandar Belić,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1922. 6. VI; potvrđen 1948. 12. VI. Umro 1960. 26. II.
19. *Sreten Vukosavljević,* red. sveučilišni profesor u m. Beograd. 1956. 28. VI. Umro 1960. 9. VIII.
20. *Einar Dyggve,* dr h. c., arhitekt i arheolog, pravi član Kraljevske danske akademije. 1948. 12. VI. Umro 1961. 6. VIII.

21. *Dr Božidar Lavrič,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1955. 30. VI. Umro 1961. 15. XI.

22. *Dr Paul Diels,* red. sveučilišni profesor u m., München. 1954. 29. VI. Umro 1963. 19. II.

23. *Đorđe Andrejević-Kun,* akademski slikar, redovni profesor Akademije likovnih umjetnosti u Beogradu. 1963. 17. II. Umro 1964. 17. I.

24. *Dr Milan Bogdanović,* književnik, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti u Beogradu. 1951. 29. VI. Umro 1964. 28. II.

25. *Dr Richard Meister,* redovni profesor Univerziteta u Beču. 1962. 16. VI. Umro 1964. 11. VI.

26. *Dr Maksimilijan Samec,* upravnik Kemijskog inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti, pravi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1932. 30. VI. Umro 1964. 1. VII.

27. *Juš Kozak,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1964. 29. VIII.

28. *Dr Gerhard Bersu,* direktor Römisch-Germanische Kommission u m., predsjednik Međunarodne unije za prethistoriju i ranu povijest u Frankfurtu a/M. 1959. 23. VI. Umro 1964. 19. XI.

29. *Dr Erich Swoboda,* redovni profesor Univerziteta u Grazu. 1954. 29. VI. Umro 1964. 22. XI.

30. *Dr Tadeusz Lehr-Splawinski,* profesor Univerziteta u Krakowu. 1959. 23. VI. Umro 1965. 17. II.

31. *Dr Ilija Đuričić,* redovni profesor Univerziteta u Beogradu. 1962. 16. VI. Umro 1965. 2. IV.

32. *Dr Josip Korošec,* red. sveučilišni profesor Univerze u Ljubljani. 1948. 12. VI. Umro 1966. 11. III.

33. *Dr Bohumil Němec,* profesor Karlova sveučilišta u Pragu u. m. 1932. 27. VI. Umro 1966. 7. IV.

34. *Dr Milisav Demerec,* direktor Carnegijeva instituta u Cold Spring Harbour, Long Island, USA. 1930. 6. VI. Umro 1966. 14. IV.

35. *Arh. Nikola Dobrović,* red. profesor Univerziteta u Beogradu. 1963. 17. VI. Umro 1967. 11. I.

36. *Milo Milunović,* akademski slikar. 1966. 23. VI. Umro 1967. 11. II.

37. *Dr Josip Plemelj,* red. profesor Univerze u Ljubljani, pravi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. 1923. 19. VI. Umro 1967. 22. V.

38. *Dr Franz Babinger,* red. profesor Univerziteta u Münchenu. 1953. 30. VI. Umro 1967. 23. VI.

39. *Veljko Petrović,* književnik, direktor Narodnog muzeja u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1962. 16. VI. Umro 1967. 27. VII.

40. *Dr Jovan Karamata,* red. profesor Univerziteta u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1933. 31. V. Umro 1967. 13. VIII.

41. *Dr Borivoje Ž. Milojević,* red. profesor Univerziteta u Beogradu, pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti. 1948. 12. VI. Umro 1967. 21. X.

42. *Dr ing. Bela Lány,* profesor Visoke tehničke škole u Budimpešti. 1965. 23. VI. Umro 1968. 15. II.

43. *Dr ing. Žarko Miletić,* red. profesor Univerziteta u Beogradu. 1951. 29. VI. Umro 1968. 10. XI.

44. *Dr Otmar Kühn,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1965. 23. VI. Umro 1969. 26. III.

45. *Ante Ercegović,* znanstveni savjetnik Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu. 1965. 23. VI. Umro 1969. 25. IV.

46. *Dr Miodrag Grbić,* znanstveni savjetnik u Arheološkom institutu Srpske akademije nauka i umetnosti, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1969. 30. VI.

47. *Dr Cecil Frank Powel,* red. sveučilišni profesor, Bristol. 1966. 23. VI. Umro 1969. 9. VIII.

48. *Dr Jorjo Tadić,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1949. 4. VI. Umro 1969. 3. X.

49. *Dr Waclaw Sierpiński,* red. sveučilišni profesor, Warszawa. 1959. 23. VI. Umro 1969. 21. X.

50. *Dr Jerko Radmilović,* poslanik SNS. 1951. 29. VI. Umro 1969. 7. XII.

51. *Dr Vilim Feller,* profesor na Princeton University. 1937. 8. V. Umro 1970. 14. I.

52. *Dr Felix Machatschki,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1965. 23. VI. Umro 1970. 17. II.

53. *Dr Milovan Zoričić,* član Međunarodnog suda u Haagu u m. 1955. 30. VI. Umro 1971. 27. I.

54. *Dr Ivan Stanek,* red. sveučilišni profesor, Bratislava. 1965. 23. VI. Umro 1972. 6. II.

55. *Dr Eugène Tisserant,* doajen Kardinalskog zbora u Rimu. 1968. 20. VI. Umro 1972. 21. II.

56. *Dr Milko Kos,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1937. 8. V. Umro 1972. 24. III.

57. *Dr France Stelè,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1954. 29. XII. Umro 1972. 10. VIII.

58. *Dr Milan Luković,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1968. 20. VI. Umro 1972. 15. IX.

59. *Dr Konstantin Ivanović Skrjabin,* red. sveučilišni profesor, Moskva, 1959. 23. VI. Umro 1972. 19. X.

60. *Dr Jozef Kurz,* red. sveučilišni profesor, Praha. 1965. 23. VI. Umro 1972. 6. XII.

61. *Dr Jovan Hadži,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1920. 25. V. Umro 1972. 11. XII.

62. *Dr Witold Štefanski,* red. sveučilišni profesor, Warszawa. 1968. 20. VI. Umro 1973. 18. VII.

63. *Petar Lubarda,* akademski slikar, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1974. 13. II.

64. *Dr Siniša Stanković,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1949. 4. VI. Umro 1974. 24. II.

65. *Dr Vladimir Vrkljan,* red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1950. 24. VI. Umro 1974. 1. III.

66. *Dr Milan Bartoš,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1974. 12. III.

67. *Dr István Rusznyak,* red. sveučilišni profesor, Budimpešta. 1966. 23. VI. Umro 1974. 15. X.

68. *Dr Giacomo Devoto,* red. sveučilišni profesor, Firenca. 1974. 12. VI. Umro 1974. 25. XII.

69. *Ivo Andrić,* književnik, Beograd. 1951. 29. VI. Umro 1975. 13. III.

70. *Dr Eduard Roch,* red. sveučilišni profesor, Paris. 1965. 23. VI. Umro 1975. 10. V.

71. *Dr Kosta Todorović,* red. profesor Velike medicinske škole, Beograd. 1948. 12. VI. Umro 1975. 19. IX.

72. *Dr Milan Budimir,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1952. 30. VI. Umro 1975. 17. X.

73. *Dr Karla Werner Heisenberg,* red. sveučilišni profesor, München. 1966. 23. VI. Umro 1976. 1. II.

74. *Dr Pavao Štern,* red. sveučilišni profesor, Sarajevo, 1975. 6. VI. Umro 1976. 20. III.

75. *Dr Aleksandar Nikolajević Frumkin,* red. sveučilišni profesor, Moskva. 1965. 23. VI. Umro 1976. 28. V.

76. *Dr Miroslav Feldman,* književnik, Zagreb. 1975. 6. VI. Umro 1976. 29. V.

77. *Dr Vladimir Vranić,* red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1963. 17. VI. Umro 1976. 3. VIII.

78. *Dr Viktor Novak,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1951. 29. VI. Umro 1977. 1. I.

79. *Dr Dmitro Ivanovič Čiževskij,* red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1975. 6. VI. Umro 1977. 18. IV.

80. *Dr André Vaillant,* red. sveučilišni profesor, Paris. 1949. 4. VI. Umro 1977. 23. IV.

81. *Milivoj Uzelac,* akademski slikar, Catignac (Francuska). 1975. 6. VI. Umro 1977. 6. VI.

82. *Dr László Gillemot,* red. sveučilišni profesor, Budimpešta. 1969. 20. VI. Umro 1977. 20. VIII.

83. *Dr Velibor Gligorić,* književnik, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1977. 3. X.

84. *Dr André Blanc,* red. sveučilišni profesor, Paris. 1969. 20. VI. Umro 1977. 17. XII.

85. *Skender Kulenović,* književnik, Beograd. 1961. 16. VI. Umro 1978. 25. I.

86. *Dr Vladimir Milojčić,* red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1968. 20. VI. Umro 1978. 19. II.

87. *Dr Bohuslav Havránek,* red. sveučilišni profesor, Brno. 1968. 20. VI. Umro 1978. 2. III.

88. *Dr Jean Orcel,* direktor Muzeja prirodnih znanosti u Parizu. 1966. 23. VI. Umro 1978. 27. III.

89. *Dr Maks Šnuderl,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1961. 16. VI. Umro 1979. 23. VI.

90. *Dr Robert Burns Woodward,* red. profesor Harvardskog sveučilišta u Cambridgeu. 1977. 7. VI. Umro 1979. 8. VII.

91. *Arh. Juraj Neidhardt,* red. sveučilišni profesor, Sarajevo. 1963. 17. VI. Umro 1979. 13. VII.

92. *Stojan Aralica,* akademski slikar, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1980. 4. II.

93. *Dr Nikolaj Vasiljević Cicin,* red. sveučilišni profesor, Moskva. 1965. 23. VI. Umro 1980. 17. VII.

94. *Dr Leopold Escande,* red. sveučilišni profesor, Toulouse. 1961. 16. VI. Umro. 1980. 12. XI.

95. *Arh. Vlado Antolić,* stručni savjetnik u komisijama i savjetima grada Zagreba. 1979. 15. XI. Umro 1981. 13. V.

96. *Drago Ivanišević,* književnik, Zagreb. 1975. 6. VI. Umro 1981. 1. VI.

97. *Dr Mladen Josifović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1976. 7. VI. Umro 1981. 23. VI.

98. *Dr Stojan Pavlović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1965. 23. VI. Umro 1981. 12. IX.

99. *Arh. Juraj Denzler,* red. sveučilišni profesor, Zagreb. 1977. 7. VI. Umro 1981. 27. IX.

100. *Dr Mosko Moskov,* red. sveučilišni profesor, Sofija. 1974. 12. VI. Umro 1982. 1. I.

101. *Dr Mihailo Konstantinović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1956. 28. VI. Umro 1982. 30. I.

102. *Dr Lado Vavpetič,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1977. 7. VI. Umro 1982. 28. III.

103. *Dr Anton Slodnjak,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1977. 7. VI. Umro 1983. 13. III.

104. *Dr Dragan Plamenac,* profesor muzikologije na Sveučilištu u Urbani (Illinois). 1962. 16. VI. Umro 1983. 15. III.

105. *Miško Kranjec,* književnik. 1961. 16. VI. Umro 1983. 8. VI.

106. *Dr Anton Musger,* red. sveučilišni profesor, Graz. 1969. 20. VI. Umro 1983. 12. VIII.

107. *Arh. Marijan Mušić,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1966. 23. VI. Umro 1984. 6. I.

108. *Ismet Mujezinović,* akademski slikar. 1963. 17. VI. Umro 1984. 8. I.

109. *Dr Petar Martinović,* znanstveni savjetnik u Institutu za nuklearne nauke »Boris Kidrič« u Vinči. 1959. 23. VI. Umro 1984. 26. I.

110. *Prof. dr Vinko Frančišković,* red. sveučilišni profesor, Rijeka. 1981. 4. VI. Umro 1984. 7. V.

111. *Marko Ristić,* književnik. 1951. 29. VI. Umro 1984. 12. VII.

112. *Dr Paul Ramdohr,* red. sveučilišni profesor, Heidelberg. 1966. 23. VI. Umro 1985. 8. III.

113. *Dr Richard Pittioni,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1966. 23. VI. Umro 1985. 16. IV.

114. *Arh. Ernest Weissmann,* Haarlem. 1965. 23. VI. Umro 1985. 13. VII.

115. *Aleksandar Vučo,* književnik, Beograd. 1962. 16. VI. Umro 1985. 21. VII.

116. *Dr Ivan Rakovec,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1968. 20. VI. Umro 1985. 3. VIII.

117. *Dr Borislav Blagojević,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1983. 9. VI. Umro 1985. 28. XII.

118. *Jean Cassou,* književnik, Paris. 1966. 23. VI. Umro 1986. 15. I.

119. *Mihailo Vukdragović,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1977. 7. VI. Umro 1986. 15. III.

120. *Leonid Vitaljevič Kantorovič,* red. sveučilišni profesor, Moskva. 1979. 15. XI. Umro 1986. 9. IV.

121. *Dr Valentin Dimitrijevič Solovjev,* profesor virusologije, Moskva. 1977. 7. VI. Umro 1986. 20. VIII.

122. *Dr Bogdan Brecelj,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1963. 17. VI. Umro 1986. 9. IX.

123. *Dr Srečko Brodar,* red. sveučilišni profesor, Ljubljana. 1975. 16. VI. Umro 1987. 27. IV.

124. *Dr Gunnar Myrdal,* red. sveučilišni profesor, Stockholm. 1983. 9. VI. Umro 1987. 17. V.

125. *Dr Kosta Petković,* red. sveučilišni profesor, Beograd. 1966. 23. VI. Umro 1987. 28. V.

126. *Mihajlo Apostolski,* član Savjeta federacije, Skopje. 1979. 15. XI. Umro 1987. 7. VIII.

127. *Dr Otto Höfler,* red. sveučilišni profesor, Beč. 1969. 20. VI. Umro 1987. 24. VIII.

128. *Dr Fritz Hohenberg,* red. sveučilišni profesor, Graz. 1979. 15. XI. Umro 1987. 16. XII.

ZASJEDANJA AKADEMIJE

PRVO REDOVITO ZASJEDANJE SKUPŠTINE JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

održano 31. ožujka 1987. godine

Dnevni red:

1. Otvaranje Skupštine
2. Izbor zapisničara
3. Ovjeravanje zapisnika prvog redovnog zasjedanja Skupštine, održanog 3. travnja 1986.
4. Izvještaj o radu Akademije u godini 1986.
5. Odobravanje završnog računa Akademije za godinu 1986.
6. Planovi rada Akademije za godinu 1987.
7. Financijski plan Akademije za godinu 1987.
8. Osnivanje znanstvenih vijeća Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
9. Odluka o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije
10. Osnivanje Znanstvenog savjeta za visoke tehnologije
11. Osnivanje Znanstvenog savjeta za turizam
12. Doprinos za gradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke
13. Eventualije

Prisutni: akademici Krešimir Balenović, Stanko Bilinski, Tihomil Beritić, Mirko Božić, Vladislav Brajković, Ljubo Boban, Zoran Bujas, Dušan Čalić, Rudolf Filipović, Cvito Fisković, Sergije Forenbacher, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Milan Herak, Drago Ikić, Zlatko Janković, Ivan Jurković, Vjekoslav Kaleb, Branko Kesić, Vanda Kochansky-Devidé, Edo Kovačević, Zdravko Lorković, Ivo Maček, Vladimir Majer, Mirko Malez, Ranko Marinković, Davor Miličić, Milan Moguš, Andre Mohorovičić, Ivo Padovan, Mladen Paić, Zvonimir Pavišić, Hrvoje Požar, Kruno Prijatelj, Mihovil Proštenik, Nikola Reiser, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Ivan Supek, Ivan Supičić, Petar Šegedin, Nikola Škreb, Dragutin Tadijanović, Eugen Topolnik, Mirko Vidaković.

Izvanredni članovi: Josip Adamček, Stjepan Babić, Vojin Bakić, Vojislav Bego, Rafo Bogišić, Tomo Bosanac, Branko Bošnjak, Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Zvane Črnja, Dragan Dekaris, Zvonimir Devidé, Vladimir Devidé, Boris Dogan, Adolf Dragičević, Božidar Finka, Dragutin Fleš, Branko Fučić, Aleksandar Goldštajn, Franjo Hajnšek, Eduard Hercigonja, Vladimir Ibler, Ksenofont Ilakovac, Želimir Janeš, Krista Kostial, Velimir Kranjec, Jelena Krmpotić-Nemanić, Slavko Krvavica, Berislav Makjanić, Vladimir Matković, Antica Menac, Milan Meštrov, Sead Midžić, Stevan Milković, Slobodan Novak, Matko Peić, Vladimir Popović, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Hodimir Sirotković, Marko Šarić, Stjepan Šćavničar, Vinko Škarić, Franjo Švelec, Dubravko Tadić, Vojmir Vinja, Josip Vončina, Ante Vulin i Teodor Wikerhauser.

Predsjedava: predsjednik akademik *Jakov Sirotković.*

1. Predsjednik otvara skupštinsko zasjedanje, pozdravlja sve prisutne i poziva članove da minutom šutnje dadu počast članovima Akademije preminulim od prošlog skupštinskog zasjedanja, i to: akademicima Vjekoslavu Paraću, Josipu Torbarini, Josipu Hammu, Josipu Seisselu, izvanrednim članovima Ivanu Saboliću, Ivanu Brkanoviću, Radovanu Nikšiću, članu suradniku Branko Štanclu i dopisnim članovima Leonidu V. Kantoroviču i Bogdanu Brecelju.

2. Predsjednik obavještava da su izostanak s današnjeg zasjedanja Skupštine ispričali akademici Drago Galić, Nenad Grčević, Drago Grdenić, Živko Jeličić, Vilim Niče, Josip Roglić, Duje Rendić-Miočević, Predrag Vranicki, izvanredni članovi Smiljko Ašperger, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Sibe Mardešić, Lujo Margetić, Jure Franičević Pločar, Ante Polšak, Milan Ratković i Ivo Šlaus.

Predsjednik obavještava da Skupštini prisustvuje dovoljan broj članova da bi mogla pravovaljano odlučivati i daje na glasovanje prijedlog dnevnog reda u tekstu koji je upućen svim članovima Skupštine.

Budući da nema primjedaba, predloženi dnevni red je jednoglasno prihvaćen.

3. Na prijedlog predsjednika Skupština bez rasprave i jednoglasno za zapisničara skupštinskog zasjedanja izabire akademika Ivana Supičića.

4. Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se ovjerava zapisnik prvog redovitog godišnjeg zasjedanja Skupštine, održanog 3. travnja 1986. godine.

5. Nakon toga Skupština bez rasprave i jednoglasno prihvaća prijedlog predsjednika da se rasprava o 4, 5, 6. i 7. točki dnevnog reda vodi zajednički.

Predsjednik konstatira da je izvještaj o radu Akademije u godini 1986. tiskan u »Ljetopisu« za tu godinu, koji je dostavljen svim članovima, pa moli akademika Hrvoja Požara, glavnog tajnika, da iznese dopune toga izvještaja i istovremeno dade napomene uz 5, 6. i 7. točku dnevnog reda, za koje su također dostavljeni materijali.

Riječ akademika Hrvoja Požara:

Druže predsjedniče, poštovani članovi Akademije!

Ovim izvještajem obuhvaćen je rad naše Akademije u godini 1986. i planovi rada za godinu 1987.

U »Ljetopisu« br. 90, za 1986. godinu, koji je uz poziv za ovu Skupštinu dostavljen svim članovima, prikazan je podrobno rad Akademije, pa je tako i ove godine nastavljeno s pravodobnom pripremom izvještaja o radu Akademije. »Ljetopis« obuhvaća popis članova Akademije, prikaz zasjedanja Skupštine, izvještaj o radu Predsjedništva, razredâ Akademije, svih istraživačkih jedinica Istraživačkog centra, znanstvenih savjeta, muzejsko-galerijskih jedinica, jedinica u sastavu stručnih službi, popis izdanja u 1986. godini, te financijski izvještaj. Osim toga u »Ljetopisu« se nalaze biografije novih članova Akademije, te nekrolozi umrlim članovima.

U godini 1986. održana su tri zasjedanja Skupštine Akademije i dvije svečane sjednice.

Na izbornoj skupštini, održanoj 11. ožujka, izabrano je 14 redovnih, 19 izvanrednih i 21 dopisni član, te 11 članova suradnika, pa je tim izborima dostignut najveći broj članova koji je Akademija ikada imala. Druga izborna skupština održana je 3. travnja i na njoj je izabran jedan član Predsjedništva umjesto preminulog akademika Šuleka. Istoga dana, 3. travnja, održano je redovno godišnje zasjedanje Skupštine Akademije.

Svečana sjednica Akademije, održana 4. ožujka, bila je posvećena 120. godišnjici osnivanja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, i to točno na dan kad je prije 120 godina osnovana naša Akademija. Ta je Svečana sjednica još jednom potvrdila ugled koji naša Akademija ima. Sjednici su prisustvovali svi najviši predstavnici javnoga života naše Republike i svi predsjednici naših akademija. Na drugoj Svečanoj sjednici, održanoj 16. travnja, proglašeni su novoizabrani članovi Akademije izabrani 11. ožujka.

Danas naša Akademija ima jednog počasnog člana (Vladimir Prelog), 67 redovnih članova, 68 izvanrednih članova, 80 članova suradnika i 126 dopisnih članova.

Djelatnost Akademije odvija se u osam razreda. Pet razreda pokriva sva znanstvena, a tri razreda sva umjetnička područja. U »Ljetopisu« se nalaze podaci o organizaciji i sastavu razreda, o djelatnosti razreda, o prihvaćenim rukopisima, o radu odbora i radnih grupa razreda, o izdavačkoj djelatnosti, o predavanjima u organizaciji razreda i o aktivnosti članova razreda izvan Akademije.

Istraživački centar organiziran je u pet odjela, i to: Odjel za društvene znanosti s deset zavoda, Odjel za pomorstvo s jednim zavodom, Odjel za prirodne znanosti sa šest zavoda i jednim kabinetom, Odjel za jezik, književnost i teatrologiju s dva zavoda, te Odsjek zavoda za znanstveni rad s tri zavoda.

U »Ljetopisu« je za svaki zavod prikazana organizacija jedinice, znanstvenoistraživački rad u okviru zavoda i djelatnost članova zavoda izvan Akademije, te izdavačka djelatnost. U radnoj zajednici Istraživački centar radi ukupno 148 radnika, od toga 18 pripravnika. Među njima je 101 znanstveni radnik.

U okviru radne zajednice muzejsko-galerijskih jedinica djeluju Gliptoteka, Kabinet grafike i Strossmayerova galerija starih majstora. U »Ljetopisu« se nalaze podaci o znanstvenoj i stručnoj djelatnosti, te o izložbenoj i izdavačkoj djelatnosti.

U okviru radne zajednice Stručne službe Akademije djeluju Arhiv i Knjižnica u Zagrebu, Arboretum Trsteno i Centar za znanstveni rad u Vinkovcima. U »Ljetopisu« je prikazan rad svih tih jedinica.

Djelatnost Akademije danas je proširena na sva područja Republike, jer organizacijske jedinice postoje u Dubrovniku, Cavtatu, Trstenom, Splitu, Zadru, Rijeci, Puli, Varaždinu, Osijeku i Vinkovcima.

Djelovanje nekih od tih organizacijskih jedinica omogućeno je financijskom pomoći društveno-političkih zajednica. Međutim, u nekim mjestima nema pravog razumijevanja za takvu djelatnost.

Osim toga, u okviru Akademije djeluju: Terminološki odbor, Centar za kemiju organskih prirodnih spojeva, Jugoslavenski centar za kristalografiju, Odbor za narodni život i običaje, Savjet za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju, Znanstveni savjet na naftu, Znanstveni savjet za pomorstvo, Znanstveni savjet za zaštitu prirode, Znanstveni savjet za promet, Centar za teorijsku fiziku, te Centralna redakcija »Bulletin scientifique«. U »Ljetopisu« se nalaze podaci o djelatnosti tih organizacijskih jedinica.

Akademija je 1986. godine bila aktivna u 17 znanstvenih skupova kao organizator, suorganizator ili pokrovitelj. Spomenuti skupovi održani su u Zagrebu, u Slavonskom Brodu, Novom Mestu, Belom Manastiru, Portorožu i Varaždinu.

Pozitivna iskustva s radom znanstvenih savjeta, koji povezuju djelatnost Akademije s nizom istraživačkih i privrednih organizacija, dala su poticaj za prijedloge da se osnuju Znanstveni savjet za turizam i Znanstveni savjet za visoke tehnologije. Spomenuti su prijedlozi na dnevnom redu današnje Skupštine.

Suradnja s ostalim našim akademijama odvija se u Savjetu akademija i u međuakademijskim odborima. Od pedesetak međuakademijskih odbora, koji okupljaju članove svih naših akademija, 14 međuakademijskih odbora imaju sjedište u našoj Akademiji. Većina je međuakademijskih odbora aktivna, ali ima i takvih koji ne pokazuju neku osobitu aktivnost. U okviru Savjeta akademija SFRJ nastoje se aktivirati neaktivni međuakademijski odbori.

Jedan je od vidova suradnje među našim akademijama i razmjena umjetničkih izložaba. Tako je izložba »Slikari i kipari Razreda za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« osim u Zagrebu — u povodu 120. godišnjice osnutka naše Akademije — prenijeta u Galeriju Srpske akademije nauka i umetnosti (od 16. travnja do 12. svibnja) i u Galeriju Makedonske akademije na naukite i umetnostite (od 5. do 21. rujna). Ta je izložba priređena i u Berlinu (u Galeriji Akademijine umjetnosti) i u Splitu (u izložbenim prostorijama Zavoda za znanstveni rad).

Međunarodna suradnja Akademije odvija se na temelju ugovora između Savjeta akademija i inozemnih akademija, odnosno na temelju bilateralnih ugovora između naše Akademije i inozemnih akademija. Tako postoji suradnja s Austrijskom akademijom znanosti, Bugarskom akademijom znanosti, Čehoslovačkom akademijom znanosti, Kineskom akademijom za društvene znanosti, Kineskom akademijom za prirodne znanosti, Mađarskom akademijom znanosti, Akademijom umjetnosti DDR, Akademijom znanosti DDR, Poljskom akademijom znanosti, Nacionalnom akademijom znanosti u Washingtonu, Akademijom znanosti SSSR, Britanskom akademijom i Kraljevskim društvom u Londonu. Ta suradnja obuhvaća razmjenu znanstvenih radnika i umjetnika, te rad na zajedničkim temama i projektima.

U okviru razmjene u inozemnim znanstvenim institucijama i na skupovima u inozemstvu boravilo je 56 naših znanstvenika i umjetnika, a u nas 50 inozemnih

znanstvenih radnika i umjetnika. Danas je vrlo teško iskoristiti ukupnu moguću kvotu razmjene zbog vrlo visokih cijena putovanja. To pogotovo vrijedi za udaljenije zemlje (SAD, Kina, SSSR).

Tijekom godine 1986. objavljeno je 50 naslova, u 62 sveska. Ukupni opseg iznosi 14.435 stranica ili 902 tiskarska arka. Prema broju naslova i broju svezaka to je nešto manje nego 1985. godine, ali opseg izdanja praktički je jednak onome u 1985. godini.

Objavljeno je 7 knjiga »Rada Jugoslavenske akademije«, 4. svezak »Adriatica maritima« Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, 27/28 svezak »Anala« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku«, prva četiri sveska Benešićeva »Rječnika hrvatskog književnog jezika« (zajedno s izdavačkom organizacijom »Globus«), dvije knjige »Nacrta za gramatiku«: »Sintaksa hrvatskog književnog jezika« i »Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku« (zajedno s izdavačkom organizacijom »Globus«), 5 svezaka »Radova« Zavoda za ekonomska istraživanja, »Teorija jezika u kontaktu« (zajedno s izdavačkom organizacijom »Školska knjiga«), 13. knjiga »Filologije«, 8 svezaka časopisa »Forum« Razreda za suvremenu književnost, 20. svezak »Godišnjaka« Jugoslavenskog centra za kristalografiju, 39. knjiga u seriji »Stari pisci hrvatski« (djela Petra Hektorovića), 1. knjiga u novoj seriji »Djela znanosti hrvatske« (Beno Kotruljević), 34/35. svezak »Kronike« Zavoda za književnost i teatrologiju, 36/37. svezak »Larus«, godišnjaka Zavoda za ornitologiju, 2. svezak »Osječke bibliografije« (od 1742. do 1978. godine), »Popis izdanja Jugoslavenske akademije od 1867. do 1985. godine«, 5. svezak »Problemi sjevernog Jadrana« Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, 50. knjiga »Zbornika za narodni život i običaje« (Narodni život i običaji bačkih Bunjevaca), Spomenica u povodu 120. godišnjice Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Spomenica u povodu 150. obljetnice rođenja Baltazara Bogišića, »Jadranska fauna — etimologija i struktura naziva«, 2 knjige (zajedno s izdavačkom organizacijom »Logos«), 107/108. svezak »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, 2. knjiga, 2. svezak »Izabranih djela Ivana Zajca«, 2 sveska »Anala za šumarstvo«, po jedan svezak »Acta geologica« i »Krš Jugoslavije«, Zbornik radova znanstvenog skupa »Tri stoljeća Belja« i znanstvenog skupa u povodu 750. godišnjice Virovitice, zatim spomenice preminulim članovima, predavanja u Akademiji i »Vijesti Jugoslavenske akademije«.

U ovoj godini do 15. ožujka izišlo je iz tiska 12 edicija, a u tisku se nalazi 31 rukopis.

Zbog naglog povišenja cijena tiskarskih usluga i papira izdavanje publikacija postalo je vrlo skupo. Udio troškova Akademije može se smanjiti zajedničkim izdanjima s izdavačkim organizacijama, ali to je moguće samo onda kad se radi o izdanjima za koja se očekuje komercijalni uspjeh. Izvjesno poboljšanje u financiranju izdavačke djelatnosti treba očekivati od financiranja društveno korisne knjige, ali izgleda da tu postoji niz nesporazuma koje treba razmrsiti.

Kao što je spomenuto u prošlogodišnjem izvještaju, suradnja se sa Znanstvenom knjižarom »Mladosti« odvijala sa sve većim poteškoćama, pa je prekinut ugovor o ekskluzivnom pravu te organizacije za distribuciju Akademijinih izdanja. To, dakako, ne znači da knjižara neće i dalje prodavati naša izdanja, ali to će omogućiti neposredni kontakt Akademije s drugim knjižarskim organizacijama.

Dio raspoloživih sredstava mora Akademija usmjeravati na održavanje svojih zgrada. U tu je svrhu u 1986. godini utrošeno iz sredstava Akademije nešto više od 50 milijuna dinara. Ostala sredstva osigurali su SIZ-ovi, Republički budžet i Grad Zagreb.

Najveći radovi izvršeni su u palači Akademije i Opatičkoj 18. U palači Akademije izvedeno je antiseizmičko statičko ojačanje zgrade, i to povezivanjem nosivih zidova s armiranobetonskim gredama i pločama na razini poda tavana, usidrenjem atike i vijenca u armiranobetonske ploče i u sustav željeznih rešetki. Potpuno je izmijenjen stari limeni pokrov novim bakrenim limom, te izmijenjene željezne konstrukcije pokrova i izvedeno novo ostakljenje nadsvjetla. Izmijenjena je električna instalacija u atriju, stubištu i galerijama, uz oslikavanje i uređenje tih prostora. Prema ugovoru s izvođačem svi radovi stoje nešto više od 136 milijuna dinara. Dio tih sredstava osigurali su Grad Zagreb, RSIZ za kulturu i Akademija. Dio će se isplatiti u godini 1987.

Za zgradu u Opatičkoj 18, dovršena je projektna dokumentacija, s naglaskom na restauraciji Ilirske dvorane. Sredstvima koja su osigurali Skupština Grada Zagreba, RSIZ za kulturu, Republička zajednica za znanstveni rad i Akademija u iznosu od 92 milijuna dinara dovršeni su radovi na hidroizolaciji zidova i podova podrumskih prostorija, dovršeno je žbukanje zidova u podrumu, u prizemlju južnog krila obnovljena je podna podloga, ožbukani su zidovi, te rekonstruiran luk za spoj s istočnim dijelom zgrade. Osim toga, ugovorena je potpuna obnova krova i krovne konstrukcije.

U Gliptoteci uređen je stan za domara, a južna je polovica objekta izolirana od vlage, koja je prodirala i do prvog kata. Na prozorima južnog uličnog objekta postavljene su zaštitne rešetke. Najveći dio sredstava osigurao je RSIZ kulture.

Osim toga, uređene su prostorije u ulici braće Kavurića 1 iz kojih je iselio Zavod za restauriranje umjetnina; u zgradi u ulici I. G. Kovačića 37 nastavljen je rad na popravku krova, u zgradi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru popravljena je i oličena vanjska stolarija prozora i vrata, u Kneževu dvoru u Cavtatu izvedena je horizontalna izolacija u prizemlju, a u Palači Milesi u Splitu uređene su prostorije, uz obnovu električne instalacije i rasvjete u velikim dvoranama, koje su tako osposobljene za izložbe, skupove i predavanja. Radove u Splitu financiralo je najvećim dijelom Brodogradilište — Split.

Kao što je poznato, djelatnost se Akademije financira iz tri izvora: Republički budžet, Republička zajednica za znanost i Republički SIZ u oblasti kulture. Zbog toga se pojavljuju znatne poteškoće, jer i odluke o visini sredstava i odluke o rebalansu financijskih planova nisu istodobne, pa nastaju vremenske razlike u povećavanju osobnih dohodaka u tri radne zajednice koje se financiraju iz tri spomenuta izvora. Danas, naime, u razdoblju visoke inflacije nije svejedno hoće li se povećanje osobnih dohodaka ostvariti dva mjeseca prije ili dva mjeseca kasnije.

U godini 1986. ukupni prihodi Akademije iz triju spomenutih izvora iznosili su gotovo 884 milijuna dinara, od toga je iz Republičkog budžeta osigurano 46,0%, od Republičke zajednice za znanstveni rad 46,4%, a ostatak, 7,6% od Republičkog SIZ-a u oblasti kulture.

Od ukupnih izdataka otpada na redovite poslove Predsjedništva (znanstvena i druga službena putovanja, nabava knjiga i časopisa, zastupanje Predsjedništva i ostali funkcionalni rashodi) 0,79%, na redovitu izdavačku djelatnost 2,79%, na osnovni program i znanstvene projekte Akademije 9,04%, na stalne mjesečne nagrade redovnih i izvanrednih članova Akademije 11,34%, na redovnu djelatnost Akademijinih jedinica 57,47%, na materijalne i operativne izdatke 10,57%, na amortizaciju opreme 0,99%, na investicijsko održavanje 5,68% i na otplatu anuiteta 1,00%. Ako se uzmu u obzir sredstva za osnovni program, znanstvene projekte i za

redovitu djelatnost Akademijinih jedinica, može se reći da se s oko 2/3 svih raspoloživih sredstava (uključujući osobne dohotke radnika u istraživačkim jedinicama) financira znanstveni i umjetnički rad Akademije.

U planovima rada, koji su dostavljeni uz poziv na Skupštinu, navedena su planirana sredstva za 1987. godinu. U toj su tablici navedeni podaci sredstava iz budžeta koja su bila poznata početkom godine i sredstva koja su zatražena od SIZ-ova. Danas, međutim, situacija je nešto drukčija. Ona je prikazana u tablici koja je dostavljena uz poziv na Skupštinu. Prema današnjem stanju sredstva iz budžeta povećana su u odnosu na 1986. godinu za 78,8%, s tim da se može očekivati još i dalje povećanje sredstava. Republički SIZ kulture donio je prije nekoliko dana odluku o sredstvima namijenjenim Akademiji, pa su prema toj odluci sredstva povećana samo za 35%, što je potpuno neadekvatno stopi inflacije i životnim troškovima, pa je, smatram, potrebno ukazati na neodrživost takva postupka, jer će se tako onemogućiti svaka aktivnost i jer će se osobni dohoci radnika u muzejsko-galerijskim jedinicama morati zadržati na lanjskoj razini, ako i to bude moguće. Materijalni i ostali troškovi rastu, naime, po stopi znatno većoj od toga povišenja sredstava, pa će se to povećanje sredstava za te djelatnosti istopiti u pokrivanju tih troškova, koji se ne mogu eliminirati.

Od SIZ-a znanosti zatražena su za oko 140% veća sredstva od sredstava odobrenih u 1986. godini. To je učinjeno iz dva osnovna razloga. Poznato je, naime, da su osobni dohoci u istraživačkim jedinicama Akademije niži nego u drugim znanstvenim organizacijama, pa je to i najveće povišenje na stavci redovite djelatnosti Akademijinih jedinica. S druge strane, potrebno je proširiti programe istraživanja novim projektima i novim istraživačima. Koliko će se dobiti od SIZ-a znanosti, to ovog časa ne znamo, ali ako i taj SIZ postupi na isti način kao Republička zajednica iz oblasti kulture, to će uzrokovati situaciju s ozbiljnim posljedicama.

Planovi rada razredâ, istraživačkih jedinica i znanstvenih savjeta predviđaju rad na nizu istraživačkih projekata, a njihovo bi dovršenje trebalo rezultirati objavljivanjem rezultata tih istraživanja. Ne treba sumnjati u nastojanja svih istraživača da se realiziraju planovi rada, ali je sigurno da dovršenje istraživačkih projekata često ne ovisi o nastojanju i angažmanu istraživača. Objavljivanje rezultata bit će u našim prilikama nužno ograničeno, jer brže rastu tiskarske usluge i cijene papira od raspoloživih sredstava za izdavačku djelatnost. Taj se raskorak može djelomično premostiti suradnjom s izdavačkim organizacijama, što je i dosada ostvarivano. Dakako, dobar dio izdavačke djelatnosti Akademije spada u osnovnu djelatnost (»Rad« Jugoslavenske akademije, nastavak tradicionalnih serija), ali drugi dio te izdavačke djelatnosti svakako, s velikim razlozima opravdanja, valja uključiti u sustav financiranja društveno korisne knjige (sabrana djela istaknutih književnika, monografije o seriji »Djela« Jugoslavenske akademije, kritička izdanja znanstvenih djela iz prošlosti, opći i terminološki rječnici, umjetničke monografije, povijesne i ekonomske sinteze i sl.). Uz sva naša nastojanja dosada se nismo uspjeli uključiti u kategoriju društveno korisne knjige, premda su neki od naših suizdavača dobili sredstva za naša izdanja. Razlozi su bili formalni. Najprije, nismo bili formalno registrirani kao izdavačka organizacija, iako se Akademija, i prema Zakonu i Statutu, bavi objavljivanjem znanstvenih i umjetničkih djela. To je pitanje riješeno uz pomoć Komiteta za prosvjetu i kulturu, ali smo u prvom krugu ispali iz natječaja. Neki od naših autora ili ne žive na području SR Hrvatske, ili su dulje vrijeme u mirovini, ili su umjetnici pa nisu registrirani kao

znanstveni radnici u Komitetu za znanost, pa njihova djela ne mogu biti uvrštena među društveno korisne knjige. Nadamo se da će se u sljedećem krugu te poteškoće riješiti.

Dio izdavačke djelatnosti — periodičke publikacije — financira se sredstvima SIZ-a za znanost, ali se i tu postavlja niz formalnih zahtjeva, koji ne odgovaraju humanističkim strukturama. Osim toga, prema poznatim odobrenim sredstvima, radi se često o simboličkim sredstvima, koja nisu dovoljna za autorski honorar (koji je, nažalost, u Akademiji više nego skroman) i za pripremu rukopisa, što predstavlja danas manje od 15% ukupnih troškova za objavljivanje takve publikacije.

Ovdje treba spomenuti dragocjenu pomoć koju pružaju društveno-političke zajednice izdavačkim pothvatima istraživačkih jedinica u Osijeku, Varaždinu i Vinkovcima, te sudjelovanje lokalnih SIZ-ova u financiranju izdavaštva Akademijinih jedinica u Dubrovniku, Zadru i Rijeci.

Planovi rada zapravo su planovi mogućnosti, pa njihova realizacija ovisi, s jedne strane, o angažiranosti znanstvenih radnika i istraživača, a s druge strane, pogotovo s obzirom na izdavačku djelatnost, o raspoloživim sredstvima. Zbog toga se predlaže da se planovi rada prihvate kao obveza u smislu programa istraživanja i pripreme publikacija, ali tek kao orijentacija u smislu izdavačke djelatnosti, s tim da se razredima prepusti odluka o prioritetima u okviru raspoloživih sredstava.

Rješavanje je problema mirovina članova Akademije u postupku. Smatramo da će se to pitanje riješiti u skladu s prijedlozima koje je u svoje vrijeme podnijela Akademija i na kojima Predsjedništvo i dalje inzistira, što znači da se to sistematski riješi tako da se pravo na iznimnu mirovinu ostvaruje u redovnom postupku stjecanja prava na starosnu mirovinu.

Može se sa zadovoljstvom konstatirati da velika većina našeg novinstva, radio i televizija s pažnjom prate rad naše Akademije, na čemu srdačno zahvaljujemo. Treba se, međutim, požaliti na širenje dezinformacija o nekim aspektima djelovanja Akademije, koje su se prije nekoliko mjeseci pojavile u dijelu štampe.

Na kraju ovog izvještaja želim uime Predsjedništva i Uprave zahvaliti na suradnji razrednim tajnicima, izabranim članovima Predsjedništva, voditeljima znanstvenih i muzejsko-galerijskih jedinica, svim članovima Akademije, radnicima u svim jedinicama i stručnim službama, jer je sigurno da bez njihova zalaganja i aktivnosti ne bi bilo moguće izvršiti mnogobrojne i raznovrsne zadatke i dalje unaprijediti djelatnost ove stare institucije, koja je u 121. godini postojanja i koja, iako stara, uvijek mora biti mlada i aktivna.

Poslije uvodnog izlaganja akademika Hrvoja Požara, predsjednik otvara raspravu. Budući da se nitko nije javio za riječ, Skupština jednoglasno i bez rasprave donosi zaključak kojim se usvaja: Izvještaj o radu Akademije u godini 1986, Završni račun Akademije za godinu 1986, Planovi rada Akademije za godinu 1987. i Financijski plan Akademije za godinu 1987.

6. Predsjednik podsjeća da je prijedlog odluke o osnivanju znanstvenih vijeća Jugoslavenske akademije i odluke o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije dostavljen na poziv za Skupštinu, pa moli glavnog tajnika da dade napomene uz ove točke dnevnog reda.

Poslije kraćeg izlaganja akademika Hrvoja Požara, predsjednik otvara raspravu.

Skupština nakon rasprave, u kojoj su sudjelovali akademici Jakov Sirotković i Vladimir Stipetić i izvanredni član Hodimir Sirotković, donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o osnivanju znanstvenih vijeća Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti uz promjenu u stavu 2. člana 7.

Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

7. Skupština bez rasprave i s jednim suzdržanim glasom donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o osnivanju Znanstvenog vijeća za visoke tehnologije.

8. Skupština bez rasprave i jednoglasno donosi zaključak kojim se usvaja Odluka o osnivanju Znanstvenog vijeća za turizam.

9. Predsjednik poziva akademika Hrvoja Požara, glavnog tajnika Akademije da obrazloži prijedlog Predsjedništva Akademije o doprinosu članova Akademije za gradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke.

Predsjednik konstatira da je Skupština aklamacijom prihvatila prijedlog da redovni i izvanredni članovi Akademije prilože povišice nagrade za siječanj i veljaču 1987. u korist gradnje Nacionalne i sveučilišne biblioteke u ukupnom iznosu od oko 5.000.000 dinara.

10. Obavještavajući Skupštinu da Uprava Akademije nije u statutarnom roku primila niti jedan prijedlog za raspravljanje u okviru točke eventualije, predsjednik zahvaljuje stručnim suradnicima i službama Akademije na poslu koji su obavili pripremajući ovu Skupštinu. Isto tako zahvaljuje predstavnicima tiska, radija i televizije na praćenju rada ove Skupštine i rada Akademije u cjelini te zaključuje skupštinsko zasjedanje u 18,15 sati.

VISOKA ODLIKOVANJA ČLANOVIMA I SURADNICIMA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

U povodu proslave 120. obljetnice osnutka i rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ukazima Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije od 30. XII. 1986. te od 13. IV. 1987. i 6. V. 1987. godine, iz Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb, odlikovani su:

Za dugogodišnji revolucionarni rad i naročite zasluge u izgradnji socijalističkog samoupravnog društva, kao i za značajan doprinos politici mira i prijateljskih odnosa između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i drugih zemalja

Ordenom jugoslavenske zastave s lentom

Jakov Sirotković

Za naročite zasluge na polju javne djelatnosti kojom se pridonosi općem napretku zemlje

Ordenom Republike sa zlatnim vijencem

Ivan Jurković
Andre Mohorovičić
Boris Papandopulo
Hrvoje Požar
Dragutin Tadijanović

Ordenom Republike sa srebrnim vijencem

Maja Bošković-Stulli
Drago Galić
Vanda Kochansky-Devidé
Vladimir Mihalić
Duje Rendić-Miočević
Kamilo Tompa

Za naročite zasluge i postignute uspjehe u radu od značenja za socijalističku izgradnju zemlje

Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom

Zoran Bujas
Lavoslav Horvat
Branko Kesić
Ivo Maček
Vladimir Stipetić

Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama

Rafo Bogišić
Žarko Dadić
Rudolf Filipović
Zlatko Janković

Ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom

Slobodan Kaštela

Za naročite zasluge i postignute uspjehe u radu od značenja za napredak zemlje

Ordenom rada sa crvenom zastavom

Stanko Bilinski
Kruno Prijatelj

Ordenom rada sa zlatnim vijencem

Miroslav Kurelac
Ivan Supičić
Olga Šarc-Lahodny

Ordenom rada sa srebrnim vijencem

Biserka Belicza-Gaće

Za zalaganje i postignute uspjehe u radu

Medaljom rada

Mirjana Jedvajić
Stjepan Maček

Tim povodom održana je u Dvorima na Radićevom trgu 8. lipnja 1987. prigodna svečanost, na kojoj su uručena odlikovanja članovima i suradnicima Jugoslavenske akademije.

Predsjednik Predsjedništva SRH inž. Ante Marković održao je prigodni govor koji u cijelosti prenosimo.

Govor predsjednika Predsjedništva SRH, inž. Ante Markovića pri uručenju odlikovanja:

Drugarice i drugovi,

Predsjedništvo Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije odlikovalo je 30 pojedinaca iz Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za njihove naro-

čite zasluge, doprinos, rezultate i pregalaštvo u izgradnji našeg samoupravnog socijalističkog društva. Čast mi je i zadovoljstvo da u ime Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske, drugih republičkih organa i organizacija i moje osobno svima njima srdačno čestitam na dodijeljenom visokom društvenom priznanju.

Svi vi odlikovani članovi Akademije cijenjene ste ličnosti, a među vama posebno oni čije stvaralaštvo i uspjesi u radu čine izuzetno vrijedan doprinos znanosti i umjetnosti. Međutim, upravo ta aktivnost limitira mogućnost da u ovoj prigodi, adekvatno opusu i značaju vaših djela, riječju, pojedinačno i ukupno, obuhvatim i istaknem volumen kapitala kojega ste vi autori, a kojim svi raspolažemo kao dijelom našeg ukupnog bogatstva. Zato dozvolite da vam svima, a to znači i svakome poimenično, odam puno priznanje za vaš doprinos riznici znanja, kulture i umjetnosti, koja je uporište i sredstvo u funkciji ostvarivanja našeg društvenog napretka i osobne sreće čovjeka.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, najstarija akademija na Slavenskom jugu, od svog osnutka slijedila je naprednu i humanu ideju da cilj i rezultati njena rada budu posvećeni dobrobiti naroda, podrazumijevajući već u ona teška vremena tuđinske vlasti da njen rad služi općem napretku. U tom smislu ona je uvijek okupljala velike ličnosti znanosti i kulture hrvatskog, srpskog i drugih naroda Slavenskog juga. Oni su zajedničkim trudom dali djela neprocjenjive vrijednosti. Takva su nastojanja bila izrazom spoznaje o znanosti kao pokretačkoj snazi društvenog napretka, ali i svijesti da se nacionalna sloboda i suverenitet ne mogu postići ni održati bez afirmacije vlastitog kulturnog nasljeđa, bez tijesne suradnje i povezanosti svih jugoslavenskih naroda, bez znanosti u službi naroda.

Punih pedeset godina nakon svog osnivanja djelovala je Jugoslavenska akademija pod terorom tuđinske vlasti, da ni jednog trenutka nije odstupila od svoga osnovnog programa. Ona se u radu oslanjala na velik broj istaknutih likova i imena, koji su svi stvarali i sanjali o slobodi i širili zamisao našeg narodnog jedinstva i oslobođenja.

Vezana svojim radom uz principe humanističke uloge znanosti i umjetnosti, bila je u vrijeme drugog svjetskog rata ukinuta, a nakon oslobođenja zemlje ponovno je uspostavljena, 25. travnja 1946. godine.

U oslobođenoj zemlji obnovljena Jugoslavenska akademija dobila je široko područje rada, jer je socijalistička izgradnja zemlje tražila velike napore, a nauka je od početka dobila značajnu ulogu, ali i obaveze i odgovornost. I — kao što je rekao drug Tito u svom govoru na svečanoj sjednici Jugoslavenske akademije 1947. godine prilikom njegova proglašenja za počasnog člana — citiram: »... tek u socijalističkom društvu dobiva nauka neograničene mogućnosti, istom u socijalističkom društvu mogu se rezultati naučne misli u potpunosti realizirati, baš zato što ti rezultati služe širokim narodnim masama, tj. narodu... samo u socijalističkom društvu, gdje narod ima vlast u svojim rukama, a samim tim ima u svojim rukama i sredstva za proizvodnju, samo tu imaju ljudi od znanosti ne samo bezgranične mogućnosti za rad već uživaju i veliko poštovanje i brigu prema sebi, kako od strane vlasti tako i od naroda« — završen citat.

Drugarice i drugovi,

naša je zemlja u svom poslijeratnom dinamičnom razvoju posebno značenje pridavala stvaranju uvjeta za razvoj znanosti i kulture u cjelini, kao i za razvoj

kadrova. Pod takvim uvjetima postigli smo i imamo značajne, pa i određene svjetski afirmirane rezultate.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti pružala je i daje snažan doprinos privrednom i općem društvenom razvoju naše socijalističke zajednice. Ona ima i dugu tradiciju u međunarodnoj znanstvenoj i kulturnoj suradnji, koja se odvija u različitim oblicima i oblastima. To je na pravcu tradicionalnih nastojanja Akademije i od interesa je za razvitak znanosti i umjetnosti u nas, kao i prilog daljem jačanju ugleda socijalističke Jugoslavije u svijetu, širenju znanstvene istine o njezinoj prošlosti i sadašnjosti. Svi njezini rezultati i uspjesi izraz su i potvrda da na svoje mjesto u društvu ona ne gleda kao otuđeni promatrač, već kao aktivni sudionik u naporima da znanost i kultura postanu svojina cjelokupne zajednice, s ciljem da time trajno pridonosi svestranom razvitku društva, boljem i humanijem životu.

Upravo danas znanost ima izuzetno značenje za daljnji cjelokupan razvoj suvremenog društva. U tom smislu svi njezini potencijali trebaju pridonijeti i izgradnji visoko produktivne, efikasne privrede i društva u cjelini, koja će biti sposobna da, s jedne strane, potiče prodore i otvaranje prema svijetu i da, s druge strane, uočava i prenosi na nas svjetske tendencije znanstveno-tehničkog razvoja. To treba i može pridonijeti i bržem izlasku iz ekonomskih poteškoća, ostvarivanju politike ekonomske stabilizacije i napose potvrditi efikasnost, humanost i sve druge prednosti našeg samoupravnog socijalističkog društva. U najrazvijenijim zemljama svijeta oko 50% privrednog rasta uvjetovano je znanstveno-tehnološkim napretkom, koji istovremeno sa 85% sudjeluje u povećanju produktivnosti rada i efikasnosti korištenja sredstava. Naravno, za to je, uz ostalo, potrebno mijenjati i društveni odnos prema obrazovanju i znanosti, te ih staviti u poziciju osnovnog pokretača razvoja.

Sada, kad je Jugoslavija dosegla nivo srednje razvijene zemlje, razumljivo je da su veće i naše potrebe, a zbog toga bismo morali imati i veće mogućnosti. Ključno je pitanje stvaranja tih mogućnosti novi razvoj, a pretpostavka je tog razvoja da raspoložive resurse stavimo u funkciju izvoza, da ostvarujemo otvorenost jugoslavenske privrede i da na taj način osiguramo primjenu svjetskih kriterija i jačanje ekonomskih zakonitosti, a time i uključivanje u svjetske transformacijske procese.

Osloncem na vlastite snage, otvaranjem procesa razvoja, daljnjom demokratizacijom društvenih odnosa i jačanjem motivacije mi možemo svladavati privrednu krizu. A naš samoupravni socijalistički sistem ima u sebi ogromne potencijalne snage, koje treba znati osloboditi kako bismo razriješili suprotnosti i probleme ove faze našeg razvoja. Ja sam siguran da će se na tome stvaralački angažirati i dati svoj doprinos i svi naši naučni kadrovi i institucije, među kojima i Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, sa svojim respektabilnim snagama. U tom smislu dozvolite da još jednom iskreno čestitam i uručim dodijeljena priznanja odlikovanim drugaricama i drugovima.

Zahvala akademika Jakova Sirotkovića uime odlikovanih članova Akademije

Poštovani druže predsjedniče!

Želio bih, najprije, uime svih odlikovanih članova i suradnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, izraziti iskrenu zahvalnost Predsjedništvu Socija-

lističke Federativne Republike Jugoslavije na visokim priznanjima, Tebi na lijepim riječima i činu uručenja odlikovanja, te svima koji su nam ukazali pažnju svojim prisustvom ovoj svečanosti.

Odlikovanja koja su nam dodijeljena, svakome od nas čine veliko zadovoljstvo, osobito jer su to priznanja za zalaganje i uspjehe u radu, za rad i doprinose od značenja za opći napredak zemlje, za izgradnju našeg socijalističkog samoupravnog društva. Ona nas ujedno i obavezuje nastaviti u tome pravcu.

Mi, također, ova odlikovanja shvaćamo i kao priznanje radu Jugoslavenske akademije u cjelini, utoliko više što se ona dodjeljuju u sklopu obilježavanja 120. godišnjice njezinoga rada, u kojem je očuvan kontinuitet znanstvenoga i društvenoga djelovanja u službi svome narodu.

S tim u vezi želim podsjetiti da je Jugoslavenska akademija nastala u procesu revolucionarnih gibanja sredinom prošloga stoljeća, koja su i smjena povijesnih epoha, a kojih je osnovno obilježje formiranje nacionalnih država, afirmacija nacija, nacionalne kulture i nacionalnoga jezika.

To je i vrijeme kada se u političkom smislu idejno zasniva koncepcija jugoslavenske zajednice, koja je polazila od činjenice postojanja više srodnih i sudbinski povezanih naroda i spoznaje da vlastiti nacionalni opstanak zahtijeva širu političku zajednicu koja osigurava neophodne uvjete za samostalni nacionalni razvitak svakoga naroda.

Jugoslavenska je akademija od samih početaka bila duboko integrirana u te procese, a njena je osnovna djelatnost — u razvoju i unapređivanju znanosti i umjetnosti, u afirmaciji i očuvanju baštine, u stvaranju kulturnoga identiteta hrvatskoga naroda — bila uvijek i poluga borbe za nacionalnu slobodu i nezavisnost.

Te su težnje naših preteča i osnivača bile potisnute u Jugoslaviji između dva rata, a sasvim onemogućene u toku drugoga svjetskog rata, kada je Jugoslavenska akademija bila ukinuta.

Oslobodilačkom borbom i konstituiranjem Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Socijalističke Republike Hrvatske, u etapi razvoja našeg društva koju s pravom nazivamo Titovom, ostvareni su i nesagledivi prostori slobode ljudskog stvaralaštva.

U takvim je uvjetima puni procvat doživjela i Jugoslavenska akademija. Neraskidivo povezana sa svojim narodom, ona nastoji da znanstvenim radom stalno pridonosi napretku naše socijalističke zajednice, da djeluje kao integrirajući faktor na jugoslavenskom planu, da proširuje i obogaćuje međunarodnu suradnju.

Za svoj rad Jugoslavenska akademija i pojedini njeni članovi dobivali su i ranije društvena priznanja. Ova, danas dodijeljena, za nas su veoma značajna, brojna su i visoka. Takve izraze pažnje i povjerenja najviših rukovodstava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Socijalističke Republike Hrvatske duboko cijenimo. Oni su nam i podrška i poticaj da u tome radu, kao i u svim našim zajedničkim nastojanjima, ustrajemo.

IZVJEŠTAJ O RADU JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U GODINI 1987.

PREDSJEDNIŠTVO AKADEMIJE

Predsjedništvo Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti održalo je u godini 1987. sedam redovitih sjednica. U nastavku dajemo pregled glavnih zaključaka koji su doneseni na tim sjednicama.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Uprave Akademije da se redovito zasjedanje Skupštine Jugoslavenske akademije održi 31. ožujka 1987. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da se 50. godišnjica dolaska Josipa Broza Tita na čelo KPJ/SKJ i osnivanja KPH/SKH obilježi svečanom sjednicom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ujesen 1987. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da se 200. obljetnica rođenja Vuka Stefanovića Karadžića obilježi svečanom sjednicom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti s time da Razred za filološke znanosti predloži program proslave i predavače.

— Predsjedništvo je primilo na znanje stavove Predsjedništva CK SKH o kriterijima pri dodjeli društvenih priznanja i iznimnih mirovina. U smislu reguliranja mirovina članova Jugoslavenske akademije Predsjedništvo je potvrdilo prijašnji stav da to pitanje treba riješiti u okviru izmjena Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, a na način kako je to učinjeno za članove Srpske akademije nauka i umetnosti.

— Predsjedništvo je u načelu podržalo prijedlog Razreda za medicinske znanosti da se u okviru Akademije osnuju znanstvena vijeća na razini razredâ Akademije, te znanstveno vijeće na razini Akademije, koje bi činilo Predsjedništvo.

— Predsjedništvo je, na osnovi prijedloga razredâ Akademije, znanstvenih i umjetničkih jedinica utvrdilo planove rada Akademije za 1987. godinu, koji se smatraju orijentacijskim planovima, jer će njihovo ostvarenje ovisiti o osiguranim sredstvima.

— Predsjedništvo je utvrdilo prijedlog Odluke o osnivanju znanstvenih vijeća Jugoslavenske akademije.

— Akademik J. Sirotković, predsjednik Akademije, ukratko je elaborirao dosadašnju aktivnost Akademije na provođenju stavova Predsjedništva CK SKH o jezičnoj politici. S obzirom da o tim aktivnostima nisu dani pismeni materijali, Predsjedništvo je zaključilo da ne vodi raspravu, već da se za jednu od idućih sjednica pripreme pisani materijali, kako bi se ta problematika mogla temeljito razmotriti.

— Predsjedništvo je podržalo sve znanstvenoistraživačke projekte koje je Akademija u okviru raspisanog natječaja prijavila Samoupravnoj interesnoj zajednici znanosti SR Hrvatske.

— Predsjedništvo je, uz nekoliko izmjena i dopuna predloženog teksta, u načelu podržalo Nacrt Pravilnika o radu znanstvenih vijeća Jugoslavenske akademije. Prije definitivnog donošenja toga Pravilnika, koji bi se počeo primjenjivati od 1. siječnja 1988. godine, Predsjedništvo će zatražiti mišljenje i prijedloge razredâ Akademije.

— Na osnovi pismene informacije i uvodnih napomena akademika D. Rendić-Miočevića o spašavanju i zaštiti ugroženih spomenika stare Salone, Predsjedništvo je konstatiralo dramatičnost situacije zbog ugrožavanja i uništavanja spomeničkih vrijednosti Salone i potrebu da Jugoslavenska akademija uputi apel najvišim tijelima SR Hrvatske i našoj javnosti. U tom apelu upozorit će se na potrebu obustavljanja daljih radova na splitskoj zaobilaznici dok se ne nađu odgovarajuća tehnička rješenja koja će voditi računa u prvom redu o čuvanju kulturne baštine, te izraziti spremnost Akademije da organizira skup istaknutih stručnjaka koji će predložiti optimalno rješenje ovoga problema.

— Predsjedništvo je donijelo zaključak da se Izborna skupština Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za izbor novih članova Akademije održi dana 19. svibnja 1988. godine.

— Predsjedništvo je prihvatilo predloženi tekst Obavijesti o izboru novih članova Jugoslavenske akademije.

Predsjedništvo je nadalje zaključilo da tajnici razredâ najkasnije do 10. listopada 1987. godine predlože Upravi Akademije raspodjelu jednog slobodnog mjesta izvanrednog člana Akademije. Prijedlog razrednih tajnika uvrstit će se u Objavu za izbor novih članova.

Predsjedništvo Akademije zaključilo je i to da se u Objavu za izbor novih članova neće unositi slobodna mjesta koja bi mogla eventualno nastati u razredima od 28. rujna 1987. do dana slanja Objave radi njezina publiciranja u »Narodnim novinama«.

— Predsjedništvo je informirano o nominacijama za članove Jugoslavenske akademije i izvršilo raspodjelu slobodnih mjesta dopisnih članova državljana SFRJ po razredima.

— Predsjedništvo je razmotrilo probleme nastale prilikom tiskanja časopisa »Forum« br. 3/4 i usvojilo odgovarajuće stavove.

— Na osnovi prijedloga Savjeta Spomen-područja »Jasenovac«, Predsjedništvo se u načelu suglasilo da se Jugoslavenska akademija uključi u znanstvenu obradu koncentracionog logora »Jasenovac«. Ovaj zaključak u skladu je s ranijim stavom Jugoslavenske akademije da se bez interdisciplinarnih istraživanja na razini cijele Jugoslavije ne može doći do konačnog znanstvenog odgovora o jasenovačkoj tragediji. Predsjedništvo je zaključilo da se inicijativa Savjeta Spomen-područja »Jasenovac« uputi zainteresiranim razredima Jugoslavenske akademije da oni predlože način uključivanja u realizaciju toga projekta. Predsjedništvo će s tom inicijativom i svojim zaključkom upoznati i Međuakademijski odbor za proučavanje uzroka i posljedica II. svjetskog rata, s prijedlogom da se i druge jugoslavenske akademije uključe u realizaciju toga projekta.

— Predsjedništvo je podržalo prijedlog za osnivanje Znanstvenog savjeta za turizam Jugoslavenske akademije i zaključilo da se taj prijedlog uputi, prije iznošenja na Skupštinu Akademije, svim razredima radi dobivanja mišljenja razredâ o prijedlogu.

— Predsjedništvo je podržalo prijedlog za osnivanje Znanstvenog savjeta za visoke tehnologije i zaključilo da se taj prijedlog uputi prije iznošenja na Skupštinu Akademije svim razredima radi dobivanja mišljenja razreda o prijedlogu.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da se u okviru Razreda za medicinske znanosti osnuje Centar za klinička medicinska istraživanja. Suglasnost je dana uz uvjet da osnivanje Centra za klinička medicinska istraživanja ne proizvode dodatna financijska opterećenja za Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti i da se ne uzimaju u radni odnos novi radnici za potrebe rada toga Centra.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da se u okviru Razreda za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije osnuje Odbor za onkogene i faktore rasta.

— Predsjedništvo je podržalo prijedlog organizacijskih promjena o djelovanju istraživačkih jedinica Jugoslavenske akademije, i to iz ovih razloga:

a) usklađivanja organizacijske strukture sadašnje Radne zajednice Istraživačkog centra s odredbama Zakona o Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti i Statuta Jugoslavenske akademije,

b) jačanja ingerencije Razreda na znanstvenoistraživački rad istraživačkih jedinica koje djeluju u okviru znanstvenog odnosno umjetničkog područja pojedinih razreda, posebno na formiranje programa rada jedinica i nadzor nad obavljanjem radnih zadataka i poslova jedinica,

c) traženja djelotvornijeg oblika odvijanja radnih procesa u jedinicama i efikasnijih oblika ostvarivanja samoupravnih prava i obveza radnika koji udružuju rad u radnim zajednicama Jugoslavenske akademije.

Predsjedništvo je, nadalje, zaključilo da se svim razredima Jugoslavenske akademije upute tekstovi Nacrta Odluke o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, tako da razredi razmotre dotične materijale i upute eventualne primjedbe i sugestije Predsjedništvu Akademije.

— Predsjedništvo je utvrdilo prijedlog Odluke o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Akademije. Odlukom se predviđa da Istraživački centar i Radna zajednica Istraživačkog centra prestanu djelovati 31. prosinca 1987. godine, dokad je potrebno izvršiti pripreme za početak rada nove organizacije.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Ugovora o reguliranju odnosa između Jugoslavenske akademije i nasljednika kipara Ivana Meštrovića.

— Predsjedništvo je uz manje izmjene i dopune prihvatilo Nacrt Samoupravnog sporazuma o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima između Jugoslavenske akademije i radnih zajednica znanstvenih i umjetničkih jedinica. Predsjedništvo se, nadalje, suglasilo s prijedlogom da se umjesto sadašnje jedinstvene Radne zajednice Istraživačkog centra Akademije osnuju tri radne zajednice, i to: za područje društvenih znanosti, za područje prirodnih znanosti i za područje umjetnosti. Predsjedništvo je na kraju zaključilo da se Nacrt samoupravnog sporazuma uputi na razmatranje u razrede Akademije i Istraživački centar s tim da eventualne primjedbe i prijedloge treba dostaviti do 1. XII. 1987. godine. Razredi su ponovno zamoljeni da u istom roku dadu primjedbe na prijedlog Pravilnika o radu znanstvenih vijeća Akademije.

— Predsjedništvo je, na osnovi pismenog prijedloga Zavoda za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Medicinskog fakulteta u Zagrebu, zaključilo da je Jugoslavenska akademija zainteresirana za povrat spomenutog Zavoda i zgrade u Deme-

trovoj 18 u sastav Akademije. Akademija će u tom smislu uputiti pismo Medicinskom fakultetu, nakon što se o ovom pitanju izjasni Razred za medicinske znanosti.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad Znanstvenim skupom »13th International Radiocarbon Conference«, koji će se održati u Dubrovniku 20. do 25. VI. 1988. godine, i nad tradicionalnim IX. međunarodnim simpozijem »Kompjutor na sveučilištu«, koji će se održati u Cavtatu od 18. do 22. V. 1987. godine (delegati Jugoslavenske akademije na tom simpoziju bit će akademik H. Požar i član suradnik B. Souček), nad Međunarodnom konferencijom ekonomista na temu »Ekonomski razvoj i problem međunarodnih dugova u svijetu«, u trajanju od 8. do 11. IX. 1987. godine (Jugoslavensku akademiju na tom skupu predstavljat će akad. Sirotković, predsjednik Akademije), te konačno nad međunarodnim simpozijem »The Electronic Structure of Molecules and Molecular Crystals«, koji će se održati u Cavtatu od 28. VIII. do 2. IX. 1988 (za predstavnike Akademije u odboru za pripremu skupa Predsjedništvo je delegiralo akademika D. Grdenića i izv. člana I. Šlausa).

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog da se u 1987. godini organizira Savjetovanje »Rijeka Sava — zaštita i korištenje voda«. Organizaciju Savjetovanja preuzet će Znanstveni savjet za zaštitu prirode Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Predsjedništvo se ujedno suglasilo s prijedlogom da se formira i Predsjedništvo Savjetovanja u sastavu: akad. J. Sirotković, inž. A. Marković, akad. H. Požar, dr. J. Zmaić i B. Bergman.

— Predsjedništvo se u načelu suglasilo s prijedlogom Skupštine Općine Makarska da Jugoslavenska akademija bude pokrovitelj znanstvenog skupa o Mihovilu Pavlinoviću. Prije definitivne suglasnosti o pokroviteljstvu toga skupa, zatražit će se od organizatora da dostavi imena osoba koje će nastupiti kao referenti na skupu i prijedlog Organizacijskog odbora skupa, koji će garantirati znanstvenu razinu skupa. Predsjedništvo Jugoslavenske akademije imenovalo je kao predstavnike Akademije u Organizacijski odbor skupa akad. Lj. Bobana, akad. I. Frangeša i člana suradnika M. Bošković-Stulli.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad znanstvenim savjetovanjem koje će se organizirati u Senju u povodu proslave 450. obljetnice dolaska uskoka u Senj.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija prihvati pokroviteljstvo nad:

— skupom »Francuska revolucija — politička demokracija i ljudska prava nakon 200 godina« i

— Savjetovanjem »100. obljetnica arheoloških istraživanja u Osoru«.

— Predsjedništvo je zaključilo da Razred za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom »Geografija u Jugoslaviji danas«, koji će se održati u Zagrebu početkom listopada 1987. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom »Ejnar Dyggve i Lovre Katić — zaslužni istraživači kulturne baštine Dalmacije«. Predsjedništvo Akademije ujedno sugerira da se promjeni redoslijed imena zaslužnih istraživača kulturne baštine Dalmacije tako da ime Lovre Katić bude na prvom mjestu.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom Razreda za filološke znanosti i Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu o obilježavanju 150. obljetnice rođenja Vatroslava Jagića.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom II. razreda da Jugoslavenska akademija preuzme pokroviteljstvo savjetovanja »Proizvodno strojarstvo '87«, koje će se od 6. do 9. listopada 1987. godine održati u Opatiji.

— Predsjedništvo je zaključilo da će se 100. obljetnica rođenja pokojnih predsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, i to Andrije Stampara, rođenog 1. IX. 1888, i Grge Novaka, rođenog 2. IV. 1888, obilježiti svečanim sjednicama Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u proljeće i jesen 1988. godine. Razred za društvene znanosti i Razred za medicinske znanosti odredit će referente koji će govoriti o jednom odnosno drugom pokojnom predsjedniku.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad Znanstvenim skupom »Arheološka istraživanja u Kninu i kninskoj krajini«, koji će se održati prilikom obilježavanja 100. obljetnice osnivanja »Kninskog starinarskog društva«. Jugoslavensku akademiju na odnosnom skupu predstavljat će akad. H. Požar.

— Predsjedništvo je zaključilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti Jugoslavenske akademije bude pokrovitelj simpozija kojeg će organizirati biokemijsko društvo pod nazivom »Internacionalni simpozij o enzimima koji hidroliziraju organofosforne spojeve«.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti bude pokrovitelj »11. svjetskog kongresa medicine prometa«, koji će se održati u Dubrovniku od 24. do 28. V. 1988. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti Jugoslavenske akademije bude pokrovitelj znanstvenog skupa pod naslovom »Molecular Astrophysics«, koji će se održati na Brijunima od 5. do 9. IX. 1988. godine.

— Predsjedništvo je zaključilo da Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti prihvati pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom »Pet stoljeća zemljopisnih karata Hrvatske«, koji će se održati u Zagrebu i Dubrovniku 1988. godine.

— Izv. član H. Sirotković upoznao je Predsjedništvo s angažmanom Razreda za društvene znanosti na pripremi, organizaciji i udjelu u tri važna znanstvena skupa u 1988. godini. To su:

— 700. obljetnica Vinodolskog zakonika,
— Korčulanski statut,
— 100. obljetnica Općeg i imovinskog zakonika u Crnoj Gori.

Predsjedništvo je zaključilo da o toj problematici Razred dostavi promemoriju, a da akad. A. Mohorovičić uime Akademije koordinira aktivnost svih suorganizatora na pripremi znanstvenog skupa posvećenog 700. obljetnici Vinodolskog zakonika.

— Predsjedništvo se suglasilo s prijedlogom da Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju preuzme pokroviteljstvo nad znanstvenim skupom koji će Zavod za muzikološka istraživanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije organizirati 1988. godine u povodu 100. obljetnice rođenja skladatelja Krste Odaka.

— Predsjedništvo je u Međuakademijski odbor za fizičke i kemijske osobine materijala izabralo za predstavnika Jugoslavenske akademije izv. člana D. Fleša i drugog predstavnika člana suradnika B. Leontića.

— Predsjedništvo je na prijedlog Razreda za prirodne znanosti izabralo za predstavnika Akademije u Izvršnom odboru Znanstvenog savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Jugoslavenske akademije akad. V. Majera umjesto dosadašnjeg predstavnika F. Brauma, člana suradnika Akademije.

— Predsjedništvo se suglasilo s Memorandumom o razgovorima vođenim između predstavnika Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu, održanim u Zagrebu od 15. do 19. XII. 1986. godine.

— Predsjedništvo je imenovalo za članove Znanstvenog savjeta Zavoda za znanstveni rad u Osijeku kao predstavnike Akademije: akademike Lj. Bobana, D. Čalića, D. Ikića, H. Požara i V. Stipetića.

— Predsjedništvo je prihvatilo izvještaj o financijskom poslovanju Jugoslavenske akademije za 1986. godinu.

— Predsjedništvo je prihvatilo završni račun Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za 1986. godinu kako slijedi:

Ukupno ostvareni prihodi	dinara	1.188.888.309
Ukupno ostvareni rashodi	dinara	1.012.105.106
Višak prihoda nad rashodima	dinara	176.783.203
Raspored viška nad rashodima:		
U poslovni fond	dinara	17.785.890
Prijenos u slijedeću godinu	dinara	158.997.313

Ovako prihvaćeni završni račun za 1986. godinu predložit će se na odobravanje Skupštini Akademije.

— Predsjedništvo je donijelo odluku o odobravanju privremenog financiranja za izvršenje Plana i Programa rada u I. kvartalu 1987. godine, u visini od 25% sredstva, koja će Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti biti osigurana iz budžeta SR Hrvatske, RSIZ za znanost i RSIZ za kulturu za 1987. godinu.

— Predsjedništvo je donijelo odluku o utvrđivanju nove osnovice za obračun autorskih honorara u iznosu od dinara 40.000. Ta osnovica primjenjivat će se za obračun autorskih honorara autorima djela koja će biti objavljena nakon 16. veljače 1987. godine.

— Predsjedništvo je utvrdilo prijedlog financijskog plana Akademije za 1987. godinu u ukupnom iznosu od 1,736.550.084 dinara. S obzirom na to da je taj plan rađen na temelju procjene potrebnih sredstava, a prije nego što su poznati financijski planovi Republičkog SIZ-a za znanost, odnosno SIZ-a za kulturu, može se očekivati da će u toku godine biti potrebno izvršiti rebalans sredstava. U prijedlog plana koji će se predložiti Skupštini uvrstit će se i stavka vlastitih prihoda Akademije u iznosu od 20 milijuna dinara.

— Predsjedništvo je donijelo Odluku da se počevši od 1. III. 1987. nagrade članovima Akademije obračunavaju po osnovici od dinara 110.000, a u skladu s odredbama važeće Odluke o raspodjeli nagrada članovima Akademije. Na istoj sjednici Predsjedništvo Akademije odlučilo je predložiti Skupštini da se razlika nastala između isplaćenih nagrada za prva dva mjeseca 1987. godine i raspoloživog iznosa sredstava za tu namjenu za odnosna dva mjeseca namijeni za izgradnju Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu.

— Akad. M. Malez, u svojstvu ravnatelja Istraživačkog centra, upozorio je na niske osobne dohotke zaposlenih u tom Centru i zamolio da se poduzmu mjere za povećanje osobnih dohodaka. Akademik H. Požar, glavni tajnik Akademije, upoznao je Predsjedništvo s odlukom Uprave da se u osobne dohotke zaposlenih u Istraživačkom centru prenese 20 milijuna dinara iz sredstava projekata. Isto tako akademik H. Požar informirao je o nedavno održanom sastanku predstavnika Akademije i Republičke samoupravne interesne zajednice za znanost, kojom prilikom je u načelu dogovoreno dosta značajno povećanje sredstava za znanstveno-istraživački rad Akademije u cijelosti, a naročito za osobne dohotke zaposlenih.

— Predsjedništvo je prihvatilo izvještaj o radovima na zdanjima Akademije u 1986. godini.

— Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog raspodjele sredstava za investicijsko održavanje u 1987. godini.

Predsjedništvo je, nadalje, zaključilo da se što prije ponovo uvede sistem zatvorenih vrata u oba dijela zgrade u kojima se nalaze prostorije razreda Akademije, te da se istraži mogućnost uređenja ulaznog prostora i stubišta koji vode do razreda Akademije.

— Predsjedništvo je donijelo Pravilnik o raspolaganju stanovima koji se nalaze u zgradama Jugoslavenske akademije.

Osim ovih zaključaka, Predsjedništvo je na svojim sjednicama razmotrilo i nekoliko drugih statusnih, financijskih i personalnih pitanja, te obavilo izbor kandidata u odgovarajuća znanstvena zvanja.

ZNANSTVENI SKUPOVI ODRŽANI 1987. GODINE U ORGANIZACIJI, SUORGANIZACIJI ILI POD POKROVITELJSTVOM JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

— Problemi čvrstoće konstrukcije objekata, Znanstveni savjet za pomorstvo Jugoslavenske akademije, Zagreb, 14. i 15. IV. 1987.

— Katalizatori i adsorbensi u tehnologiji prerade nafte, Znanstveni savjet za naftu Jugoslavenske akademije, Zadar, 27—29. IV. 1987.

— Dani Hvarskog kazališta, Jugoslavenska akademija, Književni krug Split i Skupština općine Hvar, Hvar, 7. i 8. V. 1987.

— Znanstveni skup »Kompjutor na sveučilištu«, Jugoslavenska akademija i SRCE, Cavtat, 18—22. V. 1987.

— Trauma u prometu, Zagreb, 21—23. V. 1987.

— Fra Grga Čevapović, Zavod za znanstveni rad Jugoslavenske akademije, Osijek, Slavonska Požega, 20. i 21. V. 1987.

— Znanstveni skup o etimologiji, Razred za filološke znanosti Jugoslavenske akademije, Zagreb, 4. i 5. VI. 1987.

— Ekonomski razvoj i problemi međunarodnih dugova u svijetu, Jugoslavenska akademija, Sveučilište u Zagrebu i Ekonomski fakultet u Zagrebu, Zagreb, 8—11. IX. 1987.

— XV. znanstveni skup »Turizam na Jadranu i u Istri«, Jugoslavenska akademija, Sveučilište »Vladimir Bakarić«, Rijeka, i Studij ekonomije i turizma dr. Mijo Mirković, Pula, N. P. Brioni—Pula, 24—26. IX. 1987.

— Simpozij o alkoholizmu, Razred za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije, Skupština općine Vukovar, Vukovar, 24—26. IX. 1987.

— Znanstveni skup u povodu 100. obljetnice rođenja Mihovila Pavleka Miškine, Razred za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije i OK SSRN Koprivnica, Koprivnica—Đelakovec, 25. IX. 1987.

— Liječenje ranog raka dojke, Jugoslavenska akademija, Zagreb, 25. IX. 1987.

— Međunarodni znanstveni skup o Ruđeru Boškoviću, Jugoslavenska akademija, Sveučilište u Zagrebu i Institut »Ruđer Bošković«, Dubrovnik, 5—8. X. 1987.

— Savjetovanje proizvodnog strojarstva Jugoslavije, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Tehnički fakultet Rijeka, Sveučilište »Vladimir Bakarić« u Rijeci, Opatija, 6—9. X. 1987.

— Međunarodno savjetovanje o novim proizvodnim sistemima i tehnologiji — AMST '87, Jugoslavenska akademija i CIRP, Opatija, 6—9. X. 1987.

— Svečana akademija u povodu 500. obljetnice rođenja Petra Hektorovića, Jugoslavenska akademija, Zagreb, 9. X. 1987.

— 100. obljetnica osnivanja »Kninskog starinarskog društva«, Jugoslavenska akademija, Hrvatsko arheološko društvo — Zagreb, Muzej hrvatskih arheoloških spomenika — Split i Muzej Kninske Krajine iz Knina, Knin, 13. i 14. X. 1987.

— Znanstveni skup »Povijest zdravstva u Dalmaciji«, Muzej grada Trogira, Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti IC Jugoslavenske akademije, Zagreb, Zavod za znanstveni i umjetnički rad IC Jugoslavenske akademije, Split i ostali, Trogir, 12. i 13. X. 1987.

— Znanstveni skup »Projektiranje i proizvodnja podržani računalom«, Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti Jugoslavenske akademije, Zagreb, 14. i 15. X. 1987.

— Svečana sjednica Akademije u povodu 200. godišnjice rođenja Vuka Karadžića, Jugoslavenska akademija, Zagreb, 20. X. 1987.

— V. znanstveni sabor Slavonije i Baranje, Jugoslavenska akademija, Zavod za znanstveni rad Jugoslavenske akademije, Osijek, Centar za znanstveni rad Jugoslavenske akademije, Vinkovci, Skupština Općine Vinkovci, Vinkovci, 22. i 23. X. 1987.

— Izložba djela Vanje Radauša, Jugoslavenska akademija, Zagreb, 27. X. 1987.

— Znanstveni skup u povodu 100. obljetnice smrti Mihovila Pavlinovića, Podgora, 5—7. X. 1987.

— Rijeka Sava — zaštita i korištenje voda, Međuakademijski odbor za zaštitu prirode i životne sredine pri Jugoslavenskoj akademiji, Zagreb, 10—12. XI. 1987.

— Svečana sjednica Akademije u povodu 50. godišnjice osnivanja KP Hrvatske, i dolaska J. B. Tita na čelo KPJ—SKJ, Jugoslavenska akademija, Zagreb, 24. XI. 1987.

— Znanstveni skup u povodu 120. godina znanstvene ornitologije u Jugoslavenskoj akademiji i 85. obljetnice Zavoda za ornitologiju, Razred za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije, Zagreb, 9. XII. 1987.

— Svečana sjednica u povodu 50. obljetnice osnutka i djelovanja Gliptoteke Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 17. XII. 1987.

— Znanstveni sastanak »Suvremeni pogledi na aloplastične zamjene zglobova«, Razred za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije, Zagreb, 18. XII. 1987.

MEĐUNARODNA SURADNJA

U godini 1987. međunarodna suradnja ostvarivala se na temelju sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i akademija znanosti odnosno umjetnosti u inozemstvu te na temelju bilateralnih sporazuma između Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i odgovarajućih inozemnih akademija.

Ta suradnja obuhvaća izmjenu znanstvenih radnika i umjetnika, rad na zajedničkim temama i projektima, organiziranje međunarodnih znanstvenih skupova te priređivanje izložbi u zemlji i inozemstvu.

Austrija

Suradnja se temelji na osnovi Sporazuma koji je potpisan od strane Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Austrijske akademije znanosti, a prema Protokolu rada za razdoblje 1986—1989. godine, koji je potpisan u Zagrebu 4. lipnja 1986. godine.

U okviru razmjene s Austrijskom akademijom znanosti u Austriji su boravili:

— *Darinko Munić,* Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, od 13. do 20. rujna 1987.

— *akad. Vladimir Majer,* Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Sveučilišta u Zagrebu, od 2. do 8. studenoga 1987.

— *Gorana Dolinar,* Zavod za muzikološka istraživanja Istraživačkog centra Akademije, od 2. do 16. studenoga 1987.

— *akad. Mirko Malez* i *dr. Maja Paunović,* Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara Istraživačkog centra Akademije, od 13. do 20. prosinca 1987.

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr Peter Jordan,* Austrijski istočnoevropski i južnoevropski institut, Beč, od 15. do 28. ožujka 1987.

— *dr. Christine Ertel, dr. Verena Gassner* i *Sonja Jilek,* Komisija za Limes, Beč, od 9. do 14. travnja 1987.

— *dr. Ekkerhard Schulze,* Institut za limnologiju, Mondsee, od 4. do 16. svibnja 1987.

— *mr. Ulrike Bereitwieser,* Institut za zdravstvo, Linz, od 8. do 13. lipnja 1987.

— *prof. dr. Walter Petrascheck,* redovni član Austrijske akademije znanosti, od 23. do 26. studenoga 1987.

Bugarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Bugarske akademije znanosti, koji je potpisan 1979. godine. Tekući zadaci utvrđeni su Problemsko-tematskim planom rada. Sporazum o suradnji za razdoblje 1986—1990. potpisan je u Novom Sadu, 20. listopada 1986. godine.

U okviru razmjene s Bugarskom akademijom znanosti u SR Hrvatskoj je boravila:

— *dr. Rumijanka D. Bojilova,* Institut za balkanistiku Bugarske akademije znanosti, od 7. do 18. XII. 1987.

ČSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Čehoslovačke akademije znanosti, koji je potpisan 1974. godine. Tekući zadaci utvrđeni su Problemsko-tematskim planom. Sporazum o suradnji za razdoblje 1986—1990. i Problemsko-tematski plan trebao bi se potpisati u toku siječnja 1988. godine.

U okviru razmjene s Čehoslovačkom akademijom znanosti u ČSSR je boravio:

— *dr. Ante Lešaja,* Fakultet za defektologiju, Zagreb, od 26. IV. do 15. V. 1987. godine.

NR Kina

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ, Kineske akademije za društvene znanosti i Kineske akademije za prirodne znanosti.

U okviru razmjene s kineskim akademijama u SR Hrvatskoj su boravili:

— *Xiun Jia-Wun,* Institut za svjetsku ekonomiju Kineske akademije za društvene znanosti, od 19. do 24. VI. 1987.

— *Zhu Xin-Qiao,* Institut za svjetsku ekonomiju Kineske akademije za društvene znanosti, od 19. do 24. VI. 1987.

— *Chen Donglan,* Institut za svjetsku ekonomiju Kineske akademije za društvene znanosti, od 19. do 24. VI. 1987.

— *Zhao Nai-Bin,* Institut za SSSR i istočnu Evropu Kineske akademije za društvene znanosti, od 23. do 29. VI. 1987.

— *Chen Jia-Jian,* Institut za koroziju i zaštitu materijala Kineske akademije za prirodne znanosti, od 2. do 12. XII. 1987.

U NR Kini boravio je:

— *dr. Ivo Jelčić,* Zavod za zaštitu zdravlja grada Zagreba, od 31. V. do 22. VI. 1987.

Mađarska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti, a prema Programu rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Mađarske akademije znanosti za razdoblje 1986—1990. godine.

U okviru razmjene s Mađarskom akademijom znanosti u Mađarskoj su boravili:

— *dr. Ilinka Senčar* i *dr. Josip Balabanić,* Istraživački centar Akademije, od 15. do 21. ožujka 1987.

— *dr. Goran Pichler* i *dr. Damir Veža,* Institut za fiziku Sveučilišta, Zagreb, od 30. ožujka do 4. travnja 1987.

— *dr. Maria Ranogajec,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 16. do 22. ožujka 1987.

— *Ljerka Filaković,* Knjižnica Akademije, od 6. do 11. travnja 1987.

— *dr. Nada Horvatinčić* i *dr. Ines Krajcar-Branić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 10. do 17. svibnja 1987.

— *dr. Laszlo Forro* i *dr. Marko Miljak,* Institut za fiziku Sveučilišta, Zagreb, od 22. do 29. ožujka 1987.

— *Mira Muhoberac,* Zavod za književnost i teatrologiju Akademije, od 10. do 24. travnja 1987.

— *akad. Stanko Bilinski,* od 15. do 23. svibnja 1987.

— *dr. Milan Vujčić,* voditelj Reumatološke službe Doma zdravlja Osijek, od 7. do 10. lipnja 1987.

— *dr. Zlatko Meić* i *mr. Dražen Vikić-Topić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 31. svibnja do 14. lipnja 1987.

— *prof. Josip Vončina,* izv. član Akademije, od 2. do 7. lipnja 1987.

— *Nives Beljak,* Zavod za istraživanje folklora, Zagreb, od 29. lipnja do 5. srpnja 1987.

— *dr. Mirna Velčić,* Institut za bilologiju i folkloristiku, Zagreb, od 16. do 22. kolovoza 1987.

— *dr. Zvonimir Maksić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 11. do 21. kolovoza 1987.

— *dr. Maria Ranogajec,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 27. srpnja do 6. kolovoza 1987.

— *dr. Dušan Ražem,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 6. do 13. rujna 1987.

— *dr. Bogumil Obelić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 19. do 24. listopada 1987.

— *dr. Ana Smontara,* Institut za fiziku Sveučilišta, Zagreb, od 14. do 28. listopada 1987.

— *dr. Vesna Čulinović-Konstantinović,* Etnološki zavod Akademije, od 1. do 10. listopada 1987.

— *mr. Ljiljana Marks,* Zavod za istraživanje folklora, Zagreb, od 1. do 7. studenoga 1987.

— *dr. Zlatko Meić* i *mr. Dražen Vikić-Topić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 2. do 7. studenoga 1987.

— *dr. Maria Ranogajec* i *mr. Branko Vekić,* Institut »Ruđer Bošković«, Zagreb, od 6. do 14. prosinca 1987.

U SR Hrvatskoj su boravili:

— *dr. Laszlo Mihaly* i *dr. Gyula Hituray,* Centralni institut za fizička istraživanja, Budimpešta, od 17. do 20. veljače 1987.

— *dr. Zoltan Dombradi,* Zavod za teorijsku fiziku, Debrecen, od 23. do 28. veljače 1987.

— *dr. Lazar Benko,* Institut za izotope, Budipešta, od 22. do 25. travnja 1987.

— *dr. Peter Ullmann,* Muzički institut, Budimpešta, 21. travnja 1987.

— *dr. Andras Kovacs,* Institut za izotope, Budimpešta, od 25. do 31. svibnja 1987.

— *dr. Ildiko Kriza,* Istraživačka grupa za folklor i etnografiju, Budimpešta, od 19. do 24. kolovoza 1987.

— *dr. Margit Osvay,* Institut za izotope, Budimpešta, od 23. rujna do 3. listopada 1987.

— *dr. Jozsef Farkas* i *dr. Jozsef Kovacs,* Institut za znanost o književnosti, Budimpešta, od 5. do 16. listopada 1987.

— *dr. Lajos Nyikos* i *dr. Gabor Nagy,* Centralni institut za fizička istraživanja, Budimpešta, od 27. listopada do 2. studenoga 1987.

— *dr. Kristof Kozak,* Institut za izotope, Budimpešta, od 9. do 16. studenoga 1987.

— *Janos Kovacs, Ildiko Virag, György Molnar* i *Tamas Tarjan,* Ekonomski institut, Budimpešta, od 16. do 22. studenoga 1987.

— *Istvan Monok,* Centralna knjižnica Sveučilišta u Szegedu i *Geza Orlovszky,* Mađarska nacionalna knjižnica, od 6. do 13. prosinca 1987.

Njemačka Demokratska Republika

Akademija umjetnosti DDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije umjetnosti DDR, a prema programu rada Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Akademije umjetnosti DDR za razdoblje 1987—1989.

U okviru razmjene s Akademijom umjetnosti Njemačke Demokratske Republike u DDR su boravili:

— *prof. Jerko Bezić,* član suradnik Akademije, od 29. srpnja do 6. kolovoza 1987.

— *Gorana Dolinar,* Zavod za muzikološka istraživanja Akademije, od 29. srpnja do 6. kolovoza 1987.

— *akademski slikar Zlatko Prica,* izv. član Akademije, od 15. do 22. studenoga 1987.

Akademija znanosti DDR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije znanosti DDR.

U okviru razmjene s Akademijom znanosti Njemačke Demokratske Republike u DDR je boravio:

— *akad. Rudolf Filipović,* od 9. do 21. kolovoza 1987.

U SR Hrvatskoj je boravila:

— *dr. Bärbell Müller,* Centralni institut za filologiju, Berlin, od 1. do 4. studenoga 1987.

Poljska

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti i Poljske akademije znanosti, a u okviru Problemsko-tematskog plana suradnje za razdoblje 1986—1990. godine.

U okviru razmjene s Poljskom akademijom znanosti u Poljskoj su boravili:

— *akad. Dalibor Brozović, prof. dr. Božidar Finka,* izvanredni član Akademije i *prof. dr. Antun Sojat,* član suradnik Akademije, od 30. svibnja do 6. lipnja 1987.

Sjedinjene Američke Države

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije znanosti u Washingtonu potpisanog 1966. a revidiranog 1970, 1975, 1980. i 1986. godine.

U okviru razmjene s Nacionalnom akademijom znanosti u Washingtonu u Sjedinjenim Državama su boravili:

— *prof. dr. Dragan Dekaris,* izv. član Akademije, od 3. do 30. travnja 1987.
— *prof. dr. Dubravko Tadić,* izv. član Akademije, od 27. svibnja do 24. lipnja 1987.
— *prof. dr. Sibe Mardešić,* izv. član Akademije, od 15. lipnja do 15. srpnja 1987.
— *prof. dr. Smiljko Ašperger,* izv. član Akademije, od 4. rujna do 4. listopada 1987.
— *akad. Drago Ikić,* od 21. rujna do 19. listopada 1987.

U SR Hrvatskoj su boravili:
— *dr. Robert Boethling,* Odjel za toksične tvari, Washington, od 1. lipnja do 19. srpnja 1987.
— *dr. John Burkett,* Odjel za ekonomiju, Rhode Island, od 16. lipnja do 15. kolovoza 1987.
— *dr. Edward Goldberg,* Sveučilište California, San Diego, od 20. lipnja do 20. rujna 1987.
— *dr. Frank Kenneth McKinney,* Appalachian State Sveučilište, od 7. rujna do 6. listopada 1987.
— *dr. Carlo Huffaker,* Sveučilište California, od 23. do 27. listopada 1987.
— *dr. Essie Kariv Miler,* Sveučilište Minnesota, od 1. do 20. studenoga 1987.

U toku su dogovori za izmjenu postojećeg Sporazuma o suradnji.

SSSR

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Akademije znanosti SSSR, prema problemsko-tematskom planu.

U okviru razmjene znanstvenih radnika u Moskvi su boravili:
— *Željko Čudina,* Ekonomski institut, Zagreb, od 14. do 28. IV. 1987.
— *dr. Ivan Teodorović,* Ekonomski institut, Zagreb, od 14. do 28. IV. 1987.
— *mr. Nikola Obradović,* Ekonomski institut, Zagreb, od 14. do 28. IV. 1987.
— *akad. Vladimir Stipetić,* od 13. do 21. X. 1987.
— *prof. Miroslav Kurelac,* Zavod za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, od 13. do 21. X. 1987.
— *prof. dr. Božidar Finka,* izv. član Jugoslavenske akademije, od 13. do 22. X. 1987.
— *dr. Antun Šojat,* član suradnik Jugoslavenske akademije, od 13. do 22. X. 1987.

U Bakuu su boravili:
— *dr. Ivan Ivanšić,* Elektrotehnički fakultet, Zagreb, od 3. do 10. X. 1987.
— *dr. Zvonko Čerin,* Matematički odjel PMF, Zagreb, od 3. do 10. X. 1987.
— *dr. Krešimir Horvatić,* Matematički odjel PMF, Zagreb, od 3. do 10. X. 1987.
— *dr. Dragutin Svrtan,* Matematički odjel PMF, Zagreb, od 3. do 10. X. 1987.

Velika Britanija

Britanska akademija, London

Suradnja se odvija na osnovi Sporazuma o suradnji između Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ i Britanske akademije u Londonu, u okviru kvote za razmjenu znanstvenih radnika od 12 tjedana.

U Velikoj Britaniji je boravio:

— *dr. Josip Balabanić,* Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije, Zagreb, od 13. do 27. IX. 1987.

Kraljevsko društvo, London

U SR Hrvatskoj je boravio:

— *prof. dr. Michael M. Woolfson,* Zavod za fiziku Sveučilišta u Yorku, od 26. do 28. IX. 1987.

U Velikoj Britaniji su boravili:

— *dr. Živko Kulčar,* Zavod za zaštitu zdravlja SRH, Zagreb, od 8. do 22. III. 1987.

— *dr. Vera Folnegović-Šmalc,* Zavod za zaštitu zdravlja SRH, Zagreb, od 8. do 22. III. 1987.

— *dr. Boris Kamenar,* Zavod za opću i anorgansku kemiju PMF, Zagreb, od 10. do 25. V. 1987.

Radna godina suradnje s Britanskom akademijom i Kraljevskim društvom počinje 1. travnja tekuće godine, a završava 31. ožujka iduće godine. Prema tome studijski boravci na teret godišnje kvote nastavljaju se do 31. ožujka 1988. godine.

TERMINOLOŠKI ODBOR

Terminološki odbor Jugoslavenske akademije sastavljen je od po dva predstavnika svakog razreda Akademije te predstavnika Hrvatskog filološkog društva i Zavoda za jezik. Predsjednik Terminološkog odbora je prof. dr. Vladimir Matković, izvanredni član Akademije, a tajnik prof. dr. Stjepan Babić, izvanredni član Akademije.

Tijekom 1987. godine Terminološki je odbor pratio i koordinirao rad na terminološkim rječnicima koji su u radu, surađivao s njihovim autorima te nastojao pokrenuti rad na ostalim terminološkim rječnicima.

Napravljena je definitivna redakcija i prijepis 500 kartica slova A za »Rječnik književnoznanstvenog nazivlja«. Izrađen je indeks stranih jezika (12 + latinski i grčki). Izvršeni su pripremni radovi za slova B, C, Č, Ć, D. Izrađeni su radni tekstovi za 1000 jedinica, 2000 jedinica kazala i 200 ilustracija za »Rječnik arhitektonskog i urbanističkog nazivlja«. »Rječnik polimerskog inženjerstva« prebačen je na magnetsku vrpcu, što omogućuje buduću kompjutorsku obradu. Potpuno je dovršen rad na rukopisu latinsko-hrvatskog dijela botaničkog leksikona. Rukopis ima 600 tipkanih stranica. Priređen je abecedarij slova A za »Botanički rječnik« (379 natuknica).

Priređen je za tisak zbornik s referatima terminologije. Ispisane su riječi medicinskog značenja iz djela: *S. Babić,* Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Obilježeni su naglasci i dužine slogova na oko 3000 medicinskih naziva. Za »Rječnik opće mikrobiologije i imunologije« obrađeni su hrvatski, engleski i latinski nazivi. Ispisani su i uspoređeni nazivi koje sadržava »Poljoprivredni rječnik« dr. Josipa Hirtza, a sadržaj su i ovog terminološkog rječnika.

UREDNIČKI ODBOR ZA IZDAVANJE SABRANIH DJELA JURJA KRIŽANIĆA

1. Nastavljeni su pripremni radovi u vezi s objavljivanjem djela Jurja Križanića: »Razgovori o vladateljstvu«, »Politika«, dr. Ivan Golub; »De Providentia Dei«, dr. Miroslav Kravar; »Ob svetom kreščenju«, dr. Aldo Starić.

2. Objavljen je »Zbornik radova Znanstvenog skupa u povodu 300. obljetnice smrti J. Križanića«, II. dio, Povijesni radovi. 338 str. Priređen je za tisak III. dio, Filološki radovi. (Izlazi u okviru serije: »Radovi o životu i djelu J. Križanića«, sv. 4. i 5.)

Obavljani su uredrički radovi na pripremanju za objavljivanje knjige: »Muzikološki radovi«, te »Književni i ostali radovi«, čije se objavljivanje predviđa u okviru iste serije.

3. Nastavljeno je prikupljanje dokumentacije, sustavna izrada fotokopija iz mikrofilmova rukopisa J. Križanića, ekscerpiranje bibliografskih podataka o životu i djelima J. Križanića. Obavljana je korespondencija sa suradnicima u zemlji i inozemstvu. Odaslani su primjerci I. i II. knjige Zbornika radova Znanstvenog skupa UNESCO-u u Paris, koji je sufincirao izdanje. Ostvaren je studijski boravak u Moskvi akad. V. Stipetića i dr. M. Kurelca radi obavljanja poslova u vezi s djelovanjem Odbora za izdavanje sabranih djela J. Križanića u okviru razmjene i suradnje s Akademijom SSSR-a u razdoblju od 14. do 21. X. 1987. g.

4. U okviru suradnje s Akademijom znanosti SSSR-a, Institutom za slavistiku i balkanistiku, održano je radno zasjedanje s predstavnicima sovjetske strane radi dogovora o izvršenim zadacima i budućem programu rada na izdavanju sabranih djela J. Križanića i radova o njegovu životu i djelu. Zasjedanje zajedničkog Uredničkog odbora održano je u Moskvi od 15. do 19. X. 1987. Od jugoslavenske strane prisustvovali su akad. V. Sipetić, dr. M. Kurelac i akad. R. Katičić. Na zasjedanju su razmotrena tekuća pitanja suradnje i utvrđen je Program rada za razdoblje od 1986. do 1990. g. O zasjedanju i zaključcima sastavljen je Protokol na ruskom i hrvatskom jeziku u kojem su uglavljeni modaliteti suradnje.

Uredrički odbor za izdavanje sabranih djela Jurja Križanića djelovao je u sastavu: akad. V. Stipetić, predsjednik, dr. M. Kurelac, tajnik; članovi: akademici R. Filipović, M. Franičević, I. Supičić, prof. dr. I. Golub.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBORI

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA REPERTORIJ SREDNJOVJEKOVNIH HISTORIJSKIH IZVORA

U okviru djelovanja Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora (u sastavu: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Srpska akademija nauka i umetnosti, sa sjedištem u Zagrebu pri Zavodu za povijesne znanosti Jugoslavenske akademije) obavljani su radovi na obradi izvora za povijest srednjega vijeka naroda i na-

rodnosti SFRJ. Izrađeni su prilozi za međunarodni i nacionalni Repertorij prema programu radova na ostvarenju toga dugoročnog zadatka, a u svrhu objavljivanja priručnika za međunarodne potrebe i za potrebe rada u zemlji.

1. *Međunarodni repertorij — Repertorium fontium historiae Medii Aevi* (novi Potthast) u okviru suradnje znanstvenih institucija, akademije i specijalnih komiteta međunarodnog karaktera, s Centralnom redakcijom pri Istituto Storico Italiano per il Medio Evo u Rimu. — Dovršeni su radovi za VI. svezak, rad na obradi izvora s početnim slovima »I—J—K« i napose rad na pokusnim otiscima za pripadajuće izvore u kompetenciji Jugoslavenskog komiteta i za priloge ostalih nacionalnih i specijalnih komiteta. Prikupljeni su podaci u vezi s obradom izvora za VII. svezak, izvori s početnim slovima »L—M—N«. Tiskanje VI. sveska je u toku.

2. *Nacionalni repertorij.* — Prikupljani su dalji podaci i izvršena je obrada pojedinih izvora u skladu s pravilima za izradu ovog priručnika. Obuhvaćene su zbirke izvora, pojedini izvori i arhivski odnosno bibliotečni fondovi u kojima se čuvaju srednjovjekovni historijski izvori.

Obavljana je koordinacija suradnje za potrebe Međunarodnog i Nacionalnog repertorija, znanstvena korespondencija s Centralnom redakcijom u Rimu i poslovi tajništva Međuakademijskog odbora Repertorija.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ONOMASTIKU

Odbor djeluje preko republičkih i pokrajinskih onomastičkih odbora koji planove rada ostvaruju pri svojim akademijama.

Odbor je u godini 1987. održao dva sastanka: jedan redoviti, godišnji, 30. siječnja 1987, na kojemu su podneseni izvještaji o radu u god. 1986. i doneseni planovi rada za god. 1987, a drugi sastanak Međuakademijski odbor za onomastiku održao je za trajanja VII. jugoslavenske onomastičke konferencije 5—9. listopada 1987. u Prištini.

— *Odbor za onomastiku, Skopje.* Dovršavaju se i pripremaju za objavljivanje »Rječnik ojkonima SRM«, te »Rječnik makedonskih prezimena«. Izrađuju se rječnici toponima sliva Bregalnice i priređuje za tisak »Geografski leksik do kraja XVI. st. u Makedoniji«.

— *Odbor za onomastiku pri SAZU.* Nastavljen je rad na »Etimološkom rječniku slovenskog jezika« i dopunjavale su se onomastičke kartoteke. Nastavljen je rad na povijesnoj onomastici.

— *Odbor za onomastiku pri Jugoslavenskoj akademiji.* Nastavljeno je ekscerpiranje građe za »Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske«. Objavljena je knjiga »Retrospektivna onomastička bibliografija hrvatsko-srpska do godine 1975« *(V. Putanec—P. Šimunović).* Nastavljen je rad na retrospektivnoj bibliografiji 1975—1985. i na kurentnim bibliografijama. Priređena je za tisak knjiga »Antroponimija Bukovice«.

— *Odbor pri ANU BiH.* Nastavljen je rad na skupljanju terenske onomastičke građe.

— *Odbor na onomastiku CANU.* Nastavljen je rad na terenskoj toponimiji i obrađivana su neka poglavlja iz povijesne onimije (»Ljetopis popa Dukljanina«).

— *Odbor za onomastiku pri SANU.* Nastavljen je terenski rad na području Kosova i Metohije. Angažirano je bilo 14 suradnika koji su skupili 57.863 onoma-

stičke jedinice, od čega je nekoliko tisuća sređeno i uazbučeno. Objelodanjena je 7. knjiga »Onomatoloških priloga« i »Zbornik onomastičkih radova« sa VI. jugoslavenske onomastičke konferencije održane 1985. u Donjem Milanovcu.

— *Odbor pri VANU* djeluje u sklopu Onomastičkog odbora pri SANU. Članovi i suradnici Vojvođanskog odbora radili su na povijesnoj onomastici, specijalno na prezimenima.

Međuakademijski odbor za onomastiku bio je angažiran na organizaciji VII. jugoslavenske onomastičke konferencije zajedno s Onomastičkim odborom pri ANU Kosova, kojemu je to bio najglavniji zadatak u g. 1987.

Međuakademijski odbor za onomastiku sudjelovao je u organizaciji Međunarodne konferencije za slavensku onomastiku, koja je 18—20. lipnja 1987. održana u Vojvođanskoj akademiji nauka i umetnosti. Konferencija je bila posvećena metodama rada u slavenskoj onomastici. Sudjelovalo je dvadesetak onomastičara iz gotovo svih slavenskih zemalja, te iz obje Njemačke.

Za održavanje te Konferencije održan je sastanak Komisije za Slavenski toponimijski atlas.

Na VII. jugoslavenskoj onomastičkoj konferenciji organiziranoj u suradnji ANU Kosova i Međuakademijskog odbora za onomastiku, sudjelovalo je 59 onomastičara koji su podnijeli 44 referata. Referati će se tiskati u posebnom zborniku.

Odbor je zajedno s Cankarjevim domom iz Ljubljane poslao podnesak Međunarodnom onomastičkom komitetu, koji je zasjedao za održavanja XVI. međunarodnog onomastičkog kongresa u Lavalu (Kanada) da se XVIII. međunarodni kongres 1993. godine održi u Jugoslaviji pod znanstvenim patronatom Međuakademijskog odbora za onomastiku, a u organizaciji Cankarjeva doma (u Ljubljani).

Odbor je obavljao i druge poslove u vezi s koordinacijom rada na međuakademijskom planu i u vezi sa zadacima Međunarodne komisije za slavensku onomastiku.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA LEKSIKOGRAFIJU

Odbor je održao dvije sjednice na kojima je raspravljao o tekućim zadacima. Odbor je primio odluku Odbora za leksikografiju Jugoslavenske akademije da ta akademija organizira IV. jugoslavensku konferenciju o leksikografiji i leksikologiji i da se ta konferencija održi u Zagrebu u proljeće 1989. Odbor je prihvatio prijedlog da glavna tema Konferencije bude »Jezik i društvo«, a podtema »Leksikografska teorija i praksa«. Zaključeno je da svaka akademija preko svojih predstavnika u odboru predloži nekoliko podtema kako bi se na jednoj od budućih sjednica utvrdio program koji bi se poslao svim leksikografima u akademijama uz poziv da sudjeluju na konferenciji. Odbor je odlučio da organizacijski odbor izabere Jugoslavenska akademija, domaćin konferencije.

Odbor je odlučio da »Jugoslavenska leksikografska bibliografija« bude jugoslavenski projekt i da se prijavi Zajednici jugoslavenskih SIZ-ova (SZNJ) i zatraži financijska pomoć. Radna grupa sastojat će se od predstavnika svih akademija a pozvat će se na suradnju i Jugoslavenski leksikografski zavod. Na jednom od idućih sastanaka formirat će se radna grupa i utvrditi metoda i načela rada. Grupa bi trebala početi raditi početkom god. 1988. Jugoslavenska akademija bit će koordinator svih poslova, a predstavnici Akademije u radnoj grupi trebali bi napraviti nacrt elaborata.

Zbornik radova s III. jugoslavenske konferencije za leksikografiju i leksikologiju uređen je i predan u tisak, pa se očekuje da izađe tijekom 1988.

Zaključeno je da se zamole sve akademije da imenuju zamjenike svojim predstavnicima u Odboru kako bi na sjednicama Odbora bile zastupljene sve akademije.

U toku ove godine Odbor nije uspio pokrenuti »Bilten« u kojem bi se objavljivali izvještaji o radu na leksikografiji u pojedinim akademijama i republikama. Već su skupljeni izvještaji o radu nekoliko akademija, pa će se »Bilten« pokušati pokrenuti u godini 1988.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE UTJECAJA NACIONALNIH POKRETA NA GLAZBU U JUGOSLAVENSKIM ZEMLJAMA U 19. STOLJEĆU

Tijekom 1987. godine započelo se (kao što je bilo dogovoreno na sjednici Međuakademijskog odbora koncem 1986) skupljanjem bibliografije u odnosu na temu istraživanja. Održana je jedna sjednica (15. XII. 1987) na kojoj su voditelji i članovi pododbora Jugoslavenske, Srpske i Slovenske akademije izvijestili o dosad skupljenoj građi i o tematskim cjelinama koje su razvidne iz postojeće bibliografije. Kako se neke akademije nisu priključile projektu, istraživanje je zasada ograničeno na tri spomenute akademije. U Jugoslavenskoj akademiji skupljena je građa (oko 380 bibliografskih kartica) pohranjena u Zavodu za muzikološka istraživanja Akademije, gdje je Dubravka Franković, voditeljica radne grupe za SR Hrvatsku, sredila bibliografiju po temama. Na sjednici je odlučeno da se aktivira širi krug suradnika i da se započne s radom na tri nove podteme u okviru projekta (istraživanjem repertoara, popisivanjem i proučavanjem muzikalija i proučavanjem arhivske građe). Istovremeno bit će potrebno rješavati i tehničke i koncepcijske probleme.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE UZROKA I POSLJEDICA DRUGOG SVJETSKOG RATA

U 1987. godini nisu održavani sastanci Odbora. Članovi Odbora uzajamno su se konzultirali u vezi s pripremama znanstvenog skupa u povodu 50. obljetnice izbijanja drugoga svjetskog rata.

Za tisak je pripremljen zbornik priloga sa znanstvenog skupa »Španjolska 1936—1939«, koji je održan u Zagrebu 1986, u organizaciji Odbora i suorganizaciji Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA ZAŠTITU PRIRODE I ČOVJEKOVA OKOLIŠA

U Zagrebu je uspješno održano savjetovanje »Rijeka Sava — zaštita i korištenje voda« od 10. do 12. studenog 1987. Članovi ovog Međuakademijskog odbora u nizu sastanaka razmatrali su pitanja programa i organizacije savjetovanja. U radu savjetovanja sudjelovali su s plenarnim referatima i koreferatima sudionici iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije i SAP Vojvodine. Utvrđeno je stanje opterećenosti Save i pritoka otpadom, istaknuti su glavni izvori opterećenja stranom tvari, razmotreni su rezultati znanstvenoistraživačkog rada, meto-

dologije i metoda rada, utvrđeni su prioriteti idućih poslova i zahvata u vezi sa smanjivanjem opterećenja prijemnika te su donesene preporuke i zaključci za unapređivanje znanstvenoistraživačkog rada, primjene rezultata istraživanja i neposrednih praktičnih zahvata za poboljšanje kvalitete voda rijeke Save i pritoka i adekvatnijeg korištenja tih voda.

Članovi odbora svojim su prilozima, referatima, javnim predavanjima i kao članovi organizacijskog odbora mnogih skupova održanih u 1987. pridonijeli unapređivanju aktivnosti na polju zaštite prirode.

Ovaj Međuakademijski odbor razmatrao je organizaciju Balkanske znanstvene konferencije o Zaštiti čovjekova okoliša, koja će se održati u Varni (Bugarska) ujesen 1988. godine. Odbor je predložio referente plenarnih referata: Zaštita čovjekova okoliša u SFRJ, zaštita zraka, zaštita voda, zaštita zemljišta, zaštita zaštićenih objekata prirode i genetskog fonda, socijalni i pravni aspekti zaštite čovjekova okoliša.

Odbor je na svojim sjednicama razmatrao pitanje ustupanja triju ribolovnih zona u našim teritorijalnim vodama talijanskim ribarima na sedmogodišnju eksploataciju bentoske ihtiofaune, o čemu se vode pregovori između Republike Italije i SFR Jugoslavije. Odbor je skrenuo pozornost na opasnost ekološke i gospodarske degradacije odnosno totalne devastacije bentoskih ribljih naselja u navedenim zonama i prije ugovornog roka od sedam godina, te je predložio Savjetu akademija znanosti i umjetnosti SFRJ da uputi upozorenje Saveznom izvršnom vijeću i izvršnim vijećima svih republika i autonomnih pokrajina u vezi s problematikom ustupanja zona u našim teritorijalnim vodama na korištenje talijanskim ribarima.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA BIOLOŠKE PREPARATE

U 1987. godini Međuakademijski odbor za biološke preparate održao je dva sastanka, i to 5, 6. i 7. svibnja u Bugojnu i 19. i 20. studenog u Prizrenu. Na dnevnom redu tih sastanaka bile su ove teme: morbili, poliomielitis, hepatitis B, AIDS, tetanus.

Sastanak u Bugojnu bio je u prvom redu posvećen raspravi o hepatitisu B i AIDS-u. U vezi s hepatitisom B i AIDS-om iznijet ćemo sažeto preporuke: Svaki oblik kliničkog hepatitisa kao i sumnja da je došlo do kontakta s hepatitisnim virusom testirati egzaktnim imunološkim metodama i razlučiti, s obzirom na kasnije posljedice, neopasni oblik hepatitisa (A) od onog koji može teško ugroziti zdravlje i život bolesnika (B, delta, NonA-NonB). Treba osigurati nabavu cjepiva protiv hepatitisa B i procijepiti grupe visokog rizika oboljevanja (kirurzi, patolozi, liječnici u kontaktu i ostalo zdravstveno osoblje u kontaktu s infektivnim bolesnicima i dr.).

Osigurati analizu na HBV markere žena trudnica zbog otkrivanja HBsAg nosilaštva i primijeniti moderne mjere zaštite u njihove novorođene djece (vakcina u kombinaciji s imunoglobulinom). Testiranje krvi na HBV markere nužno je striktno provoditi svagdje gdje se prikuplja krv i gdje se ona upotrebljava kao ishodna sirovina na razne preparate krvi.

Treba voditi računa o novim spoznajama iz područja NonA-NonB hepatitisa i po mogućnosti odmah ih primijeniti, jer kada je riječ o posttransfuzijskom hepatitisu NonA-NonB hepatitis ostaje glavni problem pri transfuziji krvi te primjeni određenih derivata krvi.

Preporuča se praćenje lica inficiranih s delta antigenom, koji se javlja zajedno sa HBV infekcijom. To je važno jer se smatra da virus delta može davati teške oblike hepatitisa s visokom stopom letaliteta, s većim brojem kroničnih hepatitisa, ciroza jetre i primarnih hepatocelularnih karcinoma.

Radi još boljeg uvida i praćenja problematike AIDS-a nužno je intenzivirati ispitivanje nekih populacionih skupina, kao što su:

— I. V. narkomani, jer je to potencijalno najopasnija populacija zbog više razloga:

a) premda je postotak pozitivnih među njima nešto manji od onog nađenog među hemofiličarima, njih je u apsolutnom broju kudikamo daleko više,

b) ta se populacija teško odvikava svojih navika uzimanja droge korištenjem tuđih šprica (a što je jedan od najopasnijih načina prenošenja virusa),

c) ta populacija predstavlja (za razliku od homoseksualaca i hemofiličara) »most« prema općoj populaciji preko heteroseksualnih odnosa, a posebno to vrijedi za pripadnike ženske populacije (prostitucija) i konačno

d) žene I. V. narkomani najčešći su izvor infekcije kod dječjeg AIDS-a jer je vertikalna transmisija (s majke na dijete) klasičan način infekcije djece (ako nisu hemofiličari). U vezi s tom točkom treba naglasiti da je nužno da sva mjesta na kojima se hospitaliziraju i/ili prate I. V. ovisnici o drogi dotični upućuju na pregled u odgovarajuću ambulantu (u Zagrebu: ambulanta za kliničku imunologiju).

— prostitutke u nekim regijama svijeta (posebno u Africi). Ova se populacija smatra jednim od značajnih rezervoara ovog virusa te važnog izvora infekcije. Uloga prostitutki kao »mosta« između raznih populacijskih grupa pa prema tome i kao promotora transmisije raznih bolesti posebno je istaknuta u kontekstu AIDS-a. Broj dosad ispitanih pripadnica ove populacije premalen je za neke temeljitije zaključke.

— naši radnici koji preko svojih radnih organizacija borave kraće ili duže vrijeme u onim zonama svijeta koje su posebno ugrožene AIDS-om (Afrika, zapadna Evropa).

Zbog relativno čestog stupanja u seksualne kontakte u mjestu rada i boravka nužno je povećati broj takvih ispitivanja. S tim u vezi trebalo bi upoznati s važnošću takvih ispitivanja sve veće radne organizacije koje upućuju svoje radnike na rad u inozemstvo. Informirati ostale zdravstvene radnike koji bi trebali pružiti određenu medicinsku uslugu seropozitivnoj osobi. Posebno je tu važno područje stomatologije jer narav posla (bliski kontakt licem uz lice, krvavi zahvati u usnoj šupljini, intenzivni aerosol u toku rada i dr.) s jedne strane te često ulaženje I. V. narkomana u konfliktne situacije (pod utjecajem alkohola) i fizičke obračune, što sve rađa potrebu za stomatološkom intervencijom.

Budući da specifičnog lijeka a niti cjepiva protiv AIDS-a nema, jedini efikasan način u borbi protiv te bolesti je (zasad) dobra informiranost o onome što uzrokuje bolest, o tome kako se bolest može širiti, te koji je najefikasniji način sprečavanja njezinog širenja. Informacije o AIDS-u nužne su i kod zdravstvenih radnika i kod opće populacije. U prvom slučaju zbog potrebe razmišljanja o toj bolesti kod određene simptomatologije, a kod opće populacije zbog pridržavanja mjera koje sprečavaju širenje virusa. Striktno treba inzistirati na adekvatnoj analizi krvi dobrovoljnih davalaca u svim ustanovama koje se bave prikupljanjem krvi i produkcijom derivata krvi.

Glavna tema sastanka u Prizrenu bio je *tetanus neonatorum*, koji predstavlja značajan problem u SAP Kosovu, te je u vezi s time donesen »Program eliminacije tetanus neonatoruma u SAP Kosovu«.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA PROUČAVANJE POLOŽAJA ZNANOSTI I PROBLEMA U ZNANOSTI

U 1987. godini Međuakademijski odbor održao je dva sastanka. Na sastanku održanom 6. ožujka 1987. u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti u Beogradu razmatrana je strategija tehnološkog razvitka Jugoslavije i uloga naših akademija u tom razvoju. Odbor je dao podršku predloženoj strategiji i mjerama koje je prate, izrazio želju i potrebu da Akademije aktivno sudjeluju u svim fazama realizacije te strategije.

Na sastanku održanom 22. svibnja 1987. u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine raspravljano je o tri problema: — pitanje sistema recenziranja za projekte iz strategije; — pitanje našeg udjela u većim evropskim projektima; — identifikacija naših znanstvenih centara, grupa i pojedinaca, koji se nalaze u vrhu svjetske znanosti.

U vezi s time doneseni su ovi zaključci:

1. Potrebno je formirati jednu zajedničku jugoslavensku listu eksperata.

2. Potrebno je da Savezni komitet za nauku i tehnologiju imenuje koordinacijski odbor čiji bi zadaci bili:

a) razrada metodologija i kriterija za izbor eksperata, kao i razrada mjerila za proceduru ekspertnog rada,

b) izrada konačnog prijedloga liste eksperata koja bi bila sastavljena na osnovi prijedloga organizacija koje pozove Savezni komitet,

c) kontinuirana evaluacija rada eksperata, očuvanje njihove anonimnosti i njihovih prava,

d) uključivanje inozemnih eksperata za fundamentalna i primijenjena istraživanja te za pojedine dijelove razvojnih istraživanja i tehnologija,

e) određivanje svih recenzenata za pojedine projekte.

3. MO spreman je da preuzme ulogu ovog Koordinacijskog tijela, odnosno da predstavlja jedan njegov dio u dogovoru sa Saveznim komitetom.

Međuakademijski odbor je također zaključio:

— predložiti Saveznom komitetu uključivanje Jugoslavije u CERN, EMBO (Heidelberg i Trst), evropski SINHROTRON (Grenobl), IIASA (Austrija) i JET-NET,

— da se forsira uključivanje znanstvenih organizacija u suradnju s ESF,

— da se regularna financijska podrška članstva Jugoslavije osigura preko Saveznog komiteta,

— da Savezni komitet sazove sastanak s predstavnicima SZNJ, Saveznog zavoda za međunarodnu suradnju, te s predstavnicima ovog Odbora gdje bi se ova pitanja podrobnije razmotrila,

— ove korake je potrebno poduzeti odmah. Oni su, također, neophodan uvjet za adekvatno uključivanje Jugoslavije u tehnološke projekte tipa EUREKA i sl.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA STANJE I PROBLEME MEDICINSKIH ZNANOSTI

U 1987. godini sastala se radna grupa sa svrhom da razmotri dnevni red budućih savjetovanja.

Predložene su ove teme:

Ujednačavanje vrednovanja znanstvenog rada i znanstvenih projekata;
Međunarodni odjek naše medicinskoznanstvene produkcije;
Međunarodni odjek naših medicinskih znanstvenih časopisa;
Značenje medicinske nauke za medicinsku edukaciju i za zdravstvenu službu;
Organizacijsko financijski problemi medicinskih znanosti;
Financiranje međurepubličkih i međupokrajinskih znanstvenih projekata;
Patenti i brzina transfera tehnologije u medicini;
Dobna starost i prosjek starosti istraživača u medicinskoj znanosti.

Obuhvatit će se i problemi koje pokrenu članovi Međuakademijskog odbora za stanje i probleme medicinskih znanosti.

Savjetovanje bi se održalo u Zagrebu krajem ove ili početkom iduće godine, a iduća savjetovanja pri drugim akademijama. Za savjetovanje koje će se održati u Zagrebu prijavljeno je izlaganje prof. dr. Lj. Čečuka i suradnika: »Medicinske znanosti Jugoslavije u Science citation indexu. 1. Stanje u 1985. godini, 2. Odnos uvjeta i rezultata«.

Temu je prijavio i prof. dr. Štefan Adamič iz Ljubljane pod naslovom: »Stanje i perspektive sistema biomedicinskog znanstvenog informiranja u Jugoslaviji«.

MEĐUAKADEMIJSKI ODBOR ZA TUMORE GLAVE I VRATA I CENTRALNOG ŽIVČANOG SUSTAVA

Međuakademijski odbor za tumore glave i vrata i centralnog živčanog sustava u 1987. godini radio je na pripremama za održavanje IV. internacionalnog simpozija međuakademijskog odbora za tumore glave i vrata i centralnog živčanog sustava i zaključio, nakon niza konzultacija, da se taj simpozij održi u Zagrebu 15—17. rujna 1988. godine u organizaciji Razreda za medicinske znanosti Jugoslavenske akademije.

Preliminarni znanstveni program toga simpozija obuhvaća ove glavne teme:

I. Suvremeni dijagnostički postupci,
II. Novi pristupi u kirurškoj onkologiji,
III. Komplikacije u kirurškim postupcima,
IV. Nove dimenzije u radioterapiji, kemoterapiji, imunoterapiji i hormonskoj terapiji,
V. Interdisciplinarni pristupi i rehabilitacija
VI. Panel-diskusija.

Za sve teme simpozija predavači će dostaviti prijave do 1. ožujka 1988. godine i poslati kratke sažetke od najviše 200 riječi na hrvatskom ili srpskom te na engleskom jeziku. Svi apstrakti bit će tiskani do održavanja znanstvenog simpozija, a sva predavanja i naručene diskusije tiskat će se »*in extenso*« u posebnoj knjizi u razdoblju od 6 mjeseci nakon održavanja simpozija. Predviđeno je da na ovom

značajnom simpoziju budu zastupljene sve znanstvene discipline ovog područja, tj. anatomi, patolozi, neuropatolozi, neurofiziolozi, endokrinolozi, radiolozi, imunolozi, internisti, onkolozi, fizičari i biolozi, te animalni medicinari, koji se bave onkologijom, i neurokirurzi, oftalmolozi, otorinolaringolozi, maksilofacijalni kirurzi, plastični kirurzi te stomatolozi. Osim toga će u radu ovog simpozija sudjelovati stručnjaci iz područja epidemiologije tumora, suvremene medicinske informatike i rehabilitacije iz cijele Jugoslavije i nekoliko istaknutih znanstvenika iz svijeta.

Na ovom simpoziju iznijet će se odabrana poglavlja suvremene kliničke onkologije koja izlaze iz modernih znanstvenih istraživanja, i to ne samo iz kliničkih medicinskih znanosti već i iz temeljnih medicinskih znanosti.

MEĐUAKADEMIJSKI KOORDINACIJSKI ODBOR ZA KEMIJSKE I PRIMIJENJENE KEMIJSKE ZNANOSTI

Međuakademijski koordinacijski odbor za kemijske i primijenjene kemijske znanosti sa sjedištem u Zagrebu pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti radi na koordiniranju referiranja rezultata rada na području elektrokemije i korozije. Članovi su u 1987. godini sudjelovali na X. jugoslavenskom simpoziju o elektrokemiji održanom u Bečićima od 1. do 5. lipnja.

MEĐURAZREDNI ODBOR ZA BIOTEHNOLOGIJU

Članovi odbora sudjelovali su u radu Međuakademijskog odbora za koordinaciju znanstvenoistraživačkog rada razreda i odjela za prirodne, matematičke, fizikalne i tehničke znanosti Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ sa svrhom da sa svojim znanstvenim projektima i stručnim mišljenjima sudjeluju u realizaciji strategije tehnološkog razvoja SFRJ. U tom smislu predložen je istraživački projekt »Banka humanog genetskog materijala« (voditelj A. Kaštelan).

U sklopu saveznog i republičkog projekta »Genetsko inženjerstvo i biotehnologija — GIBIT« članovi Odbora predložili su dva istraživačka zadatka: »Kemijska sinteza polideoksinukleotida za potrebe genetskog inženjerstva (voditelj V. Škarić) i »Analiza strukture gena glavnog sustava histokompatibilnosti i genskih defekata u nasljednim metaboličkim bolestima« (voditelj, A. Kaštelan).

SLUŽBA ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA

U godini 1987. na zgradama Jugoslavenske akademije poduzeti su ovi veći zahvati na investicijskom održavanju zgrada:

— *Zrinski trg 11*

Znatna financijska sredstva (60,350.000 dinara) utrošena su za radove na protupotresnom ojačanju zgrade i uređenju atrija te sanitarnih čvorova, koji su radovi

započeti u godini 1986. Obavljene su pripreme za ispitivanje i analizu postojećeg stanja pročelja, naročito kamenih elemenata, na temelju tih pripremnih radova moći će se izraditi projekt obnove pročelja. Zatražene su i prihvaćene ponude.

— *Opatička 18*

Uz financijsku pomoć RSIZ-a kulture na zgradi su djelomično obnovljeni elementi krovne konstrukcije, izveden je pokrov i krovna limarija bakrenim limom, te obnovljena gromobranska instalacija. Radovi su stajali 45,000.000 dinara.

Zbog pomanjkanja sredstava svi drugi radovi na sanaciji i rekonstrukciji zgrade »Ilirske dvorane« obustavljeni su, jer nisu osigurana sredstva za tu svrhu.

— *Medvedgradska 2*

Sredstvima RSIZ-a i USIZ-a za kulturu i Jugoslavenske akademije na zdanjima Gliptoteke izvedeni su ovi radovi:

— Obnovljena je krovna konstrukcija, dimnjaci, pokrov i krovna limarija sa snjegobranom na južnoj uličnoj zgradi.

— Nakon izvedene hidroizolacije dvorišnog zdanja u prizemlju je obnovljen već oronuo južni dio. U jednom dijelu je izvedena nova stropna konstrukcija, obnovljena je trula i vlažna žbuka zidova i stropova. Na podu je izvedena cementna glazura, provedena nova električna instalacija s rasvjetnim tijelima i oslikane su dvorane.

— U I. i II. katu dvorišne zgrade izmijenjena je trula žbuka, oličene su sve dvorane i obojeni podovi.

— U prizemlju, I, i II. katu neke izložbene dvorane su oličene i postavljeni nosači za vješanje slika i uređeni podovi.

Ukupno je na zgradama Gliptoteke utrošeno 63,550.000 dinara.

— *Demetrova 18*

Iako zgrada nije vlasništvo Akademije, obavljen je najnužniji popravak pokrova iznad dijela zgrade kojim se koristimo, na što je utrošeno 1,570.000 dinara.

— *Braće Kavurića 1*

Stakleni pokrov verande na I. katu prema dvorištu zamijenjen je limenim. U dvorištu je obnovljen dio temeljne kanalizacije uz garažu. Radovi su stajali 3,105.000 dinara.

— *Dubrovnik — Sorkočevićev ljetnikovac*

Uz manje bravarske radove u toku je sanacija stropa u biblioteci. Radovi su ugovoreni na 2,100.000 dinara.

Navedenim radovima ispunjen je godišnji plan investicijskog održavanja zgrada Jugoslavenske akademije. Uz stalan angažman Službe za zaštitu imovine utrošena su i znatna financijska sredstva na manje popravke i redovito održavanje objekata Akademije, kao (primjerice) za plinske kotlovnice, instalaciju centralnog i etažnog grijanja, električnu instalaciju i pokrove krovišta.

I. RAZRED

ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za društvene znanosti imao je krajem 1987. godine 11 redovnih, 8 izvanrednih članova, 21 dopisnog člana i 11 članova suradnika.

Redovni članovi: Vladimir Bayer, Ljubo Boban, Vladislav Brajković, Dušan Čalić, Eugen Pusić, Duje Rendić-Miočević, Jakov Sirotković, Vladimir Stipetić, Mate Suić, Dragovan Šepić i Predrag Vranicki.

Izvanredni članovi: Josip Adamček, Branko Bošnjak, Adolf Dragičević, Aleksandar Goldštajn, Vladimir Ibler, Lujo Margetić, Ivo Perišin i Hodimir Sirotković.

Dopisni članovi: Suzanne Bastid, Alojz Benac, Luigi Bernabò-Brea, Đurđe Bošković, Vaso Čubrilović, Branislav Đurđev, Zlatko Herkov, Dragoslav Janković, Miladin Korać, Henri Lefebvre, Radomir Lukić, Massimo Pallottino, Herbert A. Simon, Friedrich Schachermeyr, Tomislav Janko Šagi-Bunić, Angelo Tamborra, Ian Tinbergen, Haroldo Valladao, Herman Vetters, Zdenko Vinski i Fran Zwitter.

Članovi suradnici: Dušan Bilandžić, Ivan Erceg, Božidar Jelčić, Danilo Klen, Emilio Pallua, Berislav Perić, Tomislav Raukar, Siniša Triva, Dragomir Vojnić, Alica Wertheimer-Baletić, Josip Županov.

Dopisni član Gunnar Myrdal umro je 17. svibnja 1987. godine, a Mihajlo Apostolski 7. kolovoza 1987. Član suradnik Branko Štancl umro je 24. veljače 1987. godine.

Tajnik Razreda je akademik *Duje Rendić-Miočević*, a zamjenik tajnika izv. član *Hodimir Sirotković*.

Znanstvena i ostala djelatnost

Razred za društvene znanosti održao je u 1987. godini 8 redovitih sjednica. Na tim sjednicama raspravljano je o pitanjima vezanim uz znanstvenu djelatnost koju Razred pokriva (pravne znanosti, povijesne znanosti — povijest, arheologija, ekonomske znanosti, filozofija, sociologija i politologija).

Među važnijim inicijativama, raspravama i zaključcima Razreda valja spomenuti:

— Razmatran je Pravilnik o radu znanstvenih vijeća znanstvenih jedinica (zavoda i dr.) Akademije. Zaključeno je da Upravu Akademije treba upozoriti na

određene nejasnoće, nedorečenosti i neusklađenosti u predloženom tekstu koje se uglavnom odnose na sastav, karakter i djelovanje znanstvenih vijeća s obzirom na razlike u broju i karakteru znanstvenih jedinica u pojedinim razredima,

Formirana je i Komisija (akad. Ljubo Boban, prof. dr. Aleksandar Goldštajn, akad. Duje Rendić-Miočević, akad. Eugen Pusić i prof. dr. Hodimir Sirotković) koja će razmotriti prijedlog nacrta Samoupravnog sporazuma o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima radnih zajednica u osnivanju i Akademije, te dati konkretne prijedloge Razredu i Predsjedništvu Akademije.

— Proveden je izborni postupak za izvanredne, dopisne članove iz SFRJ i članove suradnike koji će se birati na izbornoj Skupštini u 1988. godini (2 izv. člana, 4 člana suradnika, broj dopisnih članova iz SFRJ određen je samo globalno — 10 za čitavu Akademiju).

— Razred je prihvatio prijedlog akad. E. Pusića da se u 1989. godini organizira znanstveni skup »Francuska Revolucija — politička demokracija i ljudska prava nakon 200 godina« i uputio ga Predsjedništvu Akademije.

— Podržan je prijedlog Predsjedništva o formiranju Savjeta za turizam Akademije s preporukom da budući Savjet vodi aktivnu brigu o zaštiti i prezentaciji spomeničke baštine na tlu SRH (primjer devastacije Salone).

Razred je svoje primjedbe i prijedloge uputio Predsjedništvu.

— Razred je pomagao u izdavanju Statuta grada Korčule. Članovi Razreda sudjelovali su na znanstvenom skupu o korčulanskom Statutu koji je održan u gradu Korčuli.

— Podržana je inicijativa radne grupe nastavnika Pravnog fakulteta u Zagrebu u vezi s prijavljivanjem na natječaj za dugoročna i prioritetna istraživanja Skupštine SIZ-a znanosti SRH za razdoblje od 1986. do 1990. god. s temom »Funkcionalna nezavisnost i efikasnost pravosuđa«.

— Razmatran je nacrt Pravilnika o vrednovanju i financiranju programa znanstvenoistraživačkih organizacija od općeg društvenog interesa. Svoje prijedloge i primjedbe Razred je uputio Upravi Akademije.

Razred je nastavio suradnju s mnogim znanstvenim i drugim institucijama u zemlji i inozemstvu (posebno s akademijama znanosti) prihvaćajući ili predlažući oblike te suradnje.

— Razred je podržao i preporučio Predsjedništvu prijedlog (dr. V. Đuro Degan, upravitelj Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva) da Akademija, kao član Interuniverzitetskog centra za postdiplomski studij, bude organizator postdiplomskog tečaja iz međunarodnog prava i međunarodnih odnosa pri spomenutom Centru, koji će se održati 1988. godine, kao što je bila suorganizatorom u prethodnim tečajevima godine 1986. i 1987.

— Razred je preko Uprave Akademije dao proslijediti prijedlog da Komisija za nauku Skupštine SFRJ uključi u program rada za 1988. godinu pitanje mjesta i uloge akademija u razvoju znanosti u Jugoslaviji.

— Razred je prihvatio prijedlog za sudjelovanje u znanstvenoj obradi i interdisciplinarnim istraživanjima vezanim uz Spomen-područje Jasenovac i dao određene sugestije za svoje sudjelovanje kao i same Akademije u tim aktivnostima.

— Razmatrajući prijedlog Slovenske akademije o osnivanju Međuakademijskog odbora za narodne manjine, Razred je podržao taj prijedlog i predložio da delegati Akademije u tom Odboru budu predstavnici I. i V. razreda (za Razred za društvene znanosti predložen je i izabran akademik V. Stipetić).

— Razred je podržao inicijativu Savjeta akademija znanosti i umjetnosti SFRJ u vezi s organiziranjem izložbe o vojnim krajinama u našim zemljama. Prijedlog Razreda je da se ta izložba uključi u program Simpozija »Tvrđave u Vojnoj krajini« koji se priprema u organizaciji Međuakademijskog odbora za povijest vojnih krajina.

— Razred se načelno uključio u organiziranje Prvog internacionalnog kongresa helenske dijaspore od antike do modernih vremena (Kanada, Grčka).

— Razred je prihvatio prijedlog o suradnji s Francuskim institutom u Parizu (Institut de France) i u tom smislu dao određene sugestije.

— Razred se preko svojih predstavnika uključio u akciju za zaštitu novootkopanih spomenika i arheološkog kompleksa Salone, pa je na njegovu inicijativu (akad. D. Rendić-Miočević) Predsjedništvo, preko sredstava javnog informiranja i apela upućena republičkim i saveznim organima, u ime ove visoke znanstvene ustanove prosvjedovalo protiv brutalne devastacije spomenika (gradnja auto-ceste kroz staru Salonu) i zauzelo se za njihovu stalnu i odlučnu zaštitu i prezentaciju.

Članovi Razreda sudjelovali su i u protekloj godini u međurazrednoj i međuakademijskoj suradnji, pa su tako njegovi delegati birani u razne odbore, savjete, komisije i sl. U vezi s time doneseni su i neki konkretni zaključci:

— Članovi Razreda sudjelovali su u organizaciji znanstvenog skupa o Mihovilu Pavlinoviću.

— Razred je preko svojih predstavnika sudjelovao na Svečanoj sjednici Akademije u povodu 200. obljetnice rođenja Vuka Stefanovića Karadžića (akad. D. Čalić kao član Organizacijskog odbora), dr. Ivo Perić (znanstveni savjetnik u Zavodu za povijesne znanosti u Dubrovniku) održanim predavanjem »Vuk Karadžić i njegovo doba«.

— Akad. E. Pusić i izv. član H. Sirotković sudjelovali su na znanstvenom skupu u povodu 200. god. Američkog ustava.

— Izv. član Lujo Margetić izabran je za predstavnika Razreda na znanstvenom skupu »Vilijem Petty i suvremena ekonomska misao«.

— Izv. član H. Sirotković sudjelovao je kao predstavnik Razreda na znanstvenom skupu u povodu 100. obljetnice »Općeg imovinskog zakonika«.

— Akad. D. Čalić izabran je za delegata Razreda za četvrti saziv Savjeta »Svetozarevih susreta«.

— Akad. Lj. Boban izabran je za predstavnika Razreda na svečanoj sjednici u povodu 50. god. KPH/SKH i dolaska druga Tita na čelo KPH.

— Na svečanoj sjednici Akademije koja će se održati na proljeće 1988. godine u povodu 100. obljetnice rođenja akad. Grge Novaka, uz uvodnu riječ predsjednika Akademije akad. J. Sirotkovića, o znanstvenom radu Grge Novaka govorit će akad. M. Suić.

— Akad. D. Rendić-Miočević izabran je za delegata Razreda u savjet Zavoda za kulturu SRH.

— Akad. D. Rendić-Miočević sudjelovao je u ime Akademije i Razreda na svečanosti u Puli (studeni, 1987.) u povodu 40. obljetnice djelovanja Arheološkog muzeja Istre i tom prilikom preuzeo Diplomu, priznanje za suradnju dodijeljenu Jugoslavenskoj akademiji te prigodni poklon-suvenir s arheološkom tematikom.

— Izv. član H. Sirotković određen je za predstavnika Razreda na svečanoj sjednici u povodu 160. obljetnice rođenja Franje Račkog, prvog predsjednika Jugoslavenske akademije.

Razred je određivao stručne recenzente za radove dostavljene radi objavljivanja u edicijama Razreda odnosno Akademije. Na osnovi Pravilnika o izdavačkoj djelatnosti Akademije tražio je redovito imprimatur za svoje edicije i za edicije zavodâ koji djeluju u okviru Razreda.

— Izv. član B. Bošnjak izabran je u Odbor za izdavanje izabranih djela Gučetića i Petrića.

— Izv. član I. Margetić izabran je za člana uredništva »Radova« Zavoda za povijesne znanosti u Zadru.

— Razred je podržao molbu Historijskog arhiva iz Dubrovnika u vezi s izdavanjem originala i prijevoda Dubrovačkog statuta iz 1272. godine.

Razred je preko svojih članova izabranih za pročelnike odjela Istraživačkog centra Akademije i voditelja njegovih zavodâ koji djeluju u okviru Odjela za društvene znanosti Centra, a po stručnom i znanstvenom radu vezanih s Razredom (Zavod za povijesne znanosti u Zagrebu, voditelj izv. član H. Sirotković, Zavod za povijesne znanosti u Zadru, voditelj akad. M. Suić, Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, voditelj akad. V. Stipetić, Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci, voditelj akad. D. Šepić, Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva u Zagrebu, voditelj akad. V. Brajković, Zavod za političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić« u Zagrebu, voditelj akad. E. Pusić, Zavod za ekonomske znanosti u Zagrebu, voditelj akad. J. Sirotković, Zavod za arheologiju u Zagrebu, voditelj akad. D. Rendić-Miočević) koordinirao njihov znanstvenoistraživački rad, odobravao planove rada, recenzirao rukopise, brinuo se za imprimatur njihovih edicija, te provodio postupak za izbor u znanstvena zvanja radnika zaposlenih u tim zavodima. Razred je vodio brigu o stručnim i znanstvenim problemima iz svoje djelatnosti i u zavodima interdisciplinarnog karaktera (Zavodu za znanstveni i umjetnički rad u Splitu, Centru za znanstveni rad u Osijeku) kojima su voditelji članovi Razreda za društvene znanosti.

— Razred je razmatrao pitanje proširenja djelatnosti radne jedinice Riječkog zavoda za povijesne i društvene znanosti u Puli i Predsjedništvu sa svojim stavovima uputio i konkretne prijedloge u vezi s time (posebno u pitanju karaktera djelatnosti tog odjela i profilu njegovih kadrova.

U zvanje znanstvenog asistenta izabrani su u toku protekle godine ovi članovi Akademijinih zavoda u Zagrebu, Rijeci i Dubrovniku:

— mr. Maja Seršić (Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, Zagreb); mr. Ljerka Mintas-Hodak (Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, Zagreb); mr. Alojz Štoković (Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka); mr. Nenad Vekarić (Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik).

U okviru osnovnog programa Akademije u 1987. godini znanstvenoistraživački rad odvijao se na ovim projektima: »Naselja i kulture prethistorijskog i ranoantičkog razdoblja srednjeg i sjevernog Jadrana«; »Grčki natpisi starijeg razdoblja na području istočnog Jadrana«; »Staro kršćanstvo u ruralnim ambijentima na našem primorju«. »Povijest Istre«, »Povijest Dubrovačke Republike« i »Povijest Dalmacije« kao zajednički projekti Razreda i zavodâ odvijali su se pretežno u okviru zadataka odgovarajućih zavodâ u Rijeci, Dubrovniku i Zadru.

U okviru Fonda za znanstvenoistraživački rad, namijenjenog članovima koji nisu u radnom odnosu (umirovljenici), obrađivane su u protekloj godini ove teme: »Etatizam, negacija robne privrede, zakona vrijednosti i samoupravljanja« (D.

Čalić), »Razvoj nedovoljno razvijenih općina SR Hrvatske s posebnim osvrtom na one u kojima veći dio stanovništva čine Srbi« (D. Čalić), »Razvitak narodne vlasti 1944—1945, s posebnim težištem na djelovanju ZAVNOH-a u tom razdoblju« (H. Sirotković), »Povijesni razvoj krivičnog prava (materijalnog i procesnog) u Hrvatskoj« (V. Bayer), »Filozofija historije« (P. Vranicki), »Prikupljanje te stručna i znanstvena obrada antičkih literarnih izvora koji se odnose na našu zemlju« (M. Suić), »Epigrafski izvori za političku, gospodarsku i kulturnu povijest Ilira« (D. Rendić-Miočević), »Lex mercatoria u okviru opće teorije prava (Interakcija nacionalnih propisa i međunarodnog trgovačkog prava — pravni i pravno-sociološki aspekt, posebno s gledišta novog međunarodnog ekonomskog poretka«) (A. Goldštajn), »Istra u razdoblju talijanske okupacije 1918—1920« (D. Šepić), »Istraživanje pomorskopravnih normi u statutima istarskih gradova« (V. Brajković), »Isključiva ekonomska zona« (V. Ibler), »Analiza normativne društvene regulacije« (E. Pusić).

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 4. veljače

—*I. Mažuran,* Popis naselja i stanovnika Slavonije 1698. godine, za »Anale« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent V. Stipetić.

— *S. Sršan,* Popis domaćinstava Gornjeg i Donjeg Osijeka 1762. godine, za »Anale« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent V. Stipetić.

— *A. Stoković,* Udomljavanje grčke etničke skupine u Puli i na njezinu teritoriju 1578/81. god. i njezin položaj u svjetlu općih i posebnih konfesionalnih povlastica u mletačkoj državi«, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent D. Klen.

— *E. Pusić, Niklas Luhmann* — Rentssoziologie, za godišnjak »Pravo i društvo«, recenzent V. Brajković.

— *E. Pusić,* Organizacijska diferencijacija u pravosuđu, za godišnjak »Pravo i društvo«, recenzent V. Brajković.

— *V. Katunarić,* Pojam »normativnog« u sociologiji, za godišnjak »Pravo i društvo«, recenzent V. Brajković.

— *P. Jambrek,* Sociologija prava: problemi, metoda, teorija, za godišnjak »Pravo i društvo«, recenzent V. Brajković.

2. sjednica 4. ožujka

— *A. Mijatović,* Senj u Glavinićevo doba, za Zbornik »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recezent J. Adamček.

— *D. Klen,* Rijeka u Glavinićevo vrijeme, za Zbornik »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzent D. Šepić.

3. sjednica 8. travnja

— *D. Rudolf,* Gospodarski pojas i pitanja razgraničenja, za »Adrias«, recenzent V. Ibler.

— *Š. Županović,* O uzrocima zabrane lova srdela mrežama srdelarama (vojgama) na otoku Visu kroz stoljeća, za »Adrias«, recenzent V. Ibler.

— *I. Grabovac,* Utjecaj pomorskopravnih normi na međunarodni multimodalni prijevoz stvari, za »Adrias«, recenzent V. Ibler.

— *V. Ibler,* Novo u međunarodnom poretku na moru i naši interesi, za »Adrias«, autorecenzija.

4. sjednica 20. svibnja

— *D. Čalić,* Učenje Marxa i razvoj socijalizma danas, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent A. Dragičević.

— *A. Cvitanić,* Statut grada i otoka Korčule, recenzent L. Margetić.

— *L. Margetić,* Osnove istarskog srednjovjekovnog obveznog prava, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, autorecenzija.

— *P. Vranicki,* Problemi filozofije historije u antici, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, autorecenzija.

5. sjednica 24. lipnja

— *B. Hrabak,* Rekanti i Dubrovnik do sredine XVII. stoljeća, za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent V. Brajković.

— Radovi namijenjeni za časopis »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, br. 113—114/1987. i br. 115—116/1987, recenzent V. Brajković.

— *K. Minichreiter,* Arheološko blago Baranje, za »Anale« Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, recenzent, D. Rendić-Miočević.

— *B. Perić,* Pradavna civilizacija i načelo pravednosti, za »Rad« Razreda za društvene znanosti, recenzent L. Margetić.

— *G. Crnković,* Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudbenih oblasti u Istri u vrijeme njezine političke integracije 1797—1825, za zbornik »Problemi sjevernog Jadrana«, recenzent A. Goldštajn.

— *D. Čalić,* Geneza i suština etatizma u socijalističkim zemljama, za zbornik »Suvremeni ekonomski problemi«, autorecenzija.

6. sjednica 7. listopada

— *S. Sršan,* Organizacija i pisanje matičnih knjiga nakon odlaska Turaka, za »Zbornik V. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje«, recenzent V. Stipetić.

— *S. Mileusnić,* Manastir Orahovica kao duhovno i kulturno središte Srba u Slavoniji u vrijeme turske vladavine, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent D. Čalić.

— *V. Horvat,* Zemljišne karte vukovarskog vlastelinstva kao izvor za povijest istočne Hrvatske poslije oslobođenja od Turaka, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent I. Erceg.

— *A. Barbić,* Školstvo u Brodu nakon oslobođenja od Turaka, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent V. Bayer.

7. sjednica 11. studenoga

— *F. Cviko,* O Požegi u XVI. st. na osnovi osmanskih katastarskih popisa, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent A. Wertheimer-Baletić.

— *V. Frkin,* Čevapovićev život, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent D. Čalić.

— *D. Čalić,* Društveno-ekonomske prilike u doba života i djelovanja Grgura Čevapovića, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, autorecenzija.

— *A. Dragičević,* Privatno, društveno i zajedničko vlasništvo, za »Suvremene ekonomske probleme«, recenzent D. Čalić.

— *A. Sekulić,* Čevapovićev prinos povijesti i narodnom životu podunavskih Hrvata, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent M. Marković.

— *V. Belaj,* Čevapovićev doprinos etnologiji, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent M. Marković.

— *I. Mažuran,* Čevapovićeva topografija Slavonije, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent M. Marković.

— *A. Mohorovičić,* Razvoj gradova i naselja na tlu Slavonije u posttursko doba, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, autorecenzija.

— *S. Vukovac,* Prve kulturno-prosvjetne iskrice u Slavoniji nakon oslobođenja od Turaka, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent H. Sirotković.

— *Đ. Tošić,* Dubrovačka porodica Hranković, za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent H. Sirotković.

— *S. Sršan,* Visoke filozofske i teološke škole u Čevapovićevo vrijeme, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent B. Bošnjak.

— *M. Srakić,* Ponovna uspostava i uređenje vlastelinstva bosanskođakovačke biskupije, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent J. Adamček.

— *M. Landeka,* Tomo Šalić, Vojna krajina u današnjoj istočnoj Slavoniji u XVIII. stoljeću, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent J. Adamček.

— *N. Tolja,* Pojava i pokret Srba katolika u Dubrovniku, za »Zbornik za povijest i kulturu Srba u Hrvatskoj«, recenzent J. Adamček.

— *M. Bjelajac,* Prvi svjetski rat — od bratoubilačkog sukoba do ujedinjenja, za »Zbornik za povijest i kulturu Srba u Hrvatskoj«, recenzent J. Adamček.

8. sjednica 16. prosinca

— *N. Vekarić,* Primjena tablica ascendenata u historijskoj demografiji, za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent V. Stipetić.

— *T. Karpati,* Neki ekonomski činioci u povijesti Osijeka u predtursko, tursko i poslijetursko razdoblje, za zbornik radova »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzenti V. Stipetić i M. Suić.

— *A. Wertheimer-Baletić,* Stanovništvo i ekonomski razvoj (Tretman u ekonomskoj teoriji), za »Suvremene ekonomske probleme«, recenzent V. Stipetić.

— *I. Jurišić,* Srpske narodne škole u Karlovačkom generalatu i Banskoj krajini od polovice XVIII. stoljeća do 1848. godine, za »Zbornik za povijest i kulturu Srba u Hrvatskoj«, recenzent I. Erceg.

— *D. Roksandić,* Kartografski izvori za povijest Slavonije od 16. do 18. stoljeća, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent I. Erceg.

— *N. Moačanin,* Slavonija pod turskom vlašću, za zbornik »Tri stoljeća oslobođenja Slavonije i Baranje od Turaka«, recenzent I. Erceg.

— *E. Hoško,* Jozefinističko zakonodavstvo u Čevapovićevom djelu Statuta Municipalia, za »Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću«, recenzent V. Bayer.

— *B. Krekić,* Slike iz gradske svakodnevnice: prilozi proučavanju života u Dubrovniku u doba humanizma i renesanse, za »Anale« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, recenzent T. Raukar.

Edicije objavljene tijekom 1987. godine

A. Edicije Razreda

1. »Rad« Razreda za društvene znanosti, sv. XXIV, knj. 426, 278 str. Glavni i odgovorni urednik: E. Pusić; urednički odbor: E. Pusić, D. Rendić-Miočević, J. Sirotković, D. Šepić.

2. »Starine«, knj. 60, 177 str. Glavni i odgovorni urednik: E. Pusić; urednički odbor: J. Adamček, V. Bayer, L. Margetić, T. Raukar, V. Stipetić.

3. »Suvremeni ekonomski problemi«, br. 8, 172 str. Urednik: D. Čalić.

4. »Arheološki radovi i rasprave«, sv. 10, 219 str. Glavni i odgovorni urednik: D. Rendić-Miočević; urednički odbor: B. Čečuk, D. Rendić-iMočević, M. Suić.

5. »Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti«, knj. 67, Stjepan Krasić »Stjepan Gradić (1613—1683) — život i djelo«, 521 str. Urednik: D. Rendić-Miočević.

6. »Građa za gospodarsku povijest Hrvatske«, knj. 21, Z. Herkov, Povijest zagrebačke trgovine, 305 str. Urednik: V. Stipetić.

7. »Predavanja održana u JAZU«, sv. 58, E. Pusić »Samoupravljanje u znanosti«, 27 str.

B. Edicije zavodâ koji djeluju pod stručnim i znanstvenim nadzorom Razreda, objavljene tijekom 1987.

1. »Zbornik« Zavoda za povijesne znanosti u Zagrebu, vol. 14, 333 str. Uredništvo: Lj. Boban, I. Erceg, I. Karaman, M. Kurelac (tajnik), J. Stipišić, H. Sirotković.

2. »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 109—112, 355 str. Glavni i odgovorni urednik: V. Brajković.

3. »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 113—114, 193 str. Glavni i odgovorni urednik: V. Brajković.

Edicije u tisku

— »Rad« Razreda za društvene znanosti, knj. 26,
— Spomenica preminulim akademicima (Ivo Vinski),
— »Anali« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku, sv. 24—25,
— »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja«, časopis Zavoda za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, br. 115—116.

Odbori i radne grupe Razreda

Djelatnost Razreda odvijala se i preko njegovih odbora i radnih grupa:

— Odbor za istraživanja demografske povijesti stanovništva na teritoriju SR Hrvatske (predsjednik V. Stipetić).

— Odbor za izdavanje sabranih djela Nikole Vita Gučetića i Frana Petrića (predsjednik P. Vranicki).

— Odbor za znanstvenu problematiku samoupravljanja (predsjednik E. Pusić).

— Odbor za izradu »Rječnika hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja od početka XIX. stoljeća do danas« (voditelji: E. Pusić, E. Pallua).

— Radna grupa »Pravo i društvo« — temeljna istraživanja (koordinatori: E. Pusić, V. Bayer).

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Vladimir Bayer objavio je knjigu: Zakon o kривičnom postupku, Pročišćeni tekst. Bilješke. Komentar, Informator, treće izdanje, Zagreb 1987, 432 str.

Ljubo Boban objavio je knjigu: Kontroverze iz povijesti Jugoslavije (dokumenti i polemike o temama iz novije povijesti Jugoslavije), Školska knjiga, Zagreb 1987, 445 str.

Istraživački rad u toku: istraživanja iz problematike britanske politike prema Jugoslaviji u drugom svjetskom ratu.

Vladislav Brajković objavio je: Pomorsko pravo, II. izdanje Enciklopedije.

Dušan Čalić objavio je: Putevi i krize, Centar za idejno-teorijski rad MOK SKH, Osijek 1987, 131 str.; Socijalizam i ekonomske zakonitosti, Informator, Zagreb 1987, 60 str.; Mala privreda u funkciji razvoja velikih tehničko-tehnoloških sistema, Referat na simpoziju »Braća Karić«, Peć 11. i 12. lipnja 1987, 21 str.

Duje Rendić-Miočević objavio je knjigu: Carmina Epigraphica, Splitski književni krug, Split 1987, 304 str. i 32 table, te studije: Jedan nepoznati nalaz ilirskog i grčkog novca iz Risna (Rhizon), *Numizmatičke vijesti*, 30(41), 1, Zagreb 1987, 5—14; Helenistički natpis iz bivše zbirke nadbiskupa Zmajevića u Perastu, *Arheološki radovi i rasprave*, 10, Zagreb 1987, 155—165; Uz neke probleme ranokršćanskih spomenika u Poreču, *Zbornik Poreštine*, 2, Poreč 1987, 75—80.

Istraživački rad u toku: Završni radovi na obradi grčke epigrafske građe s jadranske obale (za zbornik starijih grčkih natpisa iz Dalmacije, u vezi s višegodišnjim projektom); nastavak rada na temi »Stari Grci na našem Jadranu«, u vezi s aktualnom salonitanskom problematikom. Angažirani rad na zaštiti i prezentaciji novootkrivenih građevnih kompleksa Salone (prilozi u tisku).

Nagrade i odlikovanja u 1987: Ukazom Predsjedništva SFRJ odlikovan Ordenom Republike sa srebrnim vijencem.

Vladimir Stipetić objavio je knjigu: Poljoprivreda i privredni razvoj, II. izmijenjeno i prošireno izdanje, Informator, Zagreb 1987, 380 + XVI str., te radove: Vladimir Bakarić i strategija razvoja poljoprivrede, *Naše teme*, XXXI 1—3, Zagreb 1987, 213—217; Seljačko pitanje u predratnoj politici Komunističke partije Jugoslavije s osvrtom na ulogu Edvarda Kardelja, *Naše teme*, XXXI 1—3, 19—32; Zapostavljena produktivnost rada u poljoprivredi, s osvrtom na doprinos V. Bakarića, Poljoprivredno zadrugarstvo Hrvatske i razvojne mogućnosti, Zbornik radova, Zagreb 1987.

Ukazom Predsjedništva SFRJ odlikovan Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom.

Mate Suić objavio je: Prilog toponomastici otoka Brača, *Bračkí zbornik*, 15, 1987, 189—201.

Istraživački rad u toku: Terenska istraživanja u Bribiru, stručna i znanstvena obrada nalaza, priprema za objavljivanje arheološke građe od 1960. do 1985. Nastavak toponomastičkih istraživanja istočne obale Jadrana.

Održao referat u Kninu 1. X. o. g. na skupu u povodu proslave 100. obljetnice osnutka Hrvatskog starinarskog društva, s naslovom Marafor — maricus — župan. Referat »Tre fantasmi storici istriani« za godišnju skupštinu Deputazione per la Storia patria delle Venezie, Venecija.

Dragovan Šepić obavio je dio istraživanja o koncepcijama Hrvata Jugoslavenskog odbora (1914—1918) o spornom pitanju načina ujedinjenja i unutrašnjeg uređenja buduće jugoslavenske države (za ciklus biblioteke »Hrvatska politička misao« koju izdaje »Znanje« u Zagrebu.

Predrag Vranicki objavio je knjigu: Historija marksizma, V. izdanje, I, 329 str., II, 463 str., Centar za kulturnu djelatnost, Zagreb 1987, te rasprave Socijalistička revolucija — o čemu je riječ?, *Kulturni radnik*, 1, Zagreb 1987; Marksistička filozofija — o čemu je riječ?, *Marksistička misao*, 2, Beograd 1986.

Istraživački rad u toku: Radi na opsežnom djelu »Filozofija historije«, koje će se sastojati iz dva dijela. Prvi dio: historijski pregled filozofskih koncepcija o historiji od antike do naših dana (dio o antici u tisku je u »Radu«; drugi dio: teorijski o problemima historije s filozofskog stajališta. Rad će trajati duži niz godina.

Branko Bošnjak objavio je: Fichteova polemika o ateizmu i dostojanstvo čovjeka, *Godišnjak za povijest filozofije*, 3/3, Spomenica posvećena prof. Vladimiru Filipoviću, Zagreb 1987, 22—38; Ideja kozmosa, *Filozofska istraživanja*, 20/ /1987, Zagreb 1987, 5—14; Fenomen religije danas, u: Religija i društvo, Centar za idejno-teorijski rad GK CK SKH, Zagreb 1987, 13—20; Aristotelova psihologija i filozofija života, predgovor IX—XIII i redakcija prijevoda Aristotelovog teksta: O duši i Nagovor na filozofiju, Naprijed, Zagreb 1987.

Istraživački rad u toku: Predao u tisak drugo prošireno izdanje knjige: Filozofija i kršćanstvo, Stvarnost, Zagreb, oko 650 str.

U tisku: Filozofija prava Montesquieua (oko 40 str.), Filozofska istraživanja.

Adolf Dragičević objavio je knjigu: Razvoj ekonomske misli, Centar za kulturnu djelatnost, Zagreb 1987, 333 str., te studije: Budućnost ekonomske znanosti, *Naše teme*, 9, 1986, 1253—1264; Od revizionizma do antimarksizma, *Dijalog*, 4—5, 1986, 147—165; Svjetska informatička revolucija, *Politička misao*, 2, 113—125; Informacijska tehnologija i revolucioniranje suvremenog društva, *Ekonomski pregled*, 9—12, 1986, 415—424; Predviđanja znanstvenog socijalizma, *Politička misao*, 3, 1986, 131—144; Robotička revolucija, pogovor knjizi P. B. Scotta »Robotička revolucija«, August Cesarec, Zagreb 1987, 399—412; Vlasništvo i nevlasništvo, *Naša zakonitost*, 4, 1987, 399—420; Posljednji veliki predstavnici klasične buržoaske političke ekonomije, *Ekonomski glasnik*, 1—2, 1987, 5—22.

Aleksandar Goldštajn objavio je knjigu: Međunarodna trgovačka arbitraža, Informator, Zagreb 1987, XI + 567 str. (sa S. Trivom), te studije: Sudska praksa kao izvor prava, *Zbornik Pravnog fakulteta*, 1, 1987, 21—36.

Održao predavanje u Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije u Dubrovniku s temom: International Commercial Practices — Legal and Political Aspects, u okviru tečaja International Contracts: Conflict of Laws and Substantive Law.

Istraživački rad u toku: Izvori prava, prilog teoriji o pojmu prava.

Vladimir Ibler objavio je: Rječnik međunarodnog javnog prava, drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Informator, Zagreb 1987, 368 str.

Lujo Margetić objavio je: Vinodolski zakon 1288—1988, Novi Vinodolski—Čakovec 1987, 129 str.; te radove: Accenni ad alcuni istituti del diritto privato sulle due sponde adriatiche nell'alto Medio evo, Le relazioni economiche e commerciali, Atti del Congresso di Lanciano—Atri—Chieti—L'Aquila 13—17 aprile 1980, Roma 1983, 33—54; Događaji u Hrvatskoj i Dalmaciji (1092—1094) u svjetlu dosada neiskorištene vijesti o Rabu, *Jadranski zbornik*, 12, 1982—1985, Rijeka 1986, 225—252; Neki pravni problemi kolonata u kasnom rimskom carstvu, *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu*, XXXIV/4, 1986, 285—307; Iz starije pravne povijesti Raba, Rapski zbornik, Zagreb 1987, 199—211; Ususret 700. obljetnici Vinodolskog zakona, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, 8, 1987, 1—19; Seljačke općine po Koparskom statutu iz 1423. godine, *Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci*, 8, 1987, 119—126.

Istraživački rad u toku: dovršene knjige »Povijest države i prava naroda SFRJ« (suautor H. Sirotković); »Tekstovi srednjovjekovnog hrvatskog prava« (suautor Apostolova Maršavelski); Koparski statut s komentarom; Krčki statut na hrvatskom jeziku s komentarom (suautor P. Strčić).

Nastavak suradnje na »Storia de Venezia« za Enciclopedia Italiana Treccani — Fondazione Cini.

Rad na knjizi »Senjski statut« s komentarom (suautor P. Strčić).

Ivo Perišin objavio je: Nova, svjetska financijska uzbuna, znanstveni prilog objašnjavanju uzroka, najnovijeg sloma tečajeva na najvećim svjetskim burzama, *Informator*, Zagreb, 29. XI. 1987; Feljtoni o previranju u financijskoj pozadini svjetske privredne scene: Svjetska financijska eksplozija i njena uslovljenost, *Informator*, Zagreb, br. 3509 od 24. X. 1987; Mehanizam financijske eksplozije, *Informator*, 3510, Zagreb, 28. X. 1987; Intervalutarni odnosi i valutna tržišta, *Informator*, 3511, Zagreb, 31. X. 1987; Šokantne promjene intervalutarnih odnosa, *Informator*, 3512, Zagreb, 4. XI. 1987; Tržišna »toro« euforija, *Informator*, 3513, Zagreb, 7. XI. 1987; Programirana ekspanzija financijskih transakcija, *Informator*, 3514, Zagreb, 11. XI. 1987.

Nastavak rada na projektu »Suvremeno svjetsko bankarstvo«. Druga faza rada obuhvaća najvažnije financijskoposredničke institucije: komercijalne banke, štedionice i stambena društva (banke, s pokušajem apliciranja međunarodnih iskustava na našu specifičnu stvarnost).

»Suvremeno svjetsko bankarstvo« rukopis, cca 55—60 autorskih araka, izrađen na osnovi projekta Zavoda za ekonomska istraživanja. Nalazi se u tisku.

Hodimir Sirotković objavio je: Prvih 300 godina zagrebačkog sveučilišta, Fotomonografija »Sveučilište u Zagrebu«, Zagreb 1987, 17—102; Frano Supilo — borac za federativnu zajednicu jugoslavenskih naroda, Feljton objavljen u »Vjesniku« u 15 nastavaka (23. IX—7. X); Ivo Petrinović, Ante Trumbić — izabrani spisi (s uvodnom studijom). Predstavljanje održano u Zavodu u Splitu 7. svibnja; Korčulanski statut (u prijevodu prof. A. Cvitanića). Predstavljanje održano u Akademiji 26. lipnja 1987.

Na znanstvenom skupu SANU u Beogradu o temi »200 godina suvremene ustavnosti« održao je 19. rujna referat pod naslovom »Razvitak ustavnosti u jugoslavenskim zemljama«.

Napisao 8 članaka za Pravnu enciklopediju i 2 članka za Enciklopediju Jugoslavije (u tisku).

Ivan Erceg objavio je: Dokumenti o urbarijalnom uređenju u općini Delnice, *Vjesnik Historijskog arhiva u Rijeci i Pazinu*, XXVIII, Rijeka 1986, 15—60; Primjena Marijoterezijanskog urbara na posjedima Gorskog kotara i Vinodola (1774—1780), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 5—6, Zagreb 1986, 619—630; Salzverker an der ostadriatischen Küste Dalmatiens und Istriens (XVII—XVIII Jh.), Le Roi, le Marchand et le Sel, Presses Universitaires de Lille, 1986, 319—331.

Božidar Jelčić objavio je: Ustavni položaj republika, pokrajina i općina u području oporezivanja, u: Ustavne promjene u SFRJ, Gradska konferencija SSRNH i Pravni fakultet u Zagrebu, Zagreb 1987, 63—72; Potrebne promjene u sistemu oporezivanja privrednih subjekata, u: Aktualni problemi računovodstva i financija privrednih OUR-a, Savez računovodstvenih i financijskih radnika Hrvatske, Zagreb 1987, 129—139; Ustavne promjene i porezni sistem, *Pravni vjesnik*, 2, Osijek 1987, 191—197; Promjene ustava i njihov utjecaj na porezni sistem, *Naša zakonitost*, 4, Zagreb 1987, 456—468.

Danilo Klen objavio je knjigu: Šćavunska vesla. Galije i galijoti na istočnoj obali Jadrana, Čakavski sabor, Pula, Istarska naklada, Pula, Otokar Keršovani, Opatija, Edit, Rijeka, Centro di ricerche storiche, Rovinj, Pula—Rijeka 1986, 218 str., te članak: Sto dvadeset godina Kandlerovog diplomatičkog zbornika Istre, Što dalje s njim?, *Vjesnik Historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, XXVIII, Rijeka 1986, 203—219.

U okviru projekta na izradi »Vodiča riječke luke« izradio rukopis (28 kartica) o povijesnom razvoju riječke luke od najstarijih vijesti o njoj do 1945. godine. Pripremio i izradio rukopis »Znanstveni rad o Istri, Rijeci i Trstu«, što ga je objavio za života pok. Bernardo Stulli, član suradnik Akademije (u tisku).

Nastavak istraživanja o temama iz prošlosti Primorja i Rijeke.

Emilio Pallua objavio je: Sudovi i zakonodavstvo u razvoju engleskog Common Lawa, Pravni vjesnik Pravnog fakulteta u Osijeku, 1, 1987, 149—153; Apelacioni sudovi i promjena pravila precendenata u zemljama Common Lawa, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 5—6, 1987, 199—205.

Istraživački rad u toku: Specifični instituti prava zemalja Common Lawa.

Berislav Perić objavio je knjigu: Pravna znanost i dijalektika, V. izdanje, 293 str.

Istraživački rad na sustavu »Filozofije povijesti« (pravni, filozofski i književni aspekt). Uključeno u znanstvenoistraživački projekt Pravnog fakulteta u Zagrebu.

U toku 1987. godine dobio je nagradu »Božidar Adžija« za značajnu znanstvenu djelatnost.

Tomislav Raukar objavio je: Srednjovjekovni Brač na razmeđi društva, *Bračk zbornik*, 15, Supetar 1987, 45—59; Hvarsko društvo u XVI. stoljeću, Dani hvarskog kazališta, Hanibal Lucić, Split 1987, 42—53.

U 1987. godini nastavio je rad na monografiji: »Hrvatsko kasnosrednjovjekovno društvo, 1350—1550«, u okviru Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Napisao je 50 tipkanih strana teksta i nastavlja rad.

Siniša Triva objavio je knjigu: Međunarodna trgovačka arbitraža, Informator, Zagreb, 1987, XI + 567 str. (s A. Goldštajnom).

Istraživački rad u toku: Koordinator potprojekta: »Funkcionalna nezavisnost i efikasnost pravosuđa« u okviru projekta »Samoupravne institucije i društvena regulacija« — fundamentalno istraživanje (1987—1990) koje ostvaruje Pravni fa-

kultet u Zagrebu. Rad na Pravnoj enciklopediji Pravnog fakulteta u Zagrebu — dugoročni znanstvenoistraživački projekt Pravnog fakultetu u Zagrebu. Glavni i odgovorni urednik.

Dragomir Vojnić objavio je knjige: Aktualni problemi privrednih kretanja i ekonomske politike Jugoslavije (redaktor i suautor), Ekonomski institut i Informator, 1987, 163—193, 283—319; Problemi privrednog razvoja i privrednog sistema Jugoslavije, Ekonomski institut i Informator, Zagreb 1987, XXIII—XXXVIII, 3—80 str.

Alica Wertheimer-Baletić objavila je: Demografski i društveno-ekonomski uvjeti razvoja zagrebačke regije, tema znanstvenog projekta: »Razvoj i funkcionalna povezanost činilaca agrokompleksa zagrebačke regije i njegova uloga u snabdijevanju grada«, Institut za ekonomska istraživanja, Ekonomski fakultet, Zagreb (u suautorstvu), 120 str.; Međunarodni aspekt populacione politike, uvodno izlaganje na okruglom stolu »Politika obnavljanja stanovništva u SR Srbiji«, SANU, Beograd, svibanj 1987, 30 str.; Opći aspekti reprodukcije stanovništva, *Sociologija sela*, 24/91—94, Zagreb 1987.

Istraživački rad u toku: Razvoj stanovništva i populacijske politike u SR Hrvatskoj u posttranzicijskoj etapi, dionica u znanstvenom projektu »Jedno stoljeće u razvoju stanovništva Hrvatske«, Institut za ekonomska istraživanja, Ekonomski fakultet, Zagreb; Stanovništvo općine Đurđevac u poslijeratnom razdoblju — primjer depopulacijskog područja, projektni zadatak, Ekonomski institut, Zagreb; Razvoj stanovništva, projekcije stanovništva i populaciona politika u SR Hrvatskoj, Republički zavod za društveno planiranje, Zagreb (projektni zadatak).

Zlatko Herkov. Istraživački rad u toku: Dovršio dio rukopisa »Mjere Vojne krajine«, i to »Mjere Hrvatske vojne krajine« i nastavlja rad na drugom dijelu tog rukopisa, »Mjere Slavonske vojne krajine«. Nastavlja rad na skupljanju građe za »Rječnik novovjekovnog latiniteta« i za IV. sv. Bibliografije povijesne metrologije.

Pripremio za tisak: Mjere Hrvatsko-slavonske vojne granice (skraćeni uvod za Acta Metrologiae Historicae na njemačkom). Prilog za upoznavanje organizacije, djelokruga i rada varaždinskog magistrata uoči tiskanja prve knjige u Varaždinu.

Zdenko Vinski objavio je: Glose uz dvije novije knjige o prošlosti Slavena, *Starohrvatska prosvjeta*, III. ser., sv. 16, Split 1987, 195—235.

II. RAZRED

ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE, KEMIJSKE I TEHNIČKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 8 redovnih, 12 izvanrednih, 28 dopisnih članova te 12 članova suradnika.

Redovni članovi: Krešimir Balenović, Stanko Bilinski, Drago Grdenić, Hrvoje Iveković, Mladen Paić, Hrvoje Požar, Mihovil Proštenik i Ivan Supek.

Izvanredni članovi: Gaja Alaga, Smiljko Ašperger, Vojislav Bego, Tomo Bosanac, Vladimir Devidé, Dragutin Fleš, Ksenofont Ilakovac, Sibe Mardešić, Vladimir Matković, Vinko Škarić, Ivo Šlaus i Dubravko Tadić.

Dopisni članovi: Hannes Olof Gösta Alfvén, Tatomir Anđelić, Aage Bohr, Jean Paul Brenet, Anton A. Delyannis, Aleksandar Despić, Dušan Hadži, Dorothy Hodgkin Crowfoot, Dina Keglević, Jakov Mihajlovič Kolotirkin, Otto Kratky, Đuro Kurepa, Egon Matijević, Mihailo Lj. Mihailović, Ben R. Mottelson, Linus Karl Pauling, Rudolf Ernst Peierls, Abdus Salam, Pavle Savić, Kurt Schwabe, Karl Strubecker, Zoltan G. Szabo, Robert J. Tertian, Miha Tišler, Paul Urban, Victor Frederick Weisskopf, Zlatko Winkler i Walter Wunderlich.

Članovi suradnici: Franjo Braum, Nikola Čubranić, Žarko Dadić, Boris Kamenar, Boran Leontić, Pavle Papić, Elsa Reiner, Zlatko Smrkić, Branko Souček, Olga Šarc-Lahodny, Vladimir Volenec i Radenko Wolf.

Ove su godine u vrlo kratkom razdoblju Razred zauvijek napustila tri dugogodišnja redovna člana: akademik Danilo Blanuša preminuo je 8. kolovoza, akademik Vilko Niče 16. listopada i akademik Zlatko Janković preminuo je 12. prosinca. Dopisni član Fritz Hohenberg preminuo je 16. prosinca.

Tajnik Razreda bio je akademik *Zlatko Janković*, a zamjenik tajnika Razreda *Vladimir Matković*, izvanredni član Jugoslavenske akademije.

Razred je održao 7 redovitih i jednu izvanrednu sjednicu.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, sredstava za znan-

stvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH i sredstava za znanstvenoistraživački rad članova Jugoslavenske akademije koji nisu u radnom odnosu, a u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

Iz sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od Republičke zajednice za znanstveni rad SRH odobrena su sredstva za ove projekte:

— »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva« — voditelj projekta akad. K. Balenović;

— »Simetrije i supersimetrije u teorijskoj fizici« — voditelj projekta izv. član D. Tadić;

— »Filozofski aspekti znanosti« — voditelj projekta član suradnik Ž. Dadić;

— »Istraživanje mehanizama formiranja asimetričnih membrana za morsku vodu« — voditelj projekta član suradnik O. Šarc-Lahodny;

— »Elektrokemijska kinetika i reaktori« — voditelj projekta član suradnik O. Šarc-Lahodny;

— »Studij reaktivnosti i mehanizama reakcija kompleksa prijelaznih metala« — voditelj projekta izv. član S. Ašperger.

Odobrena su sredstva za projekt »Terminološki rječnici« — voditelj izv. član V. Matković, te sredstva za djelatnost ovih savjeta, centara i odbora: Centar za kristalografiju, Centar za kemiju organskih i prirodnih spojeva, Međuakademijski odbor za kemijske i primijenjene kemijske znanosti, Međuakademijski odbor za proučavanje položaja znanosti i problema u znanosti.

Iz sredstava namijenjenih za znanstvenoistraživački rad članova Akademije koji nisu u radnom odnosu odobrena su sredstva za rad na ovim temama: »Geometrijske strukture i modeli s primjenom« (akad. S. Bilinski); »Desalinizacija morske vode i dobivanje soli« (akad. H. Iveković); »Teorija spinora i njezina primjena u kvantnoj teoriji« (akad. Z. Janković); »Istraživanje spektra difuzne refleksije« (akad. M. Paić); »Istraživanja u području kemije lipida« (akad. M. Prošteník).

Nastavljena je uobičajena suradnja s drugim razredima Akademije, i razredima i odjelima jugoslavenskih akademija i određenih inozemnih akademija u okviru sklopljenih sporazuma na području matematičkih, fizičkih, kemijskih i tehničkih znanosti.

U organizaciji Razreda i u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i Institutom »Ruđer Bošković« obilježena je 200. obljetnica smrti Ruđera Boškovića, i to »Međunarodnim znanstvenim skupom o Ruđeru Boškoviću« koji se održao u Dubrovniku od 5. do 7. listopada 1987. g. Predsjednik organizacijskog odbora Skupa bio je akad. Z. Janković a tajnik je bio član suradnik Ž. Dadić. Simpozij je izvrsno uspio i može se smatrati novim doprinosom poznavanju rada i života R. Boškovića. Na Simpoziju je održalo svoje referate 37 sudionika, od toga 31 iz Jugoslavije, a 6 iz inozemstva. Na Simpoziju su, osim sudionika iz Jugoslavije, sudjelovali znanstvenici iz Italije, Austrije, Vatikana, Danske i Sjedinjenih Američkih Država (8 sudionika).

U nekoliko navrata Razred je raspravljao o reorganizaciji Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije u okviru kojega djeluju i jedinice koje su tematski i personalno u tijesnoj vezi s područjima znanstvenoistraživačkog rada Razreda: Zavod za filozofiju znanosti i mir, Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju,

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, Laboratorij Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva, Centar za kristalografiju i Centar za teorijsku fiziku.

Na temelju prijedloga Razreda Skupština Akademije donijela je odluku o osnivanju Znanstvenog savjeta za visoke tehnologije. Djelovanje Znanstvenog savjeta ostvarivat će se kroz djelatnost njegovih sekcija, i to:

— za informatičke tehnologije,
— za visoke tehnologije u području kemije,
— za znanost o metalima,
— za visoke tehnologije u nuklearnim znanostima i energetici.

Razred je proveo nominaciju kandidata za nove članove, a raspolaže s jednim mjestom za redovnog člana, jednim mjestom za izv. člana (u slučaju da jedan od izv. članova postane redovni član) i do 3 suradnička mjesta.

Razred je s preporukom uputio Upravi Akademije prijedlog RO INA — Razvoj i istraživanje da se izv. članu Dragutinu Flešu dodijeli Nagrada za životno djelo.

U povodu proslave 120. obljetnice osnutka i rada Jugoslavenske akademije ukazom Predsjedništva SFRJ odlikovan je akademik Zlatko Janković Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Na temelju zaključaka Predsjedništva Akademije Razred je bio pokrovitelj X. sastanka kemičara Hrvatske koji se održao od 16. do 18. II. 1987. u Zagrebu a bio je posvećen 100. obljetnici rođenja Lavoslava Ružičke.

Razred je bio i pokrovitelj savjetovanja »Proizvodno strojarstvo '87« koje se održalo u Opatiji od 6. do 9. listopada 1987. Predstavnik Razreda, odnosno Jugoslavenske akademije na spomenutom skupu bio je dopisni član Zlatko Winkler, koji je pozdravio sudionike skupa u ime Razreda.

Razred je stalni pokrovitelj simpozija »Projektiranje i proizvodnja podržani računalom CAD/CAM«, koji je održan 15. i 16. listopada u Zagrebu.

Akad. S. Bilinski sudjelovao je na Četvrtom austrijsko-mađarskom simpoziju geometrije u Sopronu, koji se održao od 17. do 22. svibnja 1987. g., gdje je akad. S. Bilinski održao predavanje o temi: »Archimedische Polyeder der Rhombokuboktaeder Familie«. Akad. S. Bilinski sudjelovao je i na Simpoziju o diskretnoj geometriji, koji se održao u Oberwolfachu, Zap. Njemačka 8—12. lipnja 1987. g., gdje je održao predavanje o temi: »Windschife archimedische Polyederkökeren Gesschlechtes«.

U okviru suradnje Jugoslavenske akademije i National Academy of Science, SAD, u SAD su boravili ovi članovi Razreda: izv. član S. Mardešić, 4. II. — 21. XII. 1987, University of Washington, izv. član D. Tadić, 27. V. — 20. VIII. 1987, University or Oregon, University of Cincinnati; izv. član S. Ašperger, 4. IX. — 4. X. 1987, Brown University, Providence.

Na osnovi sporazuma o suradnji između Savjeta akademija SFRJ i Britanskog kraljevskog društva, član suradnik Boris Kamenar bio je na studijskom boravku u Velikoj Britaniji od 10. do 24. svibnja 1987. g., i to na Birkbeck Collegeu Sveučilišta u Londonu.

Akad. Z. Janković prisustvovao je skupu GAMM-a, koji se održao u Stuttgartu od 13. do 17. travnja 1987. g. i tamo iznio znanstveno priopćenje »A Critical Remark on the Concept of Mass in Exact Sciences«.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 10. veljače 1987. g.

H. Zeitler, Über nicht entartete endliche Inzidenzräume, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzija dr. J. Šiftar.

J. M. Wills, Keplers Stella ostangula als kollabirter regulärer Torus, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akademik S. Bilinski.

I. Lončar, Resolutions and Dimensions, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent izv. član S. Mardešić.

M. Mesarić i *A. Lutkić,* Turnover of Glucose in the Rat Brain, za ediciju »Rad« kemijske znanosti, recenzent izv. član V. Škarić.

S. Paušek-Baždar, Prilog životopisu J. F. Domina (1754—1819) na temelju istraživanja prepiske i arhivskih izvora u Mađarskoj, za ediciju »Zbornik Zavoda za povijesne znanosti JAZU«, recenzent akad. D. Grdenić.

2. sjednica 4. ožujka 1987. g.

R. Rosman, Beitrag zur elastoplastischen Berechnung von Deckentragwerken aus auf den Balken gelagerten zweiachsig gespannten Platten, za ediciju »Rad« tehničke znanosti, recenzent prof. dr. V. Brčić.

B. Radulović, Zur Beulstabilität teilquerversteifter Stegbleckfelder unter Berücksichtigung veränderlicher Normal- und Schubspannungen, za ediciju »Rad« tehničke znanosti, prof. dr. R. Rosman.

3. sjednica 28. travnja 1987. g.

F. Cammaroto i *G. Melidoni,* A Note on O-Connectivity Property, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzenti prof. dr Z. Čerin.

K. Horvatić-Baldasar, An Elation Semi-Biplane with 34 Points on a Line, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent dr J. Šiftar.

4. sjednica 16. lipnja 1987. g.

D. S. Mitrinović, J. E. Pečarić, C. Tanasescu i *V. Volenec,* Inequalities Involving R, r and s for Special Triangles, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent izv. član V. Devidé.

D. S. Mitrinović, J. E. Pečarić i *V. Volenec,* On the Polar Moment of Inertia Inequality, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent izv. član V. Devidé.

V. Ščurić-Čudovan, Weitere Untersuchungen in der Gesamtkeit (MF^2), I. Teil Komplex (TK) und (MK), za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent dr. Lj. Dočkal-Krsnik.

5. sjednica 22. listopada 1987. g.

W. Rath, Eine affine kinematische Abbildung I, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akad. S. Bilinski.

H. Pottmann i *W. Rath,* Eine affine kinematische Abbildung II, za ediciju »Rad» matematičke znanosti, recenzent akad. S. Bilinski.

H. Pottmann, Globale Eigenschaften sphärischer Zwangläufe, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akad. S. Bilinski.

6. sjednica 12. studeni 1987. g.

S. Mardešić i *N. Šekutovski,* Coherent Inverse Systems and Strong Shape Theory, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent prof. dr. P. Papić.

H. Kaiser, Zerlegungen Enklidischer und Nichtenklidischer Polygone in spitzwinklige Dreiecke, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akad. S. Bilinski.

W. Jank, Kinematische Betrachtungen über Kaustiken ebener Kurven, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akademik S. Bilinski.

Ž. Dadić, O matematičkim i fizikalnim tezama Grgura Peštalića koje je branio Grgur Čevapović, za ediciju Zbornik znanstvenog skupa o fra Grguru Čevapoviću, održanog u svibnju 1987. g. u Slavonskoj Požegi u organizaciji JAZU — Zavod za znanstveni rad Osijek.

7. sjednica 6. prosinca 1987. g.

I. Berani, Poverhnosti tipa V i prisoedinenye k nim transvesaljnye poverhnosti izotropnogo prostranstva, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent prof. dr. B. Pavković.

A. Sliepčević, Das Brennpunktsgebilde im Büschel zirkulärer Kurven dritter Ordnung, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent dr. Vlasta Ščurić-Čudovan.

M. Polonije, Desarques Systems and Ward Quasigroups, za ediciju »Rad« matematičke znanosti, recenzent akad. S. Bilinski.

Objavljeno je:

— »Rad« — kemijske znanosti, knj. 425, XXX, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, svezak 5. Urednik akad. M. Proštenik (83 str.).

— »Rad«— matematičke znanosti, knj. 428, XXXI, knjiga Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, svezak 6. Urednik član suradnik V. Volenec (135 str.).

— U biblioteci Djela znanstvenika iz Hrvatske izišla je knjiga pod naslovom: Josip Franjo Domin, Fizikalna rasprava o postanku, naravi i koristi umjetnog zraka (207 str.); D. Grdenić napisao je komentar, rječnik i pogovor (3—111 str.), S. Paušek-Baždar napisala je Josip Franjo Domin (1754—1819) (113—129 str.), D. Grdenić napisao je i Josip Franjo Domin and his Treatise (133—147 str.). Urednik: akad. D. Grdenić.

Predavanja

Javna predavanja u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održali su:

— Prof. dr. *Abdus Salam,* dopisni član Jugoslavenske akademije, direktor International Centre for Theoretical Physics, Trst i dobitnik Nobelove nagrade za fiziku, pod nazivom »Unification of Forces«, 26. II. 1987.

— U okviru boravka delegacije znanstvenika iz SSSR-a u Zagrebu i u vezi s organizacijom izložbe Svemirska istraživanja u SSSR-u u organizaciji Razreda je održan »Susret i razgovor s delegacijom znanstvenika iz SSSR-a«, 2. IV. 1987.

— Prof. dr. *Boris Kamenar,* član suradnik Jugoslavenske akademije, pod nazivom »Biološko značenje strukturne kemije molibdena«, 9. IV. 1987.

— Prof. dr. *Jean-Marie Lehn*, Université Louis Pasteur, Strasbourg, pod nazivom »Molecular Recognition and the Design of Molecular Receptors«, 5. VI. 1987.

— Prof. dr. *Thomas L. Blundell*, član Kraljevskog društva u Londonu, pod nazivom »X-Ray Analysis, Protein Structure and Drug Design«, 30. VI. 1987.

— Prof. dr. *M. M. Woolfson*, član Kraljevskog društva u Londonu, pod nazivom »Cristallography Today«, 22. IX. 1987.

— Prof. dr. *Vladimir Paar*, redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod nazivom »Dinamičke simetrije i supersimetrije u nuklearnoj fizici«, 15. X. 1987.

— Prof. dr. *Gaja Alaga*, izv. član, prof. dr. *Zvonimir Devidé*, izv. član, prof. dr. *Vladimir Knapp*, redoviti profesor Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom »O ekologiji i problemima razoružanja«, 19. XI. 1987, a u okviru Međunarodnog tjedna mira znanstvenika.

— Akademik *A. B. Migdal*, član Sovjetske akademije znanosti, pod nazivom »The Physical Ideas of 20th Century«, 26. XI. 1987.

— Prof. dr. *Branko Souček*, član suradnik Jugoslavenske akademije, pod nazivom »VI. generacija kompjutora (sličnih mozgu) kao osnovica znanosti i privrede«, 15. XII. 1987.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Krešimir Balenović. U toku je nastavak rada na projektu »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih spojeva«. Iz tog područja je pripremljen rad pod naslovom: »A Contribution to the Stereoisomers of 2,3-Diamino-4-hydroxy Butanoic Acid«. Nastavlja se rad na sintezi novih organskih selenovih spojeva kao fotoaktivnih agensa, što je dio suradnje Akademije s poduzećem »Fotokemika«, Zagreb.

Stanko Bilinski. Objavio je: Die quasiregulären Polyeder zweiter Stufe, Ab. II, Band 196, Wien 1987.

Iz područja generaliziranih Arhimedovih poliedara bit će uskoro završeni još i ovi radovi: »Windschiefe archimedische Polyederkökeren Geschlechtes«, »Einecke quasireguläre Polyeder«, »Quasireguläre Polyederdotten Geschlechtes zweiter Stufe«, »Archimedische Polyeder der Rhombakubooktaeder Familie«.

Drago Grdenić objavio je: *D. Grdenić, D. Matković-Čalogović* and *M. Sikirica*, Trimercurated acetaldehyde, The Crystal structures of $2[OHg_3CCHO]NO_3 \cdot HNO_3$ and $[HOHg_2(NO_3Hg)CCHO]NO_3$, *J. Organomet. Chem., 306* (1987), 1—8; *D. Grdenić*, Struktura alifatskih organoživinih spojeva, *Kemija u industriji, 36* (7), (1987), 287—295.

Trenutno radi na merkuriranju alifatskih spojeva i određivanju kristalne i molekulske strukture proizvoda merkuriranja i na proučavanju reaktivnosti kemijske veze ugljik—živa.

Zlatko Janković objavio je: The relation between the Dirac and Maxwell equations, *Zeitschrift für angewandte Mathematik und Mechanik, 67*, 1987, 422—424; A new approach to the generalization of the Dirac equation, Proc. of the International Conference on Nuclear Structure, Reactions and Symmetries, Dubrovnik, 5—14 June 1986, World Scientific, Vol. II (1986), 1116—1124.

U toku je istraživački rad u vezi s njegovim poopćenjem Diracove jednadžbe, posebno u vezi s činjenicom da poopćena (originalna) Diracova jednadžba navodi na kritičko razmatranje klasične pretpostavke da masa čestice može biti samo pozitivna veličina.

Mladen Paić objavio je knjige: Osnove fizike, II. dio, Toplina — Termodinamika — Energija, Sveučilišna naklada »Liber«, Zagreb 1987; Osnove fizike, I. dio, Gibanja — Sile — Valovi, II. izdanje, Sveučilišna naklada »Liber«, Zagreb 1987, te radove: *M. Paić* and *V. Paić*, Phases, Phase Transitions and Excitons of the Superionic Conductor AgI in the Temperature Range between 4,2 K and 761 K Detected by Diffuse Reflectance Spectrometry, *Solid State Ionics*, 24, 1987, 7—19, North Holland, Amsterdam.

Hrvoje Požar objavio je: Neke energetske karakteristike eolskih i solarnih elektrana, Makedonska akademija na naukite i umetnostite, Skopje (u tisku); La Portée des réserves énergétiques conventionelles en Yougoslavie pour la production de l'énergie électrique, Séminaire-atelier sur les politiques énergétique à moyen et long terme dans les pays du bassin Méditerranéen, Sophia—Antipolis 1987; Osnove energetike, I. svezak, drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje, pripremljeno za tisak, Školska knjiga.

U toku je rad na pripremama drugog i trećeg sveska drugog izdanja »Osnove energetike«.

Odlikovan Ordenom Republike sa zlatnim vijencem.

Mihovil Proštenik održao je predavanje Occurrence and Chemistry of Sphingolipid Bases, Znanstveni skup posvećen profesoru Vladimiru Prelogu povodom 80. obljetnice rođenja, Zagreb, 3. lipnja 1986.

Objavio je: *J. Rupčić, M. Proštenik, V. Marić*, and *V. Gall-Palla*, Ceramides in the yeast Candida lipolytica, 18th FEBS Meeting, Ljubljana 1987, Abstracts of Papers.

U toku je istraživački rad na izolaciji i molekularnoj strukturi alkil-limunskih kiselina iz viših gljiva i stereospecifičnoj sintezi 4,5-dihidroksi-sfinganina i neprirodnih izomera.

Ivan Supek objavio je knjigu: Otkriće u izgubljenom vremenu, roman, Globus, Zagreb 1987. i ove radove: Revival of Humanism, Graz 1987; Ruđer Bošković, AAASS Boston 1987; Ruđer Bošković — a Predecessor of Modern Physics, Paris 1987.

Nastavlja rad iz područja filozofije znanosti s osobitim osvrtima na etičke probleme, a u vezi s pripremom drugog, proširenog izdanja »Filozofija znanosti i humanizma«.

Smiljko Ašperger objavio je: *D. Pavlović, S. Ašperger*, and *B. Domi*, Mechanism of Reaction of Cobalt(II)protoporphyrin(IX) Dimethyl Ester in Protic and Aprotic, Coordinating Solvents, *J. Chem. Soc. Dalton Trans.*, 1986, 2535—2538; *S. Ašperger*, Kinetika i mehanizmi reakcija metaloporfirina, *Kem. Ind.*, 1987, *36* (7), 279—286 (plenarno predavanje održano na X. sastanku kemičara Hrvatske, Zagreb, veljača 1987. Vidi i Sinopsisi radova: X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb 1987, VI—VII.

Održao je kongresno priopćenje: *D. Pavlović, B. Cetina-Čižmek, Xh. Ahmeti* i *S. Ašperger*, Reakcije kobalt(II)protoporfirin(IX) dimetil estera s alifatskim alkoholima i pripadnim alkooksidima, X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb, veljača 1987, Sinopsisi radova, 1987, C-3, 176.

Od 3. do 28. rujna 1987. boravio je na Brown University, Providence, Rhode Island, USA; 10. rujna 1987. održao je predavanje »The Chemistry of Ferrocenes, Ferrocyanides and Cobalt-Porphyrins. Electron-donating Effects of Directing Ligands and Solvents«. Od 28. rujna do 3. listopada boravio je na University of Rochester, Rochester, New York, USA, i 30. rujna održao predavanja: »Anaerobic

Oxidation of Cobalt(II)protoporphyrin(IX) Dimethyl Ester in Basic Methanolic Solution« i »Acetolysis of Ferrocenylmethyl Benzoate. Maximum Secondary α-Deuterium Kinetic Isotope Effect for Primary Carbon-Oxygen Cleavage«.

U toku su njegova istraživanja na kemiji metalo-porfirina i metalocena, napose: istraživanje mehanizma oksidacije centralnog metalnog iona metalo-porfirina u anaerobnim uvjetima i stvaranje μ-dimera u reakcijama s ambidentatnim ligandima; također istraživanje strukture ferocenilmetil kationa s pomoću sekundarnog α-deuterijskog izotopnog efekta. Istraživanja financira Jugoslavensko-američki odbor za znanstvenu i tehnološku suradnju (američka sredstva osigurava National Institute of Health, USA), zatim Republička zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske, i SIZ za nauku Bosne i Hercegovine za istraživanja koja se obavljaju na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu pod njegovim vodstvom i pod naslovom: »Kinetika i mehanizam reakcija prijelaznih metala«.

Vojislav Bego objavio je: *V. Bego, J. Butorac, G. Gašljević, K. Poljančić,* Volt Balance Realization of the Volt at ETF in Zagreb, *IEEE Ztrans. Instrum. Meas.,* Vol. IM-36, No 2, 185—189; *V. Bego,* Determination of the Volt by means of Voltage Balance, XXII General Assembly of the International Union of Radio Science, Tel Aviv, Israel, September 1987.

U toku je istraživanje na određivanju maksimalnom točnošću ulaznih podataka (mase utega od 10 grama, kapaciteta etanolskog kondenzatora od 100 pF, prijenosa napona U_{BI-76}, itd.), koji naponskom vagom omogućavaju apsolutno određivanje jedinice napona. Rezultate mjerenja treba dostaviti do 15. V. 1988. u Bureau International des Poides et Mesures kako bi se mogli uzeti u obzir prilikom određivanja nove vrijednosti jedinice napona koja će vrijediti od 1. I. 1990.

Vladimir Devidé objavio je knjigu: Japan — poezija i zbilja, Alfa, Zagreb 1987, 288 str. i rad Značaj i mjesto Kine kao »Carstva sredine«, Drevna kineska kultura 2, Zagreb 1987, 49—58.

Dragutin Fleš objavio je: *R. Vuković, V. Kurešević and D. Fleš,* Alternating Copolymerization of beta-Methylstyrene and Maleic Anhydride, *J. Polym. Sci., Polym. Chem. Ed., 25* (1987), 329—335; *R. Vuković, V. Kurešević* and *D. Fleš,* Alternating Copolymers of beta-Alkoxystyrenes and N-Phenylmaleimide, *Croat. Chem. Acta, 60* (1987), 139—145; *R. Vuković, G. Bogdanić, V. Kurešević* and *D. Fleš,* Predicting glass transition temperatures of alternating copolymers of phenylvinyl alkyl ethers and maleic anhydride or N-substituted maleimides, *New Polymeric Mat.,* 2 (1987/1988) (u tisku); *T. Marinović, Z. Veksli i D. Fleš,* Ispitivanje strukture gela cis-1,4-poliizoprena metodom spinske probe, *Polimeri, 8* (1—2) (1987), 15—18; *G. Bogdanić, V. Kurešević, R. Vuković* and *D. Fleš,* Predicting glass transition temperature of poly(phenylvinyl) alkyl thioethers-co-maleic anhydride), *Polimeri, 8* (1987); *R. Vuković, V. Kurešević* and *D. Fleš,* The influence of steric factors on the thermal degradation of alternating poly(phenylvinyl alkyl ethers (or thioethers) -co-maleic anhydride), *J. Polym. Sci., Polym. Chem. Ed., 23* (1987) (u tisku); *D. Fleš,* Povezanost između plastomera i konstrukcije kalupa, *Polimeri, 8* (1987), 179—182; *S. Jurjašević i D. Fleš,* Zemni plin kao sirovina za proizvodnju osnovnih organskih petrokemikalija, *Nafta, 38* (1987), 35—39.

Referati na skupovima: Izračunate i eksperimentalne vrijednosti staklišta alternirajućih kopolimera stirena i anhidrida maleinske kiseline ili N-supstituiranih maleimida, X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb, 16—18. II. 1987, Sinopsis radova A-3/43; Oksidativna razgradnja polietilena niske gustoće do velike konverzije,

IX. jugoslavenski simpozij za kemiju i tehnologiju makromolekula, Ohrid, 27—28. IV. 1987; Razvoj novih tehnologija i novih polimernih materijala (pozvano predavanje), XVI. internacionalni simpozij u oblasti plastike i gume, Sarajevo, 2—5. XI. 1987.

U izdanju »Kemija u industriji« preveo knjigu: *V. Prelog and O. Jeger:* Leopold Ružička, 1887—1976, Biographical Memoirs of Fellows of the Royal Society, Vol. *26,* (1980), 411—501.

Ksenofont Ilakovac nastavlja svoja istraživanja dvojnih raspada u atomima i atomskim jezgrama, te radi na ustanovljavanju postoji li tzv. »peta sila« (prema prijedlogu E. Firchbacha i suradnika).

Dva rada i prijevod jedne knjige nalaze mu se u tisku.

Sibe Mardešić objavio je: A Note on Strong Homology of Inverse Systems, *Tsukuba Journal of Mathematics,* 11 (1987), 177—197; Strong Shape and Strong Homology, *Berichte d. Math.-Statist. Sekt. Forschungsgesselschaft Joanneum,* 277 (1987), 1—9; *S. A. Antonian, S. Mardešić,* Equivariant Shape, *Fundamen. Math.,* 127 (1987), 213—224.

U toku je istraživanje aproksimativnih inverznih sistema i njihove primjene, te cjelobrojne kohomološke dimenzije.

Vladimir Matković objavio je: Informacijski sistemi za najavu i praćenje putnika i dobara u lančanom transportu, uvodni referat na IX. jugoslavenskom simpoziju o elektronici u prometu, Ljubljana 1987, 11—13, Zbornik referata.

Bio je član Koordinacijskog odbora za prometnu infrastrukturu Privredne komore Zadar, zatim član Odbora za dodjelu republičkih nagrada znanstvenim radnicima i predsjednik zajedničkog znanstveno-nastavnog vijeća informacijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, 1986/87, te 1987/88. Nadalje je znanstveni savjetnik u projektu Uvođenje novih tehnologija i novih usluga u sklopu digitalizacije i integracije telekomunikacijske mreže na području Slavonsko-baranjske regije. Projekt je financiran od SIZ-a za znanost. Ujedno je i član radne grupe za identifikaciju i metodologiju šifriranja grafičkih znakova za prijenos teksta Saveznog zavoda za standardizaciju.

Vinko Škarić objavio je: *V. Škarić, M. Škarić-Mlakar, M. Jokić,* and *D. Škarić,* Intramolecular Transformations Related to the Structures of Allyl Derivatives of Hypoxanthine and Uracil, *Nucleosides & Nucleotides, 6* (1987), 371—372; *M. Žinić* i *V. Škarić,* Kiralni makrociklički ligandi — novi sintetski ionofori, X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb, 16. do 18. veljače 1987, Sinopsisi B-1, 70; *D. Katalenić* i *V. Škarić,* Aminiranje uridina u cilju priprave dinukleozid fosforamidata, X. sastanak kemičara Hrvatske, 16. do 18. veljače 1987, Sinopsisi B-1, 71; *V. Turjak-Zebić, J. Makarević, D. Škarić* i *V. Škarić,* Polifunkcionalne cikloheksankarboksilne kiseline u sintezama hetero-bicikličkih spojeva, X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb, 16. do 18. veljače 1987, Sinopsisi B-1, 72; *M. Žinić* i *V. Škarić,* Sintetski modeli prirodnih ionofora. Transport i ekstrakcija metalnih iona, kompleksiranje vode, IV. jugoslavenski simpozij o organskoj kemiji, Beograd, 1—4. lipnja 1987, Sinopsisi, 70; *M. Jokić* i *V. Škarić,* Propenil derivati uracila u sintezama hetero bi- i tri-cikličkih sistema, IV. jugoslavenski simpozij o organskoj kemiji, Beograd, 1—4. lipnja 1987, Sinopsisi, 132; *V. Škarić* and *J. Matulić-Adamić,* Regio- and Stereo-selective Intramolecular Transformations in the Pyrimidine Nucleoside Series, Vth European Symposium on Organic Chemistry (ESOC V), Jerusalem, Izrael, 30. kolovoza do 3. rujna 1987, Abstracts, 285; *V. Škarić, J. Ma-*

tulić-Adamić, and *M. Jokić,* Stereochemically Controlled Transformations Related to Pyrimidine Nucleosides and Their Analogues, VIIIth Symposium on the Chemistry of Nucleic Acid Components, Bechyně Castle, Czechoslovakia, od 30. kolovoza do 5. rujna 1987, *Nucleic Acid Symposium Series, 18* (1987), 9—12; *M. Radačić, M. Boranić, D. Škarić, V. Škarić, H. Mihalić, V. Gajšak, J. Jerčić,* and *P. Lelieveld,* Reduction of cis-Dichloroammineplatinum(II) Caused Nephotoxicity by Indazolone Carboxylic Acid, *Oncology, 44* (1987), 34—37; *J. Makarević* and *V. Škarić,* Synthesis of Stereoisomeric Diethyl 1-Cyano-4-hydroxycyclohexane-1,3-dicarboxylates and Intramolecular Cyclisations of Their 1-aminomethyl and 1-Carbamoyl Derivatives, *J. Chem. Soc. Perkin Trans.,* I (u tisku); *M. Žinić* and *V. Škarić,* Aminoacid Containing Macrocycles. Synthesis, Complexation of Water, Transport and Binding of Metal Cations, *J. Org. Chem.* (u tisku).

Nastavljena su istraživanja modificiranih nukleozida. Radi priprave virostatika i kancerostatika ispitivani su spojevi iz reda alifatskih analoga nukleozida. Sintetiziran je i poznati lijek u liječenju AIDS-a poznat pod nazivom AZT. Stereokemija je naročito razrađivana u području propenil derivata uracila, derivata azaksantozina i 5,6-dihidrotimidina.

Radovi na kiralnim makrocikličkim ligandima odnose se na sintetske modele prirodnih ionfora. Konformacijske analize polifunkcionalnih cikloheksankarboksilnih kiselina uspješno se izvode i kod cijano-hidroksi-cikloheksankarboksilnih kiselina.

Ivo Šlaus objavio je: *I. Šlaus,* Three Nucleon Force Effects in the Neutron-Deuteron Processes, *Lecture Notes in Physics, 260* (Dec. 1986), 214—222; *C. R. Howell, W. Tornow, K. Murphy, H. G. Pfützner, M. L. Roberts, Anli Li, P. D. Felsher, R. L. Walter, I. Šlaus, P. A. Treado, Y. Koike,* Few Body System, *2* (1987), 19—51; *I. Šlaus,* The Nucleon-Deuteron Interaction, Few Body Systems, Suppl. *1* (1987), 160—162; *C. R. Howell, I. Šlaus, W. Tornow, P. A. Treado, J. M. Lambert, A. Naqvi, R. L. Walter,* Lecture Notes in Physics, *260* (Dec. 1986), 229—233; *F. D. Correll, G. C. Ohlsen, R. E. Brown, N. Jarmie, I. Šlaus, P. A. Treado, J. M. Lambert, P. Schwandt, P. Doleschall,* Study of the Reaction H(d,2p)n at 16 MeV Around Collinear Configuration, *Nucl. Phys.* (1987), u tisku; *W. Grüebler, V. König, P. A. Schmelzbach, M. Bittcher, B. Vuaridel, C. H. Forster, D. Singy, I. Šlaus, A. Chisholm,* A New Type of Polarimeter for Vector- and Tensor-Polarized Deutrons for Application in Intermediate Energy Physics, *Nucl. Instr. and Methods* (1987), u tisku; *B. M. K. Nefkens, I. Šlaus,* Violation of Charge Symmetry, invited talk, XI European Few Body Conference, Fontevrand, u tisku; *I. Šlaus,* Science in a Peripheral Country — A Personal Perception, keynote address at European Science Foundation General Assembly, Strasbourg, ESF-Communications ISSN 0293-082(x) (1987); *I. Šlaus,* The Impact of Science on Innovation, invited talk, Europerspective, Paris (1987), u tisku; *I. Šlaus,* Strategija razvoja znanstveno-istraživačke djelatnosti u SFRJ do početka 21. stoljeća, u zbirci: Strategija razvoja SFRJ do početka 21. stoljeća, Beograd (1987); *I. Šlaus,* Stanje i perspektive razvoja našeg znanstveno-tehnološkog potencijala, Zbornik radova Konferencije, Ljubljana (1987); *I. Šlaus,* Pathological Effects of Technology in Socialist Countries, The United Nations University Symposium, Proceedings »The New Technological Challenge and Socialist Societies«, Krakow (1987), 276—299.

U toku je njegovo istraživanje nuklearnih sila i simetrija, te istraživanja u području neutronske fizike, medicinske fizike i znanosti o znanosti.

Dubravko Tadić objavio je: *S. Fajfer* and *D. Tadić*, Unification of interactions and the constraint on charges in fermion-scalar constituent models, *Phys. Rev., D35* (1987), 361—367; *V. Dananić, D. Tadić* and *M. Rogina*, Magnetic Moment and Formfactors of a Composite System in a Solvable Potential Model, *Phys. Rev., D35* (1987), 1698—1706; *D. Horvat and D. Tadić*, The Chiral-Bag Model and K-2π Decays, *Z. Physik, C35* (1987), 231—237.

Proučavaju se: neleptonska slaba međudjelovanja i elektroslabi formfaktori u kvarkovskim modelima. Nastoji se konstruirati preonske (tj. konstituentne) modele za kvarkove i leptone, koji su i supersimetrični.

Franjo Braum objavio je: Orijentacija fotogrametrijskih snimaka I (Orijentacija pojedinačnih snimaka), udžbenik, Sveučilište u Zagrebu, 1986, 312 str.; Grafičko određivanje elementa ω iz triju p -točaka prikladnog poprečnog profila od kojih se jedna točka nalazi u pojasu baze, *Geodetski list*, 7—9, Zagreb, 1987, 215—220.

U toku su: Grafička i instrumentalna izmjera pojedinačnih amaterskih fotografija nekadašnjeg stanja. (Za takve snimke je nutarnja i vanjska orijentacija nepoznata, a nema dovoljno kontrolnih podataka.)

Žarko Dadić objavio je knjigu: Ruđer Bošković, Školska knjiga, Zagreb 1987, 208 str. (dvojezično izdanje: hrvatski i engleski), te radove: Ruđer Bošković o problemima mehanike, *Delo*, 1—2, Beograd 1987, 196—204; Uloga Boškovićeve teorije u razvitku fizike od kraja 18. do početka 20. stoljeća, *Dijalektika*, 1—2, Beograd 1987, 27—39; Bošković i pitanje gibanja Zemlje, Filozofija znanosti Ruđera Boškovića, Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta, D. I., Zagreb 1987, 129—135; Bošković and the Question of the Earth's Motion, The Philosophy of Science of Ruđer Bošković, Proceedings of the symposium of the Institute of Philosophy and Theology, S. J. Zagreb 1987, 131—138.

U toku je istraživanje rada Ruđera Boškovića, posebno njegovog djela De maris aestu i rada Hermana Dalmatinca.

Boris Kamenar objavio je: *T. C. Jones, T. N. Waters, B. Kaitner* and *B. Kamenar*, The Crystal Structure and Conformation of bis(N-methyl-5-chlorosalicyldeneiminato)nickel(II) and bis(N-ethyl-5-chlorosalicylideneiminato)nickel(II), *Croat. Chim. Acta, 59* (1986), 825—831; *S. Đokić, G. Kobrehel, G. Lazarevski, N. Lopotar, Z. Tamburašev, B. Kamenar, A. Nagl* and *I. Vicković*, Erythromycin Series, Part 11. Ring Expansion of Erythromycin A Oxime by Beckman Rearrangement, *J. Chem. Soc. Perkin Trans.*, I (1986), 1881—1890; *B. Kamenar, I. Vicković* and *M, Bruvo*, Structure of 1-{[(4-Carbamoylpyridinio)methoxy]methyl}-2-[(hydroxyimino)methyl]pyridinium Dichloride (A) and Diiodide (B) Monohydrates, *Acta Cryst., C42* (1986), 1818—1821; *B. Kaitner, B. Kamenar, N. Paulić, N. Raos* and *Vl. Simeon*, Stereochemistry of Complexes with N-alkylated Amino Acids. I. Crystal Structure and Conformational Analysis of bis-(L-N,N-dimethylvalinato)-copper(II), *J. Coord. Chem., 15* (1987), 373—381; *B. Kamenar* and *I. Vicković*, Structure of 2-Hydroxyiminomethyl-1-[3-(2-hydroxyiminomethyl-1-pyridinio)-2-oxapropyl]pyridinium Dichlode, *Acta Cryst., C43* (1987), 1574—1576.

U toku je istraživanje kompleksnih spojeva molibdena kao modela bioloških sustava koji sadrže molibden. Određivanje strukture kompleksnih spojeva nikla, bakra i kobalta radi tumačenja i objašnjenja njihove stereokemije. Istraživanje biološki aktivnih spojeva, prvenstveno antibiotika, a zatim antidota protiv nervnih bojnih otrova.

Pavle Papić nastavlja istraživanje topoloških prostora s aksiomima separacije koji su slabiji od aksioma regularnosti.

Elsa Reiner objavila je: *E. Reiner, C. S. Davis, B. W. Schwab, L. M. Schopfer, R. J. Richardson,* Kinetics of heat inactivation of phenyl valerate hydrolyses from hen and rat brain. *Biochem. Pharmacol., 36* (1987), 3181—3185; *E. Reiner, Z. Radić, A. Buntić, M. Kralj,* Distribution of serum arylesterase activities in a Yugoslav population, The Biochemical Society, 621st Meeting, London 1986, Abstract, No. 174; *S. Povalec, E. Reiner, B. Krauthacker, V. Rapić,* Stabilnost nekih organofosfornih spojeva u vodenim otopinama i njihove reakcije sa serumskom kolinesterazom, X. sastanak kemičara Hrvatske, Zagreb 1987, Sinopsisi radova C-4, 193; *V. Drevenkar, Z. Radić, Ž. Vasilić, E. Reiner,* Biochemical parameters in human exposure to organophosphorus compounds, 10th Meeting of the Federation of European Biochemical Societies, Ljubljana 1987, Abstract WE 15, 20; *E. Reiner,* Kolinesteraze i paraoksonaze u serumu ljudi, 7. kongres medicinskih biokemičara Jugoslavije, Novi Sad 1987, Sinopsisi u: *Jugoslavenska medicinska biokemija, 6* (1987), 88.

U toku je istraživanje: Biokemija — Enzimologija: Fenotipiranje paraoksonaza u serumu ljudi na osnovi aktivnosti prema paraoksonu i fenilacetatu i utjecaju EDTA, NaCl i $CaCl_2$ na aktivnost. Utjecaj piridinijevskih spojeva na fosforiliranje acetilkolinesteraze: eksperimentalno testiranje teorijskih modela za vezanje liganada i kinetiku fosforiliranja.

Toksikologija: »Monitoring« ostaci organokloriranih spojeva u hrani i humanom mlijeku.

Branko Souček objavio je: *B. Souček, A. D. Carlson,* Brain Window Language in Fireflies, *Journal Theoretical Biology,* 125, 1987, 93—103; *D. Milutinović, V. Mikitinović, B. Souček,* Honeycomb Architecture, IEEE Computer, 1987, April, 81—83; *B. Souček,* Robots and Computers Emulating Brain-Behaviour Functions, Proc. Int. Symp. Robot and Automation, Beograd, Oct. 1987, 27—29.

U toku je istraživanje na razradi teorije »Brain Windows«, primjena u računalima VI. generacije, te na programiranom ponašanju jednostavnih živih organizama.

Olga Šarc-Lahodny objavila je: *O. Šarc-Lahodny* i *S. Popov,* Corrosion Inhibition of Mild Steel in Sodium Gluconate/Borate Solutions, Surface Technology (Great Britain), primljeno za tisak; *O. Lahodny-Šarc,* Primjena inhibitora u istraživanju i dobivanju nafte i plina, *Nafta,* 10, 1987; *H. Khalaf* i *O. Lahodny-Šarc,* Dobivanje i svojstva Al-polihidroksi-smektit kompleksa. Priređeno za tisak; *O. Lahodny-Šarc,* The Effect of Sodium Gluconate on the Corrosion of Iron and Mild Steel in the Near Neutral Media, Preprints. Eurocor'87, European Corrosion Meeting, 143rd Event of the European Federation of Corrosion, Karlsruhe, 1987, 539—541.

U toku je istraživanje mehanizama i kinetike djelovanja inhibitora protiv korozije čelika u neutralnoj sredini, te u sistemima s različitim sadržajem klorida i CO_2. Primjena rezultata u zaštiti metala u morskoj vodi i pri istraživanju i dobivanju nafte i plina. Sinteza i fizikalno-kemijska svojstva modificiranih glina. Priređivanje i ispitivanje svojstava na granici faza metal-polihidroksi-smektitnih kompleksa. Ispitivanje koordinacije željeza u strukturama alumiosilikata, te izomorfne zamjene aluminija u mineralima boksita sa željezom Mössbauerovom metodom.

Odlikovana Ordenom rada sa zlatnim vijencem.

Vladimir Volenec objavio je (zajedno s *D. S. Mitrinovićem* i *J. E. Pečarićem*), History, variations and generalizations of the Möbius-Neuberg theorem and the Möbius-Pompeiu theorem, *Bull. math. Soc. sci. math. RSR* (Bucareşti), 31 (1987), 25—39; (zajedno s *D. S. Mitrinovićem* i *J. E. Pečarićem*), The generalized Fermat-Torricelli point and the generalized Lhuilier-Lemoine point, *C. R. Math. Rep. Acad. Sci. Canada*, 9 (1987), 95—100.

U toku je nastavak istraživanja posebnih klasa idempotentnih medijalnih kvazigrupa.

III. RAZRED

ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za prirodne znanosti imao je krajem 1987. godine 10 redovnih, 12 izvanrednih, 15 dopisnih i 15 članova suradnika.

Redovni članovi: Zoran Bujas, Milan Herak, Ivan Jurković, Vanda Kochansky-Devidé, Vladimir Majer, Mirko Malez, Davor Miličić, Zdravko Lorković, Nikola Škreb i Mirko Vidaković.

Izvanredni članovi: Zvonimir Devidé, Andrija Kaštelan, Dušan Klepac, Krista Kostial-Šimonović, Velimir Kranjec, Slavko Krvavica, Berislav Makjanić, Milan Meštrov, Stevan Milković, Ante Polšak, Vlatko Silobrčić i Stjepan Ščavničar.

Dopisni članovi: Wolfgang Bargman, Simone Caillere, Nikolaj P. Dubinin, Heinz Ellenberg, Tomo Gamulin, Asen I. Hadžioloff, Dušan Kanazir, Stevan Karamata, Vít Karnik, Mieczyslaw Klimaszewski, Anton Kurir, Petar Stevanović, Erich Thenius, Imre Törö i Helmuth Zapfe.

Članovi suradnici: Stjepan Bahun, Zvonimir Krulc, Željko Kućan, Antun Magdalenić, Vladimir Mihalić, Boris Petz, Josip Potočanac, Zoltan Racz, Dragutin Skoko, Tomislav Šegota, Yvette Škreb, Anton Švajger, Josip Tišljar, Dubravko Timet i Vjera Zgaga.

U ovoj godini Razred je izgubio dva svoja dopisna člana: 27. travnja 1987. umro je redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti akademik Srečko Brodar, a 28. svibnja 1987. umro je redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti akademik Kosta Petković.

Dana 18. listopada 1987. umro je dugogodišnji zaslužni član Razreda akademik Josip Roglić.

Tajnik Razreda je akademik *Milan Herak,* a zamjenik tajnika Razreda izvanredni član *Slavko Krvavica.*

Tijekom 1987. godine održano je 8 redovitih i jedna izvanredna sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Članovi Razreda nastavili su znanstvena istraživanja u skladu s planom za god. 1987, i to u okviru Akademije i svojih matičnih ustanova, Prirodoslovno-matema-

tičkog fakulteta, Rudarsko-geološko naftnog fakulteta, Medicinskog fakulteta, Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta, Instituta za medicinska istraživanja, Imunološkog zavoda, Fakulteta za šumarske znanosti i Fakulteta za poljoprivredne znanosti.

Financijski plan Akademije osigurao je rad članova Akademije u znanstvenim jedinicama Istraživačkog centra: Laboratoriju za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa (Z. Bujas) i Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara (M. Malez). U koordinaciji rada u Zavodu za ornitologiju sudjelovao je Z. Lorković, a zatim M. Meštrov. Dužnost voditelja Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti obavljao je S. Krvavica.

Usklađivanje rezultata istraživanja članova Akademije s rezultatima srodnih ustanova obavljeno je u okviru Odbora za geotektoniku (M. Herak) i Odbora za krš (A. Magdalenić, S. Bahun, J. Tišljar, Z. Krulc).

Na temelju pojedinačnih programa Akademije djelovali su Z. Bujas, V. Majer, M. Malez, B. Makjanić, Z. Lorković, M. Vidaković, D. Miličić i V. Kochansky-Devidé.

Rezultati istraživanja ogledaju se u nizu radova objavljenih u domaćim i stranim časopisima, o čemu svjedoče podaci koji se nalaze uz prikaz rada svakog pojedinog člana.

Osim u Akademiji, članovi su svoja znanstvena dostignuća izlagali na većem broju znanstvenih skupova. U izravnoj razmjeni iskustava posjetili su različite zemlje svijeta (Austrija, Grčka, Italija, Nizozemska, SAD, SR Njemačka, Švedska, Švicarska, Velika Britanija i Tunis). U istom cilju našu su Akademiju posjetili H. Zapfe i W. Petraschek iz Beča.

Neki su članovi djelovali i u okviru Internacionalnog programa geološke korelacije.

Razred je organizirao Znanstveni skup »120 godina znanstvene ornitologije u JAZU i 85 godina znanstvene djelatnosti Zavoda za ornitologiju«.

Razred je bio pokrovitelj Znanstvenog skupa »Geografija u SFR Jugoslaviji danas« u povodu 40. obljetnice Saveza geografskih društava Hrvatske.

Podržan je i prijedlog da Akademija bude pokrovitelj VI. kongresa Federacije evropskih društava za biljnu fiziologiju, uz materijalnu potporu.

Razred je u nekoliko navrata raspravljao o reorganizaciji Istraživačkog centra Akademije i dao sugestije Predsjedništvu u vezi s izradom normativnih akata.

Razred je vodio brigu i donosio odgovarajuće odluke u vezi s izdavanjem časopisa »Rad«, »Prirodoslovna istraživanja« (»Acta biologica«, »Acta geologica«), »Paleontologia Jugoslavica«, »Krš Jugoslavije« i »Anali za šumarstvo«.

Članovi Razreda sudjelovali su u radu Republičke samoupravne interesne zajednice za znanost i Komiteta za znanost, tehnologiju i informatiku kao članovi pojedinih tijela i kao recenzenti programa i projekata.

Razred je raspravljao i o suradnji Akademije s Istraživačkim centrom za frontalna istraživanja za razvoj, i dao određene sugestije Predsjedništvu Akademije.

Za svoj rad članovi Razreda dobili su niz priznanja. Tako je V. Majer dobio »Nagradu za životno djelo« Sabora SR Hrvatske, a odlikovanja Predsjedništva SFRJ primili su Ivan Jurković (Orden Republike sa zlatnim vijencem), V. Kochansky-Devidé i V. Mihalić (Orden Republike sa srebrnim vijencem), Z. Bujas i M. Herak (Orden zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom).

Razred je sudjelovao u izbornim postupcima radnika u Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara i Zavodu za ornitologiju. Na vlastiti zahtjev Z. Lorković je oslobođen dužnosti voditelja Zavoda u kojem je veoma uspješno djelovao niz godina, a na to je mjesto izabran M. Meštrov.

Razred je izvršio nominaciju kandidata za nove dopisne članove i članove suradnike.

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

1. sjednica 20. siječnja 1987.

M. Malez, Kvartarna fauna vetebrata iz Modrića pećine kod Rovanjske, za »Rad«, recenzent izv. član M. Krvavica.

Z. Bujas, S. Szabo, D. Ajduković and D. Mayer, Receptive electric stimulation of the tongue and temporal summation in taste, za ediciju »Acta biologica«, recenzent izv. član K. Kostial-Šimonović.

Z. Bujas, S. Szabo, D. Ajduković and D. Mayer, Critical, fusion interval of electric taste, za ediciju »Acta biologica«, recenzent izv. član K. Kostial-Šimonović.

A. Šimunić i Alka Šimunić, Rekonstrukcija neotektonskih zbivanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj na temelju analize pontskih sedimenata, za »Rad«, recenzent izv. član V. Kranjec.

P. Rudan, A. Sujoldžić, A. Chaventré, N. Borot, Prikaz antropoloških istraživanja otoka Silbe: geografski pregled, povijest, etnologija i demografija, za »Rad«, recenzent akad. Z. Bujas.

V. Jovanović, A. Sujoldžić, A. Chaventré, P. Rudan, Ispitivanje imigracije na otoku Silbi, za »Rad«, recenzent akad. Z. Bujas.

N. Smolej, M. Gomzi, B. Janićijević, A. Chaventré, J. Godnić-Cvar, J. Miličić, E. Žuškin, P. Rudan, Biometrijske karakteristike stanovništva Silbe, za »Rad«, recenzent akad. Z. Bujas.

D. Letinić, J. Denteš, A. Chaventré, P. Rudan, Ispitivanje dermatoglifa stanovništva otoka Silbe, za »Rad«, recenzent akad. Z. Bujas.

2. sjednica 3. ožujka 1987.

S. Metvejev, Ograničeni transekt — Metoda određivanja frekvencije nalaženja vrsta u biotopu, za časopis »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

S. Bahun i F. Frizt, Postanak izvora u Dinarskom orogenskom akumuliranom kršu, za časopis »Krš Jugoslavije«, recenzent član suradnik A. Magdalenić.

H. Gomerčić i R. Erben, Histomorfološka struktura nekih organa puža velikog vinogradnjaka (*Helix pmatia* L.), za »Rad«, recenzent akad. N. Škreb.

D. Klepac, Utvrđivanje i gospodarenje šumama hrasta lužnjaka u Hrvatskoj, za ediciju »Radovi« Zavoda za znanstveni rad JAZU u Vinkovcima, recenzent akademik M. Vidaković.

3. sjednica 15. travnja 1987.

M. Paunović, Ein Beitrag zur Kenntnis der oberpleistozänen Anuren Jugoslaviens, za »Rad«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

A. Šarin, B. Korolija i Đurđa Hrelić, The most favourable conditions for ground water supply on small karst islands: the island of Korčula, Croatia, za časopis »Krš Jugoslavije«, recenzent akad. M. Herak.

4. sjednica 19. svibnja 1987.

Andrejka Žagar-Sakač, K. Sakač, Novi nalazi fosilnih lopoča (Nymphaeceae) u tercijarnim naslagama Dalmacije, za »Rad«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

M. Malez, I. Lajtner, M. Paunović i T. Sliškovič, Kvartarnogeološka i paleontološka proučavanja u spilji Orlovači kod Sarajeva (SR Bosna i Hercegovina), za časopis »Krš Jugoslavije«.

J. Pamić, Graniti, monzodioriti i gabri Kamenac potoka u Moslavačkoj gori (Sjeverna Hrvatska, Jugoslavija), za »Rad«, recenzent akad. V. Majer.

5. sjednica 30. lipnja 1987.

B. Micevski, Ptice Đakova, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

A. Delić, Rezultati oooloških istraživanja vrste crna liska, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

A. Delić, Rezultati biometrijskih istraživanja vrste crna liska (Fulica atra) na ribnjačarstvu »Končanica«.

6. sjednica 29. rujna 1987.

T. Maljković, Maja Blanuša, Krista Kostial-Šimonović, Zdravstveni učinak šljake iz uplinjavanja ugljena i interakcije s teškim metalima, za časopis »Acta biologica«, recenzent izv. član S. Krvavica.

J. Jenö Purger, First data on ornitofauna of the fish pond near Srpski Miletić and its sourroundings, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

A. Cvitanić, Pokusi u vezi mogućnosti prihvaćanja napjeva s magnetofonske vrpce u juvenilnih primjeraka češljugara, za »Larus«, recenzent akad. Z. Lorković.

7. sjednica 11. studenoga 1987.

M. Paunović, Morphometrische und morphogenetische Untersuchungen der Ursidenzähne aus den Höhlen Nordwestkroatiens, za časopis »Paleontologia Jugoslavica«, recenzent akad. V. Kochansky-Devidé.

J. Bukovac, Tectonics of the Adjoining Zone of the Dinaricum and Supradinaricum in the Area of Krnjak—Barilović—Karlovac, za časopis »Acta geologica«, recenzent akad. M. Herak.

8. sjednica 15. prosinca 1987.

N. Krkač i D. Štrajnger, Utjecaj temperature i hrane na kvantitetu mriještenja u vrste Radix peregra O. F. Müller, za »Rad«, recenzent izv. član M. Meštrov.

J. Rašajski, Brojnost gnezdećih parova belih roda (Ciconia ciconia L.) sa pratećim pojavama gnežđenja u južnom Banatu za period 1976—1985, za časopis »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

B. R. Grubač, Prilozi za ekologiju i etologiju jastreba kokošara (Accipiter gentilis) u jugoistočnoj Jugoslaviji, za časopis »Larus«, recenzent izv. član M. Meštrov.

Objavljene edicije

»Prirodoslovna istraživanja« — »Acta geologica«:

Vol. 17/1—2: The Mohorovičić discontinuity in Yugoslavia, Zagreb 1987, 1—45.

»Prirodoslovna istraživanja« — »Acta biologica«:

Vol. 12/1: *Z. Bujas, D. Ajduković, Silvija Szabo, D. Mayer and M. Vodanović,* Some observations on the mechanism of electric taste, Zagreb 1986, 1—13.

»Krš Jugoslavije«:

Vol. 12/1: *A. Magdalenić, Ognjen Bonacci i V. Jurak,* Sliv izvora Bulaž u središnjoj Istri, Zagreb 1987, 1—26.

Vol. 12/2: *S. Bahun i F. Fritz,* Postanak izvora u dinarskom orogenskom akumuliranom kršu, Zagreb 1987, 27—37.

Vol. 12/3: *M. Malez, I. Lajtner, Maja Paunović i T. Slišković,* Kvartarnogeološka i paleontološka proučavanja u spilji Orlovači kod Sarajeva (SR Bosna i Hercegovina), Zagreb 1987, 39—75.

»Paleontologia Jugoslavica«:

Sv. 35: *Jasenka Sremac,* Middle permian brachiopodus from the Velebit mts. (Croatia, Yugoslavia), Zagreb 1986, 1—43.

»Anali za šumarstvo«:

Vol. 12/3: *M. Vidaković, Ž. Borzan, N. Komlenović i A. Krstinić,* Testiranje nekih familija čestih vrsta i povratnih križanaca dvoigličavih borova na kršu, Zagreb 1986, 57—69.

Vol. 12/4: *M. Vidaković, A. Krstinić, Marija Halambek i Ž. Borzan,* Uspijevanje nekih vrsta i hibrida dvoigličavih borova na đurđevačkim pijescima, Zagreb 1986, 71—87.

Spomenica posvećena D. Gorjanoviću-Krambergeru, redovnom članu Akademije o 50. obljetnici smrti, Zagreb 1957, 92 str., urednik akad. M. Malez.

Spomenica akademiku Vale Vouku, sv. 35, 38 str.; urednik izv. član Z. Devidé.

Predavanja

Javna predavanja u Jugoslavenskoj akademiji u organizaciji Razreda održali su:

— član suradnik Zvonimir Krulc: »O nekim novim spoznajama o munji i zaštite od nje«, 15. travnja 1987.

— izv. član Zvonimir Devidé: »Nuklearno oružje i ljudski ekosistemi«, 19. studenoga 1987.

— prof. dr. Walter Petrascheck iz Beča, član Austrijske akademije znanosti: »Die Entwicklung der Anschauungen über die Metallogenese der Alpen«, 24. studenoga 1987.

Odbori Razreda

Odbor za geotektoniku

U Odboru je izvršena korelacija geotektonskih istraživanja obavljenih u Akademiji, Geološkom zavodu u Zagrebu i Geološko-paleontološkom zavodu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Rukopise za tisak iz te problematike pripremili su M. Herak (Geotectonics, Karst Morphology and Environmental problems) i J. Bukovac (Tectonics of the Adjoining Zone of the Dinaricum and Supradinaricum in the Area of Krnjak—Barilović—Karlovac).

Sređeno je gradivo za objavljivanje recenziranih referata održanih na Znanstvenom skupu o Mohorovičićevu diskontinuitetu u časopisu »Prirodoslovna istraživanja« — »Acta geologica«, vol. 17/1—2.

Raspravljano je o planu i programu za nastavak rada.

Odbor za krš

U 1987. godini članovi Odbora nastavili su rad na temi »Geoznanstvena valorizacija krša u SR Hrvatskoj«, što je rezultiralo nizom radova koji su objavljeni u časopisu »Krš Jugoslavije«, a tri rada prikazana su na IX. jug. simpoziju o hidrogeologiji i inženjerskoj geologiji. Više radova pripremljeno je za tisak.

Član Odbora O. Bonacci objavio je knjigu »Karst Hydrology with special reference to Dinaric karst«, Springer-Verlag.

Na sastanku Odbora potaknuta je ideja o pisanju knjige o kršu.

U raspravama je prilično pozornosti bilo posvećeno istraživanjima za kaptiranje i zaštitu podzemnih voda u krškim područjima.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Zoran Bujas. Rukopisi predavanja koje je održao na znanstvenim skupovima »Dani Ramira Bujasa« 1985. i 1986. godine nalaze se u tisku, i to: O okusu vode u »Reviji za psihologiju« i Vremenske konstante podražljivosti osjetnih sistema u časopisu »Primijenjena psihologija«.

Istraživački rad u toku: Istraživanje psihofiziologije okusnog receptornog sustava.

Tomo Gamulin. U toku je nastavak obrađivanja planktonskog materijala iz Jadranskog i Sredozemnog mora, posebno iz skupine kalikofora.

Milan Herak objavio je: Trijas Dinarida na prijelazu između hercinske i alpinske orogeneze. Zbornik radova posvećen akademiku Z. Bešiću, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Titograd 1987, 33—38; Relationship between Adriatic and Dinaric platforms., Intern. Symp. Istituto di geologia e paleontologia Università di Trieste (Abstracts), Trieste 1987, 37.

Istraživački rad u toku: Korelacija geotektonskih pojaseva Dinarida.

Ivan Jurković objavio je u suradnji s *B. Šinkovec* i *B. Berec*, Les gites plombo-zincifères Koundiat El Behmia (El Menaa) Tunisie, *Geološki vjesnik*, 40, Zagreb 1987, 337—350; Barite Deposits on Mount Međuvršje South and South-East of the Town of Kreševo, Bosnia, *Geološki vjesnik*, 40, Zagreb 1987, 313—336.

Istraživački rad u toku: Komparativne studije metalogenetskih područja Hrvatske i Bosne. Znanstvena obrada rezultata prijašnjih istraživanja rudnih nalazišta Burme, Grčke, Sumatre i Celebesa.

Član je Savjeta republike.

Vanda Kochansky-Devidé objavila je: Znanost o Zemlji i crtanje, *Geološki vjesnik*, 40, Zagreb 1987, 421—423.

Istraživački rad u toku: Fitopaloloski rad na tercijarnim vaskularnim florama.

Zdravko Lorković. Istraživački rad u toku: Ekstenzivna hibridizacija evropskog taksona ***Pieris napi*** s *P. segonzaci* s Visokog Atlasa u Maroku s analizom kariotipova radi utvrđivanja genetičke distancije

Vladimir Majer održao je dva predavanja: u Srpskoj akademiji u Beogradu »O problemima metamorfizma pritiska u Jugoslaviji« i u Akademiji znanosti u Beču »Efuzivne, kalijem ekstremno bogate stijene u Jugoslaviji«.

U toku su istraživanja ofiolita u Baniji i Bosni, zatim dopunska istraživanja trijaskih eruptiva Hrvatske, istraživanja kloritoidnih škriljaca u Jugoslaviji, kenozojskih eruptiva sjeverne Hrvatske i Slovenije, te metamorfnih stijena na području »bosanskih škriljavih planina« i nekih lokaliteta u Pelagonskoj masi Makedonije.

Mirko Malez objavio je: Die quartären Vertebraten-Faunen in der SFR Jugoslawien, *Quartärpaläontologie*, 6, Berlin 1986, 101—117; Geološki, paleontološki i prethistorijski odnosi otoka Raba, Rapski zbornik, Zagreb 1987, 141—146; Paleontološke, paleolitičke i arheozoološke osobitosti zapadne Istre, *Zbornik Poreštine*, 2, Poreč 1987, 9—32; Spiljski medvjed (Ursus spelaeus Rosenm. & Heinroth) iz pećine Đurkovine u Hercegovini, *Geol. glasnik*, 30, Sarajevo 1987, 71—111.

Nastavlja s paleontološkim proučavanjima fosilnih karnivora iz skupine ursida, kanida i hijenida iz nekoliko nalazišta u Hrvatskoj. Započeo je s taksonomskom obradom pleistocenske faune iz Visoke pećine kod Valjeva u Srbiji i ostatkom antrakoterija iz eocenskih naslaga planine Promine u Dalmaciji.

Davor Miličić objavio je: *D. Miličić, B. Plavšić, J. Grbelja* and *Ž. Erić*, Cherry leafroll virus and elderberry carlavirus on Sambucus nigra L. in south-east Europe, *Acta Bot. Croat.*, 46, 1987, 1—8; *G. L. Rana, M. Krajačić, Z. Štefanac, N. Pleše, L. Rubino* and *D. Miličić*, Properties of a new strain of tobacco streak virus from Clematis vitalba (Ranunculaceae), *Ann. appl. Biol.*, 111, 1987, 153—160; *D. Miličić* i *Z. Štefanac*, Infekcijsko šarenilo kamelije (Camellia japonica L.), *Zaštita bilja*, 38, 157—159.

Kongresna priopćenja: *D. Miličić* i *Z. Štefanac*, Virusna bolest na kameliji (Camellia japonica L.), Šesti jugoslavenski simpozij o zaštiti bilja. Poster, Opatija; *D. Miličić, I. Thaler* i *M. Gailhofer*, Virusima slične čestice u vrstama Camellia sasanqua Thunb, Zbornik sažetaka priopćenja Trećeg kongresa biologa Hrvatske, 1987; *D. Miličić, M. Gailhofer* i *I. Thaler*, Virusima slične čestice u vrstama Camellia japonica L. i Camellia sasanqua Thunb, Zbornik sažetaka priopćenja Trećeg kongresa biologa Hrvatske, 1987, 57—58; *J. Horvath, N. Juretić, Đ. Mamula* i *D. Miličić*, Rezultati zajedničkih istraživanja madžarskih i jugoslavenskih virologa u zadnjih petnaest godina, Zbornik sažetaka priopćenja Trećeg kongresa biologa Hrvatske, 1987, 61—62.

U toku je istraživanje virusa i njihova djelovanja na rastenje i razvoj biljaka.

Nikola Škreb objavio je: *N. Škreb* and *F. Bulić*, Partial differentiation of rat egg cylinders in serum-free and protein-free medium, *Dev. Biol.*, 120, 1987, 584—586; *N. Škreb*, Značajan napredak genetike razvojnih procesa, *Liječ. vjesnik*, 109, 1987, 442—448.

Pozivna predavanja na znanstvenim kongresima (invited speaker): 18. FEBS kongres, Ljubljana, 26. VI—3. VII. 1987; Signals responsible for growth and differentiation, Dpt. of biostructure and function, Medical Faculty, Farmington, Connecticut, USA: Necessary conditions for tissue differentiation in rat embryons in vitro. Kolovoz 1987.

Voditelj radne grupe »Differentiation and cancer, I. teratoma« na Petom sastanku Internacionalnog društva za diferencijaciju u Boulder, Colorado, USA, 3—7.

kolovoza 1987; Treći kongres biologa Hrvatske, Mali Lošinj, 5—10. X. 1987; Analiza faktora odgovornih za rast i diferencijaciju na modelu ranog razvoja sisavaca (u tisku u: *Periodicum biologorum*).

Istraživački rad u toku: Utjecaj 5-azacitidina i retinske kiseline na rast i diferencijaciju štakorskog embrija u kulturi in vitro u kemijski definiranom mediju.

Mirko Vidaković objavio je: Relation of self-fertilization and interspecific incompatibility by crossing Pinus nigra x P. sylvestris, *Ann. Forest.*, 12/1 : 1—13.

Nastavak rada na temi: »Očuvanje genofonda važnijih vrsta šumskog drveća«.

Zvonimir Devidé objavio je: Über die Ursache des Blauglanzes der Früchte von Viburnum tinus L., *Acta Bot. Croat.*, 45, 1986 (izašlo početkom 1987), 97—100; Zur Erinnerung an Prof. Dr. Vale Vouk anlässlich der Hundertjahresfeier seines Geburtstages, *Acta Bot. Croat.*, 45, 1986 (izašlo početkom 1987), 167—174; Biološka opažanja i pokusi (za koje ne trebaju uređaji), *Priroda*, 75/7, 1987, 223; Stanice pod lupom i jednostavnim mikroskopom, *Priroda*, 75/8, 1987, 255—256; Bon-ton u prirodi, *Priroda*, 75/9—10, 1987, 225—276; Improvizirani model jednostavnog mikroskopa, *Priroda*, 75/9—10, 1987, 316—318.

Istraživački rad u toku: Razrada mikroskopsko-interferometarskih metoda za poredbena mjerenja u svjetlosnom i elektronskom mikroskopu. Pronalaženje novih metoda za kontinuirano praćenje mikrokultura stanica i organizama. Istraživanje optičkih svojstava staničnih stijenki biljaka.

Andrija Kaštelan objavio je: *M. Kaštelan, M. Rudolf, M. Hršak, B. Labar, V. Bogdanić* and *A. Kaštelan,* Immunological recovery after allogeneic human marrow transplantation, *Period. biol.*, 88/1, 1986, 84—86; *I. Bello-Đurinović, M. Hadžija, A. Radica, M. Dumić, M. Kadrnka-Lovrenčić, M. Tomašković* and *A. Kaštelan,* Autoimmune mechanism in insulin-dependent diabetes mellitus type, I, *Transpl. Procee.*, XVIII/6, 1986, 1517—1519; *Lj. Brkljačić, M. Dumić, V. Plavšić, A. Dražančić, M. Gerenčer* and *A. Kaštelan,* Prenatalno otkrivanje kongenitalne adrenalne hiperplazije na osnovi tipizacije HLA fetalnih stanica iz amnijske tekućine, *Liječ. vjesnik,* 11—12, 1986, 497—500; *B. Labar, V. Bogdanić, A. Kaštelan, M. Vrtar, Lj. Grgić-Markulin, B. Balabanić-Kamauf, I. Francetić, I. Dobrić, D. Grgičević, V. Kerhin-Brkljačić, D. Boban, J. Zimonja-Krišković* and *M. Boranić,* Experience with bone marrow transplantation for severe aplastic anemia and leukemia. Two years experience with 31 patient in Zagreb (Yugoslavia), *Biomedicine & Pharmacotherapy,* 40, 1987, 332—337; *I. Humar, Lj. Brkljačić, A. Kaštelan* and *J. Drinovec,* Contemporary approach to renal transplantation — International study, *Period. biol.*, Supp., 1, 8, 1986, 73—75; *M. Tomašković, Z. Duraković, M. Gerenčer, V. Kerhin-Brkljačić, Lj. Brkljačić-Šurkalović* and *A. Kaštelan,* The HLA antigens in pre-excited syndrome, *Period. biol.*, Supp., 1, 88, 1986, 182—183; *I. Bello-Đurinović, M. Hadžija, A. Radica, M. Dumić, M. Kadrnka-Lovrenčić, M. Tomašković* and *A. Kaštelan,* The autoimmune islet cell-killing mechanism in insulin dependent diabetes type 1, *Period. biol.*, Supp., 1, 88, 1986, 37—39; *M. Gerenčer, M. Kaštelan, Ž. Kovač, L. Žepić* and *A. Kaštelan,* Selective suppessive action of testosterone on the reactivity of human peripheral blood in lymphocytes in vitro, *Period. biol.*, Supp., 1, 88, 1986, 15—16; *V. Kerhin-Brkljačić, E. Jeličić, A. Kaštelan, B. Labar, Lj. Brkljačić* and *M. Gerenčer,* Donor selection for the bone marrow transplantation within family members, *Period. biol.*, Supp., 1, 88, 1986, 78—80; *Lj. Kerhin-Brkljačić, A. Kaštelan, Lj. Brkljačić* i *E. Čečuk-Jeličić,* Učestalost antigena HLA, ABO, MN i Rh u bolesnika s psorijazama, *Psoriasis,* 22, 1986.

Održana javna predavanja: Nasljedne bolesti vezane uz HLA sustav, V. seminar za liječnike i medicinske sestre, Split 1987; Imunologija transplantacije bubrega, ZLH, Sekcija za dijalizu i transplantaciju, Tečaj trajne izobrazbe liječnika, Zagreb 1987; HLA i bolesti, ZLH, Reumatološka sekcija, Zagreb 1987; Godišnji izvještaj Referalnog centra za dijalizu i transplantaciju SR Hrvatske o dijalizi i transplantaciji bubrega u 1986. godini, ZLH, 1987.

Znanstvena priopćenja: Glavni sustav histokompatibilnosti — HLA Simpozij iz imunobiologije, Kragujevac, ožujak 1987; Imunogenetska osnova autoagresivnih bolesti CNS-a, Jugoslavenski simpozij o neuroimunim bolestima, Zagreb 1987; *I. Đurinović-Bello, J. Pasini, D. Barišić, S. Thune, Z. Puretić, M. Gerenčer, Z. Tomašković, A. Kaštelan,* The early selection of allograft rejection with donor specific lymphocyte mediated cytolysis and cloning the cytotoxic lymphocytes from positive patients, E. S. O. T. Göteborg, Sweden, 1987; *A. Kaštelan, B. Labar, Đ. Matić-Glažar, Đ. Grgičević, D. Gašparović,* Novosti u transplantaciji bubrega i koštane srži (Okrugli stol), Autoimune hemolitičke anemije, Zagreb 1987.

Istraživački rad u toku: Klinička transplantacija bubrega i koštane moždine — imunološki i imunogenetski aspekti. Struktura gena HLA i genetskih defekata u nasljednim metaboličkim bolestima.

Krista Kostial-Šimonović objavila je: *B. Kargačin, K. Kostial, M. Landeka,* Dietary treatment for decreasing ^{141}Ce body burden in immature rats, *Arch. Toxicol.,* 59 (1987), 371—373; *K. Kostial, B. Kargačin, M. Landeka,* Reduction of ^{141}Ce absorption in suckling rats, *Int. J. Radiat. Biol.,* 51 (1987), 139—145; *K. Kostial, B. Kargačin, I. Šimonović,* Reduced radiostrontium absorption in a human subject treated with composite treatment for mixed fission product contamination, *Health Phys.,* 52 (1987), 371—373; *M. Piasek, K. Kostial,* Effect of exposure to lead on reproduction in male rats, *Bull. Environ. Contam. Toxicol.,* 39 (1987), 448—452; *M. Blanuša, K. Kostial, B. Kargačin, M. Landeka,* Age and effect of chelating agents on metal elimination, *Acta Pharmacol. Toxicol.,* 57 (1986), 558—561; *K. Kostial,* Oral chelation therapy for reducing metal retention in sucklings. U: Trace Elements in Human Health and Disease, WHO — Copenhagen: CEC — Luxemburg: U. S. EPA Research Triangle Park, Odense 1987, 212—214; *B. Kargačin, K. Kostial,* Utjecaj kelatogene terapije (DTPA) na smanjenje retencije ^{141}Ce u štakora, Zbornik radova XIV. jugoslavenskog simpozijuma za zaštitu od zračenja, Novi Sad 1987, 270—272; *M. Landeka, K. Kostial, B. Kargačin,* Prehrambeni dodaci kao metoda za sniženje apsorpcije radiocera u mladih štakora, Zbornik radova XIV. jugoslavenskog simpozijuma za zaštitu od zračenja, Novi Sad 1987, 273—276; *V. Matković, D. Dekanić, K. Kostial,* Calcium, Teanagers and Osteoporosis: U: Osteoporosis: Current Concepts, Report of the Seventh Ross Conference on Medical Research, Ross Laboratories, Columbus 1987, 64—66.

Kongresna priopćenja: *M. Piasek, K. Kostial, M. Blanuša, T. Maljković, A. Bunarević,* Health effects of lead in female rats and their progeny after high oral exposure, XXII International Congress on Ocupational Health »Work for Health«, Sydney, Australija, 1987, Abstracts, p. 455; *M. Piasek, K. Kostial, A. Bunarević,* Učinak izloženosti olovu na patohistološke promjene u odnosu na dob štakora, Sedmi kongres medicine rada Jugoslavije, Budva 1987, knjiga rezimea, str. 50; *M. Piasek, K. Kostial,* Učinak perinatalne izloženosti olovu u štakora, Zbornik sažetaka priopćenja Trećeg kongresa biologa Hrvatske (ur. H. Gomerčić), Mali Lošinj, 1987, Hrvatsko društvo biologa, Zagreb, 341—342; *B. Kargačin, K. Kostial,*

The influence of age on the retention of ^{141}Ce in rats. XIVth Regional Congress of IRPA, Yugoslav — Austrian — Hungarian Radiation Protection Meeting »Current problems and concerns in the field of radiation protection«, Kupari, Dubrovnik 1987, Book of abstracts, str. 10; *K. Kostial, B. Kargačin, I. Šimonović,* Treatment for decreasing body burden of several radionuclides, XIVth Regional Congress of IRPA, Yugoslav — Austrian — Hungarian Radiation Protection Meeting »Current problems and concerns in the field of radiation protection«, Kupari, Dubrovnik 1987, Book of abstracts, str. 48; *T. Maljković, M. Blanuša, K. Kostial,* Učinak tekućih efluenata iz procesa uplinjavanja ugljena na neke zdravstvene parametre u štakora, Treći kongres biologa Hrvatske, Mali Lošinj, Zbornik sažetaka priopćenja (ur. H. Gomerčić), Hrvatsko društvo biologa, Zagreb 1987, 343.

Na poziv MAAE sudjelovala je na sastanku eksperata »Co-ordinated Research Programme on the Significance of Hair Mineral Analysis as a Means for Assessing Internal. Body Burdens of Environmental Mineral Pollutants«, Amsterdam, 6—9. srpnja 1987. Bila je predsjednik sekcije. Na poziv SZO sudjelovala je na sastanku eksperata »Working Group on Health Hazards of Heavy Metal and PAH Compounds from Municipal Waste Incineration«, Firenze, 12—16. listopada 1987. Bila je potpredsjednik sekcije.

Istraživački rad u toku: Metabolizam i učinak nekih metala u perinatalnom periodu; Metode za sniženje apsorpcije i pospješenje eliminacije nekih radionuklida.

Dušan Klepac objavio je: Trattamento del bosco nei parchi naturali, *Economia Montana,* 1, Milano 1987.

Održao predavanja: »Management of Mediterranean Forest and Upland Ecosystem« (52 sata) na međunarodnom Institutu za poljoprivredu u Xania (Kreta, Grčka), u vremenu od 17. III. do 17. IV. 1987. Na poziv Talijanske nacionalne akademije šumarskih znanosti u Firenzi održao 6. V. 1987. predavanje »L'aménagement et la géstion des fôrets de chêne pédonculé en Slavonie«.

Sudjelovao na znanstvenim skupovima s referatima: Šumskouzgojni tretman alepskog bora. Znanstveni skup, Lokrum, od 8. do 11. IX. 1987; Šume otoka Cresa i Lošinja (u suradnji sa Z. Pelcerom i B. Lončarom), Treći kongres biologa Hrvatske, Mali Lošinj, od 5. do 10. X. 1987.

Velimir Kranjec objavio je: *V. Kranjec, B. Aljinović, M. Šparica* and *Z. Krulc,* On some new results and problems of geological and geophysical exploration for oil and gas in the Sava—Drava river area, the Outer Dinarides and in the Adriatic, *Nafta,* 38/4—5, Zagreb 1987, 189—204.

Istraživački rad u toku: Dubinskogeološka, naftnogeološka i neotektonska istraživanja jugoslavenskog dijela Panonskog bazena i podmorja Jadrana.

Slavko Krvavica. Završena su istraživanja katalitičkih svojstava fosfofruktokinaze u *Paramphistomum microbothrium (Trematoda)* i u *Metastrongylus apri (Nematoda).*

Udžbenik »Patološka fiziologija« (*Gamulin, Marušić, Krvavica*) (u tisku).

Berislav Makjanić. Istraživanje bure. Istraživanje klimatskih prilika SR Hrvatske.

Milan Meštrov objavio je: *M. Meštrov, I. Habdija, B. Stilinović, V. Tavčar, R. Lattinger, M. Kerovec, Ž. Maloseja, B. Primc, V. Šoštarec,* Der Einfluss des Ufernahen Grundwasser auf die Biozönotischen und Trophischen Eigenschaften an der Sava gelegenen Baggersees Jarun, 26. Arbeitstagung der IAD, Passau /Deutschland, 1987, 156—160; *M. Meštrov, V. Tavčar, M. Kerovec,* Antropogeni utjecaj na sastav makrozoobentosa nekih planinskih potoka Psunja, Treći kongres

biologa Hrvatske, Zbornik, Zagreb 1987, 157—158; *D. Vagner, M. Meštrov,* Sastav zajednica maločetinaša (Annelida, Clitellata) rijeke Trebišnjice, Treći kongres biologa Hrvatske, Zbornik, Zagreb 1987, 162.

Istraživački rad u toku: Ekološke karakteristike površinskih voda, organska produkcija i stupanj onečišćenosti.

Stevan Milković istražuje perinatalni razvitak i regulaciju aktivnosti Na-K—ATP-aze u štakorskom bubregu.

Ante Polšak objavio je: *A. Polšak i T. Slišković,* Ugarella sladicae n. gen. n. sp., the new rudist from the Maastrichtian of the Dinarides (Yugoslavia), *Glasnik Zemalj. muzeja BiH,* Prirodne nauke, N. ser., 25—26, Sarajevo 1986—1987, 1—13; *A. Polšak, I. Blašković* i *Z. Bajraktarević,* Tripoli and Dolje bedsstratigraphic relation, paleontological and sedimentological characteristics in the Tethyan and Paratethyan realm, Abstracts 8th meet. sediment., IAS, Tunis 1987, 413—414.

Nastavak istraživanja facijesa mezozoika u području Dinarida. Rad na monografiji: »Makrofauna gornje krede sjeverne Hrvatske«.

Vlatko Silobrčić objavio je: *V. Silobrčić, S. Rakočević,* Racionalan pristup aktivnoj nespecifičnoj imunoterapiji tumora. U: Imunobiološki i terapijski odnosi tumora i njegovih metastaza, Somborski medicinski dani, Sombor 1985, 73—80; *R. Ajduković, I. Svoboda-Beusan, D. Nemet, R. Mažuran, V. Silobrčić,* Surface markers of lymphocytes as determined by rosette techniques in blood and in lymph nodes of patients with non-Hodgkin's disease, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 497—498; *S. Rakočević, V. Silobrčić,* Stimulation of phagocityc ability of peritoneal macrophages and antitumor effect of a peptidoglycan monomer in mice, *Period. biol.,* 88, (Supp. 1/A), 1986, 538—539; *I. Svoboda-Beusan, V. Silobrčić,* The mechanism of action of rabbit-anti-human-lymphocyte serum, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 141—142; *T. Gregurek-Novak, V. Silobrčić, I. Silobrčić, N. Karapandža,* Immune complexes in patients with echinococcosis, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 401—402; *S. Handl, A. Sabioncello, R. Mažuran, S. Rabatić, I. Svoboda-Beusan, N. Milić, V. Silobrčić, D. Dekaris,* Imunological reactivity in elderly patients with chronic lymphocytic leukemia (CLL), *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 477—479; *M. Končar, Š. Spaventi, V. Silobrčić, D. Dekaris,* Isohemagglutinins in healthy and splenectomized persons and in patients with chronic lymphocytic leukemia, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 482—483.

Nastavit će se istraživanja ostatne imunosti u golih (atimičnih) miševa te pokušaji smanjivanja te imunosti i istraživanja eksperimentalnih modela imunoterapije tumora.

Stjepan Šćavničar. Kongresna priopćenja: *V. Bermanec, S. Šćavničar,* X-Ray and IR Investigation of the Whole Series of »Low Temperature« Plagioclases, XXII. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Mostar, 3—6, VI. 1987; *D. Tibljaš, S. Šćavničar,* Possibilities and Methods of Distinction of Species Within Heulandite Group, XXII. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Mostar, 3—6. VI. 1987; *T. Balić-Žunić, S. Šćavničar,* The Crystal Structure of Lorandite, XXII. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju, Mostar, 3—6. VI. 1987.

Tijekom 1987. god. nastavljena su kristalostrukturna i mineraloška istraživanja sulfosoli, feldspata, zeolita i glina.

Stjepan Bahun objavio je: *S. Bahun, L. Bojanić,* Navlačna tektonika u području Korane jugozapadno od Petrove gore (Poloj—Veljun—Blagaj), *Geol. vjesnik,* 40, Zagreb 1987, 245—254.

Istraživački rad u toku: Krška hidrogeologija i morfologija, prikupljanje terenskih podataka o utjecaju neotektonskih poremećaja na formiranje podzemnih vodnih putova i formiranje površinskih oblika. Tektonika: pronalaženje daljih lokaliteta i područja s jasno izraženim elementima i uključivanje tih područja u cjelinu.

Zvonimir Krulc objavio je: O nekim novijim spoznajama o munji i zaštiti od munje, *Sigurnost*, XXVIII/3—4, Zagreb 1986, 35—41 (objavljeno 1987); On some new results and problems of the geophysical and geological exploration for oil and gas in the Sava—Drava river area, the Outer Dinarides and in the Adriatic, *Nafta*, 38, 4—5, Zagreb 1987, 189—204; U suautorstvu s: *V. Kranjec, B. Aljinović, M. Šparica.*

Znanstveno-stručni skupovi: Primjena geofizike u geometrijskim istraživanjima, Zbornik radova savjetovanja Problematika istraživanja resursa geotermalne energije sa posebnim osvrtom na mesto i ulogu geofizičkih metoda ispitivanja, Niška Banja 1987; Problematika novih tehničkih normativa (nove regulative) za gromobranske instalacije, Zbornik savjetovanja »Elektroinstalaciona tehnika u svjetlu novih jugoslavenskih propisa«, Dubrovnik 1987, SEITH, 73—81; Razmišljanja o požarnoj opasnosti od atmosferskih električnih pražnjenja, Zbornik 2. savjetovanja »Opasnosti i zaštita od požara na elektroenergetskim postrojenjima i instalacijama u elektroprivredi, industriji i kućanstvu«, Primošten 1987, DELIT Sisak.

Istraživački rad u toku: Proučavanje mogućnosti unapređivanja geofizičkih metoda istraživanja energetskih i mineralnih sirovina — posebno geotermalne energije i primjene dubinskih geoelektričnih metoda. Proučavanje električnih i elektrokemijskih svojstava tla za potrebe uzemljivanja i zaštite od korozije uzemljivačkih i drugih instalacija. Proučavanje ugroženosti od udara munje — posebno sa stanovišta električne vodljivosti odnosno otpornosti tla.

Željko Kućan istražuje ulogu poliamina spermina u stabilizaciji prostorne strukture transfer-ribonukleinskih kiselina (tRNA), te u biološkim funkcijama tRNA, a posebice u procesu čitanja genetičke šifre s ribosomima.

Antun Magdalenić objavio je u suradnji s *O. Bonacci* i *V. Jurakom*, Podzemne vode Međimurja, *Međimurje*, 12/87, Čakovec 1987, 43—51.

Nastavak radova na temi »Znanstvena valorizacija krša u SRH s težištem na području Istre«.

Vladimir Mihalić nastavio je istraživanja primjene kondicionera strukture tla (organskih i anorganskih) na glavnim tipovima tla i za glavne oranične kulture na području Hrvatske.

Boris Petz istražuje povezanost između različitih karakteristika ličnosti i ispitanikove sklonosti riskiranju na testovima znanja tipa »točno—netočno«.

Josip Potočanac sudjelovao je na ratarskom savjetovanju u veljači 1987. u Dubrovniku, uz sudjelovanje u diskusiji i radu; sudjelovao je na »Danu polja pšenice« u lipnju 1987. na Poljoprivrednom dobru Kutjevo, a sudjelovao je s referatom na Republičkom savjetovanju o pšenici, održanom u rujnu u Županji.

Dobio »Zlatnu plaketu« IPK Osijek — RO Oranica za znanstvena dostignuća na polju kreiranja sorti pšenice.

Zoltan Racz objavio je: Značenje mehaničkih svojstava u eksploataciji hidromelioriranih tala, *Poljoprivredne aktualnosti*, 1—2, Zagreb 1987, 107—116; *A. Butorac* i *Z. Racz*, Povećanje plodnosti tla, Monografija »Hrana i razvoj«, u izdanju Jug. saveza društava za širenje naučnih saznanja »Nikola Tesla«, Beograd 1987; *A. Škorić, Z. Racz, M. Bogunović*, Pedosfera i vodni režim tla Posavlja, Savjetovanje

»Rijeka Sava — Zaštita i korištenje« u organizaciji Jugoslavenske akademije, održano 10—12. XI. 1987. u Zagrebu. Zasada je tiskan samo sažetak, dok rukopis sadrži 41 stranu teksta i priloge te pedološku kartu Posavlja.

Znanstvenoistraživački rad u toku: »Dinamika radionuklida u prirodnim i agroekosistemima«, znanstveni projekt u suradnji s Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, financiran od SIZ-a za znanost SRH. Razvojna studijska istraživanja za potrebe uređenja tla i bolje korištenje zemljišta u ratarskoj i vinogradarskoj proizvodnji u PPK — Kutjevo i IPK — Osijek.

Dragutin Skoko objavio je: *D. Skoko, E. Prelogović, B. Aljinović*, Geological Structure of the Earth's Crust above the Moho Discontinuity in Yugoslavia, *Geophys. J. R. astr. Soc.*, 89, London 1987, 379—382; *B. Aljinović, E. Prelogović, D. Skoko*, Novi podaci o geološkoj građi i seizmotektonski aktivnim zonama u Jugoslaviji, *Geol. vjesnik*, 40, Zagreb 1987, 255—263.

Istraživački rad u toku: Nastavak rada na teorijskoj osnovi seizmike.

Tomislav Šegota objavio je: Relativni udio padalina u Jugoslaviji u toplijoj i hladnijoj polovici godine, *Radovi geografskog odjela*, 21, Zagreb 1987, 3—6; Srednja temperatura zraka u Zagrebu, *Geografski glasnik*, 48, Zagreb 1987, 13—25.

Dovršena je analiza minimalnih temperatura u Zagrebu.

Yvette Škreb-Guilcher objavila je: *Y. Škreb-Guilcher* i *V. Simeon*, Metal Antagonism in Cd(II)/Zn(II) and Mn(II)/Ni(II), Treatments of Cultured Chinese Hamster Fibroblasts, *Period. biol.*, 89, 1987, 3.

Istraživanja u toku: Interakcija metala u kulturi.

Dubravko Timet dovršio je istraživanja utjecaja prisutne koncentracije kalcija na resorpciju magnezija u pojedinim odjeljcima složenog želuca goveda.

Započeta su istraživanja utjecaja iona aluminija na resorpciju kalcija iz pojedinih odjeljaka složenog želuca goveda.

Josip Tišljer objavio je knjigu: Petrologija sedimentnih stijena, Tehnička knjiga, Zagreb 1987, 242 str., te studije: Eocene bioherms and the associated lithofacies in Western Hercegovina (Yugoslavia), Abstracts, 8th Regional Meeting of Sedimentology, IAS, Tunis 1987, 199—204; Oberjurassische Gezeitenbarren, Kalkarenitfazies in Westistrien (Westkroatien, Jugoslawien), *Heidelberger Geowissenschaft.*, Abh., 8, Heidelberg 1987, 251—255; The Kimmeridgian Tidal-Bar Calcarenite Facies of Western Istria (Western Croatia, Yugoslavia), *Facies*, 17, Erlangen 1987, 277—284; The variability of thicknesses of the Aptian and Albian Carbonates as a consequence of changing depositional environments and emersions, Communications-Abstracts International Symposium on the »Evolution of the Karstic Carbonate Platform: relation with other Periadriatic carbonate platforms«, Trst 1987, 59—61; Biostratigrafske i sedimentološke značajke donje krede otoka Veli Brijun i usporedba s odgovarajućim naslagama jugozapadne Istre, *Geol. vjesnik*, 40, Zagreb 1987, 149—168.

Istraživački rad u toku: U toku su kompleksna litofacijelna i sedimentološka istraživanja jurskih karbonatnih sedimenata Istre i Gorskog kotara čiji je cilj prikupljanje podataka za određivanje i interpretaciju paleosedimentacijskih i općenito geoloških uvjeta na tom dijelu karbonatne platforme ili karbonatnih platformi. Osim toga nastavlja opsežan rad na istraživanjima rasporeda litofacijesa i biofacijesa, te rekonstrukcije paleoreljefa podine, paleogenskih sedimenata područja Mesihovina—Rakitno u zapadnoj Hercegovini.

IV. RAZRED

ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Koncem godine Razred je imao 9 redovnih članova, 10 izvanrednih članova, 15 dopisnih članova i 11 članova suradnika.

Redovni članovi: Tihomil Beritić, Sergej Forenbacher, Nenad Grčević, Drago Ikić, Radovan Ivančić, Branko Kesić, Ivo Padovan, Zvonimir Pavišić i Eugen Topolnik.

Izvanredni članovi: Slavko Cvetnić, Ljubomir Čečuk, Dragan Dekaris, Franjo Hajnšek, Jelena Krmpotić-Nemanić, Sead Midžić, Ivo Ruszkowski, Mladen Sekso, Marko Šarić i Teodor Wikerhauser.

Dopisni članovi: Vojislav Arnovljević, Khaël Michele Arslan, Nikolaj Nikolajevič Blohin, Edhem Čamo, Jean Dausset, Mirko Dražen Grmek, Niels Jerne, Hilary Koprowski, Zvonimir Maretić, Janez Milčinski, Gojko Nikoliš, Isidor Papo, Nikola Peršić, Šime Spaventi i Fedor Valić.

Članovi suradnici: Biserka Belicza, Ivo Čikeš, Filip Čulo, Theodor Dürrigl, Mladen Hajsig, Ivo Jelčić, Živko Kulčar, Željko Maričić, Radovan Medved, Ivan Prpić i Mladen Štulhofer.

Dugogodišnji dopisni član Razreda Valentin Dimitrijevič Solovjev preminuo je 20. kolovoza 1986. godine.

Tajnik Razreda je akademik *Drago Ikić*, a zamjenik tajnika Razreda akademik *Sergej Forenbacher*.

Održano je 10 redovitih sjednica i 2 sjednice Znanstvenog vijeća Razreda.

Znastvenoistraživačka i ostala djelatnost

Znanstvenoistraživački rad i djelatnost članova Razreda unutar Akademije odvija se na temelju osnovnog programa Jugoslavenske akademije, sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od SIZ-a znanosti SRH i sredstava za znanstvenoistraživački rad članova Jugoslavenske akademije koji nisu u radnom odnosu, a u okviru znanstvenih jedinica koje djeluju unutar Razreda ili Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije.

Iz sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od SIZ-a znanosti SRH odobrena su sredstva za ove projekte:

»Patofiziološka istraživanja RDS odnosno ARDS« — voditelj projekta akad. Tihomil Beritić; — »RDS u općenarodnoj obrani« — voditelji projekta akad. T. Beritić; »Primjena rekombinantnog humanog inteferona u liječenju tumora, onkogeni i faktori rasta« (Rekombinirani interferon, faktori rasta) — voditelj projekta akad. D. Ikić.

Nadalje, iz sredstava za znanstvenoistraživački rad osiguranih od SIZ-a znanosti SRH odobrena su sredstva za projekte »Istraživanje zdravstva u NOB-u na području Hrvatske«, »Shizofrenija i duševne bolesti« i »Terenska istraživanja na Mljetu«, voditelj akademik Branko Kesić i za projekt »Istraživanje razvitka zdravstva i zdravstvenih ustanova u Hrvatskoj 1859—1918. g.«, voditelj član suradnik Biserka Belicza.

I dalje je nastavljena dugogodišnja suradnja s Istraživačkim centrom za medicinu i psihologiju prometa, Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada, te s Kliničkom bolnicom »Dr. Mladen Stojanović«, koje su suradne ustanove Razreda.

Nastavljena je dugogodišnja suradnja medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija. Na VII. znanstvenom sastanku medicinskih razreda i odjela Akademija znanosti i umjetnosti SFRJ, koji je u organizaciji Akademije nauka i umetnosti Kosova održan u Prištini 1—3. listopada 1987. g. sudjelovao je u ime Razreda izv. član S. Midžić, koji je održao predavanje pod nazivom »The Circadian Rhytmic Variation of Respiratory Variables in Chronic non Specific Obstructive Disease with Cor Pulmonale and its Clinical Relevance«.

U okviru suradnje Razreda i medicinskih razreda i odjela jugoslavenskih akademija, izv. član I. Ruszkowski je na poziv i kao gost SANU održao 13. studenog o.g. predavanje u Srpskoj akademiji nauka i umetnosti pod naslovom: »Neke dileme u svrsishodnosti biomehaničkih zakonitosti adaptacije skeleta«.

Predstavnici Razreda redovito su sudjelovali u radu mnogobrojnih međuakademijskih odbora iz medicinskih znanosti i o njihovoj aktivnosti obavještavali Razred.

Razred je zatražio financijsku pomoć od Jugoslavenske akademije za provođenje međurepubličkih projekata »Analitički studij o organiziranosti i osposobljenosti kirurških službi u SRH za rad u izvanrednim uvjetima«, koji vodi Međuakademijski odbor za traumatologiju u izvanrednim uvjetima sa sjedištem pri Slovenskoj akademiji i »Proučavanje infekcija sa Streptococcus agalacitae kod ljudi i životinja«, koji vodi Međuakademijski odbor također sa sjedištem pri Slovenskoj akademiji. Istodobno je Razred zamolio da se istraži mogućnost da Slovenska akademija odobri sredstva za međurepublički projekt »Laboratorijska ispitivanja cjepiva protiv morbila« Međuakademijskog odbora za biološke preparate sa sjedištem pri Jugoslavenskoj akademiji.

Razred je podržao ustanovljavanje i realizaciju međuakademijskog znanstvenoistraživačkog projekta »Proučavanje epidemiologije, faktora rizika i metode za sprečavanje i suzbijanje malignih neoplazmi debelog crijeva i rektuma i nekih drugih učestalih lokalizacija malignih neoplazmi«, koji je pokrenula Vojvođanska akademija nauka i umetnosti.

Članovi Razreda sudjelovali su u radu Terminološkog odbora Akademije.

Na prijedlog Razreda Predsjedništvo Jugoslavenske akademije osnovalo je Centar za klinička medicinska istraživanja i Odbor za onkogene i faktore rasta. Voditelj Centra je akad. N. Grčević, a predsjednik Odbora dopisni član S. Spaventi.

U okviru suradnje s inozemnim akademijama znanosti Razred je predložio da se u program suradnje s Mađarskom akademijom uvrsti i znanstvena tema »Klinička istraživanja interferona«. U toku je postupak zaključivanja ugovora o suradnji s Akademijom medicinskih znanosti SSSR-a.

Na osnovi međuakademijske razmjene Jugoslavenske akademije i Kineske akademije znanosti u Kini je boravio član suradnik I. Jelčić, od 31. V. do 23. VI. 1987. g.

U National Academy of Sciences, Washington, DC, u SAD je od 2. do 30. IV. 1987. g. boravio izv. član D. Dekaris, a redovni član D. Ikić 30 dana.

Izv. član T. Wikerhauser sudjelovao je, na teret sredstava Razreda, na Znanstvenoj i memorijalnoj sjednici koju je povodom 100. obljetnice rođenja mađarskog parazitologa Sandora Kotlana organizirala Mađarska akademija znanosti od 24. do 25. IV. 1987. g. u Budimpešti. Također na teret sredstava Razreda na XII. jugoslavensko-talijanskim medicinskim danima održanim u Venosi, sudjelovali su izvanredni članovi D. Dekaris i S. Midžić. Na skupu je također sudjelovao izv. član M. Šarić. Dani su održani od 4. do 7. svibnja 1987. g., a izv. član D. Dekaris bio je član predsjedništva simpozija i predsjedavao je jedan dan sastanku te je dao prikaz tri rada: »Effector Functions of Peripheral Blood Phagocytes in Man«, »Phagocytic Functions in Neonates«, »Detection of Circulating Immune Complexes«.

Razred je proveo nominaciju kandidata za nove članove a raspolaže s jednim mjestom za izvanrednog člana, do dva suradnička mjesta, te jednim mjestom za dopisnog člana.

Na održanim sjednicama Znanstvenog vijeća Razreda raspravljalo se o projektima za dugoročna i prioritetna fundamentalna istraživanja financirana od SIZ-a znanosti i o kadrovskim pitanjima te su donesene odluke da se zasnuje radni odnos na neodređeno vrijeme s dr. Stellom Fatović u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti, da se produži pripravnički staž za još jednu godinu, odnosno da se zatraži nastavak financiranja od SIZ-a znanosti za Nikolu Đakovića i Vedranu Petrovečki u Zavodu za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, te da se u već navedenom Zavodu zaposli jedan pripravnik na određeno vrijeme od 12 mjeseci sa završenim veterinarskim fakultetom za rad na dugoročnom projektu Zavoda »Primjena interferona u liječenju tumora, onkogeni i faktori rasta«.

Izdavačka djelatnost

Prihvaćeni rukopisi na sjednicama Razreda

N. Fijan, S. Cvetnić, T. Wikerhauser, Ihtiopatologija u akvakulturi, za knjigu u izdanju Akademije i Veterinarskog fakulteta, Zagreb, recenzent akad. E. Topolnik.

Za »Rad« Razreda za medicinske znanosti

J. Gaon, R. Grgić, E. Bektaš, Terenska evaluacija efikasnosti domaćeg cjepiva protiv morbila, recenzent akad. D. Ikić.

2. sjednica 18. veljače 1987. g.

N. Knežević, Problemi proizvodnje i standardizacije antirabičnih vakcina za veterinarsku upotrebu, recenzent akad. D. Ikić.

7. sjednica 24. lipnja 1987. g.

M. Vujčić, T. Dürrigl, Termografija u reumatologiji, recenzent izv. član I. Ruszkowski.

8. sjednica 11. studeni 1987. g.

V. Goldner, Z. Batinić, G. Jalševac, D. Radman, I. Janjić, Fulguracija u liječenju aritmijâ srca, recenzent akad. R. Ivančić.

Z. Duraković, T. Beritić, Liječenje nekih otrovanja metodama ekstrakorporalne cirkulacije, recenzent dopisni član Z. Maretić.

Objavljeno

»Rad« — Razreda za medicinske znanosti, knj. 420, sv. XXI, 211 str., urednik akad. N. Grčević.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Međuakademijskog odbora za traumatologiju u izvanrednim uvjetima (sa sjedištem u SAZU) i Razreda održano je u palači Akademije 12. lipnja 1987. g. znanstveno savjetovanje o »Akutnoj respiratornoj insuficijenciji kao posljedici smetnji u gornjim dišnim putovima«. Sudionici savjetovanja iznijeli su suvremena stajališta hitnih intervencija kod teško oštećenih u slučaju težih katastrofa. Podneseno je oko tridesetak kraćih predavanja i završilo se s diskusijom o ovom teškom medicinskom problemu i zaključcima koje treba provesti preko svih organizacija zdravstvene službe u našoj zemlji i u zdravstvenoj službi JNA. Akad. I. Padovan, koji je u predsjedništvu Odbora, pozdravio je skup u ime Razreda.

U organizaciji Razreda i Odbora za tumore održan je u palači Jugoslavenske akademije 25. rujna 1987. g. znanstveni sastanak »Liječenje ranog raka dojke — sporovi i suglasja«. Na sastanku je svoja izlaganja podnijelo dvadesetak stručnjaka iz Osijeka, Rijeke, Splita i Zagreba. Autori su dali znanstveno-stručan doprinos u rasvjetljavanju problema liječenja ranog raka dojke. Glavni cilj znanstvenog skupa bio je da se raspravi današnje stanje primjene poštednih operacija i zračenja kao alternative za mastektomiju kod ranog raka dojke. U radu sastanka sudjelovalo je preko 80 liječnika. Predsjednik Organizacijskog odbora je bio član suradnik I. Prpić, a među autorima predavanja je bilo i nekoliko članova Razreda.

U organizaciji Razreda i Centra za klinička medicinska istraživanja održan je u palači Jugoslavenske akademije znanstveni sastanak: »Suvremeni pogledi na aloplastičke zamjene zglobova«. Sastanak je održan 18. prosinca 1987. g., i bio je vrlo dobro posjećen od znanstvenika i stručnjaka i izvan Zagreba te stručnjaka iz drugih republika. Nakon izlaganja referata održana je konsensna rasprava u kojoj su sudjelovali mnogobrojni sudionici. Doneseni su zaključci o primjeni umjetnih zglobova u nas s obzirom na mogućnosti i uvjete rada. U diskusiji je predloženo da se sličan sastanak održi za aloplastičke zamjene koljenskog zgloba. Skup je pozdravio tajnik Razreda akad. D. Ikić a voditelj sastanka bio je izv. član I. Ruszkowski.

Pod pokroviteljstvom Razreda održan je u Zagrebu od 20. do 23. svibnja 1987. g. skup »International Symposium on Uroginecology«. Skup je pozdravio izv. član Lj. Čečuk.

Razred je također bio pokrovitelj i Prve međunarodne konferencije o traumatiziranju sudionika u tranzitnom prometu koja se održala u Zagrebu od 21. do 23. svibnja 1987. g. Akad. I. Padovan pozdravio je sudionike skupa u ime Razreda.

Udruženje toksikologa Jugoslavije održalo je od 24. do 26. rujna 1987. g. u Vukovaru »Simpozij o toksikologiji alkohola«, a Razred za medicinske znanosti bio je pokrovitelj. Akad. T. Beritić bio je predsjednik Organizacijskog odbora.

Predavanja

Javni sastanak u organizaciji Razreda održao se u palači Jugoslavenske akademije 31. kolovoza 1987. g. Predavanje je održao akad. Hilary Koprowski, redoviti član Nacionalne akademije u Washingtonu i dopisni član Akademije, pod naslovom: »Biology of Human Tumors«.

Odbori Razreda za medicinske znanosti

Odbor za tumore

Članovi Odbora za tumore su u 1987. godini sudjelovali na raznim skupovima iz područja kliničke i eksperimentalne onkologije. Rezultat rada Odbora manifestirao se u održavanju znanstvenog sastanka — Liječenje raka dojke (Sporovi i suglasja), koji je bio održan u palači Akademije u Zagrebu, 25. rujna 1987. godine. Sastanak je održan u organizaciji Odbora za tumore Razreda za medicinske znanosti Akademije, na kojemu su svoja izlaganja podnijeli dvadesetorica stručnjaka iz Osijeka, Rijeke, Splita i Zagreba. Autori su dali znanstveno-stručne prinose u rasvjetljavanju problema liječenja ranog raka dojke. Glavni cilj toga znanstvenog skupa bio je da raspravi današnje stanje primjene poštednih operacija i zračenja kao alternative za mastektomiju kod ranog raka dojke. U okviru opće rasprave o ovom važnom i interesantnom znanstvenom i zdravstvenom problemu sudionici su zaključili da je potrebna randomizirana, prospektivna studija i znanstveni programi kako bi se mogli usporediti rezultati poštedne operacije i zračenja sa standardnim liječenjem ranog raka dojke. U radu sastanka sudjelovalo je 80 liječnika specijalista raznih medicinskih disciplina te je taj znanstveni sastanak pridonio proširenju znanstvene spoznaje iz ovog segmenta kliničke onkologije.

Odbor za traumu

Registar za cestovnu traumu na području grada Zagreba počeo je rad. To znači da se svaki sudionik traumatiziran u prometu prati kroz cijeli život. Praćenje se čini na temelju elemenata iz formulara za poliklinički i bolnički obradu te formulara poginulih sudionika u cestovnom prometu, što su dužne slati sve bolnice u Zagrebu prema ugovoru sa USIZ-om zdravstva grada Zagreba. Sav sastav i ekipa nalaze se u Šarengradskoj 3, Odsjek za edukaciju, istraživanje i publicistiku OOUR-a Istraživački centar za medicinu i psihologiju rada i prometa i zdravstvenu ekologiju Zavoda za zaštitu zdravlja grada Zagreba.

Pod pokroviteljstvom Razreda održana je veoma uspješna I. internacionalna konferencija o traumatiziranju sudionika u tranzitnom prometu od 21. do 23. svibnja 1987. godine. Zbornik izabranih (naručenih) referata iz zemlje i svijeta tiskan je prije Konferencije na engleskom jeziku i podijeljen je sudionicima Konferencije. Ostali referati tiskani su kao dodatak časopisu »Čovjek i promet« ujesen 1987. godine. Svi referati na Konferenciji prošli su recenzentski postupak.

Konferencija je donijela Rezoluciju i prijedloge mjera zaštite zdravlja sudionika u tranzitnom prometu.

Balkanska endemska nefropatija

Radna grupa Odbora za kronične bolesti

U okviru istraživanja etiologije balkanske endemske nefropatije provedena su terenska ispitivanja u endemskim i kontrolnim selima, koja su obuhvaćala analizu humanog materijala i hrane na sadržaj nefrotoksičnog mikotoksina okratoksina A, kao i eksperimentalna istraživanja u laboratorijskim uvjetima.

Prisutnost okratoksina A određivana je tijekom ožujka i travnja u 2.229 uzoraka ljudskog seruma iz 7 sela. Korištena je enzimska spektrofluorimetrijska metoda s karboksipeptidazom A, uz osjetljivost metode od 5 ng/ml. Nađeno je ukupno 11 (0,5%) uzoraka seruma pozitivnih na okratoksin A, u rasponu od 5—100 ppb (ng/ml). U endemskim selima Banovci i Zbijeg incidencija okratoksina A bila je viša (1,3 i 1,5%) negoli u drugim selima. U hiperendemskom selu Kaniži nađen je samo jedan pozitivan serum (5 ng/ml). U dva kontrolna sela (Jasenovac i Klakar) prikupljeno je 408 uzoraka seruma, u kojima nije nađen okratoksin A. U tim selima skupljen je 21 uzorak žitarica i hrane (pšenica, kukuruz i grah), gdje također nije nađen okratoksin A. Za analizu hrane upotrijebljena je metoda tankoslojne kromatografije s osjetljivošću metode od 2,5 ppb (2,5 μg/kg). U usporedbi s ispitivanjima u prethodnim godinama vidljivo je da učestalost nalaza okratoksina A u ljudskom serumu varira od sela do sela i ovisi o klimatskim uvjetima za vrijeme uzorkovanja.

Učinci okratoksina A ispitivani su na eksperimentalnim životinjama. Ustanovljeno je da se taj toksin zadržava duže u organizmu sisavaca negoli u drugih životinja, pa je stoga ispitivana mogućnost njegove ponovne resorpcije iz gastrointestinalnog trakta nakon sekrecije bilijarnim putem. Rezultati upućuju na postojanje enterohepatičke cirkulacije okratoksina A u štakora, čime bi se moglo djelomično objasniti njegovo duže zadržavanje u cirkulaciji. Metodom »Whole Body Autoradiography« s pomoću radioaktivno obilježenog okratoksina A ispitivana je mogućnost distribucije toga toksina u eksperimentalnim životinjama.

Budući da je dokazano da postoji utjecaj okratoksina A na proteinsku sintezu bubrega, proširено je ispitivanje njegova djelovanja na enzimske sustave bubrega. Dosada je utvrđeno da kod tretmana laboratorijskih životinja dolazi do smanjivanja aktivnosti fosfoenolpiruvat karboksikinaze, a da aktivnost gama-glutamil transpeptidaze nije promijenjena. Uvedena je i nova metoda određivanja glutaminaznih izoenzima u biološkom materijalu.

U istom razdoblju nastavljene su i sustavne perlustracije u odnosu na prevalenciju i incidenciju bolesti u endemskim selima. U toku je unos svih dosada prikupljenih podataka u endemskim selima u posebno konstruirane obiteljske i osobne zdravstvene kartone i priprema kompjutorske obrade podataka.

Istraživanja u odnosu na balkansku endemsku nefropatiju u SR Hrvatskoj koordiniraju se preko Odbora za nefropatiju pri Republičkom zavodu za zaštitu zdravlja.

Bilo je predviđeno da se u organizaciji SANU održi u studenom međuakademski sastanak posvećen problemima etiologije bolesti i histopatoloških promjena bubrega, ali je došlo do odgode sastanka.

Odbor za kronične bolesti

Radna grupa Odbora za kronične bolesti, iako se većim dijelom uključila u rad Međurazredne grupe, nastavlja svoje planom za 1987. god. specifično razrađene zadatke. Tako se vrlo aktivno radilo na kompletiranju terenske ankete reprezentativnog uzorka svih odnosnih bolesnika SR Hrvatske. Ostvarivanje od preko 90% plana praktički je dovršilo taj posao. Preostale ankete odnose se samo na zagrebačko i slavonsko područje, što će se (vjerojatno) moći ostvariti do 31. XII. 1987. godine.

Iscrpne analize prikupljenih materijala s novim tehnikama (analiza kohorti) očitovale su se kao posebno vrijedna nova kvaliteta koja je dala mnogo drugačiju epidemiološku sliku od na klasičan način obrađenog materijala. Priprema se planirana monografija o epidemiologiji psihoza, a dovršenje će ovisiti i o iznalaženju boljih mogućnosti za obradu. Nastoji se nabaviti vlastiti PC kompjutor.

Članovi te radne grupe održali su nekoliko plenarnih sastanaka. Imali su i dva posebno ugledna posjetioca. To su bili prof. Shepard Kellam, psihijatar šef Odjela za mentalno zdravlje Johns Hopkins Sveučilišta u Baltimoreu i prof. Paul Lemkau, njegov prethodnik. Prof. Lemkau surađuje s nama već od 1951. godine.

U okviru aktivnosti projekta organiziran je (u okviru programa između akademijskih međunarodnih izmjena) 14-dnevni posjet članova naše radne grupe Velikoj Britaniji. Ti su članovi posjetili niz centara posebno angažiranih na epidemiološkim proučavanjima shizofrenije. Bila je to prilika za iscrpne razmjene iskustava, što je pomoglo još boljem unapređivanju naših analitičkih procedura.

U 1987. godini također obilno se surađivalo sa suradnikom na našem projektu prof. Normanom Sartorijusom, direktorom Centra za duševno zdravlje Svjetske zdravstvene organizacije u Ženevi. Dobiven je niz relevantnih publikacija za potrebe svih sudionika projekta.

Veliki je udarac radu ove radne grupe, a i projektu u cjelini zadala tragična smrt izvanrednog člana naše Akademije Radovana Nikšića. Taj je događaj znatno otežao rad na projektu. Član suradnik Velimir Neidhardt preuzeo je taj dio istraživačkog zadatka.

Članovi ove grupe pomagali su i u radu drugih radnih grupa Razreda.

Radna grupa Razreda za likovne umjetnosti. Ova grupa je razradila svoj dio projekta. Pripremljeni osvrti na postojeće materijale Svjetske zdravstvene organizacije o arhitektonskim rješenjima smještaja duševnih bolesnika.

Posebno se pripremaju posjeti nekim od naših recentnih objekata. Razrađeni su planovi za 1988. godinu. Trebat će organizirati sastanak s nastavnicima likovnih umjetnosti, suradnicima radne i okupacijske terapije nekih bolnica. Razrađuju se i modeli za dopunsko usavršavanje posebno talentiranih bolesnika.

Radne grupe za društvene znanosti razrađuju vlastiti program. Opravdano se očekuje da će u najskorije vrijeme dovršiti izradu konačnog programa za 1988. godinu (pravna zaštita obitelji shizofrenih).

Kako se izrađuju i iscrpni izvještaji Razreda za likovne umjetnosti i Razreda za društvene znanosti, valja pričekati i na njihove izvještaje. Nastoji se da se što prije izradi zajednički, što iscrpniji izvještaj o projektu. Nastojat će se pripremiti tekst za »Bilten« Akademije, kako bi se što veći broj članova što bolje upoznao s projektom. Opravdano se očekuje da će se ubuduće predstavnici i nekih drugih razreda uključiti (dakako i odnosni razredi) u ovaj međurazredni projekt.

Posebno bi bilo korisno osigurati suradnju članova Razreda za matematičke kao i Razreda za prirodne znanosti. Ne manje bi bila poželjna i što kompletnija suradnja ekonomista, koji su već pokazali znatan interes za ovu tematiku.

Odbor za transplantacijsku imunologiju

Članovi Odbora mnogobrojnim su referatima sudjelovali na Simpoziju o kliničkoj transplantaciji organa i tkiva, koji se održavao od 23. do 24. listopada 1986. godine u Zagrebu u organizaciji Medicinske akademije Hrvatske i Zbora liječnika Hrvatske — Sekcija za dijalizu i transplantaciju, i na kojem su obrađivani svi aspekti transplantacije organa — od dijalize do eksperimentalne i kadaverične transplantacije, s naglaskom na važnosti imunoloških faktora.

Također su aktivno sudjelovali na VIII. kongresu liječnika Hrvatske, održanom od 11. do 14. studenoga 1987. godine u Zagrebu, i to u vezi s temom »Klinička transplantacija organa«.

Kao najvažnije, treba spomenuti njihovu prisutnost na VIII. evropskom sastanku o imunologiji, a koji se održavao od 30. kolovoza do 5. rujna 1987. godine, isto tako u Zagrebu. Sve to svjedoči o kontinuitetu aktivnosti članova Odbora te o zavidnoj razini do koje se imunologija u nas afirmirala.

Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju

Članovi Odbora radili su na području kliničke i eksperimentalne alergologije i imunologije.

U kliničkoj alergologiji i imunologiji težište je bilo na standardizaciji imunodijagnostičkih postupaka i istraživanju imunoloških bolesti. U tu je svrhu početkom 1987. g. počeo rad Referalni centar za kliničku celularnu imunodijagnostiku, osnovan odlukom Skupštine USIZ-a zdravstva i zdravstvenog osiguranja radnika i poljoprivrednika grada Zagreba. Posebna je pozornost posvećena uspostavljanju što boljih referentnih (»normalnih«) vrijednosti za imunološke testove kao uvjet za kvalitetan i racionalan rad kliničkih imunodijagnostičkih laboratorija. Razrađena su dva nova testa za detekciju faktora imunoreakcije, koje dosada u nas nismo mogli mjeriti (kemotaksija i antinuklearna antitijela protiv rana). Osim toga ispitivana je primjenjivost niza imunoloških testova u dijagnostici kolagenoza, malignih tumora, šećerne bolesti te promjene imunoreaktivnosti novorođenčadi i djece s infekcijama ili fiziološke promjene imunoreaktivnosti povezane sa starenjem. Analizirane su mogućnosti biološke standardizacije alergenskih pripravaka za kožni test te jedna nova kontrolna supstancija za taj test (compound 48 80). Članovi Odbora započeli su ispitivanje kasne preosjetljivosti na materijale endoproteza zglobova, jer se misli da bi ta preosjetljivost mogla biti jedan od uzroka labavljenja proteza više godina nakon ugradnje. Dalje, upotrebom bronhoprovokativnog testa histaminom, uspoređena je reakcija dišnih putova u zdravih osoba i

astmatičara, a proučavani su i činioci koji induciraju nespecifičnu hiperreaktivnost bronha. Analiziran je učinak H_1- i H_2-antagonista na imunološku reakciju protiv tumora te razine histamina u bolesnika s malignim tumorima.

Na eksperimentalnim životinjama (miš) istraživani su faktori koji utječu na indukciju tolerantnosti na kontaktni alergen kasne preosjetljivosti (DNFB). Ispitivane su i karakteristike supresorskih stanica u miševa koji nose metilkolantrenom uzrokovan tumor te kombinirani učinak antisupresorskih agenasa i tzv. medifikatora biološke reakcije na rast tumora.

U ovoj godini dovršen je prijevod u svijetu standardnog priručnika za kliničku imunologiju: D. P. Stites, J. D. Stobo, J. V. Wells (urednici), Basic and Clinical Immunology, Appleton & Lange Med. Book, Norwalk — Los Altos, 1987, te novo izdanje udžbenika Allegretti, N. i sur., Imunologija, Školska knjiga, Zagreb 1987.

Članovi Odbora sudjelovali su u organizaciji 8th European Immunology Meeting, koji je održan u Zagrebu od 30. VIII. do 5. IX. 1987. Na tom sastanku prikazali su 9 radova. Bili su i suorganizatori XII Dies Italico-Iugoslavici Medicinae Destinati, koji je skup održan u Venosi (Italija) od 4. do 7. V. 1987. i tu su održali 5 referata. Članovi su Odbora s referatima sudjelovali i na Annual Meeting of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology, Palma de Mallorca, 22—26. IV. 1987, te XII World Congress of Asthmology, Barcelona, 25—29. X. 1987. te na nekoliko sastanaka u zemlji.

U 1987. g. tri člana Odbora dobila su Povelju za zasluge u znanstvenom radu od Medicinske akademije Hrvatske.

Odbor za medicinu rada i zdravstvenu ekologiju

1. Teme istraživanja unutar projekta »Profesionalne bolesti i toksikologija«:

Ekspozicija problematike azbesta: Odbor je razradio kriterije za benigni oblik azbestoze pleure kao posebnog entiteta (T. Beritić sa Z. Car i I. Zrilić), za ocjenu radne sposobnosti kod azbestoze pleure (T. Beritić s I. Zrilić) te standardnu metodu za kvantitativno ocjenjivanje profesionalne ugroženosti od aerogenih vlakana azbesta (F. Valić). O tome su podneseni referati na VII. kongresu medicine rada Jugoslavije u Budvi (T. Beritić s I. Zrilić, B. Grubišić, Z. Car, V. Livaković, S. Kovač), u listopadu 1987. na VIII. švedsko-jugoslavenskim danima medicine rada (T. Beritić sa S. Kovač i F. Valić) te glavni referat na II. radnom sastanku o sigurnosti pri korištenju azbesta, Aranđelovac u rujnu 1987. g. (F. Valić sa Z. Skurić).

Odbor je sudjelovao u izdanju međunarodne monografije o »Azbestu i drugim prirodnim mineralnim vlaknima« (Asbestos and other natural mineral fibers) (F. Valić).

Radna grupa za savjetovanje u rješavanju ekoloških problema na području ZO Split razradila je prijedlog zdravstvene komponente velikog projekta »Projekt gospodarenja prirodnim resursima Kaštelanskog zaljeva« za financiranje sa strane Programa za zaštitu okoliša Ujedinjenih naroda. Ukupni projekt upravo započinje, ali je još nejasna realizacija zdravstvene komponente projekta.

Radna grupa za respiratorni distres sindrom istraživala je kardiotoksičnost požarnih plinova (T. Beritić sa Z. Duraković) te oštećenje pluća parakvatom kao primjer RDS-a (T. Beritić sa S. Kovač).

Odbor je sudjelovao s glavnim referatom u održavanju II. radnog sastanka o azbestozi (o sigurnosti kod korištenja azbesta) u Aranđelovcu u rujnu 1987. g. koji

je održan umjesto planiranog sastanka o problemima zdravstvenih učinaka mineralnih vlakana s naročitim obzirom na azbest, polusintetska i sintetska vlakna. Do promjene sadržaja sastanka došlo je zbog Konvencije Međunarodne organizacije rada koju treba Skupština SFRJ ratificirati do kraja 1987. g. Iz tog razloga sastanak je bio posvećen isključivo onim aspektima mineralnih vlakana koji su bitni za Skupštinu pri razmatranju ratifikacije. Odbor je razradio i predložio standardnu metodu analize aerogenih čestica azbesta koja je prihvaćena za svu zemlju. Na istom je sastanku prihvaćena i standardizacija radioloških i funkcionalnih nalaza pri afekcijama respiratornog sustava u vezi s azbestom.

Odbor za animalnu patologiju

Odbor za animalnu patologiju nastavio je i u 1987. g. suradnju s Međuakademijskim odborom za istraživanje uloge *Streptococcus agalactiae* kao uzročnika zoonoze. Na sastanku Odbora u ožujku 1987. g. u Ljubljani izvještaj o radu u Hrvatskoj u 1987. g. podnio je naš suradnik dr. B. Majić iz Veterinarskog instituta u Zagrebu.

Odbor je sudjelovao i u pripremi Zbornika referata sa simpozija »Ihtiopatija u akvakulturi«, koji je održan 1986. u Dubrovniku.

Obavljeni su razgovori s predstavnicima drugih akademija o mogućem osnivanju međuakademijskog odbora za zoonoze.

Pojedini članovi Razreda i Odbora obavljali su istraživanja znanstvenih programa koje financiraju Akademija ili SIZ za poljoprivredu. To su teme: sustavne miohepatije, komparativno u nekoliko vrsta domaćih životinja; učestalost toksoplazmi u jestivim organima i tkivima svinja i ovaca i mogućnost uništavanja toksoplazmi u tkivima s pomoću iradijacije; dijagnostika humane ehinokokoze i cisticerkoze s pomoću indirektne imunofluorescencije; parasitske grinje malih životinja prenosive na čovjeka; imunoprofilaksa rinotraheitisa i parainfluencije-3; mikoplazmoze u domaćih životinja te dermatofitoze i mikrosporoza.

Odbor za onkogene i faktore rasta

Članovi Odbora za onkogene i faktore rasta u protekloj godini radili su na znanstvenom projektu »Indukcija diferencijacije malignih stanica«, i to na dvije tematske cjeline: 1. na indukciji sazrijevanja transformiranih stanica nervnim čimbenikom rasta (NGF), i 2. na ekspresiji onkogena p53 u transformiranim i normalnim stanicama mijelocitne loze.

Upotrijebljene su stanice neuroblastoma čovjeka i stanice mijeloične leukemije čovjeka. Kao kontrola poslužile su netransformirane, normalne živčane stanice i granulociti. Praćena je ekspresija proteina p53 i njegova istoimenog onkogena. Okarakteriziran je NaDod SO_4/PAGE elektroforezom i autoradiografski (nakon ugradnje ^{35}S-metionina). Izolacija DNA i RNA, elektroforeza i hibridizacija rađene su prema metodi Maniatisa i sur. (A Laboratory Manual, Cold Spring Harbor Lab., NY 1982). Upotrijebljeni su ovi DNA-klonovi i pokusi hibridizacije: pR4-2 cDNA za p53 analizu (sadrži kompletno kodiranu regiju za humani p53), pNB-1 cDNA, za n-myc analizu i genski odsječak C1a I-EcoRI c-myc gena (pMC-41 3RC) za c-myc analizu. Kao kriteriji za rast i diferencijaciju staničnih kultura poslužili su ovi pokazatelji: količina izlučenog met-o-enkefalina iz stanica neuroblastoma mjerena specifičnom RIA metodom, funkcionalna sposobnost izlučenog opioida da se veže za specifične receptore na membrani, biokemijska svojstva metionin-o-enkefalina

proučena metodom gel-filtracije i visokotlačne tekućinske kromatografije (HPLC), te količina tzv. sekundarnih glasnika stvorenih u stanici. Ekspresija onkogena praćena je u stanicama akutne mijeloidne leukemije (AML) prije i nakon indukcije diferencijacije s tunikamicinom.

Stupanj diferencijacije praćen je na 3 razine: 1. morfološkoj (izgled stanice), 2. funkcionalnoj (ekspresija Fc receptora, sposobnost fagocitoze, biokemijska svojstva stanice, sposobnost izlučivanja enzima LDH) i 3. genetskoj (ekspresija nuklearnog onkogena p53).

Postignuti su ovi rezultati: stanice humanog neuroblastoma u kulturi pretvorene su u normalne neurone induciravši im diferencijaciju NFG-om. Nervni čimbenik rasta potiče sazrijevanje tih stanica što se očituje morfološki uočljivim promjenama. Transformirane tumorske stanice dobivaju oblik normalnih neurona s jasno izraženim aksonima koji prije indukcije nisu postojali. Diferencirane stanice izlučuju u znatno većoj količini met-o-enkefalin nego što to čine nediferencirane. Izlučeni opioid zadržava funkcionalna svojstva normalnog met-o-enkefalina, što ilustrira dinamika njegova vezivanja za specifične receptore na membrani stanice. Nakon indukcije diferencijacije mijenja se i broj tih receptora. Povećava se također i afinitet vezanja. Pokazano je također da NFG inducira diferencijaciju stanica neuroblastoma indirektno, tj. putem stvaranja cAMP, koji onda izravno započinje proces sazrijevanja u stanici. Zapaženo je da stanice AML ponekad izražavaju nuklearni onkogen p53 koji se smatra odgovornim za neka maligna svojstva. Postoje indicije da bi transkript tog onkogena mogao biti odgovoran za malignu transformaciju koja se očituje, između ostaloga, i u svojstvu besmrtnosti stanice. Pokazano je da stanice AML izražavaju nuklearni onkogen p53, dok ga stanice normalne koštane srži, zatim normalni makrofagi i granulociti, nemaju. Ako se te stanice podvrgnu induciranoj diferencijaciji antibiotikom tunikamicinom, tada se uočava gubitak ekspresije tog onkogena. Ti dokazi pokrijepljeni su i na razini mRNA i na razini transkripta. Morfološki, stanice AML doista mijenjaju svoj izgled i dijelom prelaze u makrofage i granulocite. Naravno, taj proces reverzije malignog u normalni fenotip nije kompletan jer dio stanica ipak ne posjeduje mehanizam prijetvorbe.

Rezultati istraživanja prikazani su na European Developmental Biology Meeting u Helsinkiju sredinom ove godine: *Pavelić K., Spaventi Š.* i *Spaventi R.:* Nerve Growth factor (NGF) induced differentiation of human neuroblastoma cells. Cell Differentiation. 20 supp: 79S, 1987, a objavljeni su u *International Journal of Biochemistry: Pavelić K.* i *Spaventi Š.:* Nerve growth factor (NGF) induced diferentiation of human neuroblastoma cells, *Int. J. Biochem.*, 1987, No 12 (u tisku).

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

T i h o m i l B e r i t i ć objavio je: (sa *S. Kovač* i *Z. Duraković*): Kardiotoksičnost požarnih plinova, *Arh. hig. rada toksikol.*, 38, 1987, 37—44; (sa *S. Duraković, Z. Duraković, A. Duraković, O. Pospišil* i *F. Delaš*), Effect of temperature and moisture on growth and aflatoxin formation by fungi cultured on corn, *Period. biol.*, 89, 1987.

Sudjelovao je na ovim znanstvenim skupovima: Medicina i tehnika 1987, Zagreb 26. svibnja 1987, s referatom *T. Beritić* i *Z. Car*, Rendgenologija u medicini rada; XII Dies Italico-Jugoslavici medicinae destinati, 4—7. svibnja 1987, Venosa (Italija), s referatom *T. Beritić* i *S. Kovač*, Paraquat Lung Damage as an Example of the Respiratory Distress Syndrome; Simpozij o alkoholima, Vukovar, 24—26. rujna 1987,

s referatom *T. Beritić,* Značenje alkohola u suvremenoj civilizaciji te *Z. Duraković, T. Beritić, F. Plavšić, V. Gašparović,* Otrovanje alkoholom liječeno hemodijalizom, Kongres za medicinu rada Jugoslavije, Budva, 21—25. listopada 1987, s referatom *I. Zrilić, B. Grubišić, Z. Car, V. Livaković, S. Kovač, T. Beritić,* Azbestoza kod radnika u remontnom brodogradilištu; VIII. jugoslavensko-švedski dani, Budva, 26. listopada 1987, s referatom *T. Beritić* i *S. Kovač,* Pleural Asbestosis — Self Existing Entity?

Nastavlja rad na istraživanju azbestoze pleure kao benigne afekcije i ocjena radne sposobnosti kod izolirane azbestoze pleure.

U toku je istraživanje respiratornog distres sindroma u požarima. Započinje istraživanja o toksikologiji aromata u naftnoj industriji.

U toku je pisanje monografije o klasifikaciji pneumokonioza i tiskanje monografije o toksikologiji ugljikovodika.

Postao je aktivni član The New York Academy of Sciences u listopadu 1987. g.

Sergej Forenbacher objavio je: Sustavne miopatije i mio-kardiopatije na metaboličnoj osnovi. U: Biodinamika mišića, urednik V. Bego, Veterinarski fakultet, Zagreb 1987, 257—318.

Istraživanja koja su se dosad bavila pretežno sustavnim oboljenjima poprečnoprugastog mišićja i miokarda, komparativno u različitih domaćih životinja proširuju se i na jetru, jer se u sklopu miopatije često oštećuju isti metabolični čimbenici.

Nenad Grčević objavio je: *D. Jadro-Šantel, N. Grčević, S. Ostojić, Ž. Rašić, M. Kalousek* i *V. Brinar,* Tromboza venae magnae galeni sa simetričkim paraventrikularnim infarktom i unutarnjim hidrocefalusom, *Acta med. Jug.,* 41, 1987, 215; *N. Grčević,* A Survey on Pathology of Diencephalon, XX Danubian Symp. Neurol. Sciences, Innsbruck 1987, 1; *D. Jadro-Šantel, N. Grčević, S. Lambaša* i *N. Bešenski,* Pathology of Tumors of the Vetrobasal Diencephalon, XX. Danubian Symp. Neurol. Sciences, Innsbruck 1987, 20; *N. Grčević,* Lesions of the Inner Cerebral Trauma as a Correlate of Post-Traumatic Dementia, Aging. Brain, South-East Europ. Confer. for Neurol. and Psych., CIC Edition INT, Rome 1987, 63; *D. Jadro-Šantel, D. Marković, N. Grčević, N. Eškinja, J. Sepčić, M. Kalousek* i *S. Popović,* Glial Meningeal Hamartoma of the Cerebellomedular Angle as a Cause of Hemibasal Syndrome, *Neurologija,* 35, 1987 (u tisku); *D. Jadro-Šantel, N. Grčević, N. Bešenski* i *M. Kalousek,* Inner Cerebral Trauma, Presentation on the Computerized Tomography, 27. Int. Symp. Neuropsychiat. Pula, *Neurologija,* Suppl. 1, 1987, 36—37; *N. Grčević,* Functional Pathology of Closed Brain Injury, Ibro-Sattelite Symp. on Restorative Neurology, Beograd, Trauma of the C. N. S. (New York), 5. I. 1987. (u tisku).

Nastavljeni su radovi na projektu »Klinička patologija intrakranijalnih tumora«, koji je u ovoj godini završen, a nastavlja se dalje u vidu jedne nove teme iz područja »Neuroimaginga glioma« u suradnji s Odjelom za magnetsku rezonanciju Medicinskog fakulteta u Innsbrucku. Također su nastavljeni radovi na području istraživanja »traumatske bolesti mozga« i izrade kataloga promjena u dubokim strukturama mozga kod akceleracijske traume mozga. Taj je rad u suradnji s nekoliko inozemnih grupa, a s centrom u Houstonu. Osim istraživačke suradnje, imamo status konzultanta za cjelokupni multicentrični projekt za područje neuropatologije. Iz toga je istraživanja N. Grčević održao dva predavanja u Houstonu, jedno predavanje u Rimu i Innsbrucku te jedno na radnom skupu čitave grupe u Beogradu.

Na području traume mozga izvršen je niz priprema za istraživanje u okviru novoosnovanog Znanstvenog savjeta za promet Akademije, kome je N. Grčević jedan od organizatora, potpredsjednik i pročelnik Sekcije za medicinu prometa.

Drago Ikić. U toku je njegov istraživački rad na ovim projektima: »Primjena rekombinantnog humanog interferona u liječenju tumora, onkogeni i faktori rasta«; »Intratumoralna terapija interferonom humanih tumora glave i vrata«; Kontrola pacijenata oboljelih od malignih tumora liječenih interferonom na pojavu recidiva«; »Mehanizam djelovanja interferona na osnovi imunohistokemijskih i histoloških nalaza«; »Terapija interferonom malignog melanoma«; »Eliminacija nekih zaraznih oboljenja cijepljenjem«; »Ispitivanje cjepiva protiv morbila, laboratorijska i terenska istraživanja«.

Ivo Padovan objavio je knjigu: Otorinolaringologija, 3, Kirurgija usne šupljine, ždrijela, grla i vrata, Školska knjiga, Zagreb 1987, 543 str., te priloge u časopisima: Correction of protruding ear through »mosaic otoplasty«, *Symp. Otorhinol. Iug.*, 21/2—3, Zagreb 1986, 149—152; *S. Jugo, I. Padovan*, Mosaic otoplasty, *Symp. Otorhinol. Iug.*, 22/1—2, Zagreb 1987, 5—20; *I. Padovan, B. Pegan*, The act of swallowing — necessity for further exploration under existing conditions, Abstracts, Collegium Oto-Rhino-Laryngologicum Amicitiae Sacrum, Torino 1987, 24—25.

Sudjelovao je kao predavač na kongresu Collegium Oto-Rhino-Laryngologicum Amicitiae Sacrum, Torino 6—9. rujan 1987, s predavanjem »The act of svallowing: necessity for further exploration under existing conditions«. Bio je pozvan kao gost predavač kongresa American Academy of Otolaryngology — Head and Neck Surgery, Chicago 19—23. rujna 1987. s predavanjem »Recent Refinements in Decortication (External) Rhinoplasty«. Također je sudjelovao na tom kongresu kao glavni fanelist u miniseminaru i na tečaju: External (Open) Rhinoplasty.

Sudjelovao je na međunarodnom simpoziju: Primena lasera u oboljenjima glave i vrata, kao član predsjedništva, Srpska akademija nauka i umetnosti, 9—10. listopada 1987. u Beogradu.

Organizirao je međunarodni tečaj »Decortication (External) Rhinoplasty and Mosaic Otoplasty«, 29. lipnja — 3. srpnja 1987, Zagreb.

Urednik je »Symposia Otorhinolaryngologica Iugoslavica« za 1986. i 1987. godinu, uredio za obje godine po tri broja.

Također je uz Š. Spaventija i P. Kerosa bio urednik knjige Klinička onkologija (UICC udžbenik za liječnike i studente), pretiskano izdanje, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1987, 309 str.

Zvonimir Pavišić objavio je: *Z. Pavišić* i *V. Dugački*, Razvoj oftalmologije u Hrvatskoj do drugog svjetskog rata, *Acta Ophtalm. Jug.*, XXIV, Suppl. 3, 1986, 67—80; *K. Čupak, Z. Pavišić, V. Dugački, I. Raguž*, 50 god. Oftalmološke sekcije Zbora liječnika Hrvatske, *Acta Ophtalm. Jug.*, XXIV, Suppl. 3, 1986, 1—87; *Z. Pavišić, K. Čupak, V. Dugački, V. Dorn*, Razvojni put Klinike za očne bolesti Med. Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Acta Ophtalm. Jug.*, XXIV, Suppl. 3, 1986, 157—172.

U toku je njegov znanstvenoistraživački rad na projektu »Istraživanje frekvencija ozljeda oka u suvremenom prometu«.

Dodijeljena mu je Povelja Medicinske akademije Hrvatske u Zagrebu za zasluge u znanstvenom radu. Postao je počasni član Udruženja oftalmologa Jugoslavije na 12. kongresu Udruženja u Sarajevu.

Eugen Topolnik. Izvršena su istraživanja mikoplazmoze u koza u vezi s masovnim ugibanjem novoojarenih kozlića. Bolest se očitovala upalom zglobova i šepanjem. Bakteriološke i virusološke pretrage dale su negativan rezultat. Iz serofibrinoznog sadržaja zglobova izdvojeni su sojevi mikoplazma koji po svojim svojstvima pripadaju vrsti *Mycoplasma capricolum*. Dosada ta vrsta mikoplazmi nije u nas dokazana.

Primio nagradu za životno djelo za 1986. g. koju dodjeljuje Sabor SR Hrvatske.

Slavko Cvetnić objavio je: *J. Madić, B. Lugović, S. Čajavec* i *S. Cvetnić*, Comparative serological studies of equine influenza, *Vet. arhiv*, 56 (5), 1986, 209—215; *Đ. Nemarnik, S. Čajavec, S. Cvetnić* i *D. Sladić*, Serološki odziv (HI-titar) peradi na inaktivirane uljne vakcine Pestikal^{R} i Gumpeskal^{R}, *Praxis vet.*, 34 (3—4), 1986, 283—288; *S. Čajavec, S. Cvetnić, Lj. Markuš-Cizelj* i *B. Lugović*, Purification of the pseudorabies virus antigens for the gel immunodiffusion test, *Praxis vet.*, 34 (5—6), 1986, 423—426; *S. Cvetnić*, Aktualna suradnja kliničke i veterinarske mikrobiologije, Sažetak radova I. Kongresa kliničke mikrobiologije Hrvatske, Zagreb 1987, 6; *Lj. Markuš-Cizelj, B. Lugović, J. Madić, M. Bundalo, S. Čajavec* i *S. Cvetnić*, Imunizacija gravidnih krmača i nazimica inaktiviranom vakcinom bolesti Aujeszkoga (DAVAKR), Zbornik referata i priopćenja IX. savjetovanja »Pliva i stočarska proizvodnja«, Supetar 1987, 189—191; *S. Cvetnić*, Uvodna riječ (Bjesnoća), *Veterinarska stanica*, 18 (3) 1987, 137—138; *Lj. Markuš-Cizelj, R. Naumski, S. Čajavec* i *S. Cvetnić*, Effect of peptoglycan monomer from Brevibacterium divaricatum NRRL 2311 on serologic response in rabbits immunized with »split off« Aujeszky's disease vaccine, *Period. biol.* (Supp. 1), Zagreb 1987, 171; *D. Sladić, N. Ergotić, Lj. Markuš-Cizelj, S. Čajavec* i *S. Cvetnić*, Serologic response in pigs and chicks to »split off« swine influenza vaccine, *Period. biol.* (Supp. 1), Zagreb 1987, 173; *S. Stamatović, S. Cvetnić, M. Bauer, V. Gregorovič, O. Böhm, M. Kralj* i *A. Nevjestić*, Zaštita zdravlja stoke u uzgoju i proizvodnji, Zbornik VI. kongresa veterinara i vet. tehničara Jugoslavije, Zagreb 1987, 273—284; *S. Cvetnić*, Suvremeni dometi epizootiologije u unapređenju zdravlja stoke, Zbornik VI. kongresa veterinara i vet. tehničara Jugoslavije, Zagreb 1987, 285—293.

Istraživački rad u toku: Epizootiologija i imunoprofilaksa respiratornih bolesti goveda u intenzivnoj proizvodnji, imunoprofilaksa bolesti Aujeszkoga i influencija konja.

Ljubomir Čečuk objavio je: *Lj. Čečuk, D. Derežić*, Transplantacija bubrega, u knjizi: M. Dragović, Operativna hirurgija, Medicinska knjiga Beograd—Zagreb 1987, 1071—1087; *Z. Lacković, Z. Buneta, M. Relja, Lj. Čečuk*, Medicinske znanosti Jugoslavije u Science Citation Indexu, 2. Odnos uvjeta i rezultata. *Lij. vjesnik*, 1987. 109:49—56; *M. Vidović, J. Pasini, D. Čičin-Šain, D. Barišić, E. Peruško, J. Bolčić-Wikerhauser, Lj. Čečuk*, Naša iskustva u dobivanju odobrenja za eksploataciju organa od rodbine umrlog, Zbornik radova IX. kongresa urologa Jugoslavije. Beograd 1986, 7—11; *M. Vidović, J. Pasini, I. Gjaić-Broz, H. Miškić, Lj. Čečuk*. Prijedlog modela organizacije transplantacije bubrega, Zbornik radova IX. kongresa urologa Jugoslavije, Beograd 1986, 12—14; *S. Thune, Lj. Čečuk, M. Vidović, I. Soldo, J. Grgas, Z. Puretić, S. Glavaš-Boras, Z. Bratelj, Z. Marekovič, A. Smetiško, V. Gabrić*, Infekcijske komplikacije uz infiltrate na plućima u bolesnika nakon transplantacije bubrega, Zbornik radova IX. kongresa urologa Jugoslavije, Beograd 1986, 34—43; *S. Glavaš-Boras, Z. Bratelj, Lj. Čečuk, M. Vidović, Z. Marekovič, J. Pasini, Z. Puretić, J. Grgas, S. Thune, V. Gabrić, A. Smetiško*, Tre-

tiranje akutne vaskularne rejekcije plazmaferezom u naših bolesnika nakon transplantacije bubrega, Zbornik radova IX. kongresa urologa Jugoslavije, Beograd 1986, 55—60; *Lj. Čečuk, D. Mrazovac,* Spontana ruptura odvodnog kanalnog sustava bubrega i uretera kao uzrok slici akutnog abdomena, Zbornik radova IX. kongresa urologa Jugoslavije, Beograd 1986, 390—394.

Istraživački rad na projektima: »Histokompatibilnost i transplantacija bubrega« u okviru projekta »Značenje i uloga imunoloških reakcija u nastanku i razvoju proširenih kroničnih degenerativnih bolesti u pojavi, razvoju i suzbijanju malignih tumora, te u transplantaciji tkiva i organa«. »Program istraživanja nefrolitijaze u SR Hrvatskoj — Normalna i patološka mineralizacija tkiva u organizmu«. »Zdravstvo kao faktor razvoja vlastite tehnologije i uključivanje u međunarodne tokove«.

Dragan Dekaris objavio je: *M. Kadrnka-Lovrenčić, J. Knežević, J. Lukač, M. Končar, I. Anić, I. Đurinović-Bello, V. Oberiter, D. Dekaris,* T lymphocyte subpolations in children with diabetes mellitus type 1, *Period. biol.,* 88, 1986, 385—387; *B. Taseski, A. Sabioncello, R. Mažuran, D. Jusić, D. Dekaris,* Circulating immune complexes in juvenile rheumatoid arthritis, *Period. biol.,* 88, 1986, 390—392; *T. F. Hajnžić, V. Oberiter, M. Mužina, D. Rudar, Z. Jurčić, Ž. Reiner, D. Dekaris,* Impaired immunity in infants with iron deficiency, *Period. biol.,* 88, 1986, 433—434; *S. Plavec, A. Sabioncello, N. Sket-Janković, I. Beusan, D. Dekaris,* Immunological reactivity in school children with recurrent respiratory tract infections, *Period. biol.,* 88, 1986, 438—440; *B. Horvat, A. Sabioncello, A. Dražančić, D. Dekaris,* Increased phagocytosis and decreased antibody dependent cellular cytotoxicity in normal pregnancy, *Period. biol.,* 1986, 464—466; *S. Handl, A. Sabioncello, R. Mažuran, S. Rabatić, I. Svoboda-Beusan, N. Milić, V. Silobrčić, D. Dekaris,* Immunological reactivity in elderly patients with chronic lymphocytic leukemia, *Period. biol.,* 88 1986, 477—479; *M. Končar, Š. Spaventi, V. Silobrčić, D. Dekaris,* Isohemagglutinins in healthy and splenectomized persons and in patients with chronic lymphocytic leukemia, *Period. biol.,* 88, 1986, 482—483; *A. Jelčić, A. Sabioncello, I. Jajić, I. Svoboda-Beusan, D. Dekaris,* Alterations of immunoglobulin and circulating immune complex levels, cell-mediated immunity and phagocyte functions in patients with ankylosing spondylitis, *Period. biol.,* 88, 1986, 173—175; *Lj. Matijević, D. Dekaris,* Skin reactions to compound 48/80 and histamine in patients with atopic diseases and in normal controls, *Period. biol.,* 88, 1986, 191—192; *A. Stipić-Marković, N. Sket-Janković, B. Čvorišćec, Lj. Matijević, Z. Tuđman, D. Dekaris,* Reevaluation by biological standardization of known allergenic potency of a Dactylis glomerata extract, *Period. biol.,* 88, 1986, 198—199; *D. Kordić, J. Lukač, V. Silobrčić, Š. Spaventi, D. Dekaris,* Simple enumeration of large granular lymphocytes, *Period. biol.* 88, 1986, 248—249; *S. Rabatić. A. Sabioncello, D. Dekaris,* Digestion of ingested erythrocytes: A new test for evaluation of the digestive function of phagocytes, *Period. biol.,* 88, 1986, 270—272; *A. Sabioncello, R. Mažuran, D. Jurišić, D. Dekaris,* Detection of circulating immune complexes by the combined use of four methods, *Period. biol.,* 88, 1986, 273—274; *R. Spaventi, A. Sabioncello, M. Kadrnka-Lovrenčić, D. Dekaris,* In vitro detection of cellular immunity to Candida albicans in children, *Period. biol.,* 88, 1986, 277—278.

Istražuje mehanizme nastanka celularnih imunoloških reakcija na eksperimentalnim modelima i kliničkom materijalu. Posebno se istražuje funkcija mononuklearnih i polimorfonuklearnih fagocita, ontogeneza celularnih imunoloških re-

akcija, te promjene tih reakcija u imunološkim bolestima. Radi i na standardizaciji alergena i dijagnostičkih postupaka u reakcijama preosjetljivosti uzrokovanim antitijelima.

Medicinska akademija Hrvatske dodijelila mu je Povelju za zasluge u znanstvenom radu.

Franjo Hajnšek objavio je: *L. Pavičević, F. Hajnšek i M. Mimica,* EEG promjene kod kranijalno traumatiziranih alkoholičara, *Neurologija,* 34, 1985, 1—4: 77—87.

Završen petogodišnji projekt »Rana dijagnoza tumora mozga« financiran od SIZ-a V. Prema posebno konstruiranom upitniku a na temelju dijelom retrospektivne studije, a dijelom prospektivnih ispitivanja, nađeni su statistički značajni pokazatelji za ranu dijagnozu tumora mozga. Naročito je istaknuta pojava kasne epilepsije, specifični PDA i IRD tipovi EEG promjena. Pozitivni elektrografski nalazi upućivali su na dalje neuroradiološke pretrage kao što je CT mozga i cerebralna angiografija. Bolesnici su praćeni i nakon operativnog zahvata s naročitom tendencijom što ranijeg otkrivanja eventualnog recidiva. Navedene pretrage omogućuju praktički u 100% slučajeva pravodobno otkrivanje tumora mozga, skraćuju period od prvih simptoma do radikalne terapije te prema tome znatno poboljšavaju prognozu takvih bolesnika.

Jelena Krmpotić-Nemanić objavila je: Osseous isthmus of the Eustachian tube and mastoid pneumatisation. Proceedings, Jerusalem, 17—22. XI. 1987, 75—76; *J. Krmpotić-Nemanić, I. Kostović, Z. Vidić, Đ. Nemanić, Lj. Kostović-Knežević,* Development of Cajal-Retzius Cells in the human auditory cortex, *Acta Otolaryngol.* (Stockh.), 103, 1987, 477—480; *R. M. Wheeler, R. P. Chatuverdi, J. S. Onello, V. Valković, J. Krmpotić-Nemanić,* Trace elements in the human nasal cavity bones, *Nuclear Instruments and Methods in Physics Research,* B 24/25, 1987, 658—661; *J. Krmpotić-Nemanić, Đ. Nemanić, I. Vinter,* Der knöcherne Isthmus der Tuba pharyngotympanica, *Verh. Anat. Ges.,* 81, 1987, 343—346; *J. Krmpotić-Nemanić, V. Valković, M. Jakšić, S. Tomić, Đ. Nemanić,* Konzentration der Spurelemente in der unteren Nasenmuschel und im Septum des Menschen, *Laryng. Rhinol. Otol.,* 1987, 66; *J. Krmpotić-Nemanić, Đ. Nemanić, Č. Bagi,* Prilagodba neuromuskularnih elemenata u koordiniranju mišićne funkcije u: U. Bego i sur., Biodinamika mišića, Veterinarski fakultet, Zagreb 1987; *J. Krmpotić-Nemanić, J. Helms, W. Draf,* Surgical Anatomy of Head and Neck Springer, Berlin—Heidelberg—New York—London—Paris—Tokyo 1987.

Popis projekata koji se obavljaju u Odjelu za Neuroanatomiju Zavoda za anatomiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu u razdoblju od 1987. do 1991.

»Prenatal development of the human frontal cortex« U. S. — Yugoslav Joint Board, financiran preko Jugoslavensko-američkog fonda: PN 698, (glavni istraživač: prof. dr. I. Kostović, zamjenik prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić); »Perinatalni razvitak frontalnog režnja čovjeka: uloga kolinergičkog i peptidergičkog transmitorskog sustava«, fundamentalni projekt SIZ-a za znanost (nosilac projekta prof. dr. I. Kostović, zamjenik prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić); »Rano otkrivanje krvarenja u mozgu djece niske porodne težine, istraživanje uzroka i mogućnosti prevencije mentalne retardacije«, selektivni projekt Kronične bolesti Medicinskog fakulteta u Zagrebu (nosilac projekta prof. dr I. Kostović, zamjenik prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić); »Perinatalno porijeklo oštećenja cerebralnih funkcija — neu-

robiološki pristup«, međurepublički projekt RZZZ SRH, SR Slovenije i SR Srbije (nosilac i koordinator projekta prof. dr. I. Kostović, zamjenik prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić); »Neurobiološka osnova perinatalnih cerebralnih oštećenja i problemi razvojne plastičnosti mozga« (nosilac prof. dr. J. Krmpotić-Nemanić, zamjenik prof. dr. I. Kostović) projekt RZZZ SRH.

Postala je dopisni član Austrijskog ORL društva i dodijeljena joj je nagrada za životno djelo.

Sead Midžić objavio je: *S. Midžić, F. Pavičić,* Non invasive assessment of alveolar ventilation/perfusion and its clinical relevance, XII Dies Italico-Jugoslavici medicinae destinati, 4, 5, 6, 7 Maggio 1987, Venosa (Abstracts).

U toku je rad na projektu: »Respiratorni distres sindrom« (nosilac projekta akad. T. Beritić). Akutna pulmonalna insuficijencija u slučajevima velikih trauma, sepse, operacija u ektrakorporalnoj cirkulaciji, arteficijalne ventilacije, inhalacije otrovnih plinova te zraka s primjesama toksičnih sastojaka predstavlja aktualan problem preventivne medicine, a činjenica da su oštećenja pluća često vrlo teška i ireverzibilna, tok bolesti je veoma dramatičan i ishod letalan, pa su i dijagnostičko-terapeutske teškoće velike. Prema statističkim podacima broj oboljelih u Sjedinjenim Državama iznosi 150.000 godišnje, a mortalitet je 40—50%. Respiratorni sustav je direktno eksponiran s obzirom da je stalno izložen oštećenjima u slučajevima inhalacije toksičnih sastojaka, koji mogu onečišćavati atmosferu, što se i dešava pri nezgodama na radnom mjestu, u požarima ili pri eksplozijama s oslobađanjem otrovnih plinova. Neposredna, hitna medicinska pomoć unesrećenim bitna je za uspješno liječenje. Patološko-morfološki proces, patofiziološka evolucija bolesti nisu dovoljno poznati ni razjašnjeni. Prognoza je u dosta slučajeva neizvjesna, a i terapija slabog izgleda za uspjeh. Polazeći od ovih konstatacija izrađen je istraživački program i u multidisciplinarnom pristupu u znanstvenom radu sudjeluju stručnjaci medicine rada, patolog, pneumolog, internist, anesteziolog, kirurg, traumatolog, imunolog.

Ivo Ruszkowski objavio je: *D. Antičević, I. Ruszkowski i O. Muftić,* Usporedna biomehanička analiza epifizno-apofiznog rasta gornjeg okrajka bedrene kosti, Zbornik sažetaka IX. kongresa Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, Novi Sad 1986, 133; *D. Orlić, I. Ruszkowski,* Long-term follow up patients with the Ring metal to metal uncemented total hip replacement, Belgrad International Orthopaedic days, 1986, abstracts, 19; *I. Ruszkowski,* Evaluacija znanstvenoistraživačkoga rada u ortopediji, Zbornik sažetaka IX. kongresa Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, Novi Sad 1986, sažeci, 113; *I. Ruszkowski, D. Orlić, O. Muftić,* Biomechanic analysis of late results with the migration of the femoral part of the endoprosthesis according Ring, XVII World Congress »SICOT '87«, München 1987, abstracts, 177; *D. Orlić, I. Ruszkowski,* Early experience with implantation of uncemented total hip prosthesis, Endler/Zweimüller, XVII World Congress »SICOT '87«, München 1987, abstracts, 177.

Nastavak rada na projektu: »Biomehanička istraživanja u konstrukciji vlastite endoproteze zgloba kuka«. Dosadašnji istraživački radovi u tom području publicirani u monografiji: *I. Ruszkowski, D. Orlić* i *O. Muftić,* Endoproteza zgloba kuka, Med. fak. Zagreb 1985, i monografiji *D. Orlić* i sur., Aloartroplastika kuka, Med. fak. Zagreb 1986. Nastavak rada sastoji se u konstrukcijskim rješenjima prostornog položaja ovratnika endoproteze zgloba kuka.

Istraživački rad u selektivnom projektu Medicinskog fakulteta u Zagrebu »Kronične bolesti«, kao voditelj potprojekta »Biomehanička i ergonomska istraživanja uzroka, mogućnosti sprečavanja i liječenja degenerativnih bolesti kralješnice i velikih zglobova«.

Aktivno sudjelovao na znanstvenim skupovima: Jugoslavenski vertebrološki dani, Beograd, 22. svibnja 1987, uvodno predavanje, *I. Ruszkowski, D. Antičević,* Biomehanika uspravnog držanja čovječjeg tijela; Srpska akademija nauka i umetnosti, Beograd, 13. studeni 1987 (na poziv Srpske akademije), *I. Ruszkowski,* Neke dileme u definiciji svrsishodnosti biomehaničkih zakonitosti adaptacije skeleta.

Mladen Sekso objavio je: *B. Vizner, M. Sekso, K. Benković,* Sekrecija tirotropina u bolesnika s eutiroidnim autonomnim čvorom štitnjače, *Acta med. iug.,* 40, 307—318, 1986; *B. Vizner, M. Sekso, K. Banovac, Lj. Bzik-Posavec, K. Benković,* Periferni metabolizam tiroksina i trijodtironina u bolesnika s eutiroidnim autonomnim čvorom štitnjače, *Acta med. iug.,* 40, 319—330, 1986; *M. Solter, D. Tišlarić, A. Tonkić, M. Dominis, M. Sekso;* Similar concentrations of thyroidal iodothyronines and T_4/T_3 ratio in normal thyroids from two Yugoslav districts with different iodine intake, *Exp. Clin. Endocrinol.,* 90, 253—256, 1987; *M. Solter, D. Tišlarić, B. Pegan, V. Petric, M. Sekso,* Increased thyroidal T_4/T_3 ratio in nodular and paranodular tissues of nontoxic goiter following suppressive treatment with thyroid hormones, *Hormone Res.* 25, 147—151, 1987; *M. Sekso, B. Vizner, Ž. Reiner, Ž. Gnjidić, S. Škrablin-Kučić, K. Brkić,* Razine hormona rasta i prolaktina u serumu prije, tijekom i neposredno nakon transfenoidalne selektivne adenektomije u bolesnika s akromegalijom i prolaktinskim tumorima hipofize, *Acta med. iug.,* 41, 229—244, 1987; *M. Lovrenčić, M. Kalausek, M. Sekso, B. Vizner, Ž. Gnjidić,* CT in pytuitary tumors with emphasis on prolactinomas and growth-hormone secreting adenomas, XIVth Congress of the European Society on Neuroradiology, Udine, September 8—12, 431—434, 1987; *B. Vizner, M. Sekso, M. Vrkljan, D. Orlić-Čunović, B. Bečejac, K. Brkić,* Prolactin secretion in hyperthyroidism, *Zdravstveni vesnik* (u tisku) 1987. Također je uredio spomen-knjigu »Zavod za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma« KB »Dr. M. Stojanović«, Zagreb 1959—1984, Zagreb 1986.

Sudjelovao je na znanstvenim skupovima: III. jugoslavenski endokrinološki dani, Sombor 21—23. V. 1987. s referatima: *M. Sekso, B. Vizner, Ž. Gnjidić, M. Kalousek, B. Gjurin,* Klinički i terapijski aspekti prolaktinskih tumora i *B. Vizner, M. Sekso, Ž. Gnjidić, M. Kalausek, B. Gjurin,* Kontinuirana evaluacija rezultata mikrokirurškog zahvata u bolesnika s akromegalijom; XXI. jugoslavenski sastanak nuklearne medicine, Nova Gorica, 22—26. IX. 1987, s referatima: *J. Rešetić, Ž. Gnjidić, D. Liidecke, B. Vizner, M. Sekso,* Kinetika sekrecije i razgradnje endogenih hormona (ACTH i kortizola) u bolesnika s Cushingovom bolesti ili Nelson tumorima u toku hipofizne operacije tumora; *B. Mildner, M. Sekso, Ž. Gnjidić,* Brza metoda određivanja hormona rasta; *Ž. Bukovec, M. Petek, N. Belin, M. Sekso,* Metoda za brzo određivanje prolaktina; *K. Brkić, B. Vizner, M. Sekso, M. Vrkljan, B. Bečejac,* Dinamika sekrecije tirotropina i prolaktina u različitim dobnim skupinama eutiroidnih osoba.

U toku je njegov znanstvenoistraživački rad u okviru projekata »Proučavanje etiopatogeneze gušavosti u SRH«, »Istraživanje učinka terapije na sekreciju polipeptidnih hormona iz tumora hipofize« i »Endokrinološki i metabolički aspekti različitih tipova pretilosti«. Rezultat toga su objavljeni radovi i održani referati

na znanstvenim skupovima, te izrađene brze metode za intraoperativno praćenje razine HR i PRL, što je od važnosti za neposrednu procjenu uspjeha operativnog zahvata.

Marko Šarić objavio je: Astma radnika u elektrolitskoj ekstrakciji aluminija, *Arh. hig. rada toksikol.*, 37 (1986) 297—300; *L. Krapac, M. Šarić,* Položaj tijela pri radu, fizičko opterećenje i cervikobrahijalni sindrom, *Zaštita, 13* (1987) 45—47; *M. Šarić, K. Šega* and *N. Kalinić,* Effects of Simultaneous Exposure to Gaseous Irritants of the Upper Respiratory Tract and Air-Borne Particles in Potroom Workers, Recent Advanced in Research on the Combined Effects of Environmental Factors (Ed. Akira Okada and Olavi Manninen), Kyoei Co. Ltd. Kanazawa, 1987, The Proceedings of the Second International Conference of the Combined Effects of Environmental Factors, Kanazawa 1986, 565—572; *M. Šarić, D. Prpić-Majić, K. Kostial* and *M. Piasek,* Exposure to Lead and Reproduction, In: Selected Aspects of Exposure to Heavy Metals in the Environment Monitors, Indicators, and High Risk Groups, Summary Proceedings of a Workshop, Washington D. C., 1985, National Academy Press, Washington, D. C., 1987, 119—126; *M. Šarić,* Ocjenjivanje radne sposobnosti i invalidnosti bolesnika oboljelih od profesionalnih bolesti, u: »Radna sposobnost i invalidnost«, knjiga IV, (ur. D. Ćapeta), Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, SIZMIORH Zagreb i RO Zrinski, TIZ Čakovec, Čakovec—Zagreb, 1986, 527—574; *M. Šarić* (član grupe eksperata), Setting environmental standards. Guidelines for decision-making (Ed. H. W. de Koning), WHO, Geneva 1987, 1—98; *M. Šarić, M. Kilibarda, P. Mudrinić,* Medicina rada u funkciji tehnološkog razvoja (glavni referat), Sedmi kongres medicine rada Jugoslavije, Budva 1987, knjiga sažetaka, 24—33; *Kongresna priopćenja: M. Šarić, J. Goldoni,* Possible health effects of work with video display units, XII Dies Italico-Yugoslavici medicinae destinati, Venosa 1987, neobjavljeno priopćenje; *M. Šarić,* Biološko značenje kombinirane izloženosti plinovitim nadražljivcima respiratornog trakta i prašini, stručni intersekcijski sastanak Sekcije za medicinu rada ZLH, Sekcije za medicinu rada SLD i Sekcije za medicinu rada DLV, koji je održan u Somboru, 13. i 14. ožujka 1987; *E. Žuškin, M. Šarić,* and *B. Kanceljak,* Respiratory Impairment in Workers Exposed to Soy-bean and Food Species Aerosols, XXII International Congress on Occupational Health, Sydney 1987, abstracts, 134; *L. Krapac, M. Šarić,* Položaj tijela pri radu, fizičko opterećenje i cervikobrahijalni sindrom, Sedmi kongres medicine rada Jugoslavije, Budva 1987, knjiga sažetaka, 167—168.

U toku su njegova istraživanja na problemu hiperreaktivnosti bronha u uvjetima izloženosti nadražljivcima gornjeg dijela respiratornog trakta i prašine na biološkim učincima radiovalnog (mikrovalnog) zračenja.

Teodor Wikerhauser objavio je: *T. Wikerhauser, J. Brglez, M. Stulhofer, B. Ivanišević,* A failure to infect dogs with Echinococcus granulosus protoscoleces on human origin. Helminth Zoonoses (urednici: Geerts, Kumar, Brandt), izdavač Martinus Nijhoff, Dardrecht 1987, 22—23; *T. Wikerhauser, M. Vulinec, Lj. Pinter,* Grinje Cheyletiella, uzročnici dermatitisa kućnih ljubimaca — i njihovih vlasnika. U povodu nedavnih slučajeva u kunića, *Praxis veterinaria,* 34 (3/4), 1986, 215—219; *T. Wikerhauser, Lj. Pinter,* Parazitske grinje Cheyletiella blakei u mačke. Prikaz prvog slučaja u našoj zemlji, *Vet. arhiv,* (57) 2, 1987, 63—70; *T. Wikerhauser, D. Rapić, N. Džakula,* Vlastita iskustva u liječenju demodikoze psa s posebnim osvrtom na amitraz, Zbornik radova 5. jugoslavenskog simpozija »Male

životinje i čovjek u zajedničkom ambijentu«, Beograd, 27—29. V. 1987, 72—74; *V. Kutičić, T. Wikerhauser, N. Džakula,* Uloga ishrane mačke u širenju toksoplazmoze, Zbornik radova 5. jugoslavenskog simpozija »Male životinje i čovjek u zajedničkom ambijentu«, Beograd, 27—29. V. 1987. 81—83; *T. Wikerhauser, J. Brglez, J. Mermal,* Inhibiran razvoj humanog izolata Echinococcus granulosus u životinjama, Zbornik sažetaka priopćenja 3. kongresa biologa Hrvatske, Mali Lošinj, 5—10. X. 1987, 77.

Zvonimir Maretić trenutno radi na projektu »Turistička medicina i zdravstveni turizam u Istri« koji je prihvaćen na natječaju SIZ-a za znanost.

Šime Spaventi objavio je: *G. Horgas, V. Lokner, B. Pokrajac, Š. Spaventi-* Simple dose calculation method for brachytherapy with ^{192}Ir, Proceedings of an International Symposium on Radiotherapy in Developing Countries — Present Status and Future Trends, Beč 1986. Publ. IAEA-SM-290/31, 1987, 396—377; *Š. Spaventi, D. Vrbanec,* Effect of Calcitonin on the skeleton and bone pain in patients with osteolytic metastases, *Acta Med. Jug.,* 41, 1987, 33—42; *K. Pavelić, Š. Spaventi,* Nerve growth factors (NGF) induced differentiation of human neuroblastoma cells, *Int. J. Biochem.,* 12, 1987, 1—4; *J. Lukač, D. Kordić, D. Matić-Piantanida, Š. Spaventi,* In vivo visualization of rat anaplastic carcinoma with ^{131}I-antiferritin antibodies, *Nucl. Med. Biol.,* 14/5, 1987, 445—450; *G. Horgas, H. Fišter, M. Končar, R. Novak, F. Culo, D. Baličević, Š. Spaventi,* Citogenetski nalazi površinskih tumora mokraćnog mjehura, *Liječ. vjesnik,* 109, 1987, 206—210; *D. Nöthig-Hus, Lj. Lukinac, Z. Kusić, Š. Spaventi,* TSH-RIA metoda vlastite izvedbe, *Radiol. Iugosl.,* 21/2, 1987, 139—140; *Lj. Lukinac, Z. Kusić, Š. Spaventi,* TSH-IRMA u usporedbi s osjetljivom TSH-RIA metodom vlastite izvedbe, *Radiol. Iugosl.,* 21 (suppl. IV), 1987, 17—18; *Z. Kusić, H. Prpić, Lj. Lukinac, Ž. Labar, Š. Spaventi,* Antitijela TSH receptora u kliničkoj praksi, *Radiol. Iugosl.,* 21 (suppl. IV), 1987. 47—48; *H. Prpić, Z. Kusić, B. Lang, V. Hudolin, Lj. Lukinac, Š. Spaventi,* TRH test u alkoholičara u fazi apstinencije, *Radiol. Iugosl.,* 21 (suppl. IV), 1987, 56—61; *J. Lukač, D. Matić-Piantanida, Š. Spaventi,* Imunoscientigrafija anaplastičnog karcinoma u štakora s pomoću ^{131}J-antifertinskih antitijela, *Radiol. Iugosl.,* 21 (suppl. IV), 1987, 109—113; *D. Đokić, Z. Kusić, Š. Spaventi,* Terapija eutiroidne strume kontrolirana ultrasonografijom. *Radiol. Iugosl.,* 21 (suppl. IV), 1987, 165—166; *Z. Kusić, H. Prpić, Lj. Lukinac, Š. Spaventi, I. Šimonović,* TSH measured with sensitive RIA method in euthyroid goiter patients, u: Thyrotropin, Ed. G. Leb i dr., 1987, 245—250;

Na znanstvenim skupovima sudjelovao je s referatima: *M. Končar, Z. Mubrin, S. Knežević, J. Lukač, Z. Posavec, N. Gubarev, Š. Spaventi,* Immunological characteristics of patients with senile dementia of Alzheimer type (preliminary report), International Symposium on Alzheimer's Disease, Amsterdam, 7—9. svibnja 1987; *K. Pavelić, Š. Spaventi, R. Spaventi,* Nerve Factor (NGF) induced differentiation of human neuroblastoma cells, European Developmental Biology Congress, Helsinki, 14—18. lipnja 1987; *K. Pavelić, Š. Spaventi,* Induction of tumor cell maturation polypeptide synthesis and oncogene, European Developmental Biology Congress, Helsinki, 14—18. lipnja 1987; *D. Vrbanec, Lj. Lukinac, B. Pokrajac, A. Bolanča, Š. Spaventi,* Significance of serum concentration of CA 15—3, TPA, CEA, Ferritin and prolactin in patients with breast cancer, Third International Congress on Hormones and Cancer, Hamburg, 6—11. rujna 1987; *Lj. Lukinac, Z. Kusić, M. Franceschi, Š. Spaventi.* Tumor markers in monitoring of patients with thyroid carcinoma, Third International Congress on Hormones and Cancer, Hamburg, 6—11. rujna

1987; *G. Horgas, V. Lokner, B. Pokrajac, Š. Spaventi,* Dosimetry by prepared tables for ^{192}Ir brachytherapy, International Symposium on Dosimetry in radiotherapy, Beč od 31. kolovoza do 4. rujna 1987; *Š. Spaventi, D. Vrbanec,* Analgetski učinak kalcitonina u bolesnika s koštanim metastazama, VII. kongres kancerologa Jugoslavije, Novi Sad, 14—17. listopada 1987; *Lj. Lukinac, D. Nöthig-Hus, Z. Kusić, Š. Spaventi,* TBG-RIA metoda vlastite izvedbe, XXI. jugoslavenski sastanak nuklearne medicine, Nova Gorica, 22—26. rujna 1987.

Radio je na međunarodnom znanstvenom projektu »Usporedba joda-123 i tehnecija-99 m kao agensa za snimanje u proučavanju štitnjače« financiranim preko Jugoslavensko-američkog zajedničkog odbora za znanstvenu i tehnološku suradnju. Nosilac je ovog projekta. Kao član Projektnog savjeta aktivno je sudjelovao u realizaciji znanstvenog projekta »Organiziranost zdravstva u gradu i zajednici općina Zagreb — zdravstvo kao faktor razvoja vlastite tehnologije«. Radi na projektima »Terapija interferonom (HulFNα) melanoma« i »Indukcija diferencijacije malignih stanica« financiranih preko Republičke zajednice za znanstveni rad SRH. Koordinator je potprojekta u projektu »Tumorske bolesti — unapređenje prevencije, dijagnostike i liječenja tumora«.

F e d o r V a l i ć objavio je: *F. Valić, H. Mühle, M. E. Meek* (ur.), Asbestos and other natural mineral fibres, Environmental Health Criteria No. 53, World Health Organization, Geneva 1986, 1—194; *Th. Vermiere, F. Valić* (ur.), 1,2 Dichloroethane, Environmental Health Criteria No. 62, World Health Organization, Geneva 1987, 1—90, te radove: *F. Valić, D. Beritić-Stahuljak, M. Cigula, I. Zrilić,* Praćenje učinka dugotrajne profesionalne ekspozicije duhana na funkciju respiratornog sustava, *Med. Jad.,* 16, 1986, 5—14; *F. Valić, M. Cigula,* Teorijska i praktička opravdanost naših normativa radne okoline, VII. kongres medicine rada Jugoslavije, Budva 1987, knjiga sažetaka, 38; *D. Beritić-Stahuljak, F. Valić, M. Cigula, D. Ivanković, A. Prijatelj,* Aerosol analysis, respiratory function and skin sensitivity testing in wood processing industry, 8th Swedish-Yugoslav Days of Occupational Health, Budva 1987; *F. Valić,* Risk assessment of non-occupational asbestos exposure — Can it be done? 8th Swedish-Yugoslav Days of Occupational Health, Budva 1987.

U toku je rad na projektima: »Zdravstvena i ekološka opravdanost zamjene prirodnih umjetnim mineralnim vlaknima u njihovoj proizvodnji i primjeni«.

S obzirom na fibrogena i karinogena svojstva azbesta nastavljeno je proučavanje penetracije, depozicije i retencije u respiratornom traktu vlakana staklene i kamene vune, koji materijali dolaze u obzir kao zamjena za azbest.

»Ekološki, farmakodinamski i patofiziološki problemi profesionalne ekspozicije organskim aerosolima«. Završeno je proučavanje akutnih i kroničnih učinaka aerosola duhana na respiratorni sustav i imunološki status radnika u duhanskoj industriji publiciranjem rezultata.

B i s e r k a B e l i c z a. Podroban izvještaj o radu nalazi se u izvještaju o radu Odsjeka za povijest medicinskih znanosti Zavoda za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti RZ IC Akademije.

Ukazom Predsjedništva SFRJ dodijeljen joj je Orden rada sa srebrnim vijencem.

I v o Č i k e š objavio je: Echocardiographic visualization of ultrasonically marked cardiac catheters, u: Update in Echocardiography, Harvard Medical School, Boston 1987, 12; *I. Čikeš, B. Ferek, B. Breyer,* Ultrasonically marked pacing system, *Europ. Heart J.,* suppl., 2, 1987, 8:31; *I. Čikeš,* Poremećaji punjenja srca, u: Patološka fiziologija *(S. Gamulin, M. Marušić, S. Krvavica,* ur.), Jumena, Zagreb

1987; *I. Čikeš, B. Ferek, B. Breyer,* Ultrasonically marked pacing system, Proceedings of the Sixth Congress of the European Federation of Societies in Ultrasound in Medicine and biology (ed. S. Bondestam, A. Alanen, P. Jouppila), Helsinki 1987, 288.

U toku je rad na uvođenju ultrazvučno označenih elektroda i kontrola ultrazvučno označenog elektrostimulacijskog sustava.

Filip Čulo objavio je: *I. Andreis, F. Čulo, M. Marušić, M. Taradi,* Imunologija, drugo izdanje, Školska knjiga, Zagreb 1987; *I. Klapan, F. Čulo, M. Marić,* The influence of cyclophosphamide (CY) on tumor-specific immunity. I. Induction of antitumor immunity in mice bearing advanced tumors, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1987, 526—527; *F. Čulo, I. Beljan, T. Kolak, M. Radačić,* The influence of cyclophosphamide (CY) on tumor-specific immunity. II. Characteristics of tumor-inhibitory cells induced with CY, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 517—518; *R. Vukić, F. Čulo,* Adoptive immunotherapy of tumors: Analysis of immunological mechanisms *in situ* causing rejection of an ascites tumor, *Period. biol.,* 88 (Supp. 1/A), 1986, 554—556; *G. Horgas, H. Fišter, M. Končar, R. Novak, F. Čulo, D. Baličević, S. Spaventi,* Citogenetski markeri površinskih tumora mokraćnog mjehura, *Liječ. vjesnik,* 109, 1986, 206—210; *R. Vukić, R. Tomek, F. Čulo, M. Marušić,* The effectiveness of intravenously administred immune lymphoid cells against intraperitoneally growing tumor correlates with their homing in recipients lymphoid organs, Europ. J. Cancer. Clin. Oncol., 1987 (u tisku).

Istražuje karakteristike supresorskih stanica u miševa koji nose tumor izazvan metilkolantrenom. Pokazalo se da su stanice imunološki nespecifične i da su osjetljive na djelovanje ciklofosfamida i inhibitora sinteze prostaglandina *(J. Morović-Vergles, F. Čulo, B. Starčević,* The characteristics of suppressor cells in mice bearing methylcholantrene-induced tumors — poslano za tisak). U daljem radu istražuje se kombinirani učinak antisupresorskih agenasa i »modifikatora biološkog odgovora« na rast tumora u miševa *(F. Čulo, Z. Kelović, S. Altarac,* The influence of indomethacine on antitumor activity of some biological response modifiers. Kongresno saopćenje, Osmi evropski kongres imunologa, Zagreb 1987, saž. 9—45).

Analizira učinak Hl-agonista i H2-antagonista na imunološku reakciju na tumor i određuje razinu histamina kod pacijenata s malignim tumorima *(D. Sabolović, D. Dubravčić, F. Čulo, N. Hadžić,* Razina histamina u krvi bolesnika s malignim tumorima — poslano za tisak). U toku je znanstveni projekt u kojem se istražuje korelacija između razine prostaglandina u krvi i progresije maligne bolesti. Također istražuje faktore koji utječu na indukciju tolerancije na kontaktni alergen kasne preosjetljivosti (DNFB) u miševa.

Theodor Dürrigl objavio je: Ocjenjivanje radne sposobnosti i invalidnosti oboljelih od upalnih reumatskih bolesti, u knjizi: *R. Čapeta, N. Reif, M. Ribarić i M. Rismondo* (urednici): Radna sposobnost i invalidnost, svezak IV. — Sveučilište u Zagrebu, Zagreb 1986, 323—339; Ocjenjivanje radne sposobnosti i invalidnosti pri sistemskim bolestima vezivnog tkiva, u knjizi kao gore, 343—348; Bolesti lokomotornog sustava u starosti, u knjizi: Izabrana poglavlja iz gerijatrije za liječnike opće medicine, Udruženje liječnika opće medicine Jugoslavije, 1986, 97—107, te radove: Einige Gedanken über den Begriff der »Basis-Therapie« in der Rheumatologie, *Aktuelle Rheumatologie,* 12/3, 1987, 178—180; Interakcije nesteroidnih antireumatika, Zbornik II. jugoslavenskog simpozija »Interakcije lijekova«, Portorož 1987, 223—234.

Radovi u toku: »Patofiziološki čimbenici autoimunih sistemskih bolesti vezivnoga tkiva« (nosilac: prof. dr. Zvonimir Horvat, suistraživač T. Dürrigl); »Depresije u toku reumatoidnog artritisa« (nosilac zadatka: mr. sc. Vanja Loos-Vranić, T. Dürrigl — suradnik na zadatku): »Značenje i uloga genetskih faktora u pojavi i razvoju ankilozantnog spondilitisa« (nosilac: dr. Vesna Brkljačić-Kerhin, T. Dürrigl — suradnik na zadatku).

Bit ovog istraživačkog rada: proučavanje imunoloških poremećaja u sistemskim bolestima vezivnog tkiva i u ankilozantnom spondilitisu, naći mogućnosti njihova što ranijeg otkrivanja i ispravne kliničke interpretacije, utvrditi mogućnosti njihova korištenja za raniju dijagnostiku i time za uspješnije liječenje ovih, po uzroku nepoznatih bolesti. Istraživati popratne (ili prethodne) osobine psihičke konstitucije oboljelih od reumatoidnog artritisa i evaluirati njihov utjecaj na tijek bolesti, te na suradnju bolesnika u procesu svog liječenja i rehabilitacije pa time i na ishod bolesti.

Dodijeljena mu je Nagrada »Ladislav Rakovac« Zbora liječnika Hrvatske za dugogodišnji stručni i organizacijski rad u Zboru i različitim njegovim tijelima.

Mladen Hajsig. U godini 1987. radio je istraživanja dermatofitoza u domaćih mesoždera i utvrdio da se bolest postupno širi na području Hrvatske, a dominantna je vrsta uzročnika *Microsporum canis*. Učestali su i nalazi mikrosporoze u ljudi koji su bili u doticaju s bolesnim ili naoko zdravim životinjama.

Ivo Jelčić objavio je: *I. Jelčić, I. Komanov, B. Hranilović, I. Jelčić, M. Mlačić*, Epidemiološka opservacija cestovnog traumatizma u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj, *Čovjek i promet*, 12/3—4, 1986, 175—180; *I. Jelčić*, Statistički parametri opservacije cestovnog traumatizma, *Čovjek i promet*, 12/3—4, 1986, 171—174; Liječenje traumatiziranih sudionika u prometu i zakonske obveze zdravstvenih radnih organizacija, *Čovjek i promet*, 12/3—4, 1986, 175—180; Health Care of Road Users in Transit Traffic, Proceedings (Invited Papers), 1st International Conference on Road Accident Trauma on Transit Routes, 21—23. svibnja 1987. Zagreb, Zavod za zaštitu zdravlja grada Zagreba, 1987, 9—54; *Igor Jelčić, Ž. Skukan, V. Vnuk, Ivo Jelčić*, Emergency Medical Services System on Major Roads, Proceedings (Invited Papers), 1st International Conference on Road Accident Trauma on Transit Routes, 21—23. svibnja 1987, Zagreb, Zavod za zaštitu zdravlja grada Zagreba, 1987, 199—206.

Istraživanje u toku: Projekt »Cestovna trauma u SR Hrvatskoj«; »Utjecaj lijekova na sigurnost vozača«; »Perlustracija upotrebe lijekova među populacijom Zagreba«.

Radi na organizaciji 11. svjetskog kongresa Međunarodnog udruženja za nesreće i medicinu prometa koji će se održati u Dubrovniku, 24—28. svibnja 1988. godine.

Živko Kulčar sudjelovao s radovima (većina predana u tisak) na: Onkološkom kongresu Jugoslavije, listopad (Epidemiologija raka dojke u SR Hrvatskoj i primarna prevencija malignih neoplazmi), zatim na Kongresu Zbora liječnika Hrvatske, studeni (Epidemiologija kardiovaskularnih bolesti) i Godišnjem znanstvenom sastanku primarne zaštite u Labinu, studeni (Primarna prevencija malignih neoplazmi u obitelji).

Radi na proučavanju kvalitete življenja shizofrenih bolesnika i njihovih obitelji. Naročito je uspješno nastavljeno terensko ispitivanje bolesnika i analitičke obrade prikupljenih podataka.

Nastavljen je rad na usavršavanju metoda suzaštite kroničnih bolesnika. Posebno je intenzivno razrađivan problem primarne prevencije malignih neoplazmi što je dovršeno izradom posebnog elaborata.

Željko Maričić aktivno je sudjelovao na znanstvenim skupovima: VIII Annual Symposium of the Oncological Institute of Bologna, Zagreb, Budapest, 21. i 22. rujna 1987. Bologna, The role of after loading Cs 137 treatment in cervical carcinoma; VII. kongres kancerologa Jugoslavije, 14—17. listopada 1987. Novi Sad, Rano otkrivanje raka dojke, Radioterapija nakon kirurških zahvata kod karcinoma dojke.

U toku je rad na zajedničkim učincima zračenja i kemijskih sredstava u liječenju malignih neoplazmi. U kliničkom dijelu istražuje djelovanje citostatika i zračenja u zajedničkoj primjeni u liječenju raka.

Radovan Medved objavio je: Echokardiographische und Elektrokardiographische Veränderungen bei trainierenden Kindern im Schwimmsport, *Med. u. Sport*, 27/4, Berlin 1987, 121—126; Neki antropometrijski i funkcionalni pokazatelji učenika starije školske dobi, *Lij. vjesnik*, 108/11—12, Zagreb 1986, 480—486; Ehokardiografske promjene u djece plivača, *Lij. vjesnik, 108/11—12*, Zagreb 1986, 475—479; Vrednosti mlečne kiseline v krvi jadralcev na deski, *Telesna kultura*, 35/2, Ljubljana 1987, 3—4.

Znanstvenoistraživački rad se nastavlja na longitudinalnom praćenju rasta i razvoja školske djece i omladine. Također se nastavlja rad na iznalaženju optimalne metode praćenja mliječne kiseline u toku tjelesnog opterećenja.

Ivan Prpić objavio je: Local recurrence and distant metastasis after mastectomy, Proceeding of the 10 International Cancer Congress, 7, Budapest 1987, 17—22; Treatment of Breast Asymetry, Proceeding of the 8th International Plastic Surgery Congress, New Delhi 1987, 308—309.

Radi na projektu (nosilac projekta prof. dr. S. Gamulin): »Steroidni receptori i biosinteza bjelančevina u tumorima«. Ovaj projekt obuhvaća proučavanje steroidnih receptora u bolesnika s rakom dojke.

Mladen Štulhofer objavio je: Operativna kirurgija jetre (Operativna hirurgija), Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb 1987, 774—804; Kirurgija tankog crijeva i crvuljka (Hirurgija), Medicinska knjiga, Beograd—Zagreb 1987, 969—987; Failure to infect dogs with Echinococcus Granulosus of human origin (Helminth Zoonoses), Martinus Nijhoff Publ. Dordrecht, Boston, Lancaster 1987, 22—23; Ezofagogastrična resekcija u liječenju karcinoma želuca, Zbornik V. znanstvenog sastanka digestivnih kirurga Jugoslavije, Opatija—Rijeka 1987, 23—28; Hipoglikemije — prikaz petero bolesnika s inzulinomom i jednog s mezotelijomom pleure, *Liječ. vjesnik*, 108, Zagreb 1987, 182—185; Karcinom pankreatoduodenalne regije — desetogodišnja iskustva, Radovi naučnog skupa Univerziteta »S. Marković«, Onkološka bolest, Univerzitet u Kragujevcu, 1987, 125—129.

U toku je njegovo istraživanje kroničnog pankreatitisa i njegova kirurškog liječenja.

V. RAZRED

ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Organizacija i sastav

Razred za filološke znanosti imao je krajem 1987. godine 5 redovnih, 8 izvanrednih, 14 dopisnih i 9 članova suradnika.

Redovni članovi: Dalibor Brozović, Rudolf Filipović, Petar Guberina, Radoslav Katičić i Milan Moguš.

Izvanredni članovi: Stjepan Babić, Božidar Finka, Eduard Hercigonja, Antica Menac, Milan Ratković, Franjo Švelec, Vojmir Vinja i Josip Vončina.

Dopisni članovi: France Bezlaj, Henrik Birnbaum, Laszlo Hadrovics, Alfred Kracher, Miroslav Kravar, Tine Logar, František Mareš, Žarko Muljačić, Reinhold Olesch, Alexandru Rosetti, Pavao Tekavčić, Nikita I. Tolstoj, Oleg N. Trubačëv i Božidar Vidoeski.

Članovi suradnici: Željko Bujas, Branimir Glavičić, Josip Jernej, Anica Nazor, Valentin Putanec, Milivoj Sironić, Petar Šimunović, Antun Šojat i Olga Šojat.

Dana 24. kolovoza umro je dopisni član Otto Höfler.

Tajnik Razreda je akademik *Milan Moguš*, zamjenik izvanredni član *Antica Menac*.

Tijekom 1987. godine održano je 8 redovitih i 2 komemorativne sjednice Razreda.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

— Tijekom 1987. godine Razred za filološke znanosti raspravljao je na svojim sjednicama o mnogim pitanjima iz područja znanstvene djelatnosti koju on pokriva.

— Razred je poduzeo mjere da od nasljednika pok. akademika Josipa Hamma preuzme svu eventualno preostalu rukopisnu ostavštinu, kako bi se svi rukopisi, značajni za njegov rad u Jugoslavenskoj akademiji predali na dalji postupak Akademiji.

— Nastavljajući i tijekom 1987. plodnu izdavačku djelatnost, Razred je u nekoliko navrata od Uprave Akademije tražio imprimatur za tiskanje svojih edicija.

— Preostali dio rukopisa »Rječnika hrvatskoga književnog jezika« Julija Benešića, što ga je do slova R za tisak priredio pok. akad. J. Hamm, priredit će za tisak akad. M. Moguš i izv. član J. Vončina.

— Razred je raspravljao o nastavljanju rada na izradbi novolatinskog rječnika i poduzeo mjere za ostvarenje toga projekta.

— U vezi s prijedlozima na angažmanu Akademije pri izradi latiničkog izdanja »Rječnika hrvatskosrpskog književnog jezika« dviju Matica, Razred je zaključio da predloži Akademiji da ne prihvati prijedlog o izradi latiničkog izdanja »Rječnika« na osnovi ćiriličkog dijela, jer takvu formalnu preradu može izvršiti svaka izdavačka kuća. Ćirilično izdanje izrađeno je na, danas nakon više od četvrt stoljeća, zastarjelu korpusu i na lingvistički zastarjeloj koncepciji, pa Akademija svojim znanstvenim autoritetom ne može stajati iza takva djela. Razred, međutim, smatra da bi trebalo pristupiti izradi novog rječnika na modernim načelima, sa suvremenim korpusom.

— S nasljednicom pok. profesora Slavka Pavešića regulirano je pitanje objavljivanja njegova rukopisa u 3. knjizi Nacrta za gramatiku.

— U vezi s numeriranjem knjiga iz serije »Stari pisci hrvatski« Razred je zaključio da se ono nastavi po sada ustanovljenom redoslijedu, bez obzira na eventualna nova izdanja pojedinih pisaca.

— Umjesto pok. akad. Hamma, Razred je za člana Uređivačkog odbora za izdavanje sabranih djela Jurja Križanića izabrao akad. R. Katičića.

— U nekoliko navrata raspravljano je o stanju projekata Razreda te o mogućnostima za pokretanje novih projekata. S tim u vezi Razred je Predsjedništvu Akademije predložio osnivanje novog projekta pod naslovom »Proučavanje povijesti hrvatskoga književnog jezika«. Za voditelja toga projekta Razred je izabrao izv. člana J. Vončinu.

— U vezi s izdavanjem razrednih edicija podnesene su prijave na natječaj SIZ-u znanosti SRH za sufinanciranje.

— Stalna je briga Razreda tijekom 1987. godine bila djelatnost stručnih odbora, čiji je rad usmjeravao i koordinirao. U članstvo Odbora za onomastiku izabrani su novi članovi: Mislav Ježić, Maslina Katušić i Smiljka Malinar.

— U Odbor za leksikografiju izabrana je Maja Bratanić.

— U Odbor za dijalektologiju izabrani su novi članovi: Iva Lukežić i Josip Lisac.

— Razred se složio da MO za leksikografiju preuzme organizaciju 4. jugoslavenske konferencije o leksikografiji, što će se održati u svibnju 1989. godine.

— Razred je MO za leksikografiju predložio da se u vrijeme trajanja Međunarodne konferencije o leksikografiji jedna sekcija posveti frazeološkoj problematici i da se održi sjednica Komisije za frazeologiju Međunarodnog komiteta slavista te da se pokriće dodatnih troškova zatraži od odgovarajućih republičkih fondova. U vezi s održavanjem Konferencije Razred je za predsjednika Organizacijskog odbora izabrao akad. R. Filipovića a za članove: Ž. Bujasa, B. Finku, A. Menac, M. Moguša, A. Šojata, P. Šimunovića, B. Tafru i V. Vinju.

— Razred je podržao inicijativu Slovenske akademije za osnivanje MO za narodne manjine.

— U organizaciji Odbora za orijentalistiku nastavljeno je održavanje »Orijentalističkih večeri«. Razred je dao suglasnost za teme javnih predavanja.

— Za svojega predstavnika u MO za fonetiku i fonologiju Razred je izabrao akad. M. Moguša, a za njegova zamjenika izv. člana S. Babića.

— Razmatrajući pitanje daljega rada Odbora za »Acta croatica«, Razred je za predsjednika Odbora izabrao E. Hercigonju, a za članove A. Nazor i V. Vinju.

— Razred je predložio da se u povodu 150. obljetnice rođenja Vatroslava Jagića održi u Zagrebu svečana sjednica Akademije na kojoj će o V. Jagiću govoriti akad. R. Katičić, te da se u Varaždinu održi svečana sjednica Razreda, na kojoj će o Jagićevu životu i radu govoriti R. Katičić, E. Hercigonja i J. Vončina.

— Razred je preuzeo organizaciju »Dana hvarskog kazališta« 1988. godine, posvećenih Marku Maruliću.

— Za govornike na svečanoj akademiji Akademije u povodu 500. obljetnice rođenja Petra Hektorovića Razred je izabrao F. Švelca i J. Vončinu.

— Razred je prihvatio pokroviteljstvo nad programom obilježavanja 40. obljetnice smrti hrvatskog književnika Luke Perkovića. Za svoga predstavnika Razred je izabrao tajnika akad. M. Moguša.

— Raspravljajući o reorganizaciji Akademijinih jedinica, Razred je podržao nacrt Odluke o prestanku djelovanja IC Akademije i složio se s prijedlogom SAS-a o međusobnim pravima, obvezama i odgovornostima radnih zajednica koje će se osnovati i Akademije.

— Na sjednici Razreda, kojoj su prisustvovali i članovi suradnici, utvrđen je plan rada Razreda za godinu 1988.

— Razred je za dodjelu nagrade za životno djelo predložio izv. člana V. Vinju.

— Za dodjelu nagrade »Božidar Adžija« za istaknuto znanstveno djelo Razred je predložio izv. člana S. Babića za knjigu »Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku. Nacrt za gramatiku«.

— Zbog bolesti izv. člana Milana Ratkovića, jednog od urednika »Građe za povijest književnosti hrvatske«, Razred je zaključio da 33. knjigu »Građe« uredi i priredi za tisak drugi urednik, izv. član F. Švelec.

— Razred je proveo postupak za izbor dr. M. Ždralovića u više znanstveno zvanje, te postupak za polaganje pripravničkog ispita Jele Golubić, asistentice u Zavodu za lingvistička istraživanja Jugoslavenske akademije.

— Za voditelja projekta »Priređivanje kritičkih izdanja hrvatskih latinista«, Razred je izabrao člana suradnika Branimira Glavičića.

— U nekoliko navrata Razred je davao prijedloge za suradnju s odgovarajućim akademijama izvan SFRJ.

— Dajući prijedloge i mišljenja u stvarima od obostranog interesa, Razred je surađivao s raznim institucijama izvan Akademije.

— Razred je komemorirao smrt dopisnog člana iz inozemstva dr. Otta Höflera.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

1. redovita sjednica, 2. veljače 1987.

— *V. Frkin,* Knjižno blago 15. i 16. stoljeća u varaždinskom franjevačkom samostanu, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, recenzent F. Švelec.

— *I. Gavran,* O Glavinićevu djelu »Origine della Provincia Bosna Croatia«, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzent M. Kurelac.

— *M. Moguš,* Povijesni pregled hrvatskoga književnog jezika, za 3. knjigu Nacrta za gramatiku, recenzent R. Katičić.

— *A. Sekulić,* Povijest toponima oko Sombora, za »Onomastica jugoslavica« 13. recenzija: Razred za društvene znanosti.

2. redovita sjednica, 4. ožujka 1987.

— *J. Kekez,* Franjo Glavinić i hrvatska proza 17. i 18. stoljeća, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzent F. Švelec.

— *Smiljka Malinar,* Talijanski jezik u Glavinićevim književnim djelima, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzent J. Jernej.

— *J. Vončina,* Ilirci kao utemeljitelji kritičke tekstologije hrvatske književne baštine, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »150. obljetnica hrvatskog narodnog preporoda«, recenzent M. Moguš.

3. redovita sjednica, 13. travnja 1987.

— *D. Klen,* Rijeka u Glavinićevo vrijeme, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzija: Razred za društvene znanosti.

4. redovita sjednica, 11. svibnja 1987.

— *A. Šojat,* Hrvatski književni jezik u Glavinićevim djelima, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Franjo Glavinić i njegovo doba«, recenzent M. Moguš.

5. redovita sjednica, 15. lipnja 1987.

— *R. Bogišić,* Humanizam u sjevernoj Hrvatskoj, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, recenzent F. Švelec.

— *Grupa autora,* Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika, svezak 4, recenzenti B. Glavičić i M. Moguš.

— *Mira Ilijanić,* Varaždin u XVI. stoljeću, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, recenzija: Razred za društvene znanosti.

— *I. Škarić,* Fonetika, za 3. knjigu Nacrta za gramatiku, recenzenti D. Brozović i M. Moguš.

6. redovita sjednica, 19. listopada 1987.

— *A. Šojat,* O grafiji i jeziku zapisnika varaždinskog mesarskog ceha, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, recenzent M. Moguš.

7. redovita sjednica, 23. studenoga 1987.

— *S. Babić,* Jezik i stil Grge Čevapovića, za zbornik radova sa znanstvenog skupa o Grgi Čevapoviću, recenzent J. Vončina.

— *S. Babić,* O prezimenu Čevapović, za zbornik radova sa znanstvenog skupa o Grgi Čevapoviću, recenzent J. Vončina.

— *B. Finka,* Atlas slovačkog jezika, za »Hrvatski dijalektološki zbornik«, 8, recenzent D. Brozović.

— *Metka Furlan,* Etimologija in besedotvorje, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etimologija«, recenzent S. Babić.

— *L. Hadrovics,* Cantio optima: Zdravo budi, božje telo, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »400. obljetnica tiskanja prve knjige u Varaždinu«, recenzent J. Vončina.

— *M. Kravar,* Etimologija i leksički sastav jezika, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etimologija«, recezent B. Finka.

— *Jasna Melvinger,* Frazeologija u djelu »Pridike i homilie za sve nedilje i svetkovine priko cile crkvene godine« slavonskog pretpreporodnog književnika Antuna Mihalića, za zbornik V. znanstveni sabor Slavonije i Baranje, recenzent Antica Menac.

— *Antica Menac,* Usporedba i značenje padeža bez prijedloga u suvremenom ruskom i hrvatskom književnom jeziku, za »Rad«, 22, recenzent B. Finka.

— *M. Nezirović,* Neki romanizimi i njihovi etimoni u muslimanskoj epskoj poeziji, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etimologija«, recenzent V. Vinja.

— *Zvezdana Pavlović,* Leksičke i onomastičke paralele iz korena +maq-, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etimologija«, recenzent P. Šimunović.

— *P. Tekavčić,* Aspekti etimoloških istraživanja u studiju istroromanskih govora, za zbornik radova sa znanstvenog skupa »Etimologija«, recenzent V. Vinja.

8. redovita sjednica, 28. prosinca 1987.

W. Browne, A dissolute ghost word in Skok's Etymological Dictionary, za časopis »Filologija« broj 15, recenzent V. Vinja.

Ž. Bujas, Kontrastivni pristup u dvojezičnoj leksikografiji, za »Rad«, recenzent R. Filipović.

G. Filipi, Talasozoonimi Slovenskog primorja, za zbornik radova sa znanstvenoga skupa o etimologiji, recenzent V. Vinja.

M. Ježić, O odnosu između etimologije i kontekstualne semantičke analize u vedološkoj i u poredbenoj interpretaciji vedskog teksta (s primjerima), za »Rad«, recenzent R. Katičić.

Objavljene edicije

— *V. Putanec/P. Šimunović,* Retrospektivna onomastička bibliografija, Zagreb 1987, Djela JAZU, 68, urednik R. Filipović, 405 str.

— *I. M. Brlek* (priredio J. Vončina), Leksikograf Joakim Stulli, Zagreb 1987, Djela JAZU, 60, urednik R. Filipović, 341 str.

— J. Hamm, Hrvatska proza Marulićeva vremena II, Zagreb 1987, »Stari pisci hrvatski«, 40, urednik M. Ratković, 167 str.

— Spomenica akademiku Zdenku Škrebu.

— Spomenica akademiku Veljku Gortanu.

Edicije u tisku

— *F. Švelec i J. Vončina,* »Planine« Petra Zoranića

— »Filologija«, broj 14

— »Onomastica jugoslavica«, broj 12.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Razreda za filološke znanosti održan je 14. i 15. lipnja 1987. u Zagrebu znanstveni skup »Etimologija«. U radu skupa sudjelovao je 31 referent, a rad skupa pratili su mnogobrojni uzvanici i znanstveni radnici. Predviđeno je da se referati sa skupa objave u posebnom zborniku.

Komemorativne sjednice

Dana 19. listopada u palači Akademije održana je komemorativna sjednica Razreda za filološke znanosti u povodu prve obljetnice smrti akad. Josipa Torbarine. Sjednicu je otvorio tajnik Razreda akad. M. Moguš, a o životu i djelu akademika Josipa Torbarine govorio je akad. R. Filipović.

Dana 23. studenoga 1987. u palači Akademije Razred je održao komemorativnu sjednicu Razreda u povodu prve obljetnice smrti akad. Josipa Hamma. Uvodnu riječ održala je zamjenica tajnika Razreda izv. član A. Menac, a o akad. J. Hammu, njegovu životu i djelu, govorili su akad. R. Katičić i izv. član E. Hercigonja.

Predavanja

Dana 15. svibnja dopisni član Jugoslavenske akademije iz inozemstva prof. dr. Henrik Birnbaum održao je u palači Akademije predavanje pod naslovom »Novgorod and Dubrovnik — Two Slavic City Republics and their Civilization«. Uvodnu riječ održao je tajnik Razreda akad. M. Moguš, a uz članove Razreda za filološke znanosti predavanju su prisustvovali članovi Uprave Akademije i brojni uzvanici.

Dana 19. ožujka u okviru »Orijentalističkih večeri« dr. Milka Jauk-Pinhak održala je predavanje pod naslovom »Borba oko 'kineskih obreda' — jedan aspekt duhovne povijesti Evrope«.

U okviru »Orijentalističkih večeri« također u palači Akademije lektor za portugalski jezik na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Rui Loureiro održao je predavanje pod naslovom »Portugese Sources of the 16. Century for the History of Asia«.

Odlikovanja i nagrade

Akad. R. Filipović odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Član suradnik B. Glavičić primio je »Nagradu grada Zadra« za znanstveni rad.

Član suradnik Anica Nazor primila je »Nagradu Svjetlosti 86« za najbolje znanstveno-publicističko ostvarenje »Zbornik krstjanina Hvala« s transkriptom i znanstvenim komentarom.

Izv. član F. Švelec nagrađen je »Nagradom grada Zadra» za životno djelo u povodu 43. obljetnice oslobođenja Zadra.

Izbor u članstvo drugih akademija

Član suradnik J. Jernej izabran je za člana dopisnika Academie della Crusca.

Član suradnik Anica Nazor izabrana je za stalnog člana suradnika Matice srpske.

1. Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: V. Barac-Grum, Ž. Bjelanović, D. Brozović, R. Filipović, B. Finka, V. Jakić-Cestarić, I. Kalinski, M. Lončarić, M. Menac-Mihalić, M. Moguš, P. Šimunović, A. Šojat, S. Težak, J. Vončina, S. Vukušić, V. Zečević.

Predsjedništvo Odbora: B. Finka, predsjednik; A. Šojat, potpredsjednik; M. Lončarić i V. Zečević, tajnici; ostali članovi: D. Brozović, R. Filipović, M. Moguš, P. Šimunović, S. Težak.

Djelatnost Odbora

1. Održane su dvije sjednice Odbora i jedna sjednica Predsjedništva. Rad Odbora obuhvaćao je uglavnom lingvističku geografiju s temama: »Općeslavenski lingvistički atlas« (OLA), »Evropski lingvistički atlas« (ELA) i »Hrvatsko-srpski dijalektološki atlas« (HsDA), kao i organizacijske poslove oko održavanja znanstvenoga skupa »Dijalekti i književni jezik«.

2. U sklopu Međuakademijskog odbora za dijalektološke atlase, posebno njegove komisije za OLA, priređen je 1. sv. (fonetski) za tisak i predan na objavljivanje u organizaciji Srpske akademije u Beogradu. Urednici su toga sveska članovi Jugoslavenske komisije za OLA (naši članovi: D. Brozović, B. Finka, A. Šojat). Urađeni su i svi zadaci koji se odnose na objavljivanje 1. leksičkog sveska OLA, koji je predan na objavljivanje Akademiji znanosti SSSR u Moskvi. Očekuje se da će oba sveska biti objavljena do slavističkog kongresa u Sofiji 1988. god.

U radu je još jedna naša karta za ELA (D. Brozović). Naši su predstavnici (B. Finka, A. Šojat) sudjelovali u radu konferencije Jugoslavenske komisije za OLA, održane u Aranđelovcu, i u radu konferencija Međunarodne komisije OLA, održanih u Warszawi (B. Finka) i u Moskvi (B. Finka, A. Šojat).

Davani su svi potrebni podaci nacionalnim komisijama za rad na OLA i ELA, uz potrebna objašnjenja podataka.

3. Za Hrvatsko-srpski dijalektološki atlas ispisano je 9 punktova, i to: Gračac, (M. Dragičević), Dinjiška, Glavani (Vodnjan), Karlobag (S. Vukušić), Ludbreg (Đurđ) (M. Lončarić), Đurđevac (A. Šojat), Susak, Rab, Lun (Iva Lukežić).

4. Rad na lingvističkoj geografiji uključen je kao tema u zadatke Zavoda za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra Akademije. Voditelj izvanredni član B. Finka.

5. U vezi s organiziranjem znanstvenoga skupa »Dijalekti i književni jezik« razaslani su pozivi na veći broj adresa u inozemstvu i u zemlji. Prispjelo je tridesetak prijava referata.

2. Odbor za onomastiku

Predsjednik Odbora je P. Šimunović, tajnica D. Brozović-Rončević, a članovi su: B. Finka, I. Gostl, V. Jakić-Cestarić, M. Ježić, R. Katičić, M. Katušić, S. Malinar, M. Moguš, V. Putanec, D. Raguž, A. Šojat, N. Vajs, V. Vinja, V. Zečević.

U godini 1987. Odbor je djelovao preko Razreda za filološke znanosti Akademije i u skladu s planom Međuakademijskog odbora za onomastiku koji je pod starateljstvom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Članovi i suradnici Odbora radili su na ovim zadacima:

1. Nastavljeno je ispisivanje i sortiranje povijesne toponomastičke građe u okviru projekta »Povijesni toponimijski rječnik SR Hrvatske«, koji se radi u Zavodu za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra Akademije.

2. Objavljena je knjiga Retrospektivna onomastička bibliografija hrvatsko-srpska do godine 1975, Djela JAZU, Razred za filološke znanosti, 68. Zagreb 1987, 407 str. autorâ V. Putanca i P. Šimunovića.

3. Nastavljen je rad na izradi Onomastičke bibliografije za razdoblje od 1975. do 1985 (P. Šimunović).

4. Članovi Odbora M. Moguš i P. Šimunović te Vesna Jakić-Cestarić sudjelovali su u organizacijskim pripremama i s referatima na Međunarodnoj konferenciji za slavensku onomastiku u Novom Sadu 18—20. lipnja 1987. posvećenoj metodama onomastičkoga istraživanja. P. Šimunović je sudjelovao na radnim sastancima Komisije za izradu Slavenskog onomastičkog atlasa, koji su održavani za trajanja te konferencije u Novom Sadu.

5. Pet suradnika Odbora sudjelovalo je s referatima na Sedmoj jugoslavenskoj onomastičkoj konferenciji u Prištini u listopadu 1987 (M. Moguš, B. Finka, I. Gostl, V. Barac-Grum, M. Lončarić i P. Šimunović).

6. Jedan član Odbora sudjelovao je s onomastičkim referatom na znanstvenom skupu »Boškovićevi dani« u lipnju 1987. u Danilovgradu, koji je bio organiziran u okviru Crnogorske akademije (P. Šimunović).

7. Suradnici Odbora objavili su više znanstvenih radova iz onomastičke problematike. Među ostalim navodimo knjigu Ž. Mandića, Povijesna antroponimija bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj, Budimpešta 1987, te knjigu Naselja i prezimena u Istri, 3 knjiga. Ed. Istra kroz stoljeća, knj. 37. Rijeka—Pula 1986 (izašlo 1987) autora J. Bratulića i P. Šimunovića (te Katom Zorzut kao suradnikom).

8. Odbor je izvršio sve tekuće poslove u vezi s organizacijom i suradnjom na spomenutim onomastičkim skupovima u Novom Sadu i Prištini, te u vezi s radom Međuakademijskog odbora za onomastiku i Međunarodne komisije za slavensku onomastiku.

3. Odbor za leksikografiju

Predsjednik odbora je R. Filipović, tajnice su D. Malić i B. Tafra, a članovi su Odbora: V. Barac-Grum, M. Bratanić, Ž. Bujas, B. Finka, J. Jernej, M. Lončarić, A. Menac-Mihalić, M. Moguš, A. Ptičar, V. Putanec, P. Šimunović, A. Šojat, V. Vinja, J. Vončina i V. Zečević.

Tijekom 1987. godine Odbor je održao dvije sjednice na kojima je raspravljao o tekućim zadacima, organizaciji rada na pojedinim rječnicima i o pripremama za IV. jugoslavensku konferenciju o leksikografiji i leksikologiji, koja se treba održati u Zagrebu u organizaciji ovog Odbora.

Odbor je posebno raspravljao o glavnoj temi iduće konferencije i o naslovima pojedinih sekcija. Odbor je Razredu za filološke znanosti predložio da se Konferencija održi u proljeće 1989. i da Razred izabere članove Organizacijskog odbora prema prijedlogu ovog Odbora.

Odbor je na zahtjev Uprave Akademije i Razreda za filološke znanosti raspravio pitanje o nastavku rada na latiničnom dijelu »Rječnika hrvatsko-srpskog književnog jezika« dviju Matica. Odbor smatra da ne bi trebalo nastaviti rad na tom starom rječniku ni zbog njegove koncepcije ni zbog korpusa na kojem je izrađen.

Odbor je prihvatio zadatak koji mu je povjerio MO za leksikografiju da sudjeluje u izradi »Leksikografske bibliografije Jugoslavije«, čiju je izradu planirao MO za leksikografiju. Odbor će raspraviti načela po kojima bi se izrađivala ta bibliografija i dati svoje predstavnike u radnu grupu koja će preuzeti izradu te bibliografije.

U godini 1987. Odbor je radio na nekoliko svojih osnovnih zadataka. Pratio je rad na rječnicima koji se izrađuju za Akademiju i vodio brigu o organizaciji rada na rječnicima koji se izrađuju u Zavodu za lingvistička istraživanja Istraživačkog centra Akademije kao posebni zadaci, i to »Rječnik čakavskog narječja«, »Rječnik hrvatskih kajkavskih govora«, »Povijesni toponimijski rječnik SRH«, »Etimološki rječnih anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku«, »Etimološki rječnik anglicizama u evropskim jezicima« (1. faza: u francuskom, njemačkom, ruskom i švedskom).

4. Odbor za orijentalistiku

Predsjednik je Odbora R. Katičić, tajnik M. Jauk-Pinhak, a članovi su R. Filipović, V. Devidé, M. Ždralović, Z. Matišić.

Odbor za orijentalistiku nastavio je tijekom 1987. godine održavanje »Orijentalističkih večeri« i pripremio teme za njihovo dalje održavanje. U okviru »Večeri« održana su dva predavanja. Odbor je zatražio sredstva i priredio za tisak Zbornik radova jugoslavenskih indologa.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Dalibor Brozović objavio je: Pour une typologie des ligues deslangues, *Aspects of Language,* Studies in Honour of Mario Alinei, Volume I, Geolinguistics, Amsterdam, Rodopi, 1986, 31—50; Die sorbischen Sprachen — Varianten einer Standardsprache oder spezifische selbstständige Standardsprachen?, *Lětopis Instituta za serbski ludospyt,* Rjad A, god. 34, 1987, Budyšin-Bautzen, 45—56.

U toku je njegov istraživački rad s područja teorijske fonologije, povijesti hrvatskoga književnog jezika, indoevropeistike, teorijske sociolingvistike.

Rudolf Filipović objavio je: Research Guidelines for Analysing Anglicisms in Serbo-Croatian, *English in Contact with Other Languages,* Akadémiai Kiadó, Budapest 1987, 333—343; Croatian Surnames in the Process of Dialect-Shift and Dialect-Maintenance, *Language Acquisition and Multilingualism,* Gunter Narr, Tübingen 1987, 161—171; Englesko-hrvatski ili srpski rječnik (u suautorstvu), Grafički zavod Hrvatske—Školska knjiga, 1435 str.

U toku je njegov istraživački rad u području lingvistike jezičnih dodira, kontrastivne analize, na proučavanju hrvatskih dijalekata u SAD i na izradi »Etimološkog rječnika anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku« i »Etimološkom rječniku anglicizama u evropskim jezicima«.

Petar Guberina objavio je: Fonctionnement universal du cerveau: Facilitation et difficultés dans l'apprentissage d'une langue seconde, *Revue de Phonétique Appliquée,* Université de l'Etat MONS, Belgique, No 82—83—84, 1987; Identité culturelle, *La langue: identité et communication — Language, identity and communication,* UNESCO, Paris 1986.

U toku je njegov istraživački rad u području komunikacije beba do druge godine života i razumijevanja govora kod diskontinuirane emisije sa stanovišta vremena, intenziteta i frekvencije.

Radoslav Katičić objavio je: Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske (u suautorstvu), SN Liber, Zagreb 1978, 180 str.; Methodii doctrina, *Slovo*, 36, Zagreb 1986, 11—14; Die burgenländischen Kroaten an sprachlichen Scheidewegen, *Fontes Slavici*, Festschrift für Stanislaus Hafner zum 70. Geburtstag, Graz 1986, 179—187; Lingvistički argumenti u Jagićevoj polemici s Veberom, Jagićev zbornik, Zagreb 1986, 93—126; Od Konstantina Porfirogeneta do Povaljske listine, Obljetnica Povaljske listine i praga 1184—1984, *Bračkí zbornik*, 15, Supetar 1987, 29—44; Bečka slavistika i klasične gimnazije u Hrvatskoj, Klasična gimnazija u Zagrebu (1607—1987), Zagreb 1987, 72—75; Filološka razmatranja uz izvore o začecima hrvatske države, *Starohrvatska prosvjeta*, 16, Split 1987, 77—92.

Milan Moguš objavio je: Napomene o Vitezovićevu jeziku, *Zadarska revija*, 2, Zadar 1986, 145—154; Senjanin — Gajev preteča u reformi latinice, *Usponi* 2, Senj 1986, 47—58; Listajući kompjutorsku konkordanciju Lucićevih djela, *Mogućnosti*, 1—2, Split 1987, 90—98; Dani hvarskog kazališta, 13, Split 1987, 128—136; O vokabularu Povaljske listine, *Bračkí zbornik*, 15, Supetar 1987, 113—117.

U toku je njegov istraživački rad u području kompjutorske obrade hrvatskih književnih tekstova. Na osnovi njegova novog čitanja Marulićeve »Judite« izrađena je nova kompjutorska konkordancija. Nastavlja rad na potpunom »Rječniku« Marulićeve »Judite« i na projektu »Rječnika čakavskog narječja«.

Pavao Tekavčić objavio je: O prevođenju »neprevodivoga«, II dio, *Strani jezici*, 3—4, Zagreb 1986, 121—127; L'elemento tedesco nel rovignese contemporaneo dell'antologia »Istria Nobilissima«, *Vox Romanica*, 45, Bern 1986, 13—25; Forma e significato dei neologismi in rovignese, *Linguistica*, 26, Ljubljana 1986, 69—82; Frasi dipendenti performative nell'istroromanzo odierno, *Romania et Slavia Adriatica*, Festschrift für Žarko Muljačić, Hamburg 1987, 373—388; Le convergenze e le divergenze fonetiche nell'istroromanzo (soprattutto rovignese) ed i loro riflessi nei testi, *Revue de Linguistique Romane*, 51, Strasbourg 1987, 331—350.

U toku je njegov istraživački rad u području semantičkog, pragmalingvističkog i tekstlingvističkog studija istroromanskih tekstova i u području problematike historijskog razvoja autohtonoga romanstva u Istri.

U toku je njegov istraživački rad u području najstarije ranosrednjovjekovne tekstovne predaje u Hrvatskoj, praslavenskih mitova i obreda i u području antičke mitologije.

Stjepan Babić objavio je: Jagić o tvorbi riječi, Jagićev zbornik, Zagreb 1986, 259—267.

U toku je njegov istraživački rad na skupljanju, proučavanju i sređivanju građe za rječnik ekonima, njihovih etnika i ktetika, a završio je svoj dio za treću knjigu »Nacrta za gramatiku hrvatskoga književnog jezika«.

Božidar Finka objavio je: Jezična mikroevolucija otoka Silbe i Oliba (Analiza bazičnog rječnika), u suautorstvu, *Rasprave Zavoda za jezik*, 13, Zagreb 1987, 107—115; Jezik i porijeklo stanovnika slavenskih naseobina u pokrajini Molise, Italija, u suautorstvu, *Rasprave Zavoda za jezik*, 13, Zagreb 1987, 117—145.

U toku je njegov istraživački rad u području lingvističke geografije, leksikografije, onomastike i dijalektologije.

Eduard Hercigonja objavio je: Glagoljaštvo, Enciklopedija Jugoslavije, 4, JLZ »Miroslav Krleža«, Zagreb 1986, 379—391; Glagoljaštvo. Nacrt za enciklopedičku obradu, *Republika*, 1—2, Zagreb 1987, 136—156; Povaljska listina i natpis Povaljskog praga u hrvatskoj kulturnoj i književnoj povijesti, *Bračk zbornik*, 15, Supetar 1987, 60—78; Josip Hamm, *Jezik*, 3, god. 34, Zagreb 1987, 65—71.

U toku je njegov istraživački rad na području razvoja ćirilometodske književnojezične tradicije u hrvatskom srednjovjekovlju i pripremama za izdavanje najznačajnijeg rukopisa hrvatskoglagoljske neliturgijske književnosti srednjega vijeka, Petrisova zbornika iz godine 1468.

Antica Menac objavila je: Hrvatskosrpsko-poljski frazeološki rječnik (u suautorstvu), Mali frazeološki rječnici, 3, Zavod za lingvistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1987, 1—160; Neke jezične veze Povaljske listine i starorimskih pisanih spomenika, *Bračk zbornik*, 15, Supetar 1987, 102—112; Gemeinsame semantische Gruppen in der Phraseologie der europäischen Sprachen, Aktuelle Probleme der Phraseologie, *Zürcher germanistische Studien*, 9, Bern 1987, 269—290.

U toku je njezin istraživački rad na području kontrastivne analize ruskoga i hrvatskog književnog jezika i na području frazeologije.

Milan Ratković nastavlja istraživački rad u području starije hrvatske književnosti.

Franjo Švelec objavio je: Filip Grabovac, »Cvit razgovora naroda i jezika iliričkoga aliti rvackoga«, Književni krug Split, Split 1986, 397 str.; Prvi pastirski roman hrvatske i južnoslavenskih književnosti, *Narodni list*, 35/1986, br. 1810, Zadar 1986, 9; Ivan Tanzlinger Zanotti, zadarski književnik druge pol. 17. i poč. 18. st, *Studije i građa za istoriju književnosti*, 2, Institut za književnost i umetnost, g. VIII, serija B, sv. 3, Beograd 1986, 117—128; Vatroslav Jagić o problematici hrvatske renesansne književnosti, Jagićev zbornik, Zagreb 1986, 49—57; Rab u »Dragi, rapskoj pastirici« J. Barakovića, Rapski zbornik, Zagreb 1987, 389—395.

U toku je njegov istraživački rad na problematici starije hrvatske književnosti.

Vojmir Vinja objavio je: Contributions adriatiques à l'etymologie française, *Romania et Slavia Adriatica*, Festschrift für Žarko Muljačić, hsg. von G. Holtus u. Johannes Kramer, Hamburg 1987, 185—194; Nouveau Glossaire Nautique d'Augustin Jal, Révision de l'édition publiée en 1848, F (obrada hrv. ili srp. dijela), CNRS, Paris 1986, 601—708.

U toku je njegov istraživački rad na području etimološkog proučavanja dalmatinskih sastavnica u hrvatskom ili srpskom jeziku te na uspostavljanju korpusa za »Dalmatski etimološki rječnik«.

Josip Vončina objavio je: Recepcija književne baštine, *Mogućnosti*, XXX/1—2, Split 1987, 1—29; Dani hvarskog kazališta, XIII, Hanibal Lucić, Književni krug Split, Split 1987, 5—41; Uloga Hanibala Lucića u formiranju jezika hrvatskoga renesansnog pjesništva, Dani hvarskog kazališta, XIII, Hanibal Lucić, Književni krug Split, Split 1987, 137—143; Izbor iz djela Hanibala Lucića (akcentuirao J. V.), Dani hvarskog kazališta, XIII, Hanibal Lucić, Književni krug Split, Split 1987, 267—297; Zlato i srebro ilirske riznice (prikaz knjige M. Šicela), *Croatica*, XVI/22—23, Zagreb 1985, 174—192; Stilske osobine Ivana Despota, *Mogućnosti*, XXXV/7—8, Split 1987, 702—712; Terminologija humanističkih znanosti u hrvatskoj leksikografiji 18. stoljeća, Funkce vědy ve vývoji slovanských kultur v XVIII. a XIX. století, Praha 1987, 159—169.

U toku je njegov istraživački rad u području proučavanja povijesti hrvatskoga književnog jezika, jezika ozaljskoga kruga, kajkavskih pisaca 19. stoljeća i suvremene transkripcije starije hrvatske književnosti.

Željko Bujas nastavlja svoj istraživački rad u području izgradnje hrvatsko-engleske leksikografske i leksikološke datoteke, prikupljanja građe za »Rječnik američkog društva i civilizacije«, građe o američko-britanskim vokabularskim razlikama i prikupljanja građe za »Rječnik hrvatsko-engleskih kontrastivnih obraza afiksalne tvorbe«.

Branimir Glavičić objavio je: Marko Marulić, Institucija II, Književni krug Split, Split 1987, 649 str; Počeci i razvoj humanizma u Hrvata, *Adrias*, 1, Split 1987, 251—257.

U toku je njegov istraživački rad u području prevođenja, komentiranja i priređivanja kritičkih izdanja Marulićevih latinskih djela i u području obrade heksametara Ruđera Boškovića i Benedikta Staya.

Josip Jernej nastavlja svoj istraživački rad u području kontrastivne analize hrvatskoga ili srpskog i talijanskog jezika i istraživanja frazeoloških kalkova u hrvatskom govornom jeziku.

Anica Nazor objavila je: Ćirilica i glagoljaši, *Bračk zbornik*, 15, Obljetnica Povaljske listine i praga 1184—1984, Supetar 1987, 78—83; Glagoljica u benkovačkom kraju, Benkovački kraj kroz vjekove, *Zbornik, 1*, Benkovac 1987, 125—132; Zbornik Hvala krstjanina. Transkripcija i komentar. Izdanje priredili: Nevenka Gošić, Biserka Grabar, Vera Jerković, Herta Kuna, Anica Nazor, Svjetlost — ANU BiH, Sarajevo 1986, 777 str.

U toku je njezin istraživački rad u području tiskane glagoljske knjige 1483—1905.

Valentin Putanec objavio je: Vatroslav Jagić kao etimolog, Jagićev zbornik, 1987, 253—258; Francusko-jugoslavenski odnosi. Jezični utjecaji, Enciklopedija Jugoslavije, 4, Zagreb 1987, 251—252; Etimološki prinosi, 1. Bikla, »Filarka/piljarica«, *Rasprave Zavoda za jezik*, 13, Zagreb 1987, 79—91; Francusko-hrvatski ili srpski rječnik, 4. izd., Školska knjiga, Zagreb 1987, XVII, 1—1170; La reprise du problème étymologique du toponyme Brtonigla en Istrie, *Romania et Slavia Adriatica*, Festschrift für Žarko Muljačić, Holtus-Kramer, Helmut Buske Verlag, Hamburg 1987, 455—458.

Milivoj Sironić objavio je: Anthologia Graeca, izbor iz epske, lirske i dramske poezije, s književnim dodacima i obilnim jezičnim i stvarnima komentarima (sastavili D. Sabadoš, M. Sironić, Z. Zmajlović, posve novo prerađeno izdanje), Školska knjiga, Zagreb 1987, 1—425; Aristotel »O duši« (preveo s grčkog izvornika, pogovor, bilješke i grčko-latinsko-hrvatski rječnik glavnih pojmova dodao M. Sironić), Naprijed, Zagreb 1987, 1—105; Homer i grčka herojska epopeja (pogovor u prijevodu Ilijade i Odiseje), Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1987, 431—469.

U toku je njegov istraživački rad na ogledima iz helenske književnosti i na filozofskim fragmentima Epikura.

Petar Šimunović objavio je: Brač — vodič po otoku, Zagreb 1987, 163 str.; Prezimena i naselja u Istri, knjiga 3, *Istra kroz stoljeća*, knj. 37, Pula—Rijeka 1986, 237 + karta (u suautorstvu); Andre Jutronić (1895—1977), Spomenica zaslužnim Bračanima, I, Supetar 1987, 30 str.; Povlja u doba Povaljske listine i Povaljskog praga, *Bračk zbornik*, 15, Supetar 1987, 134—149; Jezik i porijeklo stanovnika slavenskih naseobina u pokrajini Molise, Italija, *Rasprave Zavoda za je-*

zik, XIII, Zagreb 1987, 117—146 (u suautorstvu); Jezična mikroevolucija otoka Silbe i Oliba (Analiza bazičnog vokabulara), *Rasprave Zavoda za jezik*, XIII, Zagreb, 1987, 107—116 (u suautorstvu); Pristup jezičnoj i onomastičkoj problematici otoka Šolte, *Rasprave Zavoda za jezik*, XIII, Zagreb 1987, 147—162; Brač naših djedova. Katalog izložbe Etnografskog muzeja u Zagrebu, Zagreb 1987, 32 str.

U toku je njegov istraživački rad na onomastičkoj problematici s hrvatskoga jezičnog područja.

Antun Šojat nastavlja svoj istraživački rad u području leksikografije i leksikologije, dijalektologije i povijesti jezika.

Olga Šojat nastavlja svoj istraživački rad u području hrvatske kajkavske književnosti i priprema za treću knjigu »Hrvatskih kajkavskih pisaca« (18. stoljeće) za ediciju »Pet stoljeća hrvatske književnosti«.

VI. RAZRED

ZA SUVREMENU KNJIŽEVNOST

Organizacija i sastav

Razred za suvremenu književnost imao je krajem 1987. godine 9 redovnih, 8 izvanrednih, 9 dopisnih i 11 članova suradnika.

Redovni članovi: Mirko Božić, Ivo Frangeš, Marin Franičević, Živko Jeličić, Vjekoslav Kaleb, Jure Kaštelan, Ranko Marinković, Petar Šegedin i Dragutin Tadijanović.

Izvanredni članovi: Rafo Bogišić, Zvane Črnja, Aleksandar Flaker, Jure Franičević Pločar, Slavko Mihalić, Slobodan Novak, Matko Peić i Vladimir Popović.

Dopisni članovi: Matej Bor, Oskar Davičo, Blaže Koneski, Bratko Kreft, Mihajlo Lalić, Mladen Leskovac, Vesna Parun, Josip Vidmar i Milorad Živančević.

Članovi suradnici: Ivan Aralica, Josip Barković, Nikola Batušić, Maja Bošković-Stulli, Frano Čale, Branko Hećimović, Dubravko Jelčić, Nedjeljko Mihanović, Nikola Milićević, Miroslav Šicel i Oto Šolc.

Izvanredni član Šime Vučetić preminuo je 30. srpnja 1987. godine.

Tajnik Razreda je izvanredni član *Rafo Bogišić*, a zamjenik tajnika izvanredni član *Slavko Mihalić*.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Tijekom 1987. održano je 6 sjednica Razreda. Na sjednicama se raspravljalo o raznim tekućim pitanjima i problemima iz života i rada Razreda. Na sastancima se redovito raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti (»Rad«, »Forum«, Benešićev »Rječnik hrvatskog književnog jezika« i Kritičko izdanje »Sabranih djela Iva Vojnovića«), odnosno o edicijama s kojima je ovaj Razred neposredno povezan. U redakciji časopisa »Forum« došlo je do promjene. Dosadašnji urednici R. Bogišić i S. Novak zahvalili su se na dužnosti pa su za urednike »Foruma« izabrani S. Mihalić i D. Jelčić.

S obzirom na književno-znanstvene priredbe u Razredu se posebno raspravljalo o idućim »Danima hvarskog kazališta« i o obilježavanju 150. obljetnice rođenja Augusta Šenoe. Na simpoziju o Grguru Čevapoviću (Slavonska Požega, 21. i 22. svibnja 1987) iz Razreda sudjelovali su kao referenti R. Bogišić, N. Batušić i D.

Jelčić. U Podgori je 5. studenoga 1987. na simpoziju o Mihovilu Pavlinoviću sudjelovao I. Frangeš. U Osijeku su na otkrivanju spomenika Miroslavu Krleži u ime Razreda bili su prisutni J. Kaštelan i B. Hećimović.

Na 5. i 6. sjednici Razreda raspravljalo se o prijemu novih članova Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U tom smislu izvršene su potrebne nominacije a zatim i prijedlozi Razreda. Na 6. sjednici raspravljen je i prihvaćen plan rada Razreda za 1988.

Znanstveno-književne veze

Nastavljena je suradnja s Mađarskom akademijom znanosti iz Budimpešte o temi »Hrvatsko-mađarske književne veze«. Također je ponovo osigurana suradnja Zavoda za književnost i teatrologiju s Književnim muzejom »Petöfi« iz Budimpešte.

Nastavljena je suradnja razrednog časopisa »Forum« s poljskim časopisom »Liretura na swiecie« te s časopisom »Svjetska književnost« iz Moskve.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom 1987. godine

Objavljena su 3 sveska (5, 6, 7) »Rječnika hrvatskog književnog jezika« Julija Benešića.

U toku 1987. godine tiskano je 8 brojeva (4 dvobroja) razrednog časopisa »Forum«.

Edicije u tisku

»Rad« Razreda za suvremenu književnost, knjiga 22 (urednik akademik Ivo Frangeš).

»Forum« časopis Razreda za suvremenu književnost, broj 9—12 1987.

Znanstveni skupovi

Znanstveni skup posvećen Nikoli Nalješkoviću i Mavru Vetranoviću organiziran u zajednici s Razredom za filološke znanosti održan je u Hvaru od 7. do 8. svibnja 1987. u okviru književno-kulturne i znanstvene manifestacije »Dani hvarskog kazališta«.

U radu skupa od članova Razreda sudjelovali su: Ž. Jeličić, R. Bogišić i N. Batušić. Tom prilikom izveden je recital poezije Nikole Nalješkovića i Mavra Vetranovića te Komedije (Peta, Šesta i Sedma) Nikole Nalješkovića (Studentsko kazalište »I. G. Kovačić« iz Zagreba).

Pod pokroviteljstvom Razreda za suvremenu književnost održani su u Rijeci »Gervaisovi dani« (od 18. travnja do 1. srpnja o.g.), a od 21. do 23. svibnja održan je znanstveni skup »Čakavska poezija od Gervaisa do naših dana«. Skup je u ime Razreda pozdravio akad. M. Franičević, a u radu skupa sudjelovao je i N. Milićević.

Znanstveni skup o Mihovilu Pavleku Miškini, u organizaciji kojega je Razred za suvremenu književnost sudjelovao kao suorganizator, održan je u Koprivnici 25. rujna 1987. godine. U ime Razreda skup je pozdravio tajnik Razreda R. Bogišić a s referatima su sudjelovali I. Frangeš i N. Mihanović.

Rukopisi prihvaćeni na sjednicama Razreda

Na 2. sjednici Razreda održanoj 30. ožujka 1987. prihvaćene su recenzije za »Adrias«, ediciju Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Akademije u Splitu:

— *B. Glavičić*, Počeci i razvoj humanizma u Hrvata, recenzent Ž. Jeličić.

— *M. Tomasović*, Što je španjolska inkvizicija brisala iz Marulićeve Institucije, recenzent Ž. Jeličić.

— *S. Diana*, Starac iz Klana, recenzent Ž. Jeličić.

— *I. Mimica*, Epski pjevač i stvaralac Božo Domjak, recenzent Ž. Jeličić.

— *V. Konstantinović-Čulinović*, Odraz društvenih odnosa u narodnoj poeziji o otmici nevjesta, recenzent Ž. Jeličić.

Na 5. sjednici Razreda održanoj 16. studenoga 1987. godine prihvaćena je recenzija rukopisa *M. Machieda*, Razmatranje o izvorima evropskih književnosti, recenzent R. Bogišić.

Na 6. sjednici održanoj 14. prosinca 1987. godine prihvaćeni su rukopisi sa znanstvenog skupa o Grgi Čevapoviću za Zbornik radova navedenog skupa koji će izdati Zavod za znanstveni rad Akademije iz Osijeka:

— *A. Djamić*, Dva preinačena izdanja triju Čevapovićevih pjesama, recenzent R. Bogišić.

— *F. Zenko*, Grga Čevapović i filozofsko-teološki pisci modernističkog nagnuća, recenzent R. Bogišić.

— *J. Majdandžić*, Čevapovićevo sudjelovanje u izdanju Katančićeve Biblije, recenzent R. Bogišić.

— *J. Matešić*, Grga Čevapović i Paul Josef Šafarik, recenzent R. Bogišić.

— *N. Batušić*, Dramska struktura Čevapovićeva Josipa, sina Jakoba patrijarke, recenzent I. Frangeš.

— *R. Bogišić*, Grgur Čevapović kao književni historičar, recenzent I. Frangeš.

— *D. Jelčić*, Čevapovićevo mjesto u hrvatskoj književnosti njegova doba, recenzent I. Frangeš.

— *K. Pavić*, Počeci hrvatske književnosti u Slavoniji nakon oslobođenja od Turaka, za Zbornik V. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje (22. i 23. listopada 1987) »Slavonija i Baranja od XVI. do XVIII. stoljeća«, recenzent R. Bogišić.

Odlikovanja i nagrade

Akad. R. Marinković dobio je »Nagradu ZAVNOH-a«. Također mu je dodijeljena nagrada »Slobodne Dalmacije« te nagrada »Skender Kulenović«.

Akad. D. Tadijanoviću je ukazom Predsjedništva SFRJ dodijeljen Orden Republike sa zlatnim vijencem. Također je primio »Nagradu Tin Ujević« Društva književnika Hrvatske i Književnu nagradu Radničkog savjeta Kombinata željezare Sisak.

Izv. član M. Peić dobio je prvu nagradu za najbolji scenarij za emisiju »Ljubav na putu — od Drave do Jadrana« na Festivalu jugoslavenskog televizijskog stvaralaštva, Neum 1987.

Član suradnik I. Aralica dobio je povelju Fonda »Miroslav Krleža« za najbolje prozno ostvarenje u SR Hrvatskoj 1982—1985. za romane »Put bez sna« i »Duše robova« objavljene 1982. i 1984. u Zagrebu. Uz tu povelju pripala mu je i novčana nagrada u iznosu od 400.000 dinara, koje je doznačio za gradnju Sveučilišne biblioteke.

Član suradnik M. Bošković-Stulli dobila je Orden Republike sa srebrnim vijencem.

Izv. član R. Bogišić odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Ivo Frangeš objavio je knjige: Nove stilističke studije, Globus, Zagreb 1986 (objavljeno 1987), 420 str.; Povijest hrvatske književnosti, Matica hrvatska, Cankarjeva založba, Zagreb—Ljubljana, 1987, 564 str.

U svibnju je predavao hrvatsku književnost, kao gost-profesor na Istituto Universitario Orientale (Napulj) te na Istituto Italiano per gli Studi filosofici gdje je održao predavanje »Il verismo italiano e il realismo croato«. U siječnju i lipnju vodio je u Dubrovniku dvotjedne tečajeve trećeg stupnja studija »Povijest i teorija književnosti«. Dana 25. rujna održao je u Koprivnici predavanje na simpoziju o stotoj obljetnici rođenja Mihovila Pavleka Miškine. Tema predavanja »Duh Miškinine proze«. Dana 27. listopada na Sveučilištu u Trstu, na simpoziju o Vuku Karadžiću, predavao je na temu »Vuk e Gaj«. Dana 5. studenoga, na simpoziju u Podgori u povodu 100. obljetnice smrti Mihovila Pavlinovića, održao referat »Pavlinovićev stil«. U Zadru je 24. studenoga, na simpoziju »Miroslav Krleža i književna tradicija«, govorio na temu »Neobjavljeni Krležini dnevnici«. Nastavio je istraživanja i rad na projektu »Povijest novije hrvatske književnosti«, I—II (1750—1980).

Marin Franičević objavio je: Izabrana djela u sedam knjiga.

Vjekoslav Kaleb objavio je roman: Bez mosta, Mladost, Zagreb 1986 (izišlo 1987), 255 str.

Ranko Marinković radi na izdavanju Sabranih djela (izdavač Globus).

Petar Šegedin objavio je knjigu novela: Licem u lice, Naprijed, Zagreb 1987.

Dragutin Tadijanović objavio je: Izbor svojih pjesama (1923—1985), ponovno ih napisavši vlastitom rukom, pod naslovom »More u meni«, kao svezak 13. biblioteke »Pesnikovom rukom pisano«, u izdanju Grafičko-izdavačke radničke organizacije »Milić Rakić«, u Valjevu, 1987 (48 str.). Izdavačko poduzeće »Naprijed« objavilo je drugo izdanje knjige pjesama Kruh svagdanji, s pogovorom T. Maroevića (96 str.), a »Školska knjiga« 16. izdanje knjige pjesama »Srebrne svirale«, s pogovorom Karmen Milačić (148 str.). Objavljena je Bibliografija proznih radova Dragutina Tadijanovića 1930—1987. u dvobroju 24—25 časopisa »Croatica« (str. 153—191).

Rafo Bogišić objavio je knjige: Tragovima starih, Književni krug Split, Split 1987; Mladi dani Marina Držića, Mladost, Zagreb 1987, 250 str., te ove priloge: Zlatna jabuka Hanibala Lucića, *Umjetnost riječi*, XXXI 2, 1987; O poeziji Hvarana u 16. stoljeću, »Dani hvarskog kazališta«, 13, Split 1987; Kako se Hanibal Lucić razvijao, *Mogućnosti*, XXXV 1—2, Split 1987; Hrvatsko-mađarske veze u vrijeme humanizma, *Dubrovnik*, 1—2—3, Dubrovnik 1987. Na simpoziju o Mavru Vetranoviću i Nikoli Nalješkoviću, a u okviru »Dana hvarskog kazališta« održao je referat »Mavro Vetranović i Nikola Naljeković«. Na simpoziju o Grgi Čevapoviću (Slavonska Požega, 20—21. V. 1987) održao referat »Grga Čevapović kao književni historičar«, a na simpoziju o Ruđeru Boškoviću (Dubrovnik, 5—7. X. 1987) referat pod naslovom »Obitelj Bettera i književna tradicija u obitelji Ruđera Boškovića«

Aleksandar Flaker objavio je knjigu: Nomadi ljepote, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1987, te ove radove: Modelle von »Grenzliteraturen«: Zanini und Lipuš, u: Pontes Slavici, Festschrift für Stanislaus Hafner, Akademische Druck- und Verlagsanstalt, Graz 1987, 105—113; Literatura i živopis, *Russian Literature*, XXI, Amsterdam 1987, 25—36; Können »Avantgarden« koexistieren?, u: Soobstoj avangard., Mednarodni kolokvij, II, Društvo za estetiko, Ljubljana 1987, 48—58; Miroslav Krleža und die Avantgarde, u: The Slavic Literatures and Modernism. A Nobel Symposium. Kungl. Vitterhets och Antikvitets Akademiens Konferenser 16, Stockholm 1987, 249—255; Vjačeslav Ivanov, »Kočevniki krasoty«, *Wiener slawistischer Almanach*, 18, 1986, 5—12; Socijalni realizam — kritičke opaske, u: Socialni realizem v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1987, 53—60; Ulica — novi mit avangarde (Majakovski, Hljebnikov, Krleža), *Republika*, XLIII/1—2, 1987, 34—43; Pobeda šuta nad teurgom (»Na gorah« i »Ananas« Andreja Belogo), u: Andrej Belyj, Pro et contra, Unicopli, Milano 1987, 87—98; Babelj, Poljska sakralna umjetnost, u: Pojmovnik ruske avangarde, 5, GZH, Zagreb 1987, 179—190; Babel' i pol'skoe sakral'noe iskusstvo, *Russian Literature*, XXII—I, Amsterdam 1987, 29—38; Gorenčević, Krleža i mađarsko slikarstvo, *Republika*, XLIII/5—6, 1987, 33—40; »Rondo« ili zatvoreni krug književnosti, *Književna smotra*, XIX, Zagreb 1986, 51—60; Krleža's Culinary Flemishness, u: Text and Context, Essays to honor Nils Åke Nilsson, Almquist und Wiksell, Stockholm 1987, 185—192; Die Strasse: ein neuer Mythos der Avantgarde. Majakovskij, Chlebnikov, Krleža, *Wiener slawistischer Almanach, Sonderband*, 20, Wien 1987, 139—156; Modeli književne ljevice u Jugoslaviji, u: Komparativno proučavanje književnosti 2. Zavod za znanost o književnosti, *Gesta*, Varaždin 1987, 103—106; »Gesunde« oder »kranke« Kunst?, u: Die Axt hat geblüht... Europäische Konflikte der 30er Jahre in Erinnerung an die frühe Avantgarde, Städtische Kunsthalle, Düsseldorf 1987, 115—122.

Matko Peić objavio je knjige: Evropski umjetnici, Alfa, Zagreb 1987; Vladimir Becić, Revija, Osijek 1987; Pristup likovnom djelu, Školska knjiga, Zagreb 1987 (ponovljeno izdanje). U katalozima, časopisima i novinama objavio: Putopis kao esej o životu, *Prosvjetni list*, Sarajevo (siječanj); Barunica s pejsažom na nišanu, *Vjesnik* (siječanj); Slikar svježine, *Večernji list* (siječanj); Predgovor Katalogu retrospektivne izložbe slikarice Vere Nikolić (1886—1972), Salon Ulrich, Zagreb (siječanj); Šuma opjevana, *Vjesnik* (siječanj); Duboki poklon Zdenki Pexidr (1885—1972), Salon Ulrich, *Večernji list* (siječanj); Čovjek terakota, *Radničke novine* (siječanj); Katalog retrospektivne izložbe slika Zdenke Pexidr, Salon Ulrich, Zagreb, (veljača); Suverenka slikarskog stalka, *Vjesnik* (veljača); Skitnje po mašti, *Studio* (ožujak); Ljubav na putu, *Slobodna Dalmacija* (ožujak); Naftaš iz Volodera, monodrama (prema knjizi »Crno zlato« — adaptirao D. Pasarić), izvedena u Repušnici (svibanj); Katalog izložbe slika Branka Becića, Slavonski Brod (lipanj); Matko Peić — klasik skitničke ćudi, *Slobodna Dalmacija* (intervju, lipanj); Divni prkosnik, *Vjesnik* (srpanj); Uz lance i kolac — arabeska i oval, *Vjesnik* (listopad, 7 dana); Želja da pozna domovinu, *Vjesnik* (listopad, 7 dana); Dalmatinac u Zagrebu, *Večernji list* (listopad); Predgovor Katalogu izložbe dokumenata o životu i književnosti Franje Citakija, Gradski arhiv Slavonske Požege (studeni); Vrijeme radi za Citakija, *Požeški list* (studeni); Magija Vanje Radauša, *Vjesnik* (studeni); Skitanje po vremenu, zbirka od pedeset feljtona (književnost, likovne umjetnosti, kultura, putopisi), *Večernji list*, od 7. XII. 1986. do 29. XI. 1987. (svake nedjelje); Povijest Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, *Večernji list* (prosinac, u dvadeset nastavaka).

Govor na otvorenju retrospektivne izložbe slika Zdenke Pexidr u Salonu Ulrich, Zagreb, siječanj 1987; govor na promociji knjige »Ljubav na putu« u Domu kulture Đakovo; govor na promociji monografije »Vladimir Becić« u Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku; predavanje »Vladimir Becić — slikar Prirode i Reda« u Narodnom sveučilištu »Moša Pijade« u Zagrebu (travanj); govor na prezentaciji knjige »Evropske skitnje« u Općinskoj skupštini Slavonske Požege (svibanj); »Veliko ime hrvatske književnosti XVII. stoljeća — Mihailo Radnić — Bačanin«, govor na Simpoziju prigodom otvaranja franjevačke biblioteke u Našicama (lipanj); »Slikarska zbirka Piperata«, govor na otvaranju, Mali Lošinj (rujan); »Turska kultura i njezina prisutnost u Slavoniji i Baranji«, govor na Simpoziju Jugoslavenske akademije, Vinkovci (listopad); »Mihovil Pavlinović — putopisac«, govor na Simpoziju, Makarska (studeni).

Radio Zagreb emitirao je radio-putopis »Engleske sličice« i radio-roman »Crno zlato« (kolovoz).

Na Televiziji Zagreb u šest epizoda ekranizirana je serija putopisa iz knjige »Ljubav na putu — od Drave do Jadrana« (ožujak — travanj, repriza rujan); Bio gost u emisiji »Slavonija i Baranja« (travanj); prikazan TV-portret »Slikarica Slava Raškaj« (rujan). U toku 1987. godine predstavio je preko stotinu portreta likovnih umjetnika.

Na »Festivalu jugoslavenskog televizijskog stvaralaštva, Neum 1987«, dobio je prvu nagradu za najbolji scenario (emisija »Ljubav na putu — od Drave do Jadrana«).

Ivan Aralica objavio je knjige: Okvir za mržnju, Znanje, Zagreb 1987, 272 str.; drugo izdanje romana Put bez sna, Znanje, Zagreb 1987, 305 str. i drugo izdanje romana Graditelj svratišta, Znanje, Zagreb 1987, 346 str. Dovršio je i predao nakladniku roman Asmodejev šal. Piše roman Tajna sarmatskog orla.

Josip Barković objavio je roman: Noć na Krbavskom polju, Nakladni zavod Matice hrvatske i Alfa, Zagreb 1987, 343 str.

Maja Bošković-Stulli objavila je knjigu: Zakopano blago. Hrvatske usmene pripovijetke, predaje i legende iz Istre, »Istra kroz stoljeća«, sedmo kolo, knj. 38, Čakavski sabor, Pula 1986 (izašlo 1987), 249 str. Objavila je također rasprave i članke: Jagić o usmenim pripovijetkama, u: Jagićev zbornik, Zagreb 1986 (izašlo 1987), 191—203; Osvrt na knjigu V. Propp, Russkaja skazka, *Narodna umjetnost*, 23, 1986 (izašlo 1987); Osvrt na knjigu: M. P. Katančić, Knjižica o ilirskom pjesništvu, *Narodna umjetnost*, 24, 1987. i prikaz knjige: Magyar Népmesekatalógus, 4, *Narodna umjetnost*, 24, 1987.

Frano Čale objavio je knjige: Marin Držić, Djela (uvodna studija, str. 11—168; komentari, rječnik, bibliografija), Centar za kulturnu djelatnost, Zagreb 1987; Francesco Petrarca, Moja tajna (De secreto conflictu curarum mearum), predgovor, prijevod, komentari, GZH, Zagreb 1987; Umberto Saba, Pjesme, predgovor, izbor i prijevod uz izvorne stihove, GZH, Zagreb 1987; Pjesme Talijanke Saba Bobaljevića Glušca, uvodna studija, izbor, prijevod uz izvorne stihove, bibliografija, Liber, Zagreb 1987, te radove: Talijanska metrika i hrvatska poezija (Iskustva s Vojnovićevim Lapadskim sonetima), *Forum*, 5—6, Zagreb 1987, 671—694; Monografija Branka Kovačevića, *Dubrovački horizonti*, 27, Zagreb 1987, 231—232; Letterature di frontiera e il problema di una presunta minorità, *La battana*, 83, Rijeka 1987; Poezija Saba Bobaljevića, *Zbornik RTZ*, Zagreb 1987; Mirko Deanović, (Discorso commemorativo pronunciato alla Facoltà di Lettere e Filosofia il 18 giugno 1984), *Studia romanica et anglica zagrabiensia*, XXIX—XXX, Zagreb 1984—1985, 277—282; In memoriam: Miše Račić, *Dubrovnik*, 4, Zagreb 1987, 209—210.

Nastavlja suradnju u projektu Instituta za književnost Filozofskog fakulteta o hrvatsko-talijanskim književnim dodirima; zatim kao član međunarodne redakcije napuljskog književnog časopisa »Esperienze Letterarie«. Na Trećem programu Radio Zagreba izvedena mu je emisija o Sabu Bobaljeviću; sudjelovao je u dvjema književnim emisijama Radio Zagreba te u emisiji televizije posvećene Vojnoviću.

Dubravko Jelčić objavio je knjige: Strast avanture ili avantura strasti: Josip Kosor (Prilozi tezi o autohtonosti ekspresionizma u hrvatskoj književnosti), monografija, cca 35 autorskih araka; August Cesarec, Zagreb 1987 (pred izlaskom iz tiska); Misli i pogledi A. G. Matoša, priredio D. J., Globus, Zagreb 1987, 656 str. (pred izlaskom iz tiska); Mirko Jirsak i Mirko Sabolović, »Pet stoljeća hrvatske književnosti«, knj. 173, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1987 (pred izlaskom iz tiska), te radove: Gorak okus dokumenta (Edvard Kocbek, Drugovanje), *Gordogan*, 20—21, Zagreb, veljača 1987, 177—183; Virtuoz male forme (O Evropskim skitnjama Matka Peića), *Naša knjiga*, 23—24, Zagreb, ožujak 1987, 45—46; Koncentrirana rapsodija (M. S. Mađer, Nedavna davnina), *Naša knjiga*, 25—26, Zagreb, svibanj 1987, 23—24; Cesarčev idealizam u sjeni svoje suprotnosti (August Cesarec, Sabrana djela), *Gordogan*, 23—24, Zagreb, siječanj—travanj 1987, 163—170; Sjaj i bijeda politike u Hrvatskoj (Iso Kršnjavi, Zapisnici), *Gordogan*, 22, Zagreb, lipanj 1987, 189—197; Ivan Kozarac pjesnik; Ivan Kozarac u hrvatskoj književnosti, zbornik radova, DKH, Ogranak Vinkovci, 1987, 51—57; Josip Kozarac danas; Josip Kozarac (zbornik radova), DKH, Ogranak Vinkovci, 1987, 5—13.

Javno je nastupio: dne 30. siječnja 1987. govorio u Vinkovcima o zbirci »Nedavna davnina« Miroslava S. Mađera; dne 6. travnja 1987. govorio u Zagrebu o romanu »Uže s neba« Slavka Mikolčevića; dne 17. listopada 1987. govorio u Vinkovcima o zbornicima radova Ivan Kozarac i Josip Kozarac (naklada Društva književnika Hrvatske, Ogranak Vinkovci), a zatim prigodnim govorom otvorio narodnu knjižnicu i čitaonicu u selu Rokovci, kraj Vinkovaca; dne 22. listopada 1987. u Zagrebu (Muzejski prostor) govorio o studiji Nevena Jurice »U sjeni transcendencije« i o istoimenoj Jurica-Petračevoj antologiji moderne hrvatske poezije; početkom godine sudjelovao u razgovoru o Ivi Vojnoviću za TV-emisiju, koja je u proljeće 1987. bila emitirana.

Nedjeljko Mihanović objavio je: Književni eseji, August Cesarec, Zagreb 1987, 200 str.; Tiha radost življenja u Poljicima, *Slobodna Dalmacija*, XLIV, br. 13199, Split, 23. VIII. 1987, str. 15; Struktura izraza u djelu Mihovila Pavleka Miškine, *Kaj*, XX/1—2, Zagreb 1987, 41—45; Arhetipski izraz stvarnosti (Kiparstvo Petra Smajića i Mate Tijardovića), Katalog Petar Smajić i Mato Tijardović, Skulpture, Galerija Mirko Virius, Zagreb 1987; Ivana Brlić-Mažuranić: Priče iz davnine. Priredio N. Mihanović, Biblioteka »Vijenac«, knj. 1, Pogovor, Napomena i bibliografija, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1987, 178—187; Slika arhetipske stvarnosti (Don Frane Ivanišević: Poljica — Narodni život i običaji, Književni krug, Split, 1987), *Naša knjiga*, 27—28, Zagreb, listopad 1987, 50—51; Arhetipski splet izražaja, Predgovor, Stjepan Pulišelić: Krtol fruta raznolika, Supetar (Brač) 1987, 5—11.

Miroslav Šicel objavio je: Prvi Cesarčevi romani (Bijeli lutalac i Krist i Juda), *Revija*, 1, Osijek 1987, 6—15; Odjeci slovenskog socijalnog realizma tridesetih godina u hrvatskim građanskim književnim časopisima, u: Zbornik: Obdobja 7

(Socijalni realizem v slovenskom jeziku, književnosti in kulturi), Međunarodni simpozij u Ljubljani 26—28. lipnja 1985, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, Filozofski fakultet, Ljubljana 1987, 405—413; Mihovil Pavlek Miškina — život i djelo, *Kaj*, XX, Zagreb, br. I—II, 1987, 29—34; Književnost i scenska umjetnost, 3, udžbenik, Školska knjiga, Zagreb, 267 str. (koautor: Dragutin Rosandić) i Osmišljavanje, Studije i eseji, Revija Radničkog sveučilišta Božidar Maslarić, Osijek, Mala teorijska biblioteka, 24, 1987, 230 str.

VII. RAZRED

ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Razred za likovne umjetnosti je krajem 1987. godine imao osam redovnih, sedam izvanrednih, dvanaest dopisnih i sedam članova suradnika.

Redovni članovi: Cvito Fisković, Drago Galić, Lavoslav Horvat, Edo Kovačević, Andre Mohorovičić, Kruno Prijatelj, Nikola Reiser i Frano Šimunović.

Izvanredni članovi: Vojin Bakić, Boris Dogan, Ljubo Ivančić, Branko Fučić, Želimir Janeš, Zlatko Prica i Ante Vulin.

Dopisni članovi: Božidar Jakac, Leo Junek, Ksenija Kantoci, Milan Konjović, Antun Motika, Omer Mujadžić, Miodrag Protić, Edo Ravnikar, Gabrijel Stupica, Slavko Šohaj, Kamilo Tompa i Kenzo Tange.

Članovi suradnici: Ana Deanović, Ferdinand Kulmer, Mirko Marković, Velimir Neidhardt, Sena Sekulić, Melita Viličić i Vinko Zlamalik.

Tajnik je Razreda za likovne umjetnosti akademik *Edo Kovačević*, a zamjenik tajnika je izvanredni član *Boris Dogan*.

Dana 19. veljače 1987. godine u Zagrebu preminuo je u 84. godini akademik Josip Seissel, 1. ožujka 1987. godine u 67. godini preminuo je izvanredni član Radovan Nikšić, a 25. listopada 1987. godine u Rijeci preminuo je član suradnik Igor Emili u 61. godini života.

Znanstveno-umjetnička i ostala djelatnost

Tijekom 1987. godine održano je 7. redovitih sjednica članova Razreda za likovne umjetnosti, te niz radnih sastanaka pojedinih odbora i komisija.

Razvijala se suradnja između pojedinih ustanova Akademije, Zavoda za zaštitu spomenika kulture te zaštite prirode, te galerijskih muzejskih i restauratorskih ustanova i ostalih institucija takvih i sličnih namjena.

Na nekoliko sjednica Razreda raspravljalo se o reorganizaciji Istraživačkog centra Akademije, izboru novih članova, o izdavačkoj djelatnosti te o održavanju izložaba članova Razreda. Planirana su sredstva za istraživačke projekte u 1987. godini.

Izvještaji te važniji zaključci i prijedlozi doneseni na sjednicama Razreda za likovne umjetnosti:

— Raspravljen i sastavljen je izvještaj o radu u izvještajnoj godini te plan rada za godinu 1988.

— Na 1. redovitoj sjednici Razreda, održanoj 6. veljače 1987. godine, raspravljalo se o radu Znanstvenog savjeta za promet preko Sekcije za promet u prostornom i urbanističkom planiranju. Pročelnik sekcije je akademik Drago Galić, zamjenik Radovan Nikšić, a tajnik Ante Vulin.

— U vezi s osnivanjem Znanstvenog savjeta za turizam, predloženo je na 2. redovitoj sjednici da izv. član B. Fučić bude predstavnik Razreda u navedenom Znanstvenom savjetu, jer će u radu Savjeta biti uključeni i problemi kulturnog tretmana izložaba.

— Prema zaključku 3. redovite sjednice, kolektiv Strossmayerove galerije prihvatio je sugestiju članova Razreda i preuzeo obavezu prijema Ale Makarove na rad u Galeriju, uz mogućnost odlaska jednog kustosa na 12 dana u galerije Moskve. Ala Makarova, znanstveni radnik iz SSSR-a, bila je predložena od Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu, a u okviru razmjene znanstvenih radnika sa SSSR-om.

— Na 2. redovitoj sjednici Razreda izabrani su predstavnici za Savjetovanje Društva konzervatora Hrvatske, koji je održan 7. i 8. svibnja u Karlovcu. Predstavnici Razreda bili su izv. članovi B. Fučić, Ž. Janeš i A. Vulin.

— U vezi s programom kulturno-prosvjetne suradnje s inozemstvom postoji mogućnost suradnje s Mađarskom. Izv. član Z. Prica predložio je suradnju s Mađarskom u obliku razmjene izložaba, o čemu je vodio i razgovore u Pečuhu, te podnio opširan izvještaj Upravi Akademije.

— Na 4. redovitoj sjednici Razreda, održanoj 16. srpnja, zaključeno je da se na poziv Njemačke Demokratske Republike pošalju predstavnici Razreda na Internacionalni Plenartagung na temu »Umjetnost i umjetnici našeg vremena« od 16. do 22. studenog 1987. godine. Prisustvovao je kao delegat Razreda izv. član Z. Prica i podnio opširan izvještaj Razredu.

— Na 5. redovitoj sjednici, održanoj 30. rujna, dogovoreno je da se »Javnim predavanjem« obilježi 100. obljetnica rođenja Le Corbusiera. Predavanje će održati akad. Edo Ravnikar iz Ljubljane. Naslov predavanja »Arhitektonske kompozicije na projektima Le Corbusiera«.

— Raspravljalo se o reorganizaciji Istraživačkog centra Akademije, te o Nacrtu Pravilnika o radu znanstvenih vijeća Akademije. Primjedbe i sugestije u vezi s Pravilnikom dostavljene su Upravi Akademije.

— Predložen je izv. član B. Fučić za dodjelu Republičke nagrade znanstvenim radnicima. Kad se sažme sav njegov dosadašnji rad, iskrsava suvisla, zaokružena slika jedne trajno usmjerene zauzetosti na istraživanju, otkrivanju, studiju, publiciranju i prezentaciji nacionalne kulturne povijesti Istre, otoka i Primorja.

— Akad. A. Mohorovičić i član suradnik Ana Deanović predstavnici su Razreda u komisijama za Provedbeni urbanistički projekt »Park Maksimir«.

— U okviru Razreda radi Znanstveni savjet za promet, koji je preko Sekcije za promet u prostornom i urbanističkom planiranju, izradio studiju »Koncepcija prostornog uređenja i valorizacija prometnih infrastruktura u koridorima Zagreb—Beograd, Zagreb—Rijeka i Split—Sarajevo—Osijek«. Republička samoupravna interesna zajednica za ceste SR Hrvatske financirala je izradu studije.

— Akad. D. Galić, zajedno s izv. članom A. Vulinom i članom suradnikom V. Neidhardtom, radi na prikupljanju građe i ilustrativnog materijala za izložbu i monografiju arhitekata članova VII. razreda. Rukopis s biografskim podacima i sažetim popisom radova lektoriran je i pripremljen za tisak.

— Članovi Razreda sudjelovali su na proslavama, kongresima, savjetovanjima i sl. Među inim:

— akad. K. Prijatelj sudjelovao je na znanstvenim skupovima i održao referate: — »Jedan vid hrvatske umjetnosti u doba renesanse: evolucija slikarstva u kontekstu evropskih likovnih zbivanja toga vremena«, Kongres »Renesansa kod Hrvata«, Pariz—Sorbona, 4. prosinca 1986. — »Barokne umjetnine u crkvi sv. Krševana«, Filozofski fakultet, Zadar 12. XII. 1986. — »Slikarska djela 19. st. u Trogiru«, Simpozij »Hrvatski narodni preporod u Trogiru«, Muzej grada Trogira, 19. prosinca 1986. — Uvodna riječ i referat »Tri doprinosa o umjetninama zlatnog doba Dubrovnika«, Znanstveni skup »Likovna umjetnost 15. i 16. stoljeća u Dubrovniku«, Muzejski prostor, Zagreb 18. i 19. svibnja 1987.

— Član suradnik V. Zlamalik održao je predavanja: »110. obljetnica rođenja Slave Raškaj« u Galeriji »Vjekoslav Karas« u Karlovcu i »Intimna tragedija Slave Raškaj« na znanstvenom skupu u Radničkom sveučilištu u Ozlju.

Komemoracija

Dana 23. lipnja 1987. godine održan je u palači Jugoslavenske akademije komemorativni sastanak u spomen zaslužnog dugogodišnjeg člana Ivana Sabolića. O životu i radu preminulog člana govorili su izv. član Ž. Janeš i član suradnik V. Zlamalik.

Drugi komemorativni sastanak održan je 29. listopada, u spomen akad. Vjekoslavu Paraću. O životu i radu dugogodišnjeg i zaslužnog člana govorili su akad. K. Prijatelj i član suradnik V. Zlamalik.

Izdavačka djelatnost

Edicije objavljene tijekom 1987. godine:

»Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti, broj 1 (57) posvećen 100. obljetnici rođenja slikara Josipa Račića i Miroslava Kraljevića. Uređuje uredničkí odbor, glavni i odgovorni urednik akademik E. Kovačević.

Spomenica posvećena preminulom akademiku Anđeli Horvat, redovnom članu Jugoslavenske akademije. Glavni urednik izv. član B. Fučić.

Edicije pripremljene za tisak:

— Spomenica posvećena akad. M. Detoniu, odgovorni urednik akad. A. Mohorovičić.

— »Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti, broj 2 (58), uređuje uredničkí odbor, odgovorni urednik akad. E. Kovačević.

— »Rad«, Monografija arhitekata članova VII. razreda, odgovorni urednik akad. D. Galić.

Recenzije rukopisa:

— *Marica Rismondo, S. Vekarić,* Dva primjera spašavanja broda u starom Dubrovniku, prihvaćeno na 2. redovitoj sjednici održanoj 12. ožujka 1987, recenzent akad. C. Fisković.

— *D. Kečkemet,* Arhitektura Ivana Meštrovića i *Danica Božić-Bužančić* Anagraf područja Splita, distrikta Klisa i pripadajućih otoka, prihvaćeno na 2. redovitoj sjednici 12. ožujka 1987, recenzent akad. C. Fisković.

— *T. Marasović,* Pojava zvonika u graditeljstvu ranoga srednjeg vijeka u Dalmaciji.

— *V. Rismondo,* U spomen slikaru akademiku Vjekoslavu Paraću.

— *I. Babić,* Prozori prizemlja općinske palače u Trogiru i renesansni otvori s arhivalnim završetkom u Dalmaciji, recenzije prihvaćene na 2. redovitoj sjednici 12. ožujka 1987. godine, recenzent akad. K. Prijatelj.

— *D. Živanović,* Vrata i monumentalni portali dubrovačkih kuća i palata, prihvaćeno na 3. redovitoj sjednici, održanoj 26. svibnja 1987. godine, recenzent akad. C. Fisković.

— *B. Fučić,* Nebeski Jeruzalem iz Mondseea, prihvaćeno na 6. redovitoj sjednici održanoj 17. studenog 1987, recenzent akad. C. Fisković.

Odbori Razreda

U okviru Razreda za likovne umjetnosti djelovao je Redakcijski odbor časopisa »Bulletin« Razreda za likovne umjetnosti u sastavu: E. Kovačević (odgovorni urednik) i F. Šimunović.

Funkcije članova Razreda

Članovi Razreda izabrani su i sudjeluju u radu ovih odbora i ustanova:

— Akad. D. Galić član je Znanstvenog savjeta za promet Akademije i pročelnik Sekcije za promet u prostornom i urbanističkom planiranju. Član je Organizacijskog odbora o epidemiološkim istraživanjima shizofrenije u SR Hrvatskoj, voditelj je Majstorske radionice likovnih umjetnosti Jugoslavenske akademije i član Organizacijskog odbora i Izvršnog odbora «Izložbe arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti«.

— Akad. A. Mohorovičić potpredsjednik je Akademije, predsjednik Odbora za narodni život i običaje Akademije, zastupnik je u Društveno-političkom vijeću Sabora, predsjednik je Odbora za društvena pitanja religije Republičke konferencije SSRNH. Član je odbora za gradnju NSB, član Komisije za zaštitu spomenika kulture RSIZ-a kulture te član Ravnateljstva Hrvatskog glazbenog zavoda.

— Akad. N. Reiser i izv. član B. Dogan predstavnici su Jugoslavenske akademije u Savjetu radne organizacije Muzejskog prostora na Jezuitskom trgu.

— Akademik N. Reiser, stalni je član Odbora za narodni život i običaje.

— Izv. član A. Vulin član je Međuakademijskog odbora za industrijalizaciju stambene gradnje i unapređivanje stanovanja.

Aktivnost članova Razreda izvan Akademije

Cvito Fisković objavio je knjigu: Arhitekt Josip Slade, Muzej grada Trogira, 1987, 72 str. Objavio je: Ljubo Karaman, *Mogućnosti,* XXXIV/4—5, Split 1986, 252—259; Zvono iz 15. stoljeća u Livnu, *Hercegovina,* 5, Mostar 1986, 23—31; Boka kotorska u akvarelima Fedora Karačaja, Zbornik izvještaja o istraživanju Boke kotorske, III, *Spomenik, Odeljenje istorijskih nauka,* 5, SANU, Beograd 1986, 203—237; Igra palija ili alka 15—17. st. u Dalmaciji, *Povijest sporta,* XVII/69, Zagreb 1986, 200—209; Kipovi Pietà u Dalmaciji i Boki kotorskoj, *Peristil,* XXIX/29, Zagreb 1986, 1—11; Poticaj za upoznavanje Blaža Jurjeva, *Mogućnosti,* XXXIV/11—12, Split 1986,

819—829; Povodi i odjeci Bulićeva umirovljenja 1896, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 79, Split 1986, 103—138; Prilog poznavanju kiparstva i graditeljstva 15. i 16. st. u Rabu, Rab; Zavičaj u djelima i životu Tina Ujevića, *Forum*, XXVI/1—2, Zagreb 1987, 5—26; Za likovnu baštinu i muzej Stona, Zbornik Stona, Ston 1987, 65—75; Prilog poznavanju ishrane 16—17 st. u Dalmaciji, *Adrias*, I, Split, 119—148; Vrtovi i ljetnikovci B. Bogišića u Cavtatu i Dubrovniku, *Hortikultura*, 54/1—2, Zagreb 1987, 6—15. Uredio i časopise: *Adrias*, I, Split 1987, 1—349; Pelješki zbornik, 4, Zagreb 1987, 1—385, Katalog izložbe slikara pomoraca Pelješca 1987.

U toku je rad na istraživanju domaćih umjetnika na Jadranu od 15. do 19. stoljeća.

Predao je u tisak: Marulićevo slikarstvo, za časopis *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Split; Alabastri u Lopudu za *Anale Historijskog instituta u Dubrovniku;* O kiparu Petru Martinovu iz Milana u Dubrovniku za Zbornik simpozija »Zlatno doba Dubrovnika« u Zagrebu; Korčulanska slika Cezannea, za *Peristil* u Zagrebu; Susreti s Vukom, za Zbornik »Suvremenici o Vuku Karadžiću«, Beograd; Predgovor Katalogu zbirke Mimara, u Zagrebu.

Izabran je za inozemnog člana u »Ateneo Veneto«, Venecija, za počasnog člana grada Trogira, i počasnog člana Matice srpske u Novom Sadu.

Primio je nagradu »Dr. Ljubo Karaman« za životno djelo od Društva konzervatora Hrvatske u Zagrebu. Dobio »Plaketu ZAVNOH-a« za 1987. godinu, Zagreb; primio nagradu za životno djelo u znanosti i umjetnosti lista »Slobodna Dalmacija« 1987. u Splitu. Izabran za počasnog člana Društva Poljičana.

D r a g o G a l i ć radi na prikupljanju građe i ilustrativnog materijala te na izradi koncepcije i obradi za izložbu i monografiju radova arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti.

Za svoj stvaralački rad primio je Orden Republike sa srebrnim vijencem.

E d o K o v a č e v i ć, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, imao je samostalnu izložbu u Muzeju grada Zagreba »Stari krovovi Zagreba«, od 6. srpnja do 5. listopada 1987, izlagao je također na 22. zagrebačkom salonu »Postojanost figurativnog 1950—1987« u Umjetničkom paviljonu 1—30. rujna 1987. godine.

A n d r e M o h o r o v i č i ć objavio je: Povijesno nasljeđe zadarske regije, Zbornik radova sa Savjetovanja u Zadru, Zagreb 1986—87; Kulturno-povijesno značenje Raba, Rapski zbornik, Zagreb 1987; Razvoj naselja i gradova na tlu Istre, Zbornik Znanstvenog skupa u Puli, Pula 1987; Razvoj gradova i naselja na tlu Slavonije u posttursko doba, Zbornik Sabora Slavonije, Osijek—Vinkovci (u tisku).

U toku je znanstvenoistraživački rad na sintetičkom prikazu razvoja arhitekture i urbanih cjelina na tlu Hrvatske. Dovršava rad na analizi struktura naselja i gradova na području Hrvatske. Primio je Orden Republike sa zlatnim vijencem za 1987. godinu i Povelju ZAVNOH-a za 1987. godinu.

K r u n o P r i j a t e l j objavio je: Ljubo Karaman, Odabrana djela, Split 1986. Izbor radova i predgovor, str. 9—53; Dvije potvrde za radionicu Tripuna Bokanića, *Zbornik za likovne umetnosti*, 21, Novi Sad 1985, 331—339; Dopune za splitskog baroknog slikara Sebastijana Devita (De Vita), *Peristil*, XXIX, Zagreb 1986, 91—95; Jedna nepoznata ikona Bogorodice iz Prčanja, *Spomenik SANU*, CXXVII, Beograd 1986, 243—246; Don Frane Bulić i tri suvremena umjetnika (E. Vidović, J. Kljaković i V. Parać), *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 79, Split 1986, 139—152; Slikarstvo zapadnoevropskih stilova u Boki kotorskoj od početka 15. do kraja 19. stoljeća, *Boka*, 18, Herceg Novi 1986, 27—41; Veduta Splita Gabriela Carellia (1821—1900), *Kulturna baština*, XII/17, Split 1987, 155—156; Portreti Markantuna Domini-

sa, Rapski zbornik, Zagreb 1987, 377—382; Anđela Horvat 1911—1985, Spomenica Akademije, Zagreb 1987, 9—13; Portreti Jurja Pavlovića iz splitskog sjemeništa, *Adrias*, I, Split 1987, 215—221; Pala Gospe od Ružarija s bratimima iz Dola na Hvaru, *Adrias*, I, Split 1987, 223—226; Pisma Ivana Meštrovića svom učeniku i suradniku Andriji Krstuloviću, *Mogućnosti*, XXXV/5—6, Split 1987, 497—507.

U toku 1987. godine nastavio je svoja istraživanja na povijesti umjetnosti Hrvatske s posebnim obzirom na Dalmaciju, obrađujući mnoge probleme, naročito umjetnost od 14. do 19. stoljeća.

Odlikovan Ordenom rada s crvenom zastavom za naročite zasluge i postignute uspjehe u radu od značenja za napredak zemlje.

Nikola Reiser, uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, imao izložbe: Krapina, Narodno Sveučilište »Ivica Božić« od 6. IX. do 14. IX. 1987; Ozalj, Narodno Sveučilište 28. IX. do 30. X. 1987; Zagreb, »10 + 10«, Galerija Karas, 12. VI. do 30. VI. 1987.

Frano Šimunović, uz stvaralački i umjetnički rad u atelijeru, sudjelovao na izložbi »Postojanost figurativnog«, Zagreb (Umjetnički paviljon), 1987. godina.

Vojin Bakić, uz umjetnički i stvaralački rad u atelijeru, radi na natječaju za spomenik Josipu Brozu Titu na Trgu revolucionara u Zagrebu.

Nagrađen je prvom nagradom na natječaju za spomenik Josipu Brozu Titu u Zagrebu.

Boris Dogan, uz kreativni i umjetnički rad u atelijeru, sudjelovao na izložbama: »22. zagrebački salon«, Zagreb, Umjetnički paviljon, Tomislavov trg 22, od 8. V—8. VI. 1987. god.; »Postojanost figurativnog 1950—1987«, Zagreb, Umjetnički paviljon, od 1. rujna do 30. rujna 1987. Sudjelovao u radu Likovne kolonije u »Lipovcu«, Topola, SR Srbija, rujan 1987.

U toku je rad na izložbi »Slikarstvo 80. godina« u Muzeju za umjetnost i obrt.

Član je Savjeta republike.

Branko Fučić objavio je: Razgovori s Djelom, *Peristil*, 29, Zagreb 1986, 5—8; Sarkofag iz Bala, *Peristil*, 29, Zagreb 1986, 23—26; Granična područja glagoljice i ćirilice, *Brački zbornik*, 15, Zagreb 1987, 17—28.

Sudjelovao na izložbama: »Glagoljaška opatijska crkva sv. Lucije kod Baške na otoku Krku«. Rekonstrukcija septuma s izvornim smještajem Baščanske ploče; prezentacija 1986/87; Valun na otoku Cresu, Glagoljski lapidarij, studija, projekt prezentacije, 1987; Valun na otoku Cresu, Crkva Sv. Marka na Bućevu (nalazište Valunske ploče), konzerviranje i prezentacija 1987.

U toku je nastavak istraživanja srednjovjekovnog zidnog slikarstva u Istri, hrvatskog glagolizma, srednjovjekovnih arhitektonskih spomenika Istre i Kvarnera.

Ljubo Ivančić, uz kreativni i umjetnički rad u atelijeru, sudjelovao na izložbama: Izbor iz zbirke Galerije umjetnina »B. Deščović«, Bol, vrijeme 1945—1987, Sarajevo, Muzej XIV. zimskih olimpijskih igara, 11. V—26. V. 1987; »10 + 10«, međurepublička razmjena ZDSLU — SHDLU, Zagreb, Galerija Karas, 12. VI.—30. VI. 1987; »Postojanost figurativnog«, Zagreb, Umjetnički paviljon, 1. IX—30. IX, 1987; »10 + 10«, međurepublička razmjena ZDSLU — SHDLU, Ljubljana, Mestna galerija, 30. IX—3. X. 1987.

Želimir Janeš, uz umjetnički rad u atelijeru, sudjelovao na izložbama: Svjetska godina mira, Zagreb, prosinac 1986. i siječanj 1987; More — ljudi — obala, Primošten, srpanj, kolovoz 1987; Recentno likovno stvaralaštvo, Sisak, srpanj, kolovoz 1987; XXII. anale — voda metafora i sudbina, kolovoz, rujan 1987; Likovni stvaraoci Siska, Heidenheim, rujan 1987.

Zlatko Prica, uz svoj umjetnički rad, imao je samostalne izložbe: Samobor, Gradski muzej 8. V—15. VI. 1987, ulja, tempera, crteži; Split, Galerija »Fibula«, siječanj 1987, ulja, gvaševi, pasteli; Poreč, XXVII. anale, srpanj 1987; Ljubljana, Galerija »Ars«, 15. XI — 30. XI, tempere; Zagreb, »Moderna galerija«, 13. XI — 30. XI. 1987, ulja, tempera, crteži.

Sudjelovao na skupnoj izložbi, Zagreb, Umjetnički paviljon, rujan 1987. god.

Za svoj umjetnički rad primio »Nagradu AVNOJ-a« za slikarstvo za 1987. godinu.

Ante Vulin završio je rad na Glavnom izvedbenom projektu poslovne zgrade (7.500 m²) u Šibeniku. Realizirana je stambena zona »B« Šubićevac u Šibeniku (160 stanova). Dizajn kioska za ELEMES u Šibeniku, podignuti su na južnom ulazu u Zagrebački velesajam. Završena idejna studija za proširenje Osmogodišnje škole arh. I. Vitića u Šibeniku. U toku je rad na glavnom i izvedbenom projektu Škole usmjerenog obrazovanja u Šibeniku. Rad na idejnoj studiji za CAL — Centar za aluminij u Šibeniku, rad na izradi studije bloka Jukićeva—Pierottijeva—Kršnjavog—Savska u Zagrebu (skupni rad). Likovna postava izložbe Milan Steiner (retrospektivna izložba), studeni—prosinac 1987. u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu.

U toku je rad na pripremi monografije i izložbe »Arhitekti članovi Razreda za likovne umjetnosti«.

Ksenija Kantoci, uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, sudjelovala je na izložbi »Postojanost figurativnog«, Zagreb, Umjetnički paviljon, 1987.

Antun Motika bavio se kreativnim i umjetničkim radom u atelijeru. Sudjelovao na izložbama: Hrvatska umjetnost od 1950. do 1987, Umjetnički paviljon, Zagreb; Izložba Galerija »Kaptol«, medalje brončane i slike, listopad 1987.

Omer Mujadžić, umjetnički i stvaralački rad u atelijeru.

Slavko Šohaj, stvaralački i umjetnički rad u atelijeru.

Kamilo Tompa uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, primio Orden Republike sa srebrnim vijencem.

Ana Deanović objavila je: Hortikultura Jugoslavije, Enciklopedija Jugoslavije, 4, Zagreb 1986, 728—730.

U toku je istraživački rad na srednjovjekovnom zidnom slikarstvu kopnene Hrvatske, priprema građe, obilazak terena. Fortifikacijska arhitektura na našoj obali Jadrana, obradba građe. Proučavanje razvoja zagrebačke katedrale (od X. do sredine XIX. st.), u tisku.

Ferdinand Kulmer uz umjetnički i kreativni rad u atelijeru, priredio samostalne izložbe: Paris, »SAGA 87«, izložba grafike u Grand palaisu, veljača 1987; Zagreb, izložba grafike, Izlozi knjižnice »V. Majer«, Zapruđe, 26. III. 1987; Zagreb, u okviru XXII. zagrebačkog salona, Umjetnički paviljon; Hvar, izložba crteža, Galerija »Škorpion«, Palmižana 10. IX. 1987; Varaždin, Retrospektiva, Umjetnička galerija, 12. X. 1987; Dubrovnik, u okviru 7. Dubrovačkog salona, 16. XI. 1987; Koprivnica, Retrospektiva, Umjetnička galerija, 17. XI. 1987; Paris, »MAC 2000«, Grand palais, 12. XII. 1987.

Sudjelovao je i na skupnim izložbama: Sarajevo, Jugoslavenski dokumenti, lipanj 1987; Zagreb, »Postojanost figuracije u hrvatskom slikarstvu«, kolovoz 1987, Umjetnički paviljon; Zagreb »Slika prirode i nova priroda slike«, Galerija »Karas«, 23. XI. 1987; Beč, »Expressio«, Museum des XX Jahrhunderts, 29. XI. 1987.

Za svoj stvaralački rad primio nagradu grada Čačka i nagradu publike, Čačak, XIV. memorijal Nadežde Petrović.

Mirko Marković radi na temi Odbora za narodni život i običaje »Život i tradicijska kultura Hrvata«.

U toku su istraživanja kretanja stanovništva i naseljavanja seoskih naselja na području Slav. Broda. Piše veću monografiju o našim gradovima na temelju proučavanja starih karata i planova.

Velimir Neidhardt objavio je recenzije radova iz područja arhitekture na Devetom međunarodnom simpoziju: projektiranje i proizvodnja podržani računalom, Zagreb, Elektrotehnički fakultet, pokroviteljstvo Akademije, održano na Interbiro—Informatika, Zagrebački velesajam, 14. i 15. listopada 1987; Natječajni radovi objavljeni u *Čovjek i prostor*, 404, od 11/1986, Zagreb; Privredno-poslovni centar istočno od Zagrebačkog velesajma, str. 8; Poslovni objekt INA-Trgovina, str. 13; Južni ulaz u Zagrebački velesajam, str. 15.

U toku je rad na interijerima zgrade INA-Trgovine, umjetnički nadzor nad projektiranjem i izvedbom poslovnog objekta INA-Trgovine, istočno od Zagrebačkog velesajma; Rad na projektima za Nacionalnu i sveučilišnu biblioteku u Zagrebu, i to: Uvjeti uređenja prostora, Arhitektonsko-urbanistička studija rješenja I. etape zgrade i okolice; Idejni projekt, projekt za dobivanje građevinske dozvole I. etape gradnje, sve u Urbanističkom institutu SRH u skupini autora; Rad na monografiji i pripremi izložbe »Arhitekti članovi Razreda za likovne umjetnosti Akademije«; Rad na finalizaciji doktorske disertacije: »Antroposocijalni faktor u teorijskom pristupu projektiranju«.

Melita Viličić, radovi predani za tisak: Senjski Kaštel, obnova i nova namjena; Izgled Senja i senjskih zidina u doba uskoka.

U toku je istraživački rad na temi: »Povijesna topografija Senja, odnos urbanizma rimske Senie i srednjovjekovnog Senja«.

Vinko Zlamalik objavio je: Ivo Vojvodić, monografija u izdanju Društva povjesničara umjetnosti SR Hrvatske, 118 str.

U toku je znanstvenoistraživački rad i izrada teksta za knjigu »Donacije Ante Topića Mimare Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti« te studij atributivnih problema iz galerijskog fundusa. Obnaša dužnosti predsjednika Društva povjesničara umjetnosti Hrvatske, glavnog i odgovornog urednika zbornika »Peristil« i biblioteke »Kapitalna djela iz hrvatske povijesti umjetnosti«.

VIII. RAZRED

ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacija i sastav

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju imao je krajem 1987. godine 3 redovna, 2 izvanredna, 3 dopisna i 3 člana suradnika.

Redovni članovi: Ivo Maček, Boris Papandopulo, Ivan Supičić.
Izvanredni članovi: Koraljka Kos, Lovro Županović.
Dopisni članovi: Dragotin Cvetko, Uroš Krek, Dimitrije Stefanović.
Članovi suradnici: Jerko Bezić, Natko Devčić, Krešimir Kovačević.

Dana 20. veljače 1987. Razred je izgubio svoga izvanrednog člana Ivana Brkanovića.

Tajnik Razreda je akademik *Ivan Supičić,* a zamjenik tajnika akademik *Ivo Maček.*

Tijekom 1987. godine održano je šest redovitih i jedna komemorativna sjednica.

Znanstvenoistraživačka i ostala djelatnost

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju na svojim sjednicama raspravljao je o raznim tekućim poslovima iz djelokruga rada Akademije i rješavao pitanja iz područja znanstvene i umjetničke djelatnosti koju on pokriva.

U nekoliko navrata raspravljalo se o reorganizaciji Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

Razred se složio s prijedlogom za ukidanjem IC-a i s prijedlogom nove organizacije znanstvenih jedinica. Razred je također prihvatio prijedlog Predsjedništva da funkciju znanstvenih vijeća obavljaju razredi Akademije, pa je u skladu s tim prihvatio i Pravilnik o radu znanstvenih vijeća.

Na sjednicama Razreda redovito se raspravljalo o izdavačkoj djelatnosti. O edicijama koje se objavljuju u nizu (»Izabrana djela Ivana Zajca«, »Spomenici glagoljaškog pjevanja«, »Djela suvremenih hrvatskih autora«), o posebnim izdanjima Razreda kao i o »Radu« VIII. razreda. Osobita pozornost posvećena je ediciji »Djela suvremenih hrvatskih autora«, za koju će do kraja godine biti notografirana partitura M. Cipre »Sunčev put«. Time će biti zaokružen plan izdavanja glazbenih

djela, pa je u toku sastavljanje novog dugoročnog plana izdavanja glazbenih djela iz novije glazbene baštine i rasprava o novoj koncepciji tog niza.

U vezi s izdavanjem razrednih edicija podnesene su prijave na natječaj SIZ-u znanosti SRH radi sufinanciranja, a svi projekti Razreda iz Osnovnog programa Akademije prijavljeni su na Natječaj za financiranje dugoročnih prioritetnih istraživanja.

U tisku se nalazi opsežan rukopis M. Demovića: »Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od druge polovice XVII. stoljeća do prvog desetljeća XIX. stoljeća«. U okviru projekta »Izvori za povijest hrvatske glazbe« pripremljen je za tisak također opsežan rukopis koji zbog nedostatka sredstava nije predan u tisak. To je »Korespondencija F. Ks. Kuhača«, knjiga I.

U idućoj godini predviđa se i objavljivanje »Pavlinske pjesmarice« (1644). U izdavanju toga značajnog spomenika ranobarokne kulture u Hrvatskoj sudjelovat će i Razred za filološke znanosti.

U okviru projekta »Izabrana djela Ivana Zajca« objavljen je 1. sv. II. knjige »Klavirska djela Ivana Zajca« koji je pripremio za tisak prof. Jurica Murai. Djela za glasovir sadrže »Slavensku fantaziju« i »Dvije koncertne etude«. U pripremi za tisak je 5. sv. »Arija i višepjeva« (»Pan Tvardovski«, »Lizinka«, »Gospođe i husari«, »Zlatka«), koji je za IV. knjigu, »Glazbeno-scenska djela Ivana Zajca«, pripremio za tisak akad. Boris Papandopulo.

I ove godine Razred je pratio odvijanje znanstvenoistraživačkog rada u Zavodu za muzikološka istraživanja, o čemu je na sjednicama Razreda redovito izvještavala voditeljica Zavoda izv. član Koraljka Kos. Razred je prihvaćao izvještaje o izvršenim znanstvenim istraživanjima radnika i suradnika Zavoda i provodio izborni postupak za prijelaz u znanstvena zvanja. Tako je Razred jednoglasno izabrao za znanstvenog asistenta u Zavodu mr. Ennia Stipčevića i zalagao se da ga se zadrži u stalnom radnom odnosu.

Članovi Razreda sudjelovali su u međunarodnoj i međuakademijskoj suradnji. Sastanak Međuakademijskog odbora za proučavanje utjecaja nacionalnih pokreta na muziku 19. stoljeća održan je u organizaciji Jugoslavenske akademije 15. prosinca 1987. u Zagrebu. Na sastanku odbora predstavnici pojedinih akademija referirali su o stanju istraživanja te o daljim zadacima i metodologiji rada. U okviru plana rada Međuakademijskog odbora prihvaćene su i tri nove podteme: »Istraživanje rukopisnih i tiskanih muzikalija«, »Popis koncertnog i kazališnog repertoara« i »Proučavanje izvorne arhivske građe«.

Krajem godine Razred je u načelu prihvatio prijedlog akad. Cvjetka Rihtmana da sjedište Međuakademijskog odbora za proučavanje tradicionalne religiozne i obredne glazbe više ne bude pri Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, nego pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Odluku o tome donijet će nadležna tijela Savjeta akademijâ SFRJ i Jugoslavenske akademije.

Predsjedništvo Akademije suglasilo se da Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju bude pokrovitelj Znanstvenog skupa koji će se u povodu 100. obljetnice rođenja hrvatskog skladatelja Krste Odaka održati iduće godine u organizaciji Zavoda za muzikološka istraživanja.

Uz financijsku pomoć Jugoslavenske akademije sudjelovao je akad. Ivan Supičić, kao predsjednik, na XIV. kongresu Internacionalnog muzikološkog društva i na proslavi njegove 60. obljetnice od 27. VIII. do 1. IX. 1987. u Bolonji, a član suradnik Jerko Bezić sudjelovao je na 29. konferenciji Međuakademijskog savjeta

za tradicionalnu glazbu u Berlinu od 30. VII. do 5. VIII. 1987. Na konferenciji u Berlinu član suradnik J. Bezić podnio je referat pod naslovom »International Concil for Traditional Music and the development of ethnomusicology in Yugoslavia 1947—1986«.

U povodu proslave 120. obljetnice osnutka i rada Jugoslavenske akademije odlikovani su akademici Ivo Maček (Orden zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom), Boris Papandopulo (Orden Republike sa zlatnim vijencem) i Ivan Supičić (Orden rada sa zlatnim vijencem).

I u 1987. godini uplaćena je članarina za Internacionalno muzikološko društvo.

Izdavačka djelatnost

Rukopisi u pripremi za tisak i u tisku:

Za niz »Djela suvremenih hrvatskih autora«

M. Cipra, Sunčev put (partitura).

»Rad«, Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, knj. V, br. 409. Urednici: izvanredni članovi K. Kos, L. Županović i član suradnik N. Devčić.

Kao posebno izdanje Razreda

M. Demović, Glazba i glazbenici u Dubrovačkoj Republici od druge polovice 17. stoljeća do prvog desetljeća 19. stoljeća. Urednici akad. I. Supičić i izv. član L. Županović.

F. Ks. Kuhač, Korespondencija, knjiga I. Pripremio za tisak izv. član L. Šaban. Urednik izv. član K. Kos.

U nizu Izabranih djela Ivana Zajca, knjiga IV/5:

B. Papandopulo, Album arija i višepjeva.

Spomenica izvanrednom članu Ladislavu Šabanu. Urednik akad. I. Supičić.

Spomenica izvanrednom članu Ivanu Brkanoviću. Urednik akad. I. Supičić.

Objavljeno

U nizu Izabranih djela Ivana Zajca, knj. II/1: uredio:

J. Murai, Djela za glasovir, Zagreb 1987. 40 str.

Spomenica preminulim akademicima, sv. 36. posvećena akad. Jakovu Gotovcu. Autori izv. član L. Županović i član suradnik J. Bezić, urednik I. Supičić (23 str.).

Spomenica preminulim akademicima, sv. 37, posvećena akad. Stjepanu Šuleku. Autor član suradnik K. Kovačević, urednik I. Supičić (29 str.).

Spomenica preminulim akademicima, sv. 38. posvećena izv. članu Milu Cipri. Autor izv. član L. Županović. Urednik akad. I. Supičić.

Komemorativni sastanci

Komemorativni sastanak u spomen akad. Stjepana Šuleka održan je 8. siječnja. O životu i stvaralaštvu preminulog akademika govorio je član suradnik Krešimir Kovačević. Na komemorativnom sastanku sudjelovao je Kvartet Klima.

Ivo Maček skladao je »Sonatu za violinu i klavir«.

Ivan Supičić objavio je knjigu »Music in Society. A Guide to the Sociology of Music«, New York, Pendragon Press, 1987, XIV—486, i članak »Sociology of Music and Ethnomusicology«, The World of Music, 1, Berlin 1987, 34—42.

Nastavak rada na temi »Socijalna povijest glazbe od 17. do 19. st.« i »Metodologija muzikološkog istraživanja«. Urednik je trojezičnog Međunarodnog časopisa za estetiku i sociologiju glazbe.

Boris Papandopulo. Glazbena praizvedba: »Komorni koncert za violinu i duhački kvintet«, Jugoslavenska muzička tribina, Opatija 7. XI. 1987. Nova djela: »Koncert za saksofon i veliki simfonijski orkestar »Himna suncu« — kantata za bariton-solo, mješoviti zbor i veliki simfonijski orkestar; »Carmen Boscovichianum« — kantata za soliste uz pratnju orgulja, Zagreb 11. XII. 1987; »Papandopulijada« — trio za violinu, violoncello i klavir; »Koncert za obou i fagot« uz pratnju gudačkog orkestra.

Koraljka Kos objavila je knjige »Stoljeća govore glazbom«, Školska knjiga 1987, 140 str.; »Dora Pejačević«, Leben und Werk, prijevod s hrvatskog, MIC, Zagreb 1987, 250 str.

Članci: Stihovi Friedricha Nietzschea u vokalnoj lirici Dore Pejačević, Našice—Zagreb 1987, 42—63; Besondere Aspekte und Aufgabe der historischen musikwissenschaftlichen Forschung in Kroatien seit 2. Weltkrieg, u: Aspekte der Musikpflege im Alpen-Adria Raum, seit dem 2. Weltkrieg, Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria, herausgegeben im Institut für Wertungsforschung an der Hochschule für Musik und darstellende Kunst in Graz von Otto Kolleritsch, 1987, 84—92; Pjesničko glazbene slike Miloja Milojevića. Pristup njegovoj vokalnoj lirici u: Miloje Milojević. Kompozitor i muzikolog. Radovi sa naučnog skupa održanog povodom stogodišnjice umetnikovog rođenja, Beograd 1987, 83—108.

Urednički rad: Urednik je znanstvenog časopisa »Arti Musices« (Zagreb).

Istraživački rad u toku: Crkvena popijevka u Hrvatskoj u razdoblju baroka. Tipološko i komparativno istraživanje. Solo pjesme Krste Odaka. Muzikološki ikonografski izvori, evidencija i osnovna analiza.

Lovro Županović objavio je: L'influence du chant populaire des Croates, spécialement de Burgenland, sur la création de Joseph Haydn, *Internationaler Joseph Haydn Kongress*, Wien 1982 (zbornik radova), München 1986, 209—217 (obj. početkom 1987); Uz tekst Ivana Boškovića »Gdje i kad je rođen Ivan Mane Jarnović«, *Sv. Cecilija*, 56/4, 1986/80—81 (obj. početkom 1987); Umjetnost ranobaroknog hrvatskog skladatelja Vinka Jelića Riječanina u svom vremenu i danas, *Glasnik*, Unesco, 39, 1986, travanj, 35—37 (obj. početkom 1987); Oris skladateljstva Dragana Plamenca, *Arti musices*, sv. 17/br. 2, 1986, 211—229 (obj. početkom 1987); Mjesto i značenje Ivana Marka Lukačića u hrvatskoj i inozemnoj glazbi njegova vremena i danas, Lukačić (zbornik radova), Zagreb 1987, 134—152; Stvaralačko-razvojni princip kao sustavnost (u opusu Vinka Žganca), *Međimurje*, 11, 1987, 155—160; Pro pace, skladba za sola i mješoviti zbor, Klasična gimnazija u Zagrebu (1607—1987) (zbornik radova), Zagreb 1987, 123—132.

Istraživački rad u toku: Stvaralaštvo hrvatskog skladatelja 16. stoljeća Julija Skjavetića (madrigali, moteti, gregeske; priređivanje suvremenog izdanja u dva sveska s uvodnom studijom). Tragom hrvatske glazbene baštine 2 (radni naslov; portreti značajnih hrv. glazbenika 19. i 20. st.)

Jerko Bezić objavio je: Odnosi između različitih osobina i oblika tradicionalne seoske vokalne glazbe u Jugoslaviji i njihovih naziva, XXVIII. kongres Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Zbornik radova, Sutomore 1981. godine, Cetinje [1987], 293—295; Volksmusik in Jugoslawien (prvi koautor Susanne Ziegler), Transit '87, Griechenland und Jugoslawien in Berlin, Ein Almanach, Eine Veröffentlichung des Künstlerhauses Bethanien zur 750 — Jahr-Feier Berlin, Berlin 1987, 117—120.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima: Na 29. konferenciji Međunarodnog savjeta za tradicijsku glazbu (International Council for Traditional Music / ICTM), Berlin DDR, 30. VII — 5. VIII. 1987. održao referat pod naslovom »IFMC / ICTM and the development of ethnomusicology in Yugoslavia 1947—1986 (10 stranica); na 10. sastanku Studijske grupe za analizu i sistematizaciju folklorne glazbe ICTM, Freiburg, 17—22. V. 1987, održao referat »Kurze Melodieabschnitte als Baumaterial in der Volksmusik Kroatiens (6 stranica); kao pozvani gost održao predavanja pod naslovima »Volksmusik in Jugoslawien« i »Neuere Forschungen zur Volksmusik in Kroatien« na Institutu za komparativnu muzikologiju, Freie Universität, West Berlin, 5. II. 1987.

Istraživački rad u toku: Pripremni radovi za opsežniji rad »Pregled folklorne glazbe u Hrvatskoj«.

Natko Devčić radi na knjizi »Teorijske osnove evropske glazbe« i na kompoziciji »Gudački kvartet«. Radio u svojstvu glavnog urednika izdanja »Sabrana djela J. Š. Slavenskog« u nakladi DSH i UKS.

Krešimir Kovačević bavi se stvaralaštvom hrvatskih skladatelja i muzikologa.

ISTRAŽIVAČKI CENTAR JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Godina 1987. u mnogo čemu je prijelomna za Radnu zajednicu Istraživačkog centra Akademije. Krajem prvog tromjesečja, točnije 31. ožujka 1987. Skupština Jugoslavenske akademije donijela je Odluku o prestanku djelovanja Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije i osnivanju novih radnih zajednica u kojima će udruživati rad radnici bivšeg Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, i to 31. prosinca 1987. Organizacijske promjene — što će se provesti na osnovi gornje Odluke Skupštine Jugoslavenske akademije — trebale bi pojačati ingerenciju razreda Akademije nad znanstvenoistraživačkim radom jedinica, bolje povezati i koordinirati rad istraživačkih jedinica prema djelatnosti kojom se bave, urediti djelotvorniji oblik odvijanja radnih procesa i samoupravnih prava i obveza radnika Akademijinih jedinica. Reorganizacija Istraživačkog centra obrazložena je i potrebom usklađivanja s odredbama Zakona o Jugoslavenskoj akademiji, Zakona o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti i Statuta Jugoslavenske akademije.

Godina je započela i izborom novih članova Savjeta i komisijâ, koji su nastavili sve već započete aktivnosti i nove zadatke što su ih donosile promjene propisa uključivo i nov način rada Samoupravne interesne zajednice znanosti SR Hrvatske.

Financijska situacija Radne zajednice kroz čitavu je godinu na dnevnom redu i poduzeti su izuzetni napori na relaciji Istraživački centar — Jugoslavenska akademija — SIZ znanosti SRH da se konačno poboljša materijalni položaj zaposlenih u Istraživačkom centru.

Savjet je održao 10 redovitih i 6 izvanrednih sjednica, što sâmo za sebe govori o izuzetnom naporu u radu. Stambena komisija je provela natječaj i raspodjelu skromnih novčanih sredstava Fonda zajedničke potrošnje — stambeni dio, a kadrovska je komisija provodila poslove popunjavanja ispražnjenih radnih mjesta odlaskom radnika u druge organizacije ili u mirovinu.

U 1987. godini u samoj organizaciji radne zajednice nije bilo bitnih promjena:

I. ODJEL ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI — pročelnik akademik *Ljubo Boban*

1. Zavod za arheologiju, Zagreb, Marinkovićeva 4, voditelj akademik *Duje Rendić-Miočević*, zamjenik voditelja — upravitelj prof. *Božidar Čečuk;*

2. Kabinet za arhitekturu i urbanizam, Zagreb, Braće Kavurića 1, voditelj član suradnik *Ana Deanović;*

3. Etnološki zavod, Zagreb, Matičina 2, voditelj akademik *Andre Mohorovičić,* zamjenik voditelja — upravitelj član suradnik *Mirko Marković;*

4. Zavod za povijesne znanosti, Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj izvanredni član *Hodimir Sirotković,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Miroslav Kurelac;*

5. Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka, Braće Šupak 5, voditelj akademik *Dragovan Šepić,* zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Darinko Munić;*

6. Zavod za povijesne znanosti, Zadar, Oktobarske revolucije 8, voditelj akademik *Mate Suić,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Šime Peričić;*

7. Zavod za povijesne znanosti, Dubrovnik, Lapadska obala 6, voditelj akademik *Vladimir Stipetić,* zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Nenad Vekarić;*

8. Zavod za ekonomska istraživanja, Zagreb, Strossmayerov trg 2, voditelj akademik *Jakov Sirotković,* zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Gordan Družić;*

9. Zavod za muzikološka istraživanja, Zagreb, Matičina 2, voditelj izvanredni član *Koraljka Kos,* zamjenik voditelja — upravitelj *Gorana Doliner* (mr. Stanislav Tuksar na znanstvenom usavršavanju);

10. Zavod za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Eugen Pusić.*

II. ODJEL ZA POMORSTVO — pročelnik akademik *Vladislav Brajković*

11. Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva, Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik *Vladislav Brajković,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Vladimir Đuro Degan.*

III. ODJEL ZA PRIRODNE ZNANOSTI — pročelnik izv. član *Stevan Milković*

12. Zavod za filozofiju znanosti i mir, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Ivan Supek,* zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Jasmina Lelas;*

13. Zavod za ornitologiju, Zagreb, Ilirski trg 9, voditelj akademik *Zdravko Lorković,* od 1. listopada 1987. izv. član Milan Meštrov, zamjenik voditelja — upravitelj mr. *Goran Sušić;*

14. Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Mirko Malez;*

15. Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti, voditelj izv. član *Slavko Krvavica;*

— Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Žarko Dadić;*

— Odsjek za povijest medicinskih znanosti, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Biserka Belicza;*

16. Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju, Dubrovnik, Vlaha Bukovca 18, voditelj član suradnik *Olga Šarc-Lahodny,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Ljiljana Krstulović,* od 1. listopada 1987. mr. *Dubravko Sambrailo;*

17. Laboratorij za proučavanje strukture i funkcije osjetnih organa, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Zoran Bujas;*

18. Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija, Zagreb, Demetrova 18, voditelj akademik *Drago Ikić;*

19. Laboratorij Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva, Zagreb, Strossmayerov trg 14, voditelj akademik *Krešimir Balenović.*

IV. ODJEL ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — pročelnik akademik *Jure Kaštelan*

20. Zavod za književnost i teatrologiju, Zagreb, Opatička 18, voditelj akademik *Jure Kaštelan;*

— Odsjek za književnost, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Nedjeljko Mihanović;*

— Odsjek za teatrologiju, zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Branko Hećimović;*

21. Zavod za lingvistička istraživanja, Zagreb, Ante Kovačića 5, voditelj akademik *Rudolf Filipović.*

V. ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

22. Zavod za znanstveni rad, Osijek, Kuhačeva 29, voditelj akademik *Dušan Čalić,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Đuro Berber;*

23. Zavod za znanstveni i umjetnički rad, Split, Trg braće Radića 7, voditelj izv. član *Vladimir Ibler,* zamjenik voditelja — upravitelj dr. *Davorin Rudolf;*

24. Zavod za znanstveni rad, Varaždin, Lončarićeva 4, voditelj akademik *Andre Mohorovičić,* upravitelj dr. *Franjo Ruža.*

Intenzivno poslovanje sa SIZ-om znanosti SR Hrvatske — uz ono dosadašnje — počinje raspisanim natječajem za predlaganje programa znanstvenoistraživačkog rada za dugoročna i prioritetna fundamentalna istraživanja za razdoblje do 1990. Natječaj je raspisan za realizaciju dugoročnih projekata grupiranih u 13 osnovnih pravaca istraživanja i za 12 fundamentalnih znanstvenih područja. Iako novim oblikom programa nije prekinut kontinuitet dosadašnjeg znanstvenoistraživačkog rada na projektima SIZ-a I—VII, snalaženje u novim oblicima zahtijeva dosta vremena i strpljivosti, a to je uz čvrste rokove SIZ-a znanosti tražilo nove napore za radnike znanstvenih jedinica i za poslovnicu IC-a. Ipak je poslovanje na projektima za 1987. godinu zaokruženo predajom izvještaja o rezultatima znanstvenoistraživačkog rada 31. prosinca 1987.

Na osnovi »Pregleda projekata po institucijama« od 8. prosinca 1987. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti sudjeluje u radu na ovim projektima:

1.03.02.00.00. »Istraživanje biološko-tehnoloških i zdravstvenih činilaca suvremene proizvodnje i prerade u stočarstvu, ribarstvu i pčelarstvu« — sudjeluju Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Vinkovcima;

1.03.03.00.00. »Unapređenje organizacije i proizvodnje hrane« — sudjeluje Zavod za znanstveni rad u Osijeku;

1.05.02.00.00. »Povećanje šumske biomase i postizanje ekološke stabilnosti šuma« — ne sudjeluju jedinice IC-a;

1.08.01.00.00. »Razvoj metoda za ocjenu zdravlja naroda, unapređenje kvalitete zdravstvene zaštite i ocjenu radne sposobnosti« — sudjeluje Zavod za znanstveni rad u Osijeku;

1.08.03.00.00. »Istraživanja etiopatogeneze kroničnih i degenerativnih bolesti te unapređenje njihove dijagnostike i liječenja« — ne sudjeluju jedinice IC-a;

1.08.04.00.00. »Tumorske bolesti — unapređenje prevencije, dijagnostike i liječenja tumora« — sudjeluje Zavod za istraživanje i standardizaciju imunoloških supstancija;

1.12.01.00.00. »Društveno ekonomski sistem i razvoj« — sudjeluje Zavod za ekonomska istraživanja i Zavod za znanstveni rad u Osijeku;

1.12.06.00.00. »Samoupravni problemi i pravci razvoja međunarodnog javnog, privrednog i pomorskog prava« — sudjeluje Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva i Zavod za ekonomska istraživanja;

1.12.09.00.00. »Razrada koncepcije međunarodnih ekonomskih, pravnih i političkih odnosa« — sudjeluje Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva;

1.12.10.00.00. »Regionalna i tematska etnološka i folklористička istraživanja« — sudjeluje Zavod za etnologiju, Zavod za povijesne i društvene znanosti, Rijeka;

1.12.12.00.00. »Povijest hrvatskog naroda, srpskog naroda, narodnosti i opća povijest« — sudjeluje Zavod za povijesne znanosti, Zagreb, Rijeka, Zadar i Dubrovnik;

2.02.01.00.00. »Fizika« — ne sudjeluju jedinice IC-a;

2.03.01.00.00. »Kemijsko istraživanje materije« — Laboratorij Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva;

2.04.02.00.00. »Ekološka istraživanja flore i faune« — sudjeluje Zavod za ornitologiju;

2.05.01.00.00. »Geološka evolucija prostora SR Hrvatske« — sudjeluje Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara;

2.08.01.00.00. »Fundamentalna istraživanja u ekonomiji« — sudjeluje Zavod za znanstveni rad u Osijeku;

2.09.01.00.00. »Povijest filozofije i marksizma, temeljni problemi osnovnih filozofskih disciplina i njihovi praktični aspekti« — sudjeluju Zavod za filozofiju znanosti i mir i Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti;

2.10.01.00.00. »Povijest hrvatskog naroda, Srba u Hrvatskoj, narodnosti i opća povijest« — sudjeluju Zavod za povijesne znanosti u Zagrebu, na Rijeci i Odsjek za povijest medicinskih znanosti;

2.10.03.00.00. »Istraživanja umjetničke baštine u SR Hrvatskoj« — sudjeluju Kabinet za arhitekturu i urbanizam, Zavod za muzikološka istraživanja, Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku;

2.10.05.00.00. »Istraživanje razvoja duhovne i materijalne kulture od prapovijesti do srednjeg vijeka u SR Hrvatskoj« — sudjeluje Zavod za arheologiju;

2.11.01.00.00. »Povijest hrvatskog ili srpskog jezika i njegovi dijalekti« — sudjeluje Zavod za lingvistička istraživanja;

2.11.03.00.00. »Hrvatska književnost i druge jugoslavenske književnosti, te njihovi evropski i svjetski okviri« — sudjeluje Zavod za književnost i teatrologiju;

2.12.01.00.00. »Psihologijska istraživanja psihičkih procesa i ljudskog ponašanja« — sudjeluje Laboratorij za istraživanje strukture i funkcije osjetnih organa.

U okviru gore nabrojenih projekata zavodi Istraživačkog centra i pojedini znanstveni radnici sudjeluju kao nosioci potprojekata ili pojedinih zadataka, od kojih svaki ima svoj broj i naslov. Treba napomenuti da je u konačnoj kompjutorskoj obradi po projektima, potprojektima i zadacima došlo do niza pogrešaka, koje su popisane i kao posebne primjedbe vraćene SIZ-u znanosti SRH da bi obrada u 1988. bila točnija.

Krajem 1987. u Radnoj zajednici Istraživačkog centra udružuje rad 137 radnika, od kojih je

— *znanstvenih radnika:* 56
  s doktoratom: 28
  s magisterijem: 26
  po ostalim osnovama: 2
— *istraživača:* 37
  aktivnih: 20
  pomoćnih: 17
— *tehničkih radnika:* 5
— *administrativnih:* 18
— *pomoćnih radnika:* 21

I. ODJEL ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

ZAVOD ZA ARHEOLOGIJU

Organizacija jedinice

U sastavu Zavoda djeluje pet znanstvenih radnika, jedna asistentica pripravnica i jedna pomoćna službenica.

Iako kadrovsko-organizacijski Zavodu za arheologiju pripada Vesna Malez, znanstvena asistentica, ona svoj izvještaj o radu prilaže u okviru Zavoda za paleontologiju i geologiju kvartara, u kojem praktički radi i djeluje.

Asistent Nikša Petrić još je uvijek na radu Hvaru, pri Samoupravnoj interesnoj zajednici za kulturu općine Hvar.

Voditelj Zavoda je akad. *Duje Rendić-Miočević,* a zamjenik voditelja upravitelj *Božidar Čečuk.*

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Rad na znanstvenoistraživačkom zadatku »Istraživanje kontinuiteta prethistorijskih kultura na Jadranu«, koji je dio znanstvenog projekta SIZ-a znanosti SR Hrvatske: »Istraživanje razvoja duhovne i materijalne kulture od prapovijesti do srednjega vijeka u SR Hrvatskoj«, nastavljen je i tijekom 1987. godine (B o ž i d a r Č e č u k). Obavljena su arheološka iskopavanja na dvama značajnim prethistorijskim nalazištima, i to u spilji Kopačini na otoku Braču i u Veloj spilji na otoku Korčuli.

Radovi u spilji Kopačini, koja je smještena sjeverozapadno od Donjeg Humca, odvijali su se tijekom kolovoza. Nastavljeno je istraživanje prednjeg dijela spilje; produbljen je iskop u kojem su pronađene mnogobrojne mikrolitičke rukotvorine, ponajviše kružni strugači, zatim strugalice, nožići te mnogobrojni odbici, sitni nukleusi, što još jednom potvrđuje da su se kremene rukotvorine izrađivale u samoj spilji. Kremena mikrolitička industrija pripada mezolitičkim kulturama koje su ustanovljene na drugim nalazištima u jadranskom kulturnom krugu i šire. Pojedini artefakti vezuju se i uz gornjopaleolitička razdoblja.

Osim artefakata i odbitaka otkopano je obilje kostiju, puževa i školjaka. Prve analize pokazuju da su to kosti divljih životinja, među kojima su prepoznatljive kosti (zubi) divljeg goveda, jelena, srne, vepra i pokoje ptice.

Ove godine radovi su bili usmjereni i na prostor koji dijeli prednji dio od unutrašnjeg dijela spilje. Tijekom vremena kemijskim procesom nastao je konglomerat kamena i zemlje koji je valjalo batovima razbijati, tako da je nakon čišćenja hodnik koji vodi iz prednjeg u unutarnji dio spilje dobio svoj prvobitni izgled.

I ove je godine istraživanje u spilji Kopačini pomogla Samoupravna interesna zajednica za kulturu općine Brač.

U Veloj spilji (iznad Pinskog rata, u dnu Velaluškog zaljeva) radilo se tijekom rujna. Petnaestodnevna iskopavanja donijela su niz zanimljivih otkrića.

Sonda (4 × 4 m) locirana u sjeveroistočnom dijelu spilje, koja je bila istraživana prošle godine, produbljena je i produžena na druge kvandrante. U tom iskopu dobivena je stratigrafski jasna slika razvitka keramike impresso. Po svemu sudeći, razvitak te keramike može se pratiti u tri stupnja. Sloj s keramikom impresso debeo je oko jedan metar. Zanimljivo je opet istaknuti da je fiksiran sloj debeo oko 80 cm, u kojem su pronađene samo životinjske kosti, puževi i školjke, bez keramičkih nalaza. Pri dnu toga sloja, dvadesetak centimetara od kamena živca, otkriven je dječji kostur, a uz njega i kosti ptice. Radi li se o ritualnom pokapanju, odgovor trebaju dati buduće analize i istraživanja. U svakom slučaju valja još jednom istaknuti da se otkrićem cijelih kostura (ovo je već četvrti) u Veloj spilji mijenjaju dosadašnje pretpostavke o duhovnom životu korisnika ne samo ove spilje nego i slika o pogrebnim običajima i obredima u cijelom jadranskom području. Kostur je loše sačuvan, nađen je u zgrčenom položaju, položen na složeno kamenje. U blizini grobova (u prošlogodišnjoj kampanji otkriven je u neposrednoj blizini još jedan dječji kostur, također »zgrčenac«), otkriveni su također pravilno položeni veći blokovi kamena što može, ali ne mora, govoriti o posebnoj grobnoj konstrukciji.

U središnjem dijelu spilje iskop je produbljen u kvadrantima E—H × 5—7 i na dubini od 4,10—4,30 m otkriveni su keramički ulomci koji su ornamentirani ukrasom impresso, dok je na dubini od 4,30 do 4,50 m pronađena golema količina kopnenih puževa i igla zašiljena s obje strane. U tim dubinama keramika je izostala. Tu je istraživanje prekinuto zbog opasnosti od odrona zemlje (premda se još nije došlo do živca kamena) i započelo je iskopavanje susjednih kvadranata. Na dubini od 0 do 1,10 m repertoar nalaza sličan je nalazima iz drugih dosad istraženih kvadranata. Naime, taj sloj ne može se sasvim izdvojiti s obzirom na sadržinu (rastresita zemlja s obiljem sitnijeg i krupnijeg kamenja). Svejedno se može zaključiti da je spilja obitavana u brončanodobnom i željeznodobnom razdoblju, u vrijeme Grka, Rimljana i bizantske vlasti.

Od 1,20 m počinje eneolitički sloj. Sudeći po keramičkim ulomcima, čini se da taj sloj karakterizira rana i kasna faza, s tim da se rani stupanj oslanja na elemente hvarske kulture, a kasni na prisutnost jadranske varijante ljubljanske kulture.

U svim kvadrantima i dubinama koji su ove godine istraživani, osim keramičkih ulomaka, otkrivene su mnogobrojne kremene i koštane rukotvorine, te obilje kostiju domaćih i divljih životinja, a također i većih riba (dupin?) i ptica. Otkriveno je i obilje puževa i školjaka, te niz vatrišta i ognjišta.

Na kraju valja zahvaliti udruženom radu Mjesne zajednice Vele Luke koji je i ove godine pomogao naša istraživanja, jer bez njihove pomoći ne bismo bili u mogućnosti obavljati iskopavanja. Naime, novčana pomoć Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, SIZ-a znanosti SR Hrvatske i SIZ-a za kulturu Općine Korčula nije dostatna za sustavna iskopavanja ovog značajnog prethistorijskog lokaliteta.

Znanstveni asistent Dunja Glogović radila je na znanstvenom zadatku »Tipovi naselja i nekropola starijeg željeznog doba u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«, koji je također dio projekta »Istraživanje razvoja duhovne i materijalne kulture od prapovijesti do srednjega vijeka u SR Hrvatskoj«. U okviru tog zadatka sredila je keramičku građu koja se nalazi u Zavodu i koja potječe s prijašnjih iskopavanja koja su se obavljala na otocima Cresu, Lošinju i Krku.

Tijekom lipnja dovršila je svoju doktorsku tezu »Problem starijeg željeznog doba na području od rijeke Raše do Krke s posebnim obzirom na kvarnerske otoke i Hrvatsko primorje« koju je uspješno obranila 4. studenoga ove godine.

Od 20. do 27. rujna sudjelovala je na arheološkim iskopavanjima lokaliteta Grobišće kraj Grobnika. Iskopavanja su vodili stručnjaci Pomorskog i povijesnog muzeja iz Rijeke. Prilikom iskopavanja otkrivena je zanimljiva građa kasnih faza liburnske željeznodobne kulture. Od 7. do 13. listopada radila je u arheološkoj ekipi Filozofskog fakulteta iz Zagreba i Zavičajnog muzeja iz Velike Gorice koja je iskopavala brončanodobno naselje u Starom Čiču.

Znanstvena asistentica Branka Migotti radila je na znanstvenom zadatku »Tragovi ranoga kršćanstva na istočnoj jadranskoj obali«, koji je također dio gore spomenutog projekta. Obrađivala je problem srednjovjekovnih bratovština, pa je o tom problemu napisala znanstveni rad.

U drugoj polovici godine nastavila je s prikupljanjem topografskih podataka o ranom kršćanstvu na istočnom Jadranu, što će joj poslužiti kao osnova topografskog kataloga za doktorsku disertaciju.

Radila je također na problematici ranokršćanske hagiografije navedenog područja, o čemu je napisala rad koji će predati uredništvu »Arheoloških radova i rasprava«.

Asistentica pripravnica Alka Domić-Kunić bavila se sistematizacijom grčko-ilirskih epigrafičkih i numizmatičkih izvora. U listopadu je dovršila magistarski rad pod naslovom »Iliri u rimskim vojničkim diplomama i natpisima« koji bi trebala braniti početkom iduće godine.

Stručni rad

U Zavodu je nastavljena laboratorijska i stručna obrada iskopane arheološke građe iz Vele spilje s otoka Korčule i spilje Kopačine s otoka Brača. Na ovom poslu pomagali su i učenici Obrazovnog centra za jezike koji su u Zavodu obavljali stručnu praksu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Znanstveno osoblje Zavoda sudjelovalo je na znanstvenom skupu »Arheološka istraživanja u Kninu i Kninskoj krajini«, koji je održan u povodu 100. obljetnice Kninskog starinarskog društva, a pod pokroviteljstvom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (B. Čečuk, D. Glogović. B. Migotti). Skup je organiziralo Hrvatsko arheološko društvo.

Sudjelovalo se i na znanstvenim skupovima koje su organizirali Slovensko arheološko društvo u Novoj Gorici (B. Čečuk, D. Glogović), te Vojvođansko i Srpsko arheološko društvo u Somboru, odnosno na proslavi 40. obljetnice rada Arheološkog muzeja Istre u Puli u Hrvatskoj i Jugoslaviji (B. Čečuk).

Ostali rad

Tijekom godine u priručnu biblioteku Zavoda primljeno je i katalogizirano 130 časopisa i monografija koje Zavod prima u razmjeni s domaćim i inozemnim ustanovama za časopis »Arheološki radovi i rasprave«. Objavljivanjem desetog sveska istog časopisa intenzivirala se zamjena koja je u međuvremenu, zbog dugotrajnog neizlaženja »Arheoloških radova i rasprava«, bila osjetno smanjena. To iskustvo pokazuje da je nužno potrebno da taj časopis redovito izlazi.

U Zavodu su se vodili administrativni poslovi i korespondencija s domaćim i inozemnim arheološkim i drugim ustanovama.

B. Čečuk, kao predsjednik Hrvatskoga arheološkog društva i član Predsjedništva Saveza arheoloških društava Jugoslavije, prisustvovao je sjednicama tih foruma koje su se održale u Zagrebu, Kninu i Ljubljani. Organizirao je znanstveni skup »100 godina Kninskog starinarskog društva«. B. Čečuk uređuje stručno i znanstveno glasilo »Obavijesti« što ga objavljuje Hrvatsko arheološko društvo. Član je uredništva »Arheoloških radova i rasprava«, Izdavačkog savjeta i Komisije za izdavačku djelatnost Hrvatskoga arheološkog društva, Izdavačkog savjeta Saveza arheoloških društava Jugoslavije i Izdavačkog savjeta »Starohrvatske prosvjete« (Split).

Predavanja

B. Čečuk održao je predavanje »Arheološka istraživanja u spilji Kopačini kod Donjeg Humca« u Domu kulture »D. Humac« u Donjem Humcu, i u Domu kulture »Joško Rendić« u Supetru. Održao je također predavanje »Vela spilja na otoku Korčuli — nalazište prethistorijskih kultura« na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi:

B. Čečuk, Kopačina, epipaleolitsko, mezolitsko i brončanodobno nalazište, *Arheološki pregled,* 25, Ljubljana 1986 (izišlo 1987), 32; *isti,* Vela spilja na Korčuli, neolitsko i eneolitsko nalazište, *ibid.,* 46—47.

Objavio je također dvadesetak natuknica za Likovnu enciklopediju JLZ »Miroslav Krleža«, Zagreb, drugi svezak.

D. Glogović, Nalaz iz Šule na Krku i problem lučnih fibula s dva dugmeta na luku iz Liburnije, *Arheološki radovi i rasprave,* 10, Zagreb 1987, 73—91.

B. Migotti, Otok Lastovo u dodiru s grčkim svijetom, *Arheološki radovi i rasprave,* 10, Zagreb 1987, 133—154; Antički kolegiji i srednjovjekovne bratovštine — prilog proučavanju kontinuiteta dalmatinskih srednjovjekovnih gradova, *Starohrvatska prosvjeta,* 16, Split 1987, 177—186.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM — ZAGREB

Organizacija jedinice

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturnopovijesno nasljeđe Hrvatske iz područja arhitekture i urbanizma te prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (planoteka, grafička zbirka, arhiv, fototeka; priručna stručna knjižnica). U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, a u njemu se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) novijeg razdoblja te proučava djelatnost kipara u Hrvatskoj u 17. i 18. stoljeću. Rad se odvija na tri mjesta: u Zagrebu u Ulici braće Kavurića 1 djeluje Kabinet za arhitekturu i urbanizam, u Demetrovoj 18 Arhiv za likovne umjetnosti, a u Rijeci (Bratstva i jedinstva 171) proučava kulturnu baštinu Istre i kvarnerskog otočja dr. Branko Fučić, izvanredni član Jugoslavenske akademije.

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam radi pripravnik-postdiplomand na određeno vrijeme (M. Šegedin) i arhivist (I. Martinčić), a u Arhivu za likovne umjetnosti znanstveni savjetnik (dr. Doris Baričević), viši stručni suradnik (V. Tartaglia-Kelemen), asistent pomoćni istraživač na određeno vrijeme (M. Repanić-Braun) te administrator (R. Mikulan); u Rijeci radi znanstveni savjetnik (B. Fučić).

Voditelj Kabineta za arhitekturu i urbanizam i njegova znanstvenog projekta jest dr. *Ana Deanović*, član suradnik Jugoslavenske akademije.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad odvijao se prema zadacima u sklopu temeljnog projekta »Istraživanje umjetničke baštine SR Hrvatske« (SIZ za znanost; nastavak projekta »Istraživanje povijesno-umjetničke baštine od antike do 20. stoljeća«), prema programu jedinice, u sklopu pripadajućeg osnovnog pravca u znanstvenoistraživačkom radu Akademije, ali i izvan tog projekta.

U zadatku »Glagoljaška opatija sv. Lucije kod Baške na otoku Krku« obavljala se rekonstrukcija septuma uz izvorno smještanje kopije Baščanske ploče, elaborat; u sklopu pak zadatka »Glagoljski natpisi« istraživani su i znanstveno obrađivani: Supetarski grafit (natpis iz 12. stoljeća u Sv. Petru u Šumi u Istri), novi nalazi natpisa iz 14. i 15. st. u Vrbniku; nadalje znanstvenoistraživački rad obavljan je na objektima: Crkva Sv. Krševana kod sela Milohnići (elaborat za konzerviranje, parcijalnu rekonstrukciju; stručno vodstvo tehničkih radova), Crkva Sv. Marka na Bućevu kod Valuna na otoku Cresu (konzerviranje, prezentacija), Crkva Sv. Lovre u Požegi (ekspertiza fresaka), i dr. (B. Fučić; vidi i izvještaj u sklopu Razreda za likovne umjetnosti).

U sklopu zadatka »Razvoj srednjovjekovnih i renesansnih utvrda« istraživane su iskopine i proučavani fortifikacijski elementi bastiona Revelin u Dubrovniku; u zadatku »Srednjovjekovno zidno slikarstvo kopnene Hrvatske« proučavana je gotička freska u lađi katedrale, a nastavljeni su radovi u istraživanju i prikupljanju građe o srednjovjekovnom slikarstvu Hrvatskog zagorja i Slavonije (A. Deanović).

U zadatku »Barokno kiparstvo u drvu i kamenu u sjeverozapadnoj Hrvatskoj« obrađivano je: kiparstvo 17. i 18. st. u Križevcima, barokno kiparstvo u bivšoj

isusovačkoj crkvi Sv. Marije u Varaždinu, spomenici kiparstva od gotike do klasicizma u Varaždinu i okolici, djelovanje stranih kipara koji u 18. st. ostvaruju djela za sjevernu Hrvatsku; usto je nastavljena obrada arhivskoga gradiva i terensko istraživanje u Varaždinu i njegovoj okolici te u križevačkom području (D. Baričević).

Za zadatak »Zidno slikarstvo na području sjeverne Hrvatske od početka 17. do prve polovice 19. st.« izvedena su završna istraživanja baroknog sakralnog štafelajnog slikarstva turopoljskog i katedralnog arhiđakonata (M. Repanić-Braun).

U okviru zadatka »Fizikalno kemijske analize pigmenata s likovnih umjetnina te uzoraka žbuke s arhitektonskih objekata hrvatske kulturne baštine« proučavane su mogućnosti nedestruktivnih metoda identifikacije slikarskih pigmenata: 1) posebnom fotografskom tehnikom — metodom »lažne boje« na infracrvenom kolornom filmu. (Ta metoda primijenjena je na ukupno pedesetak odabranih slika s dviju izložbi: »Zlatni vijek Dubrovnika« — Muzejski prostor, 1987. i »Romaničko slikarstvo u Hrvatskoj« — Muzej za umjetnost i obrt, 1987); 2) spektroskopijom karakterističnih X-zraka (detalj s oltara L. Dobričevića); 3) ispitivanje svojstava srednjovjekovnih pigmenata mikroskopskom tehnikom u kombinaciji s fotografskom (M. Šegedin).

»Fundamentalna obrada arhivske građe iz područja likovnih umjetnosti i dokumentacije likovnih umjetnika 19. i 20. stoljeća s područja Hrvatske« nastavljena je intenzivno u Arhivu za likovne umjetnosti: tekuća evidencija izložbene aktivnosti slikara i kipara s područja Hrvatske u Hrvatskoj, Jugoslaviji i inozemstvu, uz obradu kataloga i bibliografskih jedinica, obrada starijeg dokumentacijskog i arhivskoga gradiva, npr. arhivsko gradivo Društva hrvatskih likovnih umjetnika (D. Baričević, V. Tartaglia-Kelemen, M. Repanić-Braun).

U sklopu zadatka »Fundamentalna obrada arhitektonske dokumentacije i arhivskoga gradiva« osobito je obrađivano gradivo u Kabinetu iz ostavštine arh. H. Bilinića; za »Rječnik arhitektonskog i urbanističkog nazivlja« pripremljeno je 1000 radnih tekstova za rječničke jedinice iz početnih slova abecede, uz indeksnu višejezičnu obradu te pripremu određene dokumentacije (I. Martinčić).

Stručni rad

U Kabinetu za arhitekturu i urbanizam nastavljena je informativno-dokumentacijska obrada gradiva u postojećim zbirkama; obavljani su poslovi u svezi s korištenjem gradiva, a prema potrebama korisnika (Razred za likovne umjetnosti).

U Arhivu za likovne umjetnosti na fundamentalnu obradu nastavlja se stručna obrada arhivske građe iz područja likovnih umjetnosti i dokumentacije likovnih umjetnika 19. i 20. stoljeća s područja Hrvatske: raznovrsno klasificiranje, razvrstavanje u postojeće zbirke; obrađeno je nekoliko stotina kataloga, više stotina bibliografskih jedinica, na tisuće novih podataka, i sl. Gradivo se osobito pripremalo i obrađivalo za neposredne zadatke u suradnji s drugim ustanovama.

Svi radnici Kabineta za arhitekturu i urbanizam te Arhiva za likovne umjetnosti sudjelovali su u radu sa strankama (stručnim savjetima, pomoći, izdavanjem materijala), a obavljali su i tekuće administrativne poslove.

Suradnja s drugim ustanovama

Kabinet za arhitekturu, Arhiv za likovne umjetnosti, odnosno njegovi članovi, uz sudjelovanje u provedbi raznih programa Akademije, Razreda za likovne umjetnosti, surađuju i s drugim znanstvenim i stručnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. S ustanovama na području Hrvatskoga primorja i Istre osobito surađuje B. Fučić. Članovi Arhiva za likovne umjetnosti surađivali su npr. s Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture, Muzejom za umjetnost i obrt (D. Baričević), Galerijom grada Zagreba (V. Tartaglia-Kelemen), Republičkim komitetom za prosvjetu, fizičku i tehničku kulturu (za Fond Vladimira Nazora popis izložaba umjetnika iz SR Hrvatske sastavila R. Mikulan).

U ostvarivanju programa uspostavljena je suradnja sa Zavodom za restauriranje umjetnina, Zavodom za mineralogiju Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta i s Laboratorijem za elementarnu mikroanalizu Instituta »Ruđer Bošković« (M. Šegedin).

ETNOLOŠKI ZAVOD — ZAGREB

Organizacija jedinice

Etnološki zavod osnovan je 1963. godine na inicijativu Odbora za narodni život i običaje. Glavna područja rada Zavoda su: 1) proučavanje naselja, podrijetla i kretanje stanovništva, 2) proučavanje narodnog života i običaja te etnosocioloških pojava, napose onih novijega vremena i 3) istraživanje sezonskih stočarskih kretanja i načina života dinarskih gorštaka. Zavod ima tri istraživača, od toga dva sa znanstvenim zvanjima. Tijekom 1987. godine dužnost voditelja Zavoda obavljao je akademik *A. Mohorovičić*, a dužnost zamjenika voditelja — upravitelj član suradnik *M. Marković*. U sastavu Zavoda nalazi se arhiv Odbora za narodni život i običaje. Sjedište Zavoda nalazi se u Matičinoj ulici 2. Zavod ima priručnu knjižnicu s oko 3000 svezaka. Od 1980. godine Zavod je preuzeo organizacijske poslove oko realizacije projekta Odbora za NŽO »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Voditelj toga projekta je akademik A. Mohorovičić.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Dr. Mirko Marković, znanstveni savjetnik, radio je tijekom 1987. godine na dopunama iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Dovršio je potrebne crteže i priredio za tisak ilustrativni materijal. Zaključen je rad na temi »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije«. Napisao je i predao za tisak rad »Dinara kao planina sezonskih stočara sjeverne Dalmacije« (140 stranica teksta, karta u prilogu i 48 slika). Iz iste problematike napisao je skraćenu verziju »Stočarstvo na Dinari« (25 stranica s kartom i 10 slika), namijenjenu za tisak u časopisu »Stočarstvo« (br. 7—8, 1987). Za jubilej 100. obljetnice Odbora za narodni život i običaje napisao je i predao za tisak prikaz historijata toga Odbora (60 stranica sa slikama i faksimilima). Od veće monografije o stanovništvu i naseljima na području Slav. Broda dovršio je prvi dio rukopisa i predao za tisak u »Starine« (130 stranica teksta). Radi na većoj monografiji o naseljima Hrvatske predočenim na starim planovima i kartama. Obavljao je dužnost tajnika Odbora za narodni život i običaje te (zajedno s akad. A. Mohorovičićem) dužnost urednika

Zbornika. Priređivao je za tisak rukopise za 51. knjigu »Zbornika«, kao i tekstove za »Spomen-spis« Odbora za narodni život i običaje u povodu obilježavanja stote obljetnice njegova postojanja i djelovanja. Osim toga napisao je nekoliko prikaza, osvrta i recenzija te održao nekoliko javnih predavanja. Prilikom obilježavanja 200. obljetnice rođenja Vuka Stefanovića Karadžića u Jugoslavenskoj akademiji 29. listopada 1987. godine, podnio je referat »Vukov doprinos poznavanju naše zemlje i naroda«. Obnašao je dužnost upravitelja Etnološkog zavoda te djelovao kao član nekoliko međuakademijskih odbora, kao član Savjeta akademijinog Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu te u drugim aktivnostima Akademije.

Dr. Vesna Čulinović-Konstantinović, znanstveni savjetnik, radila je na dovršavanju rukopisa iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. S tim u vezi izvršila je nekoliko dopunskih terenskih istraživanja u Dalmaciji. Dovršila je i predala za tisak veći rukopis »Život i socijalna kultura stočarskog stanovništva oko planine Dinare« (120 stranica s više crteža i 46 slika) namijenjen za objavljivanje u 51. knjizi »Zbornika za NŽO«. Time ja zaključila rad na spomenutoj temi. Radila je i na arhivskim istraživanjima u Splitu, Zagrebu i Zadru, napose na proučavanju strukture nekadašnjih porodica i obiteljskih odnosa. Dio tih istraživanja uklopila je u tekst dovršene rasprave iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata« (20 stranica). Nadalje je napisala rad »Migracioni procesi i socio-kulturna adaptacija« (18 stranica) za »Glasnik Zemaljskog muzeja« u Sarajevu, zatim rad »Tradicijska društveno-medicinska praksa oko trudnica i poroda u srednjoj Dalmaciji« (13 stranica) za Zbornik simpozija o povijesti zdravstva Dalmacije. Zatim je dovršila rukopis »Odnos uskoka prema ženi i vlastitoj društvenoj sredini u narodnim pjesmama« (13 stranica) namijenjen za objavljivanje u Zborniku povodom 350. obljetnice dolaska uskoka u Senj. Uredila je reprint izdanje F. Ivaniševića »Poljica« s uvodnom studijom i bilješkama za neobjavljenu građu. Održala je nekoliko javnih predavanja (u Budimpešti, Senju, Trogiru i dr.). Boravila je deset dana na studijskom putu u Mađarskoj u okviru razmjene s Mađarskom akademijom znanosti i tom prilikom obišla je nekoliko mjesta gdje žive naši sunarodnjaci. Na mađarsko-jugoslavenskoj konferenciji folklora održanoj u Budimpešti 2. i 3. studenoga 1987. podnijela je referat o etnološkim vezama između Hrvata i Mađara. Zatim je djelovala u više stručnih odbora, savjeta i sl. Član je Arhivskog savjeta Hrvatske, Programskog savjeta (13) SIZ-a za znanost SR Hrvatske, koordinator je projekta regionalnih i urgentnih etnoloških istraživanja u Hrvatskoj, član je Izvršnog odbora Društva folklorista Hrvatske i dr.

Zorica Petrić, asistentica, radila je na dovršavanju rukopisa iz teme »Život i tradicijska kultura Hrvata«. Za projekt »Dinara kao planina transhumantnih stočara sjeverne Dalmacije« napisala je i predala za tisak rad »Prehrana i narodno graditeljstvo u selima oko Dinare« (25 stranica). Time je zaključila rad na spomenutoj temi. Napisala je rad »Narodna medicina u rukopisima Odbora za narodni život i običaje JAZU« (8 stranica). Priredila je za tisak »Popis rukopisne građe u arhivu Odbora za narodni život i običaje« (50 stranica). Spomenuti prilog namijenjen je za objavljivanje u »Spomen-spisu« povodom obilježavanja stote obljetnice Odbora. Obavljala je tekuće administrativne poslove u Zavodu, rukovodila je arhivom Odbora za NŽO te izdavala rukopise korisnicima. Radila je na popunjavanju zavodske knjižnice i na zamjeni publikacija. Obavljala je dužnost glavnog urednika časopisa »Etnološka tribina«. Priredila je za tisak 12. broj spomenutog časopisa.

Izdavačka djelatnost

Suradnici Etnološkog zavoda objavili su tijekom 1987. godine slijedeće znanstvene ili stručne radove:

M. Marković, Geografija i etnologija u svjetlu suvremenih shvaćanja i potreba, *Geografski glasnik*, 49, Zagreb 1987, 56—58.

M. Marković, Poznavanje otoka Raba od antičkih zemljopisaca do pojave prvih topografskih karata, Rapski zbornik, Zagreb 1987, 47—58.

M. Marković, Doprinos Jurja Križanića i njegovih suvremenika geografskom poznavanju ilirskih zemalja, Zbornik radova Znanstvenog skupa u povodu 300. obljetnice smrti Jurja Križanića, II, Zagreb 1986, 237—242.

M. Marković, Prilog poznavanju djela objavljenih u zagrebačkoj tiskari Pavla Rittera Vitezovića, *Starine JAZU*, Zagreb 1987, 71—99.

M. Marković, Stočarstvo na Dinari, Stočarstvo, 6—8, Zagreb 1987 (u tisku).

V. Čulinović-Konstantinović, A különbözö etnikai csoportokhoz tartózok házasságkötései és kapcsolatai Jugoszlaviaban. A III Békescabai nemzetközi néprajzi nemetiségkutató konferencia elöadásai, 1, Budapest—Békéscaba 1986, 90—104.

V. Čulinović-Konstantinović, Odraz društvenih odnosa u narodnoj poeziji o otmici nevjeste, *Adrias Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Akademije u Splitu*, 1, Split 1987, 227—250.

V. Čulinović-Konstantinović, Tradicijski oblici kooperacija, utjecaji migracija i običajnih normi, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, 23—24, Split 1986—1987, 241—256.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu su obavljeni radovi u okviru slijedećih grupa znanstvenih i stručnih djelatnosti:

a) prikupljanje i objavljivanje povijesne građe;
b) izrada znanstveno-stručnih priručnika — pomagala;
c) objavljivanje znanstvenih studija i monografija;
d) obrazovanje znanstvenih kadrova.

Posebna briga posvećena je pomoćnim povijesnim znanostima i povijesnoj metodologiji za potrebe znanstvenoistraživačkog rada uopće, za potrebe znanstvenog i stručnog usavršavanja te za potrebe usmjerenog obrazovanja.

Znanstvena i stručna djelatnost Zavoda odvijala se u sklopu ovih znanstvenih projekata i zadataka:

1. Projekt: »Povijest hrvatskog naroda« — Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i studije za povijest — Povijesni spomenici Istre.
2. Priručnici i zbornici izvora srednjega vijeka,
3. Studije i građa za temu »Hrvatska do 1945«,
4. Pomoćne povijesne znanosti — razrada teorije i prakse.

Rad na ostvarenju navedenih zadataka odvijao se u okviru djelatnosti Jugoslavenske akademije, a u suradnji sa srodnim ustanovama, institutima, akademijama, obrazovnim centrima, fakultetima, arhivima i bibliotekama u zemlji i inozemstvu.

Uža suradnja ostvarivana je sa Zavodom za povijesne i društvene znanosti IC Akademije u Rijeci i Zgodovinskim inštitutom »Milko Kos« Slovenske akademije znanosti i umjetnosti u Ljubljani na zadatku »Povijesni spomenici Istre«, te suradnja s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti na pripremanju izdanja »Kotorskih notarskih spisa« (Monumenta Catarensia).

U okviru Zavoda djelovalo je tajništvo Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora. Na tom zadatku (priprema međunarodnog i nacionalnog izdanja) surađuju: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Srpska akademija nauka i umetnosti, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Makedonska akademija na naukite i umetnostite.

Nastavljena je redovita međunarodna znastvena suradnja u koju su bile uključene ove ustanove: Istituto Storico Italiano per il Medio Evo u Rimu, Institut za povijest SSSR-a Akademije znanosti SSSR-a u Moskvi, Historijski institut Mađarske akademije znanosti u Budimpešti, Historijski institut Akademije znanosti Njemačke Demokratske Republike u Berlinu, Historijski odjel Univerziteta u Szegedu (Mađarska), Université de Paris — Sorbonne, Centre de recherche en litterature comparé, Paris, Historijski institut Poljske akademije znanosti u Varšavi i dr.

Ostvarivana je razmjena znanstvenih radnika, radovi na zajedničkim znanstvenim zadacima, zamjena publikacija, izmjena iskustva u radu, izmjena znanstvenih informacija i drugi znanstveni doticaji sa znanstvenim ustanovama: Austrije, Bugarske, ČSSR, Francuske, Italije, Poljske, Rumunjske, Savezne Republike Njemačke, SAD, SSSR-a, Švicarske, Velike Britanije i dr.

Knjižnica Zavoda bila je uključena u rad na tekućim znanstvenim zadacima, te je u tom smislu nastavljena sustavna razmjena publikacija.

U Zavodu je radilo u redovitom radnom odnosu 9 znanstvenih radnika, jedan asistent pripravnik, jedan administrativni i jedan pomoćni radnik. Osim toga bilo je angažirano nekoliko vanjskih suradnika.

Voditelj Zavoda bio je izv. član Jugoslavenske akademije *Hodimir Sirotković*, a zamjenik voditelja upravitelj *Miroslav Kurelac*.

Znanstvenoistraživački rad

1. Projekt: »Povijest hrvatskog naroda« — Razdoblje feudalizma u Hrvatskoj — izvori, pomagala i studije za povijest.

Codex Diplomaticus — Diplomatički zbornik

Dovršeni su dopunski radovi u vezi s pripremanjem za tisak 18. sveska: regesta za listine 1395—1399. g. (Miljen Šamšalović, mr. Rajka Modrić. Redakcija akad. D. Rendić-Miočević).

Supplementa Codicis diplomatici regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae (do god. 1400)

1. Nastavljeno je istraživanje, evidentiranje i snimanje arhivske diplomatičke građe, i to: a) Split: — Nadbiskupski arhiv. Ispisi (knjige) načinjeni po nalogu splitskog nadbiskupa S. Ponzonia, 9 svezaka, iz kojih je evidentirano nekoliko desetina isprava; pergamene: odio splitske nadbiskupije, odio trogirske biskupije, odio makarske biskupije; spisi trogirske biskupije među kojima je evidentirano 7 isprava za supplementa. — Prvostolni kaptol: pergamene, serija 668, 57 komada; serija 669, 218 komada; serija 671, 33 komada; prijepisi isprava, knjige, rukopisi, nekoliko desetina isprava; stampe, 26 komada. — Muzej grada Splita, Dukali, Libro d'oro; — Historijski arhiv: Fanfogna—Garagnin (trogirska općina) sumarij; Ostavština obitelji Tomaseo, zbirka oporuka, stampe. — Naučna biblioteka: pergamene 54 kom. izrađen podroban popis; stampe 18 komada. — Arheološki muzej: pergamene 66 kom.; knjige (prijepisi isprava); stampe 26 kom. — Samostan Sv. Frane na Rivi (konventualci-franjevci): pergamene. — Samostan dominikanaca. — Franjevački samostan na Poljudu. — Arhiv splitskog sjemeništa (dr. Josip Barbarić, mr. Mirjana Matijević-Sokol).

Evidentirana građa djelomično je kseroksirana a djelomično mikrosnimljena. Rad su obavili M. Matijević-Sokol i fotograf Akademije I. Buzjak.

b) Trogir: — Arhiv Trogirskog kaptola: pergamene, pregledano 322 kom. Sve su pergamene (isprave) datirane, diplomatički pobliže označene i načinjeni indikativni regesti. Ovaj popis i opis isprava Trogirskog kaptola (25 kartica) poslan je privatnom imaocu ove arhivske građe u Trogir jer dosada nije postojao nikakav popis. Sve su isprave kseroksirane a evidentirane su za supplementa 32 isprave; knjige, ispisi, rukopisi. — Muzej grada Trogira: pergamene, evidentirano oko 80 kom. (J. Barbarić, M. Matijević-Sokol).

c) Šibenik: Biskupski arhiv: pergamene, 57 komada. Načinjen je detaljni popis pergamena (datacija, vrsta isprave, indikativni regesti). (J. Barbarić).

d) Zagreb: — Kaptolski arhiv: Acta loci credibilis I i II (istraživanje, evidentiranje i kseroksiranje građe) (J. Barbarić, Vesna Gamulin, M. Matijević-Sokol). — Historijski arhiv: pergamene. — Arhiv Akademije započet rad na istraživanju eventualno neobjavljene arhivske diplomatičke građe (isprave, knjige) (J. Barbarić).

e) Dubrovnik: nastavljeno evidentiranje i transkripcija isprava (J. Barbarić, vanjski suradnici dr. J. Lučić, mr. I. Mustač i dr. Z. Šundrica).

f) Budimpešta: načinjen je čistopis evidentiranih isprava u Državnom arhivu u Budimpešti, oko 360 kartica (J. Barbarić, V. Gamulin, M. Matijević-Sokol).

2. Načinjena je transkripcija, kolacioniranje, kritički aparat i čistopis za 100 dosad evidentiranih i snimljenih isprava pretežno ustanova iz Zagreba, kartica cca 180 (J. Barbarić, M. Matijević-Sokol).

Diplomatarium Sibenicenze

J. Barbarić, (koautor: *J. Kolanović*), Šibenski diplomatarij. Zbornik šibenskih isprava, Muzej grada Šibenika, Šibenik 1984.

Notarske knjige

Nastavljeno je pripremanje teksta »Notarski spisi splitskih bilježnika«. — Načinjena je lektura latinskog teksta, regesti na hrvatskom jeziku i tri indeksa notarske knjige šibenskog notara Ziliusa de Albanis, 14. st. (J. Barbarić).

Statuti gradova

Nastavljen je rad na pripremi kritičkog izdanja Statuta grada Zadra (Jakov Stipišić).

Dovršen je rad na prijevodu i komentaru teksta Statuta grada i otoka Korčule (prof. dr. Antun Cvitanić).

Građa, studije i pomagala iz pomoćnih povijesnih znanosti

Nastavljen je rad na temi »Srednjovjekovna crkvena sfragistika u Hrvatskoj«. Izrađeni su ovi prilozi za povijest naših kaptola i njihovih pečata:

»Srednjovjekovni Bosanski ili Đakovački kaptol i njegovi pečati« (34 str., 4 table sl. priloge); »Srednjovjekovna javna djelatnost i pečati Srijemskog kaptola sv. Irenija i sv. Stjepana de Kw« (40 str. + 2 table sl. priloga); »Srednjovjekovni pečati istarskih biskupa« (12 str. + 2 table sl. priloga), »Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu«, 29, u tisku (dr. A. Gulin).

Načinjena je transkripcija teksta s popratnim bilješkama prvog poznatog znanstvenog djela »De archivis« Baltazara Bonifacie. Započet je rad na prijevodu s latinskog na hrvatski jezik (J. Barbarić).

Završen je rad na izradi »Analitičkog inventara obitelji Čikulini-Sermage«. Načinjena je konkordancija spisa popisanih u ranijim registraturama (elenkima), s novim analitičkim inventarom. Izrađena je uvodna studija. Opseg 710 kartica. Rukopis je predan za tisak, kao pomagalo Arhiva Hrvatske (J. Barbarić).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja feudalizma

Započet je rad na povijesti Zagrebačkog kaptola i njegove djelatnosti (A. Gulin).

Dovršen je i predan za tisak rad »Hrvatski humanisti rane renesanse«, 25 str.

Dovršen je i predan za tisak rad »Dubrovčanin Beno Kotruljević, pisac prvog priručnika o trgovini i trgovačkom poslovanju«, 10 str. (Miroslav Kurelac).

Izrađen referat »Slavonija pod turskom vlašću«, 10 str. (mr. Nenad Moačanin).

Korespondencija Petra Petrovića Njegoša I, razdoblje 1801—1802. Načinjena je transkripcija pisama i prijevod s talijanskog na hrvatski jezik, 80 kartica (J. Barbarić).

Djela pisaca hrvatske povijesti

Nastavljen je rad na obradi narativnih izvora srednjega vijeka i pisaca srednjovjekovnih povijesnih djela. Obavljeni radovi na rukopisima u Arhivu splitskog kaptola (M. Matijević-Sokol, M. Kurelac). Obavljeni su radovi u vezi s izdanjem djela I. Lučića-Luciusa De Regno Dalmatiae et Croatiae, knj. I, II, III. Pripreme teksta i kritičke bilješke o izvorima I. Lučića (M. Kurelac).

Nastavljeno je prikupljanje tekstova manjih sastavaka I. Lučića-Luciusa, M. Forstalla i S. Gradića. Obavljen je dio radova na pripremanju izdanja dosad nepoznatih pisama I. Lučića-Luciusa (M. Kurelac).

Pripreman je za tisak tekst »Propovijed Marka Antonija de Dominisa, prve nedjelje u adventu godine 1617. u Marcers' Chapel u Londonu«, latinski i engleski (V. Gamulin).

Nastavljeni su radovi na evidenciji rukopisa Jurja Križanića u zemlji i inozemstvu za »Sabrana djela Jurja Križanića« (M. Kurelac).

Evidentirana putopisna građa za povijest srednjega Podunavlja u osmanskom razdoblju, u Bibliotheque National, Paris (M. Moačanin).

Studije iz hrvatske historiografije

Dovršen je rad »Značenje Ivana Lučića-Luciusa u hrvatskoj i evropskoj historiografiji«, 946 str. + 21 slikovni prilog. Izvršene su dopune za rad »Historiografske koncepcije Franje Glavinića«, 56 str. Izrađena je studija »Hrvatska historigrafija XVII—XVIII stoljeća« (M. Kurelac).

Dovršen je rad »Marko Antonije de Dominis«, biografija i bibliografija, 30 str. za Biobibliografski leksikon (V. Gamulin).

Prikupljena je građa i literatura za rad »Epigrafika u djelima pisaca hrvatske povijesti XV—XVII. st.«. Obavljena su istraživanja u arhivima i bibliotekama Zadra, Šibenika, Splita i Zagreba (mr. Jadranka Neralić).

Građa za gospodarsku povijest Hrvatske do 1848. g.

Prikupljala se, kolacionirala i popunjavala građa za gospodarsku povijest 16—18. stoljeća (dr. Ivan Erceg).

Kolacionirana je građa iz riječkog arhiva i napisana su regesta za »Prodetto del Contratto Urbariale«, na talijanskom i latinskom, 61 kartica.

Izrađena su regesta za poglavlje iz »Zelene knjige« grada Dubrovnika, o proizvodnji soli u dubrovačkom području i prevedene su glave koje se na to odnose (J. Neralić).

Nastavljeno je prikupljanje građe i literature na temu »Konstituiranje posjeda obitelji Zrinskih i Frankopana u 16. i 17. stoljeću« (mr. Rajka Modrić).

Evidentirana je i snimljena građa o kretanju stanovništva u Vojnoj Krajini tijekom 18. st. u Arhivu Hrvatske (J. Barbarić).

Objavljeni su radovi:

I. Erceg, Dokumenti o urbarijalnom uređenju u općini Delnice, *Vjesnik Historijskog arhiva u Rijeci i Pazinu*, 27, Rijeka 1986, 15—60.

Jadranka Neralić, Prilog bibliografiji o solanama i kuproprodaji soli na Jadranu i Mediteranu, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae*, 13, Zagreb 1987, 229—235.

Studije iz gospodarske povijesti Hrvatske

Započet je rad na temi »Porijeklo i značenje crkvene desetine u društveno-ekonomskim odnosima i crkvenoj organizaciji tijekom stoljeća na tlu hrvatskih zemalja«. Evidentirana je i snimljena građa u Nadbiskupskom i Kaptolskom arhivu u Zagrebu kao i u Arhivu Čazmanskog kaptola. Evidentirano je oko 50 isprava.

Dovršen je rad »Ekonomska politika prema stočnom fondu u zaključcima i spisima Hrvatskog sabora do 1848. g.«, 50 kartica. Pregledano 70 kutija građe — spisa Hrvatskog sabora u Arhivu Hrvatske (J. Barbarić).

Nastavljen je rad na temi »Ekonomska struktura Zrinsko-Frankopanskih imanja« (R. Modrić).

Dovršen je rad »Gradovi u turskoj Slavoniji i Srijemu« (N. Moačanin).

Objavljeni su radovi:

I. Erceg, Promjene Marijaterezijanskog urbara na posjedima Gorskog kotara i Vinodola (1774—1780), *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu,* 5—6, Zagreb 1986, 619—630; *Isti,* Oživljavanje i razvitak trgovine između Habzburške Monarhije i Turske u 18. stoljeću, *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae,* 13, Zagreb 1986, 115—140; *Isti,* Zemljouživaoci, selišnozemljište, kmetska podavanja (ili feudalna renta) dvaju veleposjeda u Gorskom kotaru (2. pol. 18. st.), *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae,* 13, 1—46; *Isti,* Salzverker an der ostadriatischen Küste Dalmatiens und Istriens (XVII—XVIII Jh.), »Le Roi, le Marchand et le Sel«, Presses Universitaires de Lille, 1986, 319—331.

Izrađen je prikaz knjige M. Kiel, »Art and Society of Bulgaria in the Turkish Period« (N. Moačanin).

Studije iz građe za temu »Hrvatska do 1945.«

Prikupljena je građa, obavljena su novija istraživanja i obavljen je rad na studijama, pri čemu je obrađeno razdoblje koje prethodi 1945. g. (akad. Ljubo Boban, izv. čl. Akademije Hodimir Sirotković).

Objavljeni su radovi:

H. Sirotković, Frano Supilo za federativnu zajednicu jugoslavenskih naroda, *Vjesnik,* 23. IX — 7. X 1987. (13 nastavaka); *Isti,* Prvih 300 godina Zagrebačkog sveučilišta, Fotomonografija Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1987, 17—102; *Isti,* Razvitak ustavnosti u jugoslavenskim zemljama, referat održan na znanstvenom skupu SANU u Beogradu o temi »200 godina suvremene ustanovnosti«, 19. IX. 1987.

Povijesni spomenici Istre

Nastavljeno je prikupljanje i redigiranje građe za skupine izvora: isprave i spisi, notarske imbrevijature, urbari i katastici, statuti i statutarni propisi, kronike, putopisi, natpisi, geografska djela i drugi narativni izvori.

Pripremljena su za objavljivanje:

B. Fučić, Kvaderna Lovranskog kaptola, 23 str.; *Isti,* Statut bratovštine sv. Sakramenta, Umag, 16 str.; *Isti,* Grdoselska kronika, 34 str.

I. Grah — J. Jelinčić, Isprave Rovinjskog kaptola, str. 12; *Isti,* Isprave Porečkog kaptola, str. 36.

J. Neralić, Atti — Centro di ricerche storiche — Rovinj, god. 1980—1985 (prikaz), 4 str.

Izvršen je prijepis korespondencije Johna Learda, konzula Velike Britanije u Rijeci s Johnom Bidewellom, nadzornikom konzularne službe Foreign Office London, građa koja se čuva u Public Record Office u Londonu, na engleskom jeziku 1825—1828. g. 70 kartica teksta i regesti (J. Neralić).

Nastavljeno je ekscerpiranje bibliografskih jedinica za »Bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre«.

Nastavljeno je redigiranje »Priloga za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre«, sv. I—V.

Na gore navedenim zadacima radili su ovi radnici Zavoda: I. Erceg, A. Gulin, M. Kurelac, J. Neralić i vanjski suradnici B. Fučić, I. Grah, J. Jelinčić i drugi.

(Dio zadatka »Povijesni spomenici Istre« na kojem radi Zavod za povijesne i društvene znanosti IC Akademije u Rijeci, prikazan je unutar izvještaja toga Zavoda.)

Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora

U okviru djelovanja Međuakademijskog odbora za Repertorij srednjovjekovnih historijskih izvora sa sjedištem u Zagrebu pri Zavodu za povijesne znanosti, obavljani su radovi na obradi izvora za hrvatsku povijest, te ostalih priloga za međunarodni i nacionalni repertorij, koji se odnose na srednjovjekovnu povijest naroda Jugoslavije. Pri Zavodu je obavljana koordinacija rada i poslovi tajništva Međuakademijskog odbora Repertorija (tajnik M. Kurelac).

a) Međunarodni repertorij: dovršeni su radovi na obradi izvora za VI. sv. i radovi na pokusnim otiscima za sav opseg toga priručnika. Izrađene su dopune i korekture za priloge ostalih nacionalnih komiteta. Prikupljani su podaci u vezi s obradom izvora za VII. sv. Izvori s početnim slovima »L—M—N«.

b) Nacionalni repertorij. Prikupljani su novi podaci i izvršena je obrada pojedinih izvora u skladu s pravilima za izradu ovog priručnika. Obuhvaćene su zbirke izvora, pojedini izvori i arhivski fondovi u kojima se čuvaju srednjovjekovni historijski izvori (M. Kurelac).

Obavljeni su radovi pri Centralnoj redakciji u Rimu.

Kotorski spomenici — Monumenta Catarensia

Dovršeno je pripremanje 3. knjige Kotorskih notarskih spisa koja obuhvaća razdoblje 1396—1400. Izvršen je prijepis čitavog teksta i pristupilo se njegovu redigiranju. Tekst ima u cjelini oko 1200 stranica. Rad se odvija u okviru suradnje s Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti. Održani su sastanci suradnika i predstavnika angažiranih akademija (M. Matijević-Sokol, J. Neralić, J. Stipišić, M. Šamšalović).

Urednici zbirke: Akad. V. Brajković (Jugoslavenska akademija) i akad. S. Mijušković (Crnogorska akademija).

Statut grada i otoka Korčule

Pripremljeno je kritičko izdanje Statuta grada i otoka Korčule, prevedeno također na hrvatski jezik, izrađen znanstveni komentar (prof. dr. Antun Cvitanić). Statut je objavljen u redakciji Z. Šeparovića, Zagreb—Korčula 1987. Predgovor i uvod A. Cvitanić, str. XV—XXXVIII, prijevod str. 1—181, pretisak: Statuta et leges civitatis et insulae Curzulae, Zagreb 1977. O izdanju održano je izlaganje H. Sirotkovića, u povodu izdanja »Korčulanskog statuta«. Predstavljanje izdanja održano je u palači Jugoslavenske akademije 26. lipnja 1987.

Stručni rad

U Zavodu je nastavljeno upućivanje kandidata u vezi s izobrazbom kadrova s naglaskom na pomoćnim povijesnim znanostima, te u vezi s pružanjem stručne pomoći mlađim osobama i drugim interesentima posebno s naglaskom na povijesnoj i kulturnoj baštini koja je na latinskom i grčkom jeziku.

Obavljane su usluge vezane uz razmjenu znanstvenih radnika posebno iz Bugarske i Velike Britanije.

Nastavljeni su i dovršeni radovi radnika Zavoda u vezi s postizanjem stupnja magisterija i doktorata znanosti: M. Kurelac, Značenje Ivana Lučića Luciusa u hrvatskoj i evropskoj historiografiji. Disertacija obranjena na Filozofskom fakultetu u Zadru.

Dovršen je rad N. Moačanina, Gradovi u turskoj Slavoniji i Srijemu.

Nastavljen je rad na magistarskom radu Epigrafski spomenici u djelima pisaca hrvatske povijesti (J. Neralić).

U toku je postupak za magistarski rad V. Gamulin, Marko Antonije de Dominis.

Obavljane su pripreme za doktorski rad »Ekonomske strukture Zrinsko Frankopanskih imanja s posebnim obzirom na razvoj vinogradarstva« (R. Modrič).

Radnici Zavoda sudjelovali su na nekoliko znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu:

— Međunarodni znanstveni skup »Uloga stočarstva u privrednom životu naših naroda u prošlosti i sadašnjosti«, Titograd.

J. Barbarić, Ekonomska politika prema stočnom fondu u zaključcima i spisima Hrvatskog sabora.

I. Erceg, Uvodni referat o ulozi stočarstva u privrednom životu naših naroda u prošlosti.

— Znanstveni skup »200 godina suvremene ustavnosti«, SANU, Beograd, 19. rujna 1987. g.

H. Sirotković, Razvitak ustavnosti u jugoslavenskim zemljama.

— Znanstveni sabor Slavonije i Baranje, Vinkovci, 22—23. X. 1987.

N. Moačanin, Slavonija pod turskom vlašću.

— Znanstveni skup u Lünebergu (SR Njemačka), listopad 1987.

I. Erceg, Salzgewinnung und Salzhandel in der Republik Dubrovnik.

— Kongres historičara SFRJ u Prištini.

I. Erceg, Izvještaj o ekonomskim i demografskim prilozima u «Actima«.

U Zavodu za povijesne znanosti održana je komemoracija u povodu smrti prof. dr. Vladimira Mošina, 13. veljače 1987. g. O životu i djelu prof. V. Mošina govorili su: M. Kurelac, B. Fučić.

Održana je također komemoracija u povodu smrti dugogodišnjeg člana Zavoda, stručnog savjetnika Miljena Šamšalovića. Umro 12. XI. 1987. g.

Sudjelovalo se na sastancima i zasjedanjima u vezi s projektom »Historija naroda Jugoslavije«: izv. član H. Sirotković, M. Kurelac.

J. Barbarić, Korespondencija P. P. Njegoša s austrijskim vlastima 1801—1802. Transkripcija pisama, prijevod s talijanskog na hrvatski. 80 kartica (posebno izdanje Arhivskog vjesnika, priređeno za tisak).

— Knjižnica Zavoda obavljala je redovitu djelatnost: nabavu knjiga kupnjom i zamjenom sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, te poklonima. Obavljena je inventarizacija knjiga (oko 200 časopisa pristiglih zamjenom i oko 40 knjiga. Napisano je 500 kartica za imenski katalog, obavljena zamjena za »Zbornik Zavoda«, vol. 14, s oko 250 ustanova). Obavljena je posudba knjiga, posebno znanstvenim radnicima i ustanovama. Proširena je zamjena knjiga i obavljen novi raspored djela knjižnog fonda u nabavljene ormare.

Izvršavane su obveze prema Jugoslavenskoj akademiji, posebno Knjižnici Akademije, Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci, Zavodu za statistiku, Referalnom centru i dr. Poslove obavljala J. Neralić, asistent pripravnik.

Ostalo

Radnici Zavoda sudjelovali su u nekoliko projekata fundamentalnih istraživanja Akademije: »Korpus dokumenata i spomenika«, »Život i tradicijska kultura Hrvata«, »Sabrana djela Jurja Križanića«, »Acta Croatica«.

Radnici Zavoda sudjelovali su svojim prilozima u znanstveno-stručnim publikacijama: Enciklopedija Jugoslavije, Hrvatski biografski leksikon, Leksikon pisaca Matice srpske, »Arhivski vjesnik«, »Historijski zbornik«, »Acta historico-oeconomica Iugoslaviae«, »Vjesnik Historijskog arhiva Rijeke i Pazina« i dr.

Izdavačka djelatnost

1. Zbornik Zavoda za povijesne znanosti, vol. 14 (objavljen).
2. Diplomatički zbornik — Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae, sv. 18 (pripremljen za objavljivanje kao redovito izdanje Akademije).
3. Korčulanski statut — Statut grada i otoka Korčule iz 1214. godine — Statuta te leges civitatis et insulae Curzulae, Zagreb — Korčula 1987. (Objavljen tekst pripremljen u Zavodu za povijesne znanosti. Autor A. Cvitanić. Izdavači: Jugoslavenska akademija, Pravni fakultet u Zagrebu, Pravni fakultet u Splitu, Skupština općine Korčula.)

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI — RIJEKA

Organizacija jedinice

Organizacija rada i djelatnost Zavoda provođena je prema programu rada i zadacima Zavoda, a odvijala se u okviru dvije znanstvene discipline: povijest i etnologija. Istraživačkim i znanstvenim radom bio je obuhvaćen geopolitički prostor područja Zajednice općina Rijeka: Rijeka, Istra, Hrvatsko primorje, Gorski kotar i kvarnerski otoci. U tom smislu, suradnici Zavoda radili su na istraživanju i obradi izvorne građe u nastojanju da rasvijetle političke, pravne, gospodarstvene, etnološke i kulturne procese u povijesti naroda i narodnosti ovog područja. Uz naprijed navedene osnovne odrednice prošlosti, zasebno su obrađivani sociološki, etničko-demografski, crkveni, kulturološki i drugi aspekti zbivanja i pojava na prostoru istarsko-primorske-goranske regije. S obzirom na interdisci-

plinarni raspored zadataka i tema, izvještaj je podijeljen po disciplinama, a u skladu sa zajedničkim programom i planom rada — znanstveno istraživanje povijesti Istre.

U prošloj godini u Zavodu je radilo 11 radnika, i to: 1 znanstveni savjetnik, 3 znanstvena asistenta, 3 asistenta istraživača, 2 administratora, 1 čistaćica i 1 domar-ložač (na određeno vrijeme od 6 mjeseci). U lipnju mjesecu 1987. Alojz Štoković magistrirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu radom s naslovom: »Društveni odnosi u Istri od XV. do konca XVIII. stoljeća na primjeru bratovština«, te tako postigao znanstveni stupanj magistra povijesnih znanosti.

Iako je Zavod natječajima pokušao upotpuniti znanstvenu kadrovsku strukturu, zbog neodaziva potencijalnih kandidata, brojno stanje asistenta istraživača nije se promijenilo.

Djelatnost Zavoda odvijala se u prostorijama Zavoda u Rijeci, Braće Šupak 5 i njegovoj Radnoj jedinici u Puli, Pionirska 2. Voditelj Zavoda je akademik *Dragovan Šepić*, a dužnost upravitelja obavljao je mr. *Darinko Munić*.

Nastavljajući svoju znanstvenu djelatnost, Zavod je i tijekom ove godine održavao veze i nastavio suradnju sa srodnim ustanovama i službama, društveno-političkim organizacijama i općinskim organima na području Zajednice općine Rijeka i nekim drugim republičkim ustanovama. Suradnici Zavoda surađuju sa Zavodom za povijesne znanosti IC Akademije u Zagrebu, Prosvjetno-pedagoškom službom Zajednice općina Rijeka, Centrom za obrazovanje kadrova u kulturi i obrazovanju, Povijesnim društvom Rijeka, Čakavskim saborom, a na području i izvan regije aktivno su sudjelovali na međunarodnim, saveznim, republičkim i nizu regionalnih znanstvenih skupova. Neki suradnici Zavoda sudjelovali su i u uredničkim poslovima zbornika, časopisa i publikacija, koji se objavljuju na području regije: »Jadranski zbornik«, »Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu«, »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Uz to Zavod je nastavio suradnju sa Skupštinom općine Buje oko dovršavanja i pripreme za tisak zbornika radova pod naslovom »Radnički pokret i NOB općine Buje«. Glavni urednik ovom zborniku je akad. Ljubo Boban.

Znanstvenoistraživački rad

A. Povijest

Dr. Miroslav Bertoša, znanstveni savjetnik, nastavio je rad u okviru tri osnovna tematska područja: 1. »Društveno-gospodarska povijest Istre od 16. do konca 18. stoljeća«. Tijekom 1987. nastavljen je arhivalni studij fenomena, elaborirana su dosad obavljena istraživanja u fondovima historijskih arhiva u Pazinu, Poreču, Kopru, Ljubljani, Zagrebu i Veneciji, te nastavljena istraživanja u Archivio di Stato di Venezia (Consiglio dei X: Processi criminali, Consultori in Iure i Sanità). Prikupljena je nova građa i elaborirana dosad mikrofilmirana, te napisano nekoliko rasprava o problemima kolonizacije, etničke strukture, odrednicama sukoba i suživota starosjedilačkih i doseljeničkih grupa na području mletačkoga dijela Istre od 16. do 18. stoljeća.

2. Nastavljen je znanstvenoistraživački rad na istarskoj horografsko-historiografskoj baštini; dovršena je studija o istarskom povjesničaru Carlu De Franceschiju, piscu prve sinteze povijesti Istre, te pripremljena za tisak, uz iscrpne komentare i u prijevodu na hrvatski jezik, knjiga njegovih »Uspomena na ljude

i događaje u Istri XIX stoljeća«. Nastavljen je rad na priređivanju kritičkog izdanja djela »De Commentarj storici geografici dell'Istria, libri otto« Giacoma Filippa Tom(m)asinija (pol. 17. stoljeća) prema rukopisu iz fonda Codici Italiani mletačke Marciane. Proučen je i tiskani spis Girolama Agapita o Peroju i Perojcima (Tipografia Weis, Trieste 1844) i napisan pregledni članak o njemu.

3. Nastavljeno je proučavanje povijesne metodologije i tendencija u francuskoj »novoj historiji«, o njezinim odjecima u Evropi (osobito u Italiji) posvećena je posebna pozornost. Proučeno je desetak knjiga i pedesetak članaka o povijesti mentaliteta, o odnosu između historije i etnologije, o narativnoj sastavnici i odnosu prema »političkom« u radovima francuskih »annalista« i predstavnika »nove historije«. Korišteni su boravci u Italiji za proučavanje literature do koje se kod nas ne može doći. O tim je problemima pripremljen izbor radova s komentarom, te su napisana dva članka.

Mr. Darinko Munić, znanstveni asistent, u 1987. godini nastavio je istraživanja i obradu arhivske građe u okviru dvije osnovne teme: 1. »Društveni odnosi u kastavskoj općini od 16. do 18. stoljeća«. Nastavljena su istraživanja i obrada arhivske građe, prvenstveno one koja je pohranjena u Arhivu Hrvatske i Historijskom arhivu Rijeka. Posebna pozornost bila je usmjerena na građu »Isusovački samostani — Rijeka« fonda iz Arhiva Hrvatske, te fond starije građe u Historijskom arhivu Rijeka. U okviru međuakademijske suradnje (Jugoslavenske akademije i Austrijske akademije) rađeno je i u Steiermärchisches Landesarchivu u Grazu, gdje su pregledavani inventari za razdoblje 16—18. stoljeća. S obzirom na istraživanje građe, odnosno sadržaje koje ona nudi, tema će u idućoj godini biti proširena na šire područje istočnoistarskih kvarnerskih općina i na njihove odnose na Pazinskoj grofoviji u centralnoj Istri. Riječ je naime o srednjovjekovnim komunama: Kastav, Veprinac, Mošćenice, Brseč, Lovran, Rijeka, te prostoru podno zapadnih padina Ćićarije i Učke. Na osnovi obrađenih izvora, rezultati će biti objavljeni u znanstvenim edicijama. Nastojanja su bila usmjerena na sažimanje određene problematike kvarnerskog područja i odnosa kvarnerskih komuna s komunama Pazinske grofovije.

2. Uz dovršenje izrade bibliografskih jedinica za V. sv. »Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre«, posebna je pozornost posvećena teorijskim razmatranjima prolegomena znanstvenog rada povijesne znanosti. U tom smislu su objavljeni neki radovi vezani uz tematiku specijalne bibliografije objavljenih izvora za povijest Istre, Gorskog kotara i kvarnerskih otoka. Inače, taj zadatak zajednički se radi sa Zavodom za povijesne znanosti IC Akademije iz Zagreba i vanjskim suradnicima Centro di ricerche storiche u Rovinju.

Mr. Alojz Štoković, znanstveni asistent, u 1987. godini svoju je djelatnost usmjerio na ove teme: »Društvene, gospodarske i političke prilike u Istri u drugoj polovici 16. stoljeća«. U okviru te teme nastavljeno je čitanje opsežnog izvještaja vizitatora Augustina Valiera iz 1579/80. godine. Pročitano je i ekscerpirano 87 stranica onog dijela koji se odnosi na prikaz prilika na Puljštini.

»Bratovštinska udruživanja u Istri od 15. do konca 18. stoljeća«. Završeno je čitanje i ekscerpiranje poslovne knjige Bratovštine Sv. Luke iz Buzeta, osnovane 1582. godine. Knjiga ima 321 list.

»Razvitak socijalno-karitativnih ustanova u Istri od 15. do konca 18. stoljeća«. Konzultirana je stručna literatura i već objavljeni izvori. Kompletno je pregledana čitava serija časopisa »Archivio Veneto« u bibliotekama Pule, Rijeke, Zagreba i Ljubljane.

Goran Crnković, asistent istraživač, nastavio je poslove na istraživanju arhivske građe za povijest Istre 19. stoljeća, pri čemu je zanimanje osobito usmjerio na izvore relevantne za razvitak i mijene administrativno-teritorijalne i sudbene organizacije u Istri nakon pada Mletačke Republike te do uspostave Istarskog okružja 1825. Primjereno takvu zadatku istraživao je u Historijskom arhivu Rijeka (fond Zemaljskog sabora Istre — kategorije 1, 2, 10, 16; zbirka okružnica i stampata 1799—1861, 6 kutija; zbirka arhivske građe gradskog muzeja u Puli — 12 svežnjeva, 14 svezaka) i u Pokrajinskom arhivu u Kopru (spisi prvostepenog suda u Kopru — 6 svežnjeva; obiteljske pismohrane Cadamuro-morgante, Madonizza i Tomašić — 30 svežnjeva); na izvore relevantne za društveno-ekonomske, političke i općekulturne prilike sjeveroistočne Istre u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća. Istraživanja su obavljena u HAR-u (fondovi kotara Volosko, Kastav i Lovran — 20 kutija; fondovi mjesnih općinskih poglavarstava s područja Liburnije — 10 kutija) te u Arhivu Hrvatske u Zagrebu (odjel rijetkosti: spisi iz ostavštine Ivana Pošćića, Vjekoslava Spinčića i Ivana Krstića — 18 svezaka).

Antun Giron, znanstveni asistent, radio je na temi »Radnički pokret i NOB na području Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara«. Tijekom 1987. godine proučavao je suradnju i stvaranje koalicije između Komunističke stranke Italije (Partito Comunista d'Italia) i drugih talijanskih antifašističkih stranaka, te odnosa te antifašističke koalicije i pojedinih stranaka unutar nje prema NOB-u u Istri i Slovenskom primorju. Pregledao je sve brojeve lista »L'Unità«, središnjeg organa koji su, od 1. srpnja 1942. do 22. travnja 1945. godine izašli na području sjeverne Italije. Pregledao je ukupno 69 izašlih brojeva tog lista (redovitih i izvanrednih), napravio 116 ispisa iz uvodnika, proglasa, direktivnih članaka, vijesti iz Istre, Rijeke, Trsta itd. u opsegu od cca 82 kartice teksta.

U Arhivu IHRPH Zagreb pronašao je dokumentaciju koja se odnosi na stajalište KPI prema NOB-u u Julijskoj krajini i pazinske odluke, odnosno odluku ZAVNOH-a, o sjedinjenju Istre s Hrvatskom.

B. Etnologija i etnografija

Mr. Josip Milićević, znanstveni asistent, nastavio je u 1987. godini rad na široj etnološkoj temi »Seoski život i gospodarstvo Istre«. U okviru teme obavljena su terenska istraživanja o mlinovima, stupovima i ribolovu na rijekama i potocima Istre. Uz prikupljanje terenskih zapisa, proučavana je arhivska građa o uljarama Buzeštine, što je kasnije iskorišteno za priopćenje na savjetovanju »Buzetski dani«. Posebno su dopunjavani i kompletirani prijašnji terenski zapisi iz Peroja, te proučavana literatura u vezi s tim, na temelju koje je napisan referat za savjetovanje pod naslovom »Kolokvij u Peroju«.

Tihomira Stepinac-Fabijanić, asistent istraživač, nastavila je u protekloj 1987. godini istraživanja i prikupljanja građe za rad na temi »Način života i stanovanja u istarsko-primorskoj regiji«. Istraživanja su obavljana uglavnom na području sjeverne Istre (Buzeština), te na otocima Cresu, Lošinju i Krku. Terenski rad prikupljanja etnološke građe u buzetskom kraju odvijao se na lokalitetu Račice (prikupljanje i sređivanje građe o materijalnoj baštini — zapisi i fotodokumentacija) te u Humu i njegovoj okolici. Podaci o načinu i kulturi stanovanja na Buzeštini uključeni su u komparativnu studiju o ruralnoj arhitekturi Slovenskog primorja (što je ujedno tema magistarskog rada).

Na otocima Cresu i Lošinju nastavljena je suradnja s Muzejom grada Cresa na temi »Maslinarstvo na otočnoj skupini Cres—Lošinj«.

Na području otoka Krka poduzeta su istraživanja o etnološkim značajkama naselja Omišalj, kao priprema za osnivanje zavičajne zbirke kulturne baštine Omišlja.

Izdavačka djelatnost

Povijest i etnologija

Objavljeni radovi

I. Posebna izdanja — knjige

M. Bertoša, Mletačka Istra u XVI. i XVII. stoljeću. Knjiga druga: društvene strukture, populacija, gospodarstvo, Istarska naklada, Pula 1986 (izašlo u ožujku 1987), 520 str.

II. Prilozi u knjigama i zbornicima

M. Bertoša, Grad Pula i njegovo brodogradilište (1857—1947). U: Uljanik (monografija), Zagreb 1987, 9—19; *isti,* I porti Istriani e i rifornimenti di cereali a Venezia nell'anno 1528, *Atti del Centro di ricerche storiche,* XVII, Trieste-Rovigno 1986—1987, 154—171.

D. Munić, Specijalna bibliografija objavljenih izvora i objavljeni izvori za povijest Raba, Rapski zbornik, Jugoslavenska akademija i Skupština općine Rab, Zagreb 1987, 187—192; *isti,* Doprinos specijalne bibliografije objavljenih povijesnih izvora kao preduvjet znanstvenih istraživanja prošlosti Poreča i Poreštine, Zbornik Poreštine, knj. 2, Narodno sveučilište Poreč, Poreč 1987, 355—365.

A. Stoković, Poreč i Poreština u jednom izvještaju iz 1579/80. godine, Zbornik Poreštine, knj. 2, Poreč 1987, 131—142; *isti,* Počeci pravoslavne crkve u Puli. Uvjeti pod kojima su puljski Grci — vjernici istočnog obreda stekli 1583. godine Crkvu Sv. Katarine, Istarska danica, 87, Pazin 1987, 68—75.

G. Crnković, Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudbenih oblasti u Istri 1797—1825. s osvrtom na Poreštinu, Zbornik Poreštine, knj. 2, Poreč 1987, 187—197.

A. Giron, Djelatnost Kotarskog narodnooslobodilačkog odbora Čabar prema dokumentima plenarne sjednice održane 25. studenog 1944. godine, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* 28, HAP/HAR, Pazin—Rijeka 1986, 87—125; *isti,* Nastanak i razvoj organa narodne vlasti na otoku Rabu, Rapski zbornik, Jugoslavenska akademija i Skupština Općine Rab, Zagreb 1987, 491—498; *isti,* Riječka bitka 1945. godine — Lubanj — Veli vrh — Katarina, Drenova — školstvo i povijesni razvoj, MZ Drenova / SIZ odgoja i osnovnog obrazovanja Općine Rijeka, Rijeka 1987, 105—114; *isti,* Vojno-politička situacija u Gorskom kotaru do formiranja 1. korpusa NOVH, Prvi korpus NOV Hrvatske odnosno Četvrti korpus NOV Jugoslavije, Historijski arhiv u Karlovcu, Karlovac 1987, 127—140.

J. Milićević, Etnografske značajke Poreštine, Zbornik Poreštine, knj. 2, Poreč 1987, 337—343.

III. Prilozi u časopisima

M. Bertoša, Povijesni događaj, naracija i »političko« u »novoj historiji«, *Politička misao,* XXIII/3, Zagreb 1986, 107—118.

A. Giron, Razvoj i djelatnost SKOJ-a i USAOH u Gorskom kotaru tijekom NOB-a, *Dometi,* 19/7—8—9, Rijeka 1986 (objavljeno 1987), 87—125.

Dovršeni radovi (u tisku i predano u tisak)

I. Posebna izdanja — knjige

Problemi sjevernog Jadrana, Zbornik radova, svezak 6, Zavod za povijesne i društvene znanosti IC Akademije, Rijeka, Rijeka.

Radnički pokret i NOB općine Buje, Zbornik radova Zavoda za povijesne i društvene znanosti IC Akademije, Rijeka i Skupštine općine Buje, Buje—Rijeka, 981 kartica.

J. Milićević, Narodna umjetnost Istre, Zavod za istraživanje folklora Zagreb, Zagreb, 65 kartica i 120 fotografija *M. Mačine.*

II. Prilozi u knjigama i zbornicima

M. Bertoša, Neki podaci o krijumčarenju (i uzgoju) duhana u Istri u XVIII. stoljeću, *Problemi sjevernog Jadrana,* 6, Zavod za povijesne i društvene znanosti IC Akademije Rijeka, 47 kartica; *isti,* Carlo De Franceschi — istarski povjesničar. U: Carlo De Franceschi, Uspomene na ljude i događaje u Istri XIX. stoljeća, Istra kroz stoljeća, Čakavski sabor—Otokar Keršovani—Edit—Centro di ricerche storiche, Pula—Opatija—Rijeka—Rovinj, 28 kartica; *isti,* Carlo De Franceschi, Uspomene, n. dj.: Bilješke i komentari, na i. mj., 78 kartica; *isti,* Povijest je biografija — ja sâm (Zapisi na rubu Uspomena Carla De Franceschija), *Historijski zbornik,* Zagreb 1987, 32 kartice; *isti,* Migrazioni e mutamenti sociali nell'Istria Veneta (XV—XVII sec.), Annali dell'Istituto storico italo-germanico — Gruppo Interuniversitario per la storia dell'Europa Mediterranea, Trento-Pisa, 16 kartica; *isti,* Quale »paradigma« microstorico per un »corpo moribondo« sociale? (Storia dell' Istria veneta e la »nuova storia«), Metodi e richerche, Udine, 16 kartica; *isti,* »Un popolo interessante«: jedno romantičarsko viđenje Perojaca u prošlosti, *Prilozi o zavičaju,* Pula, 16 kartica.

D. Munić, Riječki vinogradi 1775. godine, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXIX, Rijeka—Pazin 1987/88, 64 kartice; *isti,* Utvrđivanje prava ribolova između komuna Kastavske gospoštije i Pazinske grofovije (Mošćenica i Lovrana) 1742. godine, *Liburnijske teme,* 6, Katedra Čakavskog sabora Opatija, Opatija 1987/88, 24 kartice i slikovni prilozi; *isti,* Jedan popis glavara kastavskih podložnika iz 1723. godine, *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu,* XXX, Pazin—Rijeka 1987/88, 50 kartica; *isti,* Prvi turistički vodič Kastva. Otklon jedne male historiografske zablude, *Jadranski zbornik,* XIII, Rijeka—Pula 1987/88, 18 kartica.

A. Stoković, Konfesionalne povlastice dane Grcima doseljenim u Pulu i Puljštinu 1578/81, *Problemi sjevernog Jadrana,* 6, Rijeka, 57 kartica; *isti,* Bratovštinska udruživanja u Istri s posebnim osvrtom na bratovštine u njenom središnjem dijelu, *Histria adriatica,* I, Pula, 26 kartica; *isti,* Nekoliko primjera društvenih i gospodarskih aktivnosti laičkih organizacija na Buzeštini u razdoblju od XV. do XVIII. stoljeća,

Buzetski zbornik, XI, Buzet, 19 kartica; *isti*, Dolazak Crnogoraca u Peroj 1657, Prilozi o zavičaju, Čakavski sabor Pula, VI, Pula, 32 kartice.

G. Crnković, Administrativno-teritorijalno ustrojstvo upravnih i sudbenih oblasti u Istri u vrijeme njene političke integracije 1797—1825, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 70 kartica; *isti*, Nadležnosti i djelovanje Prvostepenog suda u Buzetu u vrijeme prve austrijske uprave 1797—1805, *Buzetski zbornik*, 11, Buzet, 25 kartica; *isti*, Osnovne etape narodnjačkog pokreta u Lovrenštini, *Problemi sjevernog Jadrana*, 7, Rijeka, 50 kartica (u rukopisu).

A. Giron, Arhivska građa u svescima »Buzetskog zbornika«, *Arhivski vjesnik*, AH Zagreb, Zagreb, 2 kartice; *isti*, Deset godina rada i djelovanja Društva arhivskih radnika Zajednice općina Rijeka (u koautorstvu s *Josipom Leuštekom*), *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, 29, HAP/HAR, Pazin—Rijeka, 19 kartica; *isti*, Poslijeratna jugoslavenska historiografija NOB-a Istre, *Pazinski memorijal*, knj. 15, Katedra Čakavskog sabora Pazin, Pazin, 7 kartica; *isti*, Vitomir Širola-Pajo (prilog za biografiju), *Pazinski memorijal*, sv. 15, Katedra Čakavskog sabora Pazin, Pazin, 8 kartica; *isti*, Razvoj i djelatnost SKOJ-a i USAOH-a u Gorskom kotaru tokom NOB-a, Omladinski revolucionarni pokret u Gorskom kotaru, Istri i Hrvatskom primorju do 1945. godine, MOK SSOH Rijeka, Rijeka, 11 kartica; *isti*, Revolucionarni omladinski pokret na Bujštini od 1943. do 1945. godine, Omladinski revolucionarni pokret u Gorskom kotaru, Istri i Hrvatskom primorju do 1945. godine, MOK SSOH Rijeka, Rijeka, 11 kartica; *isti*, Razvoj narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije na području tzv. Liburnije, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Rijeka, 74 kartice; *isti*, Razvoj NOR-a i socijalističke revolucije na lovranskom području, *Liburnijske teme*, 6, OK SSRNH Katedra Čakavskog sabora Opatija, Opatija, 27 kartica; *isti*, Povijesna građa o Buzeštini u »Buzetskom zborniku«, *Buzetski zbornik*, 11, OK SSRNH Buzet, Buzet, 16 kartica; *isti*, Utemeljenje i razvoj NOB-a, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 33 kartice; *isti*, Razvoj NOR-a i socijalističke revolucije, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 40 kartica; *isti*, Razvoj i rad narodnooslobodilačkih odbora, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 32 kartice; *isti*, Omladina i omladinske organizacije u NOB-u, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 22 kartice; *isti*, Organizacija opskrbe i provođenje sabirnih akcija, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 10 kartica; *isti*, Djelovanje i organizacijsko učvršćivanje KPH (u koautorstvu s *V. Antićem*), Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 28 kartica; *isti*, Završne operacije 4. armije JA, Radnički pokret i NOB općine Buje, S. O. Buje/Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka, Buje, 12 kartica.

J. Milićević, Istrovlasi ili Ćiribirci, u: *Jadranski zbornik*, XIII, Rijeka—Pula, 23 kartice; *isti*, Toklarije Buzeštine, *Buzetski zbornik*, Buzet, 13 kartica; *isti*, Perojske etnografske razlike i sličnosti, *Prilozi o zavičaju*, Čakavski sabor Pula, 8 kartica.

T. S. Fabijanić, Kažuni, kažete, hiške, koče..., Zbornik radova znanstvenog skupa u Portorožu 1984, Paralele slovenske in hrvaške etnologije, 3, Portorož, 8 kartica; *ista*, Paleontološka i folklorna istraživanja kamenih poljskih skloništa

okruglog tlorisa u Istri, *Problemi sjevernog Jadrana*, 6, Rijeka, 46 kartica + ilustracije; *ista*, Kažuni — The Corbelled Field-houses of Istria, With an Experimental Reconstruction, *The Bulletin*, Institute of Archaeology, University of London, 25 kartica; *ista*, Kažuni o casite istriane, Architettura in pietra a secco con false cupole, Umanesimo della pietra, Università di Bari, Zbornik radova znanstvenog skupa u Noci, Italia, 1987, 19 kartica; *ista*, Ruralna arhitektura Buzeštine, *Buzetski zbornik*, Buzet 1987/88, 12 kartica; *ista*, Etnografska i kulturna baština Humštine, *Jadranski zbornik*, XIII, 8 kartica; *ista*, Maslinarstvo na Cresu i Lošinju, *Problemi sjevernog Jadrana*, Rijeka, 8 kartica.

III. Prilozi u časopisima

M. Bertoša, Il mondo sommerso della cultura subalterna istriana (Sondaggi archivistici, tesi e problemi), Metodi e richerche, *Rivista di studi regionali*, VI/2, Udine 1987, 33 kartice; *isti*, Povijest i etnologija u »novoj historiji«, *Naše teme*, 10, Zagreb 1987, 35 kartica; *isti*, Migracije i antagonističke grupe: starosjedioci i doseljenici između sukoba i suživota (odrednice istarskog »modela« od XVI. do XVIII. stoljeća), *Jugoslovenski istorijski časopis*, 1987, 35 kartica; *isti*, Gli »travagli« di una convivenza difficile: »habitanti vecchi« e »habitanti novi« nell' Istria Veneta dal XVI al XVIII secolo, Quaderni del Circolo di cultura Istro—Veneta, Muggia—Trieste, 25 kartica.

Znanstveni skupovi

Fondazione Giorgio Cini. XXIX Corso Internazionale di Alta Cultura: »I percorsi della storia«, Venecija, 29. VIII. do 19. IX. 1987. U radu tečaja, seminaru i raspravi svoje je priopćenje podnio *M. Bertoša*.

»Deveti Kongres historičara Jugoslavije«. Sekcija za povijest naroda i narodnosti Jugoslavije od XVI. do XVIII. stoljeća, Priština, 28. do 30. IX. 1987. godine. *M. Bertoša* podnio referat, sudjelovao u diskusiji i bio član predsjedništva III. sekcije.

Architettura in pietra a secco, I Seminario internazionale di studi, Università di Bari, Noci — Bari, 27—30. IX. 1987. U radu znanstvenog skupa priopćenje podnijela *T. S. Fabijanić:* »Kažuni o casite istriane; Architettura a pietra a secco con false cupole«.

Gruppo Interuniversitario per la Storia dell'Europa Mediterranea. Istituto Storico Italo-Germanico. Trento, 4—6. X. 1987. *M. Bertoša* podnio je referat i sudjelovao u diskusiji.

Circolo di Cultura Istro-Veneta. Convegno Internazionale: »Popoli e cultura in Istria — interazioni e scambi«, Muggia-Trieste, 20—21. XI. 1987. *M. Bertoša* podnio je referat i sudjelovao u diskusiji.

Znanstveni skup »Buzetski dani«: Izvori za povijest Buzeštine. Priopćenja su podnijeli:

A. Stoković, Neke od aktivnosti laičkih organizacija na Buzeštini od XV. do XVIII. stoljeća; *G. Crnković*, Nadležnosti i djelovanje Prvostepenog suda u Buzetu u vrijeme prve austrijske uprave 1797—1905; *A. Giron*, Povijesna građa o Buzeštini u »Buzetskom zborniku«; *J. Milićević*, Toklarije Buzeštine; *T. S. Fabijanić*, »Ruralna arhitektura Buzeštine«.

Buzet, 2—3. IX. 1987. godine.

»Kolokvij u Peroju. 330. obljetnica doseljavanja Crnogoraca u Peroj«, Peroj, 15. XI. 1987. Priopćenja su podnijeli:

M. Bertoša, »Un popolo interessante«: jedno romantičarsko viđenje Perojaca u prošlosti; *A. Štoković,* Dolazak Crnogoraca u Peroj 1657. godine; *J. Milićević,* Perojske etnografske razlike i sličnosti.

Stručna djelatnost

U okviru suradnje s Prosvjetno-pedagoškom službom Zajednice općina Rijeka iz Rijeke održana su tri znanstvenostručna predavanja za nastavnike povijesti s područja Zajednice općina: *D. Munić,* Društveni odnosi u srednjovjekovnoj kastavskoj komuni (30. I. 1987, Rijeka); *isti,* Riječki vinogradi 1775. godine (Rijeka, 26. i 30. VIII. 1987); *isti,* Značenje Vinodolskog zakona iz 1288. godine (Rijeka—Vinodol, 14. XI. 1987).

U okviru suradnje s Centrom za usmjereno obrazovanje kadrova u obrazovanju u kulturi iz Rijeke, obavljena je u biblioteci Zavoda stručna praksa učenika Centra (siječanj i veljača, te svibanj i lipanj 1987) (D. Munić).

Urađeno oko 100 bibliografskih kartica za V. sv. Prilozi za bibliografiju objavljenih izvora za povijest Istre (A. Štoković).

U suradnji s Creskim muzejom postavljena stalna izložba fotografija i predmeta »Maslinarstvo na otocima Cres i Lošinj« (Cres, lipanj 1987) (T. S. Fabijanić).

U suradnji s Mjesnom zajednicom Omišalj postavljena izložba »Omišalj na starim fotografijama s prijelaza stoljeća« (Omišalj, kolovoza 1987 (T. S. Fabijanić).

Ostali rad

M. Bertoša, u prvoj polovici prosinca sudjelovao na osmodnevnom studijskom boravku o migracijama i socijalnim prilikama u Istri 16—18. stoljeća na University of London — School of Slavonic and East European Studies.

D. Munić, kao upravitelj Zavoda obavljao je poslove vezane uz tekuću problematiku Zavoda. Uz to sudjelovao u radu svih organa Zavoda. Kao upravitelj Zavoda radio je na koordinaciji i izvršenju zadatka »Radnički pokret i NOB općine Buje« (glavni urednik akad. Lj. Boban), te sudjelovao u radu uredništva. Kao tajnik uredništva sudjelovao je u radu na pripremi XIII. sveska »Jadranski zbornik«, te posebnog sveska pretiska »*Baščanska ploča*«, Povijesnog društva Rijeka — Rijeka. Za Radio Rijeku pripremio je nekoliko recenzija novijih historiografskih djela s područja Rijeke, Istre, Gorskog kotara i Hrvatskog primorja (»Etos i etnos zavičaja«, *Jadranski zbornik,* XIII, »Pedeset godina povijesti Rijeke u XIX st.«, »Novoobjavljena arhivska građa u VHARiP« i dr.).

A. Giron, sudjelovao je u radu redakcije zbornika radova »Radnički pokret i NOB općine Buje«; te recenzirao četiri priloga i uredio jedan prilog za zbornik radova »Radnički pokret i NOB općine Buje; recenzirao je tri priloga za zbornik radova »Omladinski revolucionarni pokret u Gorskom kotaru, Istri i Hrvatskom primorju do 1945. godine«.

J. Milićević, uz 161 str. napisanu u 1986. g. tijekom 1987. napisao je još 78 str. (ukupno 219) teksta disertacije: »Istarsko rukotvorstvo«, umnožio na matrice i zatim tekst opremio, ukoričio, te predao na Filozofski fakultet u Ljubljani. Sudjelovao je u radu Hrvatskog etnološkog društva i ostalih stručnih društava.

T. S. Fabijanić, sudjelovala je u radu znanstvenih i stručnih ustanova i udruženja (Republički i Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu, Zavod za etnologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatsko etnološko društvo i dr.) te surađivala u Odboru za pripremu 12. Internacionalnog kongresa antropologa i etnologa u Zagrebu 1988. godine. simpozij »Etnologija i arhitektura«.

Knjižnica Zavoda

U sastavu Zavoda je i knjižnica, koja je svoj fond publikacija prošle godine povećala od inv. broja 10819 do 11050. I pored toga što na tako veliki broj svezaka, a prema kriterijima rada u bibliotekama, nije raspoređen posebni radnik, razmjena i nabavka novih svezaka obavljana je uglavnom pravovremeno. Iako su u radu knjižnice u dva navrata pomagali učenici Centra za obrazovanje kadrova u kulturi i obrazovanju, nažalost inventarizacija svih prispjelih publikacija nije mogla biti u cijelosti dovršena. Također, zbog objektivnih razloga (nedostatak financijskih sredstava) nisu nabavljene nove police za pohranu knjiga i ostalih publikacija, što bi u izvjesnoj mjeri omogućilo lakši rad u knjižnici. No i pored toga, suradnici Zavoda nastojali su i nadalje upotpunjavati bibliotečni fond knjižnice Zavoda.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — ZADAR

Organizacija jedinice

Tijekom 1987. Zavod je djelovao kao i prethodnih godina. Rad se odvijao u nekoliko odsjeka, u kojima je po jedan znanstveni radnik. Naime, u njegovu sastavu djelovalo je šest znanstvenih radnika (1 znanstveni savjetnik, jedan viši znanstveni suradnik i 4 asistenta). Jedan asistent je od 1. rujna prešao na drugo radno mjesto (Lončar). U Zavodu također rade dva administratora i dva pomoćna službenika.

Voditelj Zavoda je akademik *Mate Suić,* a zamjenik voditelja upravitelj dr. *Šime Peričić.*

Znanstvenoistraživački rad

Svi znanstveni radnici Zavoda su nastavili raditi, shodno godišnjem planu, na zadacima projekta »Povijest Dalmacije«. Obavljena su arhivska istraživanja i konzultirana relevantna literatura u svrhu obrade raznih tema iz političke, gospodarske i kulturne prošlosti Dalmacije, u prvom redu Zadra i njegove okolice. Ti poslovi bili su uglavnom kabinetske naravi. Istraživanja izvora, naime, obavljena su najviše u Historijskom arhivu u Zadru, a manje u Naučnoj biblioteci u Zadru. Literatura je konzultirana najviše u knjižnici Zavoda, a manje u Naučnoj biblioteci i knjižnici Historijskog arhiva u Zadru.

Konkretno, obavljeni su ovi poslovi:

— U kontekstu proučavanja K. Porfirogeneta obrađena su dva problema: dvije verzije pada Salone i naziv Dalmacije (L o n č a r).

— Obrađena je hajdučija u Dalmaciji 19. stoljeća (P e r i č i ć).

— Obrađeni su pojava i razvoj klerikalizma u Dalmaciji u drugoj polovici 19. st. (G a n z a - A r a s).

— Obrađeni su odnosi između M. Pavlinovića i I. Prodana (D i k l i ć).

— Obrađeni su metrološki sustav zadarske komune 19. st. i stare mjere u Pagu (Z a n i n o v i ć - R u m o r a).

— Istraživana je kulturna baština Zadra i njegova područja u 15. i 16. stoljeću u spisima zadarskih bilježnika (A n z u l o v i ć).

Znanstveni skupovi

Trojica znanstvenih radnika Zavoda aktivno su sudjelovala na nekoliko znanstvenih skupova u zemlji. Tako je dr. Šime Peričić pripremio diskusiju »Veze Dalmacije i Istre u preporodno doba« za Kongres historičara u Prištini, podnio referat »Prilog poznavanju gospodarskih prilika obrovačkog kraja« na znanstvenom skupu »Bukovica u prošlosti«, koji je održan 21—23. svibnja u Zadru, te na znanstvenom kolokviju »Ilirske pokrajine i slavenski svijet«, koji je održan u Zadru 3—7. studenog referat »Dalmatinci u Napoleonovoj vojsci«. Dr. Tereza Ganza-Aras na Kongresu historičara Jugoslavije u Prištini podnijela je referat pod naslovom »Jugoslavenska ideja u Dalmaciji uoči prvog svjetskog rata«, a na znanstvenom skupu u Makarskoj referat »Klerikalizam Mihovila Pavlinovića«. Asistent Marjan Diklić je na skupu u Makarskoj podnio referat »Odnosi Mihovila Pavlinovića i Ive Prodana«.

Ostali rad

Kako Zavod ni ove godine nije imao knjižničara, to je jedan administrator vodio poslove priručne knjižnice i obradio dio pristiglih naslova. Prema potrebi, neki su znanstveni radnici vodili pojedince ili grupe posjetilaca kroz Pomorski muzej.

Izdavačka djelatnost

Nažalost, ni ove godine nije tiskan 31. svezak pripremljenih radova. (Neka strana uredništva, koja nam šalju svoja izdanja u zamjenu za »Radove« raspituju se o »Radovima« i prijete prestankom slanja svojih knjiga. Radi se o nekim uredništvima iz Italije, Austrije i SRNJ).

Radnici Zavoda objavili su ili za tisak pripremili slijedeće radove (rukopise):

Š. Peričić, Prilog upoznavanju gospodarskih prilika na otoku Rabu u XIX. stoljeću. U: Rapski zbornik, Zagreb 1987, 417—428; Prilog poznavanju iredente prema Dalmaciji do 1914. godine, *Naše more* 34, Dubrovnik 1987, 61—64; Prilog poznavanju gospodarstva benkovačkog kraja u XIX. stoljeću. U: Benkovački kraj kroz vjekove, Zbornik, 1, Benkovac 1987, 207—215.

T. Ganza-Aras, Život na Rabu na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. U: Rapski zbornik, 439—457; Demokratska stranka i franjevci (rukopis); Ilirstvo Nikole Tommasea (rukopis); Klerikalizam Mihovila Pavlinovića (rukopis), te Riječki Novi list u periodu od 1908—1912 (rukopis).

M. Diklić, Odnos Mihovila Pavlinovića i Ive Prodana (rukopis).

M. Zaninović-Rumora, Historijski zapisi o Nikoli Dominiku Budroviću, *Prilozi povijesti otoka Hvara*, VIII, 1987, 78—83; Mjere za težinu Zadra i Šibenika na temelju izvora 14. i 15. stoljeća (rukopis).

M. Lončar, O jedno često tumačenoj Porfirogenetovoj rečenici i O opsegu Dalmacije u De administrando imperio (rukopis).

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod je u svom sastavu, kao i prethodnih godina, imao tri po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu, zatim Muzej dubrovačkog pomorstva, smješten u Tvrđavi Sv. Ivana u starom dijelu grada i Bogišićevu biblioteku s muzejskim zbirkama u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić*, a zamjenik voditelja upravitelj mr. *Nenad Vekarić*.

Sveukupno je uposleno 13 radnika, i to: 5 koji rade na znanstvenim poslovima, 2 koja rade na stručnim poslovima, 1 koji obavlja administrativno-računovodstvene poslove i 5 pomoćnih službenika.

Poduzete su potrebne mjere da se Muzej dubrovačkog pomorstva izdvoji iz sklopa ovog Zavoda i preda Općini dubrovačkoj, kako bi dalje djelovao kao općinska ustanova, uvrštena u okvir Dubrovačkog muzeja. Primopredaja bi se trebala izvršiti 1. siječnja 1988. godine.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Znanstvene zadatke Zavoda obavlja 5 stalno zaposlenih znanstvenih radnika, od toga 2 znanstvena savjetnika i 3 znanstvena asistenta.

Izvršavajući planom utvrđene poslove, znanstveni su radnici u 1987. godini objavili ukupno 13 radova, od toga jednu monografiju u koautorstvu.

Dr. Ivo Perić, znanstveni savjetnik, objavio je 8 radova: Frane Bulić kao zastupnik u Dalmatinskom saboru i u Carevinskom vijeću, *Adrias*, 1, Split 1987; O poljodjelskom zavodu u Gružu, *Dubrovački vjesnik*, br. 1980; Počeci dubrovačke parobrodarske slobodne plovidbe, *Dubrovački vjesnik*, br. 1898; Nastanak prvih turističkih društava u dubrovačkom kraju, *Dubrovački vjesnik*, br. 1906; Kako je u Dubrovniku 1887. obilježena stogodišnjica Boškovićeve smrti, *Dubrovnik*, 1—2—3; Pero Čingrija kao javni djelatnik, *Dubrovački vjesnik*, br. 1922; Jedna Vojnoviveća proslava u vrtlogu prvoga svjetskoga rata, *Dubrovački vjesnik*, br. 1928; Suradnja Vuka Karadžića s građanima Dubrovnika i njegovi boravci u Dubrovniku, *Dubrovnik*, 4.

Predao je za objavljivanje rad »O potomcima dubrovačkog vlastelina Rafa Pucića« te dovršio studiju o pojedinim Dubrovčanima kao funkcionerima u najvišim pokrajinskim službama i državnim organima vlasti za austrijske uprave i njiho-

vim doprinosima rješavanju raznih potreba rodnoga im grada. Sudjelovao je u radu Svečane sjednice Jugoslavenske akademije u povodu 200. godine rođenja Vuka Karadžića s predavanjem »Vuk Karadžić i njegovo doba«. Kao član uredništva izvršio je pripreme br. 24—25 »Anala« za tisak i održavao kontakt s vanjskim suradnicima »Anala«.

Dr. Ilija Mitić, znanstveni savjetnik, objavio je tri rada: Kada se Dubrovnik počeo nazivati Republikom, *Pomorski zbornik*, 25, Rijeka 1987; O pružanju utočišta na području Dubrovačke Republike, *Zbornik radova*, 23/24, Pravni fakultet, Split 1986/7; O konzularnim i pomorsko-trgovačkim vezama Dubrovnika i Rusije, *Dubrovački horizonti*, 27, Zagreb 1987.

Predao je u tisak ove radove: Povijest evropske konzularne službe i doprinos Dubrovnika njezinom razvoju do početka 19. st.; O predstavnicima stranih država i njihovom svečanom primanju u Dubrovniku za vrijeme Republike; Erwiederung auf die Ausführungen von Dr. Ludwig Steindorff, Münster »Noch einmal Dubrovnik«, *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtgeschichte;* Dubrovačka država u međunarodnoj zajednici (od 1358. do 1815. godine) (monografija). Sudjelovao je na znanstvenom skupu o Ruđeru Boškoviću u Dubrovniku predavanjem »Diplomatski poslovi R. Boškovića za Dubrovačku Republiku« te istraživao i druge teme iz pravne povijesti Dubrovačke Republike.

Mr. Anica Kisić, znanstveni asistent, nastavila je rad na temi »Slikovni prikazi pomorskih zbivanja na istočnoj obali Jadrana od 16. do 18. st.«. Sudjelovala je u Zagrebu na znanstvenom skupu o likovnoj kulturi Dubrovnika 15. i 16. stoljeća predavanjem »Pomorska ikonografija u likovnoj kulturi Dubrovnika u 15. i 16. stoljeću«.

Miljenko Foretić, znanstveni asistent, radio je na temama: »Dubrovačka Republika i rat za španjolsko kraljevstvo (1701—1714)«; »O humanizmu i likovnoj kulturi u Dubrovniku«; »Maksimilijan Vrhovac i Dubrovnik«; »Hrvatski narodni preporod i Dubrovnik«. U tisku mu se nalaze radovi: Historiografija o Dubrovniku (Dubrovačkoj Republici) (1975—1985); Povijesni pregled kazališta u Dubrovniku; Repertoar Hrvatskog kazališta za Primorje; Repertoar dubrovačkog kazališta (1945—1980). Sudjelovao je na znanstvenom skupu o Ruđeru Boškoviću, održanom u Dubrovniku, s predavanjem »Ruđer Bošković i kultura«.

Mr. Nenad Vekarić, znanstveni asistent, objavio je u koautorstvu sa Stjepanom Vekarićem monografiju »Tri stoljeća pelješkog brodarstva«, tiskanu u ediciji *Pelješki zbornik*, 4, Zagreb 1987. Objavljen mu je i rad »Stanovništvo Stona od 1333. do 1900. godine« u Zborniku radova u čast 650. obljetnice planske izgradnje Stona i Malog Stona, Ston 1987.

Istraživao je ove teme: »Stanovništvo poluotoka Pelješca; »Migracije na Pelješac od 1333. do 1900. godine«; »Stanovništvo Dubrovnika«; »Tablice ascendenata u historijskoj demografiji«. Sudjelovao je na znanstvenom skupu o Ruđeru Boškoviću u Dubrovniku predavanjem (u koautorstvu s mr. Marijanom Sivrićem) »Genealoški prikaz roda Bošković«. Obavljajući dužnost zamjenika voditelja (upravitelja) Zavoda, brinuo se za poslove koje mu je ta dužnost nametala.

U znanstveni rad Zavoda uključeni su i njegovi vanjski suradnici iz Dubrovnika, Splita, Zadra, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Beograda i Novoga Sada, koji pripremaju svoje radove za zavodsku publikaciju »Anale«, a na temelju istraživanja u dubrovačkom Historijskom arhivu.

Izdavačka djelatnost

U tisku se nalazi dvobroj 24—25. zavodskog godišnjaka »Anali«, za 1986—87. godinu. U tom dvobroju objavit će se deset znanstvenih radova i četiri osvrta.

Stručni i ostali rad

Kako Zavod ima bogatu knjižnicu, smještenu u glavnoj zavodskoj zgradi u Sorkočevićevu ljetnikovcu u Lapadu, nastavljen je u njoj tekući posao: inventariziranje i katalogiziranje (knjižničar: Nevenka Kojić). Zamjenom za »Anale« povećan je knjižni fond za 63 knjige i 78 domaćih i stranih časopisa. Inventariziran je 81 svezak starih knjiga iz 19. stoljeća, a po godinama su složeni tjednici »Pučke novine«, »Narodna svijest« i »Dubrava«. Davani su izvještaji Zavodu za statistiku u Dubrovniku, Matičnoj službi u Splitu i Bibliografskoj informativnoj službi SR Hrvatske.

Djelatnost Muzeja dubrovačkog pomorstva nastavila se doradivanjem nove postave. Izvršena je revizija inventarskih knjiga i popisa muzejskih predmeta, pripremljen je za tisak postojeći katalog na dva nova jezika (talijanski i njemački). Voditelj Muzeja A. Kisić, priredila je izložbu »Dubrovački brodovi na zavjetnim slikama«, koja je održana u Muzejskom prostoru u Zagrebu u doba velike izložbe »Zlatno doba Dubrovnika«. S neznatnim izmjenama ta izložba priređena je i u Kneževu dvoru u Dubrovniku.

U Bogišićevoj biblioteci u Cavtatu postavljena je izložba »Restaurirani predmeti Bogišićeva muzeja i biblioteke, 1977—88«, I. dio (izložbu je priredila voditeljica zbirke Stane Đivanović). Tiskan je letak stalne postave Muzeja, izvršeni konzervatorsko-restauratorski zahvati na 20 muzejskih predmeta i 116 komada novca (restauratori A. Orlić i B. Vilhar). Nastavljena je i stručna obrada Bogišićeve numizmatičke zbirke (dr. I. Mirnik), te nabava opreme za smještaj fundusa. Nastavljeni su zaštitni radovi i mikrofilmiranje građe Bogišićeve biblioteke, a nabavljena je i oprema za pohranu mikrofilmova. Izložbeni odjel Bogišićeva muzeja posjetilo je oko 8000 posjetilaca.

ZAVOD ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod svoju djelatnost ostvaruje preko ovih projekata: 1. Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske, 2. Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj, 3. Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i potrebe odnosa SFRJ i SSSR-a, 4. Istraživanja demografske povijesti SR Hrvatske te 5. Suvremeno svjetsko bankarstvo.

Na ostvarivanju projekata, osim vanjskih suradnika, sudjelovali su radnici Zavoda: 1 znanstveni asistent, administrator. Voditelj Zavoda je akademik *Jakov Sirotković*.

Znanstvenoistraživački rad

1. Projekt: Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske.

U 1987. godini nastavljen je rad na projektu »Teorija i politika ekonomskog razvoja socijalističke Jugoslavije i Hrvatske«, koji je u prošlom petogodištu bio dio projekta »Znanstvene osnove dugoročnog razvoja SR Hrvatske do 1995. odnosno 2000. godine«.

SIZ-u znanosti prijavljen je projekt s ovim temama:

1. Ekonomska politika Jugoslavije,
2. Promjene u ekonomsko-socijalnoj strukturi stanovništva SRH — novije tendencije,
3. Migracijski tokovi našeg stanovništva nakon II. svjetskog rata kao faktor širenja depopulacijskih područja u SRH,
4. Neka aktualna pitanja ekonomskog sistema,
5. Analiza stabilnosti proširene reprodukcije,
6. Bankarsko-kreditna politika i sistem (funkcioniranje, problemi, pravci rješenja),
7. Obrtna sredstva i kamatna politika,
8. Fiksalne mjere kao faktor poticaja i usmjeravanja privrednog razvoja Hrvatske,
9. Raspodjela osobnih dohodaka zaposlenih u društvenom sektoru jugoslavenske privrede,
10. Regionalni razvoj Hrvatske i Jugoslavije,
11. Ekonomsko vrednovanje pomorstva kao razvojne strategije (SRH) SRFJ,
12. Raspodjela dohotka u društvenom sektoru privrede,
13. Utjecaj financiranja izvoza na razvoj izvoza SRH i SFRJ 1971—1990. godine,
14. Protekcionizam razvijenih i njezin utjecaj na jugoslavensku privredu — komparativna analiza s nekim zemljama u svijetu.

2. Projekt: Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj

U toku 1987. godine tiskana je završna studija projekta »Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ — Analiza stanja (1977—1985) i moguća rešenja« prof. dr. Miladina Koraća.

3. Projekt: Društveno-ekonomski uvjeti, rezultati i potrebe odnosa SFRJ i SSSR-a

Tijekom 1987. godine u okviru rada na ovom projektu izrađena je studija »Politika i strategija dugoročnog razvoja privredne suradnje SFR Jugoslavije sa Sovjetskim Savezom«, 121 str., autora Vlade Lončara.

U prvoj polovici 1988. godine održat će se okrugli stol u Zagrebu, u čijem radu će sudjelovati sovjetski i jugoslavenski ekonomisti. Dogovor oko održavanja okruglog stola postignut je za vrijeme boravka akademika O. T. Bogomolova, direktora Instituta za ekonomiku svjetskog socijalističkog sistema Akademije nauka SSSR-a, u Zagrebu.

4. Projekt: Istraživanje demografske povijesti SR Hrvatske

U toku 1987. godine u tisak je dana studija I. Mažurana: »Popis stanovništva Slavonije 1698. godine«, koju izdaje Zavod za znanstveni rad u Osijeku.

Prihvaćeni su za tisak radovi: N. Vekarić: »Značenja genealoških tablica i tablica ascendenata u historijskoj demografiji« (tiska se u »Analima« Zavoda za povijesne znanosti u Dubrovniku).

Objavljene su studije o stanovništvu Stona 16—19. vijeka (N. Vekarić), Popis stanovništva Zadra iz 1608. godine (dr. R. Jelić), a u tisku se nalazi knjiga V. Stipetića: »Studij iz demografske povijesti« (Školska knjiga, Zagreb).

5. *Projekt: Suvremeno svjetsko bankarstvo*

U okviru rada na ovom projektu u 1987. godini završen je rukopis »Suvremeno svjetsko bankarstvo«, ukupnog opsega pedeset šest autorskih araka i predan u tisak.

U 1988. godini predviđen je nastavak rada na projektu. Druga faza obuhvaćala bi najvažnije financijsko-posredničke institucije, komercijalne banke, štedionice i stambena društva (banke s pokušajem apliciranja međunarodnih iskustava na našu specifičnu stvarnost).

Izdavačka djelatnost

M. Korać, Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ — Analiza stanja (1977—1985) i moguća rešenja, Globus, Zagreb 1987, 310 str.

Ostali rad

Vođena je i sređivana pomoćna biblioteka Zavoda. Održavane su stručne veze s domaćim i inozemnim institucijama (Republički zavod za društveno planiranje, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Institut za ekonomiku svjetskog socijalističkog sistema Akademije znanosti SSSR-a, Ekonomski institut Akademije znanosti SSSR-a i drugi).

ZAVOD ZA MUZIKOLOŠKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod je djelovao u 1987. godini u okviru projekta »Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe od antike do 20. stoljeća«. Ukupna djelatnost Zavoda konstituirala se u devet zadataka: 1) Srednji vijek, 2) Renesansa, 3) Barok, 4) Klasika, 5) Romantizam, 6) Dvadeseto stoljeće, 7) Dokumentacija, 8) Glagoljaško pjevanje i 9) Muzikologija i interdisciplinarnost.

Rad na projektu obavljen je u suradnji sa slijedećim institucijama: Muzikološki zavod Muzičke akademije u Zagrebu, Muzički informativni centar Koncertne direkcije Zagreb, Centralna redakcija projekta RISM u Kasselu (BRD), Hrvatski glazbeni zavod, Muzej grada Zagreba, Nacionalna i sveučilišna biblioteka u Zagrebu, Historijski arhiv Zagreba, Arhiv Hrvatske, Zavod za istraživanje folklora IFF, Filozofski fakultet u Zagrebu, Centar za historijska istraživanja u Rovinju, Franjevački samostan u Sinju, Stolna crkva Sv. Marije u Dubrovniku, Arhiv Srbije u Beogradu, Arhiv i biblioteka Srpske akademije, Arhiv i biblioteka Fakulteta

za muzičku umetnost u Beogradu, Zavod za književnost i teatrologiju Jugoslavenske akademije, Kaptolski arhiv u Zagrebu, Staroslavenski zavod »S. Ritig« u Zagrebu, Biblioteca Apostolica Vaticana i Istituto Storico Germanico u Rimu, Staatliche Institut für Musikforschung u Berlinu (BRD), Nacionalna biblioteka u Beču, City University u New Yorku, te SIZ RZZR-a, koji je djelomično financirao program. U ostvarivanju zavodskog programa znanstvenog istraživanja sudjelovalo je 6 radnika zaposlenih u Zavodu (mr. Zdravko Blažeković, znanstveni asistent, na studijskom boravku na City University u New Yorku; Gorana Doliner, asistent istraživač; Dubravka Franković, znanstveni asistent; Vjera Katalinić, asistent istraživač, na studijskom boravku u Berlinu (SRNj); mr. Ennio Stipčević, znanstveni asistent; mr. Stanislav Tuksar, znanstveni asistent, na studijskom boravku u Berlinu (SRNj) i 13 vanjskih suradnika. Voditelj Zavoda je prof. dr. *Koraljka Kos*, izv. član Akademije. Zbog odsutnosti upravitelja mr. S. Tuksara, tu je funkciju obavljala prof. *Gorana Doliner*.

Knjižnim, arhivskim materijalom i kartičnim katalozima Zavoda služili su se radnici Zavoda, vanjski suradnici i drugi znanstveni i kulturni radnici.

Znanstvenoistraživački rad

Projekt: *Fundamentalna istraživanja za povijest hrvatske glazbe*. Nosilac: *prof. dr. Koraljka Kos*, izvanredni član Akademije.

1. Zadatak: Srednji vijek. Nosilac: *K. Kos*. Glazbena djela. Suradnici: *dr Miho Demović, mr. E. Stipčević*. Nastavak komparativnog istraživanja koralnih kodeksa s notama koji se čuvaju u Dubrovniku (Demović). Nastavak na istraživanju glazbenog repertoara hrvatskih srednjovjekovnih skriptorija (Stipčević). Teorijska djela. Suradnik: *mr. S. Tuksar*. Nastavljen rad na istraživanju tekstova o glazbi hrvatskih srednjovjekovnih teoretičara i pisaca — rad u knjižnicama SRNj.

2. Zadatak: Renesansa. Nosilac: *dr. Lovro Županović*, izvanredni član Akademije. Glazbena djela. Suradnici: E. Stipčević, *dr. L. Županović*. Nastavak na transkribiranju djela F. Sponge-Uspera (Stipčević). Nastavak rada na pripremanju izdanja Mottetti 5, 6 v. (1564) J. Skjavetića (Županović). Teoretska djela. Suradnici: E. Stipčević, S. Tuksar. Nastavak na proučavanju bibliotečnih fondova kojima su se služili hrvatski glazbenici i pisci u razdoblju renesanse u Hrvatskoj (Stipčević). Nastavak na istraživanju tekstova o glazbi hrvatskih renesansnih teoretičara i pisaca — rad u knjižnicama SRNj (Tuksar).

3. Zadatak: Barok. Nosilac: S. Tuksar. Glazbena djela. Suradnik: E. Stipčević. Za praizvedbeno izvođenje na Osorskim glazbenim večerima i Varaždinskim baroknim večerima transkribirane su skladbe G. Pulitia, T. Cecchinia, A. Jurjevića, F. Kapušvarca, Anonimusa iz Franjevačkog samostana u Varaždinu, Franjevačka misa iz Osijeka. Teorijska djela. Suradnik: S. Tuksar. Završetak rada na sintetičnoj studiji o hrvatskoj glazbenoj terminologiji u leksikografiji od 1649. do 1742.

4. Zadatak: Klasika. Nosilac: *mr. Zdravko Blažeković*. Glazbena djela. Suradnik: *V. Katalinić*. Nastavak na transkribiranju djela I. M. Jarnovića. Teorijska djela. Suradnik: S. Tuksar. Nastavak na istraživanju tekstova o glazbi hrvatskih autora 17—18. st. — rad u knjižnicama SRNj. Aspekti glazbene kulture. Suradnici: K. Kos, Z. Blažeković. Komparativno istraživanje slovenske i hrvatske glazbe u razdoblju klasicizma (Kos). Nastavak na sustavnom istraživanju glazbene kulture sjeverne Hrvatske u razdoblju 1750—1830. Proučena je dokumentacija o glazbenicima na Griču u 18. st. (Blažeković).

5. Zadatak: Romantizam (okvirno 1835—1914). Nosilac: *Dubravka Franković.* Muzički život u Hrvatskoj u vrijeme Hrvatskog narodnog preporoda. Suradnici: D. Franković, dr. Mirjana Škunca. Popisani su glazbeni termini, izričaji i sintagme u vezi s glazbom iz 1160 tekstova Danice ilirske; izvršen je izbor primjera (konteksta) u kojima se nalaze; abecedirani su glazbeni termini, izričaji i sintagme do slova M (Franković). Dovršeno je istraživanje glazbenog života u Splitu u razdoblju 19. st. (Škunca). Hrvatska muzička kritika 1860—1918. Suradnik: D. Franković. Obrađeni su članci o glazbi u časopisima »Dom i svijet« (1888—1918) i »Književni jug« (1918—1919). Muzička kultura u Hrvatskoj u vrijeme neoapsolutizma (1850—1860). Suradnik: D. Franković. Istražena je arhivska građa i prikupljeni su podaci u vezi s organizacijom školstva u Hrvatskoj, u arhivima HGZ-a, Arhivu Hrvatske i Povijesnom arhivu. Muzičko literarna ostavština Franje Ks. Kuhača. Suradnici: D. Franković, V. Katalinić, *mr. Marija Janaček-Buljan.* Dovršen rad o F. K. Kuhaču kao glazbenom kritičaru; nastavljen rad na biografiji F. K. Kuhača, u vezi s njegovim školovanjem (Franković). Za 2. svezak Kuhačeve korespondencije nastavljeno je obrađivanje pisama (Katalinić). Nastavak rada na popisivanju ostavštine F. K. Kuhača (Janaček-Buljan).

6. Zadatak: Dvadeseto stoljeće. Nosilac: *dr. Eva Sedak.* Kriteriji klasifikacije glazbenog stvaralaštva nakon 1945. Suradnik: *dr. Nikša Gligo.* Rad na postavljanju triju tabela unutar kriterija klasifikacije glazbenog stvaralaštva u Hrvatskoj nakon 1945. Pojam stila i folklorne pojave u hrvatskoj glazbi između 1918. i 1940. Suradnici: *dr. Marija Bergamo,* E. Sedak, L. Županović, G. Doliner, Grozdana Marošević, K. Kos, M. Demović, V. Katalinić, *mr. Sanja Majer-Bobetko, mr. Vedrana Juričić, Tatjana Čunko,* N. Gligo. Problem sinfonizma i programnosti u orkestralnom opusu K. Odaka (Bergamo). Rad na pripremi simpozija o K. Odaku, kompletirana evidencija o njegovoj rukopisnoj ostavštini a za kartotečni katalog u Zavodu načinjen je preliminarni popis Odakovih djela, prostudiran je pojam »napretka« u hrvatskoj glazbi između dva svjetska rata na primjeru stvaralaštva K. Odaka i njegovih suvremenika; evidentirana je i fotokopirana sveukupna ostavština Ive Prišlina, te je izrađen preliminarni popis radova predviđen kao baza za izradu kartotečne evidencije; sređen je neobjavljeni dio napisa o glazbi Nikole Polića iz arhive dr. V. Antića u Rijeci (Sedak). Istražen je opus K. Odaka u procijepu stilskoizričajnih suprotnosti njegova vremena (Županović). Nastavak rada na istraživanju glazbenofolklornih pojava u djelima B. Kunca, K. Odaka, A. Dobronića (Doliner). »Dorica pleše« K. Odaka kao model nacionalne identifikacije u hrvatskoj glazbi između dva svjetska rata (Marošević). Istraživanje solo-pjesme u opusu K. Odaka (Kos). Istraživanje duhovne glazbe K. Odaka (Demović). Istraživanje komornog opusa K. Odaka (Katalinić). Hrvatska glazbena kritika između dva svjetska rata na primjeru napisa o K. Odaku (Majer-Bobetko). Istraživanje Odakova opusa — stanje ostavštine, izvori (Juričić, Čunko). Adaptacija pojma »avangarde« u glazbama s rubova »srednje Evrope« (Gligo). Istraživanje i kataloška obrada glazbenih ostavština skladatelja rođenih nakon 1870. Suradnici: *Nada Bezić, Marija Pintar,* E. Sedak, *Sanja Jarić,* N. Gligo. Započeto sređivanje skladateljske ostavštine Z. Grgoševića (Bezić). Dovršeno i popisano sređivanje skladateljske ostavštine R. Matza (Bezić, Pintar). Organizirano sređivanje ostavština Z. Grgoševića i O. Jozefovića (Sedak). Nastavak na popisivanju skladateljske ostavštine O. Jozefovića (Jarić). Nastavak na sređivanju skladateljske ostavštine B. Sakača (Gligo).

7. Zadatak: Dokumentacija. Nosilac: S. Tuksar. Sređivanje arhiva. Suradnici: E. Stipčević, G. Doliner. Preliminarni pregled muzikalija u dubrovačkoj stolnici sv. Marije, te u franjevačkom samostanu u Sinju (Stipčević). Nastavak rada na popisivanju muzikalija u župnoj crkvi u Novom Vinodolskom i u Biskupskom arhivu u Senju (Doliner). Obrada arhivskog materijala. Suradnici: *mr. M. Janaček-Buljan, mr. V. Juričić.* Započet rad na sređivanju ostavštine prof. L. Šabana, koja je pohranjena djelomično u Zavodu (Janaček-Buljan). Nastavljena stručna katalogizacija knjižnice Zavoda (Juričić). Međunarodni projekt repertoar glazbenih izvora RISM. Suradnik: E. Stipčević. Nastavak kontinuirane obrade materijala po kriterijima i na temelju suradnje s međunarodnim projektom RISM A/I i A/II (popisi rukopisa i tiskovina nastalih u razdoblju 1500—1800), evidentiranih u Franjevačkom samostanu u Sinju i Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu.

8. Zadatak: Glagoljaško pjevanje. Nosilac: *dr. Jerko Bezić.* Terensko istraživanje i snimanje. Suradnici: G. Doliner, J. Bezić. Rad na terenu i snimanje glagoljaškog pjevanja u Istri, Kaštelima i okolici Trogira. Rad u arhivima u Poreču, Novom Vinodolskom i Beču (Doliner). Magnetofonsko presnimavanje i mikrofilmiranje najstarije do sada poznate zapisane i snimljene građe koja se čuva u arhivima u Beču (Doliner). Rad na sintetičkoj studiji o glagoljaškom pjevanju u Novom Vinodolskom (Doliner). Sudjelovanje u poslovima oko tiskanja 2. sveska Spomenika glagoljaškog pjevanja (Doliner, Bezić), i priprema građe za 3. svezak (Bezić). Nastavak obradbe zapisa iz Kuhačeve ostavštine i građe skupljene u terenskom radu (Doliner).

9. Zadatak: Muzikologija i interdisciplinarnost. Nosilac: *akademik Ivo Supičić.* Socijalna povijest glazbe. Suradnici: I. Supičić, Z. Blažeković. Nastavak rada na bibliografiji sociologije glazbe i socijalne povijesti glazbe (Supičić). Prikupljanje podataka za temu Posvete na muzikalijama u 18. i 19. stoljeću u Njemačkoj i Austriji (Blažeković). Glazba, književnost i kritika. Suradnik: S. Majer-Bobetko. Obrađivane su glazbene kritike N. Polića, N. Devčića, B. Papandopula i A. Dobronića. Napisan je rad Croatian musical criticism between the two world wars (za časopis IRASM, 18/1. Suradnici: E. Sedak, N. Gligo). Napisani su radovi Eine Ästhetik im Übergang. Versuch einer hypotetischen Gegenüberstellung: F. Busoni — J. Š. Slavenski (Sedak) i Schrift ist music? Ein Beitrag zur Aktualisierung eines nur anscheinend verhalteten Widerspruchs (I) (Gligo), za IRASM 18/1. Glazbena ikonografija. Suradnici: K. Kos, J. Belamarić, D. Franković, E. Stipčević, S. Vojković. Nastavljeno je prikupljanje glazbenoikonografske građe po ranije zacrtanim temama. Započeto je evidentiranje glazbenoikonografskih izvora s tematikom narodnog muziciranja iz Hrvatske (Kos).

Izdavačka djelatnost

Planom za 1987. godinu predviđeno je pokretanje i izdavanje serije kataloga glazbenih arhiva u SRH, koje su sredili radnici Zavoda. Za tisak je priređen »Katalog muzikalija Historijskog arhiva i Muzeja grada Dubrovnika« (Z. Blažeković), ali zbog nedostatnih financijskih sredstava nije još moguće dogovoriti tiskanje.

Radnici Zavoda objavili su ili pripremili za tisak niz radova za domaće i strane publikacije.

E. Stipčević, Glazbeni barok u Hrvatskoj (priređeno za Zbornik radova); XII. osorske glazbene večeri / XII. Evenings in Osor 1987 (tekstovi za katalog i izbor

ilustracija), Zagreb; The Social and Historical Status of Music and Musicians in Croatia in the Early Baroque Period, *IRASM*, 18/1; Počeci glazbenog baroka u Hrvatskoj, u: Lukačić. Zbornik radova znanstvenog skupa održanog u povodu 400. obljetnice rođenja Ivana Marka Lukačića, Zagreb 1987, 24—49; Euridice e Arianna a Dubrovnik (referat na znanstvenom skupu III. Convegno internazionale di musicologia, Trieste, 2—3. X. 1987. *G. Doliner*, Podaci o glagoljaškom pjevanju u Istri u 17. i 18. stoljeću (priređeno za Zbornik radova u povodu Osorskih glazbenih večeri); Glagoljaško pjevanje na otoku Krku (priređeno za Zbornik radova); The Historical data about Glagolitic singing in Istria, (referat na Međunarodnom muzikološkom kongresu IMS u Bologni, 27. VIII — 1. IX 87; priređeno za Zbornik radova), How folk musicians listen the art compositions with folk tunes in three different regions of Croatia (videoprezentacija s komentarom u sklopu Međunarodnog etnomuzikološkog skupa ICTM u Berlinu/DDR, 30. VII — 6. VIII 87); The Folk Music Idiom in Croatia in the 20th century, *IRASM*, 18/1.

Z. Blažeković, Bilješke o glazbenicima na Griču u 18. stoljeću (priređeno za Zbornik radova u povodu Osorskih glazbenih večeri); Tiskovine iz zbirke Udina-Algarotti (priređeno za Zbornik radova); Muzikološki interesi Ladislava Šabana, *Muzička kultura*, 1987, 3—4; Koliko vrijedi Amadeo?, *Muzička kultura*, 1987, 3—4. Einige musikalische Ereignisse im Zagreb der sechziger und siebziger Jahre des 19. Jahrhunderts in ihrer Abhängigkeit von den politischen Verhältnissen, *IRASM*, 18/1.

D. Franković, Hrvatska devetnaestog stoljeća o glazbi svoje barokne epohe (priređeno za Zbornik radova u povodu Osorskih glazbenih večeri).

V. Katalinić, Dokumentacija o glazbenom baroku na tlu SR Hrvatske (priređeno za Zbornik radova u povodu Osorskih glazbenih večeri); Glazbena zbirka franjevačkog samostana na Košljunu (priređeno za Zbornik radova); Music in Dalmatian Theatre of the 16th Century (referat na znanstvenom skupu III. Convegno internazionale di musicologia, Trieste, 2—3. X 1987; Zu einigen Popularthemen in Jarnovick's Violin Konzerten, *IRASM*, 18/1; (s A. Wagner), Akustička problematika u radovima F. K. Kuhača i I. B. Zocha, *Anali Zavoda za znanstveni rad u Osijeku*, 1985, 4 (izašlo u 1987).

S. Tuksar, Hrvatska glazbena terminologija u razdoblju baroka (priređeno za Zbornik radova u povodu Osorskih glazbenih večeri); Music in Dalmatian Theatre of the 16th Century (referat na znanstvenom skupu III. Convegno internazionale di musicologia, Trieste, 2—3. X 1987; On reports about Turkish music culture in the writings of some late renaissance humanists (referat na Međunarodnom muzikološkom kongresu IMS u Bologni, 27. VIII — 1. IX 1987.

Stručni rad

Vođena je i sređivana zavodska knjižnica (D. Franković). Održavane su i uspostavljene stručne i znanstvene veze sa stručnjacima iz domaćih i inozemnih institucija istovjetnog ili srodnog profila. Radnici Zavoda skupljali su stručnu bibliografiju, pratili znanstvenu i stručnu literaturu, vodili kartoteke Zavoda i obavljali ostale srodne poslove.

ZAVOD ZA PRAVNE, POLITIČKE I SOCIOLOŠKE ZNANOSTI »JURAJ KRIŽANIĆ«

Tijekom 1987. godine Odbor za znanstvenu problematiku samoupravljanja sudjelovao je u akciji Akademije na utvrđivanju osnova za samoupravnu organizaciju znanosti. Predsjednik Odbora podnio je referat u vezi s tom temom koji je objavljen u odgovarajućoj publikaciji Akademije. Odbor je pokrenuo inicijativu da Akademija preuzme pokroviteljstvo nad proslavom dvjestogodišnjice francuske revolucije 1989. godine, da se formira organizacijski odbor proslave i predložio središnju temu: »Francuska revolucija — politička demokracija i ljudska prava nakon 200 godina«.

Radna grupa »Pravo i društvo — temeljna istraživanja« nastavila je s održavanjem svojih redovitih mjesečnih sastanaka na kojima su, ove godine, obrađivani problemi organizacije i funkcioniranja pravosuđa u Jugoslaviji te teoretski problemi institucije vlasništva i diferencijacije njezinih oblika u nas. Prilozi članova grupe prikupljeni su i redigirani, ali zbog nedostatka sredstava izostalo je ove godine objavljivanje godišnjaka »Pravo i društvo«.

Radna grupa za prikupljanje građe za »Rječnik hrvatskog pravnog i upravnog nazivlja« nastavila je rad nešto usporenim tempom s obzirom na dulji boravak nekih članova grupe u inozemstvu.

U godini 1988. planira se nastavak redovitog rada na svim gore navedenim temama, osobito pripreme za znanstveni skup povodom 200. obljetnice francuske revolucije, objavljivanje godišnjaka »Pravo i društvo« i nastavak prikupljanja građe za »Rječnik«.

II. ODJEL ZA POMORSTVO

ZAVOD ZA POMORSKO PRAVO, HISTORIJU I EKONOMIKU POMORSTVA — ZAGREB

Organizacija jedinice

Kao i prijašnjih godina, znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda odvijala se tijekom 1987. godine u dva pravca:

1. *Pomorsko pravo,* s težištem na proučavanju problema jugoslavenske kodifikacije i međunarodne unifikacije pomorskog prava.

2. *Međunarodno pravo mora* u svim njegovim aspektima, te srodna područja međunarodnog javnog prava, s posebnim naglaskom na zaštitu morskog okoliša od zagađivanja.

Rad na područjima historije i ekonomike pomorstva privremeno je prekinut zbog nedostatka istraživača na tim poljima.

Zavod je surađivao s Jugoslavenskim udruženjem za pomorsko pravo, Saveznim sekretarijatom za vanjske poslove, Saveznim komitetom za saobraćaj i veze i s

Ustavnim sudom Jugoslavije. Zavod je također surađivao s privrednim brodarskim organizacijama, s agencijama i organizacijama za pomorsko osiguranje. Predmet te suradnje bila su područja pomorskog prava i međunarodnog prava mora koja ovaj Zavod obrađuje.

Nastavljena je dugoročna suradnja s Pomorskom enciklopedijom Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, kojoj je glavni urednik akad. Vladislav Brajković. Otpočeta je suradnja na izradi članaka za prvi svezak Pravne enciklopedije koju priprema Pravni fakultet u Zagrebu.

Voditelj Zavoda je akad. *Vladislav Brajković*. Akad. Brajković je također glavni i odgovorni urednik časopisa »Uporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« (UPPPK), koji izdaje ovaj Zavod.

Zamjenik voditelja i upravitelj Zavoda je dr. *Vladimir-Đuro Degan*, znanstveni savjetnik.

Znanstveno osoblje čine: jedan znanstveni savjetnik, dva znanstvena asistenta, dva asistenta istraživača i jedan asistent pripravnik postdiplomand.

U Zavodu stalno surađuje dr. Emilio Pallua, znanstveni savjetnik u miru i član suradnik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

U Zavodu još rade: bibliotekar, administrativni tajnik i pomoćni službenik.

Znanstvenoistraživački rad

Suradnici Zavoda rade na projektu kod Samoupravne interesne zajednice za znanstveni rad SRH »Međunarodna unifikacija i unutrašnja kodifikacija pomorskog prava«, kojemu je koordinator akad. V. Brajković.

Suradnici Zavoda radili su i na ovim pojedinačnim problemima:

Vladimir-Đuro Degan dovršio je rukopis udžbenika »Međunarodno pravo mora (i izvori međunarodnog prava)« na 272 stranice tipkanog teksta i predložio ga za objavljivanje RO »Informatoru« u Zagrebu. — Dovršio rukopis članka »Prilog raspravi o odnosu pravde, prava i pravičnosti«, koji je već objavljen. — Dovršio rukopis rasprave »Suprotstavljiva stanja (opozabilnost) u međunarodnom pravu« za Jugoslavensku reviju za međunarodno pravo u Beogradu, 18 tipkanih stranica. — Dovršio tekst »Međunarodnopravna obveza na difuziji humanitarnog prava, 9 tipkanih stranica. — Nastavio rad na rukopisu knjige »Sources of International Law«.

Vesna Polić-Ćurčić za studijskog boravka u Nizozemskoj proučavala je neke teme iz pomorskog zakonodavstva i prakse te zemlje. — Nastavila proučavanje tema iz pomorskog i općeprometnog prava vezanih za prijevoz robe, posebno detalje oko deklaracije o povišenoj vrijednosti robe odnosno posebnog interesa na urednoj isporuci i njihovog upisivanja u prijevoznu ispravu, oko prednosti i nedostatka izbora jedinstvene ili mrežaste odgovornosti u mješovitom prijevozu robe, oko značenja više sile kao osnove za oslobođenje od odgovornosti i njezina odnosa prema slučaju i dr.

Ljerka Mintas-Hodak započela je prikupljati i znanstveno obrađivati stranu i domaću literaturu i dokumentaciju o temi stvarnopravnih i obveznopravnih jamstava za naplatu tražbina za nabavku broda. — Nastavila pratiti domaću i stranu literaturu o pomorskim prijevarama radi znanstvene obrade teme i pripreme članaka o najnovijem razvoju nastojanja oko unifikacije propisa o toj

temi. — Nastavila pratiti rad na međunarodnoj reviziji propisa o pomorskim privilegijama i hipotekama uz kritičku analizu pojedinih predloženih rješenja posebno s aspekta jugoslavenskog prava i pomorske prakse.

Maja Seršić dovršila je rad na temu »Zaštita Sredozemnog mora od zagađivanja«, u kojem su obrađeni postojeći regionalni ugovori za zaštitu morskog okoliša Sredozemlja i dani prijedlozi o uređenju *de lege ferenda*. — Započela je proučavanje međunarodnog ribolovnog prava, posebno utjecaja Konvencije UN o pravu mora iz 1982. na ribolovne odnose na moru. — Započela je proučavanje problema pomorskog prava kojima se bave Međunarodna pomorska organizacija (IMO), Međunarodni pomorski odbor (CMI) te Konferencija UN za trgovinu i razvoj (UNCTAD).

Klara Vedriš proučavala je pitanja vezana za sudar brodova: pojam sudara u odnosu na brod i osobe; temelj odgovornosti za štetu (pretpostavke odgovornosti za štetu i kriteriji odgovornosti za štetu), kategorizacija sudara (sudari pri kojima nema odgovornosti za štetu i posebno sudari pri kojima postoji odgovornost za štetu: izvanugovorna odgovornost, konvencijske odredbe — jednostrana odgovornost za sudar, višestrana odgovornost za sudar). Kod poredbenog pristupa problemima vezanim za sudar brodova na moru proučila je nekoliko domaćih i stranih djela koja se odnose na taj problem.

Zoran Konstantinović je nastavio rad na obradi tema iz područja prava međunarodnih plaćanja u ugovorima pomorskog prava (pomorskog privrednog prava). — Započeo obradu ugovora o gradnji brodova i kupoprodaji brodova. — Započeo pripremu izrade magistarskoga rada pod naslovom »Pomorske prijevare« s posebnim osvrtom na njihov tretman u pravu Velike Britanije i Sjedinjenih Američkih Država.

Sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima, održana predavanja i stručno usavršavanje

— Od 1. veljače do 10. travnja Z. Konstantinović sudjelovao je na međunarodnom tečaju i savjetovanju na temu »Ocean Management« u Aruchi (Tanzanija) i u Mombasi (Kenija), u organizaciji International Ocean Institute.

— Od 2. do 20. veljače V. Đ. Degan organizirao je i vodio postdiplomski tečaj na engleskom jeziku — Međunarodno pravo i međunarodni odnosi — na Interuniverzitetskom centru za postdiplomske studije (IUC) u Dubrovniku. U okviru toga tečaja održao ciklus od 14 sati predavanja na temu »Jednostrani akt kao izvor međunarodnog prava«. Na tome tečaju kao polaznik sudjelovala je i M. Seršić.

— Dana 2. i 3. travnja V. Polić-Ćurčić i Lj. Mintas-Hodak sudjelovale su na Okruglom stolu na Bledu o problemima stvarnopravnih i obveznopravnih jamstava u vezi s brodom s aspekta osiguranja. V. Polić-Ćurčić podnijela je referat na temu »Konvencija Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova«, a Lj. Mintas-Hodak imala je referat na temu »Obveznopravna jamstva«.

— Dana 9. i 10. travnja V. Đ. Degan održao je četiri sata predavanja o unutrašnjim morskim vodama na postdiplomskom studiju iz međunarodnog prava mora na Pravnom fakultetu u Splitu.

— Od 1. do 6. lipnja M. Seršić je sudjelovala na postdiplomskom tečaju na engleskom jeziku — »Pravni režim zatvorenih i poluzatvorenih mora: primjer Sre-

dozemlja« na IUC u Dubrovniku. Održala je predavanje na engleskom jeziku na temu »Zaštita Sredozemlja od zagađivanja zbog istraživanja i iskorištavanja podmorja«.

— Od 13. do 21. rujna V. Đ. Degan sudjelovao je na 63. zasjedanju Instituta za međunarodno pravo u Kairu. Sudjelovao je u raspravama na plenarnim sjednicama o nacrtima dviju rezolucija: »Rezolucije Generalne skupštine UN«, i »Novi aspekti imuniteta država od sudbenosti«. Sudjelovao je i u radu dviju komisija kojih je član.

Stručni rad

— Nastavljeno je praćenje rada UNCTAD-a, posebno njegova Odbora za pomorstvo (K. Vedriš). V. Polić-Ćurčić obavila je pripremne radove o problemu neravnoteže između ponude i potražnje u svjetskom pomorstvu, što će biti tema na 13. zasjedanju Odbora u veljači 1988.

— Nastavljeno je praćenje rada IMO-a (International Maritime Organization — Međunarodna pomorska organizacija). Lj. Mintas-Hodak obavila je pripremne radove za sudjelovanje na III. zasjedanju Zajedničke međuvladine grupe stručnjaka IMO/UNCTAD o pomorskim privilegijama i hipotekama, koje će se održati od 30. studenog do 14. prosinca 1987. u Ženevi.

— Nastavljeno je praćenje rada CMI-a (Comité maritime international — Međunarodni pomorski odbor) (K. Vedriš, Lj. Mintas-Hodak i V. Polić-Ćurčić).

— Nastavljeno je praćenje teme o zaštiti morskog okoliša koja je na dnevnom redu Programa UN za zaštitu okoliša (UNEP) i njegove Koordinacione jedinice za Sredozemlje (M. Seršić).

— Za potrebe Službe za međunarodnopravne poslove Saveznog sekretarijata za vanjske poslove (SSVP) izrađen je elaborat o stranom ratnom brodu u dijelovima mora obalne države pod režimom neškodljivog prolaska (V. Đ. Degan).

— Za potrebe Uprave za međunarodne organizacije SSVIP-a V. Đ. Degan je izradio elaborat o neškodljivom prolasku dijelovima unutrašnjih morskih voda naknadno zahvaćenim ravnim polaznim crtama.

— Za Ustavni sud Jugoslavije V. Đ. Degan izradio je stručno mišljenje o pomorskom (javnom) dobru.

— Suradnici Zavoda napisali su više članaka za Pomorsku enciklopediju, i to: V. Polić-Ćurčić »Zagađivanje morskog okoliša« (javnopravni dio natuknice), oko 15 kartica; Lj. Mintas-Hodak »Zagađivanje mora naftom«, 5 stranica; i M. Seršić »Zagađivanje mora radioaktivnim tvarima«, 6 stranica.

— Suradnici Zavoda napisali su i više članaka za Pravnu enciklopediju, i to: V. Polić-Ćurčić »Država« (s javnopravnog aspekta), 6 stranica; Lj. Mintas-Hodak »Cjevovodi«, 3 stranice, i »Dualizam u međunarodnom pravu« 4 stranice.

— Nastavljeno je praćenje dostupnih domaćih i stranih stručnih i znanstvenih časopisa, te međunarodne i unutrašnje sudske i arbitražne prakse.

Ostali rad

Suradnici Zavoda sudjelovali su u radu Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo, Hrvatskog društva za međunarodno pravo i Jugoslavenskog udruženja za međunarodno pravo.

Zora Novak, V. Polić-Ćurčić i Darko Getliher obavljali su administrativne, organizacijske i tehničke poslove za potrebe izdavanja časopisa »Usporedno pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja« (UPPPK).

Izdavačka djelatnost

Zavod je pod uredništvom akad. V. Brajkovića tijekom 1987. godine uspio izdati zaostali četverobroj 109—112 iz 1986. svoga periodičnog časopisa UPPPK. Zavod je uredio i objavio također dva dvobroja 113—114 i 115—116 za 1987, i tako je postigao redovitost u izlaženju.

Suradnici Zavoda u toku 1987. godine objavili su ove znanstvene i stručne radove:

V. Đ. Degan, Rezolucije Generalne skupštine UN i progresivni razvoj općeg običajnog međunarodnog prava, *Međunarodni problemi*, 3—4, Beograd 1985, 227—248, (diskusija, str. 288—294, 305—307); Internal Waters, Netherlands Yearbook of International Law, The Hague 1986, 3—44; Zakonodavstvo industrijski razvijenih država o dubokomorskom rudarstvu i Konvencija UN o pravu mora iz 1982, *UPPPK*, 109—112, 1986, 46—90; Prirodno i pozitivno pravo, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1987, 37—78; Prilog raspravi o odnosu pravde, prava i pravičnosti, *Pregled*, 7—8, Sarajevo 1987, 783—798; Equitable Principles in Maritime Delimitations, *Essays in Honour of Roberto Ago*, vol. II, Milano 1987, 107—137.

V. Polić-Ćurčić, Uvjeti za upis brodova — stvarna veza broda i državne zastave, *UPPPK*, 1—4 (109—112), 1986, 1—45; Konvencija Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova 1986 (UNCTAD), prijevod, *UPPPK*, 104 (109—112), 1986, 212—263; Rezolucije koje je Odbor za pomorstvo usvojio na svojem Dvanaestom zasjedanju, prijevod, *UPPPK*, 1—2 (113—114), 1987, 91—93; 12. zasjedanje Odbora za pomorstvo UNCTAD-a, Ženeva 10—21. studeni 1986, *UPPPK*, 1—2 (113—114), 1987, 169—179; Ivo Grabovac, Odgovornost poduzetnika multimodalnog prijevoza stvari, Split 1986 (prikaz knjige), *UPPPK*, 3—4 (115—116), 1987, str. 434—435.

Lj. Mintas-Hodak, UNCTAD-ove uzorak klauzule o osiguranju tereta (prijevod), *UPPPK*, 109—112, 1986, 265—295; UNCTAD uzorak klauzule za osiguranje tereta, *UPPPK*, 109—112, 1986, 296—320; Uvrštenje uglavka o izabranom sudu predviđenog u ugovoru o prijevozu tereta morem u sadržaj teretnice, *UPPPK*, 109—112, 1986, 122—157; Uvrštenje arbitražne klauzule iz brodarskog ugovora u sadržaj teretnice (prikaz), *UPPPK*, 109—112, 1986, 343—350; Okrugli stol o mjerodavnom pravu za ugovor o pomorskom osiguranju i o UNCTAD-ovim uzorak klauzulama za osiguranje broda i tereta, prikaz, *UPPPK*, 109—112, 1986, 351—353; Papirnati gusari, *Karaka*, revija za pomorstvo, 2, 1987, 18—19; Osobno jamstvo kao sredstvo sigurnosti za otplatu kredita za brod, prikaz, *UPPPK*, 113—114, 1987, 126—131; Izvještaj sa Godišnje skupštine Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo, prikaz, *UPPPK*, 113—114, 1987, 187—190; Arbitar u pomorskoj arbitraži, *UPPPK*, 115—116, 1987, 193—258; Lisabonska pravila 1987, prijevod, *UPPPK*, 115—116, 1987, 379—398; O zajedničkoj havariji, prikaz, *UPPPK*, 115—116, 1987, 398—409; O prodaji broda, prikaz, *UPPPK*, 115—116, 1987, 416—422; Drago Pavić — Pomorsko pravo, prikaz knjige, *UPPPK*, 115—116, 1987, 437—438.

M. Seršić, Zagađivanje Sredozemnog mora od zagađivanja potapanjem otpadaka i drugih tvari s brodova i zrakoplova, *UPPPK*, 115—116, 1987, 343—360.

K. Vedriš, Okrugli stol o problemima stvarnopravnih i obveznopravnih jamstava u vezi s brodom s aspekta osiguranja, Bled, 2. i 3. travnja, *UPPPK*, 113—114, 1987, 191—193.

Z. Konstantinović, Evolucija obračunske jedinice Posebnog prava vučenja i njena uloga u ograničenju odgovornosti brodara, *UPPK*, 109—112, 1986, 158—177; O primjeni doktrine o skretanju (deviation) u američkom pravu i sudskoj praksi, prikaz, *UPPPK*, 113—114, 1987, 132—138.

Biblioteka

U sastavu Zavoda nalazi se biblioteka, koja je krajem godine imala 41.049 svezaka knjiga, časopisa i novina iz područja znanstvenoistraživačke djelatnosti Zavoda.

Prinove u 1987. godini: 27 svezaka knjiga, 80 godišta časopisa i 3 godišta novina. Od toga je kupljeno 11 svezaka knjiga, 23 godišta časopisa i 3 godišta novina. Zamjenom se dobilo 16 svezaka knjiga, 33 godišta časopisa, te darom 32 sveska časopisa.

Zamjena se obavlja sa 114 domaćih i inozemnih časopisa.

Tijekom 1987. godine u biblioteci je bilo 543 korisnika. U prostorijama biblioteke čitano je 475 svezaka knjiga i časopisa, a posuđeno je 211 svezaka knjiga i 536 svezaka časopisa.

Biblioteku vodi bibliotekar D. Getliher.

III. ODJEL ZA PRIRODNE ZNANOSTI

ZAVOD ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI I MIR — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za filozofiju znanosti i mir radi na ovom projektu: »Povijest filozofije i marksizma, temeljni problemi osnovnih filozofskih disciplina i njihovi praktični aspekti« SIZ-a znanosti, unutar kojega sudjeluje u potprojektu »Filozofski aspekti znanosti«, te »Teorije znanosti« i »Znanost i etika« iz Osnovnog programa Akademije. U realizaciji tih projekata sudjeluju voditelj Zavoda akademik Ivan Supek, dr. Zdravko Radman, mr. Jasmina Lelas, a do 20. X 1987. i asistent Zlatko Klanac. Asistent-pripravnik Bojan Marotti također je pridonio svojim radom na ovom poslu do 1. X 1987.

Znanstvenoistraživački rad

Rad na projektu »Povijest filozofije i marksizma, temeljni problemi osnovnih filozofskih disciplina i njihovi praktični aspekti« u okviru potprojekta »Filozofski aspekti znanosti« realizira se kroz zadatak »Filozofski problemi razvitka znanosti, logike i matematike, te znanstvenog stvaralaštva uopće«. Rad na navedenom zadatku predstavlja nastavak istraživanja započetih u prošlom srednjoročnom razdoblju. Program istraživanja vođen je ovim hipotezama: 1. Adekvatnost i doka-

zivanje novog, predloženog »genealoškog« modela razvitka prirodnih znanosti, na temelju kritike logičkog pozitivizma i kritičkog preispitivanja postojećih modela razvitka znanosti, 2. Uloga i značaj izvanlogičkog mišljenja (vizualnog, metaforičkog) u procesu znanstvenog istraživanja, 3. Visoka relevantnost modalnih logika za interpretacije matematičke teorije dokaza i jezičkih sklopova, 4. Spornost teorije opravdljivosti u društvenim znanostima, 5. Etički principi imanentni samom razvoju znanosti, te utjecaj vanjskih, društvenih i ostalih faktora na znanstvene kriterije.

Nastavljen je rad na projektu »Teorija znanosti« iz Osnovnog programa Akademije kao multidisciplinarni pristup analizi znanosti, i to kao 1. povijest i filozofija fizike i egzaktnih znanosti, 2. filozofija simboličkih oblika, 3. filozofija matematike, logike i društvenih znanosti te 4. odnos znanosti i etike. Voditelj projekta je akad. Ivan Supek.

Rad na projektu »Znanost i etika« iz Osnovnog programa Akademije nastoji produbiti jedan aspekt teorijske analize znanstvenog fenomena, to jest što je moguće više rasvijetliti dosada zanemarene etičke aspekte znanosti, posebno suvremene. Voditelj projekta je akad. I. Supek.

Akad. I. Supek bavio se općim problemima povijesti fizike, a s tim u vezi i spoznajnim problemima koje to istraživanje iznalazi. U okviru projekta »Znanost i etika« bavio se daljom razradom filozofije humanizma kao sintetskim pristupom znanosti, umjetnosti i društvenoj praksi. U okviru proslave 200. obljetnice smrti Ruđera Boškovića imao je dva izlaganja u inozemstvu, jedno u Bostonu, a drugo u Parizu.

Dr. Zdravko Radman je u okviru rada na znanstvenom zadatku »Uzajamni odnosi znanosti i umjetnosti« (projekt »Teorija znanosti« iz Osnovnog programa Akademije) u proteklom razdoblju analizirao stvaralački proces u znanosti i umjetnosti, s posebnim naglaskom na estetskim elementima u znanstvenoistraživačkom radu. Dio toga istraživanja prezentiran je u seminaru »Teorija znanosti«, u referatu pod naslovom »Prema estetici znanosti«, koji je također emitiran na III. programu Radio-Zagreba.

Mr. Jasmina Lelas nastojala je u nastavku rada na »genealoškom« modelu razvitka prirodnih znanosti, što polazi od pojma znanstvene aktivnosti kao međudjelovanja čovjeka i svijeta, koje se povijesno mijenja, dokazati predloženi model, u prvom redu na području fizike.

Zlatko Klanac je, osim istraživanja konstruktivizma i intuicionizma u matematici, posvetio dio svog rada problemima iz suvremene sociologije.

Asistent pripravnik Bojan Marotti bavio se istraživanjem odnosa znanosti i etike, te u vezi s tim radio magistarski rad »Etika i metafizika u Aristotelovu djelu«.

Ostali rad

U nastavku aktivnosti Međunarodne godine mira OUN svake se godine održava »Međunarodni tjedan mira znanstvenika«. Zavod je, kao jedina znanstvena institucija iz Jugoslavije, jedan od organizatora te aktivnosti, ove godine »Drugog međunarodnog tjedna mira znanstvenika«, od 9. do 15. studenog 1987. Održano je predavanje u palači Akademije, na kojem su poznati znanstveni radnici G. Alaga, Z. Devidé i V. Knapp govorili o ekologiji i problemima razoružanja. U okviru mirotvorne djelatnosti Zavoda Z. Radman je sudjelovao i u radu 37. međunarodne

pagvaške konferencije, koja je održana od 1. do 6. rujna 1987. u Gmundenu am Fraunsee u Austriji. Članovi Zavoda također sudjeluju u radu međunarodnog tečaja »Philosophy of Science« u IUC-Dubrovnik svake godine. Nastavljen je i stručni rad u okviru seminara »Teorija znanosti«.

Izdavačka djelatnost

I. Supek, Revival of Humanism, *Grazer Philosophische Berichte*, Graz 1987; Ruđer Bošković, American Association for Advancement of Slavonic Studies, Boston, Massachusetts 1987.

Z. Radman, Simboli i svjetovi, *Filozofska istraživanja*, 20, Zagreb 1987.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za ornitologiju došlo je tijekom 1987. godine do kadrovskih izmjena, nakon čega rad u Zavodu udružuje 4 radnika: dva znanstvena asistenta, jedan asistent pripravnik postdiplomand (od mjeseca rujna 1987. god. na porodiljskom dopustu) i čistačica. Krajem godine otvoren je natječaj za popunjavanje radnog mjesta asistenta, na neodređeno vrijeme, nakon čega će se broj uposlenih povećati na pet. Novi voditelj Zavoda je izv. član Akademije *Milan Meštrov* a zamjenik voditelja upravitelj mr. *Goran Sušić*.

U okviru znanstvenih programa, pri terenskim istraživanjima, sudjeluju 4 vanjska suradnika, a u okviru redovitog programa prstenovanja ptica šezdesetak dobrovoljnih suradnika na području SR Hrvatske i trideset do četrdeset iz drugih republika.

Voditelj Zavoda izv. član M. Meštrov obavlja organizacijske poslove i voditelj je znanstvenih projekata Zavoda za ornitologiju: »Migracija ptica na području Jugoslavije«, »Ekološka istraživanja ornitofaune SR Hrvatske«, »Kartiranje ornitofaune SR Hrvatske« i »Ornitološka istraživanja Psunja, Moslavačke i Zrinjske gore«.

Znanstveni asistent Goran Sušić, magistar biologije, obavlja radne zadatke zamjenika voditelja upravitelja Zavoda i usto je voditelj znanstvenih tema koje su u okviru projekata Zavoda: »Kartiranje ornitofaune SR Hrvatske« i koordinator evropskog projekta »Atlas ptica gnjezdarica Jugoslavije«, kojega je prethodna tema sastavni dio. Vodi temu »Ornitološka istraživanja Psunja, Moslavačke i Zrinjske gore« i temu »Ornitološka istraživanja Nacionalnog parka 'Krka'«, koja se radi u obliku jednogodišnjih faunističkih istraživanja za potrebe tog nacionalnog parka, sudjeluje u radu preostala dva projekta Zavoda te u interdisciplinarnom projektu istraživanja trajnih ploha Hrvatskog ekološkog društva.

Znanstveni asistent Jasmina Mužinić, magistar biologije, sudjeluje u radu na prva dva projekta Zavoda, te radi na istraživanju seobe ptica na temelju detektiranja helmintoloških biomarkera (za vrste *Larus ridibundus* i *Larus cachinnans*), analizi nalaza prstenovanih velikih vranaca *(Phalacrocarax carbo)* i na istraživanju smanjivanja brojnosti roda *(Ciconia ciconia)* u SR Hrvatskoj.

Asistentu pripravniku postdiplomandu Eduardu Kletečkom, dipl. inž. biologije, prestao je radni odnos na određeno vrijeme 30. rujna 1987. Do tog trenutka radio je na obradi izvještaja o prstenovanim pticama i završio obradu za 1986. godinu. Osim toga, obavljao je distribuciju ovlaštenja, formulara i prstenova za prstenovanje ptica, te radne zadatke vezane uz korespondenciju i razmjenu informacija s prstenovačima, dobrovoljnim suradnicima Zavoda.

Asistent pripravnik postdiplomand Grozdana Sirotić, dipl. inž. biologije, od kraja rujna 1987. godine nastupila je na porodiljski dopust, a do tog razdoblja obavljala je analizu nalaza prstenovanih ptica i priređivala ih za tisak u »Larusu«, te za Evropsku uniju za prstenovanje ptica. Obavljala je korespondenciju s nalazačima, te poslove vezane uz razmjenu informacija s evropskim centralama za prstenovanje ptica.

Administrator Ranka Vodanović početkom 1987. nastupila je u mirovinu, a mjesto administratora nije popunjavano, već je Razred za prirodne znanosti JAZU zatražio resistematizaciju, pri čemu će se na to mjesto zaposliti asistent, što je u skladu s dugoročnom znanstvenom koncepcijom razvoja Zavoda za ornitologiju.

Znanstvenoistraživački rad

Znanstvenoistraživački rad se tijekom 1987. godine odvijao u okviru četiri znanstvena projekta: »Migracija ptica na području Jugoslavije«, »Ekološka istraživanja ornitofaune SR Hrvatske«, »Kartiranje ornitofaune SR Hrvatske« i »Ornitološka istraživanja Psunja, Moslavačke i Zrinjske gore«. Rad na programima unutar tih znanstvenoistraživačkih projekata odvijao se u obliku istraživanja terenskog, laboratorijskog i kabinetskog karaktera.

a) Terenska istraživanja

Terenska su ornitološka istraživanja u 1987. godini imala ekološki i faunistički karakter u pristupu i izvedbi, a posebno su izdvojena ona kojih je cilj proučavanje dinamike sustava migracije ptica. Područja istraživanja obuhvatila su: Bokanjačko blato i zadarsko zaleđe, Nacionalni park »Krka« i područje između Šibenika, Knina i Drniša, Kopački rit, Moslavačku goru, Papuk, Psunj, Zrinjsku goru, Nacionalni park »Risnjak«, okolicu Jasenovca.

b) Laboratorijska istraživanja

Obavljena je identifikacija helmintoparazitske faune ptica riječnog galeba i galeba klaukavca i analiza uzroka iznenadnog pomora mladunaca velikog vranca.

c) Kabinetska istraživanja

U okviru tih istraživanja obavljena je obrada izvještaja o prstenovanim pticama za 1986. godinu i nastavilo se raditi na metodološkim usavršavanjima znanstvene analize nalaza prstenovanih ptica.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

G. Sušić sudjelovao je na Međunarodnoj metodološkoj ornitološkoj konferenciji u Helsinkiju s referatom, a na istoj je Konferenciji od strane Komisije za evrop-

ski ornitološki atlas izabran za člana te Komisije i koordinatora za »Atlas ptica gnjezdarica Jugoslavije«. Kao koautor referata sudjelovao je i na Međunarodnoj konferenciji o pticama šljunkaricama u Gdanjsku. U našoj zemlji tijekom 1987. godine sudjelovao je s referatom na Trećem kongresu biologa Hrvatske, održanom u Malom Lošinju, na stručnom savjetovanju »Hutovo blato — stanje i perspektive«, održanom u Sarajevu i na Petoj konferenciji ornitologa Jugoslavije, održanoj u Osijeku.

J. Mužinić je s jednim referatom i referatom u koautorstvu sudjelovala na Trećem kongresu biologa Hrvatske u Malom Lošinju i na Petoj konferenciji ornitologa Jugoslavije u Osijeku.

E. Kletečki je s referatom u koautorstvu sudjelovao na Međunarodnoj konferenciji o pticama šljunkaricama u Gdanjsku, te s radom u koautorstvu na Trećem kongresu biologa Hrvatske u Malom Lošinju.

G. Sirotić je sudjelovala s radom u koautorstvu na Trećem kongresu biologa Hrvatske u Malom Lošinju.

Stručni rad

Zahvaljujući mikroračunalu, tijekom 1987. godine znatno se uznapredovalo u kompjuterizaciji većine radnih zadataka vezanih uz koordinaciju prstenovanja na području Jugoslavije. Nabavljeni su najneophodniji programi (»software«), od onih za obradu teksta, preko grafičkih i statističkih, do onih programa koji omogućuju formiranje banke podataka. Do kraja 1987. godine svi su navedeni programi stavljeni u funkciju i započelo je formiranje datoteka iz područja prstenovanja ptica, nalaza prstenovanih ptica i za potrebe kartiranja, odnosno rada na »Atlasu ptica gnjezdarica Jugoslavije«.

Ostali rad

U 1987. godini znanstvenom bibliotekom Zavoda, te arhivskim podacima zbirke ptičjih svlakova i izvještaja o prstenovanim pticama, koristio se veći broj ornitologa iz čitave Jugoslavije, a tim su se uslugama koristili i diplomandi biologije na PMF-u u Zagrebu, te postdiplomandi iz područja ornitologije.

Izdavačka djelatnost

Popis objavljenih radova

G. Sušić, Ptice otoka Raba. U: Rapski zbornik, Zagreb 1987, 111—116; Pernati podvodni lovac — vranac huholjac, *More,* 31 (4), Rijeka 1986, 13; Vječni pučinski lutalica — veliki zovoj, *More,* 32 (1—2), Rijeka 1987, 14; Kad ima gregule ima i ribe — mali zovoj, *More,* 32 (3), Rijeka 1987, 10—11.

J. Mužinić i *J. Mikuška,* Distribution status and movements of Cormorant Phalacrocorax carbo, in Yugoslavia. U: Proceedings from the Meeting on Cormorants in Northern Europe, Falsterbo, 87—90.

J. Gregurić, J. Jerčić, J. Mužinić, P. Sceleszczuk i *A. Pečarić,* Utjecaj ekološke sredine na nalaz Trichomonas gallinae u golubova, *Veterinarski glasnik,* 40 (9), 587—690.

G. Sirotić, Vjetruška klikavka — stanovnik Zagreba, *Priroda,* LXXV (6), Zagreb 1987, 188—189; Crna čiopa (Apus apus), *Priroda,* LXXVI (1), Zagreb 1987, 28.

Popis radova prihvaćenih za tisak

G. Sušić, Breeding bird community structure along an elevational gradient in Risnjak mountain forests (Yugoslavia). U: Ann. Zool. Fennici, Helsinki; Ornithofauna of the Island of Cres, Lošinj and neighbouring islets. U: *Periodicum Biologorum*, Zagreb; Ptice cresko-lošinjske otočne skupine. U: Otočki vjesnik, Mali Lošinj.

V. Bartovsky, E. Kletečki, D. Radović, M. Stipčević i *G. Sušić*, Breeding waders in Yugoslavia. U: Wader Study Group Bulletin, Durham.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Zavodu za paleontologiju i geologiju kvartara udružuje rad 8 radnika, i to 4 znanstvena radnika, 1 asistent pripravnik, laborant, crtač i pomoćni službenik. Na izvršavanju zadataka u okviru znanstvenih programa sudjeluje 2—3 vanjska suradnika.

Voditelj Zavoda je akademik *Mirko Malez*, znanstveni savjetnik, koji uz organizacijske poslove voditelja i ravnatelja Radne zajednice Istraživačkog centra radi na paleontološkom proučavanju tercijarnih i kvartarnih mamalija, stratigrafiji pleistocena, paleoantropologiji i slijedu paleolitičkih materijalnih kultura na tlu Hrvatske.

Znanstveni asistent Maja Paunović, magistar geologije, radi na proučavanju fosilnih predstavnika nižih skupina vertebrata, osobito vodozemaca, gmazova i riba.

Znanstveni asistent Marija Poje, magistar geologije, radi na istraživanju malakofaune kvartarnih naslaga, te obavlja taksonomsku obradu kvartarnih mekušaca.

Znanstveni asistent Vesna Malez, magistar geologije, radi na istraživanju paleoornitoloških nalaza i proučava faze domestifikacije u starijem holocenu naših krajeva.

Pomoćni istraživač (asistent pripravnik) Jadranka Lenardić-Fabić, dipl. inž. geologije, radi na paleontološkom proučavanju skupina *Proboscidae, Cervidae, Bovidae* i *Rhinocerotidae*, te na stručnim poslovima vezanim uz dokumentaciju fosilnog materijala.

Laborant Žarko Opašić preparira, signira i sortira skupljeni fosilni materijal, prikuplja i upotpunjuje recentnu komparativnu osteološku zbirku, obavlja poslove u vezi s fotodokumentacijom, uređuje zbirke, aktivno sudjeluje na terenskim istraživanjima itd.

Crtač Adrijana Orlić radi na izradi grafičke obrade kvartarnogeološke, paleontološke, paleolitičke i speleološke dokumentacije.

Pomoćni službenik Vjekoslava Ver, uz redovite poslove čišćenja sudjeluje u održavanju i pohrani terenske opreme.

Na izvršavanju pojedinih zadataka u okviru znanstvenih zadataka i projekata stalno su angažirani ovi vanjski suradnici: dr. *Helena Percač*, obavlja paleostomatološka proučavanja na skupljenom materijalu, dr. *Maria Teschler-Nicola*, obavlja

antropološka proučavanja ljudi iz mlađih materijalnih kultura (neolitika i eneolitika), a povremeno i više suradnika iz Radiokarbonskog laboratorija Instituta »Ruđer Bošković« u Zagrebu za određivanje starosti radiometrijskim metodama.

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost tijekom 1987. godine odvijala se u okviru znanstvenog zadatka »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj«, financiranog od SIZ-a znanosti SR Hrvatske i u okviru teme »Fosilni ljudi na tlu Hrvatske« iz osnovnog radnog plana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

U vremenu od 1. prosinca 1986. do 30. studenog 1987. izvršena su ova terenska, laboratorijska i kabinetska istraživanja.

A) Terenska istraživanja

U spomenutom razdoblju terenska, kvartarnogeološka i paleontološka iskopavanja izvršena su u Šandalji II. kod Pule, spilji Vindiji kod Donje Voće, spilji Hrustovači kod Sanskog Mosta, zatim u nekoliko spilja na području Korduna i Banije, te u aluvionu Drave kod Pitomače.

U Šandalji II. kod Pule nastavljeno je iskopavanje dubljih naslaga za koje je već prije ustanovljeno da su nataložene u početnim klimatskim fazama virmskog glacijala. Te naslage su u profilu sedimentne serije označene s »G« i »H«, a predstavljene su krioklastičnim vapnenim kršjem i tamnom crvenkastosmeđom ilovačom. Spomenute naslage prepune su osteoloških i odontoloških ostataka pleistocenskih životinja. Najznačajniji nalazi sastoje se u otkrivenim donjim čeljustima spiljskoga lava, zatim je otkriveno nekoliko skeletnih ostataka stepskog nosoroga vrste *Dicerorchinus hemitoechus*, vrlo mnogo izoliranih zuba stepskog konja vrste *Equus germanicus*, a sabrano je i nekoliko kostiju i zuba raznih preživača. Uz skeletne ostatke navedenih životinja pojavljuju se i mnogobrojni sileksi, no među njima ima vrlo malo definiranih artefakata. Na osnovi prije skupljene kolekcije artefakata, među kojima ima tipološki definiranih primjeraka, zaključena je prisutnost orinjaške materijalne kulture. Buduća iskopavanja na ovom lokalitetu potrebno je proširiti prema zapadnom i sjeverozapadnom dijelu spiljskoga prostora.

Sustavna kvartarnogeološka i paleontološka iskopavanja nastavljena su u spilji Vindiji kod Donje Voće. Ona su kao i prošle godine bila usmjerena na najdublje naslage u sjeverozapadnom dijelu spiljske dvorane. Zatim je otvoren profil gornjopleistocenskih naslaga u predspiljskom terenu, gdje su iskopavanja bila obustavljena prije nekoliko godina. Najdublje naslage u sjeverozapadnom dijelu spiljske dvorane debele su nekoliko metara i nataložene su tijekom interglacijala (Riss/Würm) i prvog virmskog stadijala. Na takav zaključak upućuje karakter skupljene faune: u tamnim smeđim naslagama ilovače sabrani su skeletni ostaci izrazitih toplodobnih životinja, kao što su *Dicerorchinus kirchbergensis*, *Leopardus*, *Bos primigenius*, itd.; a u višoj krioklastičnoj naslazi sabrane su vrste hladnodobne faune, kao što su *Gulo gulo*, *Alces alces*, *Ursus spelaeus*, itd. Zajedno sa skeletnim ostacima sabran je i veliki broj sileksa iz raznog petrografskog materijala, a među njima ima nekoliko tipološki definiranih artefakata. Na osnovi tipološke diferencijacije artefakti pripadaju početnim fazama musterijenske materijalne kulture. Tijekom ovogodišnjih iskopavanja u Vindiji otkriveni su vrlo brojni skeletni ostaci

spiljskog medvjeda, što će omogućiti podrobnija proučavanja njegovih morfogenetskih odlika iz vremena posljednjeg međuledenog doba. Nadalje su skupljeni vrlo značajni skeletni ostaci spiljskog lava (*Panthera spelaea*), koji će biti obuhvaćeni u monografiji o spiljskom lavu u Hrvatskoj koja je sada u pripremi.

Vrlo zanimljiva kvartarnogeološka i paleontološka proučavanja izvršili smo u spilji Hrustovači kod Sanskog Mosta na traženje Zavoda za zaštitu prirodnih rijetkosti BiH iz Sarajeva. Hrustovača je vrlo značajan speleološki objekt duljine preko 1 km, a u glavnom spiljskom traktu otkrili smo na nekoliko mjesta tzv. »medvjeđa gnijezda« i »medvjeđa brušenja«, što posve sigurno upućuje na to da su na tim mjestima u geološkoj prošlosti brložili spiljski medvjedi. To je dokazalo i sondiranje kvartarnih naslaga, pa je iskopana istražna sonda na jednom mjestu glavnog pećinskog trakta, gdje su bočne stijene bile zaobljene i uglačane (»medvjeđa brušenja«). U toj istražnoj sondi ispod tanke sigaste kore bile su u smeđocrvenkastoj ilovači uklopljene mnogobrojne kosti spiljskih medvjeda. Sonda je iskopana do 2 m dubine, međutim samo dvije najgornje naslage sadrže njihove skeletne ostatke. U relativno maloj sondi iskopana je velika količina medvjeđih ostataka, a za morfometrijska proučavanja osobito su značajne 3 sabrane lubanje, više donjih čeljusti, te znatan broj svih kostiju ekstremiteta. Već na prvi pogled razabire se da su u skupljenom osteološkom materijalu prisutni veliki i patuljasti tipovi spiljskih medvjeda iz svih faza njihova ontogenetskog razvitka. Starost spiljskih medvjeda iz naslage »B« u Hrustovači sigurno je iz trećeg virmskog stadijala, jer nju prekriva sigasta ploča koja je izlučena u ranom postglacijalu, najvjerojatnije u najstarijem drijasu. Na taj podatak upućuje i analiza radioaktivnog ugljika, kojoj je podvrgnut uzorak sigaste ploče i dobivena je vrijednost od 11300 godina prije sadašnjosti. Skupljeni skeletni materijal iz Hrustovače sada se nalazi u fazi prepariranja i priprema se za paleontološku obradu.

Svake godine poduzimaju se istraživanja i skupljanje fosilnog materijala iz kvartarnih naslaga u dolinama naših većih rijeka kao što su Dunav, Sava i Drava. U ovoj godini usmjerili smo naša istraživanja i skupljanje materijala na šljunčare koje se nalaze u Dravi, istočnije od Pitomače. Nedaleko Šašnatog Polja razvijene su u Dravi debele naslage šljunka i pijeska pa se te naslage s pomoću bagera eksploatiraju za građevinske potrebe. Prilikom vađenja sedimenata otkrivaju se pojedini skeletni dijelovi većih kopnenih pleistocenskih sisavaca, pa smo skupili više skeletnih ostataka od ovih izumrlih životinja: golemog jelena (*Megaceros giganteus*), pleistocenskog losa (*Alces alces*), običnog jelena (*Cervus elaphus*), stepskog nosoroga (*Dicerorchinus hemitoechus*), vunastog nosoroga (*Coelodonta antiquitatis*), izumrlog konja vrste *Equus germanicus*, mamuta (*Mammuthus primigenius*), bizona (*Bison priscus*) itd. Ono što je najzanimljivije i predstavlja zasada jedinstven nalaz jest otkriće fragmentarne donje čeljusti fosilnog čovjeka, koja je zajedno sa spomenutim pleistocenskim životinjama izvađena iz dubine od 11 m iz naslage sitnog šljunka. Na lijevoj polovici sačuvane mandibularne kosti nalazi se drugi premolar i sva tri molara, a tijelo mandibule pokazuje isti stupanj petrificiranosti kao i kosti pleistocenskih životinja. Na osnovi preliminarno izvršenih usporedbi može se pretpostaviti da ta donja čeljust pripada neandertalcu (*Homo sapiens neanderthalensis*), i to bi zasada bio prvi nalaz pračovjeka u aluvionu Drave. U Evropi su otkriveni slični nalazi fosilnog čovjeka kod Šale u Slovačkoj, Banjolasu u Španjolskoj, te u nekoliko aluviona srednjoevropskih rijeka u Njemačkoj i Nizozemskoj.

B) Laboratorijska istraživanja

Osteološki i odontološki materijal koji je skupljen na spomenutim lokalitetima djelomično je već prepariran i konzerviran u laboratoriju Zavoda. Nekoliko uzoraka sedimenata ili paleontoloških nalaza podvrgnuto je određivanju starosti s pomoću radiometrijskih metoda ili metodom aminokiselina. U toku su petrografske analize kremenih stijena iz kojih su načinjeni paleolitički artefakti iz spilje Vindije. Također je nastavljen rad na izradi fotografske i grafičke dokumentacije te izradi kataloga fosilnih vertebrata Jugoslavije.

C) Kabinetska istraživanja

M. Paunović završila je doktorsku disertaciju pod naslovom »Morfometrijske i morfogenetske osobine zuba vrste *Ursus spelaeus* Rosenm. & Heinroth iz spilja sjeverozapadne Hrvatske«. Izvedeni su ovi zaključci: — vrsta *Ursus spelaeus* Rosenm. & Heinroth bila je tijekom pleistocena podvrgnuta mikroevolucijskim procesima koji se očituju porastom dimenzija zuba od starijih prema mlađim naslagama, odnosno sve većim postocima evoluiranih morfotipova u shemama frekvencija; — u kompleksu naslaga K—L—M (Riss, Riss/Würm) spilje Vindije ustanovljen je varijetet s većim postotkom deningeroidnih karakteristika, pa je označen kao *Ursus spelaeus* var. *deningeroides* Mottl. U mlađim naslagama (Würm) ustanovljen je tipični spiljski medvjed; — iz postojećih datiranja, statističkih analiza i morfogenetskih shema zuba izlazi da bi se granice unutar dosada poznatog profila Velike pećine trebale mijenjati. Stoga je predložena nova kronostratigrafska podjela gornjopleistocenskih naslaga Velike pećine.

V. Malez završila je izradu doktorske disertacije pod naslovom »Pleistocenska ornitofauna iz spilje Vindije u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«. Disertacija je podijeljena na 9 poglavlja. U taksonomsku pogledu zastupljena je 21 porodica, 51 rod i 64 avifaunske vrste. Cjelokupna ornitofauna spilje Vindije razvrstana je u razne ekološke biotope, a dan je i kompletan prikaz paleoklimatskih karakteristika, te rasprostranjenost avifaune za vrijeme pleistocena.

Nadalje je V. Malez sudjelovala u realizaciji pojedinih zadataka u okviru znanstvenog projekta »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj« na proučavanju paleoornitoloških ostataka iz nekoliko lokaliteta u Hrvatskoj. Izvršila je paleoornitološku obradu koštanog materijala iz lokaliteta Vraona (Atika, Grčka). Od malobrojnih skeletnih ostataka determinirano je 5 avifaunskih vrsta, koje upućuju na postojanje dva različita ekosustava u blizini lokaliteta Vraona. Aviofaunski ostaci upućuju i na različite klimatske prilike koje su vladale za vrijeme taloženja sedimenata (rad se nalazi u tisku u Austrijskoj akademiji znanosti u Beču). Načinila je determinaciju avifaunskog materijala iz pećine iznad Hajdučkog izvora kod Sokobanje u SR Srbiji, gdje je zasad određena samo jedna ptičja vrsta. Nastavila je rad na paleontološkoj obradi postpleistocenskih vertebrata iz spilje Kopačine na otoku Braču i rad na paleoornitološkoj i paleontološkoj obradi koštanog materijala iz Vele spilje na otoku Korčuli.

Asistent pripravnik J. Lenardić-Fabić, dipl. inž. geologije, završila je morfometrijska mjerenja i fotografiranje skeletnih ostataka fosilnih proboscida pohranjenih u Hrvatskom prirodoslovnom muzeju u Zagrebu, a koji su predmet izrade magistarskoga rada. Fosilni materijal je obrađivan sustavno, uzeti su u obzir svi zubi, i izolirani i zubi smješteni u čeljustima. Mjerene su također i do-

nje i gornje čeljusti. Po dosadašnjim analizama i statistici, najveći dio materijala pripada vrsti *Mammuthus primigenius*. Sav izmjeren i fotografiran materijal uveden je na posebne kartice fosilnih vertebrata Jugoslavije.

Nastavila je rad u okviru znanstvenog projekta »Paleontološka proučavanja kvartara u SR Hrvatskoj« na proučavanju proboscidnog materijala iz raznih lokaliteta u Hrvatskoj. Uglavnom je determiniran i obrađivan materijal (zubi, ekstremitetne kosti) vrste *Mammuthus meridionalis* s raznih lokaliteta. Analizirane su mjerne veličine zuba i korelirane s podacima iz literature. Posebna je pozornost dana nalazu iz mora, s dubine od 85 m, koji je izvađen kočom između Raba i otočića Laganj.

M. P o j e nije tijekom protekle godine sudjelovala u izvršavanju zadataka Zavoda, jer se već dulje vrijeme nalazi na bolovanju.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

U 1987. godini akad. M. Malez sudjelovao je na ovim skupovima:

1. Čovjek i krš '87, Trebinje 5—7. lipnja 1987. Predavanje: »Nova nalazišta kvartarnih vertebratskih fauna u spiljama Jugoslavije«. 2. Za godišnji skup Hrvatskog arheološkog društva u Kninu — »100 godina Kninskog starinarskog društva 1887—1987« pripremio je predavanje »Razvoj kvartara i faunskih zajednica na tlu Kninske krajine«. 3. Za planirani znanstveni skup »120 godina znanstvene ornitologije u Jugoslavenskoj akademiji i 85 godina znanstvene djelatnosti Zavoda za ornitologiju« pripremio je predavanje »Prva opažanja i objavljeni ornitološki radovi u Hrvatskoj do 20. stoljeća«.

Za isti znanstveni skup V. Malez pripremila je predavanje pod naslovom »Paleoornitološka istraživanja u našim krajevima«.

Izdavačka djelatnost

A) Popis objavljenih radova

Malez, M. (1986): Dragutin Gorjanović-Kramberger, *Priroda*, 75, 2, 35, Zagreb; (1986: Šuklje r. Rosmanith, dr. Erna. Gimnazija — SC — Gabriel Santo 1636—1986. (Spomenica), str. 346—347), Varaždin; (1985): Paleobiološki odnosi u pećini Vjetrenici na Popovom polju u Hercegovini, *Naš krš*, 11, 18—19 (1985), 121—132, 4 sl., Sarajevo; (1987): Geološki, paleontološki i prethistorijski odnosi otoka Raba, Rapski zbornik, Zborn. rad. znan. skupa o otoku Rabu, 25—27. X. 1984, 141—146, 3 slike, Zagreb; (1987): Prilog povijesti lovstva u Hrvatskoj — Zapis Evlije Čelebije, *Lovački vjesnik*, 45, 4, 106—107, 4 slike, Zagreb; (1987): Paleontološke, paleolitičke i arheozoološke osobitosti zapadne Istre, *Zbornik Poreštine*, 2, 9—32, 12 sl., Poreč; (1987): Doprinos Dragutina Gorjanović-Krambergera u geologiji kvartara, paleontologiji sisavaca i paleoantropologiji. Dragutin Gorjanović-Kramberger 1856—1936, Spomenica preminulim akademicima, 42, Jugoslavenska akademija, 51—78, 8 sl., Zagreb; (1987): Spiljski medvjed (*Ursus spelaeus* Rosenm. & Heinroth) iz pećine Đurkovine u Hercegovini, *Geološki glasnik*, 30, 1, 71—111, 7 slika, 9 tabela, 7 tabla, Sarajevo; (1987): Vukovi u Istri — Zvijeri u prošlosti, *Lovački vjesnik*, 45, 7—8, 258—259, 3 slike, Zagreb; (1987): Pleistocenski sisavci (Mammalia) iz spilje Đurkovine (Hercegovina, Jugoslavija), *Rad Akademije*, 341/22, 93—130, 7

slika, 5 tabela, 5 tabli, Zagreb; (1987): Kvartarna fauna vertebrata iz Modrića pećine kod Rovanjske (Hrvatska), *Rad Akademije*, 341/22, 141—154, 1 slika, 1 tabela, 2 table, Zagreb.

Malez, M. & Kochansky-Devidé, V. (1987): Rodovi i vrste u paleontologiji imenovani u čast Dragutinu Gorjanović-Krambergeru. Dragutin Gorjanović-Kramberger 1856—1936, Spomenica preminulim akademicima, 42, Akademija, 79—82, Zagreb.

Malez, M., Lajtner, I., Paunović, M. & Sliškovič T. (1987): Kvartarnogeološka i paleontološka proučavanja u spilji Orlovači kod Sarajeva (SR Bosna i Hercegovina), *Krš Jugoslavije*, 12, 3, 39—75, 6 slika, 10 tabela, 12 tabli, Zagreb.

Paunović, M. (1987): Dragutin Gorjanović-Kramberger kao paleoihtiolog i paleoherpetolog, Spomenica Dragutin Gorjanović-Kramberger, Jugosl. akad. znan. umjet., 37—44, Zagreb; (1987): Studien am Vordergebisse des *Ursus spelaeus* Rosenm. & Heinroth aus der Höhle Velika pećina (NW Kroatien) gründed auf der statistisch bearbeiteten Dimensionen, *Rad Akademije*, 431/22, 31—52, 11 slika, 10 tabela, Zagreb; (1987): Ein Beitrag zur Kenntnis der obermiozänen Knorpelfische Kroatiens, *Rad Akademije*, 431/22, 131—140, 5 slika, 1 tabela, 1 tabla, Zagreb; (1987): Ein Beitrag zur Kenntnis der oberpleistozänen Anuren Jugoslawiens, *Rad Akademije*, 431/22, 201—204, 2 slike, Zagreb.

Lenardić-Fabić, J. (1987): Filogenija rilaša, *Priroda*, 75, 6, 178—180, 3 slike, Zagreb; (1987): Pingo — humak s ledenom jezgrom, *Priroda*, 76, 1, 11—13, 4 slike, Zagreb.

B) Radovi prihvaćeni za tisak

Paunović, M. (1987): Morphometrische und morphogenetische Untersuchungen der Ursidenzähne aus den Höhlen Nordwestkroatiens, *Paleont. jugosl.*, 36, Zagreb, 50 str., 27 sl. u tekstu; (1987): Morfogenetsko proučavanje kutnjaka vrste *Ursus spelaeus* iz spilje Đurkovine u Hercegovini, *Glasnik Zem. muz. BiH*, Sarajevo, 15 str., 4 slike u tekstu.

Fröbe, Z. & Paunović, M. (1987): Primjena osobnog računala u proučavanju morfometrijskih odnosa na zubima ursida iz Velike pećine na Ravnoj gori, *Zbornik radova*, 2, Varaždin, 22 str., 2 sl. u tekstu.

Malez, V. (1987): Pleistocenska ornitofauna iz spilje Vindije u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, *Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin*, knj. 2, 210 str., 16 slika, 9 tabli (crteži), Varaždin (u tisku).

ZAVOD ZA POVIJEST PRIRODNIH, MATEMATIČKIH I MEDICINSKIH ZNANOSTI — ZAGREB

Organizacija jedinice

Zavod za povijest prirodnih, matematičkih i medicinskih znanosti sastoji se od dva odsjeka, i to:

1. *Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti*
2. *Odsjek za povijest medicinskih znanosti.*

Voditelj Zavoda je izv. član Akademije *Slavko Krvavica.* Zamjenik voditelja — upravitelj Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti je prof. dr. *Žarko Dadić,* a u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti prof. dr. *Biserka Belicza.*

U Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti prof. dr. Žarko Dadić, znanstveni savjetnik, proučava povijest matematike, fizike i astronomije, prof. dr. Ilinka Senčar-Čupović, znanstveni savjetnik, proučava povijest kemije, dr. Josip Balabanić, znanstveni savjetnik, proučava povijest biologije, mr. Snježana Paušek-Baždar, znanstveni asistent, proučava povijest kemije, mr. Stipe Kutleša, znanstveni asistent, proučava povijest fizike, Gordana Poletto-Ružić, administrator I, vodi administrativne poslove Odsjeka (zamjena za radnicu na porodiljskom dopustu Jadranku Merlin).

U Odsjeku za povijest medicinskih znanosti prof. dr. Biserka Belicza, znanstveni savjetnik, proučava povijest medicine, mr. Zdenka Šušnić-Fliker, znanstveni asistent, proučava povijest farmacije, Stella Fatović, asistent pripravnik, proučava povijest medicine.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuje razvitak prirodnih (astronomskih, fizikalnih, kemijskih, bioloških) i matematičkih znanosti u Hrvata. Svojim temama sudjeluje i na potprojektu: »Filozofski aspekti znanosti« (koordinator *Ž. Dadić*) sa zadatkom: »Povijest prirodnih znanosti u Hrvatskoj«, koji sadržava program istraživanja povijesti matematike, fizike, astronomije, kemije, biologije i tehnike u Hrvata, koji financira SIZ znanosti SR Hrvatske.

Znanstvenoistraživački rad

Prof. dr. Žarko Dadić istraživao je rad Ruđera Boškovića, posebno njegove utjecaje na Karla Scherffera i ulogu koju je Scherffer imao u širenju Boškovićevih rezultata i ideja. Istraživao je i Boškovićev rad na problemu plime i oseke mora, astronomiji i pitanju gibanja Zemlje, o čemu je referirao na međunarodnim simpozijima. Objavio je i knjigu o Ruđeru Boškoviću. Istraživao je astronomski rad Mavra Veteranovića i Nikole Nalješkovića, te teze Grgura Peštalića, o čemu je održao referate na znanstvenim skupovima. Istraživao je rad Hermana Dalmatinca.

Prof. dr. Ilinka Senčar-Čupović nastavila je proučavati povijest kemijskih znanosti u Hrvatskoj, posebno razvoj kemijske znanosti i kemijske tehnologije krajem 19. st. i u prvoj polovici 20. st. Pripremila je za tisak sintezu o međusobnoj povezanosti razvitka kemijske znanosti, kemijske tehnologije i kemijske industrije u Hrvatskoj i valorizirala značenje visokoškolske nastave kemijske tehnologije na Sveučilištu u Zagrebu u edukaciji kemijsko-tehnološkog osoblja.

Dr. Josip Balabanić nastavio je započeta istraživanja na inventarizaciji i analitičkoj obradi sredovjekovnih i drugih naših starijih rukopisa s prirodoslovnim sadržajima. Ove godine radio je u Historijskom arhivu, u Naučnoj bi-

blioteci i u knjižnici Franjevačkog samostana u Zadru, te u Oxfordu (Bodleian Library) i Londonu (British Museum, College of Arms). Rezultati tih proučavanja bit će prikazani u opsežnijoj monografiji »Zadarski kalendar Samostana Sv. Krševana u Zadru iz 1322. godine«, koja će biti pripremljena za tisak u prvoj polovici 1988. god., zatim u radu »Sredovjekovni i drugi stariji rukopisi prirodopisna sadržaja u Zadru«, koji piše, te u članku »Ambroz Cariboni, život i djelovanje«, koji je recenziran i primljen u tisak.

Mr. Snježana Paušek-Baždar nastavila je istraživati flogistonsku teoriju u djelima hrvatskih autora 18. i prve polovice 19. stoljeća u rukopisnoj ostavštini i u tiskanim djelima. Također je istraživala Boškovićeva gledišta o ulozi topline u kemijskim promjenama.

Mr. Stipe Kutleša započeo je istraživanje druga dva (od ukupno četiri) rukopisa iz hidromehanike hrvatskog autora Franje Brune. Također je istraživao radove hrvatskih autora a u svezi s njihovim proučavanjem Boškovićeva rada i života.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Ž. Dadić je sudjelovao na skupovima:

1. Simpozij povodom obilježavanja 200. obljetnice smrti Ruđera Boškovića, Zagreb, 11—12. veljače 1987. Referat: »O životu i djelu Ruđera Boškovića«.

2. Dani hvarskog kazališta — Nikola Nalješković i Mavro Vetranović, Hvar, 7—8. svibnja 1987. Referat: »Nalješković kao prirodoslovac«.

3. Znanstveni skup o fra Grguru Čevapoviću, Slavonska Požega, 20—21. svibnja 1987. Referat: »O matematičkim i fizikalnim tezama Grgura Peštalića koje je branio Grgur Čevapović«.

4. Univerzitet danas, Dubrovnik, 24. kolovoza 1987. Referat: »Ruđer Bošković«.

5. Duocento anni di stelle. Bicentennial commemoration of R. Boscovich, Milano, 15—18. rujna 1987. Referat: »Bošković's contribution to the solution of the problem of tides«.

6. Međunarodni znanstveni skup o Ruđeru Boškoviću u povodu 200. obljetnice njegove smrti, Dubrovnik, 5—7. listopada 1987. Referat: »Uloga Karla Scherffera u prenošenju i širenju Boškovićevih znanstvenih rezultata«.

7. Vème symposium interdisciplinaire et international. La rencontre des cultures et des domaines du savoir chez Ruđer Josip Bošković. L'Université de Paris—Sorbonne, Paris 4—5. prosinca 1987. Referat: »Ruđer Josip Bošković astronome«.

I. Senčar-Čupović sudjelovala je na skupu:

The Development of Science and Technology in Central Europe Between 1918—1938«, Budimpešta 17—20. ožujka 1987. Referat: »The Development of Chemical Science and Chemical Technology in the First Half of the 20th Century in Croatia«.

J. Balabanić sudjelovao je na skupovima:

1. The Development of Science and Technology in Central Europe Between 1918—1938«, Budimpešta 17—20. ožujka 1987. Referat: »Darwinism in Croatia Between 1918—1941«.

2. III. kongres biologa Hrvatske, Mali Lošinj 5—10. listopada 1987. Referat: »Povijest i filozofija biološke znanosti u istraživačkom poslu i nastavi biologije«.

S. Paušek-Baždar sudjelovala je na skupu:

Međunarodni znanstveni skup o Ruđeru Boškoviću, u povodu 200. obljetnice njegove smrti, Dubrovnik 5—7. listopada 1987. Referat: »Kemijska gledišta Ruđera Boškovića«.

S. Kutleša sudjelovao je na skupu:

Međunarodni znanstveni skup o Ruđeru Boškoviću u povodu 200. obljetnice njegove smrti, Dubrovnik 5—7. listopada 1987. Referat: »Proučavanje života i djela R. J. Boškovića u Hrvata«.

Stručni rad

Ž. Dadić surađivao je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža«, posebno kao urednik struke Hrvatskog biografskog leksikona. Napisao je nekoliko recenzija na znanstvena i stručna djela, posebno za švicarskog izdavača Birkhäusera u Baselu. Držao je predavanja o Ruđeru Boškoviću u Centru za kulturu u Prijedoru 27. travnja 1987. i javno predavanje o Ruđeru Boškoviću u organizaciji Sveučilišta u Splitu 19. studenoga 1987.

I. Senčar-Čupović bila je na studijskom boravku u Budimpešti u trajanju od tjedan dana (16—21. ožujak 1987) na osnovi sporazuma o suradnji između akademija znanosti SFRJ i Mađarske akademije.

J. Balabanić djelovao je kao recenzent i član uredničkog kolegija međunarodnog časopisa »Biologia contemporanea«, koji izlazi u Rimu. U okviru međuakademijske razmjene s Mađarskom akademijom znanosti boravio je 16—21. ožujka u Budimpešti, a u razmjeni s Britanskom akademijom znanosti u Oxfordu i Londonu (13—27. rujna 1987). Bio je suradnik Jugoslavenskog leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža« u izradi natuknica za Enciklopediju Jugoslavije, Hrvatski biografski leksikon i kao urednik struke »Biologija« u Enciklopediji Jugoslavije radio na pripremi VI. knjige latiničnog izdanja.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža« u izradi natuknica za Hrvatski biografski leksikon.

S. Kutleša je nastavio prikupljati i sređivati Boškovićevu korespondenciju (oko 100 pisama); nastavio je i započetu suradnju s Jugoslavenskim leksikografskim zavodom »Miroslav Krleža« u izradi natuknica za Hrvatski biografski leksikon. Surađivao je i u časopisu »Dubrovački horizonti«, Filozofska istraživanja i Dijalektika.

Ostali rad

Ž. Dadić uređuje »Bulletin Scientifique«, Section A, koji objavljuje Savjet akademija SFRJ. U Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti sudjeluje kao nosilac zadatka »Kritičko objavljivanje djela Hermana Dalmatinca De Essentiis« i zadatka »Kritičko objavljivanje djela Ruđera Boškovića De maris aestu«. Sudjelovao je u organizaciji međunarodnog znanstvenog skupa o Ruđeru Boškoviću u Dubrovniku 5—7. listopada 1987. Predavao je na postdiplomskom studiju »Povijest i filozofija znanosti« predmet »Povijest znanosti«. Na Filozofskom fakultetu u Zadru, studij u Splitu, predavao je predmet »Povijest matematike i fizike«. Sudjelovao je u nekoliko emisija o Ruđeru Boškoviću na radiju i televiziji u Zagrebu, Dubrovniku i Beogradu. Primio je Orden zasluga za narod sa srebrnim zrakama.

I. Senčar-Čupović izabrana je za izvanrednog profesora iz predmeta »Povijest kemije« na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku 1987. godine, gdje je vodila kolegij »Povijest kemije« i predavala školske godine 1986/87.

S. Paušek-Baždar surađivala je s Razredom za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti u okviru izdavačkog projekta »Kritičko izdanje djela Josipa Franje Domina: Dissertatio physica de aeris factitii genesi, natura et utilitatibus, 1784«. Sudjelovala je u organizaciji međunarodnog znanstvenog skupa o Ruđeru Boškoviću u Dubrovniku 5—7. listopada 1987.

Ž. Dadić je bio predsjednik, a S. Paušek-Baždar tajnik Nacionalnog komiteta za povijest znanosti SFRJ.

Izdavačka djelatnost

A) Popis objavljenih radova

Ž. Dadić, Ruđer Josip Bošković: Život i djelo, *Priroda,* 75/5, Zagreb 1987, 131—138; Ruđer Bošković o problemima mehanike, *Delo,* 33/1—2, Beograd 1987, 196—204; Uloga Boškovićeve teorije u razvitku fizike od kraja 18. do početka 20. stoljeća, *Dijalektika,* 22/1—2, Beograd 1987, 27—39; Bošković i pitanje gibanja Zemlje, Filozofija znanosti Ruđera Boškovića, Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta, D. I., Zagreb 1987, 129—135; Bošković and the Question of the Earth's Motion, The Philosophy of Science of Ruđer Bošković, Proceedings of the symposium of the Institute of Philosophy and Theology, S. J., Zagreb 1987, 131—138.

S. Paušek-Baždar, Josip Franjo Domin (1754—1819), Josip Franjo Domin: Fizikalna rasprava o postanku, naravi i koristi umjetnog zraka, Zagreb 1987, 113—129.

S. Kutleša, Paskvićeva teorija strojeva (I.), *Dijalektika,* 22/1—2, Beograd 1987, 99—117; Zajednički putovi filozofije i znanosti, Filozofija znanosti Ruđera Boškovića, Radovi simpozija Filozofsko-teološkog instituta, D. I., Zagreb 1987, 17—24; Common Paths of Philosophy and Science, The Philosophy of Science of Ruđer Bošković, Proceedings of the Symposium of the Institute of Philosophy and Theology, S. J., Zagreb 1987, 19—27; Ruđer J. Bošković i suvremena znanost, *Filozofska istraživanja,* 19 (1986) (izašlo 1987), 1271—1274.

B) Objavljene knjige

Ž. Dadić, Ruđer Bošković, Školska knjiga, Zagreb 1987, 208 str. (dvojezično izdanje: hrvatski i engleski); Jesmo li bili bliži fronti svjetske znanosti u prošlosti nego što smo danas?, *Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti,* sv. 59, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb 1987, 27 str.

C) Radovi prihvaćeni za tisak

Ž. Dadić, O matematičkim i fizikalnim tezama Grgura Peštalića koje je branio Grgur Čevapović, Zbornik radova o Grguru Čevapoviću; Bošković's contribution to the solution of the problem of tides, Proceedings of the symposium Ruđer Bošković, Milano; Mavro Vetranović i Nikola Nalješković kao prirodoslovci, *Mogućnosti,* Split.

I. Senčar-Čupović, The Development of Chemical Science and Chemical Technology in the First Half of the 20th Century in Croatia, *Periodica Polytechnica,* Budapest.

J. Balabanić, Darwinism in Croatia between 1918 and 1941, *Dijalektika*, Beograd; Ambroz Cariboni (Bellano, 1771 — Pag, 1831), život i djelovanje, *Zadarska revija*, Zadar.

S. Paušek-Baždar, Važnost utemeljenja Gospodarskog društva za razvitak prirodnih znanosti u doba Hrvatskog narodnog preporoda, Zbornik radova sa znanstvenog skupa u povodu 150. obljetnice Hrvatskog narodnog preporoda, *Jugoslavenska akademija Zagreb*; Prilog poznavanju životopisa Josipa Franje Domina na temelju istraživanja arhivskih izvora u Mađarskoj, *Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Jugoslavenske akademije*, volumen 15.

S. Kutleša, Paskvićeva teorija strojeva (II.), *Dijalektika*, 3—4, Beograd 1987.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Zadatak i rad Odsjeka za povijest medicinskih znanosti usmjeren je na stvaranje trajnih temelja za sustavno i svestrano proučavanje povijesti medicine i farmacije, zdravstvenih prilika i zdravstvene kulture žitelja Hrvatske.

Tijekom 1987. godine znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost Odsjeka za povijest medicinskih znanosti odvijala se u okviru projekta »Opća povijest, povijest hrvatskog naroda, srpskog naroda i narodnosti u SR Hrvatskoj«, program: »Medicina i farmacija na tlu Hrvatske kroz stoljeća — izvori, pomagala i prilozi za povijest«, koji financira SIZ VII, a dijelom se financira iz Osnovnog plana Akademije.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U okviru osnovnog zadatka u protekloj godini istraživanja su pretežno obavljena u Arhivu Hrvatske, Arhivu grada Zagreba i Zadra, Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci i u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti u Zagrebu.

Prof. dr. Biserka Belicza, znanstveni savjetnik, nastavila je rad na obradi arhivskih izvora i građe u svrhu proučavanja stanja i problema razvoja medicinskih znanosti i prakse u Hrvatskoj, te doprinosa naših stručnjaka i učenjaka razvoju medicinskih znanosti i unapređivanju medicinske prakse.

Mr. Zdenka Šušnić-Fliker, znanstveni asistent, istraživala je povijest farmaceutskih udruženja i prvih stručnih farmaceutskih časopisa u Hrvatskoj, te nastavila istraživanje ljekaruša iz Hrvatske.

Dr. Stella Fatović, asistent pripravnik, obradila je javna glasila kao izvor za proučavanje etnomedicine i zdravstvene kulture naših naroda, te nastavila istraživanja zdravstvenoepidemioloških prilika u Hrvatskoj od 1850. do 1950. godine.

Stručna djelatnost

Nastavljen je rad na prikupljanju i obradi povijesnomedicinske dokumentacije, povijesnomedicinskoj kartoteci i bibliografiji, te zaštiti, obradi i popunjavanju muzejske zbirke za povijest medicine i farmacije.

Ostala djelatnost

U sklopu suradnje s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu B. Belicza je nosilac dodiplomskog kolegija povijest medicine, a S. Fatović je sudjelovala

u izvođenju nastave kao stručni suradnik. Osim toga B. Belicza sudjeluje u postdiplomskoj nastavi u kolegiju metodika znanstvenog rada.

U sklopu suradnje s Farmaceutsko-biokemijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu B. Belicza i Z. Šušnić-Fliker sudjeluju u izvođenju nastave kolegija uvod u studij.

Nastavljena je suradnja s Razredom za medicinske znanosti Akademije i s Odborom za narodni život i običaje, Jugoslavenskim leksikografskim zavodom, te sa stručnim i znanstvenim društvima u zemlji i inozemstvu.

Odsjek je sudjelovao u organizaciji znanstvenog skupa »Povijest zdravstva u Dalmaciji«.

Izdavačka djelatnost

Popis objavljenih radova

Z. Šušnić-Fliker, Razvoj organiziranog udruživanja farmaceuta u Hrvatskoj s posebnim osvrtom na Farmaceutsko društvo Hrvatske, *Farmaceutski glasnik,* XLIII 2, Zagreb 1987, 35—38; Prvi farmaceutski časopisi u Hrvatskoj, *Farmaceutski glasnik,* XLIII/12, Zagreb 1987, 339—341.

V. Mandić, B. Belicza, M. Živković, Prirodni faktori u medicini — njihovo mjesto i uloga nekad i danas. U: 5. kongres lekara za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Jugoslavije, Zbornik radova, Udruženje lekara za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Jugoslavije, Bled 1987, 142—144.

B. Belicza, Prikaz knjige Bibliography of the History of Medicine No 20, 1980—1984 (povijesnomedicinska bibliografija No 20 1980—1984), *Liječnički vjesnik,* CIX 4—5, Zagreb 1987, 184—185.

Radovi prihvaćeni za tisak

B. Belicza, Organizacija zdravstvene službe — Hrvatska; Socijalna zaštita — Hrvatska; Tradicionalna medicina nekoć i danas; Liječnici u Dalmaciji i »Sbor liečnika Kr. Hrvatske i Slavonije« od godine 1874. do 1907; Medicinsko-zdravstveni propisi generalnog providura Dalmacije V. Dandola iz godine 1806; Zdravstvo i zdravstvene prilike u Slavoniji u 18. stoljeću; Pučka medicina u okolici Imotskog prema zapisima fra Silvestra Kutleše; Uloga medicinskog i javnozdravstvenog zakonodavstva u razvoju medicinskih profesija u Istri u razdoblju od 13. do 19. stoljeća.

Z. Šušnić-Fliker, Ljekaruše kao izvor za proučavanje etnofarmacije u Hrvatskoj — dosadašnji rezultati i suvremene mogućnosti istraživanja.

S. Fatović, Javna glasila kao izvor za proučavanje etnomedicine i zdravstvene kulture naših naroda.

Znanstveni skupovi

B. Belicza, Liječnici u Dalmaciji i »Sbor liečnika Kr. Hrvatske i Slavonije« od godine 1874. do 1907. Znanstveni skup »Povijest liječničkih udruženja u Dalmaciji«, Split, 14. listopad 1987; Zdravstvo i zdravstvene prilike u Slavoniji u 18. stoljeću, V. znanstveni sabor Slavonije i Baranje, Vinkovci, 22. i 23. listopada 1987; Medicinsko zdravstveni propisi generalnog providura V. Dandola iz 1806. godine,

Međunarodni kolokvij »Ilirske provincije i slavenski svijet«, Zadar, 3. do 6. studenog 1987; Zdravstvo i zdravstvene prilike u prošlosti Slavonije s osobitim osvrtom na razvoj zdravstva u Vukovaru, Farmaceutski dani Slavonije i Baranje, Vukovar, 18. prosinca 1987.

V. Mandić, B. Belicza, *M. Živković*, Prirodni faktori u medicini — njihovo mjesto i uloga nekad i danas, V. kongres lekara za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Jugoslavije, Bled, 21—24. listopada 1987.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU — DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod je u 1987. godini zadržao sličnu organizacijsku strukturu kao prethodnih godina. Rad se nastavio u okviru znanstvenih disciplina, i to:

I. Rad na području istraživanja korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime

II. Desalinacija slanih voda.

U Zavodu za istraživanje korozije i desalinaciju udružuje rad 6 radnika: dva viša znanstvena suradnika, jedan magistar znanosti, jedan viši kemijski tehničar, administrator i čistačica. Voditelj Zavoda je prof. dr. inž. *Olga Šarc-Lahodny*, član Akademije, redoviti profesor Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koja je ujedno i znanstveni voditelj problematike na području korozije i zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime.

Istraživanja na području desalinacije slanih voda provode se pod znanstvenim nadzorom akademika Hrvoja Ivekovića.

Zamjenik voditelja Zavoda — upravitelj u Dubrovniku je dr. *Ljiljana Krstulović*. Od 1. studenog 1987. tu dužnost obnaša mr. *Dubravko Sambrailo*.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

I. Rad na području zaštite materijala od utjecaja morske vode i klime

Rad na istraživanju elektrokemijskih svojstava novih legura na bazi aluminija i nadalje je bio usmjeren na probleme transporta mase i naboja na granicama faza, promjene strukture na granici faza i na površinske fenomene koji u bitnoj mjeri mijenjaju svojstva ispitivanih materijala.

Radi dobivanja pogodne strukture aluminijske legure, koja omogućuje jednoliko otapanje anode, pristupilo se istraživanju termički obrađenih uzoraka pripremljenih legura na bazi aluminija (Al-Pb legure). Elektrokemijska istraživanja pokazuju da dodatak olova aluminiju uzrokuje pomak mirujućeg potencijala aluminija na negativnije vrijednosti. Sve legure pokazuju brzinu korozije kao linearnu funkciju vremena. Mjerenja potenciostatske polarizacije dobivenih legura pokazala su da termička obrada Al-Pb legura ima utjecaja na anodni tok polarizacijskih krivulja a time i anodno ponašanje ispitivanih uzoraka. Na te-

melju dobivenih rezultata, može se reći da se dodatkom određenih količina olova aluminiju može pozitivno utjecati na promjenu anodnog ponašanja aluminija u morskoj vodi.

Poznato je da nitriti i glukonati pokazuju inhibitorsko djelovanje na koroziju željeza u prisutnosti kloridnih iona. Nedovoljno je, međutim, ispitana mogućnost sinergetskog djelovanja navedenih inhibitora. Uz pretpostavku da se mogućnost nastanka lokalne korozije zbog nedovoljne koncentracije nitrita može usporiti dodatkom glukonata, pristupilo se sustavnom istraživanju mehanizma djelovanja efikasnosti i mogućeg sinergetskog efekta ovih inhibitora na koroziju mekog čelika domaće proizvodnje u uvjetima blisko neutralnih elektrolita. Istraživanja su u toku i nastavljaju se.

Na temelju rezultata dosadašnjih istraživanja korozije raznih tipova mjedi u morskoj vodi nastavljena su istraživanja korozije mjedi u moru i uvjetima promjenjivih radnih temperatura. Provedena su metalografska i elektrokemijska istraživanja mjedi različitog sastava s posebnim osvrtom na pojavu decinkacije mjedi i pojavu pitting-korozije.

Analiziranjem strukturnih promjena na površini uzoraka ustanovljeno je da se povećanjem temperature povećava pitting-korozija na dvofaznim uzorcima mjedi uz pojavu izrazite bakrene faze na površini. Razlikama u samoj strukturi jednofaznih »α« i dvofaznih »$\alpha\beta$« uzoraka mjedi uvjetovan je i sam početak procesa decinkacije mjedi kod povećanih temperatura elektrolita.

II. Rad na području desalinacije slanih voda

Radilo se na istraživanju parametara koji imaju bitan utjecaj u pripravi RO membrana na njihove karakteristike. Posebno se istraživala uloga i potreba stupnja isparavanja otapala iz otopine za lijevanje membrana koji prethodi želiranju. U tu svrhu je pripravljeno više serija membrana s isparavanjem te odgovarajući broj membrana (izlivene iz otopine odgovarajućeg sastava) bez isparavanja, čije su karakteristike zatim uspoređivane.

Studirana je, nadalje, ekonomičnost koncentriranja morske vode uz dobivanje pitke vode kao nusprodukta pomoću RO postupka. Proračuni su rađeni na osnovi karakteristika membrana vlastite proizvodnje i najboljih komercijalnih membrana. Dio rezultata navedenih istraživanja objavljen je na niženavedenim znanstvenim skupovima i časopisima.

Radi istraživanja u području visokih koncentracija morske vode bilo je potrebno učiniti dalje promjene na solarnim kolektorima i evaporatoru.

Radilo se na prijedlogu programa znanstvenih istraživanja u okviru projekta »Istraživanje i iskorištavanje, zaštita i unapređenje Jadranskog mora do 2000. g.«, za koje je istraživanje javni poziv uputio Savez republičkih i pokrajinskih SIZ-ova za naučne djelatnosti u SFRJ (SZNJ). Suradnik Zavoda radio je kao član inicijalnog znanstvenog vijeća toga Projekta SZNJ u pripremi zajedničkog prijedloga 30 zainteresiranih znanstvenoistraživačkih organizacija iz cijele zemlje.

Također je izrađen Prijedlog znanstvenoistraživačkog projekta (u zajednici sa RO Institut »Ruđer Bošković« — OOUR Centar za istraživanje mora) za natječaj SIZ-a znanosti SR Hrvatske za razdoblje od 1986. do 1990. godine.

U suradnji sa SOUR-om »Brodosplit«, RO Institut »Split« dovršen je tehnoekonomski elaborat koji bi trebao biti osnova za gradnju prvog desalinacijskog postrojenja na Jadranu.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Suradnice Zavoda sudjelovale su na znanstvenom skupu: X. jugoslavenski simpozij o elektrokemiji održanom u Bečićima 1—5. VI. 1987. s dva izvorna znanstvena rada.

Suradnik Zavoda sudjelovao je radovima na dva znanstvena skupa:

1. II. jugoslavenski kongres za kemijsko inženjerstvo i procesnu tehniku, Dubrovnik, 11. V. 1987. i
2. 3rd World Congress on Desalination and Water Reuse, Cannes, France, 14—17. IX. 1987.

Ostali rad

Nastavljena je znanstvena i stručna suradnja sa srodnim ustanovama kao što su: Tehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut za nuklearne nauke »Boris Kidrič« — Vinča, Tehnološko-metalurški fakultet u Beogradu, te s tvrtkom Munters GMBH — Industrie-Klima — Hamburg, koja je i ove godine omogućila redovito primanje časopisa »Werkstoffe und Korrosion«, što je od velikog značenja za djelatnost ovoga Zavoda.

Nastavljena je suradnja s kemijskim odjelom Tehnološkog fakulteta u Dresdenu sa prof. dr. inž. Klausom Wiesenerom u okviru koje je Zavod dobio na upotrebu specijalnu korozijsku ćeliju, koja je sastavni dio aparature za elektrokemijska mjerenja tvrtke Forschungsinstitut-Meinsberg, DDR.

Na 3. svjetskom kongresu o desalinaciji održanom ove godine u Cannesu prikupljen je velik broj znanstvenih i stručnih publikacija i prospekata raznih tvrtki, te dogovorena dobava dodatnih informacija.

Nastavljena je suradnja sa Zavodom za fizikalnu kemiju Tehnološkog fakulteta u Zagrebu u okviru koje se provode istraživanja desalinacijskog postupka reverzne osmoze pod vodstvom dr. Branka Kunsta.

Izdavačka djelatnost

Tijekom 1987. prezentirani su i obrađeni rezultati navedenih istraživanja:

Lj. Krstulović, B. Kulušić, Utjecaj dodatka olova na korozionu aktivnost aluminija, Knjiga radova X. jugoslavenskog simpozija o elektrokemiji, Bečići 1987, 449—452.

B. Kulušić, Lj. Krstulović, Utjecaj temperaturnih promjena na koroziju mjedi, Knjiga radova X. jugoslavenskog simpozija o elektrokemiji, Bečići 1987, 452—455.

U tisku: *Lj. Krstulović, B. Kulušić,* Electrochemical properties of aluminium alloys containing lead antimon and tin, Surface coating technology; *B. Kulušić, Lj. Krstulović,* Utjecaj površinske obrade na elektrokemijsku aktivnost aluminija, Kemija u industriji.

Na području desalinacije objavljeni su slijedeći radovi:

D. Sambrailo, B. Kunst, Asymmetric membrane formation. Is the evaporation step necessary?, *Desalination,* 64 (1987) 321—328.

D. Sambrailo, A. Krstulović, F. Barbir, Gradnja postrojenja za desalinaciju na konkretnoj lokaciji na Jadranu, Tehno-ekonomski elaborat, Brodosplit — RO Institut »Split«, Split 1987.

D. Sambrailo, B. Kunst, Tehnoekonomski aspekti reverzno osmotske obrade morske vode. U: Knjiga IV, II. jugoslavenski kongres za kemijsko inženjerstvo i procesnu tehniku, Dubrovnik 1987.

LABORATORIJ ZA PROUČAVANJE STRUKTURE I FUNKCIJE OSJETNIH ORGANA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U Laboratoriju je stalan suradnik viši laborant *Marijan Vodanović,* a voditelj je akademik *Zoran Bujas.* U istraživačkom radu u godini 1987. surađivali su prof. dr. Silvija Szabo, prof. Dragutin Mayer i prof. dr. Dean Ajduković.

Na prijedlog Razreda za prirodne znanosti, a odlukom Predsjedništva, istraživačka jedinica promijenila je u svom naslovu naziv Kabinet u Laboratorij.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Tijekom 1987. radilo se u Laboratoriju na tri glavna projekta koji se financiraju iz sredstava Akademije za znanstveni rad.

1. *Brzina senzomotorne reakcije na različite okuse izjednačene po percipiranom intenzitetu*

Podaci koji se navode u literaturi o vremenu reakcije na tvari koje izazivaju četiri glavne okusne kvalitete međusobno se ne slažu. Glavni je razlog tome što na brzinu reakcije značajno utječe intenzitet podražaja, a pri mjerenju taj relevantni faktor nije redovito kako treba stabiliziran.

Pri mjerenjima, koja smo izvršili, upotrijebili smo za izazivanje svakog od četiri okusa po dvije tvari, i to u tri različite ali vrlo jake koncentracije. Na taj smo način pokušali empirijski odrediti kronobaze, tj. ona vremena reakcije koja se više ne smanjuju daljim pojačanjem intenziteta podražaja. Osim toga, na srednjojakoj razini, izvršili smo prethodno perceptivno izjednačenje koncentracije i uz takve podražaje utvrdili smo vrijeme reakcije.

Rezultati su pokazali da je najkraća kronobaza za tvari slanog okusa, nešto duža za tvari kiselog i slatkog okusa, a najduža za tvari gorkog okusa. Udaljenost na skali brzina među pojedinim okusima nije jednaka. Između vremena reakcije na slano i reakcija na kiselo i slatko razlike su znatne kao između vremena reakcije na kiselo i slatko, s jedne strane, i gorko, s druge strane. Naprotiv, razlika između kronobaza za kisele i slatke tvari tek je na granici statističke značajnosti. Rezultati mjerenja vremena reakcije na podražaje izjednačene po subjektivnom intenzitetu potvrdili su redoslijed i raspored koji je nađen na razini kronobaza.

Podaci do kojih smo došli ukazuju da su procesi transdukcije i aferentne kondukcije različiti za četiri okusne kvalitete, što je u prilog teoriji o postojanju relativno neovisnih receptora koji kodiraju osnovne okusne kvalitete.

2. Vrijeme reakcije na otopine kemijski različitih okusnih tvari koje izazivaju okus iste kvalitete

Cilj je bio provjeriti s pomoću brzine reakcije kakav utjecaj imaju receptori, a kakav kemijske karakteristike okusnih tvari na vremensku latenciju i brzinu okusne evolucije.

U pokusima je upotrijebljeno pet tvari slanog okusa, po četiri tvari kiselog i slatkog okusa i tri tvari gorkog okusa. Pri izboru se pazilo da su tvari što više monosapidne i da se razlikuju po svojoj kemijskoj građi. Unutar svake skupine tvari iste okusne kvalitete izvršeno je izjednačenje koncentracija po njihovu subjektivnom učinku.

Rezultati su pokazali da u skupini tvari slanog okusa nema razlika u vremenu reakcije, a to vrijedi i unutar tvari kiselog kao i tvari gorkog okusa. Kemijski različite tvari koje izazivaju spomenute okuse, čini se, djeluju unutar svake skupine na iste tipove receptora, pri čemu transdukcija i kondukcija ovise u prvom redu o funkcionalnim karakteristikama aktiviranog tipa receptora. Naprotiv, značajne razlike u vremenu reakcije na različite tvari slatkog okusa upućuju na to da vezivanje podražajnih molekula uz receptivna mjesta za slatko ovisi i o kemijskoj građi podražajne tvari.

3. Vrijeme reakcije na binarne okusne mješavine i na njihove komponente izvan mješavine

U okusnim mješavinama dolazi do uzajamnog slabljenja okusa komponenata, ali i do djelomičnog zbrajanja koje se očituje u tome što je opći okus mješavine redovito nešto intenzivniji od okusa svake komponente izvan mješavine.

U pokusu su ispitanici reagirali na okus čistih tvari, na okus istih tvari u mješavini i na opći okus smjese. Za mjeru stupnja zbrajanja upotrijebljen je odnos između brzine reakcije na opći okus smjese i brzine reakcije na bržu komponentu mješavine, a kao indikator inhibicije služio je odnos između brzine reakcije na određenu komponentu u smjesi i brzine reakcije na isti okus izvan smjese.

Rezultati su pokazali da su učinci zbrajanja neznatni, a da je inhibicija jednostrana. Brža komponenta u smjesi gotovo uopće nije oslabljena tako da između brzine reakcije na smjesu i reakcije na bržu komponentu praktički nema razlike. Naprotiv, sporija komponenta u smjesi značajno je oslabljena, i to jače što su razlike u latenciji i evoluciji među komponentama veće.

Ti su pokusi dopunjeni ispitivanjem kako utječe porast koncentracije pozadinske komponente na vrijeme reakcije na fokalnu komponentu stalne koncentracije. Pokusi su izvršeni samo za kombinaciju slatko-kiselo, jer među tim okusima nema značajnih razlika u latenciji i kondukciji. Odnos među Piéronovim brzinama i ekvivalenti razrijeđenosti pokazali su da inhibicija koju vrši pozadinska komponenta na fokalnu komponentu raste s koncentracijom pozadinske komponente u obliku krivulje negativne akceleracije.

Činjenica da do zbrajanja i uzajamne inhibicije okusa u mješavini dolazi jedino pri simultanoj percepciji obadviju komponenata upozorava na to da su ti efekti smjese kortikalno a ne periferno uvjetovani.

Izdavačka djelatnost

Objavljeni radovi

Z. Bujas, S. Szabo, D. Ajduković, D. Mayer and *M. Vodanović,* Critical fusion interval of electric taste, *Acta Biologica,* 2a, 1987.

Z. Bujas, S. Szabo, D. Ajduković and *D. Mayer,* Repetitive electric stimulation of the tongue and temporal summation in taste, *Acta Biologica,* 2b, 1987.

Rad pripremljen za tisak

Z. Bujas, S. Szabo, D. Mayer and D. Ajduković, Reaction time as a tentative measure of taste intensity and taste mixture effects.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE I STANDARDIZACIJU IMUNOLOŠKIH SUPSTANCIJA — ZAGREB

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U 1987. godini znanstvenoistraživačka djelatnost Zavoda vezana je uz dva makroprojekta:

1. Eliminacija zaraznih oboljenja cijepljenjem, odnosno u okviru istog: eliminacija morbila cijepljenjem, te

2. Imunološka terapija i profilaksa tumora.

1. Zavod je u suradnji s Međuakademijskim odborom za biološke preparate radio na razradi projekta »Ispitivanje, redukcija i eradikacija morbila«. Zavod je razradio plan laboratorijskih istraživanja na kojima će se raditi u idućim godinama do 1995.

Zavod je sa suradnom ustanovom KB »Dr. Mladen Stojanović« radio na programu terapije humanih tumora glave i vrata, melanoma i pigmentiranih tumora rekombinantnim interferonom (rHu IFN alpha 2-arg).

Rezultati istraživanja za tumor glave i vrata (ca baseocellulare i ca planocellulare) pokazali su da prema patohistološkom nalazu poslije primjene rekombinantnog interferona kod 9 pacijenata (50 %) nisu nađene stanice karcinoma u bioptičkom materijalu.

Prema imunohistološkoj evaluaciji rezultata u 9 pacijenata nakon primjene rekombinantnog interferona zabilježena je masivna infiltracija limfoidnih stanica i mnogobrojni makrofagi i nestanak tumorskih stanica u drugom bioptičkom materijalu.

Imunohistološki proces liječenja tumora glave i vrata izazvan rekombinantnim i leukocitnim interferonom isti je.

Interferon izaziva jaku peritumoralnu i intratumoralnu infiltraciju s limfocitima, posebno limfocitima T, makrofagima, njihovu pojačanu aktivnost, razvijanje vezivnog tkiva ispunjenog imunocitima, blokiranje tumorskih stanica od stra-

ne strome, liziranje i nestajanje tumorskih stanica i postupno stvaranje keloida. Kliničkih reakcija koje bi trebalo spomenuti nije bilo prilikom primjene doze od 2 milijuna jedinica interferona.

U Zavodu se obavljaju i svi stručni i tehnički poslovi vezani uz rad Međuakademijskog odbora za biološke preparate i Međuakademijskog odbora za stanje i probleme medicinskih znanosti u Jugoslaviji, te radnih grupa za biološke preparate, za standardizaciju bioloških preparata (alergeni) i Sekcije za interferon.

IV. ODJEL ZA JEZIK, KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — ZAGREB

ZAVOD ZA KNJIŽEVNOST I TEATROLOGIJU — ZAGREB

Organizacija i sastav

U godini 1987. Zavod za književnost i teatrologiju imao je 13 znanstvenih i drugih pomoćnih radnika u stalnom radnom odnosu i 2 znanstvena radnika, asistenta pripravnika na određeno vrijeme.

Zavod je djelovao u dva odsjeka: *Odsjek za književnost* i *Odsjek za teatrologiju.*

Dužnost voditelja Zavoda za književnost i teatrologiju obavljao je akademik *Jure Kaštelan,* a upravitelja Odsjeka za književnost znanstveni savjetnik dr. *Nedjeljko Mihanović* i Odsjeka za teatrologiju znanstveni savjetnik dr. *Branko Hećimović.*

Administrativne poslove Zavoda obavljala je tajnica Silva Fabijanović.

Tijekom godine 1987. nastavljeni su radovi na obnovi i saniranju zavodske zgrade u Opatičkoj ulici 18, ali su posljednjih mjeseci, zbog iscrpljenih financijskih sredstava, radovi zastali. Očekuje se dalji nastavak radova na obnovi zgrade.

1. *Redigiranje »Sabranih djela« Ive Vojnovića*

Atribuirani su novi Vojnovićevi prilozi iz područja teatrologije i miscelanea. Lektorski zahvat na ovim prilozima (560 stranica) obavio je dr. Nedjeljko Mihanović, a kolacioniranje prepisanih tekstova (560 stranica) iz periodike obavila je asistentica Hrvojka Mihanović.

2. *Redigiranje »Sabranih djela« Ksavera Šandora Đalskoga*

a) Nastavljen rad na atribuiranju i dopuni Bibliografije djela i publicističkih priloga K. Š. Đalskoga za izradu »Sabranih djela« (nosilac zadatka N. Mihanović).

b) Priređen je i napomenama popraćen roman K. Š. Đalskoga »Pronevjereni ideali«, za kritičko izdanje »Sabranih djela« (383 stranice). Nosilac zadatka dr. Dubravko Jelčić.

c) U sustavu pripremnih radova K. Š. Đalskoga istražena je i popisana u arhivima rukopisna građa u svrhu izrade »Sabranih djela« (nosilac zadatka mr. Vida Flaker).

d) Započet je rad na kritičkom redigiranju sv. III. »Sabranih djela« K. Š. Đalskoga: »Bijedne priče« i »Na rođenoj grudi« (nosilac zadatka asistent Tihomil Maštrović).

e) Nastavljen je rad na izradbi cjelovite literature o K. Š. Đalskome od godine 1887. do danas (nosilac zadatka asistentica Nina Vinski).

f) Obavljeno je kolacioniranje prepisane publicističke građe iz periodike za »Sabrana djela« K. Š. Đalskoga (356 stranica). Nosilac zadatka H. Mihanović.

g) Nastavljen je rad na strojnom prepisivanju građe i priloga K. Š. Đalskoga iz periodike (nosilac zadatka Silva Fabijanović).

3. *Redigiranje »Sabranih djela« Ante Kovačića*

a) Obavljene su sve predradnje za rad na redigiranju »Sabranih djela« A. Kovačića, pa se prišlo izradbi kritičkog izdanja njegovih djela u šest svezaka (nosilac zadatka D. Jelčić).

b) Započet je rad na redigiranju I. sveska »Sabranih djela« A. Kovačića »U registraturi« (nosilac zadatka V. Flaker).

c) Započet je rad na kritičkoj i tekstološkoj obradi »Pripovjedaka« A. Kovačića (sv. IV). Nosilac zadatka T. Maštrović.

4. *Rad na stvaranju dokumentacijskog centra Zavoda*

a) Nastavljena je obrada hrvatske književne periodike do 1914, pa su u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici istražene manje poznate hrvatske periodičke publikacije do godine 1914 (nosilac zadatka D. Jelčić).

b) Istražena je relevantna građa za povijest hrvatske književnosti u Dalmaciji u razdoblju hrvatske moderne u bogatim arhivskim fondovima Historijskog arhiva u Zadru. — Načinjena je bibliografija književnih priloga u »Hrvatskoj kruni« za godinu 1906. i 1907, u doba kad je urednik tih dalmatinskih pravaških novina bio Srđan Tucić. — Istražena je relevantna građa za hrvatsku književnost sačuvana u ostavštini Giuseppea Prage u Veneciji, tzv. Carte di Praga (Biblioteca San Marco) i načinjen je popis građe vezane uz hrvatsku književnost (nosilac zadatka T. Maštrović).

c) U djelokrugu rada na pripremanju »Izabranih djela« akad. Marijana Matkovića izrađena je bibliografija knjiga i članaka objavljenih u periodici od 1933. do 1986 (40 stranica). Izrađen je popis literature o Matkoviću, objavljene u knjigama, časopisima i novinama od 1934. do 1986. (70 stranica) (nosilac zadatka N. Vinski).

5. *Izdavačka djelatnost*

U godini 1987. objavljena su 4 broja zavodskog časopisa »Kronika«, XII, br. 36—37, i br. 38—39, Zagreb, 1987. Članovi Zavoda sudjelovali su svojim radovima i prilozima. (Glavni i odgovorni urednik »Kronike« je znanstveni asistent Tomislav Sabljak).

6. *Izložbena djelatnost*

a) Zavod za književnost i teatrologiju priredio je u Dramskom kazalištu Gavella prigodnu izložbu u čast stogodišnjice života glumca i redatelja Zvonimira Rogoza. (Autor izložbe: Antonija Bogner-Šaban). Na otvaranju izložbe 10. listopada 1987. govorila je i autorica izložbe.

b) Zavod za književnost i teatrologiju postavio je svoju ažuriranu, dopunjenu izložbu »Miroslav Krleža na zagrebačkim pozornicama« u Narodnom kazalištu u Zadru. (Autor izložbe: T. Sabljak; suradnik: Josipa Lončar). Na otvaranju izložbe 23. studenoga 1987, u povodu međunarodnoga znanstvenog skupa »Miroslav Krleža i književna tradicija«, govorio je znanstveni savjetnik dr. Branko Hećimović.

c) Bogatim izborom iz svoje scenografije i kostimografske zbirke Zavoda za književnost i teatrologiju sudjelovao je u organiziranju i postavi izložbe »Vladimir Žedrinski — scenografija i kostimografija. Retrospektivna izložba 1924—1974«, koju je u Muzeju primenjene umetnosti u Beogradu organizirao Muzej pozorišne umetnosti SR Srbije. Izložba je otvorena 14. travnja 1987. (Nosilac zadatka: B. Hećimović, suradnik J. Lončar). Izložba scenografije i kostimografije Vladimira Žedrinskog postavljena je 1987. i u Parizu i Ljubljani, a 15. prosinca 1987. otvorena je u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Na otvaranju izložbe u Zagrebu govorio je B. Hećimović.

d) Zavod za književnost i teatrologiju bio je suorganizator retrospektivne izložbe »Kostimograf Inge Kostinčar«, koja je otvorena 29. rujna 1987. u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt. (Nosilac zadatka B. Hećimović, suradnik J. Lončar).

e) Izborom i posudbom građe iz svoga fundusa, Zavod za književnost i teatrologiju potpomogao je organizaciju izložbe o Dragi Gervaisu, koja je postavljena 5. svibnja 1987. u Centru za kulturu u Rijeci. (Izvršitelj zadatka J. Lončar.)

f) Izborom i posudbom građe iz svoga fundusa, Zavod za književnost i teatrologiju potpomagao je postavljanje izložbe o Franu Galoviću, koja je otvorena 12. studenoga 1987. u zagrebačkoj čitaonici »Vladimir Nazor«. (Izvršitelj zadatka J. Lončar).

7. *Rad na prikupljanju i obradi kazališne građe*

a) Suglasno s višegodišnjim projektom »Utvrđivanje stanja i značenja kazališne građe u SR Hrvatskoj« (voditelj projekta: dr. Branko Hećimović) nastavljen je rad na preuzimanju, odnosno na utvrđivanju stanja te popisivanju i kseroksiranju građe u pojedinim kazališnim te arhivskim, bibliotečnim i znanstvenim institucijama.

— Od Kazališta »Trešnja«, Zagreb, preuzeta je kolekcija kazališnih cedulja, programa i plakata te repertoarni popis.

— Preuzeta je i sređena građa PIF 1987. (Nosilac zadatka: A. Bogner-Šaban.)

— Od redatelja Mire Međimorca preuzeta je arhivska građa Teatra SOS. (Nosilac zadatka: B. Hećimović.)

— Preuzete su ostavštine Đure Puhovskog i Drage Rubina i dio biblioteke pokojnog Đure Rošića. (Nosilac zadatka: B. Hećimović.)

— Preuzete su nova donacija Vere Milčinović i donacije Zvonimira Rogoza (B. Hećimović i A. Bogner-Šaban), Zlate Mihalić i Mladena Škiljana (B. Hećimović).

— Preuzete su i sređene nova donacija Berislava Brajkovića i donacija Čede Price (A. Bogner-Šaban).

— Od Gledališkog muzeja iz Ljubljane dobivena je i zatim sređena građa o Hinku Nučiću na zagrebačkoj pozornici (A. Bogner-Šaban).

b) Nastavljen je rad na prikupljanju i sređivanju građe o Marijanu Matkoviću te sređivanju dijela njegove ostavštine. (Nosilac zadatka: N. Vinski.)

c) Prikupljena je i razvrstana građa o tridesetak hrvatskih teatrologa i kazališnih kritičara. (Nosilac zadatka: B. Hećimović.)

d) Posredništvom Hrvatskoga narodnog kazališta iz Zagreba nabavljene su 62 presnimke raritetnih cedulja varaždinskog kazališta iz sezona 1914/1915—1922/1923.

e) Prepisana je i podacima popunjena postojeća kartoteka scenografskih i kostimografskih radova Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. (Nosilac zadatka: Marica Bugarin.)

f) Započeto je razvrstavanje novopreuzete personalne dokumentacije Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu. (Nosilac zadatka: M. Bugarin.)

g) Nastavljen je rad na svakidašnjem odabiranju, izrezivanju i arhiviranju članaka, prikaza i kritika o hrvatskim kazalištima, kazališnim umjetnicima te dramatičarima i glazbeno-scenskim autorima iz dnevnog tiska. (Nosilac zadatka: J. Lončar.)

h) Građom kazališnog arhiva koristili su se, uz brojne znanstvene i stručne radnike, kazališne umjetnike, književnike i kritičare, te studente i đake, i mnogi muzealci i galeristi, te novinari, a i televizijske ekipe. Ukupno uslugama arhiva koristilo se oko 80 osoba.

8. *Rad na znanstvenoj problematici iz područja teatrologije*

a) *Repertoar hrvatskih kazališta 1840—1960—1980.* (Voditelj projekta: B. Hećimović, suradnici V. Flaker, A. Bogner-Šaban, T. Sabljak, T. Maštrović, Mira Muhoberac, Ivan Meden). Objavljena je stručna korektura kompjutorskog unosa (ručna i kompjutorska) i rađen indeks te obavljena korektura prve verzije indeksa, oko 2000 kartica (M. Muhoberac). Redigiran je posljednji kompjutorski ispis (1200 stranica) i u Ljubljani otisnuti prvi stupci za korekturu.

b) *Kazališne predstave na tlu Hrvatske / Repertoar hrvatskih kazališta 1981—1990.* (Voditelj projekta: B. Hećimović, suradnici A. Bogner-Šaban, M. Muhoberac, M. Bugarin.) U sklopu rada na tom dvodijelnom projektu nastavljena je obrada repertoara profesionalnih hrvatskih kazališta, grupa i družina kao i festivala, smotri i susreta, te je popunjena, po već usvojenim načelima obrada repertoara, kartoteka predstava podacima odnosno karticama za sezonu 1985/1986. Istodobno obavljeni su i pripremni radovi na budućem prikupljanju i obradi svih relevantnih predstava na tlu Hrvatske od najranijih vremena do osnutka profesionalnih kazališta i kasnijih važnijih poluprofesionalnih predstava.

c) A. Bogner-Šaban dovršila je i 19. listopada 1987. obranila doktorski rad »Marko Fotez — život i djelo« (460 str.).

d) Završena je znanstvena monografija »Drama i kazalište hrvatske moderne u Zadru« (28 autorskih araka). (Nosilac zadatka T. Maštrović.)

e) T. Sabljak radi na znanstvenoj monografiji »Drame Janka Polića Kamova«.

f) Nastavljeno je proučavanje lutkarske kazališne djelatnosti na tlu Hrvatske. (Nosilac zadatka: A. Bogner-Šaban).

9. *Rad na organiziranju i postavi Muzejsko kazališne zbirke*

Budući da sredstva za uređenje muzejskog prostora i postavu zbirke nisu dobivena, rad se ograničio na prikupljanje novih, potencijalnih izložaka. (Nosilac zadatka: B. Hećimović.)

10. *Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i književnim priredbama*

a) Dana 30. siječnja 1987. govorio je D. Jelčić u Vinkovcima o zbirci »Nedavna davnina« Miroslava S. Mađara.

b) Na dodjeli nagrada, spomen-priznanja i stipendija Odbora Fonda Miroslav Krleža govorio je 4. veljače 1987. u hotelu Interkontinental i 30. lipnja 1987. u Hrvatskom narodnom kazalištu na temu »Krleža danas« odnosno »Poetika Krležina teatra« B. Hećimović, predsjednik Odbora »Fonda Miroslav Krleža«.

c) Znanstveni suradnici Zavoda N. Mihanović, D. Jelčić, B. Hećimović i V. Flaker sudjelovali su 27. ožujka 1987. u razgovoru za TV-emisiju o Ivi Vojnoviću, koja je održana u travnju 1987.

d) Na proslavi »Nazorovi dani« na Braču održao je 19. svibnja 1987. N. Mihanović predavanje o V. Nazoru za učenike srednjih škola.

e) Dne 6. travnja 1987. govorio je D. Jelčić na tribini u Zagrebu o romanu Slavka Miholčevića: »Uže s neba«.

f) Na znanstvenom skupu o Grguru Čevapoviću, održanom 20. svibnja u Požegi, u organizaciji Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, održao je D. Jelčić priopćenje »Mjesto Grgura Čevapovića u hrvatskoj književnosti njegova doba«.

g) Na znanstvenom savjetovanju »Dani hvarskog kazališta«, koje je održano 7. i 8. svibnja 1987. u Hvaru, sudjelovala je M. Muhoberac s referatom »Maskovito i dramatsko u djelu Nikole Nalješkovića«.

h) U razgovoru o Miroslavu Krleži za Okruglim stolom, koji je organizirao 16. lipnja 1987. u Osijeku TV-studio Osijek u čast otkrića spomenika Miroslavu Krleži (rad kiparice Marije Ujević), sudjelovao je B. Hećimović.

i) A. Bogner-Šaban sudjelovala je 29. lipnja 1987. s referatom »Scenski iskaz kao odraz kulturno-društvene politike« na savjetovanju »Kulturna politika — umjetnost i dijete«, koje je organizirano u sklopu Jugoslavenskog festivala djeteta u Šibeniku.

j) Na Zagrebačkoj slavističkoj školi u Dubrovniku održao je 25. srpnja 1987. B. Hećimović predavanje »Hrvatska teatrologija — razvitak i perspektive«.

k) Dne 7. kolovoza 1987. predstavio je N. Mihanović knjigu don Frane Ivanišević: »Poljica. Narodni život i običaji«. Kulturnu priredbu je organizirao Splitski književni krug u Krilu-Jesenicama.

l) Na Međunarodnom mariološkom znanstvenom simpoziju koji je održan od 11. do 21. rujna 1987. u Kevelaeru (SR Njemačka) sudjelovala je H. Mihanović s referatom »Kritika stvaralaštva hrvatskih cecilijanaca i postcecilijanaca na području hrvatske himnodije« (48 stranica).

m) Na znanstvenom skupu u povodu 100. obljetnice rođenja Mihovila Pavleka Miškine, koji se održao 25. rujna u Koprivnici, s referatom »Struktura izraza u djelu M. Pavleka Miškine« (str. 10) sudjelovao je N. Mihanović.

n) Dne 17. listopada 1987. govorio je D. Jelčić u Vinkovcima o zbornicima radova o Ivanu Kozarcu i Josipu Kosoru (naklada DKH, Ogranak Vinkovci). Potom je otvorio Narodnu knjižnicu i čitaonicu u mjestu Rakovcima, pokraj Vinkovaca.

o) N. Mihanović i D. Jelčić govorili su 22. listopada 1987. u Muzejskom prostoru u Zagrebu o antologiji Nevena Jurice i Božidara Petraća »U sjeni transcendencije«.

p) U Domu omladine u Beogradu 24. listopada 1987. T. Sabljak predstavio je vlastitu knjigu pripovjedaka »Pas ispod kože«, Alfa, Zagreb 1987.

r) Na plenumu Društva književnika Hrvatske održao je 17. studenoga 1987. N. Mihanović priopćenje »Lingvistička stvarnost hrvatskoga književnog jezika«. — Na tom plenumu održao je priopćenje u svezi s hrvatskim jezikom i D. Jelčić.

s) Na međunarodnom znanstvenom skupu »Miroslav Krleža i književna tradicija«, koji je održan u Zadru od 23. do 25. studenoga 1987, sudjelovao je s referatom »Krležin odnos prema hrvatskoj kazališnoj i dramskoj tradiciji« B. Hećimović.

š) Dana 26. studenoga 1987. N. Mihanović predstavio je u Centru za kulturu knjigu pjesama Ljerke Car-Matutinović »Kanat slaji od meda«.

t) Na znanstvenom savjetovanju »Književna avantura Frana Galovića«, održanom u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu 7. prosinca, sudjelovao je s referatom »Galovićeva dramska vizija 'Pred smrt' i dramatika hrvatske moderne« B. Hećimović.

u) Na znanstvenom skupu »Komparativno proučavanje jugoslavenskih književnosti III« održanom u organizaciji Zavoda za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu u Varaždinu od 14. do 16. prosinca 1987. svoja saopćenja iznijeli su T. Maštrović (»Polemika Car-Kisić o poetici M. Begovića 1900.«), N. Vinski (»Ideja zajedništva jugoslavenskih književnosti kao poticaj pokretanju književnog časopisa »Forum« u Zagrebu 1962.«), i M. Muhoberec (»Suvremena dramaturgija kao govor znaka«).

11. *Rad u djelokrugu književnog arhiva*

a) Nastavljen je rad na sređivanju pisama upućenih od neidentificiranih autora Ervinu Šinku, a koja su zajedno s ostalom građom pohranjena u arhivu Zavoda za književnost i teatrologiju. Pisma su pretežno pisana na mađarskom i njemačkom jeziku, te iznimno na francuskom jeziku. Pisma se dešifriraju, prevode na hrvatski jezik i prepisuju na strojopisu. (Nosilac zadatka viši arhivist I. Meden.)

b) Započet je rad na prevođenju drame »Szabadsagon« (»Na dopustu«) Ervina Šinka s mađarskog jezika. (Nosilac zadatka viši arhivist I. Meden.)

c) Obavljen je rad na sređivanju književne ostavštine Marijana Matkovića. (Nosilac zadatka N. Vinski.)

d) Rad sa strankama u čitaonici Odsjeka za književnost tijekom 1987. arhivsku građu su istraživali: Jozsef Farkas (Budimpešta), Járos Kovács (Budimpešta), Miro Marotti (Zagreb), Franjo Tanocki, Alemka Kralj, Ivan Cesarec, Istvan Bosnyak, Kruno Leho, Nedjeljko Fabrio.

12. *Objavljeni znanstveni radovi članova Zavoda za književnost i teatrologiju*

N. Mihanović, Oblikotvornost i smisao. Književni eseji, »August Cesarec«, Zagreb 1987. Knjiga, 200 str.; Tin u novom ruhu, *Naša knjiga,* 19—20. str. 10—11, Zagreb, svibanj 1986; Tiha radost življenja u Poljicima, *Slobodna Dalmacija,* XLIV, br. 13199, str. 15, Split, 23. VIII. 1987; Od analize prema sintezi, *Forum,* XXVI, knj. 53, br. 1—2, str. 326—328, Zagreb, siječanj-veljača 1987; Struktura izraza u djelu Mihovila Pavleka Miškine, *Kaj,* XX, br. 1—2, str. 41—45, Zagreb 1987; Arhetipski

izraz stvarnosti (Kiparstvo Petra Smajića i Mate Tijardovića). Katalog Petar Smajić i Mato Tijardović, Skulpture, Galerija Mirko Virius, Zagreb 1987; Ivana Brlić-Mažuranić: Priče iz davnine. Priredio N. Mihanović, Biblioteka Vijenac, knj. 1, Pogovor, Napomena i bibliografija, str. 178—187. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1987; Slika arhetipske stvarnosti (Don Frane Ivanišević: Poljica — Narodni život i običaji, Književni krug, Split, 1987), *Naša knjiga*, br. 27—28, str. 50—51, Zagreb listopad 1987; Arhetipski splet izražaja (predgovor str. 5—11) Stjepan Pulišelić: Kartol fruta raznolika. Supetar (Brač), 1987.

B. Hećimović, Krleža danas, *DKH*, br. 3, str. 6, Zagreb, ožujak 1987; Suvremena drama i kazalište u Hrvatskoj, priredio i napisao predgovor Povijest i suvremenost hrvatske dramske književnosti i kazališta, te šest znanstveno-stručnih priloga; str. 509, Novi Sad 1987; Posljednji roman Ivana Katušića. Ivan Katušić: Admiralski stijeg. Znanje, Zagreb 1987, *Naša knjiga*, br. 27—28, str. 77. Zagreb, listopad 1987; Tako je govorio Pekić (na BBC-u). Borislav Pekić: Pisma iz tuđine. Znanje, Zagreb 1987, *Naša knjiga*, br. 27—28, str. 77—78. Zagreb 1987.

D. Jelčić, Mirko Jirsak i Mirko Sobolović, »Pet stoljeća hrvatske književnosti«, knjiga 173, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1987. (pred izlaskom iz tiska); Gorak okus dokumenta (Edvard Kocbek, Drugovanje), *Gordogan*, 20—21, str. 177—183, Zagreb, veljača 1987; Virtuoz male forme (O Evropskim skitnjama Matka Peića), *Naša knjiga*, br. 23—24, str. 45—46, Zagreb, ožujak 1987; Koncentrirana rapsodija (M. S. Mađer, Nedavna davnina), *Naša knjiga*, br. 25—26, str. 23—24, Zagreb, svibanj 1987; Cesarčev idealizam u sjeni svoje suprotnosti (August Cesarec, Sabrana djela), *Gordogan*, br. 23—24, str. 163—170, Zagreb, siječanj—travanj 1987; Sjaj i bijeda politike u Hrvatskoj (Iso Kršnjavi, Zapisnici), *Gordogan*, br. 22, str. 189—197, Zagreb, lipanj 1987; Ivan Kozarac pjesnik, Ivan Kozarac u hrvatskoj književnosti, zbornik radova, DKH, Ogranak Vinkovci, 1987, str. 51—57; Josip Kozarac danas, Josip Kozarac (zbornik radova), DKH, Ogranak Vinkovci, 1987, str. 5—13.

V. Flaker, Bibliografija »Foruma«, XXI 1982—XXV/1986, *Forum*, XXVI, knj. 53, br. 1—2, str. 329—374, Zagreb 1987.

T. Sabljak, Pohvala ruci (o R. Marinkoviću), *Književna reč*, br. 294. Beograd, 10. II. 1987; Pas ispod kože, pripovijetke, »Alfa«, Zagreb 1987; Uredio Iseljenički kalendar za 1988. (na hrvatskom, engleskom i španjolskom).

T. Maštrović, Pomorski putopisac Juraj Carić, *Matica*, XXXIII, str. 169—177, Zagreb 1987; Počeci slavne Eleonore Duse u Zadru, *Matica*, XXXIII, str. 182—184. Zadar 1987.

A. Bogner-Saban, priredila iz rukopisa za tisak prijevod Sarduove »Fedore«, *Scena*, III—IV, knj. I. br. 2, str. 133—158, Novi Sad 1987; Uz rekonstrukciju Sarduove »Fedore«, *Scena*, III—IV, knj. I, br. 2, str. 158, Novi Sad 1987; Scenski iskaz kao odraz kulturno-društvene politike, Kulturna politika — umjetnost i dijete, JDF, Šibenik 1987, str. 99—107.

H. Mihanović, Svijet između sna i zbilje (pregled svih radova Nade Iveljić na području dječje književnosti), *Umjetnost i dijete*, XVIII, 5, Zagreb 1987. (strana 30); Razgovor s autoricom (Nada Iveljić), *Umjetnost i dijete*, XVIII, 5, Zagreb 1987. (strana 4); Osluškivanje glasova drevnih legendi o iščezloj povijesti (pregled svih djela Dubravka Horvatića na području dječje književnosti), *Umjetnost i dijete*, XVIII, 6, Zagreb 1987. (strana 28); Razgovor s autorom (Dubravko Horvatić), *Umjetnost i dijete*, XVIII, 6, Zagreb 1987. (strana 3).

M. Muhoberac, Između mitologije i ideologije, *Dubrovnik*, XXX, br. 4, str. 169—172, Dubrovnik 1987; Život i priča, *Republika*, br. 11—12, Zagreb 1987.

13. *Sudjelovanje u znanstvenoj djelatnosti izvan Zavoda*

Članovi Zavoda surađivali su svojim prikazima u izradi Enciklopedije Jugoslavije i Hrvatskoga biografskog leksikona *N. Mihanović* (Živko Jeličić); *B. Hećimović* (urednik za struke hrvatska književnost i hrvatsko kazalište); *D. Jelčić* (Tomislav Ladan, Milkan Lovinne); *V. Flaker* (Nedjeljko Fabrio, V. A. Francev, Ivo Frangeš, Vilko Gaborić, Fran Galović, I. Gorenčević, B. Grabowski, T. S. Grabowski, Albert Haler, Franjo Horvat Kiš); *A. Bogner-Šaban* (Ljubica Car, Felicije Cecić); *T. Maštrović* (Šimun Klimantović, Petar Kasandrić); *H. Mihanović* (Sida Košutić); *T. Sabljak* (Vojin Jelić).

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA — ZAGREB

Organizacija jedinice

U godini 1987. Zavod za lingvistička istraživanja imao je 1 znanstvenog asistenta pripravnika, 3 asistenta istraživača pripravnika, 1 asistenta pripravnika te 20 vanjskih suradnika.

Voditelj Zavoda je akademik *Rudolf Filipović*.

Znanstvenoistraživački rad

Suradnici Zavoda rade na 7 znanstvenih projekata:

1. »Rječnik čakavskog narječja«. Voditelj projekta je akademik Milan Moguš, asistent istraživač pripravnik Sanja Vulić. Na zadatku rade i tri vanjska suradnika.

Nastavilo se ispisivanje i sređivanje građe iz dijalektoloških studija, i to iz djela Josipa Ribarića »Razmještaj južnoslavenskih dijalekata na poluotoku Istri«, Blaža Jurišića »Rječnik govora otoka Vrgade«, Božidara Finke »Dugootočki čakavski govori« i S. Težaka »Ozaljski govor«.

Prikupljali su se podaci za bibliografiju čakavskog rječnika te se proučavala stručna dijalektološka i leksikološka literatura.

2. »Rječnik hrvatskih kajkavskih govora«. Voditelj projekta je dr. Antun Šojat, član suradnik Akademije, asistent istraživač pripravnik Jela Golubić. Na zadatku je radilo i dvoje vanjskih suradnika.

Nastavilo se ispisivanje kajkavske dijalekatske građe iz »Zbornika za narodni život i običaje« te građe iz objavljenih dijalektoloških studija i rječnika. Započeto je ispisivanje građe iz kajkavskih punktova »Hrvatskosrpskoga dijalektološkog atlasa« i »Općeslavenskog lingvističkog atlasa«.

Izvršeno je terensko prikupljanje leksičke građe u punktovima Podravske Sesvete, Dugo Selo, Biškupec, Mraclin, Brdovec, Reka kraj Koprivnice i Crečan. Prikupljani su podaci za bibliografiju RHKG.

3. »Povijesni toponimijski rječnik SR Hrvatske«. Voditelj projekta je dr. Petar Šimunović, član suradnik Akademije, asistent istraživač pripravnik Dunja Brozović. Na zadatku je radio i 1 vanjski suradnik.

U godini 1987. nastavljeno je ekscerpiranje toponimijske građe iz slijedećih izvora: Georg Heller »Comitatus Veroenensis«, G. Heller »Comitatus Varasdiensis«, G. Heller i Karl Nehring »Comitatus Sirmiensis«.

Nastavljen je rad na prikupljanju bibliografije za »Povijesni toponimijski rječnik Hrvatske« te na sređivanju i abecediranju toponimijske građe iz ostavštine akademika S. Gunjače.

4. »Etimološki rječnik anglicizama u evropskim jezicima«. Voditelj projekta je akad. R. Filipović, a asistent pripravnik Goranka Antunović.

4. a) »Etimološki rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku«. Voditelj projekta je akad. R. Filipović, a suradnici su Vesna Muhvić-Dimanovski, Miljenka Prohaska-Kargović, Boris Pričard i G. Antunović.

Nastavljeno je skupljanje anglicizama radi kompletiranja korpusa. Dovršen je rad na slovima od L do Z. Nastavilo se prepisivanje i editiranje rukopisa rječnika pa će rukopis biti spreman za tisak početkom 1988. Izrađivao se Indeks anglicizama koji je jedan od bitnih dijelova rječnika. R. Filipović piše studiju o anglicizmima koja će biti prvi dio knjige i služiti ujedno kao uvod u rječnik. Bit će dovršena početkom 1988.

4. b) »Etimološki rječnik anglicizama u francuskom, njemačkom, ruskom i švedskom«. Voditelj projekta je akad. R. Filipović, a suradnici su Lovorka Zergollern-Miletić (francuski), V. Muhvić-Dimanovski (njemački), Antica Menac, izvanredni član Akademije (ruski) i G. Antunović (švedski).

U toku godine započet jeć pripremni rad na rječnicima anglicizama u svakom od navedenih jezika. Skupljao se korpus za rječnike. Počele su se ispisivati radne kartice kako bi se iduće godine mogla započeti analiza anglicizama na prvoj, tj. fonološkoj razini.

5. »Istraživanje opće terminološke problematike — izrada terminoloških rječnika«. Voditelj projekta je dr. Stjepan Babić, izvanredni član Akademije, a znanstveni asistent pripravnik je Milica Mihaljević.

Napravljena je definitivna redakcija i prijepis 500 kartica slova A za »Rječnik književnoznanstvenog nazivlja«. »Rječnik polimerskog inženjerstva« prebačen je na magnetsku vrpcu. Izrađeni su radni tekstovi za oko 1000 jedinica za »Rječnik arhitektonskog i urbanističkog nazivlja«. Potpuno je dovršen rukopis »Latinsko-hrvatskog botaničkog leksikona«. Prerađen je abecedarij slova A za »Botanički rječnik«. Nastavljeno je prikupljanje terminološke bibliografije, terminološkog nazivlja i građe za »Priručnik za izradu terminoloških rječnika«.

6. »Hrvatsko ili srpsko-ruski frazeološki rječnik«. Voditelj projekta je A. Menac, izvanredni član Akademije, a na projektu radi i 5 vanjskih suradnika prepisivača.

U 1987. godini nastavljen je rad na skupljanju materijala za lijevu (hrvatsku ili srpsku) stranu rječnika. Prema uputama voditelja projekta vanjski su suradnici ispisivali primjere hrvatske frazeologije iz različitih vrsta suvremene proze (književne, znanstvene, znanstvenopopularne, publicističke i dr.), iz časopisa i novina. Frazeologizmi se uzimaju u rečeničnom kontekstu da bi se ilustrirala njihova semantička, gramatička i stilistička vrijednost.

Ispisivana je frazeologija iz raznih rječnika. Započeto je sortiranje i obrada prikupljane frazeologije.

7. »Jezik moliških Hrvata«. Voditelj projekta je dr. Vojmir Vinja, izvanredni član Akademije.

Nastavljeni su pripremni radovi za rad na terenu u Italiji; kompletirana je bibliografija dosad objavljenih radova i podataka o moliškim Hrvatima; osigurana su dinarska sredstva za otkup deviznih sredstava potrebnih za rad u Italiji. Kako devizna sredstva nisu dobivena, nije se mogao izvršiti rad na terenu u Italiji.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima

Akad. R. Filipović sudjelovao je na 13. svjetskom kongresu lingvista u Berlinu, od 10. do 15. VIII. 1987.

Objavljeni radovi

Mr. M. Mihaljević objavila je članak »Još o nazivu i terminu, nazivlju i terminologiji«, *Jezik* 1, 1986/87, 26—27, te članak »O nazivima rječnik, leksikon, enciklopedija i enciklopedijski rječnik«, *Jezik* 2, 1986/87, 52—54.

V. ZAVODI ZA ZNANSTVENI RAD

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — OSIJEK

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Akademije u Osijeku obavlja svoju djelatnost u sastavu Radne zajednice Istraživačkog centra.

U 1987. godini imenovan je novi Znanstveni savjet. Od strane Predsjedništva Akademije za članove Znanstvenog savjeta imenovani su akademici Ljubo Boban, Dušan Čalić, Drago Ikić, Hrvoje Požar i Vladimir Stipetić, a od strane Općinske skupštine Osijek imenovani su prof. dr. Slavica Kosanović, dr. Zvonimir Lauc i mr. Ilija Lavrinić. Voditelj Zavoda je akad. *Dušan Čalić.*

U Zavodu je zaposleno ukupno 6 radnika. Gordani Ilić, asistentici pomoćnom istraživaču, pripravnici, produžen je pripravnički staž do 30. IX. 1988. godine.

U toku 1987. godine primljen je u radni odnos još jedan asistent pomoćni istraživač pripravnik koji će raditi na poslovima projekta »Ekspanzija izvoza 'Belja' na konvertibilno tržište«.

Znanstvenoistraživački rad

Program znanstvenoistraživačkog rada Zavoda u razdoblju od 1986. do 1990. godine ostvaruje se prema planiranoj dinamici. Program je usklađen prema zaključcima Republičke samoupravne interesne zajednice što je potvrđeno prihvaćanjem financiranja. U 1987. godini realizirano je slijedeće:

1. *Istraživanje povijesti Osijeka*

Pri kraju je znanstveno istraživanje i obrada dokumentacijske građe koja će poslužiti za izdavanje monografije Osijeka. Razdoblja iz novije povijesti zahtijevaju posebnu provjeru, što je u toku. Voditelj ovog projekta je akademik Lj. Boban.

2. *Istraživanje uvjeta i proces razvoja privrede Slavonije i Baranje za povećanje izvoza na konvertibilno tržište*

Rad na ovom projektu podrobnije je razrađen u temi »Ekspanzija izvoza privrede Osijeka na konvertibilno tržište« i »Ekspanzija izvoza PIK 'Belja' na konvertibilno tržište«. Kako se radi o istraživanjima koja podrazumijevaju istraživanja mikroekonomije izvozno orjentirane proizvodnje, neophodna je suradnja udruženog rada, što je osigurano u PIK »Belje«.

3. *Bolovanje kao oblik radnog apsentizma u nekim organizacijama udruženog rada Slavonije i Baranje*

Objavljivanjem rezultata I. faze istraživanja u okviru ovog projekta završen je dio programa istraživanja u 28 organizacija udruženog rada sa 52.688 ispitanika. Istraživanje je ostvareno uz suradnju sa Znanstvenom jedinicom za kliničko-medicinska istraživanja Opće bolnice Osijek. Angažiran je veći broj suradnika iz područja medicine, ekonomije, sociologije, psihologije i prava — vanjskih suradnika Zavoda.

U toku su pripreme za drugu fazu istraživanja u okviru uzorka II. uz obuhvat 3600 ispitanika. Voditelj projekta je akad. D. Čalić.

4. *Govor Đakovštine*

U okviru ovog projekta u toku 1987. godine terenski je sniman govor u selima Đakovštine. Snimanje govora je u toku. Realizacija ovog projekta povjerena je vanjskom suradniku Zavoda mr. Iliji Lavriniću.

5. *U 1987. godini obrađene su i prijavljene Republičkoj samoupravnoj interesnoj zajednici za znanost još i slijedeće teme:*

a) Gospodarske osnove poljoprivredne proizvodnje u Slavonsko-baranjskoj regiji, načini i oblici iskorištavanja prirodnih bogatstava. Voditelj je prof. dr. Svetozar Livada.

b) Istraživanje djelovanja kompleksa faktora proizvodnje na prinos sorte pšenice i njegovo variranje u proizvodnji krupnih poljoprivrednih društvenih gospodarstava. Voditelj je dr. Josip Potočanac.

c) Okoliš — ekološka istraživanja i zaštita okolice, istraživanje i zaštita kopnenog dijela SR Hrvatske. Voditelj je prof. dr. Jozef Mikuska.

d) Temeljni činioci neefikasnosti privrednih organizacija i osnovni uzroci zaostajanja privrede na području Zajednice općina Osijek u razdoblju 1968—1985. godine. Voditelj je prof. dr. Ljubomir Baban.

Organizacija znanstvenih skupova

U suradnji s Općinom Slavonska Požega održan je 20. i 21. V. 1987. godine Znanstveni skup o fra Grguru Čevapoviću, posvećen 200. obljetnici rođenja.

U suradnji s Centrom za znanstveni rad Vinkovci, Zajednicama općina Osijek i Općinom Vinkovci održan je 22. i 23. X. 1987. godine V. znanstveni sabor Slavonije i Baranje. Tema sabora bila je »Slavonija i Baranja od 16. do 18. stoljeća«.

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni rad u 1987. godini izdao je slijedeće:

1. Anale Zavoda br. 4, Osijek 1987, 387 str.
2. *V. Pavletić*, Muški život hermeneutičko čitanje Matka Pejića, Osijek 1987, 253 str.
3. *I. Mažuran*, Popis naselja i stanovništva u Slavoniji 1698. godine, Osijek 1987, 540 str.
4. *M. Vujčić* i *T. Dürrigl*, Termografija u reumatologiji, Osijek 1987, 130 str.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD — SPLIT

Organizacija jedinice

Ova jedinica Jugoslavenske akademije razvija djelatnost u području pomorstva, povijesnih znanosti te umjetnosti. Voditelj Zavoda je prof. dr. *Vladimir Ibler*, izv. član Akademije, a zamjenik voditelja prof. dr. *Davorin Rudolf*. U Zavodu su u toku 1987. bili zaposleni jedan asistent istraživač, jedan administrator i jedan pomoćni službenik, a od 1. VIII. 1987. također i tri asistenta pripravnika postdiplomanta (na određeno vrijeme — za rad na znanstvenom projektu). Pri Zavodu je radila i dr. Vesna Čulinović-Konstantinović, znanstveni savjetnik. Pojedini članovi Akademije, uključujući sve one koji djeluju u Splitu, angažirali su se u različitim oblicima djelatnosti Zavoda.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U toku ove godine Zavod se na natječaje SIZ-a za znanost prijavio za rad na dvjema dugoročnim temama. To su: »Jugoslavensko-talijanski odnosi vezani uz Jadransko more« (koordinator dr. V. Ibler) i »Povijest tradicijske kulture srednje Dalmacije« (koordinator dr. V. Čulinović-Konstantinović).

Obje teme su prihvaćene, i radnici Zavoda, članovi Akademije i vanjski suradnici već rade na pojedinim zadacima iz tih tema.

Znanstveni skupovi, predavanja, izložbena djelatnost

U svibnju 1987. godine Zavod je organizirao jugoslavensko-talijanski kolokvij »Pravno uređenje zaštite i očuvanje Jadranskog mora«, na kojem je uvodno izlaganje podnio i zamjenik voditelja D. Rudolf (»Međunarodne konvencije o zaštiti morskog okoliša i Jugoslavija«).

Također tijekom svibnja, održan je ciklus znanstvenih predavanja. Izlagali su: dr. Hodimir Sirotković, izv. član Akademije (»Frano Supilo — vizionar federativne zajednice jugoslavenskih naroda«), akad. Hrvoje Požar (»O energetskim karakteristikama eolskih i solarnih elektrana«) i dr. Jakša Barbić (»Pravno uređenje stranih ulaganja u nas«). Ciklusi predavanja nastavljeni su u studenom i prosincu (akad. Živko Jeličić, »Pisac i realnost«, dr. Antun Cvitanić, »Usporedba statutarnog prava srednjovjekovnih komuna s ostalim pravima«, dr. Šime Županović, »Produktivnost i intenzitet eksploatacije Jadrana« i dr. Jakša Miličić, »Uređenje morskih luka«).

Zavod je ove godine bio organizator izložbe »Slikari u Splitu od 1903. do 1953«, koja se od 20. do 28. travnja održala u dvjema njegovim izložbenim dvoranama. Od 20. kolovoza do 20. rujna u istim dvoranama Zavoda bila je postavljena izložba »Antički portret u Jugoslaviji«, koju je, u suradnji s četiri velika muzeja iz ostalih gradova, organizirao Arheološki muzej u Splitu. Obje ove izložbe otvorio je akad. Kruno Prijatelj.

Od 14. do 17. listopada Zavod je, kao suorganizator Znanstvenog skupa »Povijest zdravstva u Dalmaciji«, bio domaćin i prigodnoj Izložbi portreta liječnika koji su djelovali u Splitu.

Izdavačka djelatnost

U 1987. godini izašao je iz tiska prvi broj periodične publikacije Zavoda — »Adrias«. Ovaj svezak na 359 stranica teksta i 40 stranica priloga sadržava 26 radova iz svih područja znanstvenog rada Zavoda, te književnog stvaralaštva. Urednik je akad. Cvito Fisković, a priloge su dali radnici Zavoda, članovi Akademije vezani uz rad Zavoda te ostali suradnici.

Ostali rad

Asistenti Zavoda ispunjavali su svoje obveze znanstvenog usavršavanja na postdiplomskim studijima.

I dalje je nastavljen rad vezan uz spomenički i bibliotečni fundus koji je u posjedu ove znanstvene jedinice. Tako se radilo na sređivanju biblioteke i predmeta od kulturnopovijesne vrijednosti. Nadalje, pružale su se usluge i stručne konzultacije vanjskim korisnicima tih fundusa, a tijekom ljetnih mjeseci dvije slike iz Zavoda (M. Olivero »Splitska luka 1892 godine« i V. Parać »Trgovina pred splitskim lazaretom«) bile su izložene na velikoj izložbi »More u slikarstvu 19. i 20. stoljeća na tlu Jugoslavije«, koju je u Zadru organizirala Galerija umjetnina Narodnog muzeja.

U Zavodu su u ovoj godini predstavljene i dvije knjige »Splitskog književnog kruga«. To su: F. Difniko, »Povijest kandijskog rata u Dalmaciji« (u prijevodu S. i D. Kečkemet) i A. Trumbić, »Izabrani spisi« (u redakciji I. Petrinovića).

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD — VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad u Varaždinu djelovao je u 1987. godini u sastavu Istraživačkog centra. Zavod je smješten u Lončarićevoj ulici 4 (Zakmardijeva palača) u samo dvije prostorije. Unatoč zahtjevima za proširenje prostora, do danas tim zahtjevima nije udovoljeno. Sporazumom između Akademije i SO Varaždin regulirani su odnosi po kojima Skupština općine osigurava sredstva za funkcioniranje Zavoda. Odobrena sredstva nisu bila dovoljna da se uzme barem jedna osoba u stalni radni odnos. Zbog toga ni danas u Zavodu nema osobe u stalnom radnom odnosu.

Voditelj Zavoda je akademik *Andre Mohorovičić*, a zamjenik voditelja i upravitelj prof. *Franjo Ruža*, koji je u stalnom radnom odnosu kao profesor na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu. Administrativne i tehničke poslove obavljala je jedna osoba angažirana 5 sati na dan preko studentskog servisa. Na isti način preko studentskog servisa obavljani su poslovi čišćenja prostorija.

Savjet Zavoda održao je u 1987. godini 3 sjednice na kojima je razmatrao izvještaj za 1986. godinu, plan rada za 1987. godinu, planove za izdavačku djelatnost i organizaciju znanstvenih skupova, te tekuće probleme financiranja i prostora.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U toku 1987. godine nastavljene su aktivnosti vezane uz održane skupove 1986. godine i započeta izdavačka djelatnost.

Prikupljeni su i sređeni rukopisi sa skupa posvećenog akademiku Vinku Žgancu, održanog u Čakovcu. Rukopisi su ustupljeni Centru za kulturu, Čakovec, gdje će biti objavljeni u ediciji »Međimurje«.

Sređeni su i recenzirani rukopisi sa znanstvenog skupa »400 godina prve tiskane knjige u Varaždinu«.

Pripremljeni su za tisak rukopisi za knjigu »Radova«, br. 2. Sadržaj »Radova« bit će podijeljen u 2 dijela, gdje će u prvom dijelu biti radovi opće, šire tematike, a u drugom dijelu, kao zasebna cjelina, radovi sa znanstvenog skupa »400 godina prve tiskane knjige u Varaždinu«.

Zavod kao sudionik znanstvenog skupa »Usmjereno obrazovanje u Hrvatskoj do 2000. godine« u povodu 350. obljetnice Gimnazije Varaždin, prikupio je i sredio rukopise svojih suradnika i predao ih Srednjoškolskom centru »Gabriel Santo« Varaždin, koji će biti izdavač monografije s toga znanstvenoga skupa.

U suradnji s Gradskim muzejom Varaždin i Gradskom knjižnicom Varaždin Zavod je radio na pripremi proslave 150. obljetnice rođenja Vatroslava Jagića. Planirano savjetovanje »O razvoju ključnih grana varaždinske privrede«, u suradnji s Privrednom komorom Varaždin, nije se održalo i odustalo se od plana, zbog nemogućnosti da se nađu financijska sredstva za tu aktivnost.

Izdavačka djelatnost

Knjiga »Radovi« br. 2 potpuno je pripremljena za tisak i očekuje se njezino izlaženje početkom 1988. godine. Razlozi stanovitog kašnjenja financijske su naravi.

Rukopisi koji se nalaze u Zavodu: *S. Krivošić,* Stanovništvo i demografske prilike u sjeverozapadnoj Hrvatskoj u XVIII. i prvoj polovici XIX. stoljeća; *Z. Herkov,* Šest stoljeća uprave slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (iz prošlosti naših gradova) i pretisak izdanja »Postille« Antuna Vramca. Ti se rukopisi nisu mogli tiskati zbog financijskih razloga.

Ostali rad

Nastavljen je u skladu sa zaključcima Savjeta da se razvije šira suradnja s općinama na području sjeverozapadne Hrvatske. To je naročito uspijevalo s općinama Čakovec i Ivanec.

Na posljednjoj sjednici Zavoda, održanoj 10. prosinca 1987. godine, konstatirano je da je unatoč ograničenim prostornim i financijskim uvjetima Zavod realizirao svoje planove. Istaknuto je da se i nadalje nastavi raditi solidno i seriozno, kao i dosad, bez pompoznih manifestacija. Nastojat će se stvoriti uvjeti da se uzme u stalni radni odnos 1 osoba za tajnika, iznaći povoljnije prostorne uvjete (naročito za biblioteku i ostavštine) te stvoriti bolje financijske uvjete za cjelokupnu djelatnost Zavoda.

ZNANSTVENI SAVJETI I DRUGA TIJELA AKADEMIJE

CENTAR ZA KEMIJU ORGANSKIH PRIRODNIH SPOJEVA

Centar je tijekom 1987. godine nastavio rad unutar svojih znanstvenih obveza, u skladu s planom Akademije, na projektu »Izolacija i sinteza biološki aktivnih prirodnih organskih spojeva« koji je u okviru petogodišnjeg plana Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske. I u ovoj godini Republička zajednica za znanstveni rad odobrila je Centru sredstva za osiguranje znanstvene djelatnosti, što je omogućilo dalje poboljšanje uvjeta laboratorijskog rada unutar postojećeg prostora na Strossmayerovu trgu 14.

U izvještaju za 1987. godinu ističe se:

— U laboratoriju Centra, a u vezi sa znanstvenim projektom, istraživale su se, sa svim suradnicima i postdiplomandima, reakcije derivata laktona, odnosno tiolaktona, 2,3-diamino 4-hidroksi(merkapto)butanske kiseline, važnih metabolita u biosintezi nekih vitamina. Taj rad je pripravljen za tisak.

— Nadopuna rječnika Beilsteins Dictionary, German-English, hrvatskom terminologijom, uz suglasnost izdavača i u suradnji s Terminološkim odborom Akademije, privedena je kraju.

— Sporazum Centra za kemiju organskih prirodnih spojeva Akademije i poduzeća »Fotokemika«, sklopljen prijašnjih godina, produžen je i za ovu godinu u istim okvirima.

— Centar je u ovoj godini potaknuo produženje namještenja asistenta pripravnika postdiplomanada Mladena Krištofića, dipl. inženjera, i Zlatana Kovača, dipl. inženjera.

Savjet Centra (B. Gašpert, K. Jakopčić, M. Proštenik, R. Seiwerth, V. Škarić i K. Balenović) potaknuo je ove godine:

— Izdavanje 425. sveska »Rada« (Kemijske znanosti, br. 5) posvećenog 80. obljetnici rođenja počasnog člana naše Akademije profesora Vladimira Preloga. Uz taj svezak tiskan je također poseban otisak iz tog časopisa pod naslovom: Vladimir Prelog, Neka razmišljanja nakon 118 semestara studija kemije.

— Prihvaćanje određene dokumentacije na hrvatskom jeziku iz ostavštine Lavoslava Ružičke, primljene u prosincu 1986, Komisija Savjeta centra (K. Jakopčić,

R. Seiwerth, V. Škarić i K. Balenović) prihvatila je cjelokupnu dokumentaciju, sastajala se tjedno, a dr. R. Seiwerth načinio je kratki sadržaj svih dokumenata (sveukupno 552), ostavivši raspored u 23 fascikla kako ih je složio sam Lavoslav Ružička. Taj popis završen je u veljači, priređuje se za tisak, a sada sadrži 76 tipkanih stranica.

U obilježavanju 100. obljetnice rođenja Lavoslava Ružičke Savjet Centra predložio je da:

— u okviru redovitih upita koje Akademija dobiva od Uprave pošta predloži prvom prilikom izdavanje marke ili niza maraka s temom »Lavoslav Ružička i njegova kemija«;

— prema sličnom mehanizmu Akademija potakne imenovanje jedne zagrebačke ulice imenom Lavoslava Ružičke;

— da se osnuje godišnja »Nagrada Lavoslav Ružička« za uspješan rad na području organskih prirodnih spojeva, za kreativan doprinos organskoj sintezi, te općenito za kemijska eksperimentalna dostignuća, analogno nagradi koja se već od 1957. godine dodjeljuje u Švicarskoj (»Ruzicka-Preis«). Ovaj prijedlog u Akademiji još nije riješen.

Centar je, osim toga, prikupio originalne priloge za novi broj »Rada« vezan na tu 100. obljetnicu.

U vezi s ovim aktivnostima, član Centra K. Balenović sudjelovao je 31. listopada 1987. kao predstavnik Akademije pri otkrivanju spomen-ploče L. Ružički postavljene o trošku Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj. Tom prilikom je Hrvatska kulturna zajednica priredila akademiju, na kojoj su kratka prigodna predavanja održali profesori V. Prelog, A. Eschenmoser, K. Balenović i Ž. Dolinar. Spomen-ploča (autor: akad. kipar A. Starčević iz Zagreba) postavljena je na ulazu zgrade Organskokemijskog laboratorija Savezne tehničke visoke škole u Zürichu, Universitätsstrasse 8.

Savjet je također potaknuo nabavu suvremenog fotoelektričnog polarimetra za potrebe svojeg Laboratorija.

Na prijedlog Centra održao je u Akademiji profesor Jean-Marie Lehn predavanje pod naslovom: »Molecular Recognition and the Design of Molecular Receptors« 5. lipnja 1987. (Prof. Lehn je kasnije izabran za jednog od dobitnika Nobelove nagrade za kemiju za 1987. godinu.)

INTERNACIONALNI KOMITET ZA ISTRAŽIVANJE BOKSITA, GLINICE I ALUMINIJA (ICSOBA)

Organizacijska djelatnost

Internacionalni komitet za istraživanje boksita, aluminijskih oksida i hidroksida i aluminija (International Committee for the Study of Bauxite, Alumina and Aluminium, »ICSOBA«) osnovan je pri Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu 1963. godine.

U 1987. godini održana su dva sastanka Predsjedništva i Izvršnog odbora ICSOBE, 18. VI. i 26. XI. 1987. u Parizu. Saslušan je izvještaj o radu, te izvještaj Organizacijskog odbora VI. međunarodnog kongresa ICSOBE koji će se održati

u Braziliji, 11—20. V. 1988. Za kongres se prijavilo 250 sudionika, sa 80 referata. Sastavljen je preliminarni program. Radovi će biti referirani u tri sekcije: 1. boksit i druge sirovine, 2. aluminijski oksidi i hidroksidi, 3. aluminij. Radovi se odnose na geologiju, mineralogiju, rudna ležišta, eksploataciju alternativnih ruda, razvoj Bayerovog procesa i novih tehnologija prerade; ekonomski i energetski problemi. Razvoj novih legura i odgovarajućih tehnologija.

U Braziliji ležišta u intertropskoj zoni aktivnim procesom lateritizacije stvorena su velika ležišta od velikog značenja za tehnološku eksploataciju i od interesa za studij geneze boksita i korelaciju s nalazištima u drugim dijelovima svijeta.

Nakon tehničkih sekcija Kongresa slijedi stručna, radna ekskurzija na nalazišta boksita i posjet tvornicama glinice i aluminija. Ekskurzija će se ostvariti s dvije grupe: 1. ležišta boksita vezana za alkalne stijene i prekambrijske stijene u Minas Gerais i druga grupa u regiji Sao Paulo. Također će biti organizirana stručna ekskurzija prije kongresa, od 6. do 10. V. 1987. na ležišta boksita u području Amazone.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Članovi ICSOBE rade na znanstvenoistraživačkoj problematici u svojim radnim organizacijama. Predsjedništvo ICSOBE izradilo je preliminarni program istraživanja kraških boksita, tj. geneze i korelacije karakteristika pojedinih ležišta mediteranskog područja. Program će biti dostavljen UNESCU, 1988, na natječaj u okviru IGCP (The International Geological Correlation Programme). Navedena problematika je od interesa za poznavanje geneze boksita, eksploatacije i tehnologije prerade.

Izdavačka djelatnost

U 1987. godini tiskan je 20. broj časopisa »Travaux de l'ISCOBA«. Sadržava 20 radova na 224 strane. Veći dio članaka zasniva se na tematici iznesenoj na 5. međunarodnom kongresu ICSOBE, održanom u Zagrebu 1983. godine.

JUGOSLAVENSKI CENTAR ZA KRISTALOGRAFIJU

Plenum Centra

22. plenum Jugoslavenskog centra za kristalografiju održan je 3. lipnja 1987. u Mostaru, prilikom XXII. konferencije Jugoslavenskog centra za kristalografiju. Plenum je razmatrao i prihvatio izvještaj odbora Centra između dva plenuma, financijski izvještaj i izvještaj odbora za pripremu XXII. konferencije Centra. Plenum je jednoglasno prihvatio prijedlog novosadskih kristalografa da se iduća XXIII. konferencija Centra održi u Novom Sadu početkom lipnja 1988. Tom prilikom održat će se i 23. plenum Centra. Budući da je odboru Centra istekao trogodišnji mandat, Plenum je, nakon rasprave i kandidature, izabrao novi odbor: dr. V. Divjaković (Novi Sad), prof. dr. L. Golič (Ljubljana), prof. dr. D. Grdenić (Zagreb), dr. R. Herak (Beograd), dr. G. Jovanovski (Skopje), prof. dr. B. Kamenar (Zagreb), prof. dr. S. Popović (Zagreb), dr. A. Prodan (Ljubljana), prof. dr. B.

Ribár (Novi Sad), prof. dr. V. Rogić (Mostar) i dr. G. Sijarić (Sarajevo). Za predsjednika ponovno je izabran prof. dr. Drago Grdenić. Plenum je povjerio odboru Centra da na svojoj prvoj sjednici izabere Odbor za pripremu XXIII. konferencije, te da odredi predsjednika i tajnika Organizacijskog i Znanstvenog odbora za pripremu XIII. evropskog kristalografskog sastanka koji će se održati u Ljubljani god. 1991, jer mu je Centar priređivač i domaćin.

XXII. konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju

Redovita godišnja konferencija Jugoslavenskog centra za kristalografiju održana je od 3. do 6. lipnja 1987. u Mostaru. Odbor za pripremu konferencije sačinjavali su: prof. dr. Drago Grdenić, prof. dr. Boris Kamenar i dr. Stanko Popović (Zagreb), te prof. dr. Vinko Rogić i prof. mr. M. Selimović (Mostar). Za održavanje Konferencije brinuo se Građevinski fakultet u Mostaru, a financijsku pomoć i suradnju pružili su: SIZ nauke SR BiH, Građevinski fakultet u Mostaru, Univerzitet »Džemal Bijedić« u Mostaru, RO »Rudnik« i TE »Gacko« (Gacko), SOUR »HEGRA« (Mostar), RO »HE na Neretvi« (Jablanica), SOUR »Soko« (Mostar, »Energoinvest« — RO »Aluminij«, Mostar) i »APRO« — OOUR Vinarija (Ljubuški). Pokrovitelji konferencije bili su Univerzitet »Džemal Bijedić«, Skupština Opštine Mostar i Opštinska konferencija SSRN Mostar.

Održana su četiri plenarna predavanja: *L. Randaccio* (Università di Trieste), Structure of hydrated and dehydrated zeolites exchanged with metal ions; *A. Bonefačić* (Prirodoslovno-matematički fakultet i Institut za fiziku Sveučilišta u Zagrebu), Kristalografija u modernoj metalurgiji; *A. Bezjak* (Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), Rendgensko-difrakcijska analiza višefaznih sistema sa strukturno varijabilnim konstituentima; *A. Szytula* (Institut fizyki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Structural aspects of the magnetic ordering in MT_2X_2 compounds. Podnesena su 52 znanstvena priopćenja. Konferenciji je prethodio (1. do 2. lipnja) »Workshop on Direct Methods SIR Program« s prof. dr. Carmelom Giacovazzom (Università di Bari) na čelu i uz organizaciju dr. Marija Luića (Institut »Ruđer Bošković«) i dr. Ivana Vickovića (Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu), a uz sudjelovanje naših kristalografa i gostiju: prof. dr. A. Kalmana i Gy. Argaya (Akademija znanosti u Budimpešti).

XIV. kongres i skupština Međunarodne unije za kristalografiju

Međunarodna unija za kristalografiju, a njezin član je Jugoslavenski centar za kristalografiju, održala je svoj redoviti kongres i skupštinu u Perthu (Australija) od 12. do 20. kolovoza 1987. Ti se kongresi održavaju svake treće godine, a priređivač i domaćin im je jedna od članica Unije određena glasovanjem na Skupštini. Skupština je izabrala novi odbor na čelu sa predsjednikom dr. Mariom Nardelliem, profesorom anorganske kemije u Parmi.

Publikacije

U 1987. godini tiskan je »Godišnjak Jugoslavenskog centra za kristalografiju«, sv. 21 (1986) na 180 stranica. Sadržava 10 obzornih članaka na osnovi plenarnih predavanja održanih na 5. talijansko-jugoslavenskoj kristalografskoj konferenciji

u Padovi od 3. do 6. lipnja 1986. Osim toga sadržava naslove 94 znanstvena priopćenja podnesena na toj konferenciji. Sažeci tih priopćenja objavljeni su prije Konferencije u posebnoj knjizi sažetaka, koju je pripremila i tiskala »Associazione italiana di cristallografia«. O 5. talijansko-jugoslavenskoj konferenciji vidi izvještaj Centra o radu u god. 1986.

Znastvenoistraživačka djelatnost

U okviru znanstvenoistraživačkog programa »Preparacija i strukturna istraživanja spojeva posebnih svojstava« Jugoslavenski centar za kristalografiju poticao je i obavljao kristalografska i strukturna istraživanja ovisnosti kemijskih, fizičkih i bioloških svojstava o molekulskoj i kristalnoj strukturi. Istraživani su također optimalni uvjeti sinteze i kristalizacije novih spojeva i materijala.

Članstvo u Centru

U 1986. godini u Jugoslavenskom centru za kristalografiju učlanjeno je 145 članova.

ODBOR ZA NARODNI ŽIVOT I OBIČAJE

Rad Odbora za narodni život i običaje tijekom 1987. godine odvijao se u dva pravca, i to: 1) na realizaciji teme »Život i tradicijska kultura Hrvata« i 2) oko priprema za objavljivanje 51. knjige »Zbornika za narodni život i običaje južnih Slavena«.

Rad na temi »Život i tradicijska kultura Hrvata«, na kojoj surađuje veći broj autora, odvijao se po planu. Zbog zauzetosti pojedinih autora rad se vremenski otegnuo. Doskora se očekuju dogotovljeni rukopisi i slikovni prilozi. Za 51. knjigu »Zbornika za narodni život i običaje« odlučeno je da ima prigodni karakter zbog obilježavanja 100. obljetnice Odbora, koja se navršava 1988. godine. Na početku toga Zbornika tiskat će se prigodni »Spomen-spis« s kraćim osvrtom o stogodišnjem radu Odbora. Poslije toga slijedit će prilozi M. Markovića, V. Čulinović-Konstantinović i Z. Petrić o životu i običajima stočarskog stanovništva oko planine Dinare u sjevernoj Dalmaciji. Na sjednici Odbora održanoj 17. studenoga 1987. godine zaključeno je da se stota obljetnica djelovanja Odbora obilježi prigodnom akademijom u prosincu 1988. godine. Utvrđen je i ostali program uz taj jubilej.

Odbor je tijekom 1987. godine djelovao u sastavu: predsjednik akad. A. Mohorovičić. Članovi Odbora: akademici L. Horvat, R. Katičić, E. Pusić i N. Reiser; izvanredni članovi M. Peić i A. Vulin; članovi suradnici B. Belicza, J. Bezić, M. Sironić i M. Marković (tajnik).

SAVJET ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA I FOTOINTERPRETACIJU

Savjet je poticao, razvijao i koordinirao znanstveni i stručni rad svojih članova u području daljinskih istraživanja i fotointerpretacije. Velik dio postignutih znanstvenih rezultata ima primjenu u praksi u vrlo različitim stručnim i znanstvenim disciplinama.

Djelatnost Savjeta odvijala se po planovima prihvaćenim na IX. redovitom plenumu.

U godini 1987. održano je šest sjednica Izvršnog odbora Savjeta, na kojima su razmatrani blagajnički i tajnički izvještaji te izvještaji Uredničkog odbora. Koordinator rada komisija i radnih grupa Savjeta izvještavao je Izvršni odbor o znanstvenom i stručnom radu Savjeta, koji se odvijao po komisijama i radnim grupama. Na sjednicama Izvršnog odbora redovito se razmatrao rad na osnivanju Centra za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju. Predsjednik Odbora za osnivanje Centra, dr. *Marinko Oluić*, redovito je izvještavao Izvršni odbor o radu Odbora. Najvažniji zadaci Centra bili bi znanstvenorazvojni, informatički, edukativni i aplikativni. Permanentno bi se nabavljali satelitski podaci, koji bi se multidisciplinarno iskorištavali. Više od 30 organizacija udruženog rada pismeno se izjasnilo da podržava osnivanje takva Centra.

Dana 29. lipnja 1987. godine održan je IX. redoviti plenum Savjeta na kojem su podneseni izvještaji o radu Savjeta od VIII. redovitog plenuma. Plenum je prihvatio te izvještaje i dao razrješnicu onim članovima Izvršnog odbora kojima je istekao mandat. Za članove novog Izvršnog odbora izabrani su: prof. dr. Berislav Makjanić, za predsjednika, mr. Ivan Hećimović i dr. Marinko Oluić za potpredsjednike, Đuro Bodrožić, dipl. inž. i mr. Salih Mujagić, za tajnike, Milan Tonejec, dipl. inž. za predsjednika Uredničkog odbora i mr. Vilko Klein za koordinatora rada komisija i radnih grupa Savjeta. Od strane Predsjedništva Akademije za članove Izvršnog odbora imenovani su akademici Mirko Vidaković i Vladimir Majer. Prihvaćen je plan rada do X. redovitog plenuma.

Na Plenumu je podnesen izvještaj o radu Odbora za osnivanje Centra za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju.

Predavanja

Na IX. redovitom plenumu održana su predavanja:

I. Opić, M. Kalafatić, I. Čengić: »O novim dostignućima u izradi satelitskih snimaka s pomoću optičkog plotera« i *M. Bajić, S. Ribarić:* »Računarska obrada slike i njezina primjena«.

Dana 16. travnja 1987. godine održano je u organizaciji Savjeta predavanje dr. *Johannesa Ziglera* (Institut für Allgemeine und Angewandete Geologie, München), pod nazivom »Njemački MOMS-program — rezultati eksperimentalnih misija i pogled na budući razvoj«. Predavanje je održano u prostorijama Rudarsko-geološko naftnog fakulteta u Zagrebu.

Publikacije i članci

U godini 1987. objelodanjen je »Bilten Savjeta«, br. 8, i to prema uputama Referalnog centra Sveučilišta u Zagrebu za uređivanje primarnih znanstvenih časopisa koji zajednički financiraju članice SZNJ i SIZ po određenim kriterijima. Časopis je registriran u Jugoslavenskom bibliografskom institutu u Beogradu.

»Bilten« br. 8 tiskan je u 500 primjeraka i sadrži ove referate i diskusije sa Savjetovanja o položaju i razvitku daljinskih istraživanja u Jugoslaviji, koje je održano godine 1986. u Zagrebu. Ovaj broj »Biltena« sadržava i građu VIII. redovitog plenuma Savjeta te stručno predavanje dr. *Romana Galića* »Sateliti u službama srodnim daljinskim istraživanjima«.

Ostali rad

Ostali znanstvenoistraživački rad odvijao se po komisijama i radnim grupama, prema programu prihvaćenom na IX. redovitom plenumu Savjeta.

Komisija za tehnologiju snimanja. U godini 1987. gotovo da se nisu odvijale neke značajnije djelatnosti u radu Komisije. Rad na knjizi »Dešifriranje aerosnimaka« gotovo je stao zbog teškoća nabavljanja aerosnimaka sa specifičnim sadržajima. Za kompletiranje knjige potrebno je nabaviti još oko 20 aerosnimaka.

Komisija za geologiju i geofiziku. Djelatnost se odvijala na zasnovanim zadacima. Neki od planiranih zadataka dovršeni su dok je na drugima nastavljen rad. Metode daljinskih istraživanja primijenjene su u fundamentalnim i praktičnim istraživanjima, od kojih navodimo najvažnije:

— Izrada tektonske karte Jugoslavije na osnovi satelitskih snimaka,

— primjena satelitskih i aerosnimaka pri istraživanju geotermalnih pojava u području Ljubištice i Lipika (Slavonija),

— primjena aerosnimaka i satelitskih snimaka u analizi geološke građe područja Konjica i Glavatičeva za potrebe hidroelektrana,

— daljinska istraživanja primoštensko-trogirskog područja za potrebe naftne geologije,

— daljinska istraživanja u hidrogeologiji područja Vodnjana i Tuzle,

— hidrogeološka istraživanja šireg područja Novog Sada na temelju satelitskih i aerosnimaka,

— daljinska istraživanja pri izradi projekta Osnovne geološke karte SFRJ 1:100 000, te pri izradi Osnovne geološke karte SFRJ — II. faza,

— izrada tektonske i seizmotektonske karte SR Slovenije u mjerilu 1:200.000,

— The Application of Satellite Remote Sensing Techniques in the Field of Land Use, Agriculture and Forestry« (Projekt FAO, kojim koordinira Zavod SRS za statistiku),

— godine 1986. nabavljeni su noviji satelitski snimci za područje Slovenije (Landsat MSS i TM, te SPOT) u analognom i digitalnom obliku. Izrađen je kontrolirani mozaik satelitskih snimaka SR Slovenije s geografskim koordinatama.

Osim navedenih projekata, članovi ove Komisije održali su nekoliko predavanja iz ovog područja na različitim znanstveno-stručnim skupovima. Komisija je također inicirala dva stručna predavanja u okviru našeg Savjeta, i to od inozemnih stručnjaka.

Komisija za vegetaciju i ekologiju. Većina aktivnosti članova Komisije odvijala se u okviru istraživanja slijedećih tema:

1. Ustanovljavanje i nadziranje stanja naših šuma metodama daljinskih istraživanja.

2. Konstrukcija jednadžbi za određivanje volumena u srednjodobnim visokim regularnim šumama metodama mjerne fotointerpretacije.

3. Doprinos fotointerpretacije racionalnom gospodarenju šumama na kojima postoji pravo vlasništva.

Navedene teme dio su prihvaćenog Petogodišnjeg plana znanstvenog istraživanja na području šumarstva za razdoblje od 1986. do 1990. Taj plan će se financirati u okviru samoupravnog sporazuma potpisanog od šumarskih znanstvenih organizacija SR Hrvatske i od šumarske operative učlanjene u poslovnu zajednicu »EXPORT-DRVO«.

Komisija za oceanografiju. Nabavljeni su i analizirani infracrveni snimci Jadrana. Naročito je istraživan utjecaj vjetra na cirkulaciju struja u sjevernom Jadranu.

Nekoliko članova grupe sudjelovalo je na kongresima i savjetovanjima u zemlji i inozemstvu s radovima iz područja primjene satelitskih snimaka u oceanografiji.

Komisija za inženjerstvo i prostorno planiranje. Nakon duže stanke obnovljen je rad grupe. Također je povećan broj članova. Utvrđen je profil članova sposobnih za:

— fotointerpretaciju,
— obradu podataka dobivenih preko satelita,
— računarsku obradu.

Članovi Komisije u skromnom broju sudjelovali su na desetom susretu prostornih planera Jugoslavije »Mogući utjecaj tehnoloških inovacija na prostorno planiranje«, koji je održan u Dubrovniku, u travnju 1987. g.

Uspostavljena je suradnja sa službom znanstvenih informacija Nacionalne i sveučilišne biblioteke u Zagrebu sa svrhom da se što racionalnije osigura dostava informacija o dosadašnjim teoretskim i praktičnim radovima iz područja daljinskih istraživanja u prostornom planiranju i urbanizmu.

Grupa za računarstvo u daljinskim istraživanjima pri Komisiji za inženjerstvo i prostorno planiranje. Uložen je velik napor na okupljanju članova grupe. Uspostavljena je suradnja s Centrom vojno-tehničkih škola kopnene vojske JNA u Zagrebu, koji je imenovao petoricu svojih stručnjaka u grupu za suradnju. Održana su dva velika predavanja o problemima računarstva na polju istraživanja slike u okviru stručnog dijela IX. redovitog plenuma.

Komisija za arheologiju i povijesno nasljeđe. Nastavljene su tematske obrade na raznim područjima naše zemlje. Posebno treba istaknuti radove duž našeg primorskog pojasa u području grada Krka, pa Velike i Male Baške itd.

Nastavljeni su radovi na području Velebita, posebno lokaliteta Veliko i Malo Rujno, gdje su, među ostalim, otkriveni ostaci iz brončanog doba.

Upotrebom satelitskih snimaka otkrivene su mnoge napuštene poljoprivredne površine. Radi se na rekonstrukciji gospodarskih potencijala toga kraja za određeno povijesno razdoblje.

Radna grupa za hidrometeorologiju. S pomoću nove primjene stanice APT-MONITOR OPTISAT 1 redovito se prati stanje oblačnog pokrova i temperature površine tla. Stanica prima slike s geostacionarnog satelita METEOSAT-2 i satelita polarne putanje NOAA-9 i NOAA-10.

Redovito se prate poremećaji, evolucija i translacija vremenskih sustava i proučavaju informacije te njihov utjecaj na vremenske prilike.

Grupa za satelitske komunikacije i pripadne dijelove svemirskog prava. Grupa je održala manji broj sastanaka, na kojima su razmatrana dostignuća na polju satelitskih komunikacija u svijetu i mogućnosti njihova razvitka i primjene u nas.

Također su razmatrane mogućnosti za aktivnost Grupe za iduće razdoblje.

Novoosnovane Grupe za fotogrametriju i kartografiju te fizikalnu geodeziju i astronomiju započele su rad. Aktivnosti su zasada bile usmjerene na okupljanje članova, izradu programa i povezivanje sa srodnim znanstvenim organizacijama.

ZNANSTVENI SAVJET ZA NAFTU

Znanstveni savjet za naftu navršio je tijekom godine 1987. osamnaest godina postojanja, te je nakon XVIII. redovitog plenuma održanog 22. travnja 1987. godine nastavio znanstvenu djelatnost i učvrstio organizacijske oblike svojih sekcija, skupina i odbora.

Predsjednik Znanstvenog savjeta za naftu je prof. dr. *Velimir Kranjec,* izvanredni član Jugoslavenske akademije.

Povećan je broj individualnih članova u pojedinim sekcijama, pa je krajem godine 1987. bilo u Znanstvenom savjetu za naftu 369 redovitih članova, 174 izvanredna člana, 14 članova suradnika, 37 inozemnih članova i 16 članova utemeljitelja radnih organizacija.

U Znanstvenom savjetu za naftu okupljeno je ukupno 559 individualnih članova i 16 članova organizacija. Individualno članstvo djeluje u 5 sekcija u područjima naftne i petrokemijske djelatnosti.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za naftu održao je u godini 1987. pet sjednica, na kojima se raspravljalo o radu Savjeta, pojedinih sekcija i odbora. Savjet je potvrđivao izbor novih članova, razmatrao plan rada i njegovo izvršavanje i pripremao plenarno zasjedanje.

Na XVIII. plenumu mr. *Vjera Krešević* održala je predavanje pod naslovom »Primjena polimera u naftnoj industriji«.

I. sekcija (za primjenu geologije, geofizike i geokemije)

U Sekciji djeluje 149 redovitih, 64 izvanredna i 10 članova suradnika — ukupno 223 člana. Pročelnik Sekcije je dr. inž. *Bruno Aljinović,* a njegov zamjenik inž. *Sanjin Grandić.*

1. Sekcija je 15. travnja 1987. održala svoju redovitu godišnju skupštinu. Tim povodom je održano predavanje: *Stjepan Đurasek* (INA-Lendava): Rezultati suvremenih geofizičkih istraživanja na plin i naftu u SR Sloveniji (1985—1987).

2. U četvrtom kvartalu (17. prosinca 1987. godine) u INA-Naftaplinu, Zagreb, održan je okrugli stol pod nazivom: Problematika definiranja matičnih stijena u našim istražnim prostorima. Izlagano je 8 referata članova Sekcije.

3. U časopisu »Nafta« publicirano je 10 zapaženih radova članova Sekcije.

II. sekcija (za naftno rudarstvo)

U Sekciji djeluje 48 redovitih i 41 izvanredni član — ukupno 89 članova. Pročelnik Sekcije je prof. dr. *Josip Sečen,* a njegov zamjenik inž. *Rikard Plavec.*

— Izrada koncepcije proširenja stanice za obradu plina na polju Molvama na temelju poduzetih geoloških i geofizičkih istraživanja, koja su rezultirala sa znatnim povećanjem zaliha ugljikovodika u dubokim ležištima Dravske depresije.

— Dovršenje gradnje podzemnog i nadzemnog dijela sustava za podzemno skladištenje plina u djelomično iscrpljenim ležištima plina na polju Okolina.

— U okviru projekta »Istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina i fluida, njihovo oplemenjivanje i bilanciranje« rađeno je na:

a) obradi projekta zavodnjavanja (sekundarnih metoda), (genetska determinacija pješčenjaka, utjecaj promjene pokretljivosti fluida primjenom polimera na proces istiskivanja nafte, utjecaj povoljnijeg rasporeda bušotina na veći koeficijent obuhvata ležišta istiskivajućim fluidima);

b) istraživanju mehanizma mobilizacije nafte istiskivanjem s CO_2 (tercijarne metode) i utjecaja lokacije i veličine zone miješanja fluida na veličinu iscrpka nafte.

— Valorizacija geometrijskih potencijala SRH i SFRJ, na koju temu je obranjena doktorska disertacija pod naslovom »Obnovljenost geometrijske energije i njen utjecaj na ekonomičnost proizvodnje za neka ležišta u SRH« (dr. *Srećko Čubrić*).

— Doradivani su i proširivani projekti zavodnjavanja nekih polja.

— Doradivana je metodologija projektiranja dubokih bušotina i tehnoloških zahvata u toku izvođenja radova u njima.

— Aktivno sudjelovanje (dva referata) na međunarodnom simpoziju (20th Itinerary Congress) iz područja naftnog rudarstva, održanom u listopadu u Keszthelyu.

— U stručnom časopisu DIT-a, broj 21, objavljeni su referati s radnog sastanka »Mogućnost povećanja iscrpka naftnih ležišta u SR Hrvatskoj«.

— Pripremljeno je nekoliko stručnih i znanstvenih radova za objavljivanje u posebnom broju časopisa »Nafta« prigodom 35. obljetnice djelovanja RO INE-Naftaplin.

III. sekcija (za preradu i primjenu nafte)

U Sekciji djeluje 79 redovitih, 26 izvanrednih i 6 članova suradnika — ukupno 111 članova. Pročelnik Sekcije je prof. *dr. Boris Prohaska,* a njegov zamjenik je dr. *Radovan Marčec.*

Članovi Sekcije su organizirali i aktivno sudjelovali s mnogim referatima na znanstveno-stručnom skupu »Katalizatori i apsorbensi u tehnologiji prerade nafte«. Skup je održan u Zadru travnja 1987. godine.

Članovi Sekcije sudjelovali su u organiziranju i s mnogim referatima na Simpoziju JUGOMA 87: »Racionalna upotreba i proizvodnja goriva iz nafte i plina«, Kupari listopad 1987. godine.

Za članove Sekcije održano je predavanje: dr. Upson iz firme Catalistics: Trendovi razvoja FCC katalizatora«, Jugoslavenska akademija, Zagreb, prosinac 1987. godine.

IV. sekcija (za petrokemiju)

U Sekciji djeluje 64 redovita člana i 9 izvanrednih članova — ukupno 73 člana. Pročelnik Sekcije je dr. *Zvonimir Katović*, a njegov zamjenik je mr. *Heda Kveder*.

Rad Sekcije za izvještajno razdoblje obavlja se isključivo organizacijom predavanja.

Održana su ova predavanja:

Dana 17. travnja 1987. — dr. *Darinka Kovačević:* Epoksidne smole u svijetu i Jugoslaviji.

Dana 9. lipnja 1987. — prof. *James C. W. Chien* (University of Massachussetts): Polimerizacija — olefina uz metal organske katalizatore na nosaču.

Dana 19. lipnja 1987. — dr. *Tobiason Fred* (Pacific Lutheran University, Tacoma, USA): Fouirer Transform Infrared Spectroscopy of Calixarenes.

Dana 19. listopada 1987. — dr. *Sidney Friedman:* Organo-sulfur Componds in Coal and Their Removal.

Predavanjima je prisustvovalo prosječno oko 25 slušalaca.

U okviru XVII. redovitog plenuma Znanstvenog savjeta za naftu 22. travnja 1987, dr. *Vjera Kurešević* održala je predavanje: Primjena polimera u naftnoj industriji.

Više članova Sekcije sudjelovalo je s referatima na ovim skupovima:

— Savez kemičara Hrvatske, veljača 1987.

— IX. jugoslavenski simpozij o kemiji i tehnologiji makromolekula, Ohrid, 27—29. travnja 1987.

— 31. IUPAC makromolekularni simpozij, Marseburg, DDR, 30. lipnja do 4. srpnja 1987.

Godišnji sastanak IV. sekcije održan je 17. travnja 1987. godine.

V. sekcija (za ekonomiku naftne privrede)

U Sekciji djeluje 31 redoviti član, 25 izvanrednih članova i 1 član suradnik — ukupno 57 članova. Pročelnik Sekcije je dr. inž. *Ante Lešić*, a njegov zamjenik mr. *Gordana Sekulić*.

U okviru planom predviđenih aktivnosti u 1987. godini Sekcija za ekonomiku naftne privrede Znanstvenog savjeta za naftu organizirala je:

— panel-diskusiju na temu: »Analiza ekonomskog položaja energetske privrede Socijalističke Republike Hrvatske u razdoblju od 1977. do 1984. godine«. Panel-diskusija održana je 26. veljače 1987. u prostorijama Akademije. Uvodno izlaganje mr. Gordana Sekulić, INA-Razvoj i istraživanje.

— Raspravu o porukama XII. svjetskog kongresa za naftu održanog u Houstonu, Texas (SAD), od 26. IV. do 1. V. 1987. godine. Uvodničari su bili mr. Stjepan Lisjak, INA-Zagreb, dipl. inž. Blaško Sečkar, Energoinvest, Rafinerija nafte Bosanski Brod, dr. Mirko Zelić, INA-Naftaplin, dr. Ifet Ibrahimpašić, INA-Naftaplin i dipl. ecc. Zlatko Hill, INA-Razvoj i istraživanje. Rasprava je održana 18. VI. 1987. u prostorijama Akademije.

Održan je okrugli stol na temu: »Tehničko-ekonomske mogućnosti korištenja geotermalne energije u SR Hrvatskoj«. Uvodno izlaganje mr. Srećko Čubrić, INA-Naftaplin. Uz predavanje organizirano je i razgledavanje geotermalnih izvora na području Jaruna i nove bolnice »Zagreb« u gradnji u Zagrebu. Okrugli stol i razgledavanje geotermalnih izvora organizirano je 25. VI. 1987. godine.

Pojedini članovi Sekcije sudjelovali su u izradi materijala za Opće udruženje organizacija naftne privrede, javljali se u tisku i stručnoj periodici, simpozijima, savjetovanjima i drugim stručnim manifestacijama.

Sve organizirane manifestacije od strane Sekcije u prosjeku su bile dobro posjećene.

Uredički odbor

U 1987. godini sekcije Znanstvenog savjeta za naftu nisu predložile ediciju za tisak, pa se Uredički odbor Savjeta nije posebno sastajao. Predsjednik Uredničkog odbora prof. dr. *Darko Maljković* po potrebi je održavao kontakte s članovima Uredničkog odbora i pročelnicima Sekcija radi pripreme edicija vezanih za skupove održane 1987. godine.

Predsjednik Uredničkog odbora je u vezi s pripremama za obilježavanje 20. obljetnice Znanstvenog savjeta za naftu dao okvirni prijedlog za dalju raspravu u Znanstvenom savjetu.

ZNANSTVENI SAVJET ZA PROMET

Znanstveni Savjet za promet konstituirao se 5. veljače 1987. g., a u svom sastavu ima 103 člana, i to: 62 doktora znanosti, od kojih je 18 članova Akademije i 42 člana utemeljitelja iz organizacija prometa.

Usvojen je Pravilnik Znanstvenog savjeta za promet, izvršen izbor predsjednika i dva potpredsjednika. Za predsjednika je izabran akad. Andre Mohorovičić, a za potpredsjednike akad. Nenad Grčević i prof. dr. Josip Božičević. Izabran je Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za promet koji se istog dana i konstituirao. Osnovano je 7 sekcija, izabran je Nadzorni odbor i Uređivački odbor. Također je usvojen okvirni program rada Savjeta u 1987. g.

U sastavu Savjeta su ove sekcije:

— Sekcija ja promet u prostornom i urbanističkom planiranju,
— Sekcija za medicinu prometa,
— Sekcija za cestovni promet,
— Sekcija za željeznički promet,
— Sekcija za PTT promet,
— Sekcija za zračni promet i
— Sekcija za promet i ekologiju.

Sve su sekcije održale konstituirajuće sjednice, utvrdile programe rada za 1987. g., odnosno sekcije su u toku 1987. g. održale svaka 2—3 sjednice radi realizacije zadataka koji izlaze iz okvirnog programa rada Savjeta i vlastitih programa rada.

Savjet kao cjelina i njegova pojedina tijela (sekcije) tijekom su godine djelovali na provođenju zaključaka sa Simpozija o ekološkoj problematici suvremenog prometa, održanog 20. studenoga 1986. u Akademiji, napose na rješavanju problematike utjecaja cestovnog, željezničkog i zračnog prometa na čovjekov okoliš. S obzirom na nesumnjivo veliko značenje koje sigurnosni i ekološki aspekti imaju u

suvremenom društvu, Savjet je pristupio pripremama organiziranja znanstvenog skupa »Sigurnost i ekološki aspekti prometnog sistema Jugoslavije«, koji će se održati ujesen 1988. g.

U radu sekcija proučeni su nacrti materijala: »Strategija razvoja prometa i veza do 2000 godine« i »Strategija tehnološkog razvoja SFRJ«. Dane su određene znanstvene sugestije i primjedbe koje su upućene nadležnim društvenim organima i one su uvažene. Savjet će realizaciju tih dokumenata kontinuirano pratiti po etapama i fazama.

U sekcijama Savjeta razmotrena je »Informacija o stanju sigurnosti u prometu u prethodnoj — 1986. g.« i doneseni su određeni zaključci, operativne naravi, za poboljšanje sigurnosti u prometu.

Dosad su izrađene ove studije:

»Koncepcija prostornog uređenja i valorizacija prometnih infrastruktura u koridorima Zagreb — Beograd, Zagreb — Rijeka i Split — Sarajevo — Osijek« — za potrebe RSIZ za ceste Hrvatske; »Mogućnosti smanjenja smrtnosti i ranjavanja sudionika u prometu na pogibeljnim mjestima cestovne mreže SR Hrvatske« — za potrebe USIZ za ceste Hrvatske i »Analiza ugroženosti prometom u gradu Zagrebu i mjere zaštite« — za potrebe SIZ-a za promet grada Zagreba.

Obavljena je recenzija studije »Rasvjeta cestovnih prometnica« — za potrebe RSIZ-a za ceste SR Hrvatske.

Na osnovi programa rada sekcija ovog Savjeta predviđena je izrada teza za 22 projekta, od kojih će se jedan dio ostvariti u 1988. godini.

Izvršni odbor Savjeta na svojim održanim sastancima razmotrio je učlanjivanje novih članova utemeljitelja — RO iz prometne privrede, financijsko stanje i potrebe rasporeda određenih sredstava po sekcijama za njihove planirane potrebe; razmotrio je programe rada svih sekcija; utvrdio koncepciju tiskanja prvog broja »Biltena« Savjeta i sl.

Pripremljen je za tisak prvi broj »Biltena« Savjeta u kojem su obavljena aktualna pitanja i znanstvena dostignuća iz područja prometa, rezultati studija, recenzija, idejnih projekata i sl., te poslovni rezultati i značajni uspjesi u razvitku pojedinih radnih organizacija i grupacija iz prometa.

Rad Savjeta bio je usko povezan i koordiniran sa znanstvenoistraživačkim organizacijama iz područja prometa, SIZ-a, te s drugim organizacijama koje su sudjelovale u radu na pojedinim studijama. Isto tako, osim članova Savjeta, u radu su sudjelovali, kao suradnici, istaknuti stručnjaci iz radnih organizacija.

ZNANSTVENI SAVJET ZA ZAŠTITU PRIRODE

U 1987. godini Znanstveni savjet za zaštitu prirode bio je zauzet radom u vezi s organizacijom Savjetovanja »Rijeka Sava — zaštita i korištenje voda«, koje je uspješno održano od 10. do 12. studenog ove godine u Zagrebu.

Mnogi članovi Savjeta angažirali su se svojim prilozima u održavanju savjetovanja pojedinih udruženja i u raspravama organizacija o problematici zaštite prirode. Sudjelovali su također u radu društvenih organizacija vezanih za problematiku zaštite prirode na razini SR Hrvatske i SFRJ.

Ovaj Savjet zajedno s Međuakademijskim odborom za zaštitu prirode i životne sredine razmatrao je pitanje ustupanja ribolovnih zona u našim teritorijalnim vodama talijanskim ribarima i o tome zauzeo stavove.

ZNANSTVENI SAVJET ZA POMORSTVO

Dana 5. svibnja 1987. godine održan je V. redoviti plenum Savjeta na kojem su podneseni izvještaji o radu Znanstvenog savjeta za pomorstvo za razdoblje od IV. do V. redovitog plenuma, izvještaj nadzornog odbora, prijedlog programa i plan rada do V. redovitog plenuma i financijski plan. Plenum je prije navedene izvještaje raspravio i prihvatio.

Tijekom rada plenuma dr. Ivan Brnelić, pročelnik III. sekcije za luke, podnio je izlaganje o temi »Strategija saobraćaja SFRJ s posebnim osvrtom na pomorsku komponentu«.

Na V. redovitom plenumu sudjelovao je veliki broj redovitih i izvanrednih suradnika članova Savjeta, te pozvani gosti i članovi Akademije.

Izvršni odbor Znanstvenog savjeta za pomorstvo čine: predsjednik, akad. Vladislav Brajković, potpredsjednici Ivo Vrandečić, dipl. inž. i admiral Bogdan Pecotić, tajnik prof. dr. Zlatko Winkler, delegirani članovi od strane Predsjedništva Akademije prof. dr. Vladimir Matković, prof. dr. Dragovan Šepić i prof. dr. Vladimir Ibler, pročelnici sekcija: prof. dr. D. Crnković, pročelnik I. sekcije za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva, prof. dr. Ivo Grabovac, pročelnik II. sekcije za društveno-znanstvene aspekte pomorstva, dr. I. Brnelić, pročelnik III. sekcije za luke, prof. dr. Hrvoje Kačić, pročelnik IV. sekcije za brodarstvo, prof. dr. T. Tabain, pročelnik V. sekcije za brodogradnju, J. Tolja, dipl. inž. pročelnik VI. sekcije za morsku tehnologiju.

U godini 1987. održane su 3 sjednice Izvršnog odbora: 25. veljače, 4. lipnja i 28. listopada. Planirana sjednica u prosincu nije održana zbog prezauzetosti predsjednika i tajnika Izvršnog odbora pripremama za ostvarivanje programa istraživanja istraživačkog projekta »Znanost i znanstvenoistraživačka djelatnost u pomorstvu«, koji je odobren od Republičke samoupravne interesne zajednice znanosti SR Hrvatske.

Izvršni odbor raspravljao je i odobrio plan i program rada Savjeta odnosno pojedinih sekcija za razdoblje od V. do VI. redovitog plenuma, u okviru plana i programa rada za razdoblje od 1986. do 1990. godine. Plan i program rada objavljen je u Planovima rada za godinu 1987. Jugoslavenske akademije.

Radi proširivanja djelatnosti i uključivanja većeg broja stručnjaka i znanstvenih radnika u znanstvena istraživanja u pomorstvu Izvršni odbor je na navedenim sjednicama potvrdio prijedloge Uprava pojedinih sekcija za izbor novih članova Savjeta u statusu redovitih i izvanrednih suradnika, te prijedloge za unapređivanje u status redovitih suradnika.

Izvršni odbor je na sjednicama u mjesecima veljači i lipnju raspravljao sva pitanja povezana s predviđenim istraživačkim projektom »Uloga i mjesto znanstvenoistraživačke djelatnosti u ostvarivanju dugoročnih ciljeva razvitka pomorstva do 2000. godine«. Izvršni odbor je odobrio prijedloge pojedinih sekcija u vezi s formiranjem istraživačkih timova za svako područje djelovanja sekcije.

U međuvremenu SIZ za znanost SR Hrvatske donio je 21. travnja 1987. godine odluku o raspisivanju natječaja za dugoročna i prioritetna fundamentalna istraživanja.

S time u vezi Izvršni odbor odlučio je da se prijespomenuti istraživački projekt prijavi na natječaj pod naslovom »Znanost i znanstvenoistraživačka djelatnost u pomorstvu« kao dugoročni projekt.

Prijava na natječaj izvršena je na vrijeme u sklopu dugoročnih istraživačkih projekata Akademije. Za koordinatora projekta određen je predsjednik Savjeta akad. V. Brajković.

Predloženi projekt istraživanja uključen je kao potprojekt u projekt »Osnove dugoročnog razvitka znanstvenoistraživačke djelatnosti« (ORZID), kojega je nosilac Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, a koordinator dr. Antun Petak.

Predsjednik Savjeta akad. V. Brajković i tajnik prof. dr. Z. Winkler prisustvovali su sjednicama Programskog savjeta i konzultacijama koordinatora.

Istraživački timovi za pojedina područja sekcija formirani su na ovaj način: istraživački tim I. sekcije za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva ima 4 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu, II. sekcija za društveno-znanstvene aspekte pomorstva ima 5 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu, III. sekcija za luke ima 5 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu, IV. sekcija za brodarstvo ima 4 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu, V. sekcija za brodogradnju ima 4 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu, VI. sekcija za morsku tehnologiju ima 6 istraživača s pročelnikom Sekcije na čelu. Ukupno predviđeno je i prijavljeno 30 istraživača.

Izvršni odbor raspravljao je o pitanju u vezi s projektom »Istraživanje i iskorištavanje, zaštita i unapređivanje Jadranskog mora do 2000. godine«.

Dana 26. ožujka 1987. godine održan je, na poziv Znanstvenog savjeta za pomorstvo, konzultacijski sastanak kojem su prisustvovali predstavnici pozvanih sveučilišta, znanstvenih institucija i ustanova.

Sudionici konzultacijskog sastanka nakon uvodnog izlaganja tajnika prof. dr. Z. Winklera, u raspravi koja je zatim uslijedila, podržali su inicijativu Savjeta da koordinira akciju svih znanstvenih potencijala u pomorstvu radi intenziviranja istraživanja u okviru jednog integralnog projekta.

Odlučeno je da Znanstveni savjet za pomorstvo dostavi Republičkoj zajednici nauke SR Srbije za Savez republičkih i pokrajinskih samoupravnih interesnih zajednica za znanstvene djelatnosti u SFRJ pismenu obavijest o dogovorima na konzultacijskom sastanku s najavom da je Izvršni odbor Savjeta spreman preuzeti funkciju Projektnog savjeta. Budući da se radi o istraživačkom projektu na saveznoj razini, predviđeno je zamoliti akademije drugih republika i pokrajina da imenuju delegate u Projektni savjet, odnosno da to učini Savjet akademija znanosti i umjetnosti SFRJ.

Izvršni odbor razmatrao je pitanje koordinacije rada s drugim znanstvenim savjetima Akademije, kao što su Znanstveni savjet za naftu, Znanstveni savjet za promet, Znanstveni savjet za zaštitu prirode, Znanstveni savjet za visoku tehnologiju i Znanstveni savjet za turizam, te je zaključeno Upravi Akademije dostaviti odgovarajući prijedlog.

Izvršni odbor raspravljao je o pitanju »Biltena« Savjeta u kojem bi se objavljivala izlaganja o temama redovitih plenuma, podrobni podaci o održanim savje-

tovanjima i posebni radovi članova Savjeta. Urednički odbor savjeta preuzeo je zadatak da uskoro pripremi Izvršnom odboru izvještaj o koncepciji »Biltena« i o njegovom financiranju.

I. sekcija za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju 24 redovita i 3 izvanredna suradnika, ukupno 27 članova. Pročelnik Sekcije je prof. dr. *Drago Crnković.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

II. sekcija za društveno-znanstvene aspekte pomorstva

U Sekciji djeluju 33 redovita suradnika i 5 izvanrednih suradnika, ukupno 38 članova. Pročelnik Sekcije je prof. dr. *Ivo Grabovac.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

III. sekcija za luke

U Sekciji djeluje 16 redovitih i 15 izvanrednih suradnika, ukupno 31 član. Pročelnik Sekcije je dr. *Ivo Brnelić.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelovanja Sekcije.

Prema planu i programu znanstvene djelatnosti Sekcija je trebala organizirati raspravu u obliku okruglog stola o aktualnoj problematici prometa u SR Hrvatskoj, sa stajališta koncepcije razvitka jadranskih luka. Predviđeno je da se na spomenutoj raspravi dade kritička ocjena donesenih zaključaka i preporuka na dosad održanim savjetovanjima. Tema okruglog stola je »Geografsko-prometne osobine kao prirodni resurs naše zemlje i strategija njegovog intenzivnijeg iskorištavanja«.

O toj problematici dao je uvodno izlaganje u povodu održavanja V. redovitog plenuma pročelnik Sekcije dr. I. Brnelić, pod naslovom »Strategija saobraćaja SFRJ s posebnim osvrtom na pomorsku komponentu«.

IV. sekcija za brodarstvo

U Sekciji sudjeluje 14 redovitih i 12 izvanrednih suradnika, ukupno 26 članova. Pročelnik Sekcije je prof. dr. *Hrvoje Kačić.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

Sekcija je predložila, a Izvršni odbor prihvatio, da Sekcija predloži referenta uvodnog izlaganja na VI. redovitom plenumu o aktualnim problemima jugoslavenskog brodarstva, čime će biti najavljeno savjetovanje u 1989. godini.

V. sekcija za brodogradnju

U Sekciji djeluje 34 redovita i 7 izvanrednih suradnika, ukupno 41 član. Pročelnik Sekcije je prof. dr. *Tonko Tabain.*

Članovi Sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali su članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

Prema planu i programu rada u godini 1987. Sekcija je radila na prijedlogu Izvršnom odboru za formiranje pojedinih odbora radi okupljanja članova Savjeta u području brodostrojarstva, brodske elektronike i elektrotehnike, robotike i informatike.

Zbog objektivnih poteškoća u financiranju Sekcija nije organizirala raspravu u obliku okruglog stola o temi »O primjeni teorije slučajnih funkcija i vjerojatnosti u brodogradnji« kako je bilo predviđeno planom i programom rada u godini 1987.

VI. sekcija za morsku tehnologiju

U Sekciji sudjeluje 30 redovitih i 9 izvanrednih suradnika, ukupno 39 članova. Pročelnik Sekcije je *Josip Tolja,* dipl. inž.

Članovi sekcije sudjelovali su u izradi programa istraživanja prijavljenih projekata Savjeta i izabrali članove istraživačkog tima koji će obavljati istraživanja u području djelatnosti Sekcije.

Prema planu i programu rada u 1987. godini Sekcija je organizirala uspješno savjetovanje o temi »Problemi čvrstoće konstrukcije objekata morske tehnologije«, koje je održano 14. i 15. travnja 1987. godine u Zagrebu. Savjetovanje je ocijenjeno kao međunarodni skup međunarodnog značaja, jer su na savjetovanju podnijeli referate znanstveni radnici s City University London.

Na savjetovanju je podneseno 17 referata od 18 naših i 4 engleska autora.

Savjetovanju je prisustvovalo 104 suradnika od toga u raspravi 25. U financiranju sudjelovali su: Republički SIZ za znanost SR Hrvatske, Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, Tehnički fakultet u Rijeci, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Brodogradilišta u Puli, Rijeci i Splitu, Jugoslavenski registar brodova u Splitu, Brodospas u Splitu i Privredna komora u Puli.

Sudionicima su uručeni Zbornici sažetaka, a u pripremi je Zbornik referata.

Sekcija nije organizirala planirano savjetovanje o temi: »Visokoškolsko obrazovanje kadrova u području inženjerstva morske tehnologije« zbog poteškoća u financiranju.

Program izdavačke djelatnosti

I. sekcija za prirodno-znanstvene aspekte pomorstva objavila je sažetak autoriziranih tekstova rasprava i zaključke savjetovanja »Problematika procjene rizika od štetnih tvari u Jadranu« u »Pomorskom zborniku«, br. 25.

Referati za savjetovanje objavljeni su u prethodnom »Zborniku«.

Planirana izdanja »Zbornika« u 1987. godini nisu ostvarena i predviđena su planom i programom izdavačke djelatnosti u godini 1988.

CENTAR ZA TEORIJSKU FIZIKU

Znanstvenoistraživačka djelatnost

U okviru novog fizikalnog modela IBFFM provedeni su proračuni energetskog spektra i elektromagnetskih svojstava jezgre ^{134}Cs, u usporedbi s eksperimentom. Otkrivena je nova metoda za mikroskopsku fundaciju SU (6/M) supersimetrije u okviru aproksimacije slučajnih faza. Istražena je struktura koherentnih stanja za pseudovrpce u području $A \approx 100$. Otkriveni su simetrijski analogni vrpci Gallaghera-Moszkowskog. Uveden je supersimetrijski pristup zasnovan na U(5) bozonskoj simetriji i primijenjen na strukturu jezgre ^{62}Cu. Otkriven je dinamički efekt bozonsko-fermionske interakcije koji je tipa Coriolisove interakcije.

Bavilo se neleptonskim raspadima kaona, konstituentnim modelima za kvarkove i leptone i relativističkom formulacijom fermionskih formfaktora. Održano je predavanje na međunarodnoj konferenciji »On Lorentz Transformation and Spacetime Geometry«, University of Maryland (27. V — 31. V 1987.) (D. Tadić), a i nekoliko predavanja na »Latin American School of Physics«, University of La Plata, Argentina (lipanj 1987) (D. Tadić).

Proučavalo se lomljenje simetrije u ujedinjenim teorijama. Posebno su istraživani supersimetrični modeli. Održano je predavanje o tim rezultatima na Sveučilištu »La Sapienza« u Rimu (S. Pallua).

Proučavana je mogućnost da prostor ima 10 dimenzija, koje se kompaktificiraju na obične 4 dimenzije. Održano je predavanje na međunarodnoj konferenciji o elementarnim česticama u Trstu (srpanj 1987, G. Senjanović).

Izdavačka djelatnost

Objavljeni su ovi radovi:

Knjige

R A. Meyer and *V. Paar* (Editors), Symmetries and Nuclear Structure, Harwood Academic Publishers, Chur 1987, 620 str.

Prilozi u knjigama i zbornicima

K. Allaart, G. Bonsignori, M. Savoia and *V. Paar*, Nucleon-pair states and the interacting boson model. U: »Microscopic Approaches to Nuclear structure calculations«, Italian Physical Society, Bologna 1987, 237—254.

V. Paar, S. Brant, D. Vretenar, D. K. Sunko, A. B. Balantekin and *T. Hübsch*, Algebric and supersymmetric treatment of odd-odd nuclei. U: »Symmetries and Semiclassical Features of Nuclear Dynamics«, Springer Verlag, Berlin 1987, 179—188.

S. Brant, K. Sistemich, V. Paar, W. D. Lauppe, N. Kaffrell and *R. A. Meyer*, The structure of transitional N = 59 nucleus. U: *Verhandlungen der Deutschen Physikalischen Gesellschaft*, 4, Wenheim 1987, 450.

S Brant, O. Schult, H. Seyfarth, V. Lopac, V. Paar and *D. Vorkapić*, Regularity vs. chaoticity in the IBFFM energy spectrum for ^{108}Au. U: *Verhandlungen der Deutschen Physikalischen Gesellschaft*, 4, Wenheim 1987, 250.

Prilozi u časopisima

S. Brant, V. Paar, D. Vretenar, G. Alaga, H. Seyfarth, O. Schult and *M. Bogdanović*, IBFFM description of energy levels and electromagnetic properties of ^{134}Cs, *Physics Letters*, 195B (1987), 111—115.

G. Kyrchev and *V. Paar*, IBFM form of Su (6/M) supergenerators for microscopic foundation, *Physics Letters*, 195B (1987), 107—110.

R. A. Meyer, E. Monnand, J. A. Pinston, F. Schussler, B. Pfeiffer and *V. Paar*, Pseudo-Bands in Non-SU (3) Odd-Mass Nuclei and Coherent State Structures of Quadrupole Phonons, *Zeitschrift für Physik*, A327 (1987), 393—396.

V. Paar, D. K. Sunko and *D. Vretenar*, Analogs of Gallagher-Moszkowski Bands in IBFFM — A Relation to Spectrum-Generating Supersymmetry?, *Zeitschrift für Physik*, A327 (1987), 291—294.

T. Hübsch and *V. Paar*, Spin $^{BF}\pi\nu$ (5) Boson-Fermion Dynamical Symmetry and Supersymmetry for Odd-Odd Nuclei Associated with U^B (5) Boson Limit and Exemplification for ^{62}Cu, *Zeitschrift für Physik*, A327 (1987), 287—289.

T. Hübsch and *V. Paar*, Decomposition of boson-fermion group chain associated with symmetry/supersymmetry in the case $j_\pi = 3/2$, $j_\nu = 3/2$, $SU^B(6) \supset SU^B(5)$, *Fizika*, 19 (1987), 203—209.

D. K. Sunko and *V. Paar*, Coriolis-like effect in the interacting boson-formion model, *Physics Letters*, 197B, (1987), 311—315.

M. Drees, S. Meljanac, M. Milenković, S. Pallua, Breaking of Supersymmetric Degeneracy by bilinear soft terms, *Physics Letters*, 178B, (1986), 226—231.

S. Fajfer and *D. Tadić*, Unification of interactions and the constraint on charges in fermion-scalar constituent models, *Phys. Rev.*, D35 (1987), 361—367.

V. Dananić, D. Tadić, M. Rogina, Magnetic Moment and Formfactors of a Composite System in a Solvable Potential Model, *Phys. Rev.*, D35 (1987), 1698—1706.

D. Horvat, D. Tadić, The Chiral-Bag Model and K-2π Decays, *Z. Physik*, C35 (1987), 231—237.

D. Cheng, G. Senjanović, On Axions and Familons, *Physics Letters*, 188B, (1987), 231—235.

M. Bogdanović, R. Brissot, G. Barreau, K. Schreckenbach, S. Kerr, H. G. Börner, I. A. Kondurov, Yu. E. Loginov, V. V. Martynov, P. A. Sushkov, H. Seyfarth, A. Chalupka, W. Kane, G. Alaga, The Level Scheme of ^{134}Cs, *Nucl. Physics*, A470, (1987), 13—63.

BULLETIN SCIENTIFIQUE — CENTRALNA REDAKCIJA

U 1987. godini nastavljeno je redovito izlaženje časopisa jer su tiskani ovi svesci »Bulletina scientifique«:

Sekcija A: Vol. 31, sv. 7—12 (1986) + Index za 1986.
Vol. 32, sv. 1—6 (1987)

Sekcija B: Vol. 22, sv. 7—12 (1986) + Index za 1986.
Vol. 23, sv. 1—6 (1987)

Iz prethodnog se pregleda vidi da je u potpunosti izvršen predviđeni plan rada od 4 volumena godišnje, posebno za svaku sekciju, odnosno 12 svezaka za svaku ediciju. Takva je ažurnost plod kontinuiranog rada u republičkim i pokrajinskim redakcijama akademija i dobre suradnje s Centralnom redakcijom. Nastavljeno je nastojanje da se u »Bulletinu scientifique« prikazuju samo znanstveni članci i monografije.

U objavljena 24 sveska »Bulletina scienitifique« nalazi se 2554 sažetka iz publikacija svih republika i pokrajina i 2 indeksa, u kojima su podaci razvrstani po autorima i po UDK. Većim brojem sažetaka od uobičajenih želi se bar donekle ublažiti raskorak između dobivene i tiskane količine sažetaka s obzirom na činjenicu da »BS« već treću godinu izdaje 4 volumena godišnje, a ne 6 volumena. Smanjenje od 2 volumena godišnje posljedica je velikoga povećanja tiskarskih troškova jer dobivena financijska sredstva nisu dovoljna da se održi dosadašnji ritam izlaženja od 6 volumena godišnje.

Rad na podizanju kvalitete našega časopisa doveo je »BS« na razinu onih koji služe kao diseminatori informacija za svjetske sekundarne službe. Tako su npr., koliko je nama poznato, sekundarni časopisi »Art and Archeology Technical Abstracts«, a od 1986. godine i »Mineralogical Abstracts« iz Londona počeli izravno preuzimati sažetke objavljene u »Bulletinu scientifique«, a nastavlja se suradnja i s »R. R. Bowker Company« koja u New Yorku izdaje »Ulrich's International Periodicals Directory«. Valja se nadati da će takvih primjera biti sve više.

U toku je redovita godišnja revizija i ažuriranje adresara. Zbog boljeg pregleda cijeli je adresar upisan u kompjutor. Osobita se pažnja poklanja inozemnim korisnicima jer veliko povišenje poštarine za inozemstvo znatno opterećuje financiranje »BS«.

»BS« zajednički financiraju sve jugoslavenske akademije i Savez zajednica za nauku Jugoslavije prema samoupravnom sporazumu. Financiranje ne bi trebalo smetati kontinuiranom radu ako se sudionici drže dogovorenih obveza. Sve jugoslavenske akademije ispunjavaju redovito svoje financijske obveze. Savez zajednica za nauku Jugoslavije uplatio je u 1986. godini 3.266.824.00 dinara i 625.000,00 razliku za 1985. godinu, što je ukupno 3.891.558,00 dinara. Međutim, da bi se pokrili troškovi tiskanja, bilo je potrebno 4,950.000,00 dinara, koliko je i planirano. To znači da za godinu 1986. RZZR duguje još 1.058.442,00 dinara. Osim toga duga RZZR nije ispunila obvezu ni za 1987. godinu. Planirano je i odobreno 9.300.000,00 dinara, a poslano 6.877.800,00 dinara. Iz toga slijedi da za 1987. godinu RZZR duguje 2.422.200,00 dinara, odnosno sveukupno 3.480.642,00 (2.422.200 + 1.058.442). Pri takvu stanju stvari Centralnoj redakciji vrlo je teško bilo što planirati i nastaviti rad. Zato smo obavijestili Savjet akademija SFRJ kao izdavača »Bulletina scientifique« o teškom materijalnom stanju. Bila bi zaista šteta da »Bulletin scientifique« nakon toliko godina, stekavši veliki ugled u zemlji i inozemstvu, prestane izlaziti zbog pomanjkanja sredstava. Tada bi i sav napor jugoslavenskih akademija koje, kao drugi sufinancijer, redovito ispunjavaju svoje obveze prema »BS« bio obezvrijeđen. Savjet akademija već je poduzeo odgovarajuće korake da se stanje poboljša. Valja se nadati da će SZNJ izvršiti svoje financijske obveze i tako udovoljiti ugovoru.

MUZEJSKO-GALERIJSKE JEDINICE AKADEMIJE

GLIPTOTEKA U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Gliptoteka udružuje rad u Radnoj zajednici muzejsko-galerijskih jedinica Akademije. Za javnost su bile otvorene ove zbirke: Antikna umjetnost, Galerija kopija fresaka, Zbirka stećaka, Zbirka moderne skulpture 19. i 20. stoljeća i novootvorene zbirke: Zbirka zavjetnih pločica Perasta, Zbirka grbova i Zbirka medalja i plaketa. Znanstvene i stručne zadatke izvršavali su dva muzejska savjetnika, od kojih je jedan v. d. upravitelj (mr. *Ljerka Gašparović*), jedan viši kustos, tri kustosa, jedan restaurator preparator, jedan viši muzejski tehničar, jedan stolar, dva pomoćna radnika, jedan pomoćni službenik, jedna spremačica i domar.

Stručna djelatnost

Cjelokupna djelatnost u Gliptoteci Akademije bila je usmjerena na obilježavanje 50. obljetnice osnutka i rada ove ustanove (1937—1987). Akcije koje su poduzete u povodu proslave jubileja bile su:

— spašene su od propadanja najugroženije zbirke u Gliptoteci: Zbirka 19. i 20. stoljeća i Srednjovjekovna zbirka, koja je godinama zatvorena. Saniranjem prostorija istočne zgrade Gliptoteke, u kojoj su zbirke smještene, otklonjena je njihova ugroženost od vlage, urušavanja zbog dotrajale podne konstrukcije, te otklonjena opasnost od krađe zbog neosiguranih ulaza;

— oličene su izložbene dvorane zbirke 19. i 20. stoljeća, izmijenjena većina dotrajalih postamenata, a čitava zbirka proširena još jednom dvoranom;

— renovirane su prizemne dvorane iste zgrade u kojima će biti otvorena Zbirka srednjovjekovne umjetnosti;

— obrađen je opus skulptorskih djela Vanje Radauša i priređena retrospektivna izložba u tri dvorane Gliptoteke;

— izrađena je nova koncepcija postave zbirke 19. i 20. stoljeća, te u novoj likovnoj postavi i strožoj selekciji izložena u novouređenim dvoranama I. i II. kata istočne zgrade Gliptoteke;

— otvorena je zbirka medalja i plaketa iz fundusa Gliptoteke i priređen katalog djela za tisak;

— tiskan je »Vodič« kroz sve zbirke u Gliptoteci;

— u pripremi je publikacija znanstvenog rada pod naslovom Kiparsko stvaralaštvo 19. i 20. stoljeća do pojave »Zemlje«;

— retrospektivna izložba Ivana Vukušića (kipara i slikara), koja je otvorena 18. XII. 1986, bila je otvorena i tijekom siječnja i veljače 1987.

Izložbena djelatnost

1. *ULUPUH — Odijevanje-istraživanje,* od 14. do 24. svibnja. Izložba je ostvarena u suradnji s ULUPUH-om čiji su članovi bili autori ove likovne manifestacije organizirane u stilu »hepeninga«.

2. *Zbirka medalja i plaketa,* 30. lipnja. Iz bogatog fundusa medalja i plaketa u Gliptoteci formirana je zbirka za stalnu postavu i izložena u preuređenim dvoranama drugog kata sjeverne ulične zgrade na cca 100 m². Njezini izlošci datiraju od sredine 19. stoljeća do današnjih dana. Najnovije medalje i plakete donacija su pojedinih kolekcionara i kipara. Među njima su Kosta Angeli Radovani, Zvonimir Janeš, Ivan Lesiak, Zvonko Brkić, Hermina Petrić i drugi. Stariji fundus čine radovi Roberta Frangeša-Mihanovića, Rudolfa Valdeca, Ive Kerdića, Ivana Jegera i drugih. Medalje i plakete inozemnih majstora od 17. do 20. stoljeća, te jugoslavenskih od 19. do 20. stoljeća zasebno su deponirane i služe za studijski rad.

Pripremljen katalog za ovu zbirku nije tiskan zbog nedostatka financijskih sredstava.

Izbor izložaka, postavu zbirke i tekst za katalog obavila je Vesna Mažuran-Subotić, kustos i voditelj ove zbirke.

3. *Naivi '87,* od 26. lipnja do 30. kolovoza. Izložba je priređena u povodu Univerzijade, a u suradnji s Galerijom primitivne umjetnosti, Galerijom suvremene umjetnosti. Izložba je postavljena u 4 velike i 2 manje dvorane Gliptoteke s izlošcima međunarodne selekcije iz Italije, Mađarske, Nikaragve, SR Njemačke, Poljske, Rumunjske, SAD i Velike Britanije. Izložba je praćena katalogom.

4. *Izložba grbova i zavjetnih pločica iz Perasta u Senju.* Na poziv Gradskog muzeja u Senju Gliptoteka je s dvije izložbe sudjelovala na znanstvenom skupu 23. i 24. VII. u Senju. Skup je organiziran u povodu 450. obljetnice Senjskog brodarskog društva i parobrodarstva, a pod pokroviteljstvom Sabora SRH i Jugoslavenske akademije.

Izložba »Grbovi naše obale« s 40 izložaka iz fundusa Gliptoteke priređena je u senjskoj tvrđavi Nehaj.

Druga izložba zavjetne pločice pomoraca Perasta s 168 izložaka postavljena je u Gradskom muzeju u Senju. Autor te izložbe je Mirjana Sakač, viši kustos Gliptoteke.

5. U suradnji s Narodnim sveučilištem »Augustin Vivoda« iz Buzeta i Muzeja u Sisku priređena je u srpnju i kolovozu izložba »Kopija fresaka i glagoljskih zapisa Buzeštine«. Većina izloženih primjeraka dio je fundusa Gliptoteke. Suradnik u koncepciji izložbe je M. Sakač.

6. *Izložba skulptura i slika Dejan Jokanović-Toumin — Gorki Žuvela,* od 10. rujna do 27. rujna. Izložba je realizirana u suradnji s Galerijom suvremene umjetnosti.

7. *Monografska izložba skuptura Vanje Radauša,* od 27. listopada do 27. studenog. Izloženo je 144 djela kipara Vanje Radauša u tri dvorane Gliptoteke, autor izložbe i kataloga je Lida Roje-Depolo, kustos Gliptoteke. Likovnu postavu izložbe proveo je Mladen Pejaković. Ova velika likovna manifestacija priređena je u povodu 50. obljetnice osnutka Glipoteke sredstvima USIZ-a za kulturu grada i RO »Chromosa«, tvornice grafičkih boja u Samoboru, te NIŠPRO »Vjesnik« u Zagrebu.

8. Dana 17. prosinca održana je u palači Jugoslavenske akademije Svečana sjednica u povodu 50. obljetnice osnutka i djelovanja Gliptoteke. Istog dana u Gliptoteci je svečano otvoren novi postav Zbirke skulpture 19. i 20. stoljeća. Tiskan je i vodič Gliptoteke.

Ostala djelatnost

— Restauratorski zahvati. Restaurirano je preko 100 djela Vanje Radauša i 100 skulptura zbirke 19. i 20. stoljeća, dok je preko 150 skulptura očišćeno i retuširano za novu postavu moderne.

— Lijevane su u broncu dvije skulpture Ivana Meštrovića (»Timor Dei« i »Strast«) za izložbe organizirane u Berlinu, Zürichu, Beču i Milanu. Za istu izložbu restauriran je drveni reljef »Krist i Magdalena«.

Otkupljena je skulptura »Matoš u šetnji« kipara Zvonimira Lončarića. Fundus je popunjen poklonjenom skulpturom »Mačka« akademskog kipara Branka Ružića, i 71-om medaljom nekolicine akademskih kipara, a lijevana je medalja (rad akademskog kipara Zvonka Brkića) u povodu 50. obljetnice Gliptoteke.

— Tri kustosa Gliptoteke bila su na stručnom putovanju u inozemstvu sredstvima Akademije i USIZ-a.

— Kao i proteklih godina, Gliptoteka je uspješno surađivala s RTV-Zagreb, »Jadran-filmom« Zagreb, muzejima i mnogobrojnim ustanovama prosvjetne naravi. Suradnja se odvijala u posudbama izložaka i u stručnim savjetima.

— Gliptoteku je posjetilo preko 10.000 posjetilaca.

KABINET GRAFIKE U ZAGREBU

Organizacija jedinice

U sastavu Kabineta grafike djeluju četiri stručnjaka: upravitelj — muzejski savjetnik, dva kustosa, kustos pripravnik, zatim muzejski tehničar, tehnički pomoćnik i čistačica.

Stručna djelatnost

Radilo se na ovim poslovima:

— ispisana literatura, podaci o pojedinom listu A. Dürera i njegovih kopista iz Valvasorove zbirke i Kabineta grafike;

— završena obrada podataka o listovima J. Callota, njegovih kopista i nasljedovatelja prema znanstvenom katalogu Lieurea (vezano uz boravak muzejskog savjetnika upravitelja u bečkoj Albertini);

— upoznavanje kustosa Blaženke First iz Narodnog muzeja u Ljubljani sa stručnim radom, obradom, smještajem grafika, crteža i plakata te s cjelokupnim stručnim radom Kabineta grafike (5 dana);

— upute kustosu pripravniku o stručnom radu i obradi grafike, upotrebi literature i prikupljanju svih informacija o svakom listu, o autoru i dr.;

— za pojedince i ustanove davana stručna ekspertiza o staroj i modernoj grafici;

— nastavljena obrada listova tzv. Osječke škole (podaci iz literature i Arhiva);

— vođeni stručni zapisnici o listovima koje je Kabinet grafike Jugoslavenske akademije posudio za izlaganje i o prispjelim listovima za izlaganje u Kabinetu grafike (XI. zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža i Sportski plakat u Hrvatskoj);

— nastavljena obrada poslijeratnog plakata u Hrvatskoj (OLIKPROP i Turistički plakat u Hrvatskoj — od početka plakata u nas);

— ostvarena suradnja s turističkim institucijama u vezi s dobivanjem i prikupljanjem plakata i podataka o njima;

— nastavljen stručni i skupljački posao u vezi s plakatima;

— priprema rukopisa o Turističkom plakatu u Hrvatskoj;

— evidentirani poklonjeni plakati cca 300 kom.;

— inventirano 38 grafika i crteža i napisane korespondentne kartice (po 3 za svaki list) i 150 plakata, evidentirano preko 200 plakata, i to: 3 otkupne nagrade Kabineta grafike na raznim izložbama, 14 + 1 otkupa RSIZ-a za kulturu SR Hrvatske i otkupna nagrada, 3 + 1 otkupa USIZ-a za kulturu grada Zagreba i otkupna nagrada, 15 poklona (ing. arh. Ljerke Bosek-Kauzlarić, I. Propadala, I. Šiška, Talijanskog kulturnog centra u Zagrebu);

— inventirani plakati pokloni Z. Agbabe, B. Ljubičića, B. Stranića, Z. Zrnca i Centra za industrijsko oblikovanje, preuzet poklon Turističkog saveza Hrvatske i Turistkomerca od 111 plakata i 80 plakata od H. Živkovića;

— snimano je za izložbe i kataloge 171 list, iz Valvasorove zbirke i stare zbirke Kabineta grafike, ukupno 600 listova, i izrađena su povećanja;

— izrađena povećanja već snimljenih listova I. sveska Valvasorove zbirke; započeto snimanje V. i XI. sveska te zbirke, ukupno cca 700 snimaka;

— kaširani su novonabavljeni i poklonjeni radovi, opremljeni i kaširani svi listovi koji su posuđeni za izlaganje i svi listovi fundusa koji su obrađeni, cca 100 komada;

— nastavlja se izolacija spremišta u podrumu od vlage, postavljanje polica za smještaj kataloga, premještanje kataloga u podrum, sređivanje spremišta;

— muzejski savjetnik upravitelj boravio 12 dana u bečkoj Albertini radi pregleda originala i komparacije tamošnje građe s materijalom Valvasorove zbirke i građe u Kabinetu grafike, te ispisivanja podataka iz njihove literature;

— stručnjaci Kabineta grafike razgledali su XVII. bijenale grafike u Ljubljani;

— stručnjaci Kabineta grafike obavljali su i organizacijsko-tehničke poslove ustanove;

— sve tehničke poslove vezane uz fundus i izložbe (doprema i otprema pošte, tehničke postave i skidanja izložaba), postava polica, dostavu obavlja tehnički pomoćnik Kabineta grafike.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Organizacija jedinice

Strossmayerova galerija djelovala je kao muzejsko-galerijska jedinica u djelokrugu Predsjedništva Akademije, udružujući rad u Radnoj zajednici muzejsko-galerijskih jedinica. Znanstvene i stručne zadatke izvršavali su: 1 muzejski savjetnik (upravitelj), 3 kustosa, 1 knjižničar, 1 muzejski tehničar i 1 tehnički pomoćnik. Čuvarsku službu obavljala tri studenta povijesti umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Za monografiju »Kipar Juraj Škarpa« rekonstruiran idealni katalog ostvarenja i načinjena kartoteka (186 djela), izrađena bibliografija, prostudirani kritički osvrti i u završnoj je fazi tekst monografije (dr. Vinko Zlamalik).

Rad na magistarskoj tezi Miroslava Gašparovića »Venecijansko slikarstvo 16. i 17. stoljeća na području Istre« obuhvatio je studijsku obradu terena (42 dana), studij literature i komparativnog materijala, izradu bibliografije i kartoteke umjetnina. U toku je tekstovna interpretacija umjetnina.

Đuro Vanđura obradio teme »Oblici narodne kulture u nizozemskom slikarstvu«, »Religiozne teme nizozemskih slikarskih škola« i dovršio rukopis kataloga »Djela nizozemskih majstora u Strossmayerovoj galeriji«.

Damir Grubić radio na temama »Portreti u zbirci francuskih majstora u Strossmayerovoj galeriji« i »Francuski majstori u donaciji Ante Topića Mimare«.

Stručna djelatnost

Sustavnim praćenjem periodike i monografskih djela nadopunjavani su podaci u evidencijama umjetnina i kompletirana bibliografija o svim umjetninama iz Galerije.

Knjižničarka Žarka Vujić s pomoćnicima izvršila reviziju fundusa biblioteke i katalogizirala prispjele časopise i nabavljenu stručnu literaturu. Komisijski je izvršena revizija fundusa umjetnina i načinjena prioritetna lista restauratorskih zahvata.

Restaurator Ivica Lončarić besplatno restaurirao slike: Paolo Veronese — »Krist i žena Zebedejeva« i bizantski rad 18. st. — »Bogorodica s Isusom«.

Kustosi održali kolokvij o muzejsko-galerijskoj djelatnosti s praktičnim radom za 12 učenika škola usmjerenog obrazovanja u trajanju od 7 dana, sustavno vodili grupe u stalnoj postavi Galerije i sudjelovali u radio i televizijskim emisijama. Galerija je bila otvorena za posjetioce svaki dan od 10 do 13 sati, a za »Univerzijade '87« od 10 do 13 i od 15 do 21 sat. Među brojnim uglednim posjetiocima, gostima Uprave Akademije, Galeriju je po vlastitoj želji posjetio i generalni tajnik Ujedinjenih naroda gospodin Javier Perez de Cuellar.

Privatnim vlasnicima umjetnina davane su usmene i pismene ekspertize. Izvršen popis i načinjena kartoteka umjetnina iz zbirke dr. Đure Kokše (buduća Galerija Metropolitana) i donacije dr. Josipa Kovačića »Slikarice na tlu Hrvatske — rođene u 19. stoljeću«. Evidencije načinio Đ. Vanđura, a elaborat o značenju i vrijednosti kolekcija izradio V. Zlamalik.

Komisijski preuzeta donacija slika i crteža suvremenog umjetnika Ivana Šebalja (9 slika i 764 crteža). Vođeni pregovori o donaciji umjetnina — ikona, crkvenog pribora i grafičkih radova Zlatka Latkovića iz Zagreba.

Izdavačka djelatnost i izložbe

— Izložba »100 godina Srpske akademije nauka i umetnosti, 1887—1987« u 5 dvorana galerije (31. VII do 30. VIII 1987). Reprezentativni katalog preuzet od Srpske akademije nauka i umetnosti.

— Izložba »Religiozne teme nizozemskih slikarskih škola« autora Đ. Vanđure, s popratnim katalogom, održana od 21. X. do 20. XI. 1987. u Strossmayerovoj galeriji.

— Tiskan katalog izložbe »Oblici narodne kulture u nizozemskom slikarstvu« autora Đ. Vanđura. Izložba nije održana.

— Tiskano 6 reprodukcija u boji u formatu dopisnica u nakladi 6 x 2000 primjeraka.

— Dovršen tisak monografije »Strossmayerova galerija« autora V. Zlamalika, u tri jezične verzije (hrvatska 2000 primjeraka, engleska 1300 primjeraka i njemačka 700 primjeraka). Reprezentativno izdanje s 127 reprodukcija u boji.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI AKADEMIJE

ARHIV U ZAGREBU

Organizacija jedinice

Tijekom 1987. godine Arhiv je radio u sastavu:

1. *Osnovna zbirka,*
2. *Orijentalna zbirka,*
3. *Laboratorij za restauriranje i konzerviranje rukopisa i knjiga,*
4. *Fotoslužba,*
5. *Knjigovežnica.*

1. Osnovna zbirka

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Nastavljen je rad na kronološkom sređivanju i prepisivanju regesta iz arhiva Jugoslavenskog odbora u Londonu i Trumbićeve ostavštine te sređivanje i prepisivanje građe o suradnji dr. Ante Topića i Ivana Meštrovića. Premještena je i ponovno popisana ostavština Matije Murka (Z. P a s s e k).

Mr. T. M r š i ć nastavila je rad na opisu latiničkih kodeksa Osnovne zbirke Arhiva te izvršila znanstvenu i stručnu obradu rukopisa »Gospin plač«, sign. I a 10 i priredila ga za objavljivanje.

Pri završetku je izrada inventara rukopisne ostavštine J. Barlèa. Pripremljen je materijal za izložbu »Bogatstva arhiva Jugoslavije«, koja će biti prezentirana u organizaciji Odbora za kulturno-prosvjetnu djelatnost SARJ u drugoj polovici 1988. godine. Posudbom arhivalija Povijesnom muzeju Hrvatske Arhiv je sudjelovao u ostvarivanju izložbe »Ilirski pokret i Hrvati u zapadnoj Ugarskoj«, održane u Zemaljskom muzeju Gradišća u Željeznom.

Provodila se redovita revizija ostavština i kodeksa uz utvrđivanje prioriteta restauracije i uveza, a odabirao se i priređivao materijal za mikrofilmiranje i fotokopiranje (M. J a š o).

Održavana su predavanja i demonstracije grupama studenata povijesti, te pružana stručna pomoć domaćim i stranim znanstvenim radnicima i ustanovama. Pri-

ručna biblioteka Arhiva je, uz redovito inventariziranje, obogaćena osnovnom enciklopedijskom literaturom i rječnicima neophodnim za rad na opisu latiničkih kodeksa.

U čitaonici Arhiva, uz nadzor i stručnu pomoć, koristeći se građom i evidencijom, radilo je 180 čitača, a izdano je 600 arhivalija.

2. Orijentalna zbirka

Znanstvenoistraživačka i stručna djelatnost

Završena je kataloška obrada rukopisa djela na arapskom jeziku. Prikupljena je građa za izradu studije »Utvrđivanje naslova i imena autora djela u arabičkim rukopisima«.

Započet je rad na kataloškoj obradi rukopisa — zbornika djela na arapskom jeziku, a radilo se i na izradi indeksa regesta dokumenata u Zbirci.

Pružana je znanstvena i stručna pomoć ustanovama i pojedincima (dr. M. Ždralović).

3. Laboratorij za restauriranje i konzerviranje rukopisa i knjiga

Restauriranje i konzerviranje arhivske, knjiške građe i grafika izvršeno je u okviru plana za Arhiv, Knjižnicu i Grafički kabinet. Radovi za Zbirku »Baltazar Bogišić« u Cavtatu izvršeni su temeljem ugovora s RSIZ-om za kulturu.

Odobravanjem Uprave Akademije izvršeni su izvan plana restauratorski radovi za Istraživački centar Akademije.

Praktični radovi na restauriranju praćeni su potrebnim ispitivanjima zbog izbora adekvatne metode rada s obzirom na stanje papira, teksta i vrstu oštećenja.

Cjelokupno obrađena građa (isprave, rukopisi, knjige, plakati i grafike) izražena u listovima iznosi 6.018 kom. raznih formata i stupnja oštećenosti.

Za pojedine jedinice Akademije izvršeno je:

1. Za Arhiv restaurirano je: a. 2 rukopisa, b. 2 fasc. Acta Jelačića, c. Ostavština bana Jelačića, fasc. I, d. Razne isprave. Ukupno 919 listova.

2. Za Knjižnicu restaurirano je 20 rijetkih knjiga. Ukupno 2.464 listova.

3. Za Zbirku »Baltazar Bogišić« u Cavtatu restaurirano je 24 rukopisa. Ukupno 2.518 listova.

4. Za Kabinet grafike restaurirano je 6 plakata i crtež M. Stančića.

5. Za Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku restaurirano je 15 grafika raznih formata.

6. Za Etnološki zavod restauriran je »Požeški zbornik« Babukića, 95 listova (dipl. inž. Vera Hršak-Flajšman i Sanja Gonzi).

4. Fotoslužba

U Fotoslužbi Akademije obavljano je snimanje u laboratoriju i na terenu, razvijani su filmovi, izrađivane fotografije i dijapozitivi za pojedince i ustanove.

Fotoslužba je bila prisutna pri održavanju predavanja koja je organizirala Jugoslavenska akademija radi snimanja ili projekcije.

Tijekom godine, u Fotolaboratoriju je izrađeno 15.624 snimka, 4942 fotografije raznih veličina, 475 dijapozitiva vel. 5 x 5 i 273 dijapozitiva fol. A4, te 476 snimaka u boji i 1258 dijakolora (I. Buzjak i G. Kos).

5. Knjigovežnica

Knjigovežnica je u okviru svoje djelatnosti radila za potrebe: Arhiva, Uprave, Knjižnice, Laboratorija za restauriranje i konzerviranje rukopisa i knjiga i Zavoda za arheologiju.

Tijekom 1987. godine u Knjigovežnici je u kožu i polukožu uvezano 18 knjiga i rukopisa, restaurirane su četvore korice, a 123 knjige su uvezane u platno, te je 30 knjiga pripremljeno za uvez. Načinjene su 53 kutije, 6 mapa i 3 fascikla (M. Martinec i E. Marojević).

KNJIŽNICA U ZAGREBU

Sređivanje Knjižnice bio je i ove godine jedan od prioritetnih zadataka. Izrađen je »Vodič signatura« za sva spremišta knjiga i sada je moguće točno lociranje prostorije, police i reda gdje je smještena pojedina knjiga ili časopis.

Nakon što je u svibnju 1987. god. nabavljen personalni kompjutor IBM PC XT, sređivanje i upotpunjavanje kartoteka tj. priređivanje za unos u baze podataka bio je drugi prioritetni posao tijekom godine. Sređena je kartoteka adresa institucija s kojima Knjižnica zamjenjuje publikacije. Izrađena je kartoteka institucija koje šalju u zamjenu publikacije Knjižnici Akademije. Kartoteka omogućuje uvid koji se naslovi časopisa i serija primaju od određenog partnera te šalje li popise dubleta i publikacije izvan serija. Kartoteka još nije u potpunosti završena jer je Knjižnica u velikom zaostatku s obradom serija.

Za tisak je priređena publikacija »Popis izdanja«, sv. 2, sa slijedećim sadržajem: autorsko kazalo, predmetno kazalo, kazalo urednika i priređivača, dopune i izmjene. Popis sadržava cca 8000 prezimena, a izradila ga je *Ljiljanka Ciban*. Tijekom godine izrađivani su popisi novih izdanja Akademije, koji su tiskani u »Vijestima Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti« i u »Ljetopisu«.

Iz fondova Knjižnice posuđene su knjige za ove izložbe: »Ilirski pokret i Hrvati u zapadnoj Ugarskoj« (Željezno, Austrija) i »Zlatno doba Dubrovnika« (Dubrovnik, Zagreb).

Radnici Knjižnice i ove su godine sudjelovali na stručnim i znanstvenim skupovima te išli na stručna putovanja.

Upraviteljica Knjižnice *Ljerka Filaković* boravila je na sjednicama Komiteta za društvene znanosti i povijest Međunarodne federacije za dokumentaciju (FID c/3 + 92/99): u svibnju u Budimpešti i listopadu u Kölnu. Tijekom lipnja boravila je na studijskom putovanju po SAD.

Skupštini Hrvatskog bibliotekarskog društva u Puli prisustvovali su *Mirko Kratofil* i *Josip Mladin*.

Tijekom godine Lj. Filaković objavila je u:

Proposals for Revision and Extensions of the Universal Decimal Classification (UDC), P—87 : *Angewandete Soziologien*, 3 str. i *316.6 Sozialpsychologie*, 1 str.

Tri radnika Knjižnice: *Spomenka Dujmić*, *Nada Šćukanec* i *Dušanka Torbica* studiraju na dodiplomskom studiju iz bibliotekarstva na Filozofskom fakultetu.

Lj. Filaković održala je studentima bibliotekarstva u okviru kolegija »Klasifikacijski sustavi«, dva predavanja u Knjižnici. Studentima su pokazani katalozi, a na spremištu smještaj knjiga po veličini. Studenti su dobili osnovne informacije o Akademijinoj biblioteci.

Krajem godine personalno stanje Knjižnice bilo je: upravitelj, 4 bibliotekara, 5 knjižničara, 1 administrator i 1 bibliotečni manipulant; ukupno 12 radnika, te 1 skladištar i 1 radnik u ekspeditu. Od toga broja 2 knjižničara rade sa skraćenim radnim vremenom. Zbog nedovoljnog broja zaposlenih, Knjižnici su bila odobrena 2 manipulanta na određeno vrijeme za rad u skladištu i za sređivanje spremišta.

Nabava knjižnog fonda

Ukupno je fond Knjižnice povećan za 5780 svezaka (knjige i časopisi). Najveći broj knjiga i periodike Knjižnica nabavlja zamjenom s domaćim i stranim akademijama, znanstvenim institucijama i bibliotekama. Knjižnica je koordinirala nabavu knjiga i časopisa za zavode i institute Akademije.

a) Zamjena

U 1987. godini Knjižnica je razmjenjivala publikacije s 594 institucije (425 stranih i 163 domaće). Zamjenom se Akademijine knjige šalju u 45 zemalja na 5 kontinenata. Trideset šest inozemnih akademija znanosti uključeno je u zamjenu. Tijekom godine razmjena je uspostavljena s ove 2 institucije.

— Geofizički zavod PMF, Zagreb
— Polskie towarzystvo geologiczne, Kraków, Poljska.

U 1987. godini poslano je u zamjenu cca 7590 svezaka Akademijinih izdanja.

b) Kupnja

Knjižnica je bila pretplaćena na 162 časopisa, od toga su 82 domaća i 70 stranih te 10 naslova novina. Kupljene su 322 nove knjige.

c) Darovi

Knjižnica je tijekom godine dobila na dar 320 svezaka knjiga i separata.

Obrada knjižnog fonda

Zbog nedovoljnog broja radnika nije obrađena sva knjižna građa prispjela tijekom 1987. godine. Izvršena je selekcija prioritetne literature, te je potpuno obrađeno (klasificirano, katalogizirano i inventarizirano) 2650 naslova knjiga i 426 naslova časopisa. Kontinuacija časopisa je ažurna. Osim tekućih obrađena su i preostala neobrađena godišta. Knjižnica posjeduje 1090 naslova tekuće periodike.

Obrada tekućih serijskih publikacija i nadalje nije ažurna. Kartoteka predakcesije zasada obuhvaća 310 naslova, a potrebno je evidentirati još oko 1700 naslova.

Obrada neobrađenih serija, monografija izvan serija i separata, zaostataka iz ranijih godina, oduzima mnogo vremena i ne dopušta bilo kakvo proširenje ili unapređivanje djelatnosti.

U abecedni, matični, topografski i stručni katalog uloženo je cca 7600 kataložnih listića. Restaurirana je 21 knjiga, 178 je uvezano. Časopisi se već godinama ne uve-

zuju, nego se stavljaju u ovitke i tako pohranjuju na spremište. Dnevne novine i tjednici, zbog pomanjkanja prostora, više se ne uvezuju i ne čuvaju (korisnicima su na raspolaganju samo brojevi iz prethodna tri mjeseca).

Za časopise i serije tiskane u 1986. godini i nadalje primjenjen je međunarodni standardni bibliografski opis za serijske publikacije ISBD(S), a u stručnoj obradi monografskih publikacija primijenjena je Univerzalna decimalna klasifikacija. Knjige tiskane prije 1986. i nadalje se klasificiraju po staroj klasifikacijskoj shemi.

Za sva Akademijina izdanja tiskana nakon »Popisa izdanja« izrađuju se katalošni listići (za analitički katalog) za svaki rad koji nije objavljen kao monografija.

Za centralni katalog domaće i strane periodike u bibliotekama Hrvatske poslani su podaci o 3680 časopisa.

Uporaba Knjižnice

Broj članova povećan je u odnosu na 1986. za 87 novih članova, te je ukupan broj članova Knjižnice 241. U čitaonici je boravilo oko 450 čitača, a na čitanje je dano 2200 svezaka knjiga i periodike. Izvan Knjižnice posuđena su 1354 sveska (međubibliotečnom posudbom 78 svezaka), te je ukupno posuđeno 3554 sveska. Na zahtjev 42 korisnika fotokopirane su 3572 strane iz našeg knjižnog fonda. Ukupno je fotokopirano cca 30.000 strana razne građe (za potrebe Knjižnice, Uprave Akademije, Ekonomsko-financijske službe i zavodâ).

Skladište i ekspedit

Tijekom godine poštom su poslane 1974 pošiljke knjiga: distribuirano je 7590 svezaka knjiga za zamjenu, besplatnih primjeraka članovima Akademije i zavodima poslano je 3400 svezaka. Razaslani su i autorski primjerci. Od 31. ožujka opseg poslova skladištara Knjižnice višestruko je povećan. Od »Mladosti« su preuzeta 4 skladišta knjiga s cca 168000 svezaka (Đorđićeva, Tomislavov trg, A. Kovačića i Križanićeva) i vraćena pod upravu Akademije. Tijekom drugih šest mjeseci 1987. god. skladište je isporučilo Znanstvenoj knjižari 13500 svezaka knjiga.

U »željeznu rezervu« deponirano je po 30 primjeraka svih novoizašlih naslova u 1987. godini.

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Djeluje kao organizacijska jedinica Jugoslavenske akademije u okviru III. razreda za prirodne znanosti i Radne zajednice stručnih službi.

Arboret Trsteno hortikulturni je spomenik, smješten na području Općine Dubrovnik u mjestu Trsteno, zaprema površinu od 25,5 ha.

Predstojnik Arboreta je akademik *Mirko Vidaković*, a v. d. upravitelj mr. *Petar Đurasović*. Arboret ima 11 radnika, od čega 2 s visokom školskom spremom i s magisterijem, 2 sa srednjom školskom spremom, 1 kvalificirani i 6 polukvalificiranih ili nekvalificiranih radnika.

Znanstveni rad

Znanstveni rad u Arboretu Trsteno u 1987. godini odvijao se kroz 4 zadatka: u okviru plana Republičke samoupravne interesne zajednice za znanost SR Hrvatske 3 zadatka, a u okviru plana Akademije 1 zadatak.

1. Introdukcija stranih vrsta drveća i grmlja za područje mediterana i submediterana podesnih za uzgoj u šumarstvu i hortikulturi

Rad na introdukciji obuhvaćao je međunarodnu razmjenu sjemenja različitog drveća i grmlja iz suptropskih i aridnih područja, te područja klimatski bliskih mediteranu. Dobiveno je sjeme iz 29 država Evrope, Afrike, Amerike, Azije i Australije. Sjeme je obrađeno odgovarajućim metodama za ubrzanje i poboljšanje klijavosti.

Sijanje je izvršeno u nekoliko navrata: krajem travnja (24. IV), početkom lipnja (1, 3. i 4. VI) i sredinom kolovoza (14. VIII) 1987. g., u stakleniku Arboreta Trsteno. Posijano je ukupno 808 različitih uzoraka sjemenja, od kojih su iznikla 342 uzorka ili 42 %.

Tijekom klijanja, rasta i uzgoja introduciranih biljaka vođena je svakodnevna njega i kontrola biljčica: zalijevanje, pljevljenje, prskanje zaštitnim sredstvima i vođenje dnevnika. Zbog bolje aklimatizacije, priprema za prezimljavanje sadnje u plastične vrećice i zemljane vaze, dosad su presađene 743 biljke. Tijekom toga kratkog trajanja aklimatizacije u stakleniku Arboreta, zapažen je veći postotak nicanja, minimalni postotak oštećenja i stradavanja biljaka od ekstremnih temperatura, biljnih bolesti i suhoće zraka.

2. Proučavanje vegetativnog razmnažanja mediteranskog i submediteranskog drveća

Pokus istraživanja vegetativnog razmnožavanja mediteranskih drvenastih vrsta podesnih za hortikulturni i šumarski uzgoj, koji je bio postavljen svršetkom vegetacijske sezone 1986, dao je ove rezultate: *Arbutus unedo* — 3% ožiljenih reznica, *Phillyrea intermedia* — 4%, *Cneorum tricoccon* — 73%, *Pinus halepensis* — 0%. Navedeni rezultati postignuti su terminalnim reznicama tretiranim 3% hormonom IBA u praškastom obliku. Kontrola netretiranim reznicama postavljena je za vrstu *Cneorum tricoccon*, koja dosad još nije bila uključena u pokus i pokazala je sposobnost ožiljavanja od 36% pri ranim uvjetima. Starost matičnjaka s kojih su uzimane reznice za navedeni pokus kreće se od 15 do 30 godina, što je jedan od bitnih činilaca koji utječu na smanjivanje postotka ožiljavanja. Slijedeći pokus s djelomice istim vrstama, a kao nastavak prijašnjega, postavljen je početkom vegetacijske sezone 1987. Uz razlike u temperaturi i vlažnosti na vrijeme ožiljavanja uvedena je i razlika u starosti matičnjaka. Od vrsta *Pinus halepensis* i *Pinus brutia* u pokus su stavljene terminalne reznice s talonom s matičnjaka starih 8 g, tretirane 3% hormonom IBA. Rezultat ožiljavanja je ponovo bio 0%, što upućuje na dalje pokuse s još mlađim matičnjacima. Vrsta *Cneorum tricoccon* pokazala je 56% ožiljavanja u tom vegetacijskom razdoblju, a *Laurus nobilis* s matičnjaka starog 3 god. — 6% bez tretiranja hormonom. Dobiveni rezultati nemaju značaj završenih rezultata, već su dio u nizu istraživanja koja će se i dalje provoditi zbog orijentacijskih podataka za buduće usmjeravanje toka pokusa.

3. Istraživanje uspijevanja mediteranskih i submediteranskih borova i njihovih hibrida na području južne Dalmacije

U toku je pokus vrsta i hibrida nekih mediteranskih borova u Arboretu Trsteno u koji su uključene vrste: *Pinus halepensis, Pinus brutia, Pinus brutia x P. halepensis* i *Pinus nigra subsp. dalmatica.* Tip eksperimenata je latinski kvadrat s 5 ponavljanja.

U proljeće 1987. godine u Arboretu Trsteno započet je još jedan pokus međuvrsne hibridizacije borova. Kao matična stabla korištena su tri stabla vrste *Pinus halepensis, Pinus brutia* i *Pinus pinea,* a za oprašivanje je korišten polen vrste: *Pinus sylvestris, P. densiflora, P. nigra, P. halepensis i P. brutia.* Ukupno je postavljeno 100 vrećica. Kontrole su redovito izvršavane i dalje se prati razvitak češera.

4. Očuvanje genofonda mediteranskih i submediteranskih važnijih vrsta drveća

Živi arhiv dalmatinskog crnog bora postavljen je na Biokovu krajem 1984. g., na nadmorskoj visini od oko 1300 m. U arhivu su zastupljene dvije populacije s poluotoka Pelješca i otoka Hvara i jedna populacija s otoka Korčule.

Radi popunjavanja živog arhiva dalmatinskog crnog bora na Biokovu, u klijalištu Arboreta Trsteno od 1985. g. priprema se za arhiv jedna populacija s otoka Brača (Vidova gora). U 1987. g. nastavljen je uzgoj tih biljčica, produžena je njihova sadnja na Biokovu, jer su još premalene za presađivanje. Nakon još jedne godine provedene u uzgoju u kontejnerima biljke će biti prenesene na Biokovo i posađene na planiranom zemljištu.

Stručni rad

U 1987. godini nastavljeno je stručno osposobljavanje radnika Arboreta: sudjelovanjem na 3. kongresu genetičara Jugoslavije, održanom u Ljubljani, na nekoliko savjetovanja, stručnih predavanja i sastanaka u Dubrovniku, te posjetama srodnim organizacijama na dubrovačkom području. Izrađeno je idejno hortikulturno rješenje za zapadni dio partera u perivoju Gučetić, ispred dvorca Gučetić.

Ostali rad

Od važnijih poslova i zadataka u Arboretu u 1987. godini provedeno je:

— osnovno održavanje i obnova Arboreta kao hortikulturnog spomenika: povijesnog spomenika vrtne arhitekture i zbirke ukrasnog drveća i grmlja, arboretskih nasada, dvorca Gučetić, Kapelice Sv. Jeronima, stare mlinice, paviljona i drugih objekata u Arboretu;

— *protupožarna zaštita.* Zaštita Arboreta Trsteno provodila se čuvarskom službom kroz godinu, i to po danu, a protupožarna zaštita po danu i po noći u ljetnoj, požarno opasnoj sezoni od 1. srpnja do 30. rujna 1987. godine. U tom je razdoblju funkcionirala pojačana preventivna protupožarna služba;

— *zaštitni radovi.* Čišćenje glavne zaštitne protupožarne prosjeke prema Brsečinama i pomoćne rezervne protupožarne prosjeke na Crvenim stijenama površine oko 30.000 m², učvršćivanje urušenih terasa i podizanja zidića u Novom parku na predjelu Drvarica u dužini od oko 200 m;

— *građevinski restauratorsko-konzervatorski radovi na staroj mlinici.* Od 5. siječnja do 6. veljače 1987. g. izvršeno je završno prekrivanje krova stare mlinice

u Arboretu Trsteno. Radovi su izvršeni vrlo brzo, na inicijativu glavnog tajnika Akademije akad. H. Požara, tajnika Akademije S. Kaštele i predstojnika Arboreta Trsteno akad. M. Vidakovića, u povodu njihova obilaska Arboreta Trsteno dana 5. lipnja 1986. g. Radnici Arboreta Trsteno izvršili su sve pripremne radove građevinske radnje i nabavku materijala. Ukupna cijena nužnih popravaka i prekrivanje krova stare mlinice u Arboretu Trsteno iznosila je 3,883.574 dinara, ne računajući rad radnika Arboreta Trsteno;

— *vrtni restauratorsko-konzervatorski radovi.* Zbog mogućnosti restauratorsko-konzervatorske obnove reprezentativnog partera u perivoju Gučetić, tijekom 1987. godine ručno i rovokopačem iskrčeni su nasadi žutog bambusa oko dvorca Gučetić na poljima 28 b i 30 a. Zapadni dio partera u perivoju Gučetić obnovljen je, po idejnom hortikulturnom rješenju mr. Petra Đurasovića, sadnjom šimširovih živica, različitih sorti vinove loze, palmi i drugog ukrasnog drveća i grmlja;

— meteorološka mjerenja i fenološka motrenja na području Arboretuma Trsteno obavljanja su redovito tijekom cijele godine;

— *vlastiti prihod.* U 1987. g. Arboret Trsteno ostvario je vlastiti prihod od ulaznica i sadnica u iznosu od oko 5,000.000 dinara.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD — VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad u Vinkovcima djeluje u sastavu Radne zajednice stručnih službi Akademije.

U Centru djeluju tri radnika u stalnom radnom odnosu, 1 znanstveni radnik, 1 vanjski stručni suradnik i 1 administrator.

Voditelj Centra je prof. dr. *Dušan Klepac,* izvanredni član Akademije. Upravitelj Centra je dr. *Katica Čorkalo.*

Savjet Centra sačinjavaju: voditelj D. Klepac, izv. član Akademije, akademici Mirko Vidaković i Dragutin Tadijanović te prof. dr. Matko Peić, izv. član i dr. Katica Čorkalo, upravitelj.

U radu Savjeta po potrebi sudjeluju i predstavnici suosnivača Centra: predsjednik Skupštine općine Vinkovci, predsjednik Izvršnog vijeća SO Vinkovci te predsjednik i potpredsjednik Poslovodnog odbora ROŠ »Slavonska šuma« Vinkovci.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavljena su dugoročna istraživanja iz šumarstva u slijedećim projektima:

»Unapređivanje gospodarenja šumama hrasta lužnjaka«. Voditelj projekta je D. Klepac, izv. član Akademije.

»Istraživanje stranih vrsta drveća u šumarstvu kontinentalne Hrvatske«. Voditelj projekta je akad. M. Vidaković.

»Efekat intenzivnih prorjeda na prirast i kvalitet sastojina hrasta lužnjaka i graba«. Voditelj istraživanja je prof. dr. Ivo Dekanić, a cilj je istraživanja postići veće količine prosječne drvne mase i poboljšati kvalitetu prirasta.

U okviru proučavanja slavonske književne baštine K. Čorkalo dovršila je opsežnije istraživanje teme iz 18. stoljeća »Biobibliografska građa o fra Bernardinu Lea-

koviću i značenje njegovih djela u hrvatskoj književnosti«. Tematika je iznesena na V. znanstvenom saboru Slavonije i Baranje kao prilog proučavanju povijesti hrvatske književnosti.

Objavila je slijedeće znanstvene radove:

K. Čorkalo, Romansijerska anabaza Vjekoslava Kaleba, *Forum,* XXV/11—12, Zagreb, studeni—prosinac 1986, 790—803; Mikrostrukture stila u poeziji Grigora Viteza, *Umjetnost i dijete,* XIX/1—2 (108—109), Zagreb 1987, 49—67; Pjesme Ivana Kozarca. U: Ivan Kozarac u hrvatskoj književnosti, Društvo književnika Hrvatske, Ogranak Vinkovci, Vinkovci 1987, 41—51.

Vanjski suradnik Centra Živko Mandić iz Budimpešte dovršava posljednju tematsku cjelinu dogogodišnjeg istraživanja obiteljskih nadimaka naših naseljenika u Mađarskoj pod nazivom »Obiteljski nadimci bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj« te započinje nova istraživanja »Toponimi bunjevačkih Hrvata u Mađarskoj« i »Antroponimija i toponimija Hrvata u okolici Kalače« (doseljenih potkraj 17. vijeka iz okolice Vinkovaca).

Lech Pázdzierski, prof. komparativne književnosti u Varšavi, bavi se kroatističko-polonističkim relacijama u literaturi, a rezultate svojeg istraživanja u proteklom razdoblju priopćio je na V. znanstvenom saboru Slavonije i Baranje pod naslovom: »Turske skule« M. A. Reljkovića i njihove poljske relacije.

Iz područja aktualne veterine Centar je na Natječaj za dugoročna i prioritetna fundamentalna istraživanja prijavio projekt »Istraživanje endogenih uzroka infertiliteta goveda i svinja u Slavoniji«. Samoupravna interesna zajednica znanosti u Zagrebu prihvatila je prijavljeni projekt. Voditelji projekta su vanjski suradnici dr. Marko Krznarić i dr. Marijan Vučko. Sudjeluje i pet stručnih suradnika.

Stručni rad

K. Čorkalo radi na izradi kronologije Centra u dvadesetogodišnjem razdoblju njegova djelovanja, od osnutka 1969. godine do danas.

Lektorirala je, redigirala i uredila 6. knjigu »Radova« Centra za znanstveni rad.

Završila je »Bibliografiju radova« Dionizija Švagelja i pripremila je za tisak. Bibliografija obuhvaća tristotinjak bibliografskih jedinica objavljenih u dnevnom i tjednom tisku, književnim časopisima i knjigama.

Pripremila za tisak i uredila dvije knjige Josipa Kosora, dramu »Požar strasti« i roman »Rasap« (Izdanje Kulturnoinformativnog centra »Privlačica«, Biblioteka »Dukat«).

U povodu proslave 200. obljetnice rođenja Vuka Karadžića napisala referat o njegovu životu i radu.

Napisala scenarij za dokumentarni film snimljen na znanstvenom skupu »Josip Kozarac — književnik i šumar«.

Sudjeluje u izradi imenara zaslužnih Vinkovčana i član je redakcije.

Objavila recenziju knjige pučkog stvaralaštva:

K. Čorkalo, Iz recenzije. U: Ante Knežević: Zvono smijeha Slavonca i Srijemca, KIC »Privlačica«, Vinkovci 1987, 157—158.

N. Segedi, vanjski stručni suradnik za šumarstvo, student druge godine postdiplomskog studija na katedri »uređivanje šuma« Šumarskog fakulteta u Zagrebu:

Prikupio podatke o izmjerama na 8 pokusnih ploha na kojima prof. dr. I. Dekanić obavlja istraživanje o utjecaju intenzivnih prorjeda na prirast i kvalitet sastojina hrasta lužnjaka i običnoga graba. Izvršio je obradu i sređivanje dosada prikupljenih podataka.

Dovršio rad »Krajiška investiciona zaklada — osnivanje, položaj i površine« i dostavio za tisak u »Šumarskom listu« u Zagrebu.

Izradio je slijedeće kompjutorske programe:

a) Obrada podataka snimanja busolnih poligonskih vlakova — vježba iz predmeta »matematička statistika i primjena elektroničkih računala« na postidiplomskom studiju. Program je demonstriran radnicima Službe za uređivanje šuma ROŠ »Slavonska šuma« Vinkovci.

b) Program za sortiranje podataka izmjere na pokusnim plohama. Program je primijenjen za obradu ploha prof. D. Dekanića.

c) Nekoliko programa za izjednačenje visinskih krivulja po metodi najmanjih kvadrata. Također su primijenjeni prilikom obrade podataka s pokusnih ploha.

d) Program »stereo-simulator« kao pomoćno nastavno sredstvo za predmet »stereofotogrametrija«.

Nastavio je rad na prikupljanju i sređivanju arhivske građe, knjiga i časopisa za Knjižnicu Društva inžinjera i tehničara šumarstva i drvne industrije u Vinkovcima. Knjižnica je smještena u prostorijama Centra.

Izdavačka djelatnost

U godini 1987. tiskana je knjiga 6 redovite edicije »Radovi« Centra za znanstveni rad Vinkovci s radovima s područja prirodnih znanosti. Uredničko vijeće: D. Klepac, D. Tadijanović, M. Vidaković, K. Čorkalo. Urednici: D. Klepac, K. Čorkalo.

Znanstveni skupovi

U organizaciji Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, Zavoda za znanstveni rad Osijek, Centra za znanstveni rad Vinkovci, Zajednice općina Osijek i Skupštine općine Vinkovci održan je 22. i 23. listopada 1987. godine V. znanstveni sabor Slavonije i Baranje. Tema Sabora je »Slavonija i Baranja od 16. do 18. stoljeća«. Sabor se održavao u čast 50. obljetnice dolaska Josipa Broza Tita na čelo KP Jugoslavije i 50. obljetnice osnivanja KP Hrvatske.

Prateće manifestacije V. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje:

Prikaz najnovijih izdanja Zavoda za znanstveni rad Osijek i Centra za znanstveni rad Vinkovci.

Izložbe: »Koža i krzno u narodnom stvaralaštvu vinkovačkog kraja« i »Arhitektonski spomenici Slavonije« — fotografije Vanje Radauša.

Scenska adaptacija djela Matije Antuna Reljkovića »Satir iliti divji čovik«.

Ostali rad

Sistematizacija i registracija časopisa knjižnice Centra za Centralni katalog periodike u Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu.

Suradnja s Bugarskom akademijom znanosti (razmjena bibliotečne građe), Povijesnim društvom Baranje u Belom Manastiru, Historijskim arhivom u Osijeku te drugim arhivima, muzejima i knjižnicama.

Organizacijski poslovi V. znanstvenog sabora Slavonije i Baranje i pratećih manifestacija Sabora.

Centar je obavljao jednu od svojih osnovnih funkcija služeći kao izvorište enciklopedijske i leksikografske građe te ostalih podataka svim zainteresiranim pojedincima i ustanovama na pripadajućem terenu.

POPIS IZDANJA JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI OBJELODANJENIH U GODINI 1987.

1. ADRIAS : Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu / urednik Cvito Fisković. — 1 sv. (1987)— . — Split : Zavod za znanstveni i umjetnički rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu, 1987— . 24 cm

Sv. 1. — 1987. — 359 str., [1] presavijeni list tabela, [38] str., tabla ; ilustr.

Sažeci na engl. i tal. jeziku.

Sadržaj: Vladimir *Ibler*, Novo u međunarodnopravnom poretku na morima i naši interesi, str. 5—21; Ivo *Grabovac*, Utjecaj pomorskopravnih normi na međunarodni multimodalni prijevoz stvari, str. 23—37; Marica *Rismondo-Berket*, Podaci o pomorskom životu u Splitu od 1494. do 1497. godine, str. 39—54; Davorin *Rudolf*, Gospodarski pojas i pitanja razgraničenja, str. 55—63; Stjepan *Vekarić*, Dva primjera spašavanja broda u XVII i XVIII stoljeću u Dubrovniku, str. 65—72; Šime *Županović*, O zabranama lova srdela mrežama srdelarama na Visu kroz stoljeća, str. 73—86; Danica *Božić-Bužančić*, Anagraf područja Splita s otocima i distrikta Klisa iz 1802. godine, str. 87—103; Antun *Cvitanić*, Diskriminacija pučana u splitskom srednjovjekovnom pravu, str. 105—118; Cvito *Fisković*, Prilog poznavanju ishrane XVI i XVII stoljeća u Dalmaciji, str. 119—148; Ivo *Perić*, Frane Bulić kao zastupnik u Dalmatinskom saboru i Carevinskom vijeću, str. 149—168; Ivo *Babić*, Renesansni lučni prozori i općinska palača u Trogiru, str. 169—179; Duško *Kečkemet*, Arhitektura Ivana Meštrovića, str. 181—196; Tomislav *Marasović*, Zvonici u graditeljstvu ranog srednjeg vijeka u Dalmaciji, str. 197—206; Ivo *Petricioli*, Nepoznata pomorska karta sjeverne Dalmacije iz XVI stoljeća, str. 207—213; Kruno *Prijatelj*, Portreti Jurja Pavlovića (?) iz splitskog Sjemeništa, str. 215—221; Kruno *Prijatelj*, Pala Gospe od Ružarija s bratimima iz Dola na Hvaru, str. 223—226; Vesna *Čulinović-Konstantinović*, Odraz društvenih odnosa u narodnoj poeziji o otmici nevjeste, str. 227—250; Branimir *Glavičić*, Počeci i razvoj humanizma u Hrvata, str. 251—257; Mirko *Tomasović*, Što je španjolska inkvizicija brisala iz Marulićeve »Institucije?«, str. 259—266; Ivan *Mimica*, Epski pjevač i stvaralac Božo Domnjak, str. 267—286; Ivan *Pederin*, Heinrich von Littrow kao pjesnik pomoraca i njemačke manjine u Hrvatskoj, str. 287—321; Vladimir *Ris-*

mondo, U spomen slikaru Vjekoslavu Paraću (1904—1986), str. 323—327; Srećko *Diana,* Starac iz klana, str. 329—334; Jure *Franičević-Pločar,* Čakavske pjesme, str. 335—342; Tonči Petrasov *Marović,* Iz »Popudbine Epimenidove«, str. 343—348; Živko *Jeličić,* Smijeh, str. 349—359.

2. ANALI Zavoda za znanstveni rad u Osijeku = Annales of the Institute for Scientific Research Work in Osijek / urednici Dušan Čalić, Đuro Berber. — 1 knj. 1981— . — Osijek : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1981 . — 23 cm

Knj. 3. — 1984. — 320 str. : ilustr.
Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Obilježavanje 10. obljetnice rada Zavoda za znanstveni rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku, str. 7—22; Jasna *Šimić,* Nalaz južnopanonske inkrustirane keramike iz Kopačeva, str. 23—42; Kornelija *Minichreiter,* Dio turskog Osijeka na prostoru Križanićevog trga u svjetlu arheoloških nalaza, str. 43—108; Oto *Švajcer,* Karikatura u osječkom slikarstvu u razdoblju od 1900—1940. godine, str. 109—120; Ivan *Čandrlić* i Duško *Perić,* Istraživanje promjena u strukturi patologije Internog odjela Opće bolnice Osijek, 1960—1981. godine, str. 121—146; Katija *Čatipović-Veselica,* Ante *Vuković,* Krunoslav *Krstić* i Marija *Jurić,* Ehokardiografska prevalencija prolapsa mitralnog zaliska u 614 zdrave djece, str. 147—162; Zdenka *Šoštarić-Kručaj,* Vladimir *Utvić,* Socijalne reforme i osječki »Varoshki shpital«, str. 163—172; Ive *Mažuran,* Razgraničenje između carske Austrije i Osmanskog Carstva od utoka Save u Dunav do Novog na Uni 1741. godine, str. 173—194; Ive *Mažuran,* Ulomak nadgrobnog spomenika iz 15. stoljeća nađen u Osijeku, str. 195—208; Miroslav *Klemm* i Ljerka *Perči,* Mač s imenom Friedricha Augusta, kralja Poljske, u Kopačevu, str. 209—222; József *Mikuska,* Ishrana vranca velikoga, Phalacrocorax carbo (L., 1758), str. 223—230; Stjepan *Sršan,* Popis i procjena 35 sela vukovarskog okruga iz 1722. godine, str. 231—264; Anđelka *Krejačić,* Komparacija otvora i lukova od izvornog i novog materijala na spomenicima kulture u Slavoniji, str. 265—320.

Knj. 4. — 1985. — 387 str. : ilustr.
Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Pozdravni govori: Đuro *Berber,* str. 9—10; Ladislav *Šaban,* str. 11—12; Vjera *Katalinić* i Aleksandra *Wagner,* Akustička problematika u radovima F. Ks. Kuhača i I. B. Zocha, str. 13—34; Tanja *Perić-Polonijo,* O tekstovima pjesama u zbirci »Južno-slovjenske narodne popievke« Franje Š. Kuhača, str. 35—82; Gordana *Gojković,* Kuhač u ogledalu osječkog novinstva (1864—1900), str. 83—92; Danica *Petrović,* Franjo Kuhač i stara muzika pravoslavne crkve, str. 93—104; Anđelka *Krejačić,* Rodna kuća Franje Kuhača, str. 105—132; Stjepan *Sršan,* Popis grada Osijeka 1828. godine, str. 133—154; Stjepan *Sršan,* Vodoopskrba Osijeka nekada i danas, str. 155—204; Milorad *Govedarica,* Metodologija izbora proizvodnog programa u ljevaonicama sivog lijeva, str. 205—224; Stanislav *Marijanović,* »Mladi« u Beču kao akademskom središtu, str. 225—250; Ivan *Balta,* Vlastelinska porodica Pejačević s posebnim osvrtom na njezinu genealogiju i heraldiku, str. 251—320; Oto *Švajcer,* Adolf Waldinger — slikarski realist i romantičar, str. 321—338; Zdenka *Šoštarić-Kručaj,* Somatski rast i razvoj djece majki dijabetičarki, str. 339—360; Mirna *Petanović,* Neda *Matas-Bublić* i Đuro *Frišić,* Značaj gram negativnih

bakterija kod bolesti gornjih respiratornih puteva u djece, str. 361—372; Stjepan *Ćeović*, Ante *Hrabar* i Milovan *Radonić*, Proširenost, učestalost i druge epidemiološke značajke balkanske endemske nefropatije u brodskoj Posavini, str. 373—385.

3. ANĐELA Horvat : 1911—1985 [Kruno Prijatelj, Branko Fučić, Božena Šurina ; uredio Branko Fučić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za likovne umjetnosti, 1987. — 34 str. : ilustr. ; 25 cm — (Spomenica preminulim akademicima Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 31 [41!])

Str.: 19—34: Bibliografija akademika dr. Anđele Horvat kronološkim redom od 1932. do 1986. / Božena Šurina.

4. ARHEOLOŠKI radovi i rasprave = Acta et dissertationes archaeologicae / glavni i odgovorni urednik Duje Rendić-Miočević. — Knj. 1 (1959)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, 1959— . — 24 cm

Br. 10. — 1987. — 219 str., [14] str. s tablama : ilustr.

Sažeci na engl., franc., njem., hrv. i tal. jeziku. — Tekst na hrv., engl. i tal.

Sadržaj: D[uje] R[endić]-M[iočević], Riječ urednika, str. 7; Alojz *Benac*, Kulturni odnosi sjeverozapadnog Balkana i talijanske oblasti Tavoliere u neolitsko doba (izvorni znanstveni članak), str. 11—23; Malgorzata *Kaczanowska*, Janus K. *Kozlowski*, »Barbotino« (Starčevo-Körös) and linear complex: Evolution or independent development of Lithic industries? (original scientific paper), str. 25—52; Ružica *Drechsler-Bižić*, Istraživanje »Jozgine pećine« u Trnovcu Ličkom (Problematika veza Like s istočnom i zapadnom obalom Jadrana), (izvorni znanstveni članak), str. 53—71; Dunja *Glogović*, Nalaz iz Šule na Krku i problem lučnih fibula s dva dugmeta na luku Liburnije (izvorni znanstveni članak), str. 73—91; Šime *Batović*, Ostaci nastambi željeznoga doba na našem primorju (izvorni znanstveni članak), str. 93—121; Paolo *Visonà*, The Škudljivac hoard: Further remarks (original scientific paper), str. 125—131; Branka *Migotti*, Otok Lastovo u dodiru s grčkim svijetom (izvorni znanstveni članak), str. 133—154; Duje *Rendić-Miočević*, Helenistički natpis iz bivše zbirke nadbiskupa Zmajevića u Perastu (izvorni znanstveni članak), str. 155—165; Gracija *Brajković*, Grčki vojnički natpisi iz zbirke na otoku »Gospe od Škrpjela« (stručni članak), str. 167—170; Lujo *Margetić*, O natpisu o gradnji krčkih gradskih bedema sredinom 1. st. pr. n. e., (izvorni znanstveni članak), str. 171—183; Mate *Suić*, Cissa Pullaria — Baphium Cissense — Episcopus Cessensis (izvorni znanstveni rad), str. 185—219.

5. BAHUN, Stjepan
FRITZ, Franjo

Postanak izvora u dinarskom oregonskom akumuliranom kršu = The origin of springs in dinaric orogenic accmulated karst / Stjepan Bahun and Franjo Fritz. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 11 str. : ilustr. ; 24 cm — (Krš Jugoslavije = Carsus Iugoslaviae ; 12/2)

Om. nasl. — Str. 10—11: [Summary:] The origin of springs in dinaric orogenic accumulated karst.

6. BENEŠIĆ, Julije

Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića Julije Benešić ; za tisak priredio i uvod napisao Josip Hamm ; [urednik Marijan Matković]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za suvremenu književnost : Globus, 1985— . — sv. — 29 cm

1 : A-burkati. — 1985. — XLII, 196 str.
2 : Burkati se-dušica. — 1986. — 197—432 str.
3 : Dušičast-hropac. — 1986. — 433—668 str.
4 : Hropisanje-kasarna. — 1986. — 669—904 str.
5 : Kasarski-lađa. — 1986. — 905—1140 str.
6 : Lađar-mondenstvo. — 1986. — 1141—1376 str.
7 : Mondur-nepokoj. — 1987. — 1377—1612 str.

7. BRLEK, Mijo

Leksikograf Joakim Stulli : (1730—1817) / Mijo Brlek ; za tisak pripremio Josip Vončina. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1987. — X, 341 str.: ilustr., faks. ; 24 cm. — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 60)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium. — Str. 329—341: Kazalo predmeta i imena.

8. BULLETIN Razreda za likovne umjetnosti / odgovorni urednik Edo Kovačević. — Br. 1—2 (1953)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za likovne umjetnosti, 1953— . — 22 cm

Br. 1 (57). — 1986. — 113 str. : ilustr., faks.

Sažeci na njem. jeziku.

Sadržaj: Program Znanstvenog skupa JAZU o životu i djelu Miroslava Kraljevića i Josipa Račića, str. 4—5; Andre *Mohorovičić*, Pojava Miroslava Kraljevića i Josipa Račića u krugu evropskih kulturnih strujanja, str. 7—13; Zlatko *Posavac*, Miroslav Kraljević u povijesnom kontekstu. Tematizacija imperativnih problema, str. 15—37; Jelena *Uskoković*, O nekim aspektima Račićevog mogućeg iskustva u Münchenu, str. 39—59; Vladimir *Maleković*, Josip Račić i evropska umjetnost na prijelazu stoljeća, str. 61—64; Kamilo *Tompa*, »Fragmenti jednog sjećanja«, str. 65—69; Smiljka *Domac-Ceraj*, Dokumentacija Josipa Račića i Miroslava Kraljevića, str. 71—106; Ivan *Einwalter*, Crteži Miroslava Kraljevića na marginama Homerove »Odiseje«, str. 107—113.

9. DADIĆ, Žarko

Jesmo li bili bliži fronti svjetske znanosti u prošlosti nego što smo danas ? / Žarko Dadić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 27 str. ; 20 cm — (Predavanje održano u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ; sv. 59)

Na drugoj preliminarnoj str.: Projekt: Stanje znanosti i umjetnosti u Hrvatskoj. Rasprava; 4.

10. DOMIN, Josip Franjo

Fizikalna rasprava : o postanku, naravi i koristi umjetnog zraka / Josip Franjo Domin ; s latinskog preveo Tomislav Ladan. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 206, 147 str. : ilustr. ; 21 cm — (Biblioteka Djela znanstvenika iz Hrvatske ; knj. 2)

Prištampano: Komentar, rječnik i pogovor / Drago Grdenić. J. F. Domin : (1754—1819) / Snježana Paušek-Baždar. Josip Franjo Domin and his treatise / Drago Grdenić. — Usporedno fototipsko izd. prema 1. izd. iz 1784. Dissertatio physica de aeris factitii genesi, natvra et vtilitatibvs, na lat. i hrv. prijevod.

11. DRAGUTIN Gorjanović-Kramberger : 1856—1936 / [uredio Mirko Malez]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, 1987. — 82 str. : ilustr., faks. — 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 42)

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Akademik Milan *Herak*, tajnik Razreda za prirodne znanosti: Uvodna riječ, str. 9—12; Izv. član Ante *Polšak*, Zasluge Dragutina Gorjanovića-Krambergera za razvoj i organizaciju geoloških istraživanja u Hrvatskoj, str. 13—28; Akademik Vanda *Kochansky-Devidé*, Rad Dragutina Gorjanovića-Krambergera na paleontologiji invertebrata, str. 29—36; Mr. Maja *Paunović*, Dragutin Gorjanović-Kramberger kao paleoihtiolog i paleoherpetolog, str. 37—44; Dr. Helena *Percač*, Dragutin Gorjanović-Kramberger utemeljitelj paleostomatologije u Hrvatskoj, str. 45—50; Akademik Mirko *Malez*, Doprinos Dragutina Gorjanovića-Krambergera u geologiji kvartara, paleontologiji sisavaca i paleoantropologiji, str. 51—78; Akademik Mirko *Malez* i akademik Vanda *Kochansky-Devidé*, Rodovi i vrste u paleontologiji imenovani u čast Dragutinu Gorjanoviću-Krambergeru, str. 79—82.

12. FORUM : časopis Razreda za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / glavni i odgovorni urednik Marin Franičević. — God. 1, br. 1 (1962)— . — Zagreb : Razred za suvremenu književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, 1962— . — 22 cm

God. 25. — knj. 52. — 1986. — br. 11—12. — 533—803 str.

Sadržaj: Petar *Šegedin*, Priča iz bolničkog vrta, str. 533—555; Esad *Mekuli*, Pesme o planini, str. 556—559; Ante *Sekulić*, O bunjevačko-šokačkoj književnosti do 1918, str. 560—585; Ivo *Sanader*, Tko je bio Jakob Wassermann?, 586—627; Petar *Gudelj*, Europa na tenku, str. 628—645; Miroslav *Kravar*, Juraj Križanić o uzrocima svoga sibirskog progonstva, str. 646—665; Višnja *Machiedo*, Komedija dell'arte pod maskom teksta, str. 666—688; Nikola *Pulić*, Vidici i tmine (putopisi), str. 689—729; Mladen *Machiedo*, Puzijeva poetika preobrazbe, str. 730—735; Mario *Luzi*, Pjesme (1936—1985), str. 736—745; Milorad *Stojević*, Glotofagijski obzor (čakavski), varijetet i poezija, str. 746—789; Katica *Čorkalo*, Romansijerska anabaza Vjekoslava Kaleba, str. 790—803.

God. 26. — knj. 53. — 1987. — br. 1—2. — 374 str.

Sadržaj: Cvito *Fisković*, Zavičaj u životu i djelima Tina Ujevića, str. 5—26; Slobodan *Novak*, Moje Univerzijade, str. 27—48; Divna *Zečević*, Raspoređeni fragmenti, str. 49—51; Dina *Lukan*, Ne tuguj što gubiš korak, str. 52—54; Jolanda *Bilić*, Pamćenje svjetlosnih godina, str. 55—60; Nada *Iveljić*, Mrtvi vitez, str. 61—63; Grgo *Gamulin*, Nedoumice o vivisekciji, str. 64—79; Juan Ramon *Jimenez*, Bog željeni i željeni, (Preveo Nikola Milićević), str. 80—89; Ante *Armanini*, Dostojevski i volja za moć, str. 90—124; Pero *Budak*, Kajkavije, str. 125—131; Karmen *Milačić*, Talijanska pisma Ivanu Meštroviću, str. 132—156; Jevrem *Brković*, Zmija, str. 157—165; Radoslav *Dabo*, Napomena o Matoševu Kipu domovine 188' prototipu hrvatske novele 20. stoljeća, str. 166—170; Milan *Sokolić*, Svitanje nad Betlehemom, str. 171—190; Josip *Luetić*, O međunarodnoj brodarsko nautičko-trgovačkoj djelatnosti Konavljana 1560—1700, str. 191—205; Daniel *Ivin*, Tko je protiv Supila, str. 206—285; Cvjetko *Milanja*, Šegedinovi egzistencijalistički romani, str. 286—325; Nedjeljko *Mihanović*, Od analize prema sintezi, str. 326—328; Vida *Flaker*, Bibliografija Foruma XXI/1982—XXV/1986, str. 329—330; Bibliografija, str. 331—374.

God. 26. — knj. 53. — 1987. — br. 3—4. — 375—660 str.

Sadržaj: Janko Polić *Kamov*, Iznakaženi, str. 375—385; Nedjeljko *Fabrio*, Kamov, Op. 1, str. 386—389; Jozo *Laušić*, Psihuška, str. 390—411; Milivoj *Sironić*, Euripidova tragedija »Andromaha«, str. 412—418; Vladeta *Vuković*, Jedan pogled na savremenu srpsku poeziju na Kosovu, str. 419—431; Luko *Paljetak*, Periklo (predgovor), str. 432—454; William *Shakespeare*, Periklo (preveo Luko Paljetak), str. 455—507; Luko *Paljetak*, Bilješke, str. 508—515; Božo *Kukolja*, Uz poeziju haitskog pjesnika Jacquesa Roumaina, str. 516—517; Jacques *Roumain*, Afriko, sačuvao sam uspomenu na te (Izabrao i preveo Božo Kukolja), str. 518—528; Božo *Kukolja*, Léon Gontran Damas, str. 529—530; Léon *Gontran Damas*, Vratite mi moje lutke crne (Izabrao i preveo Božo Kukolja), str. 531—541; Nikola *Vončina*, Počeci hrvatske radio-drame, str. 542—576; Vesna *Berezovska*, Domaći intelektualci u romanima Ive Andrića, str. 577—593; Bogdan *Mališević*, O umjetnosti modernog romana, str. 594—615; Ljiljana *Kalebota*, Puzzle subjektivizma Petra Handkea, str. 616—622; Vlatko *Pavletić*, Kako čitati Matka Peića, str. 623—660.

God. 26. — knj. 53. — 1987. — br. 5—6. — 663—888 str.

Sadržaj: Slavko *Mihalić*, Iskorak, str. 663—670; Frano *Čale*, Talijanska metrika i hrvatska poezija, str. 671—694; Grgo *Gamulin*, Dva zakašnjela pisma, str. 695—709; Mani *Gotovac*, Pismo Marinu Držiću, str. 710—716; William *Shakespeare*, Soneti (Preveli Ž. Čorak i Z. Mrkonjić), str. 717—739; Dunja *Detoni-Dujmić*, U krajoliku Frana Galovića, str. 740—753; Mirko *Tomasović*, Humanistička izražajna dvojnost Marulićeva opusa, str. 754—760; Neda Miranda *Blažević*, Američka predigra, str. 761—780; Ivica *Duhović-Žaknić*, Oficij za Mikulu, str. 781—789; Ljerka *Schiffler*, Sunce danas zalazi ranije, str. 790—829; Pavao *Despot*, Dalmacija, ti i »Žarki ilinštak«, str. 830—835; Toma *Podrug*, Jednonošci, str. 836—845; Sead *Mahmutefendić*, Cele Pic i Cele zvani Pic, str. 846—859; Stjepan *Vukušić*, Baština, str. 860—869; Nikola *Milićević*, Sažetak o Ujeviću, str. 870—879; Neven *Jurica*, Književnoznanstveno djelo Ive Frangeša, str. 880—888.

13. GODIŠNJAK Jugoslavenskog centra za kristalografiju = Annual of the Yugoslav Centre of Crystallography / glavni urednik = editor in chief Drago Grdenić. — Vol. 1. 1962— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1962— . — 24 cm

Od Vol. 1 (1966) do Vol. 13 (1978) izlazi pod naslovom Izvještaj Jugoslavenskog centra za kristalografiju.

Vol. 21. — 1986. — 179 str. : ilustr.

Sadržaj: D. M. *Blow*, Protein crystallography and protein engineering, str. 5—9; B. *Kojić-Prodić*, Correlations between molecular structure and properties, str. 11—28; Carlo *Mealli*, Structural problems in organometallic chemisty: an interpretational approach, str. 29—43; R. *Zanetti*, Applications of crystallography to materials science, str. 45—58; S. *Popović*, B. *Gržeta* and T. *Balić-Žunić*, The doping methods in quantitative x-ray diffraction phase analysis, str. 59—83; R. *Grimaldi* and M. *Leoni*, X-ray diffraction in metallurgical research, str. 85—104; V. *Petraccone*, X-ray diffraction in polymers, str. 105—119; Marcello *Mellini*, Electron diffraction and electron imaging in the study of inorganic crystals, str. 121—130; A. *Prodan*, Electron diffraction studies of modulated structures, str. 131—147; Davide *Viterbo*, Direct methods: An ever improving tool for the solution of crystal structures, str. 149—165; Short communications (titles), str. 167—179.

14. HERAK, Milan

A new concept of geotectonics of the Dinarides = Nova koncepcija geotektonike Dinarida / Milan Herak. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 42 str. : ilustr. ; 29 cm — (Acta geologica ; vol. 16 ; br. 1) (Prirodoslovna istraživanja ; 51 [53!])

Sažetak na hrv. jeziku.

15. HERKOV, Zlatko

Povijest zagrebačke trgovine / Zlatko Herkov. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; Samobor : »Zagreb«, Radna organizacija za grafičku djelatnost, 1987. — IX, 305 str. : ilustr. ; 24 cm — (Građa za gospodarsku povijest Hrvatske ; knj. 21)

Str. V—IX: Predgovor / Vladimir Stipetić. — str. 301—302: Zusammenfassung.

16. JAKOV, Gotovac

Jakov Gotovac : 1895—1982 / [uredio Ivan Supičić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, 1986. — 23 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 36)

Str. 17—23: Popis djela Jakova Gotovca / Lovro Županović.

17. KORAĆ, Miladin

Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ, analiza stanja : (1977—1985) i moguća rešenja / Miladin Korać. — Zagreb : Globus : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 311 str. ; 25 cm — (Biblioteka Posebna izdanja / Globus)

Str. 7—8: Uvod / Jakov Sirotković. — Studija »Problemi sticanja i raspodele dohotka u SFRJ, analiza stanja (1977—1985) i moguća rešenja« izrađena je u okviru projekta Zavoda za ekonomska istraživanja JAZU »Analiza ekonomskog položaja privrednih grupacija u Jugoslaviji i Hrvatskoj 1971—1982«, kao deseti rad u tom nizu.

18. KRASIĆ, Stjepan

Stjepan Gradić : (1613—1683) : Život i djelo / Stjepan Krasić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filologiju, [i. e. Razred za društvene znanosti], 1987. — LXXI, 521 str. ; 24 cm — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 67)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium.

KVARTARNOGEOLOŠKA i paleontološka proučavanja u spilji Orlovači kod Sarajeva (SR Bosna i Hercegovina) = Quartärgeologische und paläontologische Forschungsarbeiten in der Höhle Orlovača bei Sarajevo (SR Bosnien und Herzegowina) / Mirko MALEZ, Ivica LAJTNER, Maja PAUNOVIĆ and Teofil SLIŠKOVIĆ. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. 37 str., [12] str. tabla : ilustr. ; 24 cm — (Krš Jugoslavije = Carsus Iugoslaviae ; 12/3)

Om. nasl. — Str. 36—37: Quartärgeologische und paläontologische Forschungsarbeiten in der Höhle Orlovača bei Sarajevo (SR Bosnien und Herzegowina).

LJETOPIS Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / urednik Hrvoje Požar. — Knj. 1. (1877) — . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1877— . — 23 cm

Knj. 90 : Za godinu : 1986. — 1987. — 651 str., [10] str., tabla

19. MAGDALENIĆ, Antun
BONACCI, Ognjen
JURAK, Vladimir

Sliv izvora Bulaž u središnjoj Istri = The Bulaž spring drainage area in Middle Istria / Antun Magdalenić, Ognjen Bonacci i Vladimir Jurak. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 26 str. : ilustr., zemljop. crteži ; 24 cm — (Krš Jugoslavije = Carsus Iugoslaviae ; 12/1)

Om. nasl. — Str. 23—26: [Summary:] The Bulaž spring drainage area in Middle Istria.

20. NATKO, Katičić

Natko Katičić : 1901—1983 / [uredio Duje Rendić-Miočević]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, 1986. — 41 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 34)

Str. 29—41: Popis radova Natka Katičića / Dubravka Hrabar i Hrvoje Sikirić.

21. PAVLETIĆ, Vlatko
Muški život : hermeneutičko čitanje Matka Peića / Vlatko Pavletić. — Osijek : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad Osijek ; Zagreb : Nakladni zavod Matice hrvatske, 1987. — 253 str. ; 24 cm — (Posebna izdanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavoda za znanstveni rad Osijek ; 9)

Kazala.

22. PUSIĆ, Eugen
Samoupravljanje u znanosti / Eugen Pusić. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 27 str. ; 20 cm — (Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ; sv. 58)

Na drugoj preliminarnoj str.: Projekt: Stanje znanosti i umjetnosti u Hrvatskoj. Rasprava; 3.

23. PUTANEC, Valentin
ŠIMUNOVIĆ, Petar
Retrospektivna onomastička bibliografija : hrvatskosrpska : do godine 1975 / Valentin Putanec, Petar Šimunović ; priredio Petar Rogulja. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1987. — VII, 405 str. ; 24 cm — (Djela Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti ; knj. 68)

Na prvom preliminarnom listu: Opera Academiae scientiarum et artium Slavorum meridionalium.

24. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za medicinske znanosti / urednik Nenad Grčević. — Knj. 284, sv. 1 (1951)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1951— . — 24 cm. Knj. 420, knj. 21 (1987). — 211 str., [48] str. tabla : ilustr.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: *Krmpotić-Nemanić*, J., *Kostović*, I., *Nemanić*, Đ. i M. *Judaš*, Intrakranijska i ekstrakranijska topografija moždanih živaca s osvrtom na funkcionalne komponente nervusa trigeminusa, 9—26; R. *Radulović*, B. *Krejović*, Lj. *Đorđević*, M. *Đorđević*, Topografska anatomija akustičnofacijalnog snopa u pontocerebralnom uglu, 27—33; R. *Radulović*, B. *Krejović*, Lj. *Đorđević*, M. *Đorđević*, Pars labyrinthica canalis facialis: hirurška anatomija, 35—39; G. H. *Glaser*, Cranial neuropathy in lymphoma, 41—44; M. *Ateljević*, T. *Janjatović*, P. *Petrović*, S. *Lučin*, M. *Meštrović* i T. *Dundjerović*, Konfrontacija pojedinih radioloških dijagnostičkih procedura pri otkrivanju razloga poremećene funkcije kranijskih živaca, 45—47; Ž. *Maričić*, V. *Deponte*, M. *Šamija* i D. *Čović*, Problemi zračenja tumora u području kranijskih živaca, 49—56; D. *Radonjić* i M. *Mitrović*, Paralize N. facialisa uzrokovane tumorima u intratemporalnom toku, 57—61; M. *Cohen*, Toxic effects of antineoplastic drugs on the cranial nerves, 63—67; M. *Ateljević*, T. *Janjatović*, S. *Lučin*, M. *Jovanović*, P. *Petrović* i T. *Dundjerović*, Značaj kompjutorizovane tomografije u dijagnostici kompresijskih procesa u orbiti, 69—71; Š. *Spaventi*, I. *Padovan*, K. *Knešaurek* i I. *Šlaus*, Detekcija tumora baze mozga jednofotonskom emisijom kom-

pjutoriziranom tomografijom, 73—78; I. *Padovan* i B. *Pegan*, Lezije kranijskih živaca pri tumorima frontobazalnog područja, 79—84; I. *Padovan*, B. *Pegan* i K. *Petrić*, Benigni i maligni tumori nazofarinksa i njihov utjecaj na kranijske živce, 85—96; D. *Trajer* i N. *Laktić*, Dijagnostika oštećenja okulomotoriusa, trohlearisa i abducenska pri intrakranijskim kompresijama, 97—106; B. *Pegan*, I. *Padovan*, V. *Petric* i R. *Šter-Padovan*, Kirurška anatomija kranijskih živaca u odnosu na tumore vrata, 107—113; M. *Orešković*, D. *Cerenko*, T. *Katanec*, M. *Nikšić-Ivančić*, Z. *Tolić* i D. *Sklizović*, Jatrogene povrede kranijskih živaca u cervikofacijalnoj onkokirurgiji, 115—119; F. *Kosoković*, V. *Katić*, Ž. *Bumber* i I. *Ljubijankić*, Gornji laringealni živac i parcijalna laringektomija, 121—126; Z. *Krajina* i S. *Simović*, Kirurgija tumora glandule parotis i lični živac, 127—133; Ž. *Ivić*, V. *Petric*, N. *Pipić* i D. *Sklizović*, Tumori sfenoetmoidnog područja i lezije kranijskih živaca, 135—140; A. *Ivanović*, D. *Radonjić* i T. *Marković*, Elektronistagmografske karakteristike tumora zadnje lobanjske jame, 141—150; N. *Zurak*, D. *Božičević* i B. *Barac*, Neurofiziologijske osnove periferne stimulacijske analgezije u bolesnika s malignim tumorima glave i vrata, 151—158; J. *Korošić*, Uloga perimetrije u dijagnostici hijazmatskog sindroma, 159—175; D. *Jadro-Šantel*, N. *Grčević*, S. *Lambaša* i N. *Bešenski*, Patologija tumora infundibulohijazmatske regije, 177—187; I. *Jeličić*, I. *Padovan*, M. *Radetić* i V. *Lupret*, Kirurgija tumora selarnog i paraselarnog područja, 189—198; I. *Jeličić*, I. *Padovan*, R. *Broz* i M. *Grgas*, Tumori pontocerebralnog kuta i konzekutivne lezije moždanih živaca, 199—204; Ž. *Gnjidić*, A. *Popov*, Ž. *Alić*, D. *Kovač* i V. *Bakulić*, Neurokirurški tretman spastičnog tortikolisa, 205—211.

25. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za likovne umjetnosti / urednik Andre Mohorovičić. — Knj. 252, sv. 1 (1935) — . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1935 — . — 31 cm

Knj. 423, knj. 13 (1986). — 165 str. : ilustr., faks.

Sažeci na engl. i njem. jeziku.

Sadržaj: Ana *Deanović*, Meštrovićevi prostori, str. 7—117; Ivan *Martinčić*, Izabrana bibliografija, str. 119—129; Mirna *Kump*, Popis arhitektonskih djela i urbanističkih zahvata, str. 131—143; Vesna *Barbić*, Meštrović i arhitekti, str. 145—165.

26. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti. Kemijske znanosti / urednik Mihovil Proštenik. — Knj. 394, knj. 18, sv. 1 (1983) — . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1983— . — 24 cm

Knj. 425, knj. 30, sv. 5 (1986). — 83 str. : ilustr.

Hrv. i engl. tekst. — Sažeci na hrv. i slov. jeziku.

Sadržaj: Vladimir *Prelog*, Neka razmišljanja nakon 118 semestara studija kemije, str. 7—18; D. *Fleš*, F. *Ranogajec* i R. *Vuković*, Kopolimerizacija fenilvinil-alkil-etera i anhidrida maleinske kiseline u Calvetovu kalorimetru, str. 19—26; Berislav *Glunčić* i Krunoslav *Kovačević*, 2,4-Diamino-5-(3,4,5-trimetoksibenzil)-6-arilsulfoniloksipirimidini i njihova hidrogenoliza, str. 27—31; Berislav *Glunčić*, Krunoslav *Kovačević* i Nedjeljko *Kujundžić*, Sinteza biološki aktivnih derivata 2,4-diamino-5-benzilpiramidina, str. 33—40; Z. *Jandrić* i M. *Proštenik*, Lipidi viših glji-

va. X. Ugljikovodici u plodnicama gljiva, str. 41—46; Miroslav *Lukić*, Jure J. *Herak*, Irena *Lukić* i Branimir *Gašpert*, Elektrokemijska dehalogenacija 6-halogenopenicilanskih kiselina kao intermedijera u dobivanju sulfona penicilinskih kiselina, str. 47—52; Mihailo Lj. *Mihailović*, Rade *Marković* i Aleksandar *Milovanović*, Uticaj strukturnih karakteristika δ-metilenske grupe u sekundarnim acikličnim alkoholima na trans/cis odnos kod 2,5-disupstituisanih tetrahidrofuranskih etarskih proizvoda postalih pri olovo-tetraacetatnoj reakciji, str. 53—59; Branko *Stanovnik*, Alenka *Mozer* in Miha *Tišler*, 1,3-Dipolarna cikloadicija 2-diazopropana na derivate s-triazolo[1,5-b]piridazina in bis-s-triazolo[1,5-b:3',4'-f]piridazina. Sinteza in pretvorbe derivatov 9H-pirazolo[4,5-d]-s-triazolo[1,5-b]piridazina, 9H-pirazolo[3,4-d]bis-s-triazolo [4,3-b:5',1-f]piridazina in 11H-pirazolo[3,4-d]bis-s-triazolo[1,5-b:3',4'-f]piridazina, str. 61—69; V. *Škarić*, J. *Makarević*, D. *Škarić* i V. *Turjak-Zebić*, Sintetski putovi do neuobičajenih peptida aminocikloheksankarboksilnih kiselina, str. 70—83.

27. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za društvene znanosti / glavni i odgovorni urednik Eugen Pusić. — Knj. 274, knj. 1 (1948)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1948— . — 24 cm

Knj. 426, knj. 24 [25!] (1986). — 278 str.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Dušan *Čalić*, Struktura samoupravnog socijalističkog društva i uloga zakona vrijednosti i planiranja u njegovoj izgradnji, str. 1—28; Adolf *Dragičević*, Formiranje političke ekonomije socijalizma, str. 29—94; Eugen *Pusić*, Regulacija u društvu, str. 95—205; Mate *Suić*, Hijeronim *Stridonjanin* — građanin Tarsatike, str. 213—278.

28. RAD Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti. Matematičke znanosti / urednik Vladimir Volenec. — Knj. 396, knj. 19 [20!], sv. 1 (1982)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1982— . — 24 cm

Knj. 428, knj. 31, sv. 6 (1987). — 135 str. : ilustr.

Sažeci na hrv. jeziku.

Sadržaj: Lando *Degoli*, Un théorème sur les systèmes linéaires irréductibles de quadriques, str. 1—12; Vladimir G. *Kirin*, Another simple form of the axiom of choice, str. 13—16; Boris J. *Pavković*, Ivan *Kamenarović*, The general solution of the Frenet system in the doubly isotropic space $I_3^{(2)}$ str. 17—24; Ksenija *Horvatić-Baldasar*, Erika *Kramer*, Ida *Matulić-Bedenić*, A contribution to the classification of biplanes of order 9, str. 25—30; Otto *Röschel*, Bemerkung zu den Torusflächen des Flaggenraumes, str. 31—36; Ivan *Lončar*, Some results on resolutions of spaces, str. 37—50; Sibe *Mardešić*, Partial continuity of strong homology, str. 51—58; Ognjan *Jotov*, An extension of symplectic geometry, str. 59—70; Vladimir *Volenec*, UV-conconical quadruples of points on a conic, str. 71—78; Vladimir *Volenec*, A characterization of the regular pentagon, str. 79—82; Andreas W. M. *Dress*, Reinhard *Franz*, Zu einer Frage von Herrn S. Bilinski Pflasterungen von Brezelflächen

betreffend, str. 83—102; Dragoslav S. *Mitrinović*, Josip E. *Pečarić*, Walther *Janous*, Some trigonometric inequalities, str. 103—128; Walter *Wunderlich*, Fast bewegliche Okaeder mit zwei Symmetrieebenen, str. 129—135.

29. RADOVI Centra za znanstveni rad Vinkovci = Papers of the Centre for Scientific Work Vinkovci / urednici Dušan Klepac, Katica Čorkalo. — 1 sv. 1971 — . — Vinkovci : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Centar za znanstveni rad Vinkovci, 1971— . — 24 cm

Tekst i sažeci na hrvatskom i na stranim jezicima.

Sv. 6 (1987). — 182 str. : ilustr.

Sadržaj: Mirko *Vidaković*, Prof. dr. Dušan Klepac, izv. član JAZU, str. 5—28; Dušan *Klepac*, L'aménagement et la gestion des forêts de chêne pédonculé en Croatie, str. 29—46; Anton *Kurir*, Blütenbesuch, Polyphagie und Antagonistenkomplex der Gammaeule (Autographa gamma L. 1758 — Noctuidae, Lepidoptera) in Europe, str. 47—112; Nikola *Segedi*, Razdioba šuma Petrovaradinske pukovnije na državni erar i imovine općine prilikom razvojačenja Vojne krajine 1871. god., str. 113—152; Mirko *Potočnjak*, Zabilježeno, očekivano i kontrolirano kretanje stope oprasivosti u istočnoslavonskom svinjogojstvu, str. 153—182.

30. RADOVI Zavoda za znanstveni rad Varaždin = Papers of the Institute for Scientific Research Work in Varaždin / urednik Andre Mohorovičić. — Knj. 1 (1986) — . — Varaždin : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986— . — 24 cm

Knj. 1 (1986). — 336 str. : ilustr., [3] presavijena l. s tablama i faks.

Sadržaj: *Mohorovičić*, Andre, Predgovor, str. 7—8; Samoupravni sporazum o radu i djelovanju Zavoda, str. 9—12; Program rada Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu, str. 13—15; *Šimunić*, Antun, Geološka građa okolice Lepoglave i osvrt na pojave mineralnih sirovina, str. 19—32; *Malez*, Mirko, Kvartarni sisavci (Mammalia) iz Velike pećine na Ravnoj gori (SR Hrvatska, Jugoslavija), str. 33—140; *Vidaček*, Željko i *Tomić*, Frane, Proizvodna i melioraciona problematika poljoprivrednog zemljišta iz područja Šemovca, str. 141—152; *Lončar*, Ivan, Preslikavanja beskonačno dimenzionalnih prostora, str. 153—170; *Feletar*, Dragutin, Povijesni razvoj i suvremeno značenje vađenja ugljena na Podravskoj Bilogori, str. 171—192; *Klemm*, Miroslav, Planovi Čakovca, Kotoribe i i Legrada iz druge polovice 17. stoljeća u Bečkom vojnopovijesnom muzeju, str. 193—202; *Marković*, Mirko, Kulturno-povijesni fenomen stare Lepoglave, str. 203—210; *Filipan*, Božena, Prosvjetna politika Hrvatskog kraljevskog vijeća s posebnim osvrtom na osnovno školstvo, str. 211—250; *Ređep*, Milivoj i *Žugaj*, Miroslav, Posjedovna struktura Varaždinske županije u svjetlu popisa gospodarstva iz 1895. godine, str. 251—266; *Perči*, Ljerka, Popis građana Varaždina iz 1520. godine, str. 267—276; *Jembrih*, Alojz, Kajkavska gramatika Ignacija Szentmártonyja (1783), str. 277—306; *Zvonar*, Ivan, Suodnos usmene i pisane kajkavske književnosti od prvih tragova do Hrvatskog narodnog preporoda, str. 307—318; *Hranjec*, Stjepan, Zapisi usmene narodne kajkavske poslovice, str. 319—330; *Petr-Marčec*, Smiljana, Istraživanje tradicijske ishrane u muzeju prehrane »Podravka«, str. 331—336.

31. SOME observations on the mechanism of electric taste = Neka opažanja o mehanizmu električnog okusa / Zoran BUJAS, Dean AJDU-

KOVIĆ, Silvija SZABO, Dragutin MAYER and Marijan VODANOVIĆ. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1986. — 13 str. : ilustr. ; 29 cm. — (Prirodoslovna istraživanja ; 54) (Acta biologica ; vol. 12 ; br. 1)

Om. nasl. — Str. 11—13: [Sažetak:] Neka opažanja o mehanizmu električnog okusa.

32. STARINE / glavni i odgovorni urednik Vladimir Bayer. — 1. sv. 1869— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za društvene znanosti, 1869— . — 24 cm

Sažeci na stranim jezicima.

Knj. 60 (1987). — 179 str. : ilustr.

Sadržaj: Lelja *Dobronić*, Nova Ves — povijesni dio Zagreba, str. 1—44; Lujo *Margetić*, Neiskorištene vijesti o krčkom knezu Dujmu II, str. 45—52; Vladimir *Bayer*, Dokumenti o ukinuću torture i o ukinuću smrtne kazne u onim jugoslavenskim zemljama koje su u XVIII. stoljeću bile u sklopu Habsburške Monarhije, str. 53—70; Mirko *Marković*, Prilog poznavanju djela objavljenih u zagrebačkoj tiskari Pavla Rittera Vitezovića, str. 71—100; Ivan *Pederin*, Acta politica et oeconomica cancellarie communis Tragurij in saeculo XV, str. 101—177.

33. STJEPAN Šulek : 1914—1986 / [uredio Ivan Supičić]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, 1987. — 29 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 37)

Str. 21—29: Popis djela Stjepana Šuleka.

34. SUVREMENI ekonomski problemi / [urednik Dušan Čalić]. — 1. sv. (1962) — . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; Informator, 1962— . — 24 cm

Br. 8. — 1987. — VI, 172 str. : ilustr.

Sadržaj: Dušan *Čalić*, Socijalizam i ekonomske zakonitosti, str. 1—60; Vladimir *Stipetić*, Jedno stoljeće u razvoju nacionalne strukture stanovništva na teritoriju SR Hrvatske, str. 61—126; Adolf *Dragičević*, Znanstveno-tehnološka revolucija i naš ekonomski i društveni razvoj, str. 127—148; Marijan *Korošić*, Jugoslavenska privreda u osamdesetim godinama, str. 149—172.

35. TESTIRANJE nekih familija čistih vrsta i povratnih križanaca dvoigličavih borova na kršu = Testing some families of two needle pines and their back crossed hybrids in karst / Mirko VIDAKOVIĆ, Želimir BORZAN, Nikola KOMLENOVIĆ and Ante KRSTINIĆ. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, 1986. — 12 str. : ilustr. ; 24 cm — (Annales forestales = Anali za šumarstvo ; 12/3)

Sažetak na engl. jeziku.

36. TRAVAUX du Comité international pour l'étude des bauxites, de l'alumine et de l'aluminium / [rédacteur-en-chef Hrvoje Požar]. — Zagreb : Academie yougoslave des sciences et des arts. — 24 cm.

Vol. 14—15. — International symposium on bauxite prospecting and mining, Tapolca, Hungary, Oct. 2/5, 1985. — 1985. — VII, 268 str., table : ilustr.

Sadržaj: G. P. *Kripal'*, Taksonometrija boksitorudnyh ob'ektov i zakonomernosti ih razmešenija na kontinentah, str. 1—10; A. *Tóth*, Paleographic reconstruction — Bauxitic prediction — A case history from the Gerecse Mts., Hungary, str. 11—14; Gy. *Komlóssy*, Paleogeographic implications of Karst bauxite genesis, str. 15—23; A. W. *Ruttner*, Transport in extremely acid waters and subsequent percipitation in alkaline environment — A possible way for the formation of Karst bauxites, str. 23—32; I. *Valeton*, Alpine orogeny and genesis of nickel laterities and bauxites during Jurassic and Cretacerous in Greece, str. 33—52; N. *Ozlü*, New facts on diaspore genesis in the Akseki-Seydisehir bauxite depositis (Western Taurus, Turkey), str. 53—62; A. *Csordás Tóth*, I. *Vörös*, B. *Szikora*, I. *Imre*, SEM and EPMA investigations of microminerales in Iszkaszentgyörgy bauxites, str. 63—72; E. *Juhász*, M. *Polgári*, Electron-microprobe and SEM investigation of the Németbánya bauxite deposit, str. 73—76; D. *Dragović*, P. *Vukotić*, S. *Jovanović*, Lithological types and distribution of rare earths elements in white bauxite deposits of Montenegro, str. 77—82; I. *Elek*, Isotope geochemical examinations on clay and bauxite with special regard to the possibility of their genetical relations, str. 83—100; I. *Horvath*, Z. *Péter*, Geochemical investigations of the Iharkut bauxite, str. 101—116; H. *Schorin*, Contribution to the geochemistry of trace elements in a laterite from Southeastern Venezuela, str. 117—128; I. A. *Vitovskaja*, A. P. *Nikitina*, Typomorphism of minerals as an indicator of ore-bearing crusts, str. 129—138; H. R. *Pollack*, E. *Szabó*, Water-hazard types of lateritic-bauxitic plateaux, str. 139—148; I. *Kis*, Designing water level reduction by computer programing in Nyirád Plant of Bakony Bauxite Mines, str. 149—156; G. *Joly*, Ph. *Jacquin*, Comprehensive modular data processing package: From geostatistics to mine operation, str. 157—162; F. *Brokés*, K. *Tóth*, J. *Knauer*, Computational system for field-geological descriptions worked out by Hungalu Prospecting Co., Balatonalmádi, Hungary, str. 163—166; B. *Fodor*, V. *Lengyel*, F. *Rapp*, Gy. *Bárossy*, A. *Bárdossy*, Application of geostatistical methods in Hungarian mining and mining geology, str. 167—180; I. *Balogh*, L. *Nyerges*, Recent results and ways of improvements of well logging methods applied in bauxite exploration, str. 181—190; J. *Haas*, E. *Jocha-Edelenyi*, A. *Tóth*, J. *Knauer*, K. *Tóth*, F. *Szantner*, M. H. *Koncz*, Bauxite forecast maps of the Transdanubian Central Range: Principles of complication and possible uses, str. 191—200; L. *Szabadváry*, F. *Szantner*, K. *Kakas*, L. *Nyerges*, Z. *Szörényi*, *I. Farkas*, The use of multi-frequency electromagnetic measurements in bauxite prospecting in Hungary, str. 201—208; K. *Daskalakis*, I. *Mészáros*, G. *Rezessy*, Z. *Szörényi*, L. *Szabadváry*, Experimental electromagnetic bauxite prospection in the Helicon, Mts, Greece, str. 209—218; J. *Regnier*, Mechanization in Aluminium Pechiney's French bauxite mines, str. 219—224; K. *Wisnovszky*, Bauxite mine designing in Hungary, str. 225—230; J. *Gebhard*, T. *Orbán*, The development of bauxite mining in Hungary with regard to geological circumstances, str. 231—240; K. *Kreischer*, E. *Lohrmann*, Features of mining technology applied in Iszaszentgyörgy bauxite mines, str. 241—250; P. *Bild-*

gen, J. *Boulegue*, A. *Simonin*, Spectral signatures analysis from bauxitic laterities and karstic bauxites. Application to the research of aluminous ores by remote sensing, str. 251—263; *White*, Joe L., New books, str. 265—268.

37. UPOREDNO pomorsko pravo i pomorska kupoprodaja / [glavni i odgovorni urednik Vladislav Brajković]. — 1958, br. 1 — . — Zagreb : Zavod za pomorsko pravo, historiju i ekonomiku pomorstva Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, 1958— . — 24 cm

Br. 1—4 (109—112). — 1986. — 355 str.

Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: Vesna *Polić-Ćurčić*, Uvjeti za upis brodova — stvarna veza broda i države zastave, str. 1—45; Vladimir Đuro *Degan*, Zakonodavstvo industrijski razvijenih država o dubokokomorskom rudarstvu i Konvencija UN o pravu mora iz 1982., str. 46—90; Velimir *Filipović*, Odgovornost zračnog prijevoznika za štete na stvarima, str. 91—121; Ivo *Grabovac*, Vađenje potonulih stvari u Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora, 1982, str. 104—121; Ljerka *Mintas-Hodak*, Uvrštenje uglavka o izbranom sudu predviđenog u ugovorima o prijevozu tereta morem u sadržaju teretnice, str. 122—157; Zoran *Konstantinović*, Evolucija obračunske jedinice Posebnog prava vučenja i njena uloga u ograničenju odgovornosti brodara, str. 158—177; Petar *Kragić*, Manjkovi tereta kod prijevoza tankerima, str. 178—190; Igor *Krković*, Odgovornost brodara za smrt i tjelesne ozljede člana posade broda u jugoslavenskom pravu, str. 191—211; United Nations Convention on Conditions for Registration of Ships, 1986. (UNCTAD) = Konvencija Ujedinjenih naroda o uvjetima za upis brodova, 1986. (UNCTAD) — (stručni prijevod: Vesna *Polić-Ćurčić)*, str. 213—263; Unctad Model-Clauses on Cargo Insurance (All Risks Cover) = UNCTAD-ove Uzorak-klauzule za osiguranje tereta (Pokriće svih rizika) — (stručni prijevod: Ljerka *Mintas-Hodak*), str. 265—295; Ljerka *Mintas-Hodak*, UNCTAD-ove uzorak-klauzule za osiguranje tereta, str. 296—320; Odluke domaćih sudova i drugih organa: Viši privredni sud Hrvatske, Presudba br. Pž. — 194/85 od 1. X 1985. o oštećenju tereta tijekom prijevoza stvari morem, prikaz Pave *Devića*, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 321—325; Viši privredni sud Hrvatske, Rješenje br. Pž — 427/85 od 22. X 1985. o obavezi plaćanja vozarine u slučaju ugovorene klauzule »puno za prazno«, prikaz Pave *Devića*, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 326—331; Viši privredni sud Hrvatske, Presuda br. Pž. — 844/85 od 11. XI 1985. o prijevozu nafte i odgovornosti brodara za manjak tereta, prikaz Pave *Devića*, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 332—338; Odluke stranih sudova i arbitraža: Engleski Apelacioni sud, Presuda od 24. i 25. VII 1985. Samuelson v. National Insurance and Guarantee Corporation, o iznimci od opće odredbe o pravu na neplaćanje naknade štete prema polici osiguranja vozila u cestovnom prometu 1 (c), prikaz i bilješka Klare *Vedriš*, asistentice istraživača, str. 339—343; Francuski kasacioni sud, Presuda od 4. VI 1982. Office du commerce de la Tunisie et Sté Tunisienne d'assurance et de réassurances *v.* Sté Fiadora Compania Naviera et Sté Marseille-Fret, o uvrštenju arbitražne klauzule iz brodarskog ugovora u sadržaj teretnice, prikaz i bilješka Ljerke *Mintas-Hodak*, asistentice istraživača, str. 343—345; Francuski Apelacioni sud, Presuda od 25. VII. 1984. Sté Comptoir Commercial André *v.* Sté Trans Company Ship Panama et Sté Agatrade, o uvrštenju

arbitražne klauzule iz brodarskog ugovora u sadržaj teretnice, prikaz i bilješka Ljerke *Mintas-Hodak*, asistentice istraživača, str. 346—350; Osvrti: Okrugli stol o mjerodavnom pravu za ugovor o pomorskom osiguranju i o UNCTAD-ovim uzorak-klauzulama za pomorsko osiguranje, Zadar 20. i 21. III. 1986. (Ljerka *Mintas-Hodak*), str. 351—353; Round Table on Applicable Law for Marine Insurance Contract and on UNCTAD Model-Clauses for Marine Insurance, str. 353—355.

Br. 1—2 (113—114). — 1987. — 193 str.
Sažeci na engl. jeziku.

Sadržaj: In memoriam Kaj Pineus. In memoriam Nikola Perčić. In memoriam Zvone Rihtman. Emilio *Pallua*, Dvadeset godina djelovanja engleske Pravne komisije i neke novije rješidbe, str. 1—29; Stojan *Cigoj*, Zabrana kumuliranja prava na naknadu štete i na naknadu iz obvezatnog osiguranja u pomorskom prijevozu, str. 30—35; Petar *Brajković*, Razmatranje temelja brodarove odgovornosti za fizički integritet putnika de iure condendo, str. 36—42; Berislav *Pavišić*, Usporedni osvrti na krivična djela zaštite reda (poretka odnosa) u plovidbi, str. 44—77; Zoran *Tasić*, Privremena naredba zabrane raspolaganja u postupku pred engleskim sudovima, str. 78—89; Resolution adopted by the Committee on Shipping at its twelfth session, (stručni prijevod: mr. Vesna *Polić-Ćurčić*), str. 1—113; Odluke domaćih sudova i drugih organa: Viši privredni sud Hrvatske, Presuda br. Pž. 995 85 od 19. XI. 1985. o odgovoronsti brodara za oštećenje tereta — Skrivena mana broda, prikaz Pave *Devića*, suca višeg privrednog suda Hrvatske, str. 114—119; Viši privredni sud Hrvatske, Presuda br. Pž. 1232 85. o međunarodnoj kupoprodaji, prikaz Pave *Devića*, suca Višeg privrednog suda Hrvatske, str. 120—125; Odluke stranih sudova i arbitraža: Engleski Apelacioni sud, Presuda od 9. i 10. VI. 1986. Continental Illinois, National Bank and Trust Company of Chicago *v.* John Paul Papanicolaou; Continental Illinois National Bank and Trust Company of Chicago *v.* Nicholas Frederick Papanicolaou, o tuženicima koji su izdali osobno jamstvo banci za otplatu duga glavnog dužnika, prikaz i bilješke Ljerke *Mintas-Hodak*, str. 126—131; Apelacioni sud Sjedinjenih Američkih Država, Presuda od 19. III. 1986. B. M. A. Industries, Ltd. *v.* Nigerian Star Line, Ltd. o primjeni doktrine o skretanju (Deviation), prikaz i bilješke Zoran *Konstantinović*, str. 132—138.

Osvrti:

Ana *Sihtar*, 57. zasjedanje Pravnog odbora Međunarodne pomorske organizacije (IMO), London, od 27. do 31. X 1986, str. 139—168; Vesna *Polić-Ćurčić*, 12. zasjedanje Odbora za pomorstvo UNCTAD-a, Ženeva, od 10. do 21. XI. 1986, str. 169—179; Zoran *Knežević*, Informacija o pravnim problemima procedure privremenog uvoza brodova i njihova carinjenja, str. 180—186; Izvještaj sa Godišnje skupštine Jugoslavenskog udruženja za pomorsko pravo, Rijeka, 20. I. 1986, Ljerka *Mintas-Hodak*, str. 187—190; Okrugli stol o problemima stvarnopravnih i obveznopravnih jamstava u vezi s brodom s aspekta osiguranja, Bled, 2. i 3. IV. 1987, Klara *Vedriš*, str. 191—192; Kratice, str. 193.

38. USPIJEVANJE nekih vrsta i hibrida dvoigličavih borova na Đurđevačkim pijescima = Growth of some two needle pines and their hybrids on sandy soil in Đurđevac / Mirko VIDAKOVIĆ, Ante KRSTINIĆ, Marija HALAMBEK and Želimir BORZAN. — Zagreb : Jugosla-

venska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, 1986. — 16 str. : ilustr. ; 24 cm — (Annales forestales = Anali za šumarstvo ; 12/4)
Sažetak na engl. jeziku.

39. VALE, Vouk
Vale Vouk : 1886—1962 : o 100. obljetnici rođenja / [uredio Zvonimir Devidé]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za prirodne znanosti, 1986. — 38 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 35)
Str. 23—38: Kronološki popis radova akademika Vale Vouka / Vanda Kochansky-Devidé.

40. VANĐURA, Đuro
Religiozne teme nizozemskih slikarskih škola / [Đuro Vanđura]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti : Strossmayerova galerija starih majstora : Đakovački Vezovi, Đakovo : Dijecezanski muzej, Đakovo 1987. — 16 str. : ilustr. ; 24 cm
Katalog.

41. VANĐURA, Đuro
Oblici narodne kulture u nizozemskom slikarstvu / [Đuro Vanđura]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti : Strossmayerova galerija starih majstora : Zavod za znanstveni i umjetnički rad IC JAZU, Split, 1987. — 15 str. : ilustr. ; 24 cm
Om. nasl. — Katalog.

42. VELJKO Gortan : 1907—1985 / uredio Rudolf Filipović. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1987. — 45 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 39)
Sadržaj: Ispraćaj posmrtnih ostataka akademika Veljka Gortana na Mirogoju — Zagreb, 28. ožujka 1985, str. 9; Riječi: Akademik Rudolf *Filipović*, tajnik Razreda za filološke znanosti, JAZU, str. 11—12; Prof. dr. Branko *Bošnjak*, izvanredni član JAZU, str. 15—16; Prof. dr. Vladimir *Vratović*, str. 17—19; Prof. dr. Rafo *Bogišić*, izvanredni član JAZU, str. 21—22; Komemorativni sastanak u povodu prve obljetnice smrti akademika Veljka Gortana održan 14. travnja 1986. godine u palači Akademije: Prof. dr. Milivoj *Sironić*, član suradnik JAZU, str. 25—32; Popis radova Veljka Gortana, Pavao *Galić*, str. 33—45.

43. VIJESTI Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / urednik Ante Bartulica. — God. 1, br. 1 (1980)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1980— . — 28 cm
God. 8 (1987). — br. 18. — 28 str.
8 (1987). — br. 19. — 36 str.

44. ZAJC, Ivan

Djela za glasovir / Ivan Zajc ; priredio Jurica Murai ; [notograf Marija Riman]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju, 1987. — XIX, 40 str. s notama ; ilustr., faks. ; 32 cm — (Izabrana djela : o 150. obljetnici skladateljeva rođenja ; knj. 2) (Instrumentalne skladbe ; sv. 1)

Str. XV—XVI: [Zusammenfassung:] Die Klavierwerke von Ivan Zajc.

45. ZAPFE, Helmuth

Die Primatenfundstellen im Alttertiär des Fayum, Ägypten / Helmuth Zapfe. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1987. — 15 str. : ilustr. ; 20 cm — (Predavanja održana u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti ; sv. 57)

Str. 15: [Sažetak:] Nalazište primata u donjem tercijaru Fayuma, Egipat.

46. ZBORNIK Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti / [urednik Ljubo Boban]. — 1. sv. (1954)— . — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1954— . — 24 cm

Sv. 14. — Posvećen Jurju Križaniću : povodom 300. obljetnice smrti : 1683—1983. — 1986. — 333 str. : ilustr.

Tekst i sažeci na hrv., engl., rus. i franc. jeziku. — Lat. i ćir.

Sadržaj: Ivan *Golub,* Križanićeva koncepcija povijesti, str. 1—24; Ivan *Golub,* Službeni zapisi o smrti Jurja Augustina Križanića, str. 25—30; Marija I. *Avtokratova,* Sočinenija Jurija Križaniča v fondah Central'nogo gosudarstvennogo arhiva drevnih aktov (Moskva), str. 31—38; Lev N. *Puškarev,* Jurij Križanič v Tobol'ske (1661—1676), str. 39—48; V. A. *Aleksandrov,* Jurij Križanič o Sibiri, str. 49—64; R. Agnes *Várkonyi,* Die internationale antitürkische Koalition im Zeitalter von Križanić und Zrinyi, str. 65—72; Miroslav *Frančić,* Juraj Križanić — Idéologue de l'absolutisme, str. 73—82; B. N. *Florja,* Jurij Križanič o vnešnei politike russkogo gosudarstva, str. 83—101; Sophia *Senyk,* Križanić und Ukraine, str. 101—114; Josef *Metzler,* Die Sacra Congregatio de Propaganda Fide zur Zeit Juraj Križanić's, str. 115—130; Ilija *Lukanović,* Hrvatski zavod u Beču (1627—1783), str. 131—136; Nikola R. *Pribić,* Juraj Križanić ein barocker Humanist, str. 137—144; Jan *Krajcar,* Some formative influences on Križanić's ideals, str. 145—172; Monica *Partridge,* Križanić and England, str. 159—172; Miroslav *Kvapil,* Interes za život i djelo J. Križanića u Češkoj, str. 173—188; Zacharias N. *Tsirpanlis,* Juraj Križanić et les Grecs, str. 189—206; Geert *Van Dartel,* Nicolaas Witsen i Juraj Križanić. Knjiška i osobna veza, str. 207—236; Mirko *Marković,* Doprinos Jurja Križanića i njegovih suvremenika geografskom poznavanju ilirskih zemalja, str. 237—242; Paul *Buškovič,* Juraj Križanić i russkoe staroobrjadčestvo, str. 243—256; Stjepan *Krasić,* Stjepan Gradić prema Rusiji Križanićeva doba, str. 257—270; Aldo *Starić,* Križanićev spis »O svetom krštenju«, str. 271—274; Mijo *Korade,* Križanićevo školovanje kod Isusovaca u Grazu, str. 275—284; Tonči *Trstenjak,* Aleksandar Komulović kao mogući uzor Jurju Križaniću u politici i crkvenom jedinstvu, str. 285—302; Angelo *Tamborra,* La scoperta di Juraj Križanić nella seconda metà del

sec. XIX e il suo significato, str. 303—316; Branko *Đukić*, Juraj Križanić u savremenim jugoslovenskim i inostranim enciklopedijama, str. 317—328; Ivan *Golub*, Radovi Aleksandra Ljoviča Goljdberga o Jurju Križaniću, str. 329—333.

47. ZDENKO, Škreb : 1904—1985 / uredio Rudolf Filipović. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za filološke znanosti, 1987. — 45 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 40)

Sadržaj: Ispraćaj posmrtnih ostataka na Mirogoju, Zagreb, 3. 10. 1985, str. 9; Riječi: Akademika Rudolfa *Filipovića*, tajnika Razreda za filološke znanosti JAZU, str. 11—12; Prof. dr. Viktor *Žmegač*, str. 13—14; Prof. dr. Ante *Stamać*, str. 15—17; Prof. dr. Nedjeljko *Mihanović*, član suradnik JAZU, str. 19—20; Akademik Radoslav *Katičić*, Zdenku Škrebu — In memoriam, str. 23—32; Božidar *Petrač*, Anđelko *Novaković*, Popis radova Zdenka Škreba, str. 35—45.

48. ZNANSTVENI sabor Slavonije i Baranje (4 ; 1984 ; Osijek)

Zbornik radova / Četvrti znanstveni sabor Slavonije i Baranje ; urednici Dušan Čalić, Đuro Berber. — Osijek : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad Osijek, 1984. — 2 sv. — 24 cm — (Posebna izdanja / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad Osijek ; 7)

Sv. 2. — 1984. — 662 str. : ilustr.

Sažeci na engl. jeziku. — Na ovitku god. 1986.

Sadržaj: Odgoj, obrazovanje i fizička kultura: Ivan *Mandić*, Planiranje kadrova i obrazovanja za područje Slavonije i Baranje do 2000. godine, str. 7—17; Slavko *Stojanović*, Obrazovanje i zaposlenost stanovništva Slavonije i Baranje, str. 18—28; Nikola *Barić*, Povezanost centara usmjerenog obrazovanja s organizacijama udruženog rada (Inicijalno stanje u istraživanju), str. 29—39; Branko *Kranjčev*, Uvođenje učenika u istraživački rad kao poseban zadatak škole, str. 40—45; Mladen *Subotić*, Jezično stvaralaštvo učenika osnovne škole kao estetski i odgojni fenomen, str. 46—61; Nikola *Biljan*, Razvoj učeničkog zadrugarstva u Slavoniji i Baranji, str. 62—72; Ante *Vukasović*, Odgojna funkcija učeničke zadruge, str. 73—80; Tomo *Šalić*, Učenička zadruga i profesionalna orijentacija mladih, str. 81—86; Marijan *Grgković*, Rad u učeničkoj zadruzi u funkciji pripremanja mladih za općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu, str. 87—92; Frano *Dragun*, Pojava reorganizacije i učeničko zadrugarstvo (preliminarne teze), str. 93—99; Božena *Hadžić*, Društveno neprihvatljivo ponašanje djece i omladine na području Zajednice općina Osijek (Prikaz stanja), str. 99—116; Olga *Petak*, Devijantno ponašanje mladih i centri za socijalni rad u slavonskobaranjskoj regiji, str. 117—130; Marina *Ajduković*, Komparativna analiza pojave društveno neprihvatljivog ponašanja maloljetnika na području Slavonije i Baranje, str. 131—145; Tihomir *Prvulović*, Mogućnosti osnovne škole u prevenciji neprihvatljivog ponašanja učenika, str. 146—167; Vladimir *Aubreht*, Struktura, relacije struktura i transformacije struktura ličnosti pod utjecajem nekih programiranih trenažnih postupaka, str. 168—171; Vladimir *Aubreht*, Struktura brzine nogometaša, str. 172—193; Branko *Elsner*, Kanoničke relacije nekih mjera antropometrijskih karakteristika i nogometnih

motoričkih sposobnosti, str. 194—199; Dragan *Milanović*, Relacije morfoloških taksona i taksona određenih efikasnošću u nekim atletskim disciplinama, str. 200—221; Josip *Gašparac*, Utjecaj morfoloških dimenzija na uspjeh i stupanj usvojenosti stereotipa gibanja skoka uvis tehnikom »Flop«, str. 222—240; Josip *Marić*, Povezanost nekih motoričkih dimenzija i elemenata tehnike rvanja klasičnim načinom u stojećem položaju, str. 241—257; Željko *Vukić*, Relacije između nekih mjera eksplozivne snage i uspjeha u rvanju, str. 258—267; Boris *Volčanšek*, Struktura i povezanost plivačkih testova i antropometrijskih mjera, str. 268—278; Diskusija, str. 279—292; Znanost i informatika: Ivan *Mecanović*, Položaj i razvoj znanosti i Slavoniji i Baranji, str. 293—305; Tibor *Karpati*, Razvitak ekonomske znanosti u Slavoniji i njen današnji glavni činilac, str. 306—337; Đuro *Rauš*, Primjena šumarskih znanosti u šumarstvu Slavonije i Baranje, str. 338—348; Barbara *Medanić*, Znanstvena djelatnost u građevinarstvu i industriji građevnih materijala Slavonije i Baranje — stanje, problemi, potrebe, mogućnosti, str. 349—359; Zdravko *Valter*, Nenad *Belić* i Ivan *Dorić*, Organiziranje znanstveno-nastavnog rada u velikom i proizvodnom sistemu, str. 360—373; Mile *Konjević*, Razvoj i problemi regionalne historiografije u Slavoniji i Baranji, str. 374—385; Marija *Malbaša*, Izdavačka djelatnost u Slavoniji i Baranji u posljednjih dvadesetak godina, str. 386—403; Ljubomir *Baban*, Dugoročno usklađivanje reprodukcije u agroindustrijskom kompleksu Slavonije i Baranje, str. 404—416; Marijan *Strbašić*, Proizvodnja hrane u Slavoniji i Baranji u narednom desetljeću na primjeru projekta za Požešku kotlinu, str. 417—430; Dragoljub *Bošnjak*, Mirko *Stjepanović* i Svetislav *Popović*, Ispitivanja lucerne u proizvodnji stočnih hraniva značajna su za proizvodnju kvalitetne ljudske hrane, str. 431—445; Neda *Slavik*, Predrag *Novaković* i Nikola *Ledenčan*, Tehnološki i ekonomski aspekti supstitucije uvoznih ambalažnih materijala sa raspoloživim domaćim sirovinama za konzerviranje hrane, str. 446—454; Predrag *Novaković*, Vladimir *Puvača*, Nikola *Ledenčan* i Miroslav *Vuković*, Komparativno vođenje klasičnog i industrijskog procesa proizvodnje »slavonskog kulena« u prirodnim i programiranim uvjetima, str. 455—463; Zlatko *Hajek*, Mogućnost razvoja novih proizvoda namijenjenih prvenstveno izvozu na bazi komplementarnijeg iskorištenja raspoloživih drvnih sirovina u Slavoniji i Baranji, str. 464—485; Vladimir *Husar* i Josip *Kovač*, Struktura prerade i proizvodnje polimera u »Borovu« i budući razvoj tog kompleksa, str. 486—500; Nada *Filipović-Vinceković* i Svetozar *Musić*, Silicijev dioksid u gumarskoj industriji, str. 501—508; Božica *Šuveljak-Žuljević* i Ranko H. H. *Wolf*, Studij interakcije proteinmetalni ion. Sustav: amfoterni polielektrolit želatina — torij, str. 509—528; Zdenko *Segetlija*, Oblici udruživanja rada i sredstava proizvodnih i trgovinskih organizacija kao činilac bržeg razvoja privrede Slavonije i Baranje, str. 529—547; Branimir *Kovačić*, Karakteristike organizacije razvojne funkcije metalo-prerađivačkih OUR-a Slavonije i Baranje, str. 548—562; Ivan *Sabo*, Organizacija i razvoj djelatnosti prostornog planiranja na području Zajednice općina Osijek, str. 563—576; Žarko *Kovačević*, Znanost i tehnologija u funkciji razvoja stanogradnje u Slavoniji i Baranji, str. 577—588; Nenad *Gucunski*, Prilog predračunu stabilnosti kosina metodom konačnih elemenata i usporedba s metodom granične ravnoteže, str. 589—597; Marijan *Kalea*, Dosadašnji razvoj, sadašnje stanje i sagledivi pravci daljeg razvoja elektroprijenosne mreže Slavonije i Baranje, str. 598—613; Petar *Vodanović*, Informatika u udruženom radu, str. 614—622; Diskusija, str. 623—640; Završna rasprava, str. 641—654; Završne riječi, str. 655—658; Popis sudionika, str. 659—662.

49. ZNANSTVENI skup o otoku Rabu (1984 ; Rab)

Rapski zbornik : zbornik radova sa Znanstvenog skupa o otoku Rabu održanog od 25. do 27. listopada 1984. godine / [urednik Andre Mohorovičić ; fotografije i crteži arhiv Vjekoslava Legca ... [et al.]]. — Zagreb : JAZU ; Skupština općine Rab, 1987. — 584 str. : ilustr., [16] str. tabla, zemljop. crteži. ; 33 cm

Sažeci na njem. i engl. jeziku.

Sadržaj: Andre *Mohorovičić*, Predgovor, str. 9; Jakov *Sirotković*, Pozdravni govor, str. 11; Dragan *Andrić*, str. 11—12; Zaključci Znanstvenog skupa o otoku Rabu, str. 13—14; Slobodan *Novak*, Tremuntâna, str. 16; Andre *Mohorovičić*, Kulturno povijesno značenje Raba, str. 33—46; Mirko *Marković*, Poznavanje otoka Raba od antičkih zemljopisaca do pojave prvih topografskih karata, str. 47—58; Branka *Penzar*, Ivan *Penzar*, Klimatske pogodnosti Raba s obzirom na turizam, str. 59—64; Ljerka *Marković*, Iz prošlosti istraživanja flore i vegetacije otoka Raba, str. 65—76; Josip *Balabanić*, O botaničkom putovanju Josipa Hosta u Istru, na kvarnerske otoke i u Dalmaciju (1801—1802), s posebnim osvrtom na njegovo istraživanje Raba, str. 77—82; Ljudevit *Ilijanić*, Vegetacijske i biljnogeografske značajke otoka Raba, str. 83—98; Đ. *Rauš*, S. *Matić*, Gospodarenje i namjena rapskih šuma u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, str. 99—110; Goran *Sušić*, Ptice otoka Raba, str. 111—116; Mirjana *Legac*, Školjkaši (Bivalvia) otoka Raba, str. 117—124; Dušan *Zavodnik*, Značenje otoka Raba u istraživanju Jadranskog mora, str. 125—130; Ivan *Pederin*, Rapske šume, fontik, universitas i banke, s osvrtom na odgovarajuće ustanove u Zadru, str. 131—140; Mirko *Malez*, Geološki, paleontološki i prethistorijski odnosi otoka Raba, str. 141—146; Šime *Batović*, Prapovijesni ostaci na otoku Rabu, str. 147—170; Julijan *Medini*, Gradski zid i pitanje urbanog areala antičkog Raba, str. 171—175; Nenad *Cambi*, Zapažanja o antičkoj skulpturi na otoku Rabu, str. 175—182; Stjepan *Antoljak*, Izvori i literatura o prošlosti otoka Raba (do 1797. g.) (Kritički presjek i uvid), str. 183—186; Darinko *Munić*, Specijalna bibliografija objavljenih izvora i objavljeni izvori za povijest Raba, str. 187—192; Neven *Budak*, Neki elementi demografsko-ekonomskog razvoja i prostorne organizacije otoka Raba od XI. do kraja XIII. stoljeća, str. 193—198; Lujo *Margetić*, Iz starije pravne povijesti Raba, str. 199—212; Aleksej *Škunca*, Rapski posjedi na Pagu do 1409. godine, str. 213—218; Bogumil *Hrabak*, Kontakti Rabljana s Dubrovčanima i Kotoranima od XIII do XVI stoljeća, str. 219—224; Miroslav *Granić*, Stari rapski grbovi i pečati, str. 225—250; Lucijan *Kos*, Pomorstvo Raba — nekad i danas, str. 251—268; Josip *Basioli*, Ribarstvo otoka Raba u prošlosti, str. 269—278; Žarko *Dadić*, Astrološki rukopis sačuvan u rapskoj obitelji Nimira, str. 279—282; Mirjam *Hinić*, Povijesni izvori o Rabu u Historijskom arhivu Rijeka, str. 283—288; Tomislav *Marasović*, Tipologija predromaničkih i romaničkih zvonika u Dalmaciji, str. 289—296; Pavuša *Vežić*, Prilog poznavanju tipoloških osobina starokršćanskih bazilika u Dalmaciji, str. 297—300; Vladimir *Muljević*, Ivan Rabljanin, ljevač zvona i topova, str. 301—312; Ivo *Petricioli*, Zapažanja o drevnoj gotičkoj skulpturi u Rabu, str. 313—320; Cvito *Fisković*, Prilog poznavanju kiparstva i graditeljstva 15. i 16. stoljeća u Rabu, str. 321—332; Petar *Runje*, Franjevci trećoreci-glagoljaši na Rabu u srednjem vijeku, str. 333—336; Zoraida *Demori-Staničić*, Franjevački ciklus na drvenom stropu crkve Sv. Bernardina u Kamporu na Rabu, str. 337—352; Mirko Dražen *Grmek*, Konzultacija mletačkog liječnika Masse o bolesti Jeronima Nimire, osvrt na matematičara Antu

Nimiru i podaci o rapskim liječnicima u XVI. stoljeću, str. 353—358; Zdravko *Faj*, O fizikalnim raspravama M. A. Dominisa i mišljenju nekih istaknutih fizičara o njima, str. 359—364; Snježana *Paušek-Baždar*, Dominisovo gledište o strukturi elemenata, str. 365—368; Vesna *Gamulin*, Marko Antonije de Dominis — hereza kao alternativno mišljenje, str. 369—370; Franjo *Zenko*, Filozofijsko-politički element u Dominisovu djelu De republica ecclesiastica, str. 371—376; Kruno *Prijatelj*, Portreti Markantuna Dominisa, str. 377—382; Nikica *Kolumbić*, Rapski dijaloški »plačevi« u XV. i XVI. stoljeću, str. 383—388; Franjo *Švelec*, Rab u »Dragi, rapskoj pastirici«, Jurja Barakovića, str. 389—396; Zlata *Bojović*, Pesnik Jakov Armolušić, str. 397—406; Mate *Zaninović*, Školstvo na otoku Rabu do 1945. godine, str. 407—416; Šime *Peričić*, Prilog poznavanju gospodarskih prilika na otoku Rabu u XIX. stoljeću, str. 417—428; Vladimir *Dugački*, Kolera na Rabu 1855. godine, str. 429—432; Stjepo *Obad*, Razvoj hrvatskog narodnog preporoda na otoku Rabu, str. 433—438; Tereza *Ganza-Aras*, Život na Rabu na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, str. 439—458; Vjekoslav *Legac*, Turistički razvoj otoka Raba, str. 459—476; Mihael *Sobolevski*, Ekonomska i politička kretanja na otoku Rabu između dvaju svjetskih ratova, str. 477—480; Ivo *Kovačić*, Razvoj NOP-a na otoku Rabu 1941—1943, str. 481—490; Antun *Giron*, Nastanak i razvoj organa narodne vlasti na otoku Rabu, str. 491—498; Dušan *Čalić*, Josip-Jugo Šuljić, str. 499—502; Slavko *Komar*, Sestra i brat Belići, str. 503—506; Zdenko *Pleše*, Organizacijski razvoj i djelatnost KPH i SKOJ-a na otoku Rabu 1943—1945, str. 507—512; Višnja *Basta*, Razvoj i djelovanje organizacije AFŽ-a na otoku Rabu, str. 513—518; Josip *Dežeđin*, Strukturne promjene stanovništva i zaposlenost u društveno-ekonomskom razvoju otoka i općine Rab, str. 519—532; Ante *Kalogjera*, Suvremena demografska obilježja otoka Raba, str. 533—540; Dragutin *Feletar*, Migracije stanovništva općine Rab, str. 541—550; Eckhard *Thomale*, Sozialgeographische Notizen zum Raumgefüge des Beherberungswesens in der Gemeinde Rab, str. 551—566; Ivo *Staničić*, Turizam otoka Raba danas i sutra, str. 567—572; Vesna *Ribarić*, Vinko *Ribarić*, Mogućnosti razvoja zdravstvenog turizma na otoku Rabu, str. 573—578; Dragan *Andrić*, Privredna infrastruktura — uvjet za razvoj općine Rab, str. 579—584.

50. ZNANSTVENI skup u povodu 300. obljetnice smrti Jurja Križanića : (1683—1983) : zbornik radova / [uredio Ljubo Boban]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1985—1986. — 2 sv. ; 24 cm — (Radovi o životu i djelu Jurja Križanića ; sv. 4)

Dio 2. — 1986. — VI, 337 str. : ilustr.

Tekst i sažeci na hrv., engl., rus. i franc. jeziku. — Lat. i ćir.

Sadržaj: vidi Zbornik Zavoda za povijesne znanosti Istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, sv. 14, Zagreb 1986.

51. ŽUPANOVIĆ, Lovro

Milo Cipra : 1906—1985 / [Lovro Županović]. — Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Razred za muzičku umjetnost, 1987. — 26 str. : ilustr. ; 26 cm — (Spomenica preminulim akademicima / Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti ; sv. 38)

Str. 21—26: Popis radova Mila Cipra / L[ovro] Ž[upanović].

NEKROLOZI

MIHAILO APOSTOLSKI

(1906—1987)

Mihailo Apostolski, vojnik, naučnik i političar, rođen je u Štipu (SR Makedonija) 8. novembra 1906. godine. Završio je Vojnu akademiju (1927), Višu vojnu akademiju (1933), u Generalštabu pripremu (Akademiju) (1938). Prije rata bio je pomoćnik načelnika štaba Dravske divizijske oblasti, a u aprilskom ratu 1941. godine bio je načelnik štaba pozadine Triglavske divizije.

Prije rata, kao oficir, održavao je veze sa studentskim pokretom u Beogradu, a u Ljubljani (1939—41) bio je povezan sa Komunističkom partijom Jugoslavije.

Učesnik je narodnooslobodilačkog rata od 1941. godine. Član je Pokrajinskog štaba za Makedoniju od njegovog formiranja (1941), od juna 1942. godine, komandant je Glavnog štaba NOV i PO Makedonije do konačnog oslobođenja Makedonije. Zatim je bio pomoćnik načelnika Generalštaba JNA, komandant Armije, načelnik Više vojne akademije i načelnik pješadije JNA. Penzionisan je u činu general-pukovnika 1958. godine.

Delegat je AVNOJ-a na drugom zasjedanju i tada je biran za člana njegovog Predsjedništva, zatim za člana Predsjedništva Privremene narodne skupštine te za poslanika Ustavotvorne skupštine i u više saziva Savezne skupštine. Član Savjeta federacije je od 1963. godine do smrti.

Bio je član Inicijativnog odbora za saziv ASNOM-a (Antifašističkog sobranja narodnog oslobođenja Makedonije), kao i njegovog prvog zasjedanja 2. avgusta 1944. godine, te Ustavotvornog sobranja i Narodnog sobranja.

Član je Komunističke partije Jugoslavije od 1942. godine. Na Prvom kongresu KPM biran je za člana Centralnog komiteta, a bio je i član Glavnog odbora Narodnog fronta Jugoslavije, Saveza boraca Makedonije i Saveza udruženja boraca Jugoslavije.

Kod osnivanja Makedonske akademije na naukite i umetnostite izabran je za njezinog redovnog člana. Bio je član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i Akademije nauka i

umetnosti Kosova. Od 1976. do 1983. godine bio je predsjednik Makedonske akademije na naukite i umetnostite, a od 1978. do 1981. godine bio je predsjednik Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFR Jugoslavije. U 1967. godini izabran je za redovnog profesora Filozofskog fakulteta Univerziteta u Skopju, a 1981. godine promoviran je za doktora vojnih nauka. U periodu 1965—70. godine bio je direktor Instituta za nacionalnu istoriju.

Prvi naučni radovi M. Apostolskog su iz oblasti vojne teorije i prakse. Najveći dio njegovog naučnog opusa je posvećen problemima savremene vojne i političke istorije. Veliki je njegov doprinos u osvjetljavanju narodnooslobodilačkog rata i revolucije u Makedoniji i Jugoslaviji. Posebno treba spomenuti njegove monografije: »Završne operacije za oslobođenje Makedonije« (1953), »Februarski pohod« (1963), »Oslobodilački rat u Makedoniji« (1965), »Velikobugarske pretenzije od San Stefana do danas« (1973), kao i »Pogledi o jugoslovensko-bugarskim odnosima u drugom svetskom ratu« (1980).

Kao predsjednik uređivačkog odbora i odgovorni urednik organizuje i učestvuje u obradi opšte istorije makedonskog naroda u tri toma (1969), »Istorije makedonskog naroda«, skraćeno izdanje u jednom tomu (1972). U njima ima više njegovih priloga. U kasnijim radovima svoj naučni interes proširuje i na izučavanje perioda konstituisanja makedonske nacije u drugoj polovini 19. i početka 20. vijeka i najzad na proučavanju etnografije makedonskog naroda i narodnosti koje žive na tlu Makedonije.

Dobitnik je nagrade AVNOJ-a, »11 oktomvri« za životno djelo, »4. juli« SUBNOR-a Jugoslavije, »Mito Hadži Vasilev — Jasmin« i drugih. Nosilac je brojnih domaćih i stranih odlikovanja za ratne i poratne zasluge.

Kao ratni komandant, u oslobodilačkom ratu, u kome je makedonski narod u zajedničkoj borbi sa narodima Jugoslavije stekao svoju državu u okviru SFRJ, ušao je u istoriju kao krupna nacionalna figura, borac za nacionalno i socijalno oslobođenje makedonskog naroda i radničke klase i istovremeno kao istaknuti naučnik koji svojim naučnim djelima predstavlja jednog od osnivača istorijske nauke u SR Makedoniji.

Dušan Čalić

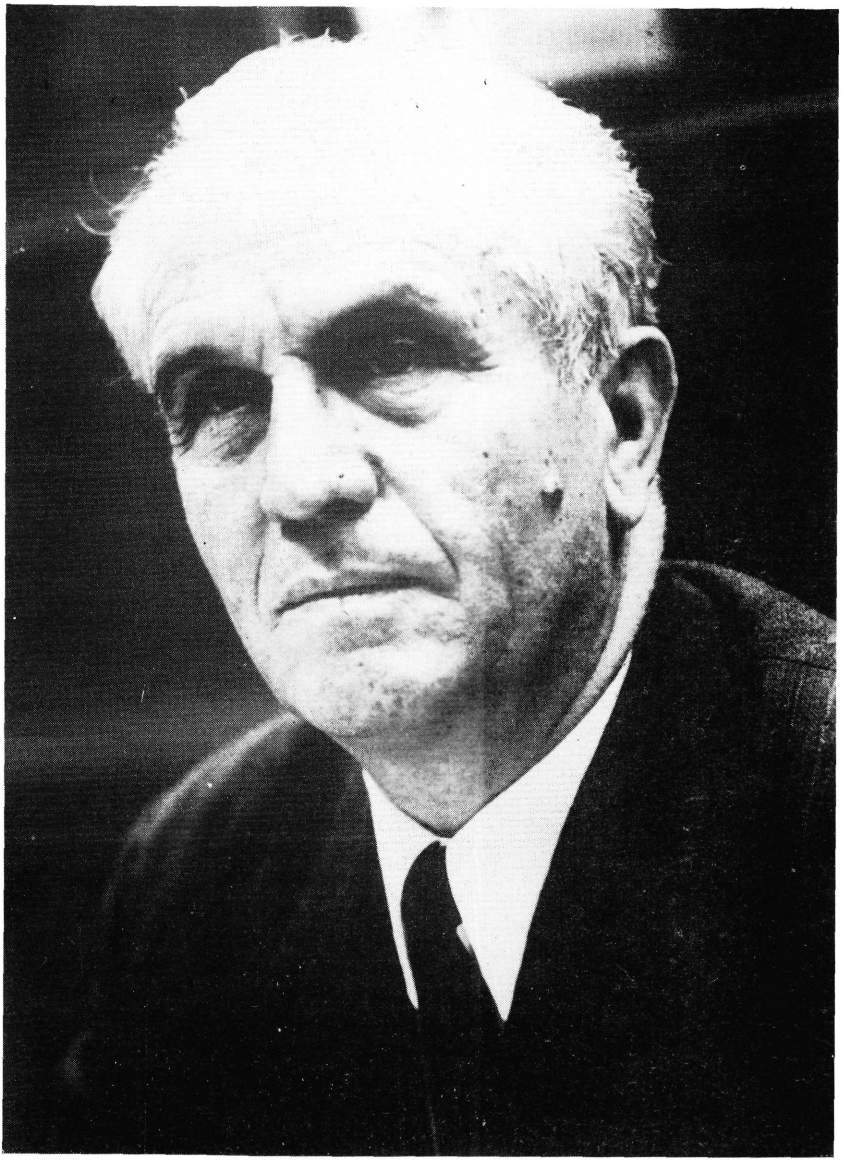

Mihailo Apostolski

DANILO BLANUŠA

(1903—1987)

Danilo Blanuša, rođen 7. prosinca 1903. g. u Osijeku. Završivši studije u Beču 1934, doktorirao je i habilitirao se 1943. g. na Tehničkom fakultetu u Zagrebu. Od tada se posvetio znanstvenom, nastavnom i društvenom djelovanju najvišeg dometa. Postigao je obilje izuzetnih rezultata trajne i neprolazne vrijednosti, koji ga svrstavaju među najistaknutije pregaoce i istraživače u području egzaktnih znanosti.

Vrlo istaknuti znanstveni opus akademika Danila Blanuše, objavljen u pedesetak znanstvenih radova, odnosi se na područje egzaktnih znanosti i njihove primjene. Postignuti izuzetni rezultati, posebno na području teorije Besselovih funkcija, specijalne i opće teorije relativnosti, naročito u području relativističke termodinamike, i fundamentalni rezultati u vezi sa smještavanjem eliptičkih i hiperboličkih prostora u određene Euklidove, Riemannove i Hilbertove prostore, izdigli su D. Blanušu u red vrlo istaknutih i poznatih znanstvenika u svjetskim okvirima.

Kao sveučilišni nastavnik (redoviti profesor od 1949. g.) kroz dugi niz godina, od 1943. g. do umirovljenja 1976. g., akademik Danilo Blanuša jasnom i preciznom riječi u uzornim predavanjima niza matematičkih kolegija izvršio je odlučan i presudan utjecaj na stručno i znanstveno formiranje mnogobrojnih generacija studenata Tehničkog, odnosno Elektrotehničkog i Prirodoslovno-matematičkog fakulteta. Tome je znatno pridonio i njegov, u svjetskim razmjerima istaknuti, gotovo monumentalni, udžbenik-priručnik »Viša matematika« u 4 dosad izišla dijela na gotovo 2500 stranica, udžbenik koji, nažalost, zbog pogoršanja zdravstvenog stanja autorova, još nije objavljen u završnom dijelu.

Akademik Danilo Blanuša ima i neprocjenjive zasluge za znanstveni, stručni i kulturni napredak naše sredine i time što je obavljao i niz važnih i odgovornih funkcija. Bio je dekan Tehničkog fakulteta šk. god. 1955/56, dekan Elektrotehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu šk. god. 1957/58, predstojnik Zavoda za primijenjenu matematiku na tim fakultetima od 1949. g. do umirovljenja 1976. g., a bio je i predsjednik i član mnogih znanstvenih i stručnih tijela i komisija koje su se bavile

određenim znanstvenim, stručnim i pedagoškim problemima s područja egzaktnih znanosti i njihove primjene. Posebno treba istaknuti njegov aktivni udio u radu i djelovanju Društva matematičara i fizičara SR Hrvatske, i to kao predsjednika, i kao člana uredničkog odbora »Glasnika«, i kao jednog od najvjernijih aktivnih sudionika kolokvija Društva. Nadalje, njegovo je aktivno djelovanje u početnoj fazi života Instituta »Ruđer Bošković« mnogo pridonijelo brzom napretku i uspješnom djelovanju, pogotovu u teorijskim disciplinama, toga poznatog Instituta.

Danilo Blanuša izabran je za člana dopisnika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 1952. g., a za redovnog člana 1958. g. Kao tajnik Razreda za matematičke, fizičke i tehničke znanosti 1972—1978, mnogo je zadužio svojim vrlo primjerenim djelovanjem i Razred i članove. Akademik Danilo Blanuša izabran je 1970. g. za dopisnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti i za dopisnog člana Austrijske akademije 1974. g.

Naša se sredina nastojala odužiti akademiku Danilu Blanuši za njegove izuzetne doprinose i nizom nagrada i odlikovanja. Posebno ističemo Nagradu »Ruđer Bošković« 1960. g., Nagradu grada Zagreba 1967. g., Nagradu za životno djelo 1974. g., Orden rada s crvenom zastavom 1965. g., Orden zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom 1975. g.

Smrću akademika Danila Blanuše iz naše je sredine nestao veliki znanstvenik i eminentni profesor, istraživač izuzetnog intelekta, koji uz najvišu apstraktnu misao nije zanemario ni praktičnu primjenu znanosti. Nestao je iz naše sredine dobar i human čovjek, pouzdan prijatelj, čovjek vrlo pronicljivog duha, pun humora i prisnosti, čovjek koji je uz znanstveni i pedagoški rad izuzetnog dometa u egzaktnim disciplinama pokazivao i zanimanje za mnoga područja kulture i umjetnosti. U našoj znanstvenoj i kulturnoj sredini ostala je smrću akademika Danila Blanuše velika i bolna praznina. Dok se njegovo ime pridružuje plejadi velikana znanosti, nama preostaje da s tugom u srcu, s najdubljim poštovanjem i zahvalnosti zadržimo živu i trajnu uspomenu i sjećanje na njegov izuzetni lik i njegovo impresivno djelo.

Zlatko Janković

Danilo Blanuša

IVAN BRKANOVIĆ

(1906—1987)

U Zagrebu je 20. veljače 1987. godine umro skladatelj Ivan Brkanović, jedan od najsamoniklijih predstavnika nacionalnog glazbenog obilježja 20. stoljeća u Hrvatskoj. Rođen 27. prosinca 1906. godine u Škaljarima, malom mjestu Boke kotorske, Brkanović je vrlo rano počeo pokazivati živo zanimanje za glazbu i ona ga je sve više zaokupljala. U nemogućnosti da odmah dobije i odgovarajuće glazbeno obrazovanje, on je sate i sate prosjedio uz partiture velikih majstora, odgonetajući u njima tajne koje su ga toliko privlačile. Iz tog vremena datiraju i prvi njegovi stvaralački pokušaji, puni doduše početničkih pogrešaka i nespretnosti, ali i zanimljivih glazbenih zamisli, koje su jasno upozoravale da se radi o izuzetnoj glazbenoj nadarenosti. Najbolji je dokaz za to njegov »Prvi gudački kvartet« (1933), koji je kasnije, na koncertima u zemlji i inozemstvu, dobivao laskava priznanja publike i stručne kritike.

Kad je Brkanović upornim zauzimanjem i ustrajnim radom proširio glazbeno znanje i upisao se na visoku školu Muzičke akademije u Zagrebu, njemu su se otvorili novi vidici. Pod vodstvom iskusnog učitelja, skladatelja Blagoja Berse, koji je uvijek nastojao sačuvati individualnost svojih učenika i razvijati njihove specifične sklonosti, Brkanović je brzo napredovao, te se svojim izvornim radovima, osobito vokalnim suitama »Lička suita« (1933) i »Konavosko pirovanje« (1933), te »Prvom simfonijom« (1935), uvrstio među prve glazbene stvaraoce svoje generacije u Hrvatskoj. Nakon diplomskog ispita (1935) Brkanović odlazi na usavršavanje u Pariz, gdje uz konzultacije s profesorom Lefebreom na Scholi cantorum proširuje svoj umjetnički horizont. Po završenom studiju Brkanović se vraća u Zagreb i ondje kao umjetnik pristupa realizaciji mnogobrojnih ideja koje u njemu naprosto bujaju. Osim toga, on prihvaća mjesto srednjoškolskog nastavnika i zdušno se posvećuje odgoju glazbene omladine. Na tom je položaju Brkanović djelovao do 1950. godine, kad je postao operni dramaturg u Hrvatskom narodnom kazalištu. Godine 1954—1957. Brkanović je bio direktor Zagrebačke filharmonije, a zatim profesor na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Od 1961. godine živio je ponovno u Zagrebu, baveći se isključivo

stvaralačkim radom. Za izvanrednog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti izabran je 1983. godine.

U svojim najzrelijim djelima, u simfonijskom »Triptihonu« (1939), u »Drugoj simfoniji« (1946), u operama »Ekvinocij« (1945) i »Zlato Zadra« (1954), oratoriju »Hod po mukah Ambroza Matije Gupca, zvanog Beg« (1972), kantatama »Creski kopači« (1977) i »Stabat Mater dolorosa« (1981) Brkanović je uspio izvrsno povezati psihološke karakteristike hrvatskog glazbenog folklora s vlastitim govorom. Njegovi izvorni radovi, među kojima uz pet simfonija valja još spomenuti simfonijsku sliku »Živo srce u mrtvom gradu« (1940), simfonijsku poemu »Zemljo Hrvatska — lik moje puntarske domovine« (1951), zatim orkestralni »Dalmatinski diptih« (1953) i »Sarajevsku suitu« (1957), tri gudačka kvarteta, zbor »Krijes planine« (1942), solo-pjesme i drugo, odlikuju se specifičnom melodikom i osebujnom instrumentacijom. Kao rezultat polifonog tretiranja dionica javljaju se u njima smjeli harmonijski sklopovi koji pogoduju izražavanju snažnih dramskih akcenata. Zbog toga su Brkanovića često i inspirirali sadržajni tekstovi puni unutrašnje napetosti i tragičnih obrata. I pravilno je primijetio jedan kritičar, da iz Brkanovićevih skladbi iskonskom snagom izbijaju »suri i opori vidici dinarskog krša, što okružuje životnu svakidašnjicu u njegovoj užoj domovini«, jer je poticaj za stvaranje Brkanović uvijek nalazio u narodu i narodnoj umjetnosti. U tom smislu on je dolazio i do osebujnih rješenja. Bilo bi međutim krivo kad bi se njegovo traženje vlastitog — a istodobno i našeg izražajnog stila — shvatilo kao neki površni folklorizam. Naprotiv. Kod Brkanovića uopće nema težnje za konstruktivnim, za umjetnim, izvještačenim. Njegova su prividna lutanja bila samo plod dubokog i iskrenog traženja adekvatnog oblika za one sadržaje, koji su mu bili bliski i dragi.

Kao izraziti dramatičar Brkanović je rano posegnuo za oratorijskim oblikom, koji je najviše odgovarao i njegovu glazbenom temperamentu i osebujnim značajkama njegova stila. Karakteristično je, međutim, da se Brkanović pritom nije zadovoljavao stereotipnim rješenjima, pa je, naprimjer, svoj »Triptihon«, narodni obred kod smrti iz 1939. godine, nekoliko puta podvrgavao reviziji. U daljem umjetničkom razvitku, koji je bio sputavan neizvođenjem njegovih radova, Brkanović je preko simfonijskih ostvarenja došao do oblika opere-oratorija. Tako je nakon realističnog »Ekvinocija« (1945) u operi »Zlato Zadra« (1954), baletu »Heloti« (1963) i neizvedenoj operi »Fedra« (1975) još smionije zahvatio u problematiku suvremenog glazbenog kazališta, otvarajući nove putove na području statičko-dinamičkog glazbenog oblikovanja.

Dobitnik »Nagrade Vladimir Nazor« za životno djelo (1974) i drugih javnih priznanja, Ivan Brkanović svojim je plodnim i nadahnutim radovima zauzeo istaknuto mjesto u povijesti hrvatske glazbe. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, a posebno njezin Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju izgubili su njegovom smrću izuzetnu stvaralačku ličnost, čija će umjetnost ostati uvijek prepoznatljiva i neponovljiva.

Krešimir Kovačević

Ivan Brkanović

SREČKO BRODAR

(1893—1987)

Slovenska i jugoslavenska znanost izgubila je dugogodišnjeg vodećeg paleolitičara i kvartarologa — akademika Srečka Brodara. Preminuo je u Ljubljani dne 27. travnja 1987. u 94. godini života.

Umirovljeni sveučilišni profesor i akademik Srečko Brodar rođen je 6. svibnja 1893. u Ljubljani, gdje je završio osnovnu školu i klasičnu gimnaziju. Godine 1911. upisao je Filozofski fakultet u Beču. Od 1915. do 1918. bio je u austrougarskoj vojsci. Godine 1920. položio je u Zagrebu profesorski ispit za predavanje prirodoslovnih znanosti u srednjim školama. Ispite iz geologije i paleontologije položio je kod prof. dr. Dragutina Gorjanović-Krambergera, poznatog istraživača krapinskog pračovjeka. Od 1918. do 1946. službovao je na gimnazijama u Celju i Ljubljani. Nakon otkrića prvog slovenskog paleolitičkog nalazišta u Potočkoj zijalki na Olševi u Savinjskim Alpama god. 1928. posvetio se studiju paleolitika i geologije kvartara, pa je iz te problematike doktorirao na Filozofskom fakultetu u Ljubljani (1939). Za izvanrednog profesora iz kolegija prethistorija čovjeka na Univerzi u Ljubljani imenovan je 1. travnja 1946, a za redovitog profesora 1. ožujka 1951. i na toj dužnosti ostao je do umirovljenja u 1964. godini. Dužnost dekana Filozofske fakultete Univerze u Ljubljani obavljao je u godinama 1950/51. i 1951 52, a prodekana 1952/53. godine.

Za vrijeme profesorskog djelovanja Srečko Brodar otkrio je veći broj novih nalazišta paleolitika u Sloveniji, a sudjelovao je u otkriću i proučavanju nekih lokaliteta u Srbiji (Risovača), Bosni (Crkvina), Crnoj Gori (Crvena stijena) i inozemstvu. Kao predstojnik »Inštituta za prazgodovino človeka« u Ljubljani on je sav svoj rad usmjerio na znanstveno istraživanje kvartarnih naslaga u spiljama slovenskih Alpa, slovenskog Krasa i nekih lokaliteta na otvorenom prostoru (Kostanjevica na Krki). Među njegova najznačajnija istraživanja ubrajaju se višegodišnja iskopavanja kvartarnih naslaga u Potočkoj zijalki na Olševi (1928—1935), zatim u Betalovu spodmolu kod Postojne (1947—1955), u Črnom kalu kod Kopra (1955), nadalje u Jami v Lozi u kotlini Pivke (1957. i 1958) i drugdje.

U znanstvenim proučavanjima akademik Brodar razvio je veoma široku djelatnost na polju geologije kvartara i paleolitika, te je objavio preko 40 znanstvenih rasprava i brojne stručne izvještaje, znanstvenopopularne članke, recenzije, prikaze knjiga, a u mlađim danima napisao je i nekoliko beletrističkih priloga (objavio pod pseudonimom »Felicijan«).

Njegov znanstveni rad započinje otkrićem paleolitičkog nalazišta u Potočkoj zijalki na Olševi u 1928. za profesorskog službovanja na gimnaziji u Celju. U mnogim raspravama S. Brodar obrađuje stratigrafske, paleontološke i paleolitičke odnose toga lokaliteta, te dokazuje da je ta alpska stanica paleolitičkog lovca bila naseljena u orinjasjenu. U toj spilji otkrio je uz kremene artefakte i 135 komada koštanih šiljaka posebnih oblika (Potočka tip), i to je dosada najbogatija kolekcija takvih rukotvorina u kulturi orinjasjena na tlu Evrope. U vrijeme otkrića Potočke zijalke bilo je poznato više paleolitičkih nalazišta, ali niti jedno od njih nije došlo do takva izražaja kao spilja na Olševi. To otkriće pada u vrijeme velikih promjena u shvaćanjima razvoja paleolitičkih materijalnih kultura i toku razvitka kroz pleistocen. Potočka zijalka s visinom od 1700 metara nad morem i topografskim položajem na jugoistočnim obroncima Alpa, te jedinstvenim paleolitičkim inventarom, služila je mnogim stručnjacima za nove teorije o članjenju kvartara i razvitku najstarijih čovječjih kultura. Važnost i značenje otkrića prof. S. Brodara može se ocijeniti i po tome što je J. Bayer iz Beča, na osnovi otkrića u Potočkoj zijalki, postavio novi facijes »olševjen« u okviru kulturnoga kruga uskih noževa mlađeg paleolitika. Otkriće paleolitika u Potočkoj zijalki odlučno je utjecalo na kronološku interpretaciju i na svrstavanje materijalnih kultura visokoalpskih švicarskih paleolitičkih nalazišta i odbacilo hipotezu o tzv. »alpskom paleolitiku« i »alpskom musterjenu«. Obrada materijala iz Olševe pokazala je razvitak i smjer prodiranja orinjaškog kulturnog vala u Evropu te intenzitet toga naseljavanja. God. 1983. objelodanila je Slovenska akademija znanosti in umetnosti monografiju o Potočkoj zijalki, u kojoj je prikazana sinteza dosadašnjih proučavanja toga značajnog paleolitičkog lokaliteta, a napisana je u koautorstvu sa sinom Mitjom. U evropskoj literaturi o pleistocenu i paleolitiku gotovo se ne nalaze djela u kojima nisu korišteni rezultati Brodarovih istraživanja u Potočkoj zijalki.

Za izvanredne uspjehe na proučavanju sveukupne problematike paleolitika i kvartarne geologije izabrala je 1949. Slovenska akademija znanosti in umetnosti u Ljubljani Srečka Brodara za dopisnog člana, a 1953. za redovitog člana. Akademik Brodar obnašao je dužnost načelnika Arheološke sekcije Slovenske akademije i upravitelja Instituta za raziskovanje krasa u Postojni. Bio je urednik »Arheološkog vestnika« i edicije »Acta carsologica«. Dopisni je član Hugo-Obermaier Gesellschaft für Erforschung des Eiszeitalter und der Steinzeit (Erlangen), te počasni član Saveza arheoloških društava Jugoslavije. God. 1975. izabrala ga je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti za svojega dopisnog člana izvan radnog sastava. Nosilac je Zlatne značke Društva za raziskovanje jam Slovenije koju je dobio za dugogodišnja uspješna istra-

Srečko Brodar

živanja spilja Slovenije. Dva puta bio je nagrađen najvišim priznanjem u SR Sloveniji, te je primio »Prešernovu nagradu« za istraživanja u Betalovu spodmolu 1949. i za istraživanje Črnog kala u 1960. Godine 1969. postao je počasni doktor, a 1979. imenovan je zaslužnim profesorom Univerze u Ljubljani. Odlikovan je 1973. Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom, 1974. primio je »Nagradu AVNOJ-a« i »Kidričevu nagradu« za životno djelo, a 1978. odlikovan je Ordenom bratstva i jedinstva sa zlatnim vijencem.

Prof. Brodar dao je već 1938. prvi pregled paleolitičkih nalazišta i materijalnih kultura u Jugoslaviji. Osim toga prvi je u nas počeo raditi na znanstvenoj terminologiji paleolitika i geologije kvartara. Njegova poslijeratna otkrića također su vrlo značajna u znanstvenom i kulturološkom pogledu. Obradom novootkrivenih nalazišta na slovenskom Krasu, naročito u Betalovu spodmolu i Črnom kalu, Brodar je dokazao da je to područje bilo naseljeno već u završnim fazama donjeg paleolitika i dalje kontinuirano kroz sve naredne faze pleistocena. S konstatacijom različitih razvojnih pravaca i starosnih stupnjeva paleolitičkih kultura na Krasu on je prikazao i njihov utjecaj na susjedna područja.

Znastvenoistraživački opus akademika Srečka Brodara vrlo je velik i raznolik, a osim toga posebno se istakao kao vrsni pedagog i organizator terenskih istraživanja. Radovi akademika Brodara veoma su povoljno primljeni u stručnim krugovima, često su citirani u prethistorijskoj literaturi, a mnogi od njih ostat će istaknuta standardna djela naše paleolitičke i kvartarnogeološke znanosti.

Mirko Malez

IGOR EMILI

(1927—1987)

U mojim tridesetgodišnjim uspomenama život Igora Emilia bio je amalgam strasti i razuma, koji je konačno izgorio u trećem infarktu. Umro je sa šezdeset godina, u listopadu 1987.

Svi mi — bilo Primorci, Boduli, Istrani ili kontinentalci — ušli smo u poratnu Rijeku kao novi građani, kao pridošlice; u Emiliu smo gledali pravog Fjumana s tristogodišnjim riječkim patricijskim pedigreom. Otac mu je bio liječnik, a njegov nono bio je gradski inženjer koji je dugim viskom mjerio kut nagnutosti »kosog tornja« riječke Vele crkve, dok je unuk, gotovo stoljeće kasnije, kontrolirao što se sa zvonikom — poslije nona — dešavalo. Bio je zaljubljen u svoj grad, u vlastiti korijen, u djedovinu.

I kao projektantu — kao arhitektu i urbanistu — pradjedovska Rijeka bila je njegova trajna sklonost i glavna misao kroz više od trideset stvaralačkih godina. To mu je bio ponajprije riječki Stari grad, uža gradska povijesna jezgra, ali bilo je to i šire zavičajno tlo: — na Trsatu, u Pothumu, po Hrvatskom primorju, u Istri, na otocima. Bio je gospodin, čovjek svijeta i istovremeno dijete zavičaja.

Putujući Primorjem upijao je njegov sivi kamenjar i rujnu crljenicu, zemlju i podneblje, pronicao ljude, njihove navike i potrebe, njihovu tradicionalnu pučku arhitekturu, njezine oblike i građevne materijale. Jednoga sparnog ljeta — tamo oko Petrove — krstarili smo nekoliko dana po Krku. »Ta arhitektura je čudesno funkcionalna, kao jazbina. Ona je plastična; stari zidari bili su kipari žlicom u podatnoj žbuci.« Ispucao je desetak filmova, zavirivao u konobe i mošune; vratio se kući s torbom punom skica, uzoraka starog maltera, drvenih začađenih kuka i glatkih morskih valutaka. Izravno ili transformirano, sve je to jednog dana isplivalo u njegovim projektima i izvedbama.

Tukao se za riječki Stari grad, za degradiranu hrpu razvalina koju su pokosile ratne bombe i koja još dandanas gnjije u srcu lučkog grada te koju — po neumitnoj sociološkoj zakonitosti — napučuju nomadi i rubni ljudi, pridošlice iz dalekih jugoslavenskih pozadina. Njegova vizija ozdravljenja i oživljavanja Starog grada bila je kreativno konzer-

vatorska, puna kritičkog, selektivnog poštovanja prema zatečenom kulturnom nasljeđu, ali otvorena prema potrebama suvremena života, štoviše prema sve većoj humanizaciji tih potreba. Stari grad — zamrlo srce Rijeke — u Emilievoj viziji bila bi prvenstveno živa pješačka oaza s koncentracijom, poslovnog, trgovačkog, rekreativnog, kulturnog i zabavnog života grada.

Njegov odnos prema baštini riječke prošlosti nije bio statičan. Vrednovao je prvenstveno ambijent — njegov duh i smisao; s osjećajem za kontinuirani rast naselja, za procesualnost, za uklapanje novih ali uvijek sukladnih elemenata u staro urbanističko tkivo. Stavove uklapanja novih kvaliteta u povijesno nasljeđe započeo je provoditi projektom i izvedbom zgrada Građevno-projektog zavoda i kuće »Varteks«. Zacijelo najljepšu i najspontaniju pohvalu tim Emilievim zahvatima izrekla su usta domaće pučanke kad je na parceli srušene kuće na riječkom Korzu ugledala dogotovljenu novu Emilijevu zgradu »Kraša«: »Kako da je vavik tu bila!«

Pristupao je zadacima sa sviješću i s osjećajem velike odgovornosti. Temeljito se upuštao u povijesni, sociološki i ekonomski studij, prisno se udruživao sa stručnjacima raznih profila, uvijek se konzultirao, radio je ekipno. Znao je prijateljevati; taj čovjek šarma uvijek je znao animirati. Iz studijske zauzetosti njega i cijele riječke ekipe izrastao je niz velikih kulturnohistorijskih izložbi, gdje je osnovne projekte stvarao Emili. Bile su to ponajprije one izložbe koje su se uz javne diskusije i pisano slovo borile za obnovu riječkog Starog grada, a onda su se one — kao rezultat suradnje konstituirane ekipe — tematski širile i na druge nacionalne kulturnopovijesne sadržaje. Tako su izrasle izložbe »Statuti, urbari, notari«, permanentna izložba o glagoljici, postave Povijesnog i pomorskog muzeja u Rijeci i postave Spomen-muzeja u Lipi.

Velik i trajni njegov zahvat u trsatsku gradinu nije, naravno, prošao bez otpora rezidualne provincijalne romantike. Osnovna Emilieva teza isticala je da se napuštene ruševine ne mogu trajno spašavati ako im se ne vrate stvarne životne funkcije sadašnjice, ako ih se ne ispuni suvremenim sadržajima. Tako je, zahvaljujući Emiliu, zamrla trsatska gradina postala sastajalište živih, kavana, restauracija, elitni izložbeni prostor, meta ekskurzija. Nije samo dospio da u razvalinama stambenog dijela gradine adaptira veliku ljetnu pozornicu.

Ispit za nj predstavljalo je Spomen-područje pothumskih žrtava na Grobničkom polju. U grabama, u iskopima građevinskog šljunka, Talijani su za druge okupacije strijeljali taoce iz sela Pothuma. Emili je kao dokumenat ostavio netaknutom konfiguraciju graba, pusto stratište. U sivilu šljunka označio je skupinama bijelih klesanih kamenova pale nevine žrtve. Svjestan da se golemom otvorenom prostoru Grobničkog polja ne može suprotstaviti nijednim trodimenzionalnim elementom, ma kakove on dimenzije imao, jer prostor naprosto sve guta, on se podredio beskraju. U projektu on je samo ponovio motiv koji u pejzažu već postoji: — ogradu (gromaču) kojom se u krajoliku čuvaju i izoliraju vredniji sadržaji: vrtače, novi nasadi, obori. Prstima dviju ruku pokazao mi je jednog ranog jutra u uredskoj sobi najjednostavniji tlocrt koji je

zamislio: — dvije nasuprotne potkove koje ulaze jedna u drugu i omogućuju dva prolaza i ulaza. Vertikalu — kao upozorenje na spomenik — nakon dugog traženja, našao je u Vulasovoj uzlaznoj formi; formi koja bi mogla pupati u beskraj.

Opsegom najveće Emilievo djelo je turističko naselje u uvali Scott. Jednoga dana, usred razgovora, ne imajući papira pri ruci, pred nama je na kavanskom stolu počeo crtati idejno rješenje flomasterom na kutiji cigareta. To zvuči kao jedna od onih apartnih anegdota koje se prepričavaju o svakom stvaraocu, no ako je i sâm povjerovao da je tog trenutka našao rješenje, uvjeren sam da su tada na njegovoj kutiji cigareta konvergirala sva njegova zapažanja, razmišljanja i sva dotadanja projektantska iskustva.

Mogao je sagraditi veliki hotel, jednu od onih turističkih kasarni sa 700 kreveta, kakve se grade posvuda. Ali u njegovoj viziji izronila je organizacija primorskog naselja, utkanog u krajolik, u tektoniku obronka, izohipse i nagiba prisoja prema grotama i moru. Rasparcelirao je hotelsku stambenu masu u nizove manjih objekata, u individualne nastambe, svaku sa svojim ključem i ulazom, u zaklonu od tuđih pogleda, raščlanjenu tradicionalnim sustavom primorske aditivne arhitekture. Naselje s primorskim trgom i trgovinama, s pristaništem.

Podjednako je bio obuzet velikim projektima i adaptacijama (Jezuitski trg u Zagrebu) kao i opsegom malim zadacima: nacrtom za nečiji grob ili za krevet ili prezentacijom neke povijesne ili arheološke krhotine.

Vele da je kao dječak bio majstor za klavirom. Artist, rođen, svakako. Takva znam za fotoaparatom, u potrazi i u preciznoj izolaciji motiva, takva znam kao crtača. Bio je čovjek ne malog znanja i kulture, rijetko obdaren mnogostrukim talentima, osjetljiv, emotivan, a tako jasan i određen, ličnost s uvijek preciznim izrazom.

Trećinu jednog stoljeća osmišljavao je kulturno lice poratne Rijeke, svog grada u kojemu je ostavio trajne blistave tragove.

Branko Fučić

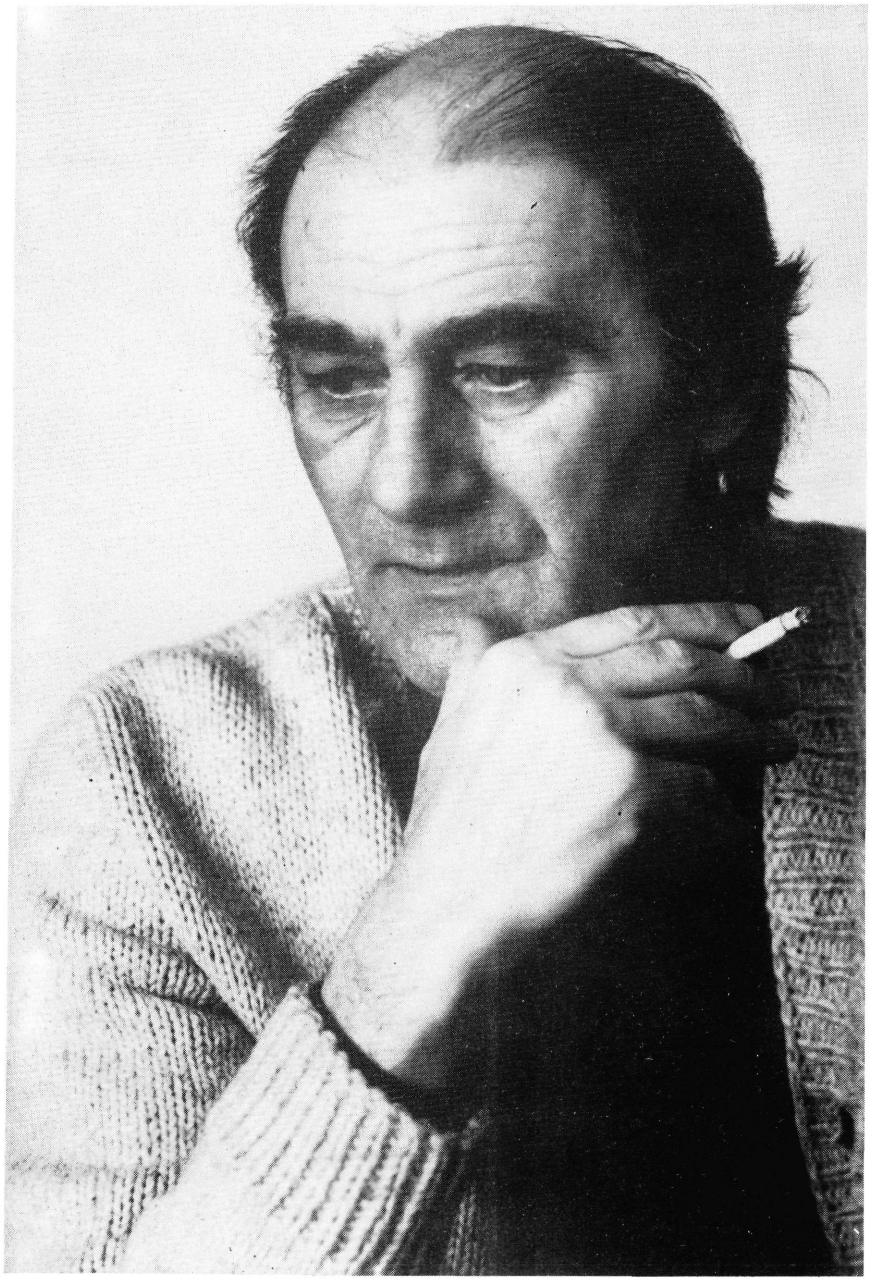

Igor Emili

ZLATKO JANKOVIĆ

(1916—1987)

U subotu 12. prosinca 1987. g. u Zagrebu u 72. godini života umro je akademik Zlatko Janković, dugogodišnji član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, istaknuti znanstveni radnik, umirovljeni redoviti profesor na PMF-u gdje je najprije predavao kolegije: varijacioni principi mehanike, teorijska nuklearna fizika i diferencijalne jednadžbe matematike, fizike i tehnike, a u novije vrijeme i teorijsku mehaniku, te osnove teorijske mehanike.

Za izvanrednog člana Akademije izabran je 29. lipnja 1960. g., a 4. lipnja 1981. g. za redovnog člana u Razredu za matematičke, fizičke i tehničke znanosti. Na izbornoj skupštini Akademije od 19. studenog 1985. g. potvrđen je njegov izbor za razrednog tajnika u Razredu za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, na kojoj ga je dužnosti zatekla i iznenadna smrt.

Znanstveni rad Zlatka Jankovića obilan je i prikazan u referatnim svjetskim časopisima, a svoje znanstvene rezultate izložio je i na predavanjima i kolokvijima u tuzemstvu i inozemstvu na raznim kongresima i znanstvenim skupovima. Znanstvena istraživanja obavljao je na nekoliko područja. U istraživanjima teorijske mehanike bavio se naročito aksiomatskom izgradnjom, dok je u teorijskoj nuklearnoj fizici napose razmatrao teoriju kolektivnih modela. U teoriji specijalnih funkcija istražio je pojednostavljenja teorije funkcija važnih za primjenu. U diferencijalnoj geometriji bavio se formulacijom i razradom univerzalne poopćene sheme vektorskog i tenzorskog računa, naročito prikladne za sve aspekte primjene, napose u teorijskoj fizici. Naročitu pažnju posvetio je Z. Janković teoriji spinora. Tu on identificira spinore kao jednostavne vektore poopćene sheme, utvrđuje svojstvo spinornog prostora te vezu spinora i Tiemannova 4. dimenz. prostora. Tu pronalazi primjenu na realnu kvantnu mehaniku kao npr. izvod osnovne valne jednadžbe za čestice spina 1/2 u Riemannovu prostoru opće teorije relativnosti i još drugo. U tim područjima postigao je Z. Janković vrijedne uspjehe i međunarodno zapažene rezultate.

Za boravka u Mađarskoj 1984. g. iznio je svoje rezultate o utjecaju elektromagnetskog polja na vektorsku strukturu spinornog prostora. Zapažen je i njegov istraživački rad na daljoj razradi i primjeni poopćene sheme vektorskog i tenzorskog računa na osnovne probleme teorijske fizike, naročito na istraživanje osobine čestica i antičestica. U okviru znanstvenoistraživačkog rada članova Akademije, nakon prijelaza u mirovinu, bavi se teorijom spinora i njezine primjene u kvantnoj teoriji, a objavio je i udžbenik: Teorijska mehanika, Sveučilište u Zagrebu, kao 4. izdanje.

Djelatnost Zlatka Jankovića ispunjena je aktivnostima u raznim društvima. Tako u Društvu matematičara i fizičara SRH, Društvu za mehaniku SRH, Hrvatskom prirodoslovnom društvu te u GAMM-u (Gesellschaft für angewandte Mathematik und Mechanik). Bio je predsjednik Organizacijskog odbora za obilježavanje 200. obljetnice smrti Ruđera Boškovića održane 1987. g. u Dubrovniku.

Godine 1971. dodijeljena mu je nagrada »Ruđer Bošković«, a nosilac je nekoliko odlikovanja i priznanja te najnovijeg odlikovanja iz 1987. g., kada mu je ukazom Predsjedništva SFRJ dodijeljen Orden zasluga za narod sa srebrnim zrakama. Sva ta djelatnost i sva priznanja pribavili su mu zasluženi i častan položaj i poštovanje.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, a posebno njezin Razred za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti, gubi vrlo istaknutog člana čiji prerani odlazak ostavlja prazninu koju će teško biti nadoknaditi.

Vladimir Matković

Zlatko Janković

GUNNAR MYRDAL

(1898—1987)

U dubokoj starosti preminuo je 17. svibnja 1987. u Švedskoj Gunnar Myrdal, izabran za dopisnog člana naše Akademije godine 1983.

Diplomirao je na Sveučilištu u Stockholmu ekonomiju (1927. godine). Brzo se istakao, pa je na istom Sveučilištu postao predavač, a potom i profesor (od 1937. godine).

Njegova knjiga »Kriza u vezi s pitanjem stanovništva« (izdana 1934. u suradnji sa suprugom Alvom) potakla je Švedsku da razvije koncept države blagostanja. Da bi ostvario svoja načela, postao je članom mnogobrojnih državnih komisija. Postavši poznat u svijetu, on je 1938—1942. vodio za Carnegie Corporation studiju o životu i prilikama crnaca. Ona je zatim prešla u golemo djelo »An American dilemma« (1944, novo izdanje 1962), koje je pisao u suradnji s R. M. E. Sternerom i A. Roseom. Bitna mu je teza da je rasni problem u SAD neodvojiv od demokratskog funkcioniranja američkog društva u cjelini. G. Myrdal je bio ministar trgovine Švedske (1945—47) i izvršni sekretar Evropske ekonomske komisije (1947—1957).

U knjizi »Rich Land and Poor« (1957) zahtijevao je veću pomoć siromašnim zemljama za njihov gospodarski razvitak. Najveće i najznačajnije djelo Gunnara Myrdala je »Asian Drama« (3 knjige, 1968). To je golema knjiga s gotovo 2.300 strana. U njoj G. Myrdal istražuje validnost koncepata građanske ekonomije u vezi s teorijom privrednog razvitka privredno nerazvijenih područja svijeta. Njegov je nalaz da se ekonomisti i planeri najčešće pogrešno koriste rješenjima, koja su bila primijenjena u prošlosti za privredno razvijenu Evropu i Sjevernu Ameriku, te ih primjenjuju na nerazvijene zemlje juga Azije. Zato je, po Myrdalu, prvi korak k shvaćanju problema azijskog razvoja — napuštanje zapadnjačkih predrasuda i spoznaja o tome kako ta društva zapravo funkcioniraju. On uspješno dokazuje kako u svim sferama društvenog života: gospodarskim i političkim te društvenim i kulturnim — postoji neadekvatnost spoznaja o pravim činjenicama tamošnjeg života i kako »zapadnjački« pogledi deformiraju pravo stanje. On posebno naglašava da su pri razvojnim politikama svih zapadnih zemalja spoznaje i djelo-

vanje na ekonomskim faktorima bile ključ rasta tih ekonomija. On nalazi u južnoj Aziji da se gospodarski faktor ne može izolirati od ostalih činilaca društvenog života, jer su oni duboko uronjeni u socijalnu strukturu i postojeće institucije, koje reproduciraju siromaštvo. Zato G. Myrdal proučava ekonomske i socijalne faktore koji utječu na vladavine u Aziji.

Na 2.300 strana svoje »Azijske drame« G. Myrdal je napisao istinsko djelo političke ekonomije, poput onog Smitha, Marxa i Keynesa. Ono je nezamjenljiv kompendij za sve one koji imaju interes za društvene znanosti u svijetu u kojem živimo.

Osim djela iz međunarodne ekonomije, kojima je ušao u tendencije globalizma suvremene znanosti, G. Myrdal je najistaknutiji stručnjak koji je istraživao razvitak švedske ekonomije. Iz toga su područja mnoge njegove knjige, od kojih ističemo knjigu »The Cost of Living in Sweden 1880—1930« (1933). Autor je i mnogih drugih, od kojih spominjemo posebno »Challenge of World Poverty« (1970) i »Against the Stream« (1973).

Godine 1974. dobio je Nobelovu nagradu za ekonomiju.

Bio je osvjedočeni prijatelj Jugoslavije. Pomagao je Jugoslaviju da se što više njezinih stručnjaka specijalizira u Švedskoj, što je posebno bilo važno nakon sukoba s Kominformom. I u poznoj starosti rado se sjećao svih svojih susreta s Jugoslavenima koje je sretao. Cijenio je nesvrstanu politiku Jugoslavije, ističući kako su ekonomska politika i ciljevi Švedske i Jugoslavije u mnogo čemu slični, a ponegdje i jednaki. Ostat će nam u trajnom sjećanju.

Vladimir Stipetić

VILKO NIČE

(1902—1987)

Vilko Niče rođen je 1902. u Grubišnom Polju. Škole je polazio u rodnom mjestu a zatim u Karlovcu, Zagrebu i Bjelovaru, gdje je i maturirao. Studij matematike završio je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tu je kao student od 1923. g. do 1926. g. bio demonstrator na Katedri geometrije kod prof. Jurija Majcena, a ova njihova suradnja bila je presudna za sav njegov budući razvitak kao znanstvenog radnika. Po završetku studija na Filozofskom fakultetu, Vilko Niče bio je izabran za asistenta na Katedri nacrtne geometrije na tada jedinom tehničkom fakultetu u Zagrebu, ali je i nadalje bio u uskoj vezi s prof. J. Majcenom koji je bio znanstveni radnik na području geometrije i nacrtne geometrije, istaknut i u svjetskim razmjerima. Nažalost nakon godine dana od apsolviranja Vilka Ničea, Majcen — tada još vrlo mlad — nenadano je preminuo, a Vilko Niče se dalje razvijao zapravo kao samouk, bez pravog kontakta s ostalim znanstvenim svijetom, jer u Zagrebu je tada bilo malo znanstvenih knjiga iz područja geometrije, a o periodičnim znanstvenim publikacijama iz područja matematičkih znanosti da se i ne govori. Poticaji za znanstveni rad u području geometrije jedva da su do Vilka Ničea i mogli dolaziti. O nekim specijalizacijama i studijskim boravcima u svjetskim znanstvenim centrima nije tada moglo biti ni govora. Zato njegov znanstveni rad nužno nosi i obilježje znatne originalnosti i samostalnosti.

Vilko Niče nastavio je svoj rad na Katedri nacrtne geometrije, koja je, nakon diobe Tehničkog fakulteta, pripala Arhitektonskom fakultetu, ali je nakon rata pa sve do prije desetak godina bio aktivan kao nastavnik i na Prirodoslovno-matematičkom, Građevinskom i Geodetskom fakultetu, a osim toga i na Umjetničkoj akademiji pa i na Višoj pedagoškoj školi. On je držao predavanja i na postdiplomskim studijama u Zagrebu i Beogradu. Pod njegovim vodstvom završilo je taj studij i dobilo zvanje magistra matematičkih znanosti nekoliko desetaka kandidata iz Zagreba, Beograda, Skopja, Sarajeva, Ljubljane, Maribora, Novog Sada, Niša, Rijeke i Splita, a desetak doktora iz matematičkih znanosti, napose iz nacrtne geometrije, koji su bili njegovi doktorandi, danas su profesori

i docenti na mnogim fakultetima u gotovo svim republičkim središtima i sveučilištima diljem Jugoslavije. Iz navedenih se činjenica razabire da je rad Vilka Ničea na izobrazbi mladih znanstvenih radnika na području nacrtne i sintetičke geometrije bio vrlo uspješan. On je vrlo dobro znao da oko sebe okupi mlade i sposobne ljude i da na njih prenese svoju ljubav i oduševljenje za znanstveni rad, a njegov prijateljski i očinski odnos s tim mladim ljudima bio je i više nego uzoran.

Znanstveni rad Vilka Ničea bio je usmjeren gotovo isključivo na područje sintetičke, napose sintetičke projektivne geometrije, a u tom je području bio pravi majstor sigurno svjetskog kapaciteta. Njegov nevjerojatno razvijen prostorni zor pronikao je u mnoge zanimljive odnose prostornih figura, i tamo otkrivao vrlo lijepe zakonitosti i teoreme. Taj se njegov rad kretao ponajviše u području teorije kongruencija i kompleksa, koji su povezani uz neke druge geometrijske tvorevine, a teško bi bilo i nabrojiti makar i najvažnije rezultate do kojih je u tom području došao.

Njegovi radovi čine izvanrednu cjelinu. Ona se odlikuju jedinstvenošću metode, koju autor dosljedno primjenjuje u svim radovima, a postigao je u njima mnoge vrlo lijepe rezultate. Prenoseći svoje oduševljenje za znanstveni rad na svoje mnogobrojne suradnike, profesor V. Niče nije nikada štedio u davanju pobuda na osnovi svojih vlastitih ideja. Njegovi znanstveni radovi, koliko je svaki za sebe vrijedan, toliko su zajedno i međusobno povezani pa čitalac tih radova stječe dojam da se radi o dijelovima jedne dobro zamišljene originalne monografije, koja osim svega daje i mogućnost i za još dublje ulaženje u bit tih problema, pa tako otvara vidike na još mnoge neslućene mogućnosti.

U vezi s nastavnim radom Vilka Ničea treba još spomenuti da je on i autor triju odličnih udžbenika za visoke škole iz područja geometrije i nacrtne geometrije. Svi su ti udžbenici pisani lijepim i lakim stilom, izašli su u nekoliko izdanja, pa je za njima potražnja još i danas vrlo velika.

Vilko Niče je za svoj znanstveni i nastavni rad primio i mnoga priznanja. On je bio izabran 1960. za dopisnog člana Akademije, a 1973. za redovnog člana. Od 1978. g. do 1984. g. — dakle kroz tri izborna razdoblja — bio je tajnik Razreda za matematičke, fizičke, kemijske i tehničke znanosti i za sve to vrijeme nije se pojavio u Razredu ni najmanji nesporazum, jer je svojim mirnim i taktičkim potezima svaki eventualni mogući nesporazum već unaprijed znao isključiti.

Kao dalje priznanje za svoj znanstveni i nastavni rad on je primio: 1965. Orden rada s crvenom zastavom; 1966. Nagradu »Ruđer Bošković«; 1969. »Nagradu grada Zagreba«; 1972. »Nagradu za životno djelo«. No njegovo životno djelo, kao što se kasnije pokazalo, još ni tada nije bilo završeno, iako je akad. Ničeu bilo prošlo 70 godina.

Već godine 1956. primio je ponudu za redovitu profesuru iz nacrtne geometrije na Tehničkoj visokoj školi u Hannoveru, no on je nije prihvatio. Taj njegov patriotski gest došao je do izražaja i u publiciranju njegovih znanstvenih radova. Od svih tih radova, od kojih je zadnji, tj. 72. po redu, bio publiciran 1982. g. — dakle kad je već bio navršio 80

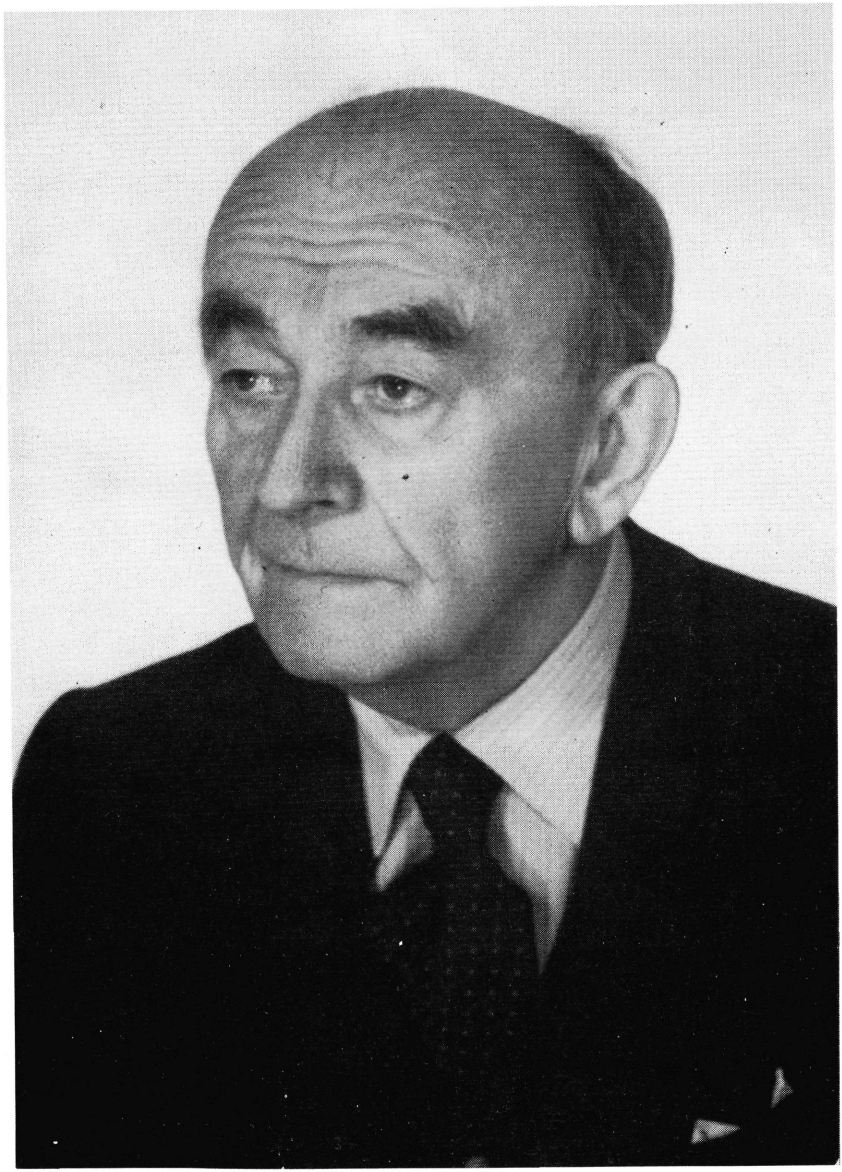

Vilko Niče

godina — bilo je 29 radova publiciranih u »Radu« Akademije, a 25 u »Glasniku matematičkom«. Iako su svi ti radovi bili upravo isključivo publicirani u domaćim, zagrebačkim odnosno drugim jugoslavenskim znanstvenim časopisima, ipak su rezultati tu sadržani bili poznati i u svijetu stranih matematičara. Tako su na njegove ideje i postignute rezultate nadovezali svoja istraživanja i radove i mnogi strani matematičari, među ostalima Hohenberg i Tschupik iz Graza, Wunderlich i Brauner iz Beča, Decuyper iz Lillea, Giering iz Münchena itd.

Odlazak Vilka Ničea iz naše sredine za ovu je sredinu vrlo bolan i veliki gubitak, koji ćemo još dugo i teško osjećati, a njega se uvijek s poštovanjem i s ljubavlju rado sjećati.

Stanko Bilinski

RADOVAN NIKŠIĆ

(1920—1987)

Životni put Radovana Nikšića, izvanrednog člana Razreda za likovne umjetnosti, redovitog profesora Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, vrsnog pedagoga i predavača, vrlo plodnog arhitekta stvaraoca, istaknutog humanista sugestivnog pisca, započeo je 31. svibnja 1920. u Karlovcu.

Osnovnu školu i realnu gimnaziju s ispitom zrelosti završio je 1939. godine u Karlovcu. Mislio je studirati građevinarstvo, ali prof. Edo Šen, iskusni pedagog i stručnjak, savjetuje mu da studira arhitekturu jer mu radovi pokazuju izrazitu nadarenost za to zvanje. Zahvaljujući tome, Nikšić upisuje i studira arhitekturu na Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je 1943. godine stekao akademski stupanj diplomiranog inženjera arhitekture.

Zaposlen je u arhitektonskoj poslovnici prof. Denzlera, a početkom 1946. izabran za asistenta na Katedri za građevne konstrukcije Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (kod prof. Vrkljana). Uz rad na Fakultetu projektira i sudjeluje na natječajima, sam ili zajedno s drugima. Tako je u prvih deset godina projektirao i realizirao 8 višekatnih stambenih dvokatnica u Karlovcu, a na natječajima nagrađen je prvim nagradama za hotel na Plitvičkim jezerima (s arh. Murkovićem); fiskulturni park na Korani u Karlovcu (Dragomanović i Bregovac); osmogodišnju školu u Dubravi (Dragomanović); tipske autobusne stanice; benzinske stanice rafinerije Rijeka (Dragomanović); Radničko sveučilište »Moša Pijade« (Kučan), za koje mu je povjerena i realizacija. Natječajni rad za Filozofski fakultet nagrađen IV. nagradom (Dragomanović, Kučan), a onaj za Preparandiju u Zagrebu otkupom (Turina) kao i projekti za zgradu CK KPJ u Beogradu (Turina i Boltar), te zatvoreno i otvoreno plivalište Rijeka (Turina).

Nakon tako uspješnog djelovanja odlazi 1956. u Nizozemsku da kao sedmomjesečni stipendist tamošnje vlade upozna način planiranja i gradnje stambenih i školskih zgrada te da istovremeno radi u arhitektonskoj poslovnici prof. Van den Broeka i arh. Bakeme u Rotterdamu. Duži boravak i intenzivni rad u toj zemlji presudno je utjecao na njegov kasniji

život i rad. Već u studentskim danima bio je jako zainteresiran za djelovanje međunarodne organizacije moderne arhitekture CIAM te za aktivnost njezinih protagonista, a u svojim ranijim djelima dokazao je naklonost internacionalnom pokretu moderne. Već i boravak u jednom snažnom žarištu arhitektonskih zbivanja u svijetu djelovao je na njega vrlo impresivno, osobito pak kontakt, dapače i suradnja s akterima tih događaja, u prvom redu s prof. Van den Broekom i Bakemom, članovima CIAM-a. U njihovoj arhitektonskoj poslovnici upoznao je organizaciju i tehniku rada velikog stvaralačkog organizma, ali još značajnijom bit će uspostavljena trajna stručna i prijateljska veza s njima. Surađuje u atelijeru, među inim, na izradi natječajnog projekta za višekatni stambeni toranj, koji je nagrađen prvom nagradom i realiziran u Zapadnom Berlinu na internacionalnoj izložbi »Interbau« 1957. godine. Nikšić je i poslije povratka dobro afirmiran u tim krugovima i u kontaktu s njima. Pozvan od rukovodstva CIAM-a, sudjeluje na njegovu posljednjem kongresu u Otterlou (1959), na kojemu je održao referat »Zgrada radničkog sveučilišta — model odgojno-obrazovne ustanove«, te svojim djelima sudjelovao na kongresnoj izložbi. Pozvan je i na sastanak arhitekata i sociologa Evrope u Hamburg 1963. g., gdje je održao predavanje »Centar naselja«, a 1968. poziva ga Urbanistički zavod Hamburga da održi predavanje »Razvoj gradova Jugoslavije«.

Godine 1982. u Otterlou osnovan je Međunarodni kongres arhitekture i urbanizma ICAT (International Congress: Architecture and Townplaning), pa je pozivan i na sastanke u Hamburgu (1983) i Helsingoeru (1984), ali mu zdravstveno stanje nije omogućilo da osim pismenih kontakata sudjeluje i u radu tih kongresa.

Vijeće AGG-fakulteta u Zagrebu bira ga 1961. docentom za predmet »elementi visokogradnje« i »projektiranje zgrada« za građevinare. Nastavničko vijeće Građevinskog fakulteta bira ga 1966. za izvanrednog profesora, a 1972. za redovitog profesora za predmet »elementi visokogradnje«, »projektiranje zgrada« i »prometne zgrade«. Dana 25. V. 1978. promoviran je na Sveučilištu u Zagrebu za doktora tehničkih znanosti iz područja arhitekture i urbanizma na temelju disertacije »Komunikacije — konstruktivni i oblikovni element arhitekture«.

U vrlo savjesnom i predanom pedagoškom radu, iznoseći svoja velika iskustva iz prakse te poznavanje novih suvremenih znanstvenih i tehničkih dostignuća, prenosi studentima sve potrebno za njihov budući rad. U četrdeset godina pedagoškog rada odgojio je mnogo vrlo sposobnih građevinskih stručnjaka.

Arhitektonska ostvarenja arh. Nikšića karakterizirana su zasadama moderne arhitekture, a te je zasade dosljedno provodio u svom radu. Uvijek u traženju najhumanijeg i najboljeg rješenja, njegova djela odlikuju se jasnoćom i sažetošću koncepta, jednakovrijednim tretiranjem i egzaktnim rješavanjem funkcije, strukture i harmoničnog oblikovanja u bezornamentalnoj plastici masa. Izrazita studioznost, preciznost i primjena novih tehničkih i znanstvenih spoznaja u pripremnim i u provedbenim radovima naročita je karakteristika za njegov rad. Biografski podaci i popis njegove djelatnosti uočljivo nam dokazuju znatnu aktiv-

nost i radnu produktivnost, a rezultati pokazuju uvijek i značajne kvalitete, pa su mnoga njegova djela trajne antologijske vrijednosti naše arhitekture.

U svakoj, i najstrožoj ocjeni našeg arhitektonskog stvaralaštva u posljednjih 50-tak godina ime Radovana Nikšića zauzimat će vrlo značajno mjesto. Njegov rad svrstao ga je među najuspješnije naše stvaraoce.

Četiri desetljeća njegova stvaralačka djelatnost obuhvaćala je vrlo širok raspon arhitektonskih tema projektiranja i realizacija visokogradnja, od rješavanja urbanističkih problema i uređenja vanjskih prostora, stambenih zgrada svih kategorija, predškolskih i školskih ustanova, hotelskih i ugostiteljskih objekata, domova kulture, biblioteka i RTV domova, poslovnotrgovačkih zgrada, sportskih rekreacijskih kompleksa, adaptacija, uređenja enterijera itd. Nikšić je sam ili s koautorima sudjelovao na 33 natječaja u zemlji i inozemstvu, na 17 je nagrađen prvim nagradama, a na 11 ostalim nagradama ili otkupima. Projektirao je i realizirao 34 razna arhitektonska zadatka, od toga 14 školskih zgrada. Osim osnovnih i osmogodišnjih škola realizirao je i dvije gimnazije. Te zgrade predstavljaju razvojni proces prostornog koncepta putem varijacija oblikovanja prostora do konačnog projekta sposobnog za prefabrikaciju elemenata i montažnu gradnju. U tu grupu objekata pripada i Radničko sveučilište »Moša Pijade« u Zagrebu (1955—61), objekt sasvim novog sadržaja (andragoška ustanova), a s maksimalnom prostornom fleksibilnošću. Dječja ustanova »Sopot 2« u Zagrebu predstavlja nova rješenja dječjih jaslica, koja osoblju omogućuju potpunu kontrolu svih jedinica i maksimalnu transparentnost objekta. Taj njegov vrlo zapažen dugogodišnji rad (1954—77) na gradnji objekata za odgoj i obrazovanje utvrđuje, naročito u zadnjim projektima, jednu vrlo značajnu i istaknutu arhitektonsku ličnost i stručnjaka vrlo velikog dometa, za što je primio priznanja: Nagradu Saveza arhitekata Jugoslavije za najbolja ostvarenja godine 1960. (Osnovna škola Dubrava); nagradu grada Zagreba za najbolje ostvarenje godine 1961. (Radničko sveučilište »Moša Pijade«); godišnju nagradu »Viktor Kovačić« 1972. (tipski projekti osmogodišnjih škola). Treba također spomenuti rad u zajednici s Dragomanovićem i Šmidihenom za Dom Radio-televizije u Zagrebu, koji se sastoji od natječajnog projekta (1963, prvoplasirana nagrada), četiri kompletne studije (1965—70) te definitivnog projekta (1970, s grupom John Madin, Birmingham). Nadalje, natječajni projekt za administrativno-trgovački objekt »Službe društvenog knjigovodstva«, nagrađen I. nagradom (1971), a realizacija završena 1981. u Ulici Proleterskih brigada 70 (zajedno s arh. Dragomanovićem), te od posljednjih njegovih kreacija natječajni projekt za »Društveni dom studenata Univerziteta Novi Sad«, s restoranom i bibliotekom (1980) nagrađen I. nagradom te povjerena realizacija (do koje nije došlo).

Prof. Nikšić održao je mnoga javna predavanja iz područja arhitekture i građevinarstva, a njegova djela prikazana su na mnogim izložbama i u brojnim domaćim i stranim stručnim časopisima i ostalom tisku. Surađivao je često u emisijama na radiju i televiziji te publicirao brojne

Radovan Nikšić

napise iz aktualne arhitektonske problematike (posljednje: »Kroatische Architektur 1841—1940«, časopis »Der Architekt«, 11, Karlsruhe 1986, 485—489).

Za izvanrednu kreativnu djelatnost izabran je za izvanrednog člana Razreda za likovne umjetnosti na izbornoj Skupštini Akademije, održanoj 11. ožujka 1986. godine.

Bio je vrlo aktivan i obavljao savjesno svoje stručne, pedagoške, kulturne i društvene obveze, ne štedeći svoje već oštećeno zdravlje sve do nenadane smrti 2. ožujka 1987. godine.

Drago Galić

KOSTA PETKOVIĆ

(1903—1987)

Akademik Kosta Petković, umirovljeni redoviti profesor Rudarsko-geološkog fakulteta u Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, umro je u Beogradu 28. svibnja 1987.

Rođen je 1903. god. u Solunu, a 1927. diplomirao je na Beogradskom univerzitetu. Najprije je bio asistent na Poljoprivrednom fakultetu, zatim geolog u Geološkom institutu, a 1933. god. postaje docent, 1939. izvanredni profesor na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Za redovitog profesora imenovan je 1950. Tu dužnost je najprije obavljao na Prirodno-matematičkom fakultetu, a zatim (od 1963.) na Rudarsko-geološkom fakultetu. Bio je dugogodišnji upravitelj Geološko-paleontološkog zavoda Univerziteta u Beogradu i upravitelj Geološkog instituta Srpske akademije nauka. Za dopisnog člana Srpske akademije izabran je 1948. godine, a za redovitog člana 1952. godine. Generalni sekretar Akademije bio je od 1957. do 1960. godine, a 1960. izabran je za njezina potpredsjednika.

U geološkoj znanosti akademik Petković bio je prisutan oko šezdeset godina. Objavio je 170 znanstvenih i stručnih radova. Prva svoja istraživanja posvetio je tercijarnim terenima (1927—1930), a kasnije je intenzivno istraživao stratigrafiju i tektoniku mezozojskih terena (Suva Planina — doktorska disertacija, okolica Beograda, Crna Gora, Dubrovnik i dr.). Proučavao je fosilne mezozojske faune (amoniti, gastropodi, brahiopodi) i interpretirao njihovo biostratigrafsko značenje. Načinio je prvu geološku kartu Jugoslavije u mjerilu 1 : 1.000.000 (1931. god.).

U poslijeratnom razdoblju veliku pozornost je posvetio odgoju mladog geološkog podmlatka. Posebno je uspješno organizirao ekipni rad sa studentima na terenu, te seminarsku nastavu, kroz koju su se studenti osposobljavali za samostalni rad. Pisac je mnogih udžbenika i skripata za visokoškolsku nastavu i različitih geoloških disciplina kao npr. iz opće geologije, stratigrafije, izrade i čitanja geoloških karata i profila i dr. Autor je nekoliko srednjoškolskih udžbenika iz područja geologije.

Uz svestrani pedagoški rad K. Petković se i dalje intenzivno bavi znanstvenim istraživanjima. Tako objavljuje mnoge znanstvene radove iz stratigrafije, paleontologije i tektonike. Istraživanjima je obuhvatio razli-

Kosta Petković

čite krajeve kao npr. istočnu Srbiju, Šumadiju, Makedoniju, Crnu Goru i dr. Objavio je značajne sinteze o tektonici Karpatsko-balkanskog područja, Dinarida, Srpskog Kristalinskog masiva i dr. Izrađuje geološke karte 1 : 50.000, i to listove Paraćin, Kuršumlija i Krupanj. Njegovi podaci o tektonici Jugoslavije uneseni su u tektonsku kartu Evrope (Moskva 1962).

Akademik Petković uložio je mnogo vremena i truda u povezivanje geološke znanosti s praksom. Rezultati tih nastojanja su istraživanja mineralnih sirovina kao npr. ležišta ugljena u istočnoj Srbiji, ležište bakra Majdanpek i dr.

Akademik Petković mnogo je vremena posvetio i uredničkoj djelatnosti. Tako je bio dugogodišnji urednik »Geoloških anala Balkanskog poluostrva«, zatim urednik »Zbornika radova« Geološkog instituta »Jovan Žujović«, te glavni i odgovorni urednik edicija: »Geologija Srbije« i »Geološka terminologija i nomenklatura«. Bio je vrlo aktivan i na međunarodnom planu. Referirao je na mnogobrojnim znanstvenim skupovima, a bio je i šef delegacije jugoslavenskih geologa na 19. i 21. međunarodnom geološkom kongresu (Alžir 1952. i Kopenhagen 1960). Bio je član mnogih domaćih i stranih stručnih društava i drugih foruma. Između ostalog počasni je član Mađarskog geološkog društva, te član Francuskog i Austrijskog geološkog društva. Bio je član Komisije za izradu međunarodne tektonske karte Evrope, član Međunarodne potkomisije za stratigrafiju i stratigrafsku terminologiju, tajnik Karpatsko-balkanske geološke asocijacije za Jugoslaviju itd. Priznanje za njegov rad iskazale su mu i druge akademije. Tako je 1958. godine izabran za člana Austrijske akademije, a 1966. za dopisnog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Dobitnik je mnogih odlikovanja i nagrada, te mnogih drugih priznanja.

Rezultati dugogodišnjeg svestranog i samoprijegornog rada akademika Koste Petkovića predstavljaju veliki i dragocjeni doprinos geološkoj znanosti kako na domaćem tako i na međunarodnom planu.

Ante Polšak

JOSIP ROGLIĆ

(1906—1987)

Dne 18. listopada 1987. u Zagrebu je u 82. godini života preminuo naš vodeći geograf, akademik i umirovljeni redoviti profesor Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dr. Josip Roglić.

Rođen je 14. ožujka 1906. u Župi Biokovskoj, Općina Imotski, kao dijete seljačke obitelji. U rodnom mjestu završio je osnovno školovanje, a klasičnu gimnaziju polazio je u Splitu, gdje polaže i ispit zrelosti. Godine 1926. upisao se na Pravni fakultet, ali je u drugoj godini prešao na Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, gdje je 1930. diplomirao geografsko-geološku grupu predmeta. God. 1934. položio je profesorski ispit i obranio doktorsku disertaciju o geografskim odnosima i geomorfologiji Biokova na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Školsku 1934/35. godinu proveo je na specijalizaciji na sveučilištima u Strasbourgu kod prof. H. Bauliga i u Montpellieru kod prof. J. Siona, a školsku godinu 1938/39. na sveučilištima u Berlinu kod prof. N. Krebsa i u Beču kod prof. H. Hassingera. Bio je kasnije na znanstvenim putovanjima u Francuskoj, Njemačkoj, Velikoj Britaniji, Sjedinjenim Američkim Državama, SSSR-u, Švedskoj, Mađarskoj, ČSR-u, Rumunjskoj, Poljskoj i Kini.

Godine 1931. postavljen je za suplenta, a kasnije za profesora realke u Beogradu. Od 1936. do 1941. bio je profesor na III. muškoj gimnaziji u Beogradu. Godine 1941. postavljen je za profesora na I. ženskoj gimnaziji u Zagrebu, ali je iste godine premješten na službu u Hrvatski bibliografski izdavački zavod, a kasnije na Visoku pedagošku školu u Zagrebu, gdje je 1943. izabran za izvanrednog profesora. Redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu postaje 1945, a 1946. preuzet je u istom zvanju u novoosnovani Prirodoslovno-matematički fakultet. Od izbora za redovitog profesora, akademik Roglić rukovodio je Geografskim zavodom, a od 1960. i novoosnovanim Geografskim institutom Sveučilišta. Zbog bolesti napustio je 1963. rukovođenje tim ustanovama. Školske godine 1947/48. bio je dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Akademik J. Roglić obnašao je mnogobrojne dužnosti. Od 1933. do 1941. bio je tajnik Geografskog društva u Beogradu. God. 1947. obavio

je sve pripreme za osnivanje Geografskog društva Hrvatske i bio je predsjednik toga Društva do 1962. Jedan je od osnivača Speleološkog društva Hrvatske (1954). Radio je na suradnji i organiziranju geografa Jugoslavije, te je bio predsjednik Savjeta Geografskih društava SFRJ i Nacionalnog komiteta za geografiju. Godine 1945. i 1946. vodio je Komisiju za razgraničenje između FNRJ i Italije pri Predsjedništvu vlade NR Hrvatske, te je sudjelovao kao ekspert u jugoslavenskoj delegaciji na Mirovnoj konferenciji u Parizu. U tu svrhu organizirao je i proveo popis pučanstva Istre i učinio bitne pripreme da se osigura što bolja dokumentacija za naša stanovišta. Od 1963. ograničio je svoju aktivnost samo na nastavu i znanstveni rad. God. 1976. prešao je u starosnu mirovinu nakon 49 godina nastavničkog rada.

Akademik Roglić bio je član mnogih znanstvenih organizacija. Izvanredni član u Razredu za prirodne znanosti Jugoslavenske akademije postaje 1960, a za redovitog člana izabran je 1969. Njemačka akademija istraživača prirode »Leopoldina« (Halle/S) izabrala ga je 1968. za svoga člana, zatim je počasni doktor Sveučilišta u Dijonu (1965). Počasni je član geografskih društava u Parizu, Frankfurtu/M., Mađarskog geografskog društva i Srpskog geografskog društva, a počasni je predsjednik Geografskog društva Hrvatske. Doživotni je član Društva za proučavanje i unapređivanje pomorstva Jugoslavije, počasni član Speleološkog saveza Jugoslavije itd.

Mnoga sveučilišta pozivala su profesora Roglića kao istaknutog geografa i geomorfologa da održi predavanja. Tako je 1964. pozvan za profesora po pozivu na Sveučilište Indiana (Bloomington, SAD), ali se zbog bolesti nije mogao odazvati. Školske godine 1968/69. bio je gostujući profesor Sveučilišta u Giessenu. Držao je predavanja na sveučilištima u nekoliko zemalja Evrope (Francuska, Engleska, Njemačka, Austrija, SSSR i dr.), te u SAD i Kini. Sudjelovao je s predavanjima i vodio nacionalne delegacije na međunarodnim geografskim kongresima, na kojima je redovito predsjedavao pojedinim sekcijama. Pozivan je kao gost na kongrese sovjetskih, američkih, francuskih i njemačkih geografa. Također je sudjelovao s predavanjima i predsjedavao na nekoliko međunarodnih i nacionalnih znanstvenih skupova. Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti imenovala ga je voditeljem Zavoda za znanstveni rad u Osijeku, a bio je i aktivni član u nekoliko Akademijinih komisija i odbora, kao npr. u Komisiji za znanstveno istraživanje krša, u Znanstvenom savjetu za zaštitu prirode, u Odboru za narodni život i običaje itd.

Akademik J. Roglić primio je mnogobrojna odlikovanja, nagrade i priznanja za svoj znanstveni rad. Tako je 1950. primio Svibanjsku nagradu, 1965. odlikovan je Ordenom rada s crvenom zastavom, 1969. primio je Zlatnu medalju Jugoslavenske akademije i Medalju Sveučilišta grada Zagreba u povodu 300. obljetnice osnivanja, 1970. dodijeljena mu je Spomen-medalja grada Zagreba, 1971. primio je Republičku nagradu za životno djelo, 1975. odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom i primio Medalju »Školske knjige« iz Zagreba, 1978. dodijeljena mu je Medalja Jugoslavenskog saveza za zaštitu čovjekova okoliša, 1983. primio je Zlatnu medalju grada Osijeka, te dobiva Povelju Saveza prometnih inženjera i tehničara Hrvatske itd.

Pretežan dio istraživačkog rada posvetio je akademik Roglić proučavanju ključnih problema krša, pa je svojim rezultatima pridonio korigiranju prijašnjih shematskih koncepcija Penckove škole, a koju su nekad zastupali J. Cvijić, A. Grund i drugi. Prema razlikama u geološkom sastavu i morfogenetskim procesima utvrdio je Roglić specifičnost i različitost krških i fluviokrških područja. Nadalje je utvrdio da u današnjem krškom reljefu ima mnogo elemenata koji su naslijeđeni iz hladnog pleistocena. To posebno vrijedi za polja u kršu, u kojima se odražavaju tektonske predispozicije, diferencirano modeliranje nepropusnih stijena, te pleistocenske morfogenetske izmjene. Akademik Roglić ustanovio je da i izrazite zaravni na vapnencima predstavljaju nasljeđe iz drukčijih morfogenetskih prilika. U doba tektonske stabilnosti i povoljnih klimatskih prilika dolazilo je na kontaktnim litološkim pojasima do taloženja naplavnih ravnica i rubnog širenja korozijskih zaravni na vapnencima. Morfološkom analizom upozorio je na to da su te zaravni naslijeđene iz pretpleistocenskoga razdoblja.

Za debelu seriju čistih vapnenaca u planinama Dinarskog sustava karakteristični su, kako je to ustanovio akademik Roglić, velika dubina cirkuliranja vode i širenje podzemnih pukotina. To je specifična posebnost Dinarskog krša. Prema proučavanjima akademika Roglića u glacijalnim tragovima na Dinarskom gorju ogledaju se geografski položaj i posebnost krševite osnove. Debeli zimski snježni pokrov ljeti se naglo otapao i ispirao trošine, pa to objašnjava nesklad između slabo izraženih erozijskih oblika i velikih količina transportiranog materijala. On je nadalje ustanovio da postoji prevaga ingresijskih oblika u obalnoj raščlanjenosti i da je ono u skladu s mlađim glacioeustatičkim izdizanjem morske razine. Krški reljef na morskom dnu upućuje na debljinu vapnenačkih naslaga i dubinu do koje dopiru pukotinsko protjecanje vode i okršavanje.

Kao stalni član Komisije za probleme krša pri Međunarodnoj geografskoj uniji sudjelovao je akademik Roglić na mnogobrojnim znanstvenim sastancima i redovito surađivao u zajedničkim edicijama. U proučavanju reljefa on uopće polazi od suvremenih stvarnih odnosa i aktivnih procesa, a u rekonstrukciju evolucije ide prema tome koliko pouzdani podaci omogućuju i objektivne potrebe traže. Oblike i procese ističe prema značenju koje imaju u prostornoj slici i društvenom životu. On je bitno pridonio spoznaji da prometne veze imaju ključnu ulogu u našem društvenom razvitku. U mnogim radovima isticao je prometno-geografske prednosti položaja Jugoslavije i posebno Hrvatske. Znatno je pridonio upoznavanju mogućnosti i važnosti našeg uključivanja u evropsku i svjetsku prometnu mrežu, a napose u turizam. Vrlo angažirano sudjelovao je u obradi mnogih praktičkih pitanja, kao npr. u valoriziranju primorskog jadranskog pojasa, regionalnom usmjeravanju Hrvatske i Jugoslavije kao cjeline, te u rješavanju urbanih problema i prometnica.

Akademik Josip Roglić objavio je preko 150 znanstvenih i stručnih radova, napisao je nekoliko udžbenika i izradio mnoge elaborate za praktičke namjene. Njegovi radovi su kamen temeljac za upoznavanje geografskih i geomorfoloških odnosa naših krajeva.

Mirko Malez

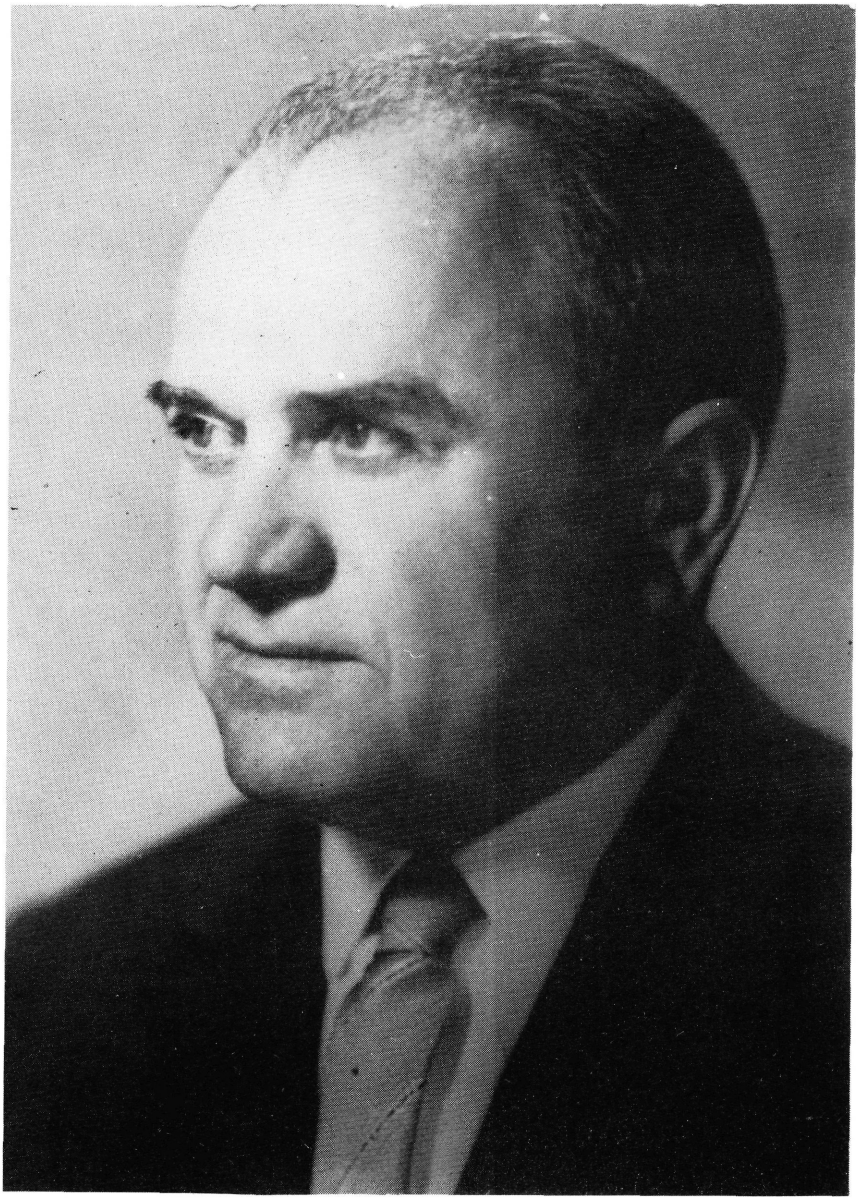

Josip Roglić

JOSIP SEISSEL

(1901—1987)

U našem kulturnom, umjetničkom, znanstvenom, stručnom i društvenom životu aktivan rad akademika Seissela značajno je pridonio suvremenom razvoju arhitekture, a naročito poimanju urbanističke misli i djela. Bio je i avangardni slikar i suptilan grafičar, predani pedagog, sugestivan pisac i publicist, propagator suvremenih ideja i razvoja našega društva. To djelovanje nepovratno je prekinuto 19. veljače 1987. godine.

Rođen je 10. siječnja 1901. u Krapini. Škole je pohađao u rodnom mjestu i u Zagrebu. Od 1924. godine studirao je arhitekturu na Tehničkom fakultetu u Zagrebu, gdje 1929. u klasi prof. Huge Ehrlicha postiže akademski stupanj diplomiranog inženjera arhitekture. Još za studija posebno se posvetio problemima urbanizma.

Zaposlen deset godina u Gradskom građevnom uredu Zagreba u regulatornom odsjeku, surađujući na izradi nove regulatorne osnove grada (1936) i razradi podrobnih provedbenih urbanističkih planova. U zajednici s arh. Pičmanom vrlo je uspješno sudjelovao na arhitektonskim natječajima i izradi idejnog projekta objekata na zemljištu bivše Zakladne bolnice u Zagrebu.

Arhitekti V. Antolić, D. Hečimović, Z. Kavurić, J. Pičman, J. Seissel, B. Teodorović i E. Weissmann osnivaju »Radnu grupu Zagreb« (1932—1935), koja nastupa zajednički na natječajima i realizacijama. Najvažnije djelo projekt je i realizacija Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Maksimiru. Na IV. izložbi »Zemlje« (1932) u Zagrebu priređuje studijski prikaz o lošim stambenim prilikama periferije Zagreba pod naslovom »Kuća i život«, a na izložbi CIAM-a u Ateni (1933) i Parizu (1936) zajedno sa 32 grada Evrope, prikaz o posjedovnim prilikama u gradu Zagrebu. Grupa je bila prihvaćena kao zemaljska grupa međunarodne organizacije moderne arhitekture CIAM i kao takva djelovala do 1939. godine.

Seisselov natječajni projekt za Jugoslavenski paviljon na Međunarodnoj izložbi umjetnosti i tehnike u Parizu '37 nagrađen je I. nagradom i povjerena mu je realizacija. Radi usavršavanja na području urbanizma pohađao je 8-mjesečni tečaj u Urbanističkom institutu u Parizu (1938—

1939) te proučavao suvremene realizacije i rad u Njemačkoj, Grčkoj, Nizozemskoj, Belgiji i Italiji.

Godine 1940. imenovan je ravnateljem i profesorom Obrtne škole u Zagrebu, a imao je zadatak da reorganizira i modernizira ustanovu i nastavu. Kao antifašist stavljen je 1942. pod istragu, uklonjen sa škole i 1944. uhapšen i teško zlostavljan. Nakon otpuštanja iz zatvora sklanja se u bolnicu Stančić u Štakorovcu, odakle početkom rujna uspijeva prijeći na oslobođeni teritorij. Radi u Povjerenstvu tehničkih radova ZAVNOH-a u Topuskom te kasnije u Šibeniku. Nakon oslobođenja postaje šef Odsjeka za regulacije pri Ministarstvu građevina Hrvatske.

Imenovan početkom 1946. honorarnim nastavnikom za predmet urbanizam, iduće godine izabran za izvanrednog a 1958. za redovitog profesora Tehničkog fakulteta u Zagrebu, gdje do odlaska u mirovinu 1965. djeluje vrlo uspješno. Njegovo veliko i svestrano znanje i dugogodišnje bogato iskustvo urbanista-kreatora došlo je do punog izražaja u gotovo dva desetljeća dugom pedagoškom djelovanju. Njegovim angažiranjem uvedene su nove suvremene metode u nastavu urbanizma, a posebno u organiziranje urbanističkog usmjerenja na Arhitektonskom fakultetu. Odgojio je našu brojnu mladu generaciju urbanista, a oni su se uspješno afirmirali u nas i izvan granica naše zemlje te su najbolji dokaz njegove izvanredne pedagoške sposobnosti. S članovima Fakultetskog zavoda za urbanizam izrađuje mnoge studije, projekte i urbanističke osnove, među inim za Nikšić, Nin, novi Šavnik, Sveučilišni grad u Dubravi, te za gradnju našeg obalnog područja za turističke svrhe, pa i za uređenje Plivskog jezera kao rekreativnog, sportsko-turističkog područja (I. nagrada i povjerena izrada provedbenog elaborata).

Osim djelovanja u Zavodu, prvim nagradama i realizacijama nagrađen je (zajedno sa suprugom Silvanom za hortikulturu): za uređenje Maksimira (zajednica s inž. Jeglićem); za nova groblja u Miroševcu i Novom Sadu; te za uređenja spomen-područja (s kiparom Vojinom Bakićem): »Pobjeda naroda Slavonije« u Kamenskom, »Strijeljanih u Kragujevcu 1941« za obilježje naroda Hrvatske i spomen-područje »Dotrščina — Zagreb«, za dolinu grobova i detalj ulaznog prostora.

Josip Seissel zauzimao je jedno od najistaknutijih mjesta u našem arhitektonskom, a posebno urbanističkom djelovanju, gdje je njegov rad bio vrlo značajan, pionirski. Njegov gotovo šest desetljeća dug kreativni rad odlikuje se logikom svestrane i opsežne metodičke analize, na temelju koje je razrađivao osnovnu strukturu urbanističkog koncepta. Međutim, on je tako dobivene podloge rješavanja funkcionalnih organizacijskih i komunikativnih elemenata produhovljavao umjetničkom inspiracijom, koja je stvarala posebne vrednote korpusa i međuprostora kao bitnih sadržaja urbanističke kompozicije. Pri urbanističkom projektiranju razvijao je potpuno individualne kvalitete, koje su se temeljile na njegovu decidiranom zahtjevu u određivanju humanih odnosa u mjerilu, organizaciji i oblikovanju urbanističkih ansambala. Takav stav, razrađen u mnogim teorijskim studijama, doveo ga je do slobodnog tipa urbanističke kompozicije, karakterizirane slobodnom otvorenom gradnjom sa značajnim elementima koji imaju naročitu važnost u kompozi-

Josip Seissel

ciji: konfiguracija terena i pejzažne karakteristike kraja, otvoreni slobodni vidici, uvjeti insolacije, uloga zelenila kao ravnopravnog činitelja u kompoziciji itd.

U svestrani krug aktivnosti akademika Seissela moramo uvrstiti i njegov umjetnički slikarski i crtački grafički opus.

Od svoje mladosti bio je zaokupljen risanjem i crtanjem, svuda i u svakoj prilici. Svoja rana djela potpisuje pseudonimom Jo Klek. Nijedna antologija našeg slikarstva ne može mimoići Josipa Seissela, koji je već dvadesetih godina predstavljao naša avangardna stremljenja u slikarstvu. Već 1922. geometrijskim je oblicima i bojama stvarao prve, dosad poznate u Hrvatskoj, prave apstraktne slike (kolaž »Pafama« 1922. i drugi kolaži, crteži i slike), koje su publicirane 1922—1924. u Micićevom »Zenitu«, a 19 izložaka prikazao je javnosti na Međunarodnim izložbama nove umjetnosti u Beogradu, Bukureštu i Moskvi 1924. godine, a na kojima su, među inim, sudjelovali: Kandinsky, Lissitzky, Moholy-Nagy, Arhipenko. Nakon prekida suradnje s Micićem (oko 1925) povlači se i gotovo 50 godina ne sudjeluje na izložbama i ne publicira svoja slikarska djela, ali i dalje stalno izrađuje crtačke bilješke u svojim dnevnicima; u njima je početkom trećeg desetljeća uočljiv prijelaz u nadrealizam (radovi u tušu, akvarelu, temperi). Tako svoja viđenja svijeta i duhovna stanja do kraja života u dnevnicima, bilješkama i sl. prikazuje crtežima nadrealističkih obilježja. U njegovih posljednjih 15 godina života, taj gotovo sedam desetljeća intenzivno življen slikarski rad opet javno prikazuje na mnogobrojnim izložbama u zemlji i inozemstvu.

Za svoj rad primio je mnoge nagrade i društvena priznanja, među inim: Orden viteza Francuske legije časti za projekt Jugoslavenskog paviljona na izložbi u Parizu 1937. g. te Nagradu Grand Prix za arhitekturu paviljona i Zlatnu medalju za uređenje trijema i hortikulturu (1937); Nagradu Vlade FNR Jugoslavije za urbanističko rješenje Pionirskog grada u Granešini (1949); Republičku nagradu Vladimir Nazor (1971); Orden rada s crvenom zastavom (1973); Nagradu »Viktor Kovačić« za životno djelo (1979); Medalju »Viktor Kovačić« za stvaralačka dostignuća (1983).

Zbog istaknutih zasluga i visoke vrijednosti njegova djelovanja, Skupština Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, održana 24. lipnja 1950. bira ga jednoglasno za izvanrednog člana Razreda za likovne umjetnosti (prvi arhitekt poslije oslobođenja), a 16. lipnja 1962. za redovnog člana.

U Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti također je 37 godina razvijao svestranu visokokvalitetnu djelatnost.

Drago Galić

VALENTIN D. SOLOVJEV

(1907—1986)

Virusologija, imunologija i epidemiologija izgubile su 20. kolovoza 1986. g. jednog od svojih najvećih znanstvenika akademika Valentina Dimitrijeviča Solovjeva, rođenog u Sverdlovsku 1907. g. V. D. Solovjev izabran je 1971. g. za dopisnog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Bio je redovni član Akademije medicinskih znanosti SSSR-a od 1961. g.

Akademik V. D. Solovjev izabran je 1968. g. za člana predsjedništva Akademije medicinskih znanosti SSSR-a i na toj dužnosti ostao je do 1976. g.

V. D. Solovjev istaknuti je znanstvenik i pedagog. Sudjelovao je u proučavanju etiologije i epidemiologije krpeljnog encefalitisa i pronašao postojanje žarišta ovog oboljenja u evropskom dijelu Sovjetskog Saveza. V. D. Solovjev radio je na otkrivanju rezervoara krpeljnog i japanskog encefalitisa u prirodi. Poduzeo je niz istraživanja sporadičnih oblika encefalitisa i položio temelje proučavanju spornih virusnih infekcija. Rezultati tih istraživanja objavljeni su u knjigama »Krpeljni encefalitis« i »Akutni i sporadični encefalitis i multipla skleroza«.

Mnogo je napora uložio u proučavanje influencije i zajedno sa Ždanovom i Epštejnom napisao je monografiju »Studija o influenciji«, koja je prevedena na nekoliko jezika.

Velik doprinos dao je V. D. Solovjev teoriji i praksi cijepljenja protiv velikih boginja i izdao je monografiju »Virus vakcinacije i problemi cijepljenja protiv velikih boginja«. Radio je mnogo na problemu borbe protiv bjesnoće i kao rezultat izdana je monografija o bjesnoći.

Akademik Solovjev bavio se razvijanjem cjepiva protiv poliomijelitisa i proučavanjem crijevnih i respiratornih virusnih infekcija, a u posljednje vrijeme radio je na problemima opće virusologije i imunologije virusnih infekcija, uspješno razvijajući originalnu koncepciju o antivirusnom tkivnom imunitetu.

Zajedno sa suradnicima izvršio je opsežna istraživanja interferona. Rezultati toga rada objavljeni su u monografiji »Interferon u medicinskoj teoriji i praksi«, koja je prevedena na strane jezike i izdana u Čeho-

Valentin D. Solovjev

slovačkoj i SAD. V. D. Solovjev organizirao je masovnu proizvodnju interferona za profilaksu i terapiju virusnih infekcija. Na XI. međunarodnom simpoziju naše Akademije, Simpoziju o priređivanju, standardizaciji i kliničkoj primjeni interferona, 1977. g. u Zagrebu, iznio je u svom referatu »O prošlosti i budućnosti interferona« svoja najnovija istraživanja — prenošenje humane i kokošje interferonske glasničke *RNK* u *E. coli* s namjerom da se tu bakteriju potakne na stvaranje specifičnog interferona.

Uz ime V. D. Solovjeva vezano je i osnivanje Virusološkog odjela Centralnog instituta epidemiologije i mikrobiologije, Instituta virusologije »D. I. Ivanovski«, Moskovskog instituta virusnih preparata i Odjela za virusologiju Instituta Gamaleja. On je osnovao i organizirao prvu katedru virusologije u Sovjetskom Savezu, u Centralnom zavodu za usavršavanje liječnika i bio je njezin rukovodilac. Objavio je više od 300 znanstvenih radova. V. D. Solovjev dobio je mnoge visoke ordene i nagrade SSSR-a.

Baveći se problematikom koja zasijeca u područje rada Imunološkog zavoda u Zagrebu, V. D. Solovjev je surađivao niz godina sa Zavodom, te je u nekoliko navrata posjetio Zagreb. Godine 1963. sudjelovao je na »Simpoziju o karakterizaciji i upotrebi humanih diploidnih stanica« u Opatiji. U Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti održao je akademik Solovjev predavanje »O teoriji i praksi imunologije virusnih infekcija«.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti posebno je pogođena smrću svojega istaknutog člana akademika Valentina Dimitrijeviča Solovjeva ne samo kao velikog znanstvenika nego i kao svog osvjedočenog prijatelja. Svima onima koji su ga poznavali ostat će V. D. Solovjev u trajnom sjećanju, a njegovo djelo služit će kao primjer mnogim generacijama ne samo u njegovoj domovini SSSR-u nego i širom svijeta. Naša Akademija sačuvat će trajan i sjajan spomen svom uglednom članu akademiku Valentinu Dimitrijeviču Solovjevu.

Drago Ikić

BRANKO ŠTANCL

(1928—1987)

Neumitna smrt otela je i člana suradnika Jugoslavenske akademije prof. dr. Branka Štancla.

Branko Štancl bio je jedan od najznačajnijih agrarnih ekonomista Jugoslavije, koji je, vodeći Odjel za ekonomiku poljoprivrede na Fakultetu poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, uspio značajno unaprijediti i nastavu tog predmeta u zemlji, a vlastitim znanstvenim radom značajno proširiti horizonte i domete spoznaje te discipline.

Branko Štancl diplomirao je na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu 1952. godine. Prvo je radio na poljoprivrednoj ekonomiji u Slavonskoj Požegi, a od 1954. godine (kad je izabran za asistenta iz predmeta ekonomike poljoprivrede s osnovama političke ekonomije) radi neprekidno na Fakultetu poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Tu je i doktorirao iz ekonomike poljoprivrede (s tezom »Zaposlenost radne snage poljoprivrednih gospodarstava i utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju na području kotara Ogulin«); biran je za docenta (1961), izvanrednog (1967) i redovitog profesora (1972. godine).

Branko Štancl objavio je mnogo znanstvenih radova i većina njih temelji se na njegovim vlastitim istraživanjima. Proučavao je naša seljačka i društvena gospodarstva strastveno, želeći da ih anatomski precizno prouči. Kao dijete iz poljoprivrednog kraja, znao se približiti seljaku (nepovjerljivom prema onima što istražuju njegovu ekonomiju), pridobiti ga za istraživanja i na toj osnovi stvoriti uvjete za dobivanje točnih i preciznih podataka o stanju u našoj poljoprivredi. Metode istraživanja poljoprivrednih gospodarstava, koje je proučavao i prilikom svojih specijalizacija u Engleskoj, SAD i SSSR-u, bio je u stanju prenijeti i na generacije svojih studenata, tako da su se po njemu uvedene metode u našu agrarnu ekonomiju multiplicirale, donoseći bogatstvo činjenica tako potrebnih agrarnoj politici.

Bio je temeljit i uporan istraživač. Kad bi nakon proučavanja određenog fenomena spoznao potrebna rješenja, borio bi se za njih titanskom upornošću. Duboko osvjedočen o ispravnosti takva rješenja, koje bi zagovarao, nerijetko se sukobljavao s ljudima koji nisu dovoljno poznavali

Branko Štancl

činjenice. Kao angažirani društveno-politički radnik borio bi se za to svoje osvjedočenje, lomeći ne male zapreke na putu njegova ostvarenja. Boljeli su ga ti sukobi, nije mogao razumjeti kako to da društvo, zasnovano na znanstvenom anticipiranju budućnosti, ne može prihvatiti argumente znanosti. Patio je zbog toga intenzivno, jer se rijetko povjeravao. Smatrao je da svatko mora sam ponijeti svoje tegobe, jer ćemo inače, govorio bi, »postati društvo kukavelja«.

Njegov će znanstveni opus još dugo biti inspirativan mladim istraživačima. Kad se budu prema luci znanstvenog poznavanja našeg agrara upućivali konvoji s timovima istraživača (da parafraziramo Krležu), tada će jedan od svjetionika na ulazu u luku zacijelo biti i djelo Branka Štancla. Sazdano na čvrstim temeljima minucioznog istraživanja empirijskih činjenica, preciznog utvrđivanja korelativnih veza i neospornim zaključcima, ono će ostati kao trajni rukovodni triptih budućim istraživačima.

Jugoslavenska akademija pamtit će člana suradnika Branka Štancla ne samo po njegovom doprinosu rada Razreda za društvene znanosti već i po pothvatu osnivanja Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo. Taj je pothvat Branko Štancl inicirao, vodio i doveo do Skupštine Akademije. Okrutna smrt nije mu dala da vidi sve plodove svog rada u Akademiji, ali je Akademija ostala njegovim djelom obogaćena.

Vladimir Stipetić

ŠIME VUČETIĆ

(1909—1987)

Iako je godinama bolovao, a posljednje je mjesece života dobrim dijelom proveo u bolnici, ipak smo smrt Šime Vučetića doživjeli kao nešto neočekivano, neprihvatljivo. Vjerojatno tomu dosta pridonosi i to što je ovaj naš pjesnik, usprkos kasnim sedamdesetim godinama, i dalje pisao, zamišljao nova djela, te kad god bi mu to bilo moguće, šetao ulicama, osobito tržnicama, na kojima je tražio tragove hrvatskoga juga, mora, Dalmacije.

Volio je Zagreb (da ga nije volio, zar bi u njemu toliko dugo živio), volio je, u duhu revolucionarnih tradicija, osobito Trešnjevku, ali mu je srce svagda iznova letjelo moru, rodnoj Veloj Luci na Korčuli. Uoči ljeta uvijek se činilo da se, eto, te godine Šime Vučetić neće vratiti sa svojega velolučkog ljetovanja, da će ostvariti ono na što je sebe, čini se, svakodnevno nagovarao: smiriti se na tragovima djetinjstva. Pa ipak on se uvijek vraćao, svaki put je trebalo ovdje još nešto obaviti, stalno su se pojavljivali neki novi konci koji su ga vukli u skroman stan u Kranjčevićevoj. A tko ga je samo malo bolje poznao, lako je mogao zaključiti kako zapravo rado odlazi »među ljude«, kaže koju »svoju«, makar ga ljudi ne razumjeli ili ne razumio on njih. Bio je u nekim stvarima očito čovjek »starih shvaćanja«, i prečvrsto se držao pojmova što ih je jednom u zanosu usvojio, odupirući se novom i kad bi njegova priroda htjela drugačije. Njemu je književnost i dalje bila *zadatak*, on je sebe shvaćao kao prosvjetitelja, onoga koji upućuje, ispravlja, iako se ne bi moglo reći da u njegovim riječima ponekad nije bilo istinske stare mudrosti. A znao je istodobno biti i mladenački neobuzdan, kao da se u njemu neprekidno vodi borba između dva razumijevanja svijeta, dapače: između dva bitno različita odnosa prema stvarima. Istinski nas je znao iznenaditi, u oba smisla. Jedno od onih lijepih iznenađenja bilo je i ono kad je nedavno, posve neočekivano izišao za govornicu skupštine Jugoslavenske akademije i odlučno zatražio da u dugoročni izdavački plan uđe i tiskanje zbirki hrvatskoga narodnog stvaralaštva. Ne antologijskih izbora nego cjelovitih pregleda. Tko se u tom trenutku nije suglasio sa Šimom Vučetićem? A koliko ćemo dugo čekati da se njegov zahtjev i ostvari?

Isto tako moglo bi se iz prakse uređivanja biblioteke »Pet stoljeća hrvatske književnosti« (bio je član njezina Uredničkog odbora) navesti više primjera kako se svesrdno zalagao za pisce s kojima je bio u osobnom sukobu, koji nimalo nisu bili po njegovu »političkom ukusu«. Znao je, dakle, za razliku od tolikih drugih, dijeliti osobne sklonosti od stvarnih književnih vrijednosti. To može značiti samo jedno: istinski je vjerovao u univerzalni smisao književnog i svakog drugog umjetničkog stvaranja.

Htjeli mi to ili ne htjeli, na književno djelo Šime Vučetića stavljena je točka. Prirodno bi bilo da se ono sada svestranije istraži, da se odredi mjesto tog djela u cjelini hrvatske književnosti, da se ustanovi što je u njemu bilo najvrednije. Iako je uvijek bilo nesporazuma oko, posebice, pjesničkog djela Šime Vučetića, neprijeporno je da ono to zaslužuje. Ima u Šime Vučetića nemalo vrijednih pjesama, a još više pjesničkih odlomaka, izvanrednih stihova. Bio je to nagonski pjesnik koji je neprekidno tražio, nikada se zadovoljao nađenim nego odmah polazio dalje, isprobavao razne mogućnosti pjevanja, ekspresionizam i nadrealizam, mekoću impresionizma i tvrdoću naturalizma, pa ipak, kako bi rekao Tin, svagda bliži zemlji, mukama, vedrinama i snoviđenjima poljodjelca nego nebu i zvijezdama.

Nije se slučajno na skupštini Akademije zalagao za obnovljeno izdavanje narodne književnosti: upravo iz nje kao da izlaze »Pjesme Ilije Labana« (1939—1952) po kojima je Šime Vučetić na velika vrata ušao u hrvatsku književnost. Ne bi bilo točno reći da on u njima »oponaša« pjev ratara; taj seljak koji kuka zbog društvenih nepravdi, mukotrpna života, nesreća koje ga neprekidno prate, zapravo je naš pjesnik. Stoga i jest njegova pjesma »nepročišćena«, oslonjena doduše na deseterac ali zapravo autentični (unutrašnji) govor čovjeka srasla s tlom, osuđenog da s njom vodi stalnu borbu, voli je i mrzi, uzdiže je do ploda i na njoj strada. Poslije će Šime Vučetić nastojati kultivirati svoje »govorenje«, poezija u tom poslijeratnom razdoblju doživljuje značajne pomake, ali će se ipak, sad češće sad rjeđe, ali uporno i stalno, vraćati prvobitnom izazovu.

Šime Vučetić nikada nije zazirao od tzv. društvenog angažmana. Politika mu je, kao i tolikim drugima na ovim prostorima, prirasla srcu, ideologija mu bijaše opsesija. I te koliko ima tog, u to doba aktualnog, socijalnog bunta u »Pjesmama Ilije Labana«, a i u kasnijim zbirkama (»Ljubav i čovjek«, 1955; »Rude na ogledalu«, 1959; »Putnik«, 1964; »Iza pozornice«, 1971 ; »Luške pisme«, 1964—1972; »Pjesni razlike«, 1975; »Dva svijeta«, 1978; »Svjetlost u rudniku«, 1980; »Vrag ti je dug život«, 1981; »Ti si to ovdje«, 1982. i druge). Šime Vučetić je »društveno zabrinut«, zbog općeg svjetskog stanja, naših društvenih potresa i birokratske samoživosti na mnogim, ponekad i iznenađujućim mjestima svoje poezije, ali on bi i s time loše prošao kod svake dogmatske socrealističke kritike. On se jednostavno nije uklapao (nije mogao uklopiti) ni u kakve šablone, bio je prepoznatljivo svoj, drugačiji, neusporediv s bilo čim. Svakako je najbliži sebi kada progovara dvosmislenim jezikom luka-

vosti »običnog« čovjeka, bio on sa zagrebačkog asfalta ili korčulanskih njiva, s ribarskih brodica ili iz vinograda. Tada se njegova pjesma raspjeva dokraja i blista čudesnim vizijama, krepkim metaforama, zagonetnim mudrostima i profinjenim jezičnim sklopovima. Stoga i valja ovdje potražiti najboljeg Šimu Vučetića, onoga koji će moći odoljeti dugim godinama koje slijede.

I njegovi esejistički tekstovi upućuju da treba poći upravo tim putom: potražiti pjesnika ondje gdje je do kraja razigran, oslobođen natruha mudrovanja kojemu po svojoj pučanskoj prirodi, radinoj i raskalašenoj, nije bio sklon.

Slavko Mihalić

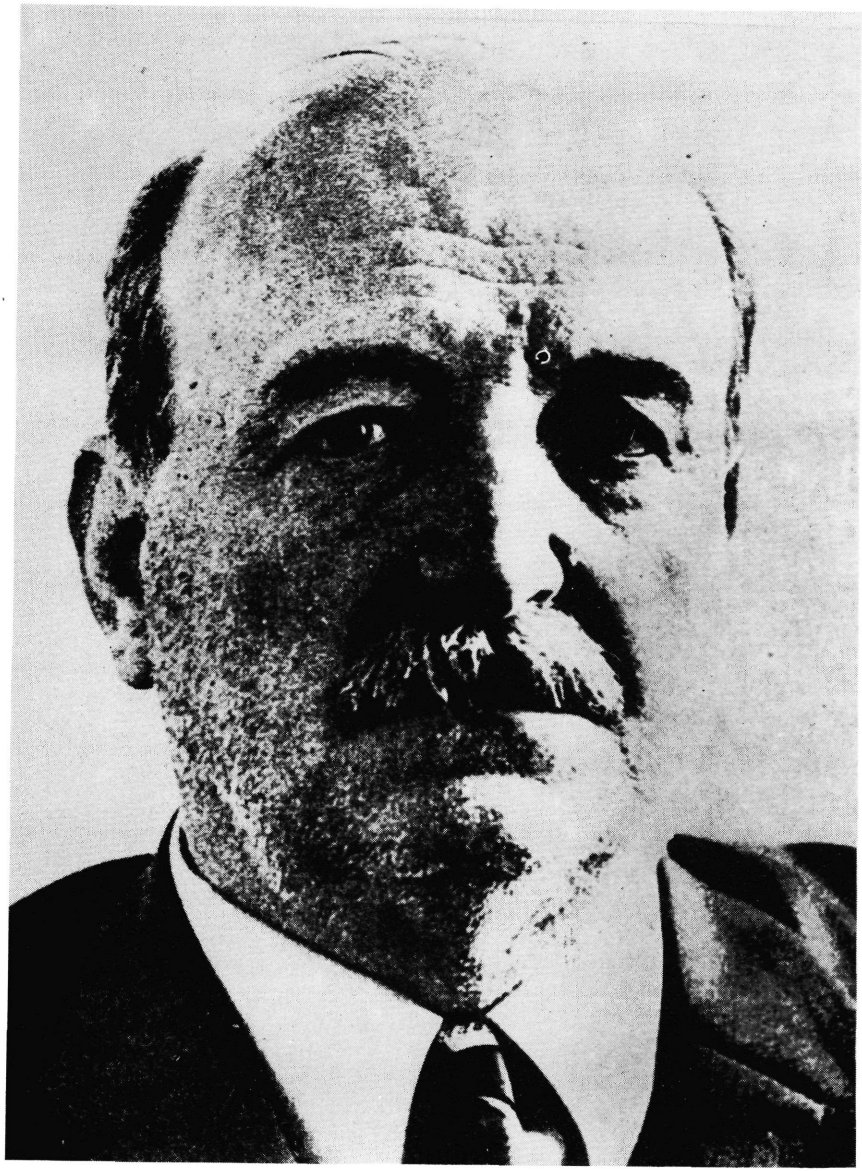

Šime Vučetić

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ
ZA GODINU 1987.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU 1987.

Osnovna djelatnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u 1987. godini financirana je iz tri izvora, i to: iz sredstava budžeta SR Hrvatske, iz sredstava Samoupravne interesne zajednice znanosti SR Hrvatske, te iz sredstava Republičke samoupravne interesne zajednice kulture. Visinu i strukturu osiguranih sredstava iz svakog od tih izvora prikazujemo u nastavku.

Sredstva osigurana iz budžeta SR Hrvatske

— za redovite poslove Predsjedništva i razredâ Akademije	dinara	11,500.000
— za redovitu izdavačku djelatnost Akademije	„	48,500.000
— za osnovni program rada Akademije	„	20,000.000
— za stalne mjesečne nagrade redovitih i izvanrednih članova Akademije	„	243,060.598
— za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica	„	432,061.687
— za materijalne i operativne izdatke	„	61,000.000
— za amortizaciju opreme	„	11,257.000
— za investicijsko održavanje zgrada i opreme	„	70,000.000
— za otplate anuiteta	„	7,000.000
	Ukupno dinara	904,379.285

Sredstva osigurana od Republičke zajednice za znanstveni rad

— za redovitu djelatnost Radne zajednice Istraživačkog centra	dinara	461,067.204
— za redovitu djelatnost Arboretuma Trsteno	„	16,319.353
— za materijalne i operativne izdatke	„	53,256.700
— za amortizaciju opreme	„	1,559.460
— za investicijsko održavanje zgrada i opreme	„	16,620.800

— za otplatu anuiteta	„	1,034.070
— za znanstvenoistraživački rad po projektima	„	53,098.000
— za osiguranje kontinuiteta znanstvene djelatnosti	„	39,060.000
— za revitalizaciju spomenika kulture Blaca — Brač	„	3,776.027
	Ukupno dinara	645,791.614

Sredstva osigurana od Republičke samoupravne interesne zajednice kulture

— za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica	dinara	140,300.000
— za materijalne i operativne izdatke	„	36,000.000
	Ukupno dinara	176,300.000

REKAPITULACIJA

osiguranih sredstava za osnovnu djelatnost Akademije iz sva tri izvora financiranja

1. Sredstva iz republičkog budžeta SR Hrvatske	dinara	904,379.285
2. Sredstva od RSIZ-a znanosti SR Hrvatske	„	645,791.614
3. Sredstva od RSIZ-a kulture SR Hrvatske	„	176,300.000
	Sveukupno dinara	1,726.470.899

Slijedi tablica 1. — Pregled ostvarenih prihoda po financijskom planu Akademije za osnovnu djelatnost iz sva tri navedena izvora financiranja te pregled izvršenih rashoda po namjenama.

Iz podataka koji su prikazani u tablici 1. vidljivo je da je Akademija u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 1987. godine utrošila ova sredstva:

1. Za redovite poslove Predsjedništva i razreda Akademije ukupno 11,519.305 dinara, od toga za:

— znanstvena i druga službena putovanja 2,145.631 dinar. Na toj poziciji prikazan je utrošak sredstava za službena putovanja članova Akademije, te zaposlenih radnika u Akademiji, koja su obavljena isključivo radi ostvarivanja redovitih poslova i zadataka Akademije;

— nabavku domaćih časopisa, stručnih publikacija, dnevnog i tjednog tiska 3,024.916 dinara. Osim redovitih sredstava koja su republičkim budžetom osigurana za tu namjenu, za dio nabavljenih stručnih časopisa upotrijebila su se i sredstva osigurana za ostvarivanje znanstvenih projekata. Nabava stranih časopisa realizirala se preko IKRO »Mladost« iz uplaćenog avansa od 11,294.677 dinara. Troškovi za nabavljene knjige kojima se popunjava fond knjiga u Knjižnici Akademije podmireni su iz sredstava Akademije ostvarenih prodajom knjiga. Prihodi od prodaje Akademijinih izdanja u 1987. godini iznosili su 9,777.358 dinara;

— zastupanje Predsjedništva 3,480.484 dinara. Na toj poziciji prikazani su troškovi nastali prilikom organiziranja znanstvenih skupova i drugih manifestacija u okviru redovite djelatnosti Akademije;

Tablica 1

PREGLED

prihoda i rashoda sredstava za osnovnu djelatnost po financijskom planu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti od 1. I. do 31. XII. 1987.

Redni broj	Naziv pozicije	Prihod	Rashod	Odstupanje + više utrošeno — manje utrošeno
1.	Za redovite poslove Predsjedništva i razreda Akademije			
	— Znanstvena i druga službena putovanja	2.200.000	2.145.631	—54.369
	— Nabava knjiga i časopisa	3.000.000	3.024.916	+24.916
	— Zastupanje Predsjedništva	3.500.000	3.480.484	—19.516
	— Ostali funkcionalni troškovi	2.800.000	2.868.274	+68.274
2.	Za redovitu izdavačku djelatnost	48.500.000	64.546.962	+16.046.962
3.	Za osnovni program rada Akademije	20.000.000	20.000.000	—
4.	Za stalne mjesečne nagrade redovitih i izv. članova Akademije	243.060.598	243.060.598	—
5.	Za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica	1,049.748.244	1,049.748.244	—
6.	Za materijalne i operativne izdatke	150.256.700	196.747.329	+46.490.629
7.	Za amortizaciju opreme	12.816.460	17.016.973	+4.200.513
8.	Za investicijsko održavanje zgrada i opreme	86.620.800	104.404.664	+17.783.864
9.	Za otplatu anuiteta	8.034.070	8.034.070	—
10.	Za znanstvenoistraživački rad	53.098.000	53.098.000	—
11.	Za osiguranje kontinuiteta znanstvene djelatnosti	39.060.000	39.060.000	—
12.	Za obnovu spomenika kulture Blaca — Brač	3.776.027	3.776.027	—
	SVEUKUPNO pozicije 1—12	1,726.470.899	1,811.012.172	+84.541.273

— ostale funkcionalne troškove 2,868.274 dinara. Pod ostalim funkcionalnim troškovima podrazumijevaju se utrošena sredstva za razne oglase u tisku, uplate članarina raznim institucijama i tijelima itd.

2. Za redovitu izdavačku djelatnost Akademije i razreda utrošeno je 64,546.962 dinara, i to za troškove tiskanja i isplatu autorskih i ostalih honorara. Više utrošena sredstva u iznosu od 16,046.962 dinara Akademija pokrit će iz vlastitih sredstava osiguranih za tu namjenu. Publikacije koje su tijekom 1987. godine tiskane iz sredstava namijenjenih izdavačkoj djelatnosti Akademije prikazane su u izvještajima o radu pojedinih razreda, odnosno pojedinih jedinica Akademije.

3. Sredstva za osnovni program rada Akademije, koja su osigurana u visini od 20,000.000 dinara raspoređena su na znanstvene projekte koji se ostvaruju u okviru rada pojedinih razreda Akademije. Kako se većina znanstvenih projekata ne može realizirati tijekom jedne godine, na taj način osigurava se mogućnost nastavka rada na započetim projektima.

4. Za stalne mjesečne nagrade redovitih i izvanrednih članova Akademije utrošen je iznos od 243,060.598 dinara. Redoviti i izvanredni članovi Akademije primaju stalnu mjesečnu nagradu za sudjelovanje u radu i izvršavanju Akademijinih zadataka. Osim redovite nagrade, isplaćuju se i funkcionalni dodaci u skladu i prema kriterijima Odluke Predsjedništva Akademije od 22. II. 1979. godine. Osnovica za isplatu nagrada redovitim i izvanrednim članovima Akademije mijenjala se tijekom godine i iznosila je u razdoblju od 1. siječnja do 28. veljače 78.000 dinara, od 1. ožujka do 30. travnja 110.000 dinara, od 1. svibnja do 30. lipnja 92.000 dinara, od 1. srpnja do 30. rujna 145.000 dinara, a od 1. listopada do 31. prosinca 170.000 dinara.

Potrebno je naglasiti da sva osigurana sredstva za nagrade nisu isplaćena redovitim i izvanrednim članovima Akademije jer je na redovitoj Skupštini Akademije održanoj 31. ožujka 1987. godine donijeta odluka da se iz sredstava za nagrade uplati Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu iznos od 5,000.000 dinara kao prilog redovitih i izvanrednih članova Akademije akciji gradnje toga objekta koji je od neprocjenjive važnosti za znanost i kulturu SR Hrvatske.

5. Sredstva za redovitu djelatnost Akademijinih jedinica prenesena su radnim zajednicama Akademije u punim iznosima kako su osiguravana iz republičkog budžeta, od SIZ-a znanosti SR Hrvatske i RSIZ-a kulture SR Hrvatske, i to:

— Radnoj zajednici stručnih službi	dinara	448,381.040
— Radnoj zajednici Istraživački centar	„	461,067.204
— Radnoj zajednici muzejsko-galerijskih jedinica	„	140,300.000
Što sveukupno predstavlja iznos od	„	1,049.748.244

Iz tih sredstava radne zajednice po Zakonu utvrđuju svoj prihod i sredstvima se koriste za namirbu općedruštvenih i zajedničkih potreba, za osobne bruto dohotke te Fond zajedničke potrošnje za stambene i ostale namjene. Raspodjela sredstava unutar radnih zajednica obavlja se po samoupravnim općim aktima kojima se utvrđuju osnove i mjerila za raspodjelu dohotka, osobnih dohodaka i sredstava za zadovoljavanje zajedničkih potreba.

6. Za materijalne i operativne izdatke utrošen je iznos od 197,194.111 dinara, što u odnosu na visinu osiguranih sredstava predstavlja veći utrošak za 46,490.629 di-

nara. Premda se u Akademiji permanentno vodi briga o racionalnom korištenju društvenih sredstava i ekonomičnom poslovanju, nije bilo moguće zadržati troškove za materijalne i operativne izdatke na razini osiguranih sredstava, a da to ne ide na štetu normalnog funkcioniranja službi i obavljanje redovitih poslova i zadataka. Visoka stopa inflacije u 1987. godini prouzrokovala je značajna poskupljenja svih vrsta usluga, kancelarijskog i potrošnog materijala, ogrjeva, električne energije, plina, PTT usluga, komunalnih naknada itd. Radi poboljšanja materijalnog položaja zaposlenih u Akademiji, na teret sredstava namijenjenih za ovu svrhu, isplaćivala se naknada troškova prijevoza prilikom dolaska i odlaska s posla te naknada za topli obrok, što je također utjecalo na sveukupno prekoračivanje troškova.

Više utrošena sredstva Akademija će pokriti sredstvima osiguranim za tu namjenu iz drugih izvora.

7. Sredstva odobrena za amortizaciju opreme Akademije utrošena su u visini od 17,016.973 dinara. Iz tih sredstava nabavljene su stvari opreme potrebne za rad koje imaju karakter osnovnih sredstava kao na primjer razni računski i pisaći strojevi, uredski namještaj, kompjutor za potrebe Knjižnice, arhivske police i sat za evidentiranje radnog vremena.

8. Za investicijsko održavanje zgrada i opreme utrošeno je 104,404.664 dinara. Podrobniji opis izvršenih radova plaćenih iz navedenih sredstava prikazan je u izvještaju Službe za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara Akademije.

Više utrošena sredstva u iznosu od 17,783.864 dinara Akademija će pokriti iz vlastitih prihoda skupljenih po osnovi najamnine.

9. Za otplatu anuiteta kredita kojima se Akademija koristila za uređenje svojih objekata utrošen je iznos od 8,034.070 dinara.

10. Sredstva osigurana za znanstvenoistraživački rad Akademije od Samoupravne interesne zajednice znanosti SR Hrvatske u visini od 53,098.000 dinara raspoređena su na znanstvene projekte koji su u fazi ostvarivanja.

11. Sredstva osigurana radi kontinuiteta znanstvene djelatnosti u iznosu od 39,060.000 dinara prenesena su i raspoređena u Fond Akademije za istraživački rad i opću kulturnu djelatnost na području znanosti i umjetnosti, centrima i odborima koji djeluju u okviru Akademije, za međunarodnu znanstvenu suradnju i međurepubličku znanstvenu suradnju u okviru Savjeta akademija SFRJ.

12. Sredstva osigurana za revitalizaciju i restauraciju spomenika kulture Blaca na otoku Braču osigurana su u visini od 3,776.027 dinara. SIZ-u za kulturu općine Brač, koji vodi ostvarivanje programa prenesen je iznos od 1,918.632 dinara, a ostatak će biti prenesen po primljenom izvještaju o izvedenim radovima.

13. Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti odobreno je iz devizne kvote utvrđene za potrebe SR Hrvatske za 1987. godinu za plaćanja u inozemstvo u konvertibilnoj valuti do 50 % prava iz 1986. godine, što prema listi tečajeva stranih valuta koja je korištena za otpisivanje prava na uvoz u 1987. godini iznosi ukupno 6,209.500 dinara, od čega za nerobna plaćanja 5,193.400 dinara, te za robna plaćanja 1,016.100 dinara. Od odobrenog iznosa za nerobna plaćanja utrošeno je za pokriće putnih troškova u inozemstvo i za uplatu kotizacija i članarina 4,454.665 dinara.

Sva pritjecanja deviza u 1987. godini na osnovi članarina, pretplata na časopise i sl. otkupila je, prema Zakonu o deviznom poslovanju, Zagrebačka banka po tečaju na dan otkupa i doznačila dinarsku protuvrijednost na žiro-račun Jugoslavenske akademije.

14. Osim naprijed navedenih sredstava koja su služila isključivo za redovitu djelatnost Akademije, Akademija osigurava određena sredstva za povremenu znanstvenoistraživačku, kulturnu i umjetničku djelatnost slobodnom razmjenom rada u neposrednim odnosima s organizacijama udruženog rada, društveno-političkim zajednicama, raznim ustanovama i institucijama, te SIZ-om znanosti SR Hrvatske, RSIZ-om kulture SR Hrvatske, USIZ-om kulture grada Zagreba itd. Tako osigurana sredstva posebno se prate i evidentiraju i stanje tih sredstava na dan 31. XII. 1987. godine iskazujemo u nastavku.

1. Sredstva za izdavačku djelatnost	dinara	3,811.656
2. Sredstva za međunarodnu i međuakademijsku suradnju	„	9,638.255
3. Sredstva za simpozije i ostale namjene	„	183,251.553
4. Sredstva za znanstvenoistraživački rad		
— iz budžeta SR Hrvatske	„	15,544.753
— iz sredstava SIZ-a znanosti	„	79,750.269
— iz sredstava SIZ-a znanosti — za projekte	„	138,723.804
— iz drugih raznih izvora	„	34,756.108
	Ukupno dinara	465,476.398

15. Sredstva Fonda Akademije za istraživački rad na području znanosti i umjetnosti također se prate odvojeno od sredstava za redovitu djelatnost Akademije, a njihovo stanje na dan 31. XII. 1987. godine prikazujemo u nastavku.

1. Sredstva za rad na temama koje vode članovi Akademije koji nisu u radnom odnosu	dinara	7,200.000
2. Sredstva za sudjelovanje na znanstvenim skupovima	„	—
3. Sredstva za priredbe i akcije Akademije	„	—1,459.252
	Ukupno dinara	5,740.748

Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti za godinu 1987. Knjiga 91. Izdavač: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Za izdavača: *Hrvoje Požar*. Oprema: *Edo Kovačević*. Tehnički urednik: *Božidar Čečuk*. Tisak: IKRO »Mladost«, OOUR Tiskara, Zagreb, Gundulićeva 24. Tiskanje dovršeno u ožujku 1988. Naklada 700.